ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Ce știți despre frig?

Cînd la noi în țară au fost măsurate temperaturi de minus 25° C sau minus 30° C, am fost toți de părere că era extrem de frig. De acord ! Dar există locuri pe glob, cu temperaturi și mai scăzute, și unde totuși trăiesc oameni.

Știți cînd a fost înregistrată, și unde, cea mai scăzută temperatură pe Terra ?

Acul și briciul

Cine n-a folosit sau nu a ținut cel puțin în mînă un ac ? Cîtă lume nu se rade cu briciul sau cu lama ? V-ați gîndit însă de ce înțeapă cu multă ușurință acul, sau de ce ne putem rade cu briciul?

Sigur că foarte mulți vor fi tentați să spună că toate acestea se datorește faptului că ambele obiecte sînt ascuțite. Aceasta este adevărat, fără îndoială, dar nu e tot. Și cuiele sînt ascuțite, dar ele nu împung la fel ca acul. De asemenea, și topoarele sînt ascuțite însă n-am auzit să se radă cineva cu ele.

Deci, care este explicația ?

Profeții moderne

Se știe că în decursul timpului au existat fel de fel de profeți, despre care, în subsidiar, am putea spune... care mai de care mai mincinoși.

Totuși, numele unora au rămas celebre, în special în antichitate și, printre aceste nume se înscrie fără îndoială cel al Pitiei din templul lui Apollo, din Delfi.

Dar, știința contemporană nu se lasă nici ea mai prejos, și, ca atare — fără însă a insinua ceva, cu privire la... care mai de care mai... — au apărut așa numiții „viitorologi" sau „futurologi" care încearcă să pună bazele unei discipline științifice „viitorologia", sau „futurologia", adică știința previziunilor sau, dacă vreți, previziunea științifică. Metodele lor sînt însă diferite de cele ale profeților biblici sau antici. Una dintre metode este aceea de a obține de fapt profețiile de la alții, ca de pildă în procedeul „Delfi". Numele metodei este de altfel destul de transparent, fiind dat în memoria Pitiei. Oricum, această tehnică a fost născocită de cercetătoci științifici de la „Rand Corporation", din S.U.A.

In ce constă ? Dacă ne interesează o anumită problemă, se pun întrebări cu privire la problema respectivă, la un număr mare de oameni, eventual specialiști, după care, se face o medie statistică. Este foarte probabil că răspunsul obținut va fi destul de aproape de adevăr.

Și acum, cu titlu informativ, să vă prezentăm și dv. cîteva din întrebările futurologilor americani :

1. Cînd se va obține controlul reacției termonucleare ?
2. Cînd se va folosi telepatia în telecomunicații?
3. Cînd va fi realizabilă interacția directă electromagnetică între creier și computere ?
4. Cînd se vor confecționa organe artificiale din material plastic și elemente de circuit electronice ?
5. Cînd se vor produce substanțe chimice capabile să determine creșterea inteligenței ?
6. Cînd se vor realiza previziuni meteorologice sigure ?
7. Cînd vor fi obținute produse capabile să influențeze personalitatea ?
8. Cînd va fi creată viața artificială ?
9. Cînd se va înfăptui imunizarea totală împotriva bacteriilor și virusurilor ?
10. Cînd se va grefa inteligența la animale, astfel încît acestea să efectueze anumite activități raționale ?
11. Cînd se va ajunge la tehnica letargiei de lungă durată în vederea călătoriilor în alte sisteme stelare ?
12. Cînd vor izbuti pămîntenii să intre în comunicație cu civilizații extraterestre ?

Vă rugăm să vă gîndiți la aceste întrebării să încercați să indicați datele care vi se vor părea plauzibile și să ne scrieți. Noi vom calcula mediile datelor primite și apoi, le vom publica. Împreună cu dv., sîntem curioși să vedem ce se va obține.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Terra, planeta albastră

Pe Terra există peste 10 000 de mări și lacuri artificiale. Suprafața acestora depășește 500 000 km². Cel mai mare lac de pe glob este Acosimbo, de pe fluviul Volta, în Ghana, ce totalizează 8 500 km² ca suprafață.

„Marele geometru"

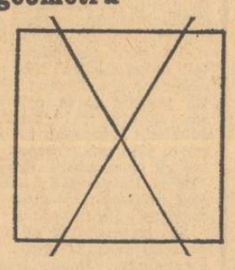

Geometrul nostru și-a manifestat nemulțumirea că nu prea știe cum să rezolve problema, trăgînd pur și simplu două linii încrucișate peste pătrat, în semn de ciudă, ca în figura alăturată.

În realitate se vede că prin tragerea celor două linii, el rezolvase într-adevăr problema, deoarece observăm că în partea dreaptă și în stînga s-a obținut cîte un pentagon iar sus și jos, cîte un triunghi.

Felicitări, Roxana, dar să știi că după părerea mea „marele geometru" nu era numai leneș, ci și total lipsit de spirit de observație. Se mai întîmplă însă...

POȘTA CITITORILOR

Nici nu vă imaginați, stimați cititori, cîtă bucurie ne-au produs unele dintre scrisorile dv ! Și știți de ce ? Pentru că am constatat că citiți cu multă atenție și discernămînt diversele materiale prezentate în această rubrică, că nu le tratați cu superficialitate. Mai concret, iată la ce ne referim : în numărul nostru din 3 aprilie am publicat o mică problemă cu un castel, înconjurat de un șanț, lat de 3 m, plin cu apă, pe care cineva și-a propus să-l treacă, dispunînd însă numai de două scînduri, lungi de cîte 2,50 m. Scîndurile nu puteau fi puse în prelungire, bătîndu-le cu cuie. Deci, se punea întrebarea cum se pot amplasa aceste scînduri, astfel încît să se treacă peste șanț ? În numărul următor, cel din 10 aprilie, am arătat, cum se soluționează, în principiu problema, fără însă a preciza că lungimea scîndurilor nu era totuși suficientă. Desigur că unii cititori nu au dat atenție acestui amănunt, neinteresîndu-i poate decît rezolvarea în principiu. Au fost însă și alții, și nu puțini, care au remarcat faptul, sesizîndu-l redacției. Firește, pentru noi, care cunoașteam exact realitatea, a fost un motiv de satisfacție primirea sesizărilor și pe această cale, mulțumim cititorilor care ne-au scris, felicitîndu-i totodată pentru perspicacitatea de care au dat dovadă. **Cu această ocazie, pentru evitarea oricărui dubiu menționăm că lungimea scîndurilor în cauză nu trebuia să fie 2,50 m cum s-a publicat, ci 2,95 m.**

Nu este exclus ca și pe viitor să facem astfel de „teste" de perspicacitate. Deci... atenție, chiar și la amănunte !

Ing. Liviu MACOVEANU

SĂ FIM BĂIEȚI SERIOȘI!

de Mihai STOIAN

Am publicat scrisoarea — expediată *recomandat* — însă fără numele, profesia și adresa fetei, ca să nu-i creăm neplăceri, nu-i așa ? Pentru că, dincolo de cazul dumitale, din scrisoare se degajă o situație mai generală, despre care am mai avut prilejul să scriu în rubrica de față : *jocul de-a dragostea*. Nu vreau nici acum să dau sentințe, să am un ton prea... profesoral, dar hazul întîmplării pe care mi-ai relatat-o (da, da, haz, nu tragedie, cum o interpretezi dumneata, pe partea dumitale) vine din seninătatea cu care povestești lucrurile, le judeci, le cauți soluții, ceea ce, în ultimă instanță, mă face să bănuiesc că dai dovadă, (ca destui corespondenți de altfel) în suficiente împrejurări de viață, de o anume doză de copilărie. Dar să o luăm sistematic : logodnica dumitale, cu care urmează să te căsătorești curînd, pleacă de sărbători la părinți ; exact în perioada absenței ei, suficient de scurte — patru zile — vorbești în public (deduc că v-ați plimbat împreună) cu una din prietenele ei (precizezi : 30 minute), apoi ea se reîntoarce, află, refuză să-ți mai acorde încredere, ești disperat, ajungi cu greu la locuința dumitale, fără să mai știi nici măcar pe unde mergi, pentru ca... după două rînduri din scrisoare, la două rînduri distanță de povestirea celor de mai sus, să mă întrebi, cu aerul cel mai liniștit din lume, dacă să începi acum să vorbești cu... altă fată, că de fapt n-ai vrea fiindcă ești presat de timp, asta ar cere o investiție de timp prea mare și ești grăbit să fii cumsecade, să te căsătorești, să întemeiezi un cămin fericit etc. Am recapitulat nu pentru a face pe detectivul, și nici pe profesorul, însă poate c-așa, pe scurt, vei înțelege mai limpede lucrurile și vei deduce ce înțeleg eu prin hazul conținut de toată întîmplarea. De fapt, poți înlocui cuvîntul *haz* prin *insuficientă maturitate (seriozitate)* : S. chiar dacă greșește în „bănuielile" ei, are probabil o experiență tristă cu băieții, prea dispuși să lege prietenii multiple, instabile etc. Și-apoi, în doar patru zile, gata, plimbare (dacă ipoteza mea este exactă) cu altă fată, fie și 30 minute ? La vîrsta asta, a dumneavoastră, iubirea e prea tumultoasă ca să țină întotdeauna seama de rațiune, de realitate. Chiar dacă greșește, S. n-are pe semne cum da înapoi, în forul ei interior s-a produs o modificare greu de influențat. Altă dată, tocmai în virtutea dorinței exprimate, de-a te căsători și de a fi fericit într-un cămin al dumitale, fii mai atent : un om e ceva mai greu de condus decît... o mașină (apropo de profesia dumitale). Oricum, de scris nu-i scriu, ar fi o intervenție nedorită, absolut ineficace.

★ ★ ★

P. S. Reproducem aceste rînduri primite de la unul din corespondenții acestei rubrici.

„Stimate tovarășe Mihai Stoian",

La data de 6 martie ați avut amabilitatea să-mi publicați — la rugămintea mea — adresa însoțită de dorința de a coresponda cu oameni care în lupta vieții nu renunță să-și depășească condiția fizică ingrată.

La cîteva zile după aceasta, am primit primele scrisori. Este extraordinar de cîtă simțire sînt capabili unii oameni și mai ales cît sprijin moral pot constitui pentru noi cei aflați în suferință, îndemnurile lor prietenești atît de calde și pline de compasiune. Simt că nu mai sînt singur și aceasta are o deosebită importanță pentru mine.

Doresc pe această cale să vă mulțumesc pentru amabilitatea dv., stimate tov. Stoian, și să adresez prin mijlocirea rubricii „Curier săptămînal", calde mulțumiri tuturor celor care mi-au scris și cărora nu le-am putut răspunde încă deoarece am primit un număr de scrisori de-a dreptul impresionant. Le exprim toată recunoștința și prietenia pe care le-o port pentru că m-au ajutat să descopăr un nou orizont de viață, mai luminos, a cărui existență nu o bănuiam mai înainte.

În mod special țin să mulțumesc tinerelor Oprea Sofica, Broș Claudia, Cernea Elena și mai ales lui Curtachi Nelly de la Fabrica de confecții din Focșani, care m-au vizitat și m-au încurajat, pentru a înfrunta cu mai mult curaj valurile grele ale vieții, care te pot doborî dacă nu ai tăria sufletească necesară.

Cu deosebit respect,

ZAHARIA GIROVEANU
cămin — Spital de infirmi — str. Bucegi nr. 12 Focșani"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Mult stimate tov. Mihai Stoian,

Mă numesc Petre Văcaru, sînt născut la 23 ianuarie 1947 în comuna Băbeni, județul Vîlcea, și sînt salariat la Școala de șoferi profesioniști Caransebeș, județul Caraș-Severin. Nu sînt căsătorit, însă am avut prietenă pe tovarășa... care lucrează la... în calitate de... (am ocolit într-adins amănuntele concrete, fiindcă e de datoria noastră, de bărbați măcar să fim discreți — n.n.). Și dînsa este tot din județul Vîlcea, comuna Dănicei, satul Cireșul...

Spun că am avut-o de prietenă pe S, deoarece nu mai discut cu ea, pentru următoarele motive. Fiind mai multe colege de-ale ei repartizate în orașul Caransebeș, le-am cunoscut pe trei prin intermediul ei, cele cu care era ea prietenă mai îndeaproape. Într-o bună zi am condus-o pe S. la gară, deoarece trebuia să plece acasă la părinți. După patru zile s-a întors. Cînd s-a întors n-am mai putut să mă duc înaintea ei la gară; pentru că eram de serviciu, însă i-am dat telefon a doua zi, la serviciul ei, că acum eu lucram de la 7, iar ea de la orele 15 în sus. Spre surprinderea mea, în loc să-mi spună cum a petrecut acasă, și ce a mai discutat cu părinții ei, fiindcă rămăsese ca noi să ne căsătorim în astă primăvară și să ne mutăm amîndoi în județul Vîlcea, ea mi-a spus că de ce o trișez, pentru că m-am plîmbat cu o colegă de-a ei, în timpul cît a stat ea acasă la părinți. Sincer să fiu, m-am întîlnit cu colega ei în duminica aceea în care S. lipsea. Recunosc, sînt vinovat, am discutat cu aproximație 30 minute, dar la așa ceva nu mă gîndeam că se va întîmpla. Peste o zi am așteptat-o, că ieșea de la serviciu la orele 23, însă tot hotărîtă era că nu vrea să mai discute cu mine, pentru că am trișat-o. Vă dați seama, după ce a spus, cu atîta hotărîre, că nu mai are rost să discute cu mine, ce greu mi-a venit. Parcă eram un copil de cinci ani, nu știam nici unde merg, nici ce fac. Am venit la locuința mea, unde stau, și nici nu știu cum să vă spun, ce gînduri rele mă frămîntă. Stimate tov. curier, v-am scris cu speranța că dumneavoastră m-ați îndruma ce să fac în situația în care mă aflu, oare să încep să discut cu altă fată ? Pînă cînd o cunosc îmi trebuie mult timp, fiindcă eu vreau să mă căsătoresc o dată, să-mi fac și eu un cămin fericit. Mărturisesc din toată inima că nu vreau să golănesc, deoarece așa mă voi învăța apoi, și nici pînă acum n-am golănit, căci nu mi-a plăcut. Dacă vreți să știți adresa ei iat-o, v-o dau cu cea mai mare plăcere... (din nou sînt nevoit să intervin, eliminînd adresa — n.n.). Poate îi veți scrie dumneavoastră, să vă spună și ea părerea și vă veți convinge că, din cele ce v-am scris, nu mînt cu nimica. Sînteți singurul care știți, prin intermediul scrisorii, situația în care mă aflu. Aici, chiar dac-aș vrea să spun ce am pe inimă mea, n-am la cine, pe părinți nu-i am aproape, ca să le spun, însă mi-ar fi și nu știu cum. Iar la vreun prieten mai îndeaproape cred că n-ar ști ce sfat să-mi dea. Numai dumneavoastră mă puteți ajuta, să-i scrieți ei și să-i spuneți dacă s-a gîndit bine ce-a făcut sau nu ? Trebuie să știți că de cînd discut cu ea nu ne-am certat niciodată, nici în glumă.

Vă mulțumesc, cu stimă și respect,

PETRICĂ VĂCARU"

UMOR STRĂIN

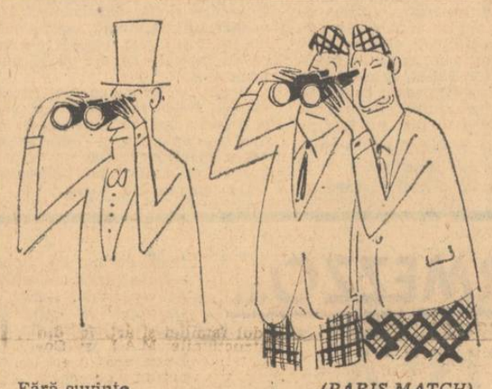

Fără cuvinte *(PARIS MATCH)*

— Hai să cîntăm ceva *(KROKODIL)*

Fără cuvinte *(JOURS DE FRANCE)*

— Aud un zgomot straniu !... *(OGGI)*

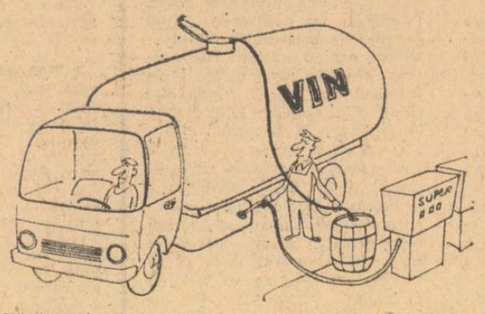

Fără cuvinte *(PARIS MATCH)*

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de un automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces. Convins că nu este vorba de un simplu accident, bătrînul detectiv începe să dezlege taina morții Cameliei. În el se întărește credința că nu doctorul Dumitriu este autorul accidentului, mai ales după discuțiile purtate cu doamna Tulcea și prietenul ei, Fodor. Dar atunci, de ce doctorul a preluat vina asupra lui ?

8 Bunicul se îndreptă spre sediul Miliției. Îl sunase pe Alexiu de la un telefon public și acesta îi promisese că-l așteaptă. Ninsoarea se oprise și soarele își arătă fața rece și neprietenoasă de după o pînză cenușie de nori. Streșinile începură să curgă.

Îl găsi pe Alexiu în birou. Avea cearcăne la ochi. Nu se odihnise cum trebuie și bătrînul detectiv își zise că numai el era de vină. Îi stricase somnul la o oră cu totul nepotrivită.

— Ce-i, Bunicule, te văd cam plouat ? !

— Plouat, domnule căpitan, și înrăit, aș putea spune...

Alexiu se duse la reșou și luă ibricul în care fierbea cafea. Turnă în două cești, apoi, galant, deschise cu cheia un sertar și-l servi pe detectiv cu o țigară bună.

— Domnule căpitan, am credința, instictual vorbind, că la mijloc e vorba de o crimă odioasă. Spun cu toată răspunderea acest lucru, cu toate că nu pot dovedi cu nimic încă.

— O crimă nedovedită începe să miroasă a calomnie, Bunicule, și legile, ce să-ți mai spun...

Bunicul îi povesti în amănunțime tot ce făcuse în ziua aceea. Căpitanul îl ascultase în liniște. Pe măsură ce povestirea evolua însă, căpitanul părea tot mai distrat și sfîrși prin a ride.

— Bunicule, așa n-ai să ajungi prea departe. Hai să luăm treaba gospodărește, cu toate că sînt convins că, așa cum te știu, ai rumegat-o și dumneata de zeci de ori. De obicei, în cercetările noastre căutăm un vinovat. Dar culmea este că noi îl avem. Una la mînă. Și dacă îl avem, chit că e vorba de un accident, nu știu de ce ne mai batem capul să căutăm altul. Dar hai să luăm lucrurile invers. O fată este găsită moartă pe una din străzile Capitalei. Cel care a accidentat-o sau a omorît-o a dispărut.

— Interesant, interesant, domnule căpitan...

— Nu-i nimic interesant, Bunicule. Fă abstracție că știi cine-i vinovatul de data asta și încearcă să-l găsești mergînd pe drumul normal, ca și cum n-ai ști nimic. De fapt, în această ultimă ipoteză avînd un vinovat, știi cu mult mai multe decît în cazul că te-ai afla în fața unei necunoscute. Noi avem cunoscuta, dar facem abstracție de vina ei, nu însă și de persoana în cauză. Considerăm că Dumitriu nu este vinovatul principal, dar că în mod firesc, prin existența lui, este amestecat. Împarte cărțile și vezi dacă îți iese pasiența.

— Atunci, însă, domnule căpitan, trebuie să excludem accidentul și să anunțăm crima ca atare. Și dacă pînă la urmă nu-l găsim pe vinovat, ce facem ?

— Nu facem nimic. Făptuitorul este închis pînă atunci în plic. Nu găsim altul, rupem plicul și-l scoatem ca din oală. Asta numai în cazul că ești convins că Gogu Pomișor are dreptate. Ori eu, ca să fiu sincer, nu prea sînt convins, Bunicule. Nu cred în serul lui. De altfel, dacă el ar fi crezut, nu l-ar fi ținut atîta vreme ascuns. Pe urmă, nu cred nici să mă omori că un medic de talia lui Dumitriu operează o moartă numai așa, ca să se afle în treabă.

Bunicul se lumină la față. Se ridică de pe scaun.

— Dar dacă, inițial, Dumitriu, prin operație, a vrut să mascheze ceva și pînă la urmă și-a dat seama că n-are nici o șansă de reușită ?

Alexiu rămase pe gînduri. Remarca Bunicului nu-i trecuse prin minte ; oricum putea să existe, nu era nici un dubiu, și o asemenea posibilitate.

— Bine, spuse Alexiu, dar atunci, Bunicule, dacă a vrut să mascheze și pînă la urmă a revenit asupra hotărîrii lui, tot acolo ajungem. Să zicem că a lovit fata, fata era moartă, el a operat-o și... Uite, mai departe continuă dumneata, că nu mai pot. Mă doare mintea cînd mă gîndesc că toată zarva asta e numai din pricina lui Gogu al dumitale. Pur și simplu nu înțeleg ce motive ar avea Dumitriu să preia asupra lui o crimă sau un accident, sau... zi-i cum vrei dumneata ?! Uite, poți să mă omori și nu înțeleg.

— Stai, stai, domnule căpitan. Ai spus un lucru deosebit de important, chiar foarte important. „Ce motive avea Dumitriu să preia crima asupra lui". Cred că de aici ar trebui să începem...

— Începe, dragul meu, dar peste cîteva zile cînd ai să vii la mine, te asigur că vom fi în același stadiu, cel puțin atunci anunță-mă din vreme ca să fac rost și de un coniac.

— Domnule căpitan, Fodor, de care v-am vorbit, nu este străin de tot ce s-a întîmplat; firește, la ora actuală am numai convingerea și, din păcate, mult prea puține date.

— Bine, să zicem că nu e străin. Mai mult, să spunem că el a omorît-o pe Camelia. Ce-ace a face crima lui cu faptul că doctorul a declarat că el e de vină ?

— Dar dacă Dumitriu se afla, domnule căpitan, într-o stare specială și nu și-a dat seama că fata pe care el, presupunem, a lovit-o cu mașina, era de fapt lovită și se afla pe stradă, adică vreau să spun că era moartă ? Poate în clipa aceea și-a aprins țigara sau s-a uitat în altă parte, poate era cu cineva în mașină și știind că strada e pustie, n-a fost atent la ceea ce se petrecea în fața lui. Cînd a simțit că e ceva sub roți, a pus frînă. A coborît, și-a dat seama că din neatenție a călcat pe cineva și, speriat și grăbit, a urcat-o pe Camelia în mașină.

— Nu te înțeleg, Bunicule, sau dacă te înțeleg prea bine, brodezi o întîmplare numai pentru a-l ușura pe doctor și de pedeapsă. De ce ?

— Deoarece, domnule căpitan, din experiența mea știu că o crimă nu se poate petrece decît într-un mediu favorabil unei crime, ori doctorul nu poate face parte dintr-un asemenea mediu. Mediul în care s-a comis crima poate fi mediul lui Fodor, al mătușii Cameliei, deși aici mă îndoiesc, sau, în sfîrșit, în altul, pe care avem datoria să-l găsim. De găsit am să-l găsesc, să știu că n-am să dorm nici ziua nici noaptea pînă în clipa aceea.

Bunicul coborî la laborator și căută într-un dosar rezultatele de care avea nevoie. Din scrisul destul de citeț al laborantei, află că bucata de stofă din paltonul Cameliei, dată la analiză, avea urme superficiale de vopsea de mașină. Compoziția chimică a vopselei era identică cu aceea de la Fiatul lui Dumitriu. În plus, stofa de lînă era impregnată cu un puternic miros de tutun. Laboranta făcea și o supoziție, fără să uite să pună în dreptul ei un semn de întrebare : țigări americane. Celelalte date nu-l interesară pe Bunic.

Desen de Dorin DIMITRIU

— VA URMA —

OREBUS

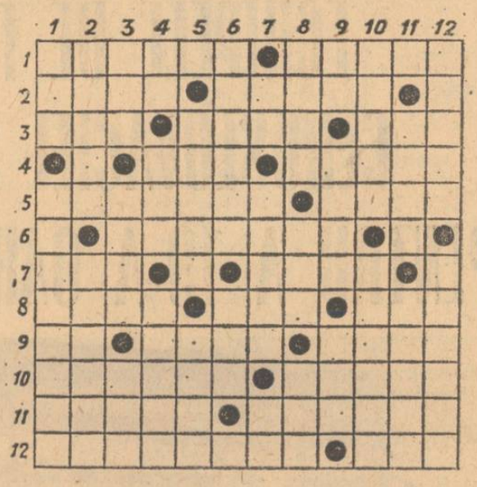

Fantezie de mai

ORIZONTAL : 1. A reface ochiurile unei țesături. — Grad superior în armată. 2. Localitate în Nigeria. — Erou într-unul din romanele lui Ilf și Petrov... 3. Pelin de... — Instalații mecanice pentru măcinat. — Marcă auto. (abr.) 4. Din nou. — În exclusivitate. 5. Ramură tînără. — Personaj mitologic, fiica lui Atlas și mama lui Mercur. 6. Verbul naturii în timpul Primăverii. 7. Riu în U.R.S.S. — Verbul focului. 8. Salină. — Afluent al Pripetului. — Oraș în Belgia. 9. În loc ! — Chiag. (reg.) — Localitate în Nigeria. 10. Nume masculin turcesc. — Regiune în Laconia (Grecia antică). 11. Oraș lîngă piramide. — Chiar așa... 12. Numele popular al lunii mai. — Infinitiv agricol de primăvară.

VERTICAL : 1. Plin de muguri și flori, în luna mai. (poet.) — Varietate de porțelan. 2. Smalț. (neol.) — Veche monedă din Țara Românească. 3. Lună în temă... — Riu în Franța. — Actor fără glas... 4. În 2 și 3 mai ! — Zile romane. — Ca pelinul... (pl. masc.) 5. Stat în S.U.A. — Insulă în Marea Siberiei. 6. A grupa obiecte cu calități asemănătoare. — Fir vibratil la protozoare. 7. Intrare în cring ! — A seca un teren mlăștinos. — Telur. 8. Riu în R.F.G. — Refren popular. — Din amonte ! 9. Aur. — Jilav. — Mamifer din Tibet. 10. Sediul sentimentelor... — A evalua. 11. Porumb turcesc. — Domiciliul creioanelor... 12. Localitate în jud. Ilfov, lîngă București. — Perla litoralului românesc.

Olimpia VASILESCU

Cuvinte rare : AMAI — IMS — MAIA — ILA — CNA — SPA — ITEM — ARAN — AION.

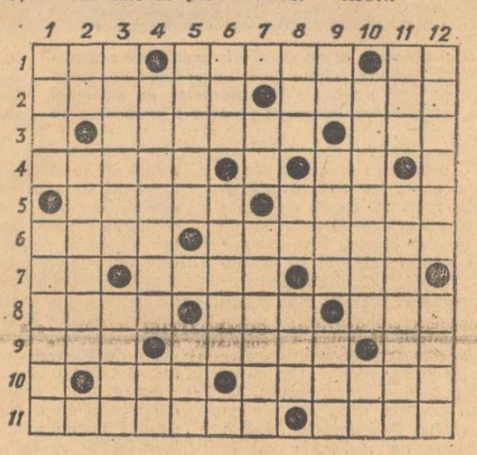

Pseudo-filatelie

ORIZONTAL : 1. Dăruit. — MĂRCI. — Asia ! 2. (Cap de) ZIMBRU. — COLECȚIE. 3. ȘTAMPILE. — Sculptor francez. 4 COLIȚA. — Unsoare moldovenească. 5. POȘTĂ. (od.) — Poate fi MARCATĂ... 6. Port în Orientul Apropiat. — TIMBRU. (fig.) 7. În curs. — Numele roman al zeiței Hera. — În calea apei... 8. Nici. (pop.) — A ! ! — Localitate în Franța. 9. În beton! — MARCĂ. (fig.) — În plin ! 10. Prinde păsări... — Ține isonul... 11. MARCĂ. — PENSĂ.

VERTICAL : 1. Alb. (poet.) — Au TIMBRU... 2. Data EMISIEI. — Supărat. (pop.) 3. A IMPRIMA. — Praf moldovenesc. 4. COLIȚA. — La începutul ALBUMULUI ! 5. Nu are MĂRCI... — Literă bulgară. 6. Diminutiv feminin. — MARCĂ. (od.) 7. Are TIMBRU de emisie... — MARCA. 8. Diminutiv masculin. — Barbu Popa. — „A iubi" de altădată. 9. Eugen Barbu. — Personaj din teatrul popular. — Abreviație medicală. 10. Roade... — Cupru. 11. Abreviație tehnică. Depus. — COALĂ.

Marcu SEMEN

Cuvinte rare : OGE — VIF — ASC — AEG

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CHIMIE

ORIZONTAL : *Bucacea — Iași — Arama — Rh — Tio Iis — Lagum — Nn — Ac — Săvinești — Măgurele — Lez — Anina — Adiata — Ri — Așa — O — Mi — E — C — Islaz — Cu — Sac — Aer — H — Z — Palas — Galați — Oravița — Alun — Penicilina — E*

LUMINA

ORIZONTAL : *Is — Stele — Bec — Rin — Rue — Cucu — Egali — Mercur — Bitumen — Tu — C — Luminos — Rau — Paris — Sate — B — Etan — Liniște — Telali — Astru — R — Arc — U — Nio — Ol — E — Alai — To — Vid — Electric — Artificială*

ÎN PATRU TIMPI
(Soluție)

Ordinea va fi următoarea : C, A, D și B, C fiindcă lipsește oglinda retrovizoare a mașinii din centru, lipsește geanta persoanei din stînga și vulpea de la gît a persoanei din dreapta ; A din nou lipsește poșeta și oglinda ; D din nou oglinda ; B desenul este complet.

RECOM

Mîncăruri variate și gustoase se pot pregăti, într-un timp record, folosind conservele :
- **Tocana de legume**
- **Vinetele în ulei**
- **Ghiveciul de gătit**
- **Salata de sfeclă roșie.**

Legumele conservate sînt hrănitoare, bogate în vitamine, păstrînd calitățile legumelor proaspete.

(6284)

MÎINE LA BRATISLAVA:

ECHIPELE DE FOTBAL ALE CEHOSLOVACIEI ŞI ROMÂNIEI PENTRU A 19-A OARĂ FAŢĂ ÎN FAŢĂ

...Cu aproape un an de zile în urmă, într-o după-amiază fierbinte, echipa de fotbal a României învingea cu 2—1 naţionala Cehoslovaciei, pe stadionul din Guadalajara. Imaginea pe care o prezentăm de la acest meci ni-l arată pe portarul Viktor prinzînd balonul sub privirile lacome de gol ale lui Dinu şi Neagu. Aceşti trei jucători se vor afla şi miine pe stadionul din Bratislava. Ce se va întîmpla oare?

Fotografia : Paul ROMOŞAN

Cu aproape un an de zile în urmă, într-o după amiază fierbinte, cu 40 de grade la soare, echipa de fotbal a ţării noastre obţinea la Guadalajara prima şi singura sa victorie din turneul final al campionatului mondial. Învinşii erau fotbaliştii cehi şi ziarele de a doua zi s-au grăbit să prezinte victoria noastră ca pe una din surprizele campionatului. Pe undeva, trebuie să recunoaştem, aveau dreptate dacă ne gîndim că echipa Cehoslovaciei fusese prezentă de mai multe ori la actul suprem al campionatului mondial, că în cariera ei jucase chiar două finale, pierdute, după cum se ştie, la mare luptă. Eşecul de la Guadalajara a produs multă amărăciune fotbaliştilor cehi şi a declanşat măsuri severe din partea federaţiei, traduse prin excluderea din lot a aproape tuturor jucătorilor care au făcut deplasare în Mexic. A venit apoi meciul cu Finlanda, din preliminariile „Cupei Europei" şi fotbalul cehoslovac a încercat să se reabiliteze apelind la serviciile unor jucători noi, neexperimentaţi, nerodaţi în confruntări grele. Experienţa a fost amară şi s-a considerat că este mai înţelept totuşi să se revină la vechii jucători. S-a revenit, şi a urmat victoria de la Cardiff, victorie care a relansat echipa Cehoslovaciei în lupta pentru calificarea în turneul final al „Cupei Europei".

Am amintit aceste episoade din ultimul an a echipei Cehoslovace pentru a înţelege mai bine fondul pe care se va desfăşura miine, la Bratislava, meciul Cehoslovacia—România, din preliminariile competiţiei europene amintite mai sus. Înţelegem că acest meci are pentru fotbaliştii cehoslovaci o importanţă covîrşitoare. Ei vor dori, în primul rînd, să se revanşeze pentru înfrîngerea suferită la Guadalajara. În acelaşi timp doresc să reabiliteze fotbalul cehoslovac, să-l readucă în centrul atenţiei, să-l ducă din nou în faza finală a unei mari competiţii fotbalistice. La toate acestea dacă mai adăugăm şi faptul că echipa Cehoslovaciei beneficiază de avantajul propriului teren, pe un teren care în anul 1960 s-a arătat neprimitor cu echipa noastră, învinsă cu 3—0, înţelegem şi mai bine dificultatea meciului de miine pentru echipa României. Nutrim, totuşi, speranţa unui comportări bune şi a unui rezultat onorabil. Îndrăznim un asemenea gînd pornind de la ceea ce reprezintă azi echipa noastră, debarasată, din cite ne-a arătat şi la Novisad de tracul întîlnirilor grele, chiar şi atunci cînd se află în deplasare. Indiscutabil misiunea sa va fi extrem de dificilă pentru motivele arătate mai sus, dar şi pentru faptul că fotbalul cehoslovac, în ciuda unor insuccese, rămîne, totuşi, un fotbal bine cotat în arena internaţională. Să aşteptăm, deci, şi să sperăm că totul se va termina cu bine.

Ion BOCIOACĂ

Palmaresul întîlnirilor
ROMÂNIA — CEHOSLOVACIA

1 iulie 1923 : la Cluj 0—6
31 august 1924 : la Praga 1—4
27 mai 1934 : la Triest 1—2
18 aprilie 1937 : la Bucureşti 1—1
4 decembrie 1938 : la Praga 2—6
21 septembrie 1947 : la Bucureşti 2—6
4 iulie 1948 : la Bucureşti 2—1
22 mai 1949 : la Praga 2—3
21 mai 1950 : la Bucureşti 1—1
20 mai 1951 : la Praga 2—2
11 mai 1952 : la Bucureşti 3—1
14 iunie 1953 : la Praga 0—2
25 octombrie 1953 : la Bucureşti 0—1
22 mai 1960 : la Bucureşti 0—2
29 mai 1960 : la Bratislava 0—3
30 mai 1965 : la Bucureşti 1—0
19 septembrie 1965 : la Praga 1—3
6 iunie 1970 : la Guadalajara 2—1

CLASAMENTUL GRUPEI

1. România	2	1	1	0	3—0 3
2. Cehoslovacia	2	1	1	0	4—2 3
3. Ţara Galilor	2	0	1	1	1—3 1
4. Finlanda	2	0	1	1	1—4 1

S-au jucat

România—Finlanda 3—0
Ţara Galilor—România 0—0
Cehoslovacia—Finlanda 1—1
Ţara Galilor—Cehoslovacia 1—3

Mai sînt de jucat

Cehoslovacia—România
Finlanda—România
România—Ţara Galilor
Cehoslovacia—Ţara Galilor
Finlanda—Cehoslovacia
Finlanda—Ţara Galilor
Ţara Galilor—Finlanda
România—Cehoslovacia

LUPTA ÎN RING, CRITERIU DE SELECŢIE

de Valeriu MIRONESCU

În primăvara lui 1969, îndată după decernarea centurilor tricolore avusese loc o consfătuire cu subiectul reprezentării la campionatele europene. Participaseră membri ai biroului federal, antrenori, medici, ziarişti, se încrucişaseră săbii cu privire la candidatura română în cadrul fiecărei categorii, pînă la urmă acceptîndu-se două puncte de vedere majoritare : să se participe la toate categoriile de la „semimuscă" pînă la „grea", iar reprezentanţii noştri să fie proaspeţii campioni. Discuţii aprinse suscitaseră titularizările lui Aurel Dumitrescu şi Puşcaş, meritele acestora în cucerirea prin luptă a titlurilor naţionale nefiind considerate de către unii drept suficiente pentru a li se da acces pe ringul european. Evenimentele ulterioare confirmaseră buna alegere a lui Dumitrescu, infirmîndu-l, totodată, pe Puşcaş. S-ar părea că decizia fusese pe jumătate potrivită, pe jumătate rea. Eu zic si astăzi că decizia aceea era pătrunsă de spirit de echitate — nimeni nu e în drept să înlăture de la selecţie pe acela care luptînd cu pumnii pe ring îşi cîştigă corect centura — în plus, rezultatele alinierii campionilor naţionali fuseseră excepţionale, inclusiv în cazul contestatului Dumitrescu.

Şi atunci, în 1969, avusese loc o abatere de la regula stabilită, Covaci în locul campionului Györffi, discutabilă sub foarte multe aspecte, dar asupra căreia nu mai insist. (La „mijlocie", Stumph ocupase postul devenit vacant prin operarea lui Năstac)...

Imediat după terminarea turneului final al anului acestuia, povestea consfătuirii s-a repetat reproducîndu-se aceleaşi date. Iarăşi s-au găsit oponenţi la participarea românilor în „formaţie" completă — şi iarăşi au fost respinşi de majoritate — din nou, s-a atacat dreptul legitim al campionilor de pe ring, de a fi reprezentanţii boxului nostru la C.E. din Spania. Motivările au fost diverse — ba că e bătrîn, ba că e prea tînăr etc., etc. — fără a avea o logică unitară pentru toate categoriile.

În sport, se ştie, elementele subiective şi întîmplătoare sînt în număr copleşitor. Încercările de a institui criterii cît de cît obiective, întîmpină mari dificultăţi. Programarea campionatelor naţionale cu o lună şi ceva înaintea celor europene se justifică **numai** prin tentativa de a se da **un criteriu** de selecţie. Rezultatele luptei pe ring, între cei mai buni opt boxeri ai fiecărei categorii, în condiţiile arbitrajului corect, trebuiau să ofere elementul de natură mai obiectivă spre a se definitiva selecţia. Astfel apărea un criteriu, singurul valabil în situaţia dată. Firesc, Federaţia putea, din timp, să anunţe şi alte condiţii de participare la C.E. fi era în putinţă, de pildă, să decidă ca deţinătorii titlurilor europene, Ciucă, A. Dumitrescu, Alexe, să plece la Madrid să-şi apere centurile indiferent de rezultatele de la campionatele naţionale. Un asemenea criteriu ar fi fost dificil de contestat din punctul de vedere al eticii sportului. Sau, Federaţia putea hotărî ca în Spania să plece numai acei pugilişti cărora li se întrevăd perspective pentru turneul de box din cadrul Jocurilor Olimpice. Şi acest criteriu ar fi fost greu de atacat. Dar, să nu lungim vorba, nu s-a spus nimic despre toate cele de mai sus...

Pînă la urmă, adversarii reprezentării noastre prin campioni, fără excepţie, după ce fuseseră puşi în minoritate în cadrul consfătuirii despre care vorbeam, au avut cîştig de cauză la biroul federaţiei, într-un singur caz, surprinzător : Cuţov în locul campionului Dobrescu ! Nu fac nimănui nici un fel de proces de intenţie şi nici o clipă nu contest atît capacitatea cît şi buna credinţă a acelora care au insistat pentru titularizarea lui Calistrat Cuţov. Printre ei, dacă nu în fruntea lor, se află antrenorul Ion Popa despre care am părerile cele mai bune, fiindcă de numele lui se leagă nu numai cîteva dintre performanţele strălucite de la Bucureşti — 1969, ci şi cele de la Roma — 1967. Dacă, totuşi, scriu aceste rînduri, o fac pentru că mi se pare „drept şi frumos" — cum spunea medicul lotului de box, dr. P. Radovici — să respectăm performanţa propriilor noştri campioni, în al doilea rînd fiindcă am impresia, în cazul concret Cuţov-Dobrescu, că apar greşeli de interpretare a unor date. S-a adus argumentul despre Cuţov că are titlu şi „nume". De fapt, Cuţov are şi n-are titlu, fiindcă el a fost campion european la „semiuşoară", nu la „uşoară", categoria la care boxează de la europene încoace. E drept, are nume pe merit şi, după cum se arată în motivarea deciziei, de patru ani n-a fost învins în ringul internaţional. Se uită însă că toate astea aparţin trecutului şi nu sînt confirmate în prezent. Ce boxer străin, redutabil, a învins Cuţov în ultimul an ? Pe care dintre boxerii redutabili ai categoriei „uşoare", nu „semiuşoare", i-a întrecut el ? Apoi, care a fost evoluţia lui Cuţov la ultimele două campionate naţionale, adică la acelea de **după** campionatul european, în cadrul **noii** sale categorii de greutate ? Se uită oare că anul trecut, finala Cuţov-Dobrescu a fost gratificată cu o decizie sentimentală, aceasta fiind îndelung fluierată de publicul din sala Floreasca ? Se uită oare de evoluţiile pe ringurile interne, între cele două campionate ? Cît despre ultima finală, amintirile spectatorilor sînt prea recente ca să mai fie nevoie să le împrospătez.

Sigur, şi Dobrescu, pe lîngă calităţi fizice extraordinare, are şi defecte considerabile, care au fost bine analizate şi cîntărite de către selecţioneri. Dar nu despre aprecierea asupra lui Dobrescu, bună sau rea, era vorba...

INTERMEZZO... BRATISLAVA

de Ioan CHIRILĂ

Pentru că mai sînt doar puţine ore pînă la meciul de la Bratislava, să încercăm un mic calcul, înainte ca febra de start să ne fi cuprins pe toţi...

Care ar fi, deci, atu-urile echipei Cehoslovaciei ?

1. PALMARESUL. După cum ştiţi, probabil, „tricolorii" noştri n-au izbutit să cîştige vreodată, la Praga sau la Bratislava, în 48 de ani. O singură dată, acum 20 de ani (20 mai 1951), ei au obţinut un frumos 2—2 graţie eforturilor unui Voinescu, Apolzan, Petschovschi, Flamaropol, Filotte, Vaczi (autorul amberor goluri) şi ale celorlalţi.

Această forţă specială a echipei cehoslovace pe teren propriu a fost probată în repetate rînduri. La 4 decembrie 1938, la Praga, echipa României a izbutit (chiar) să conducă cu 2—0 în minutul 26, pentru a pierde în cele din urmă cu 2—6, deşi poarta noastră a fost apărată de David, iar atacul — susţinut de Baratki, Bodola şi Bindea.

Un alt argument al forţei speciale de care vorbeam îl constituie startu-rile furibunde ale echipei Cehoslovaciei. Un singur exemplu din multe altele. Acum 11 ani, tot la Bratislava, în minutul 17 al meciului oficial Cehoslovacia—România, scorul era 3—0... (Acest scor nu mai avea să fie modificat, deoarece în partida tur, de la Bucureşti, susţinută cu numai o săptămînă în urmă, fotbaliştii cehoslovaci cîştigaseră cu 2—0 (!).

2. ŞCOALA. Fotbalul cehoslovac reprezintă o şcoală incontestabilă, în care tehnica elimină deseori posibilitatea unor spectaculoase răsturnări de situaţii. Valoarea şcolii cehoslovace e confirmată şi de palmaresul general. Cele două titluri de finalişti „Jules Rimet", cucerite de fotbaliştii cehoslovaci la Roma (1934) şi la Santiago (1962) sînt o garanţie.

3. ŞOCUL NOVAK—SWANSEA. În ultimul an, echipa Cehoslovaciei a trecut prin mari frămîntări, care păreau, la un moment dat, să o elimine din cursa Campionatului... Pornită printre favorite la Guadalajara, echipa Cehoslovaciei capotează, mai ales datorită greşelilor antrenorului Marko. Ce a urmat, se ştie... Guadalajara a provocat mari schimbări, care s-au încheiat cu acel 1—1 în faţa Finlandei, pe teren propriu. Acest al doilea şoc (după cel de la Guadalajara) l-a adus pe Novak şi i-a readus pe toţi „proscrişii" de la Guadalajara. Rezultatul ? Swansea, cu marele său atu psihologic pentru jocul de la Bratislava...

Care ar fi contraşansele echipei României ?

1. FORŢA COLECTIVĂ. Superioară tuturor celorlalte echipe care au înfruntat Cehoslovacia, înainte de Guadalajara.

2. PALMARESUL CEL MAI RECENT. În ultimii şase ani, deci — după „tandemul" lui 0—2, 0—3 din 1960, valorile se apropie... Cîştigăm cu 1—0 la Bucureşti (1965), pierdem la Praga (1—3) şi cîştigăm la Guadalajara (2—1)... Intervin, deci, schimbări evidente faţă de 0-6 al meciului de debut sau, mai ales, faţă de acel 2-6 de la Bucureşti (!) — în 1947.

3. FORMA... Dacă echipa Cehoslovaciei vine după un spectaculos 3—1 cu Ţara Galilor, echipa noastră se prezintă şi ea cu acel 1—0 de la Novisad, unde Iugoslavia a jucat mai bine decît la Leipzig... În afara cifrelor, e de reţinut forma omogenă a internaţionalilor noştri — minus, poate, Neagu. În orice caz, un „11" care îl are ca rezervă pe excelentul Radu Nunweiller, păstrează destule contraşanse.

4. GUADALAJARA... Rezultatul de la Guadalajara, chiar dacă alimentează dorinţa de revanşă a fotbaliştilor cehoslovaci, se constituie, totuşi, ca un reper favorabil fotbaliştilor noştri. La Guadalajara, indiferent de handicapul neadaptării, resimţit de echipa Cehoslovaciei, s-a putut observa o mai mare mobilitate tehnică şi tactică din partea „tricolorilor".

5. OMOGENITATEA PSIHICĂ... Această omogenitate a înregistrat o creştere permanentă în tot cursul celor trei ani de la constituirea echipei noastre naţionale de astăzi. Indiferent de forma precară a echipelor de club, „tricolorii" au ştiut să se regăsească, operînd cu cel puţin o clasă în plus la echipa naţională.

★

I-am sondat pe fotbaliştii noştri înainte de plecarea la Bratislava, aşa cum am şi făcut-o şi înainte de Guadalajara. Iată şi răspunsurile — nenominalizate, bineînţeles — ale celor 17 jucători.

Patru văd victoria noastră.

Doisprezece prevăd o „remiză".

Unul singur întrevede o înfrîngere.

Să mergem, deci, stimaţi cititori, „pe mîna" majorităţii.

Angelo Niculescu şi Titus Ozon sînt, de asemenea, optimişti. Antrenorul principal ar vrea să vadă depăşite primele 15 minute ale meciului, pentru ca echipa să-şi poată desfăşura, cu adevărat, jocul.

Iar cronicarul îşi mărturiseşte şi el un gînd...

Dacă echipa României va reedita partida de la Novisad, „votul majorităţii" nu va rămîne doar expresia unei speranţe...

În 1933... *...şi azi*

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

VĂ MAI AMINTIŢI DE ŞTEFAN DOBAY?

de Victor BĂNCIULESCU

Văzîndu-l astăzi, la Tg. Mureş, în căsuţa din str. Béla Bartok 4, unde uşa se deschide în clinchet de clopoţel, văzîndu-l manipulînd delicat penseta de filatelist în camera de lucru sau mîngîind clapele pianului în salon, nimeni nu şi-ar putea închipui că omul de 62 de ani, aparent stăpînit în mişcări, de azi, este de fapt impetuosul extrem stînga al echipei naţionale a României, năpraznicul şuteur al formaţiei Ripensia, spaima portarilor de fotbal, omul care a rupt plasa porţii, golgetterul altor ani. Încerc să mi-l reamintesc din tinereţea noastră comună, timişoreană, pe vremea cînd nu putea stăpîni un păr zburlit, ţeapăn ca o creastă de cocoş, nici cu fileul, nici cu apa de la cişmeaua din curtea casei părinteşti de la Dumbrăviţa, nici chiar cu apa de Colonia păstrată în sticluţa cu care stropea fetele. Azi părul e sur, ceva mai rar, dar privirea i-a rămas aceeaşi, clară, dreaptă.

Celebritatea şi-a cucerit-o pe terenul de fotbal, jucînd într-o echipă care şi-a sustras bizara denumire din numele provinciei Dacia Ripensis a împăratului Aurelian. A fost ultima verigă în acea formaţie Ripensia a cărei componenţă o generaţie întreagă era în stare s-o scandeze ca pe o odă a lui Horaţiu, în metru WM : Pavlovici — Bürger, Hoksáry — Deheleanu, Kotormani, Lakatos — Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay. Îi este greu astăzi să reconstituie numărul total al jocurilor la care a luat parte efectiv. O va face cu siguranţă pînă la apariţia cărţii autobiografice pe care o pregăteşte. Tot ce ştie pe dinafară este că a bătut mingea timp de 25 de ani fără întrerupere, dar că nu şi-a umplut viaţa numai cu asta. A urmat cursurile liceului Piarist din Timşoara, a lucrat ca argintar, visînd să devină pianist şi a fost promovat arhivar la primăria capitalei Banatului. În vremea pubertăţii a părăsit repede clubul T.A.C., prea snob, unde se cerea plata cotizaţiei pentru a putea obţine un loc în echipă. A preferat clubul feroviarilor Unirea C.F.R. şi mai apoi Banatul. Dar adevărata strălucire a carierei sale de fotbalist începe şi se încheie o dată cu înfiinţarea acelei superbe echipe meteor care a fost Ripensia între 1930 şi 1940. Şi după război, la Kares (mai apoi Gaz-metan), ca antrenor şi jucător, Dobay a reuşit, în doi ani, să ducă o echipă districtuală pînă în prima divizie. Era în 1948, la Mediaş, unde Dobay a pus pentru ultima oară gleznierele peste jambiere, aşa cum se obişnuise din tinereţe, în vestiarele arenei timişorene Electrica. Avea 39 de ani cînd şi-a început cariera de antrenor care l-a purtat pe la Constanţa, Tg. Mureş, Braşov,

Impetuos ca o moriscă în vint, Dobay marchează al cincilea gol în meciul cu Iugoslavia (1933).

Bucureşti, Arad, Cluj, Brăila, Mărăşeşti şi Birlad, pînă anul trecut cînd, obosit şi bolnav, a preferat tihna vieţii de pensionar şi s-a retras pentru a putea medita mai bine la toate cele cite au fost.

Cu Ripensia a cîştigat de patru ori campionatul naţional (1932, 1934, 1935 şi 1937) şi de două ori Cupa României (1933 şi 1935), de cele mai multe ori în luptă cu eterna rivală Venus. A fost de patru ori golgetter al Diviziei A. A făcut parte de 44 de ori din echipa naţională a României (ceea ce nu stă la îndemîna oricui) şi a marcat în meciurile inter-ţări 20 de goluri (fiind întrecut în acest domeniu doar de Bodola). A luat parte la campionatele mondiale din 1934 şi 1938 şi numai o hotărîre arbitrară a federaţiei de atunci l-a împiedecat să fie prezent şi la cele din 1930 (una din marile sale dureri). În schimb, amintirile cele mai plăcute sînt legate de faimoasele Balcaniade. Cine ar putea uita golul marcat în minutul 89 de Dobay, gol cu care echipa României învinge Iugoslavia în 1936 la Bucureşti ? Ştefan Dobay se dovedeşte a fi fără îndoială unul dintre cei mai mari şi mai vestiţi fotbalişti din România.

Se spune despre el că n-ar fi valorat nimic fără genialul inter Schwartz, ceea ce fără îndoială este o exagerare. Dobay însuşi afirmă : „Schwartz era motorul înaintării noastre, atît de altruist încît era capabil să dribleze pînă pe linia porţii adverse şi atunci să paseze înapoi unui coechipier, pentru ca acela să marcheze !". Legenda populară îl vrea „rupător de plasă", ceea ce el însuşi pretinde că s-a mulţumit să-l vadă campion naţional de juniori Unirea Tricolor şi C.F.R. Numai Cibi Braun-Bogdan, dărîmător de mituri, susţine că nici o minge din lume n-a putut vreodată rupe o plasă de fotbal, dar adaugă imediat, pentru a nu diminua portretul unui idol în care şi el crede şi în sprijinul căruia poate aduce toată traista lui cu snoave : „Dobay a fost omul de gol al unei întregi epoci !".

A avut rara satisfacţie de a fi jucat într-o echipă care se putea transforma peste noapte, fără nici o modificare, în echipă a ţării, şi de a fi antrenat (în 1955—1957) echipa de aur a C.C.A., care a dat reprezentativei naţionale la Belgrad, în 1956, 11 jucători. Pentru că a cunoscut toate acestea, nu s-a ambiţionat să-l facă pe fiul său, omonim, fotbalist ; s-a mulţumit să-l vadă campion naţional de juniori la atletism, opţiune pe care şi Elena Dobay, mama băiatului, o acceptă pentru că ea însăşi l-a urcat pe Piaţa Dobay-senior pe un piedestal mult prea înalt, unde era greu să-l mai ajungă cineva din urmă...

Pe marginea lacului Herăstrău, conducînd un antrenament al echipei C.C.A. (1956).

AUTOMOBILISM

CARE TRACŢIUNE ESTE MAI AVANTAJOASĂ ?

Printre constructorii de automobile au loc discuţii aprinse în legătură cu „plasarea" tracţiunii la automobile : în faţă sau în spate ? „Caii în faţă se înhamă" — spun promotorii tracţiunii pe roţile din faţă. În schimb, susţinătorii tracţiunii pe roţile din spate spun că remorcherele moderne se plasează în spatele şlepurilor. Cum este mai bine ? Sînt oare exacte afirmaţiile care susţin că un vehicul cu tracţiune pe roţile din faţă merge mai sigur pe străzile acoperite cu gheaţă dar că nu poate urca pe străzi alunecoase şi că un astfel de vehicul tinde să iasă din curbă ?

Este adevărat că maşinile mici cu tracţiunea pe roţile din faţă dispun de o stabilitate mai bună decît maşinile din aceeaşi categorie cu tracţiune pe roţile din spate. Tracţiunea pe roţile din spate prezintă unele complicaţii în ceea ce priveşte stabilitatea ; pentru a le putea înlătura este necesară o construcţie costisitoare a axului din spate (cu mecanism de direcţie inclinat sau de Dion). O coordonare foarte exactă între amortizaj şi arcuire poate duce şi la maşinile mici la o stabilitate foarte bună şi la menţinerea vehiculului în viraj. Maşinile foarte scurte cu tracţiunea pe roţile din spate vor avea însă întotdeauna dificultăţi în ceea ce priveşte stabilitatea. O construcţie specială a axului din spate este costisitoare şi pentru maşinile mici într-o relaţie indiscutabil disproporţionată, care ar duce la scumpirea maşinii.

Dintre maşinile mici cu tracţiune pe roţile din faţă deosebit de stabile sînt tipurile BLMC-Mini şi Austin 1100. Roţile din spate tractate, suspendate pe axe extrem de simple, urmăresc strict pe cele din faţă, care le trag. De exemplu, tipul Mini, cu forma sa scurtă şi lată, contează ca una din maşinile cu cea mai bună stabilitate. La aceasta se mai adaugă faptul că prin utilizarea excepţională a spaţiului şi prin aşezarea motorului perpendicular pe direcţie, posibilă numai la maşini cu tracţiune pe roţile din faţă, s-a realizat un maxim de loc pentru pasageri într-un minim de spaţiu. Poziţia motorului face ca greutatea acestuia să apese în mod excelent pe roţile din faţă, astfel că ele nu pot patina.

Dar şi aici există unele limite. Astfel construcţia de maşini mari cu tracţiunea pe roţile din faţă, adică maşini cu cilindrele de 2—3 litri, devine nerentabilă, neeconomică. Forţele foarte mari de tracţiune necesare, cer în faţă axuri extrem de puternic construite, care pînă în cele din urmă ar costa chiar mai mult decît automobilele foarte bune. În afară de aceasta, maşinile atît de mari cu tracţiunea pe roţile din faţă cer neapărat o servocomandă de direcţie. Iată de ce se construiesc maşini mari cu tracţiunea pe roţile din spate ; aceasta garantează un optim de stabilitate şi de siguranţă în curbă.

Se pare deci că la maşinile mici este de preferat tracţiunea în faţă. La maşinile mari, dă rezultate foarte bune tracţiunea în spate.

FIAT 127

Un nou FIAT, de data aceasta purtînd nr. 127, şi-a făcut apariţia pe şosele. Precum spun specialiştii italieni, acesta este automobilul anului. FIAT-127 este ceva mai mare decît 850, dar cu multe perfecţionări : are tracţiunea pe roţile din faţă, consumă 7 litri la 100 km şi poate atinge o viteză de 140 km pe oră.

Pentru ca să ne dăm mai bine seama de ceea ce reprezintă FIAT-127, arătăm că el face parte din categoria automobilelor : Renault 6L, Opel-Kadett S.E., Simca 1000, Ford-Escort. Iată în imaginea alăturată un FIAT-127.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

INTERVIUL CITITORILOR CU GHEORGHE GRUIA

La redacţie au sosit peste 200 de întrebări pe adresa cunoscutului nostru handbalist.

Răspunsurile vor fi publicate în numărul din 29 mai a. c.

— Redacţia şi administraţia Piaţa Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poştal 33, căsuţa poştală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Corespondență specială pentru „Magazin" de la expediția românească în insula Mallorca

(Pagina a 3-a)

CELEBRUL ISOPOD TYPLOCIROLANA VA FI ADUS VIU ÎN ȚARĂ

● După 67 de ani de la descoperirea făcută de Emil Racoviță în Peștera Balaurului, oamenii de știință români vor putea studia viața acestui minuscul și rar animal.

de dr. docent TRAIAN ORGHIDAN

Corespondență telefonică

CANNES XXV — EDIȚIA JUBILIARĂ

(Pagina a 4-a)

■ Un Sherlock Holmes al zilelor noastre
■ Atît de umană - meseria lor e moartea...
■ O mărturisire după două decenii
■ Nu există crimă perfectă
■ Înlăturînd ruinele unui bombardament.

DETECTIVI CU HALATE ALBE

(Pagina a 3-a)

AGENDĂ săptămînală

O IMPORTANTĂ CONTRIBUȚIE LA APROPIEREA ȘI COLABORAREA ÎNTRE STATE

În cursul acestei săptămîni, țara noastră a primit vizita președintelui Republicii Federale a Germaniei, Gustav Heinemann. Convorbirile oficiale purtate la cel mai înalt nivel, manifestările pe care vizita le-a prilejuit au ilustrat elocvent cursul ascendent pe care-l urmează în ultimii ani raporturile româno-vest-germane.

Subliniind încă odată însemnătatea contactelor politice și a schimbului de vizite între factorii de răspundere a statelor în contextul dezvoltării pe care o capătă în lumea contemporană cooperarea între state în spiritul respectului reciproc, al egalității în drepturi și neamestecului în treburile interne, al avantajului reciproc, vizita președintelui Gustav Heinemann a marcat un moment important în evoluția relațiilor dintre țara noastră și R. F. a Germaniei, contribuind la dezvoltarea conlucrării multilaterale în interesul ambelor țări, servind totodată cauza apropierii și colaborării între națiuni, cauza destinderii și păcii.

„Promovarea și lărgirea cooperării internaționale — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — **se impun ca o necesitate obiectivă a progresului fiecărei țări în parte, a dezvoltării civilizației umane în general, ca o condiție esențială a instaurării unui climat de încredere între popoare, de securitate și pace în lume. Nici o țară care**

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 711 — Sîmbătă 22 mai 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Miniaturizarea constituie o caracteristică a electronicii moderne — așa cum rezultă și din acest aspect al activității dintr-o secție a întreprinderii I.P.R.S. — Băneasa

O ramură prioritară în actualul cincinal

ELECTRONICA PĂTRUNDE ÎN NOI DOMENII PRODUCTIVE

● De la tuburile electronice de acum jumătate de veac la semiconductoarele cu siliciu ● Deceniul „marii explozii" a acestei ramuri de avangardă ● În cincinalul actual numărul întreprinderilor pe profil se va dubla

Datorăm electronicii atît de mult, încît ne e greu să ne imaginăm astăzi că doar cu 50 de ani în urmă noțiunea era încă necunoscută. Prin 1920 apariția primelor tuburi electronice, a „lămpilor" cum le numeam îndeobște, a adus cele dintîi mari servicii civilizației, respectiv radioului și telecomunicațiilor cu fir. Apoi, timp de două decenii, aceste tuburi de sticlă miraculoase, golite de aer, au pătruns treptat în foarte multe ramuri ale producției materiale, marcînd sub ochii uimiți ai contemporanilor, nașterea unei noi ere tehnice, cea a electronicii. Era însă doar un început. Căci importanța tuburilor cu vid, care păreau că vor supraviețui timp de veacuri, a început să pălească în fața unor concurenți redutabili: semiconductoarele cu germaniu, de curînd descoperite. Tot ce agonisise noua tehnică a electronicii trebuia acum reconsiderat, totul trebuia luat de la început. Dar merita efortul, căci semiconductoarele (apărușe între timp și cele cu siliciu, mai perfecționate) aveau infinite avantaje față de tuburile devenite atît de rapid „clasice": miniaturizarea, siguranța tehnică, durata mărită de utilizare. Aceasta explică de ce în perioada postbelică electronica bazată pe semiconductoare s-a menținut neîntrerupt în avangarda tehnicii contemporane, situîndu-se ca un element de fundament în apariția ciberneticii și a automatizării.

Marea explozie a electronicii se anunță însă abia în deceniul care a început, o dată cu uriașele perfecționări aduse acestei subramuri de bază a construcțiilor de mașini și îndeosebi o dată cu pătrunderea circuitelor integrate în toate ramurile tehnicii, industria electronică apărînd ca unul din factorii hotărîtori ai revoluției tehnico-științifice. Într-un articol publi-

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Vedere parțială a fațadei principale a casei domnești de la Tei. În prim plan se văd cele 6 nimfe înaripate și grupul statuar de pe fronton

Printre bijuteriile arhitectonice, cu denumiri de aștri, ale litoralului, se înscrie și cocheta stațiune Venus din care reproducem această imagine de ansamblu.

LITORAL '71

● Un muzeu al mării la Constanța ● Pe afișele teatrelor, o mare varietate de spectacole ● Noutăți pentru cei de la volanul autoturismelor

Relatarea în pag. a 2-a

SECRETUL PALATULUI DOMNESC DE LA TEI

Mai există enigme?

● Cum se distrau bucureștenii acum 150 de ani.
● Picturi în fresco de tip pompeian și renascentist și coloane în stil toscan lucrate din... fontă.
● Ascunzătoarea dintre parter și etaj și ciudatul luminator din pivniță...
● O serbare la palat descrisă de nora domnitorului.
● Fragmente din testamentul original al lui Grigore Ghica.

(Pagina a 2-a)

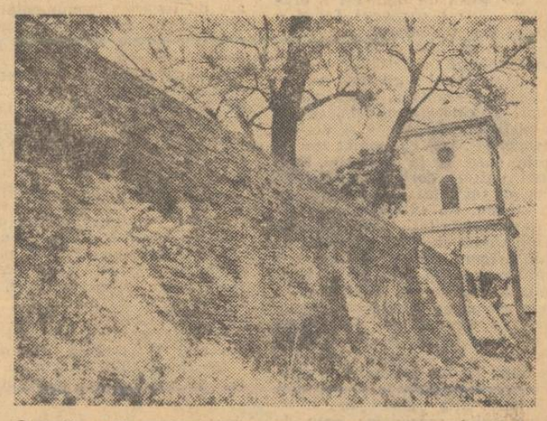

O porțiune din masivul zid cu contraforturi care sprijină malul dinspre Plumbuita al grădinii palatului

Nimfele de tip pompeian din friza care înconjură plafonul de pe palierul de la etaj

Fotografii : Nicu VASILE

LITORAL'71

Despre variatele noutăți cu care litoralul își întîmpină în acest an oaspeții se pot scrie multe. Oficiul Național de Turism „Litoral" a folosit spornic răgazul de la încheierea precedentului sezon, astfel încît cele văzute „pe viu" de la Mamaia la Mangalia, cele aflate de la Vasile Trandafir, directorul general al Oficiului, dau o imagine foarte amplă asupra premierelor acestui an. Nu vom mai insista însă asupra celor peste 15 000 noi locuri din hoteluri și vile, sau a celor 30 noi restaurante, nu vom mai menționa nici ideile noi și originale pe linia diversificării acțiunilor de agrement, despre care presa a mai avut prilejul să menționeze.

Vom începe, deci, reportajul nostru despre litoral cu o gamă de noutăți ce răspund direct titlului de mai sus : avanpremiere. Într-adevăr, pe lîngă confort, odihnă și distracții, sutele de mii de vizitatori ai litoralului vor avea în acest an la îndemînă noi unități de cultură, precum și o largă gamă de manifestări cultural-artistice.

LA CONSTANȚA, chiar lîngă falează am vizitat o nouă instituție muzeală, la care se fac ultimele finisări. Acest **„muzeu al mării"** completează în mod binevenit alte două instituții „pe profil" deja existente : muzeul marinei și acvariul. Ce vor putea vedea oaspeții în cele patru mari săli ale acestei clădiri cu valoare de monument istoric, veche de peste 100 de ani ? Specii acvatice din toate mările lumii, o faună și o floră de o frumusețe unică.

Poșta veche a Constanței a fost și ea transformată într-un muzeu de etnografie, în timp ce atît de celebrul muzeu arheologic a pregătit în acest an noi surprize. Printre altele, o sală în care va fi expus pentru prima oară sarcofagul descoperit în stațiunea Olimp, despre care revista noastră și-a informat la timpul său pe larg cititorii

Pătrundem în birourile „statului major" al activității culturale de pe litoral : filiala ARIA.

— Ce spectacole ați pregătit, **publicului cu gusturi atît de variate care va umple sălile și grădinile în lunile de vară, tovarășe Lucian ?**

— Orientîndu-ne după experiența tot mai bogată a ultimilor ani, ne-a răspuns șeful filialei, ne-am propus să organizăm spectacole de tipuri mai variate. Într-adevăr, publicul de pe litoral are gusturi artistice foarte diverse și a ne îndrepta exclusiv spre spectacole de divertisment ar fi fost o eroare.

— Deci ?

— Deci ne-am gîndit să organizăm și unele spectacole de ținută artistică mai ridicată. Bunăoară, un mare turneu al Teatrului de operă și balet bucureștean, la care se vor adăuga spectacolele de operă ale teatrului nostru din Constanța.

Cît privește teatrul de proză, el va fi și în acest an foarte bine reprezentat. Practic aproape toate teatrele bucureștene, precum și numeroase teatre din alte orașe, și-au rezervat turnee în stațiunile litoralului. Contăm ca pe o manifestare de mare ținută pe **organizarea „zilelor tomitane"** cu care prilej teatrul dramatic din Constanța va reprezenta Medeea, precum și spectacole de sunet și lumină în decorul natural al portului Tomis.

— Cîteva cuvinte despre manifestările culturale devenite tradiționale.

— O asemenea manifestare de prestigiu va fi **festivalul de folclor dintre 25 iulie — 24 august,** cu care prilej vor fi date spectacole în toate stațiunile. În acest an ne vom bucura de prezența prestigioasă a ansamblului Rapsodia Română, a Orchestrei populare Radio, a ansamblului nostru constănțean, primul ansamblu al Ministerului Turismului, care a avut mare succes în recentul turneu din Italia. **Între 19—25 iulie va avea loc la Mamaia obișnuita ediție a Festivalului de muzică ușoară,** iar **între 26 iulie și 1 august a 3-a ediție a Serbărilor Mării.** Această din urmă manifestare va fi deosebit de amplă și variată, însumînd spectacole în aer liber, carnaval, defilări de care alegorice, un bal mascat, **parăzi ale modei, alegerea „Miss Litoral"** etc.

Bogatul program cultural-artistic prevăzut pentru acest an va beneficia de o bază materială îmbunătățită. În parcul central al Constanței am urmărit ultimele finisări la cel mai mare cinematograf în aer liber de pe litoral. Capacitatea : 2 500 locuri. Cinematograful dispune de ecran panoramic și de spații acoperite pentru eventualitatea unor intemperii. Prin reamenajarea Cazinoului s-a creat în această monumentală clădire și o cochetă sală de spectacole de 300 locuri. Am încheiat capitolul destinat activităților culturale cu vizita întreprinsă la redacția ziarului local unde se desfășoară o activitate febrilă de pregătire a ediției a doua a cotidianului „Litoral", care va apărea în curînd în fiecare după-amiază. „Radio Vacanța" își inaugurează noul studio de la Mangalia.

Și acum, cîteva informații cu caracter utilitar, care vor interesa cu siguranță pe viitorii vizitatori ai litoralului, îndeosebi pe cei care vin aici la volanul autoturismelor. Terminarea podului de peste Dunăre va spori cu certitudine numărul autoturismelor de pe litoral. Pregătindu-se în vederea acestei eventualități, edilii constănțeni au grăbit încheierea lucrărilor de construcție a modernei autostrăzi Constanța — Mangalia, ultimele tronsoane fiind în stadiu de finisaj. Totodată, la Mamaia și Constanța au fost construite noi stații autoservice. Celor care vor folosi transportul în comun (se scontează pe circa 650 000 de călători pe zi) le va surîde vestea că numărul autobuzelor și troleibuzelor a sporit substanțial, iar linia de troleibuz dintre Constanța și Mamaia a fost reînființată. În sfîrșit, o noutate din domeniul telecomunicațiilor. A fost terminată construcția centralei automate, Mangalia-Nord, astfel că acum practic întregul litoral este ușor accesibil din punct de vedere al legăturilor telefonice.

M. PAULIAN
I. POPOVICI

O IMPORTANTĂ CONTRIBUȚIE LA APROPIEREA ȘI COLABORAREA ÎNTRE STATE

URMARE DIN PAG. 1

vrea să progreseze, să beneficieze de roadele cuceririlor științei și tehnicii contemporane, și în același timp să-și aducă contribuția la soluționarea marilor probleme ce confruntă omenirea, nu poate rămîne în afara acestui proces. Noi considerăm că dezvoltarea relațiilor țărilor socialiste cu celelalte țări slujește pacii și securității, contribuie la instaurarea egalității în drepturi între state".

Pornind de la acest considerent de ordin principial, țara noastră, după cum se știe, desfășoară o activitate neobosită pentru promovarea în viața internațională a unor relații care să excludă războiul dintre state și să permită cooperarea pașnică a popoarelor pentru progres și civilizație. Amplificînd continuu relațiile de prietenie și colaborare cu țările socialiste, Republica Socialistă România, acționînd în spiritul coexistenței pașnice, extinde legăturile economice, tehnico-științifice, culturale cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

În acest context vizita președintelui R. F. a Germaniei a constituit un prilej de a sublinia, cu satisfacție, extinderea pe care au luat-o relațiile economice dintre țările noastre, gama tot mai largă de mărfuri pe care țările noastre și le vînd reciproc, progresele înregistrate pe linia cooperării în producție și în domeniul științei și tehnicii, a progreselor în domeniul turismului. Totodată, convorbirile purtate au deschis noi perspective în privința intensificării schimburilor și a cooperării multilaterale dintre țările noastre, a înlăturării impedimentelor care mai pot stînjeni amplificarea și diversificarea, în condiții reciproc avantajoase, a colaborării româno-vest-germane, în special pe tărîm economic și tehnico-științific. O astfel de evoluție a raporturilor dintre cele două țări corespunde pe deplin atît intereselor fiecăruia dintre popoarele noastre, cît și cauzei generale a colaborării internaționale, a înțelegerii și păcii în lume.

Schimbul de păreri pe care cei doi șefi de stat l-au avut asupra problemelor majore ale vieții internaționale actuale, a contribuit desigur la o mai bună cunoaștere a punctelor de vedere, la găsirea căilor și mijloacelor de conlucrare în vederea însănătoșirii vieții politice și întăririi securității în Europa și în lume. Opinia publică din țara noastră, care a urmărit cu viu interes vizita președintelui Republicii Federale a Germaniei, a putut astfel aprecia încă o dată contribuția importantă pe care o au contactele și vizitele la nivel înalt în intensificarea conlucrării dintre state în scopul promovării destinderii în viața internațională.

Exprimînd ospitalitatea caracteristică poporului român, opinia publică din țara noastră, i-a primit cu respect și simpatie pe înalții oaspeți care au putut cunoaște nemijlocit sufletul poporului nostru, realizările cu care ne mîndrim, obținute în anii construcției socialiste, comorile noastre de artă, creații ale spiritualității românești și naționalităților conlocuitoare. Această atitudine a opiniei publice izvorăște din stima poporului nostru pentru muncă și creația altor popoare, din dorința sa de a contribui la înțelegerea între națiuni și, prin înțelegere și colaborare, la progresul omenirii. Ea oglindește adeziunea deplină a poporului nostru la politica internațională a partidului și statului nostru, politică ce exprimă cu fidelitate interesele vitale ale României socialiste, dorința sa de a contribui la înțelegerea între popoare, la apărarea păcii în lume.

Fațada dinspre Plumbuita a palatului domnesc de la Tei

SECRETUL PALATULUI DOMNESC DE LA TEI

Vestea că un arhitect care a lucrat în urmă cu un deceniu la restaurarea palatului domnesc al lui Grigore Ghica ar fi descoperit întîmplător intrarea în tunelul care făcea pe vremuri legătura cu mănăstirea-cetate Plumbuita ne-a îndreptat pașii din nou spre limba de pămînt care desparte lacul Tei de mlaștina formată de apele Colentinei. De astă dată echipa de reportaj a „Magazin"-ului era simțitor întărită, atașîndu-i-se arhitectul **Vlădescu-Răcoasa Justinian** și arheologul **Panait I. Panait,** șeful secției feudale a Muzeului Bucureștilor.

Apropiindu-ne de poarta de fier a curții fostului palat, ne-am amintit o secvență din însemnările scriitorului Ioachim Botez : **„În poarta cea mare cu stîlpi de piatră a palatului de lîngă lacul Tei nu mai stau de strajă două pajuri... Aici, unde trăgeau odinioară caleștile cu beizadele... pe aleea cea mare de tei, musafirii vorbeau pe limba lui Voltaire... N-a fost oare aici salon literar unde va fi citit și Dora d'Istria din neamul Ghiculesc, care scria numai în limbi străine ?... Și nu a stăpînit aici domnitorul... care a desființat temenelele și sărutul de mînă ?..."**

GRĂDINA DE LA TEI, O GRĂDINĂ SECULARĂ

Răsfoind tratatele referitoare la istoria Bucureștilor și amintirile scriitorilor, aflăm întîmplări puțin cunoscute petrecute în acest colț al orașului. De exemplu prof. univ. C. C. Giurescu notează : **„Nici în partea de răsărit a orașului n-au lipsit grădinile și locurile de plimbare. Era grădina de la Teiu, pe malul și în preajma așezării Ghiculeștilor, acolo unde astăzi e frumosul parc de la capătul liniei de tramvai 17... Ghiculeștii posedau un întins domeniu la marginea de nord-est a orașului... întreg cartierul Tei și o parte din Colentina".** Iar Ion Ghica punctează cum se distrau bucureștenii în urmă cu aproape 150 de ani : **„Boierii noștri pe atunci erau mai toți vînători mari și călăreți vestiți... aveau poștalioane de cîte 6 și 8 cai românești, iuți ca smeii : țineau prin curți și în casă cîini, lupi, urși, vulturi, corbi, privighetori, cocori, tot felul de păsări și de lighioane. Ca să nu citez decît cîteva celebrități, voi aminti cîinii zăvoi, cît viteii de mari, ai lui Grigore Ghica, pe care îi hrănea ca să-i puie să se bată pînă la moarte cu urșii. Cînd se dau asemenea spectacole, bucureștenii alergau la Colentina, care cum putea, pe jos, călare, în căruță, în caleașcă sau în telegață ; își lua merinde de acasă și cîmpul de la Obor pînă la Plumbuita părea un bilci. Emoțiunile cocoanelor erau la aceste lupte tot atît de vii ca și ale damelor spaniole la luptele de los toros".**

CUM AU FOST SALVATE FRESCILE PALATULUI

Scara de la intrarea în palat era flancată pe vremuri de doi lei sculptați iar pe frontonul fațadei principale, deasupra cornișei, din vechiul grup statuar a dispărut acvila cu aripile întinse rămînînd drapele și tunuri. Sub acest motiv au fost restaurate cele șase nimfe înaripate — Victorii cu trîmbițe în mînă — opere de reală valoare plastică, realizate de un sculptor necunoscut.

Arhitectul Vlădescu-Răcoasa Justinian, ne-a declarat : **„Am proiectat lucrările de restaurare a acestui palat domnesc în anul 1960. Cu acel prilej s-au reparat fațadele, motivele decorative de pe friza cornișei principale ca și pilaștrii corintici dintre marile ferestre de la etaj. Țin să semnalez că datorită inițiativei savantului Nicolae Iorga, în jurul anilor 1930, au fost conservate splendidele picturi realizate în frescă de italianul Giacometti în 1822—1823. În urmă cu patru decenii s-a aplicat deasupra lor un strat de humă de 2 cm, strat protector, datorită căruia o parte din picturi s-au păstrat pînă astăzi în bune condițiuni".**

O CONSTRUCȚIE CIUDATĂ

Din micul hol de la intrare un aspect original îl prezintă scara monumentală cu două rampe laterale de urcare spre etaj, spațiul central fiind rezervat accesului spre larga terasă ce coboară în trepte spre curtea palatului, terasă care străjuiește valea dinspre Plumbuita. Urcînd scara, ajungem la un palier flancat de patru coloane în stil toscan despre care arhitectul Vlădescu ne spune un lucru interesant : **„Aceste coloane sînt realizate într-un mod de construcție nemaiîntîlnit la noi în țară și anume din tuburi de fontă, goale în interior".**

În spațiul casei scării, care are un caracter monumental, la etaj, se pot observa pe plafonul cilindric cîteva registre de pictură în frescă, originale, de factură pompeiană sau renascentistă. Palate imaginare, zugrăvite multicolor, ne încîntă ochiul, unul dintre ele avînd o curte asemănătoare cu cea a edificiului în care ne aflăm. Friza care înconjoară plafonul e împodobită cu numeroase nimfe de tip pompeian, totul în culori vii, destul de bine conservate. De asemenea, pe coridorul longitudinal, se văd patru medalioane pictate reprezentînd madone cu prunci în brațe. Arhitectura etajului reflectă influența Renașterii franceze. Aci erau sala tronului, sala de vînătoare și camera Doamnei, toate împodobite cu picturi astăzi în mare parte dispărute.

UNDE ERA INTRAREA SECRETĂ ÎN TUNEL ?

Reporterul Ion Tic, care acum aproape patru decenii fusese și el desigur în această clădire, notase în „Ilustrațiunea Română" : **„La capătul scării principale este fosta sală de vînătoare... O ușă mascată în peretele dinspre coridorul care dă în sala tronului, ca și ușa mascată din fosta cameră a domniței... mărturisesc că în acest colț trebuie să fi existat mijlocul lesnicios de coborîre în capătul de tunel care ducea... la Plumbuita. Tunelul începea din ascunzătoarea dintre etaje, lîngă scară. Apoi ieșea, pe sub ziduri, dincolo, în vale".** Eram chiar pe locurile indicate și totuși n-am putut verifica probabilitatea existenței intrării în ascunzătoarea domnească deoarece ar fi trebuit să se spargă un zid. Atunci, arhitectul Vlădescu Răcoasa și-a amintit despre deschiderea descoperită cu prilejul restaurării, în ziduriile pivniței.

Mai există enigme?

Adîncă de peste 5 metri, pivnița are la început un gang prelung, închis altădată de o ușă alcătuită din bîrne masive de stejar. Perpendicular pe acest gang se află altul format din două încăperi. Din loc în loc zidurile masive prezintă refugii, o singură fereastră, un luminător, existînd în direcția Plumbuitei. **„Aici era deschiderea găsită de mine în 1960. Una din aceste ocnițe se pare că nu era utilizată numai pentru iluminare, ci, așa cum reiese și din tradiția localnicilor, ea constituia o intrare în tunelul ce ducea spre Plumbuita. De altfel, după cîte îmi amintesc, contraforturile înalte de aproximativ 6 metri care întăresc zidul exterior de sprijin al curții palatului spre valea Colentinei, contraforturi restaurate în urmă cu un deceniu, au prezentat cu prilejul lucrărilor o deschidere în subterană, deschidere acum acoperită de moloz".** Locatarii din împrejurimi, întrebați de noi, au confirmat existența acestei deschideri spre galeria subterană.

De real interes constructiv și tehnic este șarpanta de mari proporții care acoperă clădirea. Realizată într-o tehnică de îmbinare a lemnului impresionantă, este probabil opera unor maiștri de origine germană. Impresia deosebită reiese din îmbinarea numeroșilor stîlpi groși, de lemn de mari dimensiuni, pe care sînt sprijiniți căpriorii acoperișului, dîndu-se imaginea unei schele de hangar uriaș

UN STIL ARHITECTONIC EXTREM DE RAR

Iată-l pe arheologul Panait scoțînd ruleta metalică și măsurînd grosimea cărămizilor, grosime care denotă vechimea construcției. După părerea sa, în pivniță cărămida este de mai multe categorii, ceea ce înseamnă că aici s-au făcut diverse amenajări.

Pornim să vizităm biserica domnească. Ridicată în 1833 ca paraclis al palatului, pe temeliile unei biserici mai vechi, clădită în secolul XVIII de Barbu Văcărescu, **lăcașul prezintă un tip extrem de rar în arhitectura românească. Ieșit din comun este planul elipsoidal al edificiului, cu o turlă circulară joasă, peste care se află o cupolă turtită** Este o construcție neo-clasică, unde se remarcă influența italiană. Axa principală a lăcașului are un pridvor cu un fronton rezemat pe patru perechi de coloane în stil toscan. Zidurile groase de peste un metru au la partea superioară o frîză decorată în ștucaturi cu metope dorice. Din biserică remarcăm stilul și forma deosebită a tîmplei, marele lampadar și cele două tronuri, al domnitorului și al soției acestuia, tronuri probabil identice cu cel care a existat în palat. Lucrate în stilul Renașterii tîrzii, tronurile au picioarele în forma unor capete de leu, fiind sculptate în lemn bronzat și aurit. De asemenea, în biserică sînt păstrate cele cinci tuiuri ale Ghiculeștilor, acele cozi de cal prinse în suporți, altădată extrem de eleganți, simboluri ale puterii militare.

AMINTIRI DE FAMILIE

Zidit în 1822 de domnitorul Grigore Ghica, palatul de la Tei i-a servit drept reședință de vară. Edificiul a fost ridicat pe locul unde se afla casa părintească a marelui ban Dumitrache Ghica și a soției sale Maria Văcărescu. În acea veche clădire a locuit în martie 1821 Al. Ipsilante, aici primindu-l pe Iordache, solul lui Tudor Vladimirescu. Picturile aflate în palat erau asemănătoare cu cele din palatul domnitorului de pe Podul Mogoșoaiei.

Pe pajiștile grădinii păsteau ciute și căprioare. Din acele vremuri, știm dintr-o istorie a familiei aflată la d-na Elisabeta Ghica, că în palatul de vară al domnitorului s-au dat numeroase serbări, la una din ele Grigore Ghica pierzîndu-și ceasul cu briliante. Domnitorul a oferit atunci o recompensă de 1 000 de piaștri aducătorului ceasului dar nu s-a prezentat nimeni...

Iată cum descrie Aurelia Ghica, soția lui Grigore, fiul domnitorului Ghica, o serbare noaptea la palat : **„Grădinile Colentinei erau luminate a giorno de mii de focuri și de razele colorate ale diverselor lămpi venețiene. Era ziua soacrei mele — Maria Hangerliu. Serele deschise reflectau lumina în geamurile din sufragerie. Muzica militară ascunsă în boschete executa fanfare, în timp ce forme elegante, rochii albe, treceau ca niște fantome printre aleile parfumate... Soseau mereu oaspeți în trăsuri cu patru cai, surugiii avînd livrele roșii, brodate cu aur. Călărești înarmați erau în fața trăsurilor și o escortă numeroasă le urma. Modele de rochii care în urmă cu 17 zile erau expuse la Paris le vedeai aici..."**

Printre obiectele personale ale domnitorului Grigore Ghica aflate în posesia familiei, notăm un servici de porțelan pictat în stilul Renașterii. serviciu alcătuit dintr-o splendidă cană și un vas de spălat. De asemenea, barometrul palatului, precum și numeroase picturi, dintre care reliefăm un tablou reprezentînd doi copii — Scarlat, unul din fiii domnitorului Grigore Ghica și sora lui — pictură realizată în anul 1813 de Carwalire di Lampi Filius.

TESTAMENTUL DOMNITORULUI GRIGORE GHICA

Printre obiectele, picturile și documentele familiei Ghica, d-na Elisabeta Ghica ne-a arătat și textul testamentului domnitorului Grigore Ghica, făcut în 1833, din care spicuim : **„...luînd de subiect moșia noastră domnească Colentina ce se află în apropriere de Bucuresci... mai întîiu am clădit... cassă falnică de vară împreună cu uă grădină, am construit și o alee frumoasă cu arbori jur împrejur, precum și helestеu bine îngrijit cu moară pe dînsul și în urmă am înălțat... și biserică împodobită cu splendoare pe din ăuntru și pe din afară cu cele-l'alte dimprejur clădiri și cassuțe... care produce o mulțumire nespusă la vedere și veselie d'a gata și fără cheltuială la toți cetățenii și locuitorii de ori-ce classă prin publica și libera pre-âmblarea tuturor printr'ânsele... Dacă cutremur... sau altă nenorocită întîmplare s'ar strica vre una din aceste clădiri să se reclădească atunci din nou... din veniturile anuale ale moșiei... pentru vecinica pomenire a noastră și publică pre-âmblare și mulțumire a tutulor locuitorilor din Bucuresci".**

★

După cum se vede secretul palatului domnesc de la Tei mai dăinuie ! Cît, nu putem însă ști... Ceea ce credem însă este faptul că edificiul merită să fie dat circuitului muzeal, avînd în vedere marea lui valoare arhitectonică, constituind unul dintre cele mai importante monumente în stil neo-clasic italian din țara noastră.

Simion SĂVEANU

Frescă pictată multicolor pe plafonul cilindric de la etaj al palatului

O RAMURĂ PRIORITARĂ ÎN ACTUALUL CINCINAL

ELECTRONICA

PĂTRUNDE ÎN NOI DOMENII PRODUCTIVE

URMARE DIN PAG. 1

cat de o revistă de specialitate Valeriu Ceașcanica, directorul Institutului de cercetări și proiectări pentru electronică și tehnică de calcul cita, în acest sens, date interesante privind ritmurile alerte de dezvoltare a electronicii pe plan mondial. Astfel, în Franța și R.F.G. în timp ce ritmul anual de dezvoltare a industriei construcțiilor de mașini în general este de 5—7 la sută, electronica se dezvoltă într-un ritm dublu. Și nu e vorba de o dezvoltare conjuncturală ci de una de durată, dovadă fiind uriașele fonduri ce se alocă cercetării și dezvoltării în acest domeniu de activitate.

Și în țara noastră electronica a devenit una din ramurile importante ale industriei constructoare de mașini, în ultimul deceniu făcîndu-se mari eforturi pentru recuperarea rămînerii în urmă existentă în acest sector major al tehnicii contemporane. **Dacă în 1960 exista în țara noastră o singură fabrică pe profil, în 1970 numărul întreprinderilor s-a ridicat la nouă. Ilustrativ este și faptul că în această perioadă de zece ani producția electronică a crescut la noi nu mai puțin decît de 14 ori.**

Spectaculozitatea cifrelor este evidentă. Și totuși, această ramură care a revoluționat tehnica, va sui abia în actualul cincinal treptele spre adevăratul progres, realizările de pînă acum fiind menite doar să-i asigure baza necesară de pornire. Într-adevăr, **dacă pînă acum dezvoltarea electronicii la noi s-a orientat în mod deosebit pe bunurile de consum, în deosebi pe radio și televiziune, abia în perioada 1971—1975 se poate considera că va începe cu adevărat producția masivă de aparatură electronică profesională destinată diferitelor sectoare ale economiei.** Se poate pune întrebarea : oare cum se explică relativa întîrziere ce se face observată în diversificarea și modernizarea producției electronice ? Adevărul este că această ramură nouă, chiar pe plan mondial, a industriei, este deosebit de complexă, necesitînd folosirea unor tehnici de vîrf și concursul unor specialiști de cea mai înaltă calificare, din profesii foarte variate : fizicieni, matematicieni, chimiști mecanici, opticieni etc. Caracterul de noutate al tehnologiilor, rapiditatea diversificării sortimentelor și deci a uzurii morale complică și mai mult sarcina celor ce muncesc în acest domeniu. Se poate considera însă acum că aceste dificultăți au fost biruite, că s-au creat condiții pentru ca noul cincinal să pună electronica printre ramurile prioritare ale industriei românești. Faptul că, datorită importantelor investiții alocate, **numărul întreprinderilor pe profil se va dubla în 1975 față de 1970, că în această perioadă 80 la sută din întregul sortiment va fi reprezentat de produse noi, este suficient pentru a demonstra importanța care se acordă electronicii prin planul de stat.**

În expunerea prezentată cu prilejul adunării solemne din Capitală dedicată semicentenarului partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia faptul că puternica dezvoltare a industriei construcțiilor de mașini în actualul cincinal se va realiza în special pe baza creșterii susținute a industriei electrotehnice și electronice, a mecanicii fine și a altor cîteva subramuri de mare importanță. **„Electronica și mecanica fină,** arăta secretarul general al partidului, **își vor spori producția de 3,4 ori. Această dezvoltare va permite industriei constructoare de mașini să-și îndeplinească în condiții tot mai bune rolul pe care-l are în înzestrarea superioară a tuturor ramurilor producției materiale, în accelerarea progresului tehnic al întregii economii naționale".**

Rolul electronicii în această accelerare a progresului tehnic va fi, într-adevăr, deosebit. În primul rînd prin pătrunderea sa în domenii noi, de avangardă. **Vor fi realizate, bunăoară, echipamente pentru comanda program numerică a mașinilor-unelte, noi tipuri de elemente electronice de automatizare, echipamente de televiziune în circuit închis, echipamente pentru transmisie de date etc.** În acest scop în unitățile existente și în cele care vor fi realizate în actualul cincinal se va dezvolta tehnica microelectronicii, concomitent cu realizarea unor produse de înaltă tehnicitate : componente electronice profesionale active pe bază de cristale de siliciu, subansamble electronice miniaturizate, circuite integrate, memorii cu ferită etc. Denumiri care, poate, nu spun încă mare lucru nespecialiștilor, dar care, prin marea lor semnificație în revoluția tehnico-științifică vor intra și ele curînd în limbajul comun.

Paul MARIAN

Clepsidră

VITRINA CU JUCĂRII

de Constantin VIȘAN

Se apropie 1 iunie. Copiii se opresc tot mai des lîngă pajiștile de neon ale vitrinelor cu jucării. Privindu-i, mă gîndesc la ancheta făcută de Danilo Dolci în cartierele sărace din Palermo.

„Niciunul din copiii de aici n-a mers vreodată la școală", spunea o femeie din cartierul Guadania, „Ei doar atîta fac : se joacă și vînd zdrențe. Avem șoareci și șobolani care rod tot ce găsesc : pîine, cămăși. Unei fetițe i-au ros capul și a murit. Mulți copii mor aici din pricina duhoarei și a murdăriei de la șobolani, din pricina mizeriei". Cartierul Guadania... Am văzut cu ochii mei grotele din Guadania.

Privesc copiii cu brațele pline de pachete, îi ascult cum își îndeamnă părinții să le cumpere jucării...

— Mamă, eu vreau păpușa asta cu părul blond !

— O cumpărăm.

— Și pe Ursache ?

— Și pe el...

Ascultîndu-i îmi revine în amintire chipul de o sfîșietoare tristețe al unui mic cerșetor din Palermo. Se adresa cu un glas muzical trecătorilor străini de Guadania :

— Cento lire, signore ! Per mangeare... Cento lire (O sută de lire, domnule ! Pentru mîncare.)

— Tată, eu vreau să-mi cumperi bicicleta asta !

— Eu vreau Albă ca Zăpada. Dar să aibă rochia ca cerul...

— O să căutăm o Albă ca Zăpada cu rochia ca cerul...

„Din cauză că sînt șomer m-a lăsat nevasta, iar familia m-a izgonit din casă. Am adresat tot felul de cereri dar nimic. În fiecare duminică vin copiii să mă vadă în grădina publică. Uenori simt că înnebunesc. Mă bate gîndul să fur ca să trăiesc și eu. Dar n-am făcut asta niciodată și nu sînt în stare".

— Tată, eu vreau să-mi cumperi avionu-ăsta...

— Eu vleau o bloscuță pe cale o-ntolci ca cheia și ea sale.

— Sandale nu vreau. Mai bine pantofi de lac. Cum are Catrinel.

Ce-o fi făcînd acum băiatul din Palermo ? Copiii cu brațele pline de jucării mi-l readuc în memorie. Și văd ochi negri, inteligenți. Îi aud glasul muzical, repetînd aceleași cuvinte :

— Cento lire, signore ! Per mangeare... Cento lire.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

NU-I CA PE VREMEA LUI CHARLEMAGNE

de Nicolae LUPU

Un ziarist vesteuropean constata recent că dosarele Pieții comune devin din ce în ce mai greu de înțeles de către marele public datorită caracterului lor foarte tehnicist. Politica agricolă comună, marja de fluctuație a valutelor, zahărul Commonwealthului, mielului neozeelandez și așa mai departe.

Lăsînd la o parte faptul că atunci cînd categorii importante ale populației se consideră lovite de reglementările în curs de adoptare, ele înțeleg direct limbajul obscur al tehnocraților, așa cum au dovedit-o recentele demonstrații țărănești de la Bruxelles, tindem în general să dăm crezare acestor remarci. Nu trebuie însă de aci să se tragă concluzia că negocierile desfășurate la Bruxelles fie între cei șase, fie între Anglia și țările membre n-ar fi dominate decît de momente aride. Se pare că belgienii au găsit o soluție pentru a trage foloase turistice nu de pe urma dezbaterilor ci a spectacolului oferit de agitația de pe culoare caracteristică acestora. Sub conducerea unor ghizi în uniforme roșii sau albastre, grupuri de turiști sînt aduse în momentele de tensiune, pe culoarele presei, între o vizită în marea piață din Bruxelles unde se vînd porumbei și păsări cîntătoare și una pe terenurile unde se înalță pavilioanele fostei expoziții mondiale. Evident nu toate atracțiile sînt vizibile pentru turiști. De pildă, în timpul reuniunilor ministeriale, delegații englezi care își au stabilite birourile la ultimul etaj al clădirii Charlemagne, sînt chemați din cînd în cînd în sala de conferințe pentru a discuta cu reprezentanții celor 6 țări membre ale Pieții comune. Cînd cei șase vor să continue schimbul de păreri între ei, englezii sînt expediați la ultimul etaj și rugați să aștepte o nouă convocare.

Un ziarist englez a fost curios să afle ce fac delegații țării sale între două convocări ? Joacă bridge. Fără miză, „totul numai pentru distracție", precizează un jucător-delegat. De fapt, poate din cauză că jocul de cărți din sala de conferințe comportă o miză atît de mare încît nu mai rămîn jetoane pentru distracția de la ultimul etaj. Săptămîna trecută s-a discutat despre importul britanic de zahăr și s-a realizat un acord, curînd se va discuta despre importurile Angliei de miel neozeelandez. Noua Zeelandă, pornind de la considerentul că deciziile ce se vor lua o pot afecta într-o măsură mai mare decît pe ambii negociatori, a trimis un diplomat permanent, însoțit de o echipă alcătuită din doi oameni, care urmăresc, în culise, desfășurarea negocierilor. Ei colindă coridoarele clădirii Charlemagne pentru a afla cu un minut mai devreme ce s-a discutat în ședințele închise. Dacă negocierile iau o turnură defavorabilă ei trag semnale de alarmă, la Aukland și Londra, unde intră în acțiune factori cu greutate.

Poate tocmai pentru a risipi aceste temeri și a sublinia devotamentul față de amenințatul produs principal al exportului neozeelandez, domnul Geoffrey Rippon, conducătorul delegației engleze a invitat la o masă 21 miniștri de externe, în frunte cu cei din țările Pieții comune și le-a oferit ca fel principal miel neozeelandez. Se spune că cei șase miniștri de externe au căzut apoi de acord că este... foarte gustos. Condițiile în care va continua consumul acestui produs în Anglia n-au fost însă fixate în acest cadru.

Felurile marelui festin al intrării Angliei sînt încă în bucătăria Pieții comune. Și nici măcar bucătarul nu știe ce va ieși pînă la urmă.

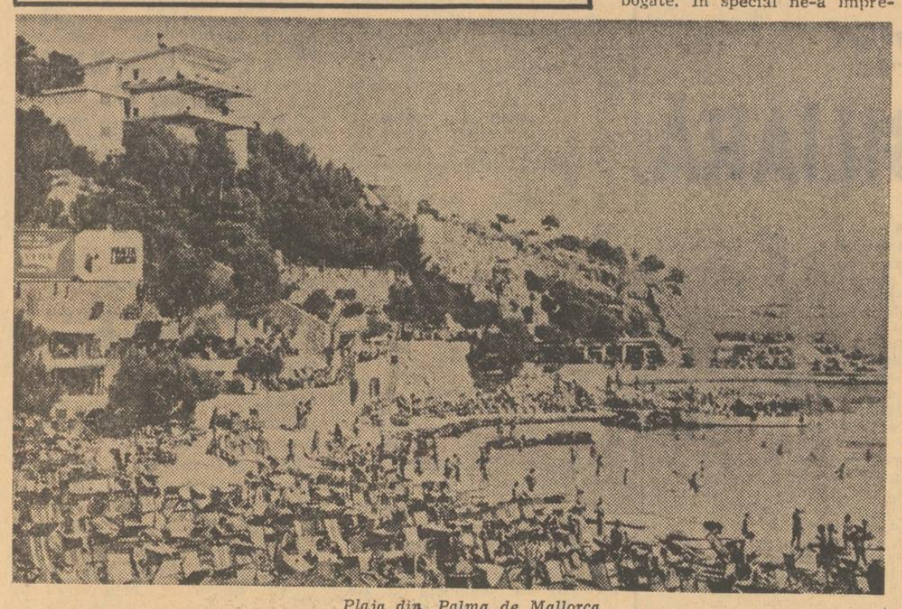

Plaja din Palma de Mallorca

Corespondență specială pentru „Magazin" de la expediția românească în insula Mallorca

CELEBRUL ISOPOD TYPLOCIROLANA VA FI ADUS VIU ÎN ȚARA NOASTRĂ

de dr. docent Traian ORGHIDAN

Directorul Institutului de speologie „Emil Racoviță"

Am ajuns aproape de sfîrșitul expediției noastre. În momentul de față ne gîndim să începem strîngerea și împachetarea materialului colectat din explorarea a 14 peșteri și din cîteva fîntîni și izvoare. Sîntem satisfăcuți de cum au decurs cercetările, deși vremea rece, vîntul și ploaia ne-ar fi putut împiedica. Fundația Drăgan ne-a sprijinit, facilitîndu-ne deplasările, străbătînd deseori insula Mallorca în lung și în lat.

Materialul adunat va permite să se cunoască în fine și fauna cavernicolă a Mallorcăi, faună care de la Emil Racoviță încoace nu a mai format obiectul de cercetare pentru alți biologi. În ce privește fauna din peșterile de aici, există o mare deosebire între peșterile amenajate și cele neamenajate. În primele, ea a dispărut din cauza vizitelor turiștilor, care zilnic, de la 9 dimineața pînă la 9 seara, în grupe de 100 pînă la 200 se plimbă prin aceste adevărate palate subterane. Deci se perindă pe zi pînă la 2-3000 de vizitatori. Acesta este cazul peșterii celei mai spectaculoase: Cueva del Drach. Cercetătorii români au fost invitați să viziteze renumita peșteră de proprietarul ei — signor Servero — însoțind într-o seară un grup de turiști pe traseul amenajat al grotei. Noaptea, sub sticlirile becurilor electrice, călătoria pe apele subterane ne-a lăsat o amintire de neuitat, frumusețile acestei peșteri ieșind cu totul din comun. Dacă adăugăm la Cueva del Drach și peșterile Cueva del Arta sau Cueva del Hams cred că nu greșesc spunînd că am văzut în cursul acestei deplasări cele mai frumoase peșteri din cîte am vizitat în Europa. Ele sînt și foarte bine îngrijite iar în ce privește iluminarea se poate spune că aceasta este executată cu eficacitate și chiar cu rafinament. Fauna însă a dispărut complet din locurile amenajate, retrăgîndu-se spre galeriile puțin vizitate de oameni, unde noi am putut s-o cercetăm obținînd o permisiune specială pentru a lucra acolo. Lumina continuă din tot timpul zilei și aerul devenit irespirabil în interiorul galeriilor amenajate nu mai permit finelor organisme cavernicole să supraviețuiască. În schimb, cele din apă, crustaceii tipic cavernicoli, s-au păstrat în populații bogate. În special ne-a impresionat abundența crustaceelor amfipode și a Thermosbenaceelor — organisme pînă mai ieri necunoscute în Mallorca și în același timp reprezentînd specii noi pentru știință.

Cea mai mare surpriză, mărturisim că ne-a făcut-o Typlocirolana Moraguesi — celebrul isopod descoperit în anul 1904 în peștera Cueva del Drach de Emil Racoviță și care l-a determinat pe marele savant român, după un studiu atent, să-și părăsească cariera de renumit biooceanograf și să devină speolog, dînd naștere biospeologiei moderne.

Acest isopod nu l-am găsit însă în lacurile din peștera Cueva del Drach ci alături, în apele peșterii Cueva del Hams. Numeroasele exemplare capturate sînt de o rară eleganță și corespund perfect tipului ideal de organism cavernicol în sensul că transparența corpului acestora este aproape completă, nu prezintă nici o urmă de ochi și au antenele foarte lungi. Un caracter care contrazice însă amprenta morfologică tipică de adaptare la viața subterană este neașteptata lor robustețe. Animalele trăiesc în lacuri subterane salmastre, care sînt în legătură cu Marea Mediterană. Dacă le pui în apă dulce de robinet ele nu dau semne de nemulțumire, iar dacă le pui în cuveta în care se află o bucățică de carne, se reped și o acoperă cu corpul lor, stînd unele peste altele, căutînd să ajungă cu piesele bucale pe carne, din care rup ca niște tigri flămînzi... Dar niște tigri a căror talie nu trece de 15 milimetri !!! În cazul cînd apa în care îi ținem se tulbură și se infectează, în loc să moară, ele se salvează ducîndu-se la colțurile cuvetei dreptunghiulare, acolo ies cu corpul jumătate în afara apei și stau cuminți, respirînd probabil un aer mai convenabil, mărind în acest fel suprafața de contact cu aerul prin intermediul peliculei de apă ce le înconjoară partea anterioară a corpului. În astfel de condiții — mai vitrege — ele devin imobile. Cînd, însă, le schimbăm apa, încep să se miște vioaie pe fundul cuvetei. În momentul cînd am vrut să fotografiez un exemplar, acesta n-a vrut deloc să stea pe loc și atunci am pus peste el o jumătate de lamă de microscop, de o mie de ori mai grea decît corpul lui ! Atunci, cramponindu-se pe picioruțe, a reușit să scape din strîmtoare, ieșind de sub lamă... A fost greu, pînă am reușit să-l obosesc. După ce am fotografiat exemplarul, l-am pus într-un cristalizator cu apă dulce, unde și astăzi, după 12 zile, este perfect sănătos și se hrănește totdeauna cu lăcomie.

De ce povestesc aceste amănunte ? În primul rînd ca să arăt o particularitate neobișnuită pentru un organism cavernicol și în al doilea rînd ca să justific speranța noastră că Typlocirolana POATE FI ADUSĂ VIE LA NOI ÎN TARĂ pentru a i se obține reproducerea în laborator și pentru a putea întreprinde experiențe menite să pună în lumină secretele existenței acestei adevărate fosile vii, care pe deasupra a jucat și un rol atît de mare în viața și creația științifică a lui Emil Racoviță.

În final țin să adaug că în sala de conferințe a Fundației Drăgan din Palma de Mallorca am expus tema **„Importanța cercetărilor biospeologice în Mallorca"**, în seara zilei de 4 mai. Improvizînd o cuvetă mică din sticlă, am putut proiecta, cu ajutorul colegului Ion Tăbăcaru, cîteva exemplare de Typlocirolana, care din cauza căldurii emise de proiector au fost foarte vioaie. Efectul a fost atrăgător și în colocviul care a urmat, membrii clubului de speologie, majoritatea studenți bine pregătiți, ne-au rugat să acceptăm să-i ajutăm. La rîndul lor ne-au promis că vor aduna pînă la viitoarea noastră vizită cît mai mult material biospeologic. Cu acest prilej au luat cuvîntul mai mulți naturaliști membri ai Societății de științele naturale din Palma precum și cadre de la Institutul oceanografic.

Palma de Mallorca — 18 mai

Un caz petrecut recent în orașul Gosport (Anglia) a stupefiat pe medicii care n-au reușit să găsească o explicație unei întîmplări neobișnuite. Ena Hopkins, în vîrstă de 61 de ani, a suferit acum 20 de ani un accident de automobil în urma căruia și-a pierdut ochiul drept și apoi și-a pierdut vederea la celălalt ochi. Acum, în mod neașteptat, i-a revenit vederea la ochiul sting (care fusese bolnav). Iat-o în fotografie împreună cu fiica sa și cu nepoata.

E. Louis, face parte din specia urangutanilor. Maia este îngrijitoare la grădina zoologică din Fleming și îi aduce zilnic bananele sale preferate. Dînsul este de aceea foarte tandru cu ea...

DE PRETUTINDENI

O DOVADĂ în plus că în urmă cu zeci de milioane de ani în Antarctida a existat un climat propice creșterii pădurilor de foioase și conifere, a fost adusă de un grup de geologi din Leningrad. În urma unor cercetări științifice în Antarctida, ei au descoperit în roci vulcanice imprimate formele unor frunze de mesteacăn, fag și soiuri de conifere care cresc în zilele noastre în Australia și în Țara de Foc.

MAESTRUL BONNANUS a fost arhitectul cunoscutului turn Campanila din Pisa. Cînd a terminat turnul a fost alungat cu rușine de cetățenii orașului care au constatat că este înclinat cu 4 cm. Actualii locuitori ai Pisei sînt dimpotrivă recunoscători lui Bonnanus deoarece înclinarea de la axa verticală a crescut la 5,18 m iar numărul mare de turiști ai Pisei confirmă faptul că acest turn constituie o atracție mondială.

HAROLD McLEWY, proprietarul unui restaurant din Glassgow, a avut o idee bună pentru a atrage noi clienți în localul său. Dînsul a declarat că oaspetele ce va părăsi ultimul localul va putea bea a doua zi 3 ore în mod gratuit. Acum localul este în fiecare zi arhiplin pînă la ora de închidere, căci fiecare vrea să plece ultimul...

PE MALURILE Rinului, la Köln sînt pe cale de a fi ridicate cele mai înalte blocuri de locuit din Europa. Cel mai tîrziu în 1973, va putea fi predat destinației primul uriaș, cu o înălțime de 137,50 metri.

A INTRAT în funcțiune un nou mijloc de transport peste canalul Mînecii între Anglia și Franța. Traversarea se face în numai 30 de minute cu ajutorul unor aerotobogane „SRN-4" care sînt propulsate de patru turbine și pot transporta 254 pasageri și 30 de automobile cu o viteză de peste 115 km pe oră.

O ÎNTÎMPLARE care a produs ilaritate în Franța a avut ca erou pe studentul francez Jean Louriot. El a călătorit prin mai multe țări din Europa occidentală cu un pașaport pe care în locul fotografiei sale era lipită fotografia unui... ogar mițos. În fine, cînd a fost descoperită farsa, reprezentanții autorităților au declarat cu seninătate : „Coafurile tinerilor din ziua de azi sînt atît de ciudate"...

CELEBRA universitate engleză Oxford, a încălcat o străveche tradiție, aceea de a fi frecventată numai de studenți. Anul acesta au fost acceptate pentru prima oară cererile de înscriere a 170 de tinere fete.

UN GRAV rănit, cu un glonte în cap, era în comă. Un grup de medici din S.U.A. au avut ideea să-l așeze într-o centrifugă folosită pentru antrenamentul cosmonauților. Orientat într-o poziție studiată dinainte, pentru ca, prin forța centrifugă, glontele să se mute într-o zonă a craniului unde putea fi lăsat mai departe fără a mai pune în pericol viața rănitului . Rănitul a fost salvat.

LA NEW YORK a decedat doamna Valerie Cowan, în vîrstă de 85 de ani. Ea a lăsat medicului său curant care a îngrijit-o timp de 50 de ani, un geamantan. Nu mică i-a fost surpriza medicului cînd deschizînd voluminosul geamantan a găsit acolo toate rețetele (dar nefolosite) pe care le-a prescris timp de 50 de ani pacientei sale.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

COPILUL ÎN CĂTUȘE...

Gangsterul îl luă de mînă, îl duse lîngă scărița celor două paturi suprapuse, îi ordonă să se așeze și-i prinse una din cătușe de încheietura fragilă.

— Să nu te clintești ! — îi spuse în timp ce controla lanțul cătușelor. Mike îl mușcă de mînă.

— Mormoloc blestemat ! zbieră banditul ridicînd mîna amenințător. Dar nu-l lovi. Nu avea voie să-i facă rău.

— De ce mă ții prizonier ?

La școală învățase că fiecare joc avea regula lui care trebuie respectată. Nu înțelegea de loc jocul oamenilor care-l țineau prizonier. Își fixa paznicul cu ochii nedumeriți și simți un fior cînd uriașul rînji schimonosindu-și fața pătrată.

— Ești un măgar repetent — îi strigă iar copilul dîndu-i una cu gheata. Omul strînse din dinți ca să nu reacționeze.

— Ești o ciumă ! — mîrîi, acesta clătinînd din cap. Împinse cu piciorul o găleată cu apă mai aproape de copil și alături puse un pachet cu biscuiți.

— Ai o mînă liberă, poți să bei și să mănînci. Dacă mai țipi te pocnesc !

Muzica ce se auzea din tranzistorul pe care banditul îl avea în buzunar încetă. „Mike Register — anunță crainicul — un copil de 11 ani, a fost răpit azi de trei necunoscuți. Banditii au luat legătura cu părinții copilului. Vor 5.000 de dolari în schimbul vieții acestuia". Omul închise radioul.

— Nu ți se pare extraordinar să-ți auzi numele la radio ?

Mike nu răspunse. Era îngrozit. Abia acum înțelegea cît de periculos era jocul ăsta. Se forța să înțeleagă. Auzise de copii răpiți, dar părinții lor erau bogați.

— Tata muncește din greu, nu are banii pe care-i vreți. Ce-o să-mi faceți ?

— N-avea tu grijă, o să găsească el bani. Deschise iar radioul și trecu în camera cealaltă trîntind ușa. Mike îl auzi vorbind cu ceilalți doi complici. Privi în jur. Încăperea micuță era luminată slab de lumina ce se strecura prin jaluzelele trase. Cele cîteva mobile uzate erau acoperite cu un strat gros de praf. Cabana de lemn părea să fie abandonată. Se întrebă dacă poliția știa de existența ei. Pe peretele de care erau fixate cele două pătuturi observă niște cuvinte scrise probabil de copilul care dormise acolo. Era lista unor obiecte ciudate : „Cutie de lapte, Capul de șopîrlă, Șaisprezece figurine, Patru butoni de sidef, Două spițe de umbrelă, O monedă de aur".

Mike se întrebă dacă într-adevăr putea fi vorba de o monedă de aur. Și lui i se întîmplase să se creadă posesorul unui ban de aur care era de fapt o patacă. Prin ușă auzi vocea crainicului: „Șeful poliției V.C. Bargeron a declarat că nu va interveni... Familia micuțului Mike Register nu poate face rost de bani. O bancă..."

Mike își înăbuși plînsul gîndindu-se la mama îngrozită și la zbuciumul tatălui. Îl cuprinse o ură teribilă contra celor trei.

— Dacă nu plătesc, știm ce avem de făcut — se auzi o voce de după ușă.

Afurisitul ăsta ne-a văzut fața...

Mike se cutremură. Îl vor ucide, prin urmare. Lui nu-i era frică. Suferea numai gîndindu-se la părinți. Privi cătușele apoi se întoarse și citi încă odată cuvintele scrise pe perete.

Se întreba cum îl vor ucide...

* * *

— Asta este fotografia unuia dintre banditii care m-au răpit.

Bargeron, șeful poliției continua să fixeze copilul.

— Ești într-adevăr Mike Register ? Cum ai fugit ?

— Copilul care locuise acolo — explică liniștit Mike — zgîriase pe peretele de lemn inventarul „comorii" sale. Și eu am una îngropată în grădină. M-am întrebat unde o ascunsese el. Cu un fir scos din plasa de sîrmă a patului am desfăcut cătușele... este un truc al meu... apoi am căutat ascunzătoarea. Sub pat pietrele podelei fuseseră scoase. Cabana era construită pe pari. M-am strecurat pe dedesupt și am fugit. Fotografia am șterpelit-o în timp ce banditul ăla îmi punea cătușele.

S-a petrecut la 26 martie 1971 la Macon (Georgia — S.U.A.)

DETECTIVI ÎN HALATE ALBE

Trei cazuri dintre cele pe care le rezolvă un „Sherlock Holmes al zilelor noastre"

Ca în povestirea „Jurămîntul" de Dürrenmatt... Harold Loughans, un bărbat mai în vîrstă, grav bolnav de cancer, anunță că are de făcut o confesiune și roagă să fie chemat un reprezentat al poliției. Acestuia, Loughans îi mărturisește, sub prestare de jurămînt, că a comis o crimă în tinerețe. El este cel ce a ucis-o pe patroana unui birt din Portsmouth. Juriul care-l achitase fusese indus în eroare. O sugrumase pe femeie cînd începuse să țipe. Nu dorise să o omoare. Acum își recunoaște vina, știe că nu mai are mult de trăit. Și mai știe că, conform legilor britanice, un om declarat nevinovat pentru o crimă nu poate fi adus din nou în fața justiției pentru a doua oară...

Mărturisirea a stîrnit senzație și a readus în actualitate procesul lui Loughans, judecat cu circa trei decenii în urmă. Atunci, după descoperirea crimei, Scothand Yardul efectuase ample investigații, rămase însă fără nici un rezultat. În acea perioadă, întîmplător, fusese arestat un hoț. Un recidivist, Harold Loughans, implicat într-o infracțiune oarecare. Spre stupefacția anchetatorilor, Loughans adusese vorba, pe neașteptate, despre patroana birtului din Portsmouth și mărturisise că el a ucis-o. Poliția a reluat dosarul și a reținut raportul medicului legist — un tînăr aflat la începutul carierei sale — care afirmase că victima fusese strangulată de un om a cărui mînă dreaptă era puțin deformată. Dreapta lui Loughans era și ea deformată puțin !

Se părea că toate faptele sînt foarte clare. Și, totuși, Loughans nu a fost condamnat. Sfătuit de avocat, el a revenit asupra mărturisirii anterioare și a declarat că este inocent. Decisivă a fost mărturia unuia dintre cei mai faimoși experți în medicină legală din acea vreme — sir Bernard Spilsbury — care, examinînd mîna acuzatului și strîngînd-o, a ajuns la concluzia că acesta nu avea suficientă forță pentru a putea sugruma. Împărțitorii dreptății aveau de ales între expertiza unei somități și cea făcută de un proaspăt absolvent al facultății de medicină. Au preferat-o pe prima...

Medicul specialist în anatomie patologică a cărui expertiză s-a dovedit justă abia după decenii este dr. Cedric Heith Simpson, expert, astăzi, al Scotland Yardului și profesor de medicină legală la Guy's Medical School. Savant-polițist, pe care mulți îl numesc „un Sherlock Holmes al zilelor noastre", unul din detectivii în halate albe...

Cazul Loughns — pe care revista engleză „The Criminalogist" l-a evocat pe larg și pe care l-a reprodus și revista „Reader's Digest" — se alătură unui număr de alte afaceri criminale la rezolvarea cărora dr. Simpson a contribuit cu succes. Un ziarist a scris odată despre el : „Atît de umană — meseria lui este moartea". Într-adevăr, în decurs de aproape patru decenii de activitate în domeniul anatomiei patologice, dr. Simpson a efectuat zeci de mii autopsii legale pentru a constata cauzele decese-lor și a descoperi, la nevoie, elemente importante ale unei morți suspecte. Contribuția detectivului în halat alb a fost hotărîtoare în nenumărate prilejuri pentru descoperirea și prinderea unor criminali.

... Doamna Durand-Deacon, o văduvă bogată, a dispărut de acasă. Scotland Yardul include printre suspecți și pe un anume John Kaigh, care posedă un depozit în Crawley. După cîteva interogatorii, Kaigh răspunde la un moment dat cu cinism : „Poftim, eu am ucis-o pe bătrînă. Dar dacă nu aveți cadavrul, cum o puteți dovedi ?".

Siguranța lui se baza, după cum s-a dovedit, de altfel, ulterior, pe faptul că nu mai exista cadavrul bătrînei. Haigh o atrăsese sub un pretext oarecare la depozit, o împușcase în ceafă și, apoi, o introdusese într-un butoi cu o soluție dizolvantă. Motivul crimei — pentru a-i fura bijuteriile. După dizolvare, ucigașul a aruncat în curte conținutul butoiului. A privit, mulțumit, cum nisipul și pietrișul absorb întregul conținut. Cadavrul dispărînd, socotea Haigh, nu mai există nici **o dovadă pe baza căreia să poată fi condamnat. El considera că comisese o crimă perfectă.**

Dar Haigh făcuse o eroare fatală : nu ținuse seama de detectivii cu halate albe, de mijloacele pe care știința modernă le pune la dispoziția luptei împotriva criminalității...

Poliția a solicitat colaborarea lui Simpson. Acesta veni la depozit împreună cu cîțiva colaboratori și începu să scormonească atent, cu vîrful umbrelei, prin nisip și pietriș. După cîtva timp, scoate o exclamație. Se apleacă și ridică de jos două pietricele mici. Le examină și spuse însoțitorilor săi :

— Am găsit două calcule biliare de origină umană. Scormoniți în continuare...

S-au mai găsit rămășițele unei proteze din material plastic, ale unei proteze din acrilină. După puțin timp, s-a confirmat că poșeta și proteza aparțineau văduvei dispărute. Percheziția din depozit a scos la iveală un revolver de calibrul 9,65 din care lipsea un cartuș. După investigații îndelungate, a fost găsit un bijutier care a declarat că cumpărase bijuterii de la Haigh. Bijuteriile, s-a confirmat ulterior, fuseseră proprietatea doamnei Durand-Deacon. Dosarul era încheiat. Nu mai era nevoie de un cadavru pentru a se dovedi făptuirea crimei. Haigh fu judecat, condamnat la moarte și executat. El nu avusese de unde să știe că calculii biliari pe care-i au, frecvent, unele categorii de femei în vîrstă, sînt înconjurați de o substanță grasă, rezistentă la acțiunea acidului...

Solicitat de ziariști, dr. Simpson a mai povestit un alt caz din cariera sa. Un alt caz care dovedește că intuiția, perspicacitatea, imaginația, cunoștințele temeinice de medicină legală trebuie să se îmbine cu o meticulozitate și răbdare deosebite.

Era în timpul războiului. Niște muncitori care lucrau la înlăturarea ruinelor unei clădiri bombardate de naziști, au găsit în subsolul unei biserici distruse de bombe, rămășițele unui trup omenesc. La Scotland Yard, cineva își dăduse cu părerea că erau resturi dintr-un cimitir aflat în apropierea bisericii sau că era vorba de o victimă a unui bombardament. Totuși, pentru mai multă siguranță, s-a cerut și părerea expertului. După un prim examen, dr. Simpson declară că e ceva suspect și că este nevoie de mai multe analize pe care urma să le facă la Guy's Hospital. În laborator, după studierea osemintelor cu ajutorul unei fine sonde metalice, dr. Simpson spuse că se afla, probabil, în fața unei crime. După efectuarea analizelor biometrice, el începu să contureze portretul victimei — o femeie în vîrstă de 40-50 ani, cu o înălțime de 1,55 m. și care avusese o tumoare la uter. Dar mai avea nevoie să facă și alte analize.

Începu partea a doua a anchetei. Pe baza datelor furnizate de detectivul în halat alb, poliția studie toate dosarele privind persoanele dispărute. Prin trieri succesive, Scotland Yardul alese în cele din urmă dosarul Rachelei Dobkin, dispărută cu aproape doi ani în urmă, la vîrstă de 49 de ani, după ce se dusese să se consulte la un spital. Harry Dobkin, soțul ei, de care fusese despărțită, lucrase ca paznic chiar în sectorul bisericii bombardate. Sora Rachelei furniză cîteva amănunte interesante Dobkin fusese exasperat în cîteva rînduri de cererile de bani ale soției sale. Se părea că fusese descoperit mobilul crimei. Mai rămînea de confirmat că rămășițele aparțineau, cu adevărat, Rachelei Dobkin și că era vorba de un asasinat. Dovezile le-au furnizat tot laboratoarele. Fotografia craniului victimei a fost suprăimpresionată pe o fotografie cea mai veche — concordanța fiind perfectă. Dentistul victimei a depus și el o mărturie importantă, recunoscînd plombajele ei. Ulterior, s-a descoperit o picătură de sînge pe un oscior, hyoidul, obținîndu-se dovada morții prin strangulare. În timpul procesului s-a stabilit că victima fusese ucisă chiar de soțul ei... Harry Dobkin a fost condamnat la moarte și sentință a fost executată...

U. VĂLUREANU

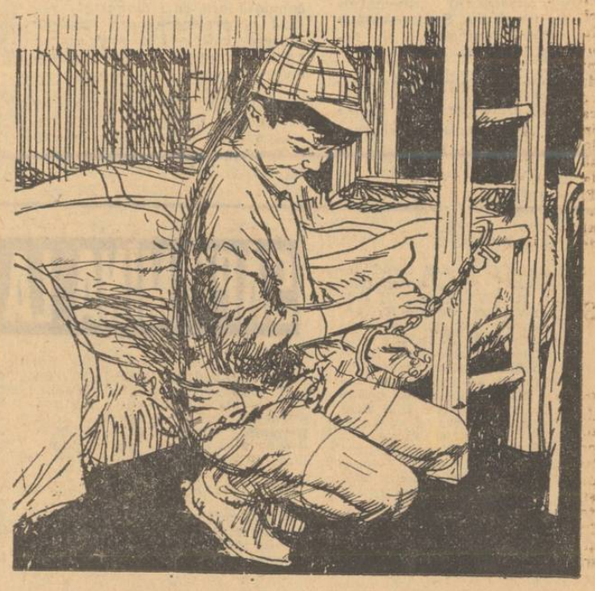

SPIRALE

CALOFILI (I)

de Eugen BARBU

Mircea Ciobanu este un calculat rece, un culegător de diamante sterilizate, prefirate cu o răbdare îngerească, puse în cataloage docte și redate circulației cu o ostentație sgircită. Poetul cultivă secret și pe dos cuvîntul lipsit de semnificație, voind să facă din poemele sale ceea ce face nisipul cu perla. Cadențele par nespectaculoase, aproape adormitoare, lenești. Construcția versului mi se pare fastuoasă la modul aglomerării răbdurii. Totul se desfășoară în tăcere, pictura de imagini este făcută din culori stinse voit, muzica din semitonuri. Discreția care în altă parte ar fi un defect prin minuție scoate efecte de bună calitate. Poetul înainte de a compune îmbracă rasa celebrării. Poezia nu se scrie în starea de excitație demență ci cu retortele în față, la o anumită temperatură, gestica este supravegheată, nu se permite nici o exaltare, nici o svîcnire spectaculoasă de verb. Nu, totul trebuie să ardă egal ca în cuptoarele spagirice unde o violență a flăcării ar compromite Marea Operă : *„Or umbletul, or cheiul, or adusă / la umăr fața, dar edictul verii / s-a scris în varuri și și-a-ntors pedeapsa / luminii drepte (Cînd în ganguri lemnul / întîmpină trosnind) S-aude șirul / bătrînilor și tusea lor în ziduri / cu umbra dacă-i număr de la stînga / e numărul bolnav, și ies ca umbre / mă-nlătură, m-ascund în boare verde / și-o ură arsă le dă glas ca-n pilnii / O, drumul ros la margine răsună / de pasul meu ca mesele sub zaruri / o, depărtat mă vîntură lumina / din mina de cenușe-n care dorm / Cine s-așează-n cale are gura / golită de-ntuneric, pune semnul / adîncului în oase și aruncă / în numele mai multor apă dură / deasupra sticlei măcinat e luciul / și o-chiul neprihănit de sori, mă scapă“...*

Sigur, nu e chiar Barbu, dar este o pastișe superioară, mai ales în prima parte unde *edictul verii scris în varuri* mi se pare cu totul remarcabil. Versificarea are reguli ocult, transmisia poeziei se face cu dificultate. Nu lipsește o afectare ușor dăunătoare și poza sacerdotală a hierofantului: *„Vîntul oprit și vocile fac apa / cinatei seri (a vocilor e gura / dar vorba, nu ! — și lor le vînd, nu celui / numit la poartă gîndul meu de fugă) / E flacăra-n cuptor și-a zecea parte / de sgură verde scapătă în aur / potrivnic ei despart și-adun unelte / și-i cer, scrîșnind să-mi clatine paloarea / Aș fi cu încă unul față n-față / și-n aburii de jos, sub unda lată / asemuirea m-ar uri cu tremur / Metalul a-nvelire iar cu scrum / se face crud, la flacără, descreste / și singur îndelung aud o punte / lăsată-n scripeți : mîna mea o lasă / întinsă-n aer pentru alte daruri / or cei ce vin de dincolo se-nșală / sînt fără soț și aurul dă ceață / și dacă vin să-mi caute cuvîntul / promis între cuvinte, îmi vor lua / și geamătul deșert, al ierbii arse / și-al măștii cu sudoare de pe chip“.*

Sigur că pentru neinițiați această logoree absconsă nu reprezintă nimic decît o autoincantație, dar sensurile sînt pure și la obiect pentru inițiat. Se cere numai un fundal de cunoștințe absolut obligator pentru a pătrunde cheia ultimă a poemului al cărui titlu gratuit derutează.

În fapt, prejudecat sau nu, Mircea Ciobanu practică o melancolie cosmică *(Weltschmertz)*, lumea poetului fiind un univers închis, cu lacăte uriașe ce nu pot fi clintite decît după vegheri teribile și operații secrete. O lume profetică, plină de interziceri, de capcane este păzită cu strășnicie de cuvinte: *„Cît s-au tirit s-ajungă iar la munte / se știe după vînt ori după lutul / răcît sub ei; se-aduce-aminte după / numărătoarea solzilor. Că piatra / i-a despuiat (și-nsingerată cere sori asfințiți) se-nvață cînd auzul / de șuierul lor simplu se despică / E-n aer o urzeală-n sfișiere / și lama-nchipuită care trece / prin pînzele de sus aduce sunet / și dă măsură frigului. O, turma / cu licăr și venin ! Să-i taie calea / surpate locuri laturi noi de ripă / și-n goluri trasă șir de șir să cadă /-* Rareori lirismul poetului ia forme personale. Apelurile către iubită poartă aceleași peceți, avîntul afectiv este ceremonios și teatral : *„Sînt zile-ntregi, Maria, dar a șaptea / se-ndură greu sub arsele tavane / De cînd nu m-ai atins, oglinda roasă / de lepră sună singură și vîntul / arar o dă de ziduri. Dacă-n golul / ce spînzură-ntre rame se mai vede / cernută cu zăpadă pielea frunții / asupra mea se cere nor de seară / și-asupra lor ninsoare de salină / Și oasele-mi descresc, și de la praguri / la mesele prelungi e dala plînsă / calc apei sarea crudă, cînd afară / m-aș apleca la dîra roții duse / și-n dîră la uncropul de leșie / Să te mai chem ? Amînă-te la treaptă / și taie-n lemnul ușii vorbe bune / s-alunge și s-amestece cu verde / paloarea lor-și zic : de mi s-ar pune / în seamă o iubire încă mare / m-aș desveli, dar sulița e beată / și ochiul ei cu aburi m-a văzut“.*

În fapt, această poezie nu e lipsită de o anumită vidare de seve și chiar de o depărtare de cantabilitatea elementară. Răceala matematică cere geniu și drumul pînă la ea este cu greutate găsit. Ici și colo, formule barbiene isbesc de la prima vedere : *scara cu îngerii livizi care cer cu sabia genunchii* (De mi s-ar pune cerc în jurul gurii) sau *turma de licăr și venin a surpatelor locuri* (Cît s-au tirit s-ajungă iar la munte) dar asta nu înseamnă că nu ne aflăm în fața unei foarte interesante personalități cu certe ambiții. Instrumentele sale de lucru mi se par de bună calitate. O acuitate nemaipomenită însoțește fiecare poem și trădează un meșteșugar dăruit : *„De dincolo de unde corul geme / la unison, de unde scapă glasul / bărbaților în plins ne vine pacea / Vestitul deget, numărînd spre varniți / mărita sumă, a trecut și, rîndul / pierzîndu-ni-l, al umerilor noștri / e liberul însemn, și / a lor e ceara / luată cu-mprumut, și-a lor febra / oprită-n venele geroase: masca / a multor e și cine o desprinde / o lasă pentru altul care iese / din așternut să-i ia tiparul vînăt / Un rest al ploii suie-n zid și poartă / orașului arat și cară oase / cărbuni de rug, mai dulce scrum, iar gura / canalelor aruncă: unde vîntul / s-aude-n patru: unde corul cade / cu fața la-ntuneric; unde turma / rămasă vie sub altar e-ntoarsă / cu ochi acum și pururi mustrători“.*

Sec, cu o umoare amară, Mircea Ciobanu compune imnuri negre pline de teribile taine. Oricum, el este un poet de subtile fioruri, un constructor poate baroc, dar foarte interesant...

O expoziție retrospectivă a reunit la începutul acestui an peste 60 de tablouri din marele număr de lucrări create de cunoscutul artist Rudolf Schweitzer-Cumpăna în decursul unei vieți îndelungate. La Muzeul de artă de la Craiova, căruia îi aparține inițiativa de a fi organizat această expoziție, maestrul emerit al artei ne-a împărtășit pentru cititorii „MAGAZIN“-ului istoria „Portretului lui N. Iorga“ pe care l-a pictat cu peste o jumătate de secol în urmă...

„În vara anului 1925, m-am dus la Vălenii de Munte, atras de frumusețea locului și de dorința de a audia prelegerile marelui nostru Iorga la cursurile de vară. La sfîrșitul uneia dintre aceste prelegeri, mi-am exprimat dorința de a-i face portretul. Inițial, savantul a refuzat, pretextînd lipsa de timp, dar la propunerea mea de a-l picta în vreme ce lucra, a găsit acceptabilă soluția.

POVESTEA UNUI TABLOU

PORTRETUL LUI NICOLAE IORGA DE RUDOLF SCHWEITZER — CUMPĂNA

La masa de lucru, N. Iorga scria și, în mod cu totul firesc, ținea ochii plecați asupra hîrtiei. O bună bucată de timp mi-a fost imposibil să-i surprind privirea. Am avut totuși noroc. În vreme ce i s-a servit cafeaua, am reușit să-i văd chipul expresiv, privirea inteligentă, profundă. Am lucrat repede și am reușit să fixez pe carton portretul savantului. Odată ajuns în camera de lucru a lui Iorga nu m-am mulțumit cu o singură reprezentare, ci am realizat, pe același carton trei portrete ale savantului în diferite atitudini. După ce le-a privit, a exclamat entuziasmat: „cu totul remarcabil !“ *Prețioasă răsplată, desigur, pentru mine această apreciere spontană, sinceră, care venea mai ales de la un om atît de valoros și multilateral.*

Au trecut anii, ani mulți, ani în care am numărat și pe cel al curmării unei vieți mari, în plină forță de creație.

Surprins într-unul din micile-i răgazuri, chipul lui Nicolae Iorga constituie un modest omagiu adus de mine acestui mare om“.

Ion BECHERU

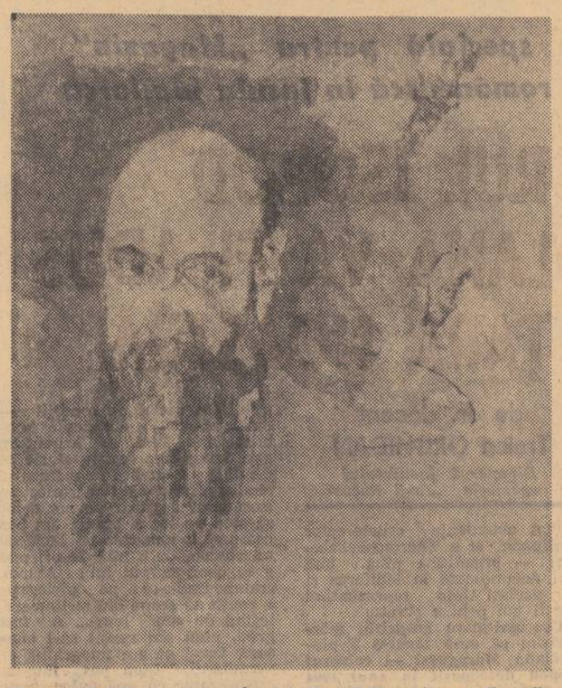

Portretul lui Nicolae Iorga pictat de Rudolf Schweitzer — Cumpăna în 1925 la Vălenii de Munte

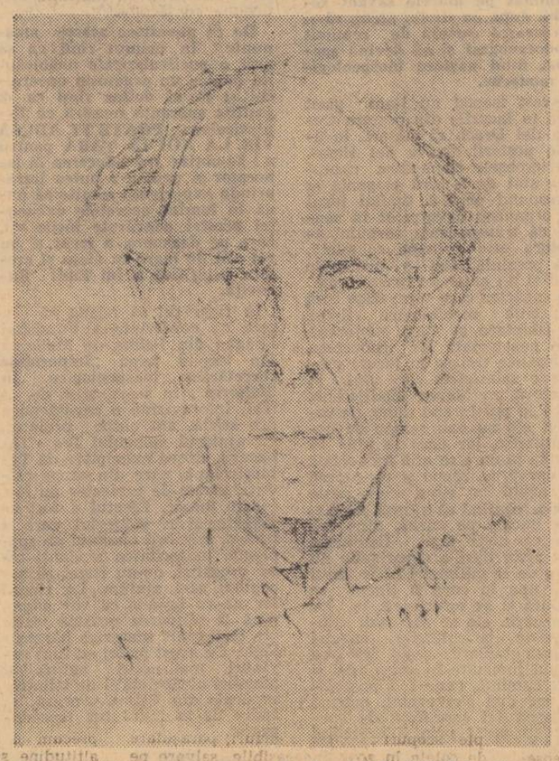

Autoportretul maestrului emerit al artei Rudolf Schweitzer — Cumpăna (desen în cărbune) realizat pentru cititorii „Magazinului“ în februarie 1971

UN NOU ROMAN DE MIHAI BENIUC :

„EXPLOZIE ÎNĂBUȘITĂ“

de Boris BUZILĂ

— Romanul „Explozie înăbușită“ constituie o neașteptată întoarcere a poetului Mihai Beniuc la proză. Zic, neașteptată, pentru că „Dispariția unui om de rînd“ mi s-a părut o carte închisă, care nu sugera posibilitatea unei continuări, a revenirii, sau a variației pe aceeași temă. De fapt, acolo ca și aici, era vorba tot de niște „explozii înăbușite“, metaforă foarte frumoasă pentru a desemna lupta ilegală a comuniștilor. Totuși aș vrea să cunosc, stimate tovarășe Mihai Beniuc, punctul dumneavoastră de vedere. Ce raport există între proza dv. de pînă acum și „Explozie înăbușită“ ? În general, care a fost geneza cărții ?

— „Explozie înăbușită“ a fost scrisă cu dorința ca volumul să apară la a 50-a aniversare a partidului așa cum s-a și întîmplat de altfel. În consecință, și conținutul cărții trebuie să fie de așa natură încît să se lege de activitatea din trecut a partidului, pe care eu o cunosc mai bine. Am vrut să scriu o carte în care să se poată vedea nu numai faptele eroice sau considerate ca atare ci și greutățile de care se izbea comunistul în ilegalitate aflat într-o permanentă urmărire. Acest motiv m-a îndemnat să înfățișez lucrurile care constituie nucleul epic al narațiunii și care arată aici pripeala unor comuniști, amenințați, din această cauză, să devină victimele dușmanului. Desigur că nu este vorba de simpla evocare a unor fapte ci mai curînd de o ficțiune. Se știe însă că orice ficțiune nu este altceva decît expresia unor adevăruri. M-am gîndit să creez asemenea ficțiuni încît cartea să nu fie un simplu „reportaj“, despre trecut, și să capete un mesaj simbolic în sensul că anumite fapte din trecut nu pot fi considerate niciodată definitiv încheiate. Pentru cititorul mai puțin avizat, povestirea atrage, cred în primul rînd prin caracterul ei de roman oarecum „polițist“...

— De acest lucru mi-am dat în adevăr seama... Pentru că deși foarte concentrată, scrisă cu o bună știință a construcției, care nu trădează că proza este totuși pentru dv. un „violon d'Ingres“, cartea propune numeroase alte sugestii decît cele pe care le include acțiunea „polițistă“, propriu-zisă, excelent condusă de altfel. Îndeosebi, mi s-au părut foarte interesante meditațiile despre libertate și datorie, reluarea tangențială a problemei „omului de rînd“, a raporturilor sale cu istoria. Ați urmărit să marcați anume aceste idei sau este o simplă impresie de cititor aflat la prima lectură ?

— În adevăr, am încercat să ridic și probleme de conștiință fundamentale : problema libertății, problema datoriei unui membru de partid care trebuie să rămînă consecvent cu sine însuși și cu linia partidului, chiar dacă uneori nu poate să-și îndeplinească așa cum trebuie sarcinile. În concepția mea, cartea trebuia să depășească granițele cotidianului, în sensul de a arăta că literatura poate să aducă mult mai mult decît simpla repovestire a unor fapte întîmplate. Problemele de conștiință ale libertății și datoriei sînt discutate, nu la un mod teoretic, ci oarecum concret, în sensul că îl privesc în mod direct pe eroul cărții (de fapt povestitorul nu este un om excepțional, un erou, în sensul direct al cuvîntului, ci un om obișnuit „de rînd“). El își dă seama că acțiunea lui a adus după sine cel puțin două fapte importante : unul, înmormîntarea propriei sale iubiri în construcția pe care o ridică ; al doilea, moartea acelui soldat german necunoscut, despre care nici nu se știe cine a fost și unde a dispărut. Celelalte personaje sînt, poate, mai importante în desfășurarea acțiunii decît însuși povestitorul. (M-aș referi la ofițerul hitlerist sau la agentul de siguranță care simbolizează posibilitățile reînvierii unor forțe negative nedispărute, dar înăbușite la timp, împiedicate să se mai manifeste în condițiile de astăzi).

Ceea ce am ținut foarte mult să se vadă este că deși tragică, povestea protagonistului-povestitor este, potrivit unei expresii devenite clasică, o „tragedie optimistă“. De aceea am ales pentru finalul cărții, cînd eroul meu se stinge, simbolul lunamobilului, care intră în noaptea selenară. Intenția mea a fost de a reda, astfel, prin acest simbol forța în care crede un comunist convins că prin propria sa dispariție nu dispare ideea de revoluție pentru care s-a angajat, ideea comunismului care trebuie să se construiască în lume.

— Deși bănuiesc răspunsul dv., aș dori să vă întreb în ce măsură Mihai Beniuc se recunoaște în Ilarie Pantea ?... Mi se pare că multe lucruri din carte divulgă o similitudine directă cu o anumită experiență de viață mai veche sau mai nouă a lui Mihai Beniuc... Îngăduiți-mă chiar să nu vă cred atunci cînd spuneți, în epigraful cărții că în povestire totul în afară de crima relatată acolo este pură ficțiune. Am impresia că numai crima este ficțiune...

— Este în adevăr așa ; în ceea ce conține cartea, numai crima constituie ficțiune. În realitate, crima ar fi putut să existe, dar de fapt ea n-a existat. Nu se poate vorbi însă de o identitate între povestitor și autorul cărții. Ilarie Pantea, este un personaj inventat, pe baza numeroaselor mele informații despre mișcare, în timpul războiului. Atunci au existat o serie de acțiuni, mai puțin cunoscute marelui public. Faptele de la care pornește cartea pot fi oricînd constatate și de către alții, existînd în privința acesta numeroase posibilități de verificare. Personal m-am bazat pe propria mea experiență, pe informațiile acumulate în acei ani, căutînd să dau scrierii caracterul literar de care este nevoie să faci uz, ori de cîte ori îți propui să realizezi, altceva decît simpla relatare a unor întîmplări.

DIN CARNETUL UNUI IMPRESAR

de George SBÂRCEA

PĂSTREZ DIN CĂLĂTORIA făcută nu de mult la Klagenfurt, nu numai nostalgia unei zile frumoase de primăvară, cînd vinturile își opresc răsuflarea fiindcă soarele are străluciri estivale, ci și amintirea unui remarcabil spectacol cu „Liliacul“. În sala Teatrului orășenesc, al cărui intendant solicită pentru stagiunile viitoare cîntăreți, balerini și artiști instrumentiști români, am reascultat, cu o plăcere nouă, muzica lui Strauss, transformatoare de gusturi și preferințe, timp de aproape un secol. E în valsurile și polcile operetei toată Viena și tot trecutul ei, ca o apă ce curge nevăzută sub o pajiște înflorită. Publicul care umplea teatrul, dornic de bucurii comune, nu știa că aplaudă, odată cu artiștii, minunatul dar al unui întreg popor de a-și stima valorile proprii, oricît de vechi, mai mult decît cea mai prețioasă noutate străină.

LA VIENA, pe Graben, afișele anunțau săptămînile trecute apropiata apariție a Marlenei Dietrich într-un recital. Prin cintec, mi-am spus, participăm la scurgerea misterioasă a timpului. Au trecut patru decenii aproape de la premiera „Îngerului albastru“. Pe Emil Jannings, interpretul profesorului Unrath, l-am văzut, deunăzi, în panopticul de pe Reperbahn din Hamburg : nu mai era decît o figură îmbrăcată în costumul de odinioară, cumpărat de la fosta casă de filme U.F.A. O amintire muzeală, așadar, în timp ce fosta lui parteneră mai oprește pașii trecătorilor grăbiți dintr-o metropolă europeană prin simplul anunț al sosirii sale în oraș.

Care este taina artiștilor ce-și supraviețuiesc propriei degradări biologice ? Prin nu știu ce secretă și unică vrajă umană, Marlene mai entuziasmează publicul la aproape șapte zeci de ani. Ultima oară cînd am auzit-o la Varșovia, glasul ei, ca o palpitare liniștită, de zbor lin, se stingea într-un suspin abia auzit, asemenea zborurilor autumnale de cocori. Ziarele poloneze scriau atunci despre marea artă a nuanțelor în tot ce face.

Nuanța să fie, oare, taina a cărei dezlegare o căutăm mereu, în cazul unei Mistinguet, al lui Maurice Chevalier, Elvira Popescu sau Marlene Dietrich ?

IMPRESARUL încearcă singur descoperiri minunate. Am avut sentimentul liberării prin muzică ascultînd „Aurul Rinului“, într-un matineu la Opera din Budapesta. Calitatea soliștilor nu a fost întrecută decît de armonia orchestrei, de adaptarea ei perfectă la sugestiile cîntului și ale declamației wagneriene. Directorul general al primului teatru liric din capitala ungară, dirijorul Lukács, imprumutase dramei muzicale un stil concentrat, prin detalii bine subliniate. Cei ce-și mai imaginează că Wagner exclude publicul dintr-un joc în care n-are ce căuta, trebuiau să încerce să afle un scaun liber, unul singur în acel matineu budapestan !

Corespondență telefonică de la Manuela Gheorghiu

CANNES XXV — EDIȚIA JUBILIARĂ

Dintotdeauna, Festivalul de la Cannes s-a bucurat de un prestigiu aparte, la început pentru caracterul lui monden, mai tîrziu pentru garanția calității dată unui film de către simpla sa participare la această competiție. Începînd de anul trecut însă, Cannes-ul a început să fie și teatrul unor fabuloase tranzacții între producători și distribuitori, devenind astfel cea mai cotată piața a filmului din lumea întreagă. Aici se desfășoară un adevărat maraton cinematografic: 600 de filme de văzut în două săptămîni. Ce să alegi mai întîi ? Pentru un ziarist conștiincios, care vrea să urmărească și competiția, și săptămîna criticii, și chenzina realizatorilor, și diversele retrospective (anul acesta este prevăzută una cu 50 de opere de cinema brazilian, și una a filmului canadian), seria de filme văzută zilnic oscilează între optnouă, după puterile fiecăruia... Timpul începi să-l măsori în filme și cu atît mai prețios pare cînd e pierdut degeaba pentru o peliculă slabă, ratată.

Fiind vorba de ediția jubiliară, deschiderea s-a făcut cu mare fast și strălucire. Pe scenă au fost aclamați o serie de mari cineaști ai lumii — Robert Bresson, René Clement, William Wyler, Linsday Anderson, Antonioni, Fellini, Bunuel, Masaky Kobayashi, Voytech Jasny și, în fruntea lor, inegalabilul Charlie Chaplin, care în aplauzele furtunoase ale sălii, și-a luat bastonul și a schițat cîțiva pași „à la Charlot“.

Pînă acum candidate la un simplu palmares s-au dovedit a fi numai „Decalarea“ de Milos Forman și „Johny are pușcă“ de Dalton Trumbo. Realizat pentru studiourile americane, filmul lui Milos Forman, o irezistibilă fabulă comică cu gust amar, despre amintirile unei familii de modești burghezi, ne dezvăluie o Americă insolită, pe care talentul și intuiția cineastului cehoslovac a surprins-o cu multă exactitate. Tot o producție S.U.A., „Johny are pușcă“ se înscrie în schimb în registrul grav, fiind vorba de zguduitoarea poveste a unui mutilat de război. Adaptînd pentru ecran propriul său roman, Dalton Trumbo a știut să găsească drumul cel just și economie de mijloace care conferă filmului o forță de expresie neobișnuită.

Un film remarcabil este și „Iubire“ al lui Carloy Makk (Ungaria), meditație poetică pe tema fidelității și demnității umane, a refuzului de compromisuri în ciuda adversităților soartei. O surpriză o constituie „Trezire înghețată“ de Ted Kotcheff (Australia), operă violentă, dură, despre viața posomorită a unui orășel de mineri. În schimb, selecția franceză a decepționat pînă acum pentru că atît „Cu inima bolnavă“ de Louis Malle (evocare a anilor adolescenți), cît și „Rafael sau desfriul“ (o poveste de iubire în costume de epocă) de Michel Deville, în ciuda talentului regizorilor, rămîn niște variațiuni stilistice pe teme minore.

Cu îndreptățită curiozitate sînt așteptate „Mirii anului II“ de Jean Paul Rappeneau (turnat în toamna anului trecut în România) și „Vaporul pe iarbă“ de Gérard Brach, ca și „Casa de sub arbori“ de René Clement, programat în afara competiției. Hors concours va fi și „Troienele“ de Kakoyannis, despre care se spune de pe acum că este o capodoperă. Cotate pentru Marele Premiu s-ar putea să fie și „Moartea la Veneția“, ultima realizare a lui Visconti sau „Pindorama“ de Arnaldo Jabor (Brazilia). Multă vîlvă a produs „Trăiască moartea“ de Arrabal, care a deschis Săptămîna criticii. Film cu mesaj politic antifascist declarat, dar realizat într-un limbaj suprarealist de o violență și o cruzime rar întîlnită, „Trăiască moartea“ se referă la războiul civil din Spania, dar rechizitorul său se îndreaptă împotriva tuturor agresiunilor care însîngerează globul în zilele noastre.

Sîntem de abia la începutul Festivalului și este greu de stabilit un profil al competiției, de făcut o analiză de ansamblu a tendințelor vădite în acest an de cineaștii lumii. Să mai așteptăm.

Cannes, mai 1971

ECOURI

ÎNTRE 19 iulie și 2 august va avea loc la Moscova tradiționalul Festival internațional al filmului care se va desfășura, ca și precedentele ediții sub deviza: „Pentru umanismul artei cinematografice, pentru pace și prietenie între popoare“. La ultima sa ediție, festivalul s-a bucurat de participarea cineaștilor din 71 de țări precum și a reprezentanților ONU, UNESCO și altor organizații internaționale de prestigiu. Se așteaptă o participare numeroasă și reprezentativă și în acest an.

MARCELO MASTROIANNI și Catherine Deneuve sînt parteneri în „Viața este o sărbătoare“, film la care lucrează în prezent Nadine Trintignant.

„UMORUL VAGABOND“, așa se intitulează filmul lui Edouard Luntz avînd ca protagoniști pe actorii Jeanne Moreau, Michel Bonquet și Eric Peynet.

DOUĂ STELE ale cinematografiei franceze: Yves Montand și Louis de Funes sînt parteneri în filmul lui Gerard Oury „Les grands d'Espagne“.

JACQUES BREL va pune în curînd în scenă primul său film în calitate de regizor, intitulat „Leon“. Este o poveste de dragoste între un modest funcționar de poștă (rol pe care-l va interpreta chiar Jacques Brel) și o colegă de serviciu pe care o cunoaște în concediu la o casă de odihnă a administrației poștelor. Turnările filmului vor avea loc în Belgia, țara natală a lui Brel, la Blankensberger, pe o plajă din Flandra.

ANDRÉ CAYATTE, după succesul avut cu filmul „Mourir d'aimer“, intenționează să aducă pe ecran o nouă afacere judiciară. Titlul viitorului film: „Cheie pentru o enigmă“. Deocamdată atît căci cineastul refuză să precizeze care anume afacere judiciară a fost aleasă pentru a servi ca temă viitorului său film.

„PARTEA LEULUI“ așe se intitulează filmul la care lucrează Jean Larriga și care are ca protagoniști pe Charles Aznavour și Robert Hossein.

Cunoscuții actori Lee Van Cleef și Gina Lollobrigida într-o scenă a unui nou film „Red Man's River“ care se turnează în Spania. Filmul, un nou western, este regizat de americanul Eugene Martin, printre interpreții masculini numărîndu-se și James Mason.

Un spectacol pe săptămînă

„FATA MORGANA“ (Teatrul de Comedie)

de Al. CORNESCU

Farsă pseudo-polițistă ? Desigur, din moment ce însuși autorul își numește astfel piesa. E dreptul lui să-i spună cum vrea dar este și dreptul spectatorului să vadă în „Fata Morgana“ de Dumitru Solomon mai mult decît o farsă — gen care se caracterizează prin gratuitate — și mai mult decît o piesă polițistă. Pentru că aceasta lucrare aspiră la cu totul alte dimensiuni. Spumoasă ca o farsă de cea mai bună calitate, avînd ca eroi principali un ofițer de miliție și un procuror — deci polițistă —, comedia aceasta plină de cel mai autentic haz este de fapt opera unui moralist. El nu rîde doar pentru a rîde, ci investighează mediul înconjurător și-și alege personajele și mentalitățile pe care vrea să le satirizeze ; apoi, cu mijloace dintre cele mai convingătoare ne face să înțeleem că acestea sînt cele de care — cum se spune — e bine și e necesar să ne despărțim rîzînd. În cazul de față, întreaga șleahtă de oameni care nu pot concepe altfel viața decît mituind și luînd mită, cultivînd relații și folosindu-le cu dibăcie. Hohotele de rîs din sală (unii poate că rîd galben, dar ce să-i faci !), aplauzele la scenă deschisă confirmă calitatea de fin observator a dramaturgului și, în același timp, valoarea replicilor sale de-un comic de-a dreptul exploziv.

Cu această piesă, Teatrul de Comedie înregistrează, cred, un succes de durată, ceea ce, s-o recunoaștem, nu i se întîmplă pentru prima dată în relativ scurta sa existență. Ca de obicei la acest teatru, a fost asigurată o distribuție strălucită care, condusă de regizorul Mihai Dimiu, joacă în mare vervă, toți actorii părînd ei înșiși cuceriți de savoarea textului.

Cele mai întinse roluri aparțin lui Iurie Darie și Sandei Toma, ofițerul de miliție și procurorul, care adaugă partiturii lor, un farmec cu totul excepțional. În roluri mai mici, dar pline de miez, sînt, de asemenea, excelenți și Dem. Savu, și Mircea Șeptilici, și Vasilica Tastaman, și Liliana Țicău, din mai vechea gardă a teatrului, ca și cei mai tineri, Mircea Diaconu, Tamara Crețulescu, Gh. Simonca. Merită subliniată nota de umor pe care o imprimă, pînă la dezlegarea „misterului“, trecerea prin scenă, fără a rosti un cuvînt, a lui Constantin Bălțărețu. Dar, de fapt, toți actorii participă, în egală măsură, la jocul propus cu o poftă de zile mari, ceea ce se simte și constituie „un nu știu ce“ care se transmite publicului și care, în limbaj obișnuit, se numește reușită deplină.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 23 MAI

PROGRAMUL I : 8,30 Deschiderea emisiunii ; 9,00 Matineu pentru copii; 10,00 Viața satului; 11,15 Ciclul „Simfonii de Beethoven“ 12 00 De strajă patriei; 12,30 Timpul florilor; 13,00 Emisiune în limba maghiară; 14 30 Post Meridian; 19,00 „La poalele Semeniculuî“; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,00 Călătorile; 20,15 Filmul „Lancea ruptă“; 21,50 Scene din opere comice și operete; 22,00 Telejurnal; 22,30 Telesport.

PROGRAMUL II : 20,00 Titanic Vals“ de Tudor Mușatescu; 22 05 Buletin de știri; 22,10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 24 MAI

18.00 Muzică corală; 18,15 Ecran; 18,45 Stop-cadru; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,10 Filmul „Hamlet la Elsinor“ de William Shakespeare; 21,30 Imagini din Republica Populară Chineză; 21,45 Steaua fără nume — Muzică populară; 22,45 Telejurnal.

MARȚI 25 MAI

10.00 Teleșcoală; 18,00 Revista literară; 18 30 Steaua polară; 19 20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20 10 Drumul lemnului ; 20,35 „Premiera“ de John Cromwell 22,05 Medalion Florica Cordescu; 22,20 Din înregistrările celui de-al IV-lea festival și concurs „Cerbul de aur“; 22,50 Telejurnal.

MIERCURI 26 MAI

18,00 Universal-șotron; 18,25 Mult e dulce și frumoasă... 18,40 Confruntări; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,10 Reflector; 20 25 Filmul „Hăituiții“ ; 21,50 Antologie lirică ; 22,05 Film TV. Yehudi Menuhin la București; 22,40 Telejurnal.

JOI 27 MAI

PROGRAMUL I 17,30 Emisiune în limba maghiară; 18,30 Fotbal : Dinamo Moscova — Selecționata lumii· 20,15 Telejurnal; 20,55 Desene animate ; 21,05 Prim plan : ing. Maria Flucsă; 21,35 Planeta se grăbește; 22,10 Telejurnal; 22,25 Recitalul sopranei Cornelia Gavrilescu.

PROGRAMUL II : 20,45 Ateneu; 21,15 Buletin de știri; 21,20 Reportaj din București; 21 40 Filmul „Fiii înaripatul“

VINERI 28 MAI

17 00 Teleșcoală; 18 00 Căminul; 18,50 Lumea copiilor; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,10 Reflector; 20,25 Filmul „Asul de pică“; 21,55 Tîrgul de la Canton ; 22,40 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 29 MAI

PROGRAMUL I : 16,30 Emisiune în limba germană; 18,15 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ; 19,20 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 20,10 Tele-enciclopedia; 21 00 Incoruptibilii ; 21 50 Unu + Doi pe un balansoar ; 22,50 Telejurnal ; 23,00 Săptămîna sportivă.

PROGRAMUL II : 20,10 Tinerețul la rampă; 20.30 Biblioteca pentru toți; 21,00 Mari orchestre simfonice; 21,45 Buletin de știri; 21,50 Film serial: „Inima lui Bonivur“.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

POLUARE

AVEM MAI PUȚIN AER BUN DE RESPIRAT?

de dr. Matei BARNEA

șef de sector la Institutul de igienă și sănătate publică — București

Elementul vital din atmosferă este oxigenul, de care omul, ca și majoritatea viețuitoarelor, nu se poate lipsi mai mult de un minut-două și a cărui concentrație nu poate fi scăzută fără urmări, nici cu un procent.

Importanța covîrșitoare a componenților aerului a obligat la aprofundarea în ultimii ani a cunoașterii acestei realități. Analize urmărite sistematic în locuri izolate din Oceanul Pacific au arătat că media concentrațiilor de bioxid de carbon crește cu aprox. 0,007% pe an, în timp ce cea a oxigenului scade cu 0,001% pe an. În localitățile cu populație densă, de exemplu la Paris, concentrația bioxidului de carbon a crescut și mai mult — de la valori sub 0,03% în secolul XIX pînă la 0,035—0,037% în ultimii ani.

Mai importantă decît modificarea proporției componenților naturali este pătrunderea în atmosferă a unor substanțe străine de compoziția naturală a aerului, ceea ce este cunoscut astăzi sub denumirea de poluare sau impurificare. **Prin aceasta raporturile procentuale ale componenților aerului rămîn neschimbate dar efectele sale nocive nu pot fi neglijate. În accidentul în masă care a avut loc la Londra în 1952, agenții principali incriminați în intoxicația populației, nu au atins decît concentrații de cîteva părți la milion (SO_2 = 4 — 5 mg/m³, fumul 3 — 4 mg pe m³). Aceasta nu a împiedicat însă producerea morții a 4 000 de persoane în decurs de o săptămînă. Alte exemple sînt și mai frapante. Plumbul este activ asupra organismului la concentrații de 1 miligram, iar beriliul la suta miimi de miligram la metrul cub de aer.**

Cantitățile substanțelor poluante crescute anual pe întreg globul ajung la valori impresionante: bioxidul de carbon 8—900 milioane t, oxidul de carbon 200 milioane t, bioxidul de sulf 80 milioane t etc. Insumarea de la an la an în decurs de decenii sau de secole a fiecăruia dintre aceste substanțe ar putea să dea cantități îngrijorătoare, dar niciuna nu produce acumulări, ci se neutralizează după un timp mai lung sau mai scurt după ajungerea în atmosferă. Astfel bioxidul de carbon radioactiv persistă 10 ani deasupra oceanelor.

Mult mai importantă decît cantitatea și concentrația poluanților la scară planetară sînt valorile acestora în zonele urbane și industriale, unde nivelul toxic este adeseori atins sau depășit. **Populația multor regiuni și orașe industriale ale globului nu dispune de aer bun de respirat, iar dacă este nevoită să-l respire, consecințele sînt modificări ale stării de sănătate: îmbolnăviri acute ale căilor respiratorii superioare și ale plămînului, bronșită cronică și enfizem pulmonar, cancer bronhopulmonar și cu alte localizări, precum și alte modificări constatate prin examene de laborator, ale căror consecințe finale sînt degradări ale stării de sănătate, scurtarea duratei de viață etc.**

O circumstanță care agravează și mai mult rolul negativ al poluării aerului este determinată de faptul că ea însoțește și este proporțională cu mărimea aglomerațiilor umane.

Mijloacele de transport automobil, care în unele țări ca S.U.A., trec pe primul plan printre categoriile de surse de poluarea aerului, cîștigă locuri de seamă pe întreg globul, fiind, proporțional cu cantitățile de gaze evacuate, cele mai importante eliminatoare de nocivități.

Ca și cînd toate acestea n-ar fi suficiente, oamenii își alterează în mod voit aerul inspirat prin fumat, obicei în continuă extindere, cu toate dovezile peremptorii despre rolul său patogen, atestate recent în mod oficial de O.M.S.: creșterea de 15—18 ori a frecvenței bronșitei, de 6—8 ori a cancerului bronhopulmonar, de 2—3 ori a bolilor de inimă etc. Ca o concluzie la cele relatate se poate afirma că în timp ce aerul oceanului atmosferic se menține în cantități constante, schimbarea proporțiilor relative ale ansamblului său rămîne neînsemnată față de alterarea determinată de poluare a bazinelor celor mai solicitate de aer în care trăiește o proporție însemnată a populației globului ca și față de alterarea voită, la poarta de intrare a aerului în organism, prin fumat.

CUM PUTEȚI SĂ VĂ LĂSAȚI DE FUMAT ÎN CINCI ZILE?!...

Metoda concepută de E. J. Folkenberg și J. Wayne McFarland, doi medici americani, se bazează îndeosebi pe voință. Se cere, mai întîi să nu începeți „bătălia" de unul singur, ci în grup și de a subscrie un angajament colectiv de la care să nu vă abateți niciodată, fie chiar și din orgoliu.

Regulile sînt următoarele:

PRIMA ZI. Cu o seară mai înainte culcați-vă mai devreme decît de obicei, după o plimbare și o baie sau un duș călduț. Nici o băutură alcoolică. De loc ceai sau cafea. Puteți bea infuzie de tei sau lapte. Sculați-vă cu o jumătate de oră mai devreme dimineața și beți două pahare cu apă caldă. **Masa de dimineață** compusă din fructe și sucuri de fructe. **Înainte de a merge la lucru,** din nou unul sau două pahare de apă caldă sau limonadă. Cinci minute de mars cu exerciții de respirație profundă. **Între 8 și 12** trei pahare de apă sau suc de fructe. **La prînz:** salată, supă, un sandvis. O plimbare de 10 minute, pentru cine lucrează exerciții de respirație profundă. **După amiază** la interval de o oră, cîte un pahar de apă caldă sau suc de fructe. **Seara:** o supă ușoară, salată, lapte sau suc de fructe. Plimbare cinci minute. Nu vă așezați la televizor, evitați fotoliul. Înainte de culcare un duș.

A DOUA ZI. Duș și frecții reci cu o mănușă aspră. În rest, ca în prima zi. Dacă foamea devine chinuitoare, mîncați pesmet și cîte un ou fiert fără condimente. Creșteți consumul fructelor. De loc alcool.

A TREIA ZI. Este ziua cea mai critică. Duș și frecții reci. Sculați-vă devreme. În limita posibilităților evitați rezolvarea unor probleme dificile. Înainte de prînz trei pahare de apă sau suc de fructe. Mergeți respirînd profund. Hrana ca în zilele precedente.

A PATRA ZI. Ca în zilele precedente adăugînd cîteva bucăți de zahăr, struguri sau caise uscate. Nu mîncați nimic seara. Evitați în continuare cafeaua, ceaiul și desertul.

A CINCEA ZI. Ca în zilele precedente cu deosebirea că puteți lua masa împreună cu persoane care fumează. Rezistați pînă seara cu ajutorul plimbărilor și al respirației profunde.

Cei doi medici americani afirmă că cei care reușesc să treacă această probă își pot relua ritmul normal de viață.

Vă dorim succes!

AVIAȚIE

I.A.R.-882 — „MEZINUL" INDUSTRIEI NOASTRE AERONAUTICE

de conf. univ. dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

Poate părea desuet, în era „jumbo-jeturilor" și a supersonicelor de pasageri, să te oprești asupra unor nepretențioase avioane a căror majoră ambiție este să împrăștie pe ogoare praf... anti-dăunători!

Și totuși în recenta și ampla lor lucrare intitulată „The future of Aeronautics", specialiștii anglo-saxoni I. E. Allen și J. Bruce acordă „viitorului" aviației agricole aproximativ același număr de pagini ca și pentru aparatele cu elici portante... Comentariile par de prisos.

În țara noastră există o tradiție deosebită în construcția aparatelor de zbor în general și a celor utilitare în special. Una din ultimele realizări o constituie avionul agricol IAR—822, proiectat de specialiștii din cadrul Institutului de Mecanica fluidelor și construcții aerospațiale și construit de industria aeronautică română. Aparatul monomotor, monoloc și monoplan este oferit la export, prin Tehnoimport, în două variante. În prima el este destinat în principal agriculturii, putînd fi echipat (la cerere) pentru multiple scopuri: poștă, mărfuri, parașutare de colețe în zone inaccesibile, salvare pe apă și în deltă (folosește flotoare), pentru misiuni pe zăpadă (i se pun schiuri), la remorcare de planoare etc.

În cea de a doua variantă, IAR—822 B, aparatul este realizat ca biloc de școală, de astă dată sub scaunul instructorului fiind plasat un rezervor mai mic de substanțe chimice destinate agriculturii; în acest sistem aparatul este destinat simulării activităților cu care elevul-pilot trebuie să se obișnuiască încă la antrenamente.

De remarcat că aripa, de fapt întregul aparat, au fost astfel alese și studiate, încît să posede calitățile pentru misiunile menționate, la care se pot adăuga supravegherea pădurilor și a culturilor, prospecțiunile geologice etc. Planul central al fuselajului este executat din tuburi de oțel crom-molibden și acoperit cu inveliș din duraluminiu. Rezervorul de substanțe chimice fiind plasat între motor și cabină, pilotului i se asigură maximum de securitate și de vizibilitate. Planul central al aripii este metalic; aripa are voleți de curbură cu fantă, comandați mecanic, iar aripioarele posedă o eficientă compensare aerodinamică, în așa fel încît comenzile să fie eficiente iar eforturile depuse de pilot, minime.

În varianta „agricol", aparatul are o greutate totală de 1 900 kgf din care circa 600—650 kgf sînt substanțe chimice. Dotat cu un motor modern Lycoming 10—540 G1D5 de 290 CP, avionul IAR—822 (în varianta standard), poate zbura pînă la 500 km, are o autonomie de trei ore, poate atinge o viteză ascensională de 6 m/s și o viteză maximă de 220 km/oră.

În ambele variante, avionul este caracterizat printr-o mare facilitate de pilotaj, precum și independență de temperatură, altitudine și încărcare. Se poate aprecia, pe bună dreptate că, **atît din punct de vedere al concepției cît și al performanțelor, unde economicitatea joacă un rol destul de important, — „mezinul" IAR—822 este un frumos succes al industriei aeronautice românești.**

BIOLOGIE

DIN LUMEA CELOR CARE NU CUVÎNTĂ

• Păsările se orientează după stele • Stelele — „busola" peștilor și furnicilor • Albinele au memorie!

Seewiesen. O mică localitate în apropierea Münchenului, la circa o oră de mers cu mașina. Bifurcația șoselei principale te poartă cîțiva kilometri printr-o pădure de brazi, pînă în fața unui grilaj de fier. O firmă — „Institutul pentru cercetarea comportamentului" — îți deșteaptă din capul locului curiozitatea. Sună puțin ciudat și misterios în același timp și abia intrat în primele laboratoare realizezi despre ce este vorba: experimentări și studii asupra comportamentului păsărilor și animalelor, institutul respectiv fiind unicul de acest gen din Europa.

Știți cum se orientează păsările în spațiu? După stele! Pare greu de crezut la prima vedere, dar cercetătorii institutului vă pot face imediat dovada. Închipuiți-vă o încăpere pătrată cu latura de 10 metri. Tavanul, construit după riguroase legi geometrice, imită perfect bolta cerească. Albastră, cu fiecare constelație și stea la locul ei, în așa fel încît astronomul cel mai exigent n-ar putea să descopere vreo abatere, bineînțeles la scara respectivă. Este așanumitul „Planetarium" în care se studiază orientarea păsărilor după stele. În timpul experiențelor ferestrele se acoperă cu draperii și se aprind proiectoare care luminează bolta. Pasărea este lăsată liberă — evident o libertate relativă în această cușcă uriașă — și i se urmărește comportamentul. Bătăile inimii sale sînt înregistrate pe baza unor electroșocuri, iar din cînd în cînd se poate observa o amplitudine mai mare pe electrocardiogramă. Este momentul cînd pasărea vede — la propriu și nu la figurat — constelația care o interesează, modificîndu-și direcția. În acest fel s-au putut trage interesante concluzii asupra migrațiunii păsărilor, precum și asupra modului lor de orientare cînd își regăsesc cuibul. Directorul institutului, dr. F. Mittelstedt, unul din cercetătorii în acest domeniu inedit și pasionant care este universul păsărilor și animalelor, ne arăta că studii asemănătoare se fac și asupra diverselor insecte, — de pildă furnica — în ce privește orientarea lor după Soare. S-a putut, astfel, observa că acestea ajung să umble menținînd un unghi constant față de astrul solar, ceea ce evident le ajută să-și regăsească mușuroiul. Același mod de orientare este de altfel propriu și peștilor — comportamentul lor este urmărit în lacul din vecinătatea institutului — pentru care tot Soarele constituie o veritabilă „busolă".

Deosebit de interesante sînt experiențele efectuate cu albine. Ați văzut, desigur, albinele zburînd în zig-zag în căutarea hranei. Ei bine, s-a observat că, în momentul cînd nectarul a fost găsit, albina se întoarce în linie dreaptă la stup. Aici are loc dansul. Este vorba de zborul pe care-l face albina în stup, repetînd zig-zag-urile de afară. După amplitudinea mișcărilor sale, celelalte albine află la ce distanță se află hrana și ce drum au de făcut pînă acolo. S-a putut constata, prin experiențe repetate, că albinele regăsesc cu certitudine locul indicat de „albina — pionier". Și atunci să fie hazardată oare afirmația că albinele au memorie? Cel puțin așa susțin la Seewiesen cercetătorii din lumea celor care nu cuvîntă. Deocamdată au de partea lor numai rezultatele experiențelor dar poate că nu peste mult timp ne vor furniza și explicațiile științifice...

C. VRÂNCEANU

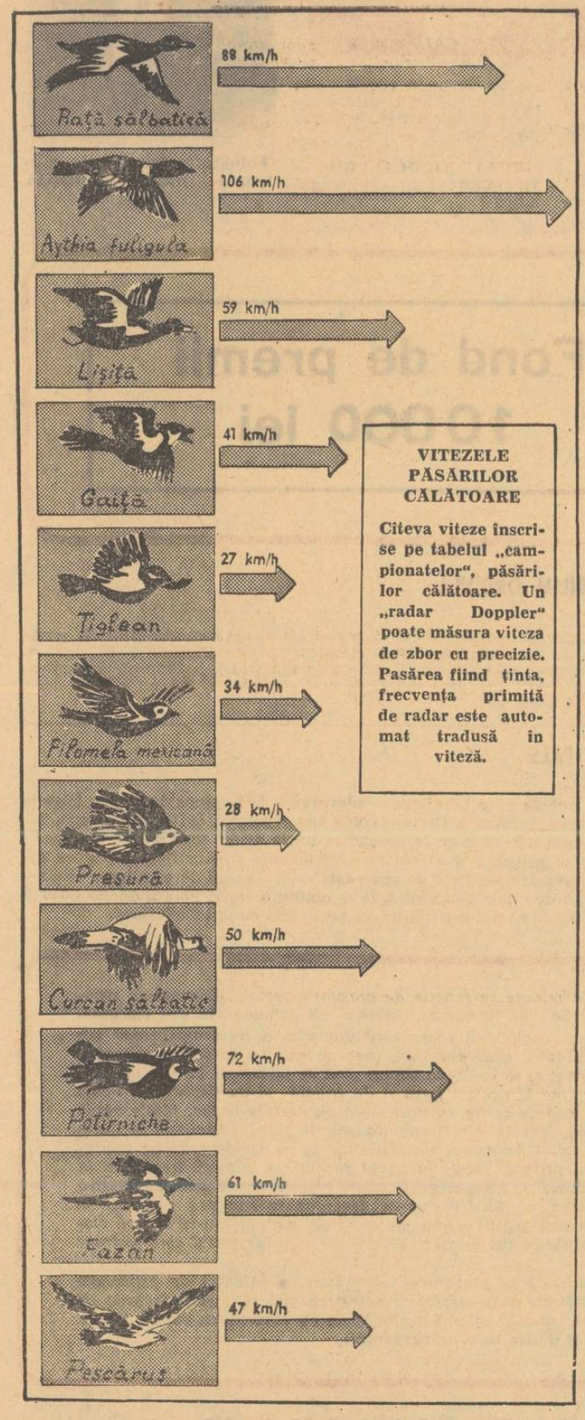

VITEZELE PĂSĂRILOR CĂLĂTOARE

Cîteva viteze înscrise pe tabelul „campionatelor", păsărilor călătoare. Un „radar Doppler" poate măsura viteza de zbor cu precizie. Pasărea fiind țintă, frecvența primită de radar este automat tradusă în viteză.

TEHNICĂ

INVIZIBILA PLATFORMĂ GLISANTĂ

Ne-am obișnuit cu imaginea coșurilor înalte de sute de metri. Le admirăm de la distanță, ne place armonia liniilor lor, cutezanța cu care se înalță spre cer. Dar cîți dintre noi bănuiesc măcar ce complicată este tehnica ridicării lor? Cîți dintre noi au aflat despre ingenioasa instalație de ridicat pe verticală, inventată de inginerii români?

S-ar părea că totul e foarte simplu: torni betonul și faci coșul. Cu cît mai sus se înalță cofrajele cu atît mai înalt se va ridica coșul. Nu e chiar așa. Dacă ar fi numai faptul că astăzi coșurile de fum pentru termocentrale se înalță — din motive impuse de pericolul poluării mediului — pînă la 250 m, că diametrul unor asemenea coșuri este de nu mai puțin de 14 metri la bază și 7 m la vîrf, că în cadrul lor se realizează curenți cu presiuni formidabile care expulzează fumul la zeci de metri înălțime, cu o viteză de 20-30 m pe secundă, în sfîrșit că volumul de materiale inzidite necesită trenuri întregi pentru transport, și tot ar fi suficient pentru a ne face o imagine a ceea ce înseamnă ridicarea unui coș de fum pentru o termocentrală.

N-am știut însă că de fapt ceea ce vedem noi ridicîndu-se cu ajutorul cofrajelor glisante este doar cămașa exterioară, din beton armat, a coșului, adică un fel de suprastructură a lui. Înăuntrul acestuia se înalță un al doilea coș, cu sarcina de a-l proteja pe primul, de fapt izolația lui antitermică și anticorozivă. Este o operație nouă, de numai cîțiva ani în practica mondială deoarece s-au constatat efecte deosebit de grave, chiar și catastrofe provocate de acțiunea bioxidului de sulf asupra coșului. O asemenea izolație cuprinde de fapt un strat de beton uscat, mai multe straturi de fluosilicat de zinc, un strat de material antitermic (vată minerală de regulă), o zidărie de protecție din cărămidă acidă (bazalt artificial), un mortar special și el antiacid, iar în final rostuirea izolației pentru ca fumul să nu poată ajunge la cămașa exterioară.

Se construiește deci coșul exterior după care se ridică în interiorul lui, de la bază și pînă la 150—200 m, o schelă multietajată pe care lucrează oamenii, adică cei 40—50 lucrători. Însăși ridicarea schelei era și este pe plan mondial o grea, complicată și costisitoare operație întrucît o asemenea schelă presupune 150—200 tone de țevi de fier, platforme din lemn, la fiecare etaj și mari dificultăți la montare și demontare convertite într-o durată lungă de timp pentru execuție, foarte, foarte costisitoare.

Așa se lucra și se mai lucrează pe plan mondial, literatura o atestă. În România nu. În România coșurile de fum pentru termocentrale se lucrează de-acum cu o tehnologie nouă, cu ajutorul instalației de ridicat pe verticală, invenție a inginerilor IOSIF BRAD, ȘTEFAN LĂCĂTUȘ, VICTOR COMODZINSCHI ȘI CORNELIU ROSCA, toți din sectorul de proiectare al întreprinderii Energo-construcția.

Am văzut o asemenea instalație și am fost impresionat de simplitatea ideii și mai ales de efectele ei. Interiorul vast al clădirii conice ne apare impresionant prin curățenia și spațiile largi de lucru. În locul rețelei de țevi care transforma interiorul coșului într-un păienjeniș prin care se strecurau oameni prinși cu centuri de siguranță, (ceea ce nu excludea accidentele de muncă) apare acum o platformă metalică din grinzi metalice telescopice. Acționată de niște troliu fixate în afara coșului, aceasta se ridică sau coboară pînă la cota la care se lucrează. O apăsare de buton și platforma, ghidată de niște cabluri, se situează la înălțimea optimă. În platforma care beneficiază și de o altă interesantă invenție, niște dispozitive de siguranță care-i asigură securitatea deplină, se află un gol prin care pătrunde un lift special care transportă materialele (invenție, brevetată și ea, a autorilor amintiți).

Aceasta în linii mari, pentru că dorința noastră a fost de a-i face cunoștință cititorului cu această ingenioasă invenție românească. Și poate că s-ar cuveni să arătăm că datorită acestei instalații timpul de executare a unui coș a scăzut la noi cu luni de zile, că s-au realizat economii de milioane și că, în momentul de față, 4 coșuri de 200 și 250 m înălțime și multe altele mai mici se construiesc cu noua instalație că, însfîrșit, autorii ne-o arată, instalația va putea fi folosită și în alte domenii: silozuri, puțuri de mină, conducte forțate verticale de hidrocentrale etc. Care instalație a stîrnit și interesul profund al străinătății.

M. RADIAN

REZERVAȚIE UNICĂ

O colonie de șoareci, ce numără aproximativ 500 000 de... membri este într-adevăr o rezervație unică în felul ei. Se află în insula Puffin, situată la mai puțin de un km de Anglesey, la nord-vest de Țara Galilor. Această insulă este singurul loc în lume unde șoarecii, purtători de tot felul de boli, sînt protejați. Rațiunea este de natură științifică. Șoarecii de astăzi sînt descendenții celor care în 1816 s-au salvat dintr-un naufragiu. Insula era atunci pustie. Șoarecii au făcut o adevărată robinsoniadă. Singuri, rupți de orice contact cu omul, și de orice influență exterioară. Un cercetător de la Universitatea din Bangor a hotărît să consacre acestor izolați trei ani de studiu. Evident, locuitorii de la Anglesey se tem ca nu cumva șoarecii să evadeze de pe insulă... Și cer exterminarea lor. Pe de altă parte, naturaliștii acuză colonia șoarecilor de dispariția progresivă a păsărilor, cîndva numeroase pe insulă. Se bănuiește că șoarecii se hrănesc cu ouăle păsărilor. Pentru moment, proprietarul insulei, sir Richard William Bulkeley, a hotărît să amîne luarea unei decizii, peste trei ani. (Sundey Times).

NAVĂ... ANTI FOC!

Șantierele navale iugoslave au construit o navă din polistiren ignifug, capabilă să transporte 56 de persoane și să dezvolte o viteză de 6 noduri pe oră. În timpul experimentării, ambarcațiunea a fost lansată într-un bazin cu țiței aprins, ale cărui flăcări atingeau înălțimea de 200 metri, iar temperatura se apropia de plus 1000 de grade Celsius. Aparatele automate, instalate în interiorul navei din masă plastică au arătat că aici temperatura a ajuns abia la plus 30 de grade Celsius.

Noua ambarcațiune va fi utilizată, în special, pentru salvarea pasagerilor de pe navele cuprinse de flăcări.

Descoperirea unor picturi rupestre

Doi tineri speologi spanioli au descoperit, pentru prima oară în Asturia, o grotă preistorică decorată cu picturi rupestre. Explorînd o grotă deja cunoscută, au găsit un culoar strîmt care i-a condus la un labirint de săli mici, ornamentate cu scene de vînătoare. Reni, cai în mișcare și alte animale. Pe unul din pereți, un grup de patru oameni, cu o gestică sugerînd un dans ritual; de o parte o femeie cîntă la un instrument. Culorile întrebuințate: ocru, roșu și negru.

Mai mulți specialiști au plecat la Alcer, la 140 de km de Oviedo, să admire arta și să decidă asupra importanței descoperirii.

Cele mai vechi picturi descoperite coboară în timp pînă la circa aproximativ 20 000 de ani. Nu se cunoaște încă vîrsta celor spaniole.

Vulcanii își vor încredința secretul unei... femei

Și atunci îl vom ști toți. Este ambiția deloc secretă a unei tinere inginere, Renata Cecchi. La 24 de ani ea deține nu numai diploma de inginer în aerodinamică a Institutului politehnic din Neapole ci și un mult rîvnit premiu internațional al fundației Amelia Earhart. Acest premiu, care poartă numele aviatoarei americane dispărută în timpul unui zbor deasupra Pacificului, este rezervat numai femeilor. Specialistă în astronautică, Renata Cecchi a cucerit N.A.S.A. cu un proiect, prin care se permite programarea unui nou satelit. Lansarea acestuia este prevăzută în 1972. Scopul cercetărilor: studiul fenomenelor vulcanice din regiunea golfului Neapole. Printre instrumentele de bord ale satelitului se va afla un aparat ultrasensibil capabil să măsoare energia de la distanță. Este tot ce ni se spune deocamdată în legătură cu planul de cercetare al acestei tinere laureate care, datorită ingeniozității și îndrăznelii problemelor științifice propuse a fost supranumită „domnișoara Von Braun".

ORAȘELE VIITORULUI?

Un tînăr arhitect francez și-a luat acest subiect pentru teza de diplomă, antrenînd în lucru o adevărată echipă pluridisciplinară: arhitecți, oceanografi, sociologi etc. Proiectul său? Construirea a două orașe pe mare: Thalasopolis I și II, printr-o combinație de trei tipuri de structuri, flotantă, în imersiune intermediară și structură de fund. Thalassopolis II este un oraș dacă nu direct, al viitorului, cel puțin gîndit pentru o etapă mai îndepărtată: căci este destinat savanților și specialiștilor. Primul oraș însă al tînărului Jacques Rougerie este un adevărat „ansamblu urbano-portuar", conceput ca un complex științific și industrial cu 30 000 de locuitori — cercetători dar și „agricultori" ai mării. Ce a determinat crearea unui atare proiect și de ce interesează, căci el suscită într-adevăr interesul? Thallassopolis I și II sînt centre internaționale de cercetare, de gestiune și control al patrimoniului marin. Arhitectul Rougerie a declarat de altfel: „Dublul proiect pe care-l propun — și care este actualmente studiat de UNESCO — nu are nimic futurist. Nu este gîndit pentru anul 2000; ci va trebui să fie construit peste 10 ani. De altfel începînd din anul viitor, va exista la Paris un centru de cercetare și studii de arhitectună marină".

Și ziarul Figaro, care ne-a furnizat informația, încheie: Niciodată poate nu a apărut mai evident adevărul formulei bine cunoscute: «utopia de astăzi este realitatea de mîine»".

AM VĂZUT... NE-A PLĂCUT... VĂ SUGERĂM...

Cele două Uniuni ale cooperativelor meșteșugărești din București s-au străduit să reînvie, cu mijloace moderne, un vechi vad comercial. Iar reușita nu poate decît să ne facă plăcere. Strada Gabroveni adăpostește acum unități proaspăt amenajate, strict specializate și cu mărfuri, în cea mai mare parte, de bun gust.

Pentru început, am reținut cîteva din numeroasele exponate admirate în vitrine și în rafturi. Pentru calitatea lor de a răspunde dorinței noastre de a avea în casă lucruri practice dar și agreabile privirii.

Dulăpiorul de baie din material plastic (197 lei) cu uși glisante, cu mînere vesel colorate, avînd înăuntru două părți distincte prevăzute cu două mici rafturi ne-a atras în primul rînd atenția în magazinul destinat articolelor tehnice de menaj. El poate fi prins, bineînțeles, în perete și nu ocupă un spațiu mare.

Grătarul pentru friptură (32,35 lei) este format dintr-un grătar dreptunghiular și un fel de cuptoraș care, așezîndu-se deasupra împiedică fumul și mirosul fripturii să ne umple bucătăria. Calitățile acestea îl recomandă suficient oricărei gospodine. Poate ne-ar fi plăcut și mai mult dacă aspectul lui exterior ar fi fost mai îngrijit. În orice caz, cooperativa Tehno-metalica mai are timp să încerce să îmbunătățească aspectul lui făcîndu-l mai... estetic.

Fiindcă vorbim de aspect, am vrea să vă sugerăm și ideea cumpărării unor **vaze și farfurii din ceramică,** pe care le-am văzut la unitatea specializată în astfel de produse și care, puse pe deasupra dulapului și pe pereți ar putea da bucătăriei dv. o înfățișare aparte. Sînt foarte ieftine (5 lei, 9 lei etc.) și vă asigurăm că nu par de loc stinghere într-o bucătărie cu mobilă modernă. Ceea ce ni s-ar părea potrivit, ar fi alegerea unor vaze, pe cît posibil asemănătoare și nu în prea multe culori.

MODA DE SEZON

1) Rochie din șantung natural tăiată în talie și închisă cu nasturi de sus pînă jos. Decolteul pe lîngă gît adînc și rotunjit. Mîneca lungă din bie prinsă în manșetă lată închisă cu patru nasturi mici.

2) Rochie din șantung cu talia joasă. Fusta din pliuri mici și dese. Partea de sus are platcă din nervuri la aceeași distanță cu lățimea pliului. Aceleași nervuri la manșete. Ele pot fi mai pronunțate, introducînd în cusătură un fir de burlet foarte subțire.

— Nu uitați, rochiile cad mult mai bine dacă sînt căptușite.

3) Costum pantalon și tunică din material subțire imprimat avînd o bordură uni din una din culorile imprimeului. Pentru seară se poate purta cu o vestă lungă închisă numai pînă în talie cu nasturi mici. Se poate completa cu o eșarfă uni.

4) Fustă midi cu volan în bie. Este preferabil să alegeți un material imprimat cu desene mici și numai în două culori. Se poartă cu o bluză albă, galbenă, roșie, sau altă culoare potrivită cu cea a desenului imprimat avînd grupuri de trei nervuri în partea din față iar pe mînecă, pe o porțiune scurtă, de unde se lărgesc pînă la manșetă. Completați ansamblul cu cordoane de piele cu fire lungi și o garnitură asemănătoare la gît.

5) Fustă închisă parte peste parte, cu nasturi de sus pînă jos. Materialul fustei poate fi din dungi iar bluza simplă gen ie. este strînsă la gît cu un șiret gros.

Text și desene : Doina LEVINȚĂ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

I.D.I.G. — OT. *Credem că tulburările de vedere și auz sînt sechelare după meningită. În București există policlinica cu plată din str. Negustori 1 unde găsiți specialitățile care vă interesează. Referitor la intervenția reparatorie care vă interesează este necesar să vă examineze specialiștii de la spitalul de chirurgie plastică și reparatorie din str. Arhitect Mincu nr. 7.*

C. S. com. Gugești, jud. Vrancea. *Adresa de mai sus fiind valabilă și pentru dv. vă adresați serviciilor de endocrinologie și neuro-psihiatrie.*

DUMITRESCU, sector II București. *Medicamentul Clorzoxazon este indicat în cazul unei discopatii — asociat cu metode fizioterapeutice care vi se pot aplica în cadrul spitalului Brîncovenesc.*

DIACONESCU GHEORGHE — București. *Căderea părului poate fi determinată de numeroase cauze locale și generale. Vă recomandăm să vă adresați medicului dermatolog, care va preciza și tratamentul în funcție de etiologie.*

PAUL DIACONU — Brăila. *Ne întrebați dacă există aparate speciale pentru a fi introduse în conductul auditiv în scopul protejării de zgomot. În momentul în care vă răspundem nu se fabrică, dar vă sugerăm să vă sfătuim să vă examineze specialistul în boli interne și dacă va aprecia necesar vă va îndruma către serviciul cardiologic.*

PELIN — Sighetul Marmației — județul Maramureș. *Boala dv. este cronică, însă cu un tratament corect făcut sub observație medicală, poate fi ameliorată. Este important să mențineți tensiunea arterială la valori constante. Evitați eforturile fizice. Nu mai repetați imprudențele comise (excursii lungi pe căldură). Regimul alimentar amintit de dv. nu vi se potrivește. Cumpătarea (ne referim la alimentație, eforturi și distracții) vă va prelungi viața .*

P. M. OSTROV — Starea psihică depresivă pe care o prezentați poate fi tratată de către medicul psihiatru. Referitor la întrebarea dv. sîntem de acord cu medicația respectivă.

S.F.D. — București. *Citiți răspunsul de mai sus. Credem că veți beneficia mult de psihoterapia efectuată de medicul psihiatru.*

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CONCURSUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL SUPERIOR

V. DANIEL — Brașov. Există două instituții de învățămînt superior de arte plastice : Institutul „N. Grigorescu" din București și „Ion Andreescu" din Cluj.

Primul dintre institutele enumerate are două facultăți: **a) de arte plastice** (cursuri de zi cu durata de studii de patru ani) cu secțiile : pictură, sculptură, grafică, istoria și teoria artei și b) **de arte decorative** (cu cursuri de zi cu durata de studii de patru ani) cu secțiile : pictură monumentală, scenografie, ceramică — sticlă — metal, arte textile, arta interiorului și estetica formelor industriale.

Cel de-al doilea institut are o singură facultate : de arte plastice și decorative (cu durata studiilor de patru ani) cu secțiile : pictură, sculptură, grafică, ceramică, sticlă-metal, arte textile.

1. STANCU — Brăila. La facultatea de calcul economic și cibernetică economică (secția mecanizare și automatizarea calculului economic ; cibernetică economică), spre deosebire de secția statistică a aceleiași facultăți se va da o probă scrisă la fizică (mecanică și electricitate). A doua materie — scris și oral — se dă la matematică (algebră, trigonometrie, elemente de analiză matematică, numai materia din clasa a XI-a).

N. FILIMON — Craiova. Concursul de admitere în învățămîntul superior fără frecvență se organizează după normele și programele stabilite pentru învățămîntul de zi. El are loc între 15—22 septembrie 1971.

Se pot prezenta cei care au absolvit liceul și care au diplomă de bacalaureat, școala medie de cultură generală cu diplomă de maturitate sau o școală echivalentă cu diplomă, și care doresc să obțină o calificare superioară.

Înscrierile încep cu 30 de zile înainte de data concursului și se termină în preziua lui, la ora 10 a.m.

Pentru cei care s-au prezentat o singură dată la concurs se acordă un concediu de studii, fără drept de plată de pînă la 30 zile calendaristice anual, în afara concediului de odihnă. Candidații beneficiază numai o singură dată de acest drept.

CUMULUL PENSIEI CU SALARIUL

NICOLAE PETRICU din Pitești în vîrstă de 63 ani, avînd 28 ani vechime în muncă întreabă dacă poate cumula pensia integrală cu salariul, în cazul în care lucrează în mediul rural la o unitate de prestări de servicii a cooperației.

Actualele reglementări — răspunde consultantul nostru juridic — prevăd că pensionarii pentru limită de vîrstă — care au împlinit vîrsta de la care unitățile pot cere pensionarea lor (62 ani bărbații, 57 ani femeile) primesc pensia în întregime și salariul pe timpul cît lucrează în mediul rural, în calitate de angajați în unități de producție sau de prestări de servicii de interes local, ori în unități de producție sau de prestări de servicii ale cooperației, precum și cei care sînt angajați în ferme de producție ale întreprinderilor agricole de stat și stațiuni ale întreprinderilor pentru mecanizarea agriculturii — (H.C.M. 334|1971). Așadar, dv. puteți cumula pensia integrală cu salariul.

TRATAREA BUTOAIELOR OȚEȚITE

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman, răspunde cititorei **TEREZA PENIȘOARA, din Huși,** str. 7 Noiembrie, nr. 43, care dorește să afle cum se înlătură mirosul de oțet din doagele unui butoi :

Vasele de lemn se oțetesc de obicei cînd rămîn după golirea lor resturi de vin în care se dezvoltă bacteriile oțetirii. Cum se procedează ? Se spală vasul cu apă rece și se freacă doagele cu peria, după care se introduce o soluție fierbinte de sodă calcinată (1 kg. sodă la 10 litri apă) frecînd iarăși doagele cu peria. Se clătește cu apă rece și se spală din nou, de data aceasta cu o soluție fierbinte de permanganat de potasiu (100 grame permanganat la 10 litri apă). Se freacă bine doagele cu peria și la urmă se clătește vasul cu apă rece, se zvîntă și se afumă cu pucioasă.

În general la tratarea butoaielor cu defecte trebuie respectate următoarele reguli :

— Orice tratament începe prin spălarea cu apă rece după care se face spălarea cu soluții fierbinți. Dacă se procedează invers, substanțele dizolvate în apă fierbinte se impregnează în doagele vaselor.

— Soluția fierbinte cu care se spală vasul trebuie scursă înainte de a se răci.

— După ultima clătire cu apă rece vasul se așează cu vrana în jos lăsîndu-se să se scurgă. După zvîntare se afumă cu pucioasă.

UN OBIECT DE STICLĂ POATE FI PERFORAT ?

ARPAD MOLNAR din București, transmite cititorului **GHEORGHE MARCU,** domiciliat în **Caransebeș,** următoarea soluție în legătură cu modalitatea de a găuri un obiect de sticlă gros de 4—12 mm, fără a se sparge. Se folosește pentru această operație un burghiu, care are o muchie aschietoare, o pastilă Widia. Mai precis, se va lipi autogen la un burghiu o pastilă Widia, după care se va ascuți. Folosind acest procedeu, vă asigur de reușită. La aceeași întrebare **EUGEN CHIRIȚĂ,** student la facultatea de mecanică din **Iași** indică un procedeu pe care îl redăm în continuare :

Se construiește un dorn din material moale, de preferință cupru, cu un diametru corespunzător găurii pe care dorim s-o dăm și avînd partea frontală plană. Dornul se prinde normal în mandrina unei mașini de găurit căreia i se dă o rotație relativ scăzută (pînă la 100 rot./minut). La locul de găurire se presară un praf (avînd o granulație normală) cunoscut sub numele de „electrocarborund". Operația se repetă de cîteva ori permițînd găurirea unor obiecte din sticlă pînă la grosimi apreciabile.

BĂIATUL ȘI CHITARA

Fotografie trimisă de cititoarea noastră RODICA LUPU

VREM SĂ ȘTIM

VASILE PROFIRIU — Bîrlad : cum se scoate mirosul de mucegai dintr-un frigider ?

VIORICA POPESCU din Craiova, jud. Dolj : cum se scoate de pe o rochie din relon, bleumarin, petele rămase de la un fier de călcat prea încins ?

RUJA NICOLAEVICI — Timișoara : cum se prepară braga ?

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

Fond de premii 10000 lei

RĂSPUNSURI EXACTE LA ÎNTREBĂRILE PRIMEI ETAPE :

Tema I: DA sau NU. CA SĂ REUȘEASCĂ DULCEAȚA DE CĂPȘUNI ESTE RECOMANDABIL SĂ:

1. Socotești 1 kg 500 g de fructe pentru 1 kg de zahăr ? **NU.** 2. Să scoți codițele fructelor și apoi să le speli ? **NU.** 3. Să fierbi puțin fructele și apoi să adaugi zahărul ? **NU.** 4. Să pui la macerat fructele în zahăr timp de cîteva ore ? **DA.** 5. Să amesteci cu lingura ca să nu se prindă de fundul vasului în timpul fiertului ? **NU.** 6. Să torni dulceața caldă în borcane ? **NU.**

Ca să le reușească dulceața de căpșuni gospodinele pot folosi mai multe metode • Fructele pot fi adaugate într-un sirop bine legat sau pot fi puse o noapte la macerat în zahăr — Înainte ele pot fi ținute 10 minute în apă de var sau pot fi stropite cu alcool. Rețeta cea mai des folosită e următoarea : • se spală, se scurg și apoi se scot codițele căpșunilor • Fructele și zahărul — 1 kg de căpșuni pentru unul de zahăr — se așază în cratița de dulceață în straturi alternative. Se începe cu un rînd de căpșuni și se termină cu unul de zahăr. Peste fiecare strat de zahăr se presară puțină sare de lămîie. A doua zi se fierbe dulceața pe foc mic pînă se topește zahărul apoi pe foc mai iute. • Din timp în timp se scutură cratița — nu se amestecă cu lingura; se adună spuma. Cînd începe să forfotească — semn că e suficient de legată — se dă vasul deoparte, se acoperă cu un șervet ud și se lasă să se răcească în cratiță • Dacă se pune de caldă în borcane fructele insuficient îmbibate de sirop se vor ridica la suprafață iar pe fund va rămîne numai sirop. Se pune în borcane curate, opărite, nesterse ci bine uscate.

Tema a II-a SĂ NE GÎNDIM PUȚIN

1) **NU.** Supa dreasă cu un gălbenuș crud nu se mai fierbe. Dacă dă în clocot, gălbenușul se coagulează complet, devine dur, grunjos, „se taie", cum spun gospodinele. Gălbenușul se bate, se amestecă cu un polonic de supă răcorită și se toarnă încet, amestecînd într-una, în oala cu supa fierbinte dar luată de pe foc. Adăugat astfel, gălbenușul leagă supa printr-o semicoagulare. 2) **NU. Spuma de albuș** este o masă spongioasă, constituită din mii și mii de mici baloane de albumină conținînd fiecare o bulă de aer. Adăugată într-un aluat oarecare, albumina se va coagula, împărțind aluatul într-o infinitate de particule separate unele de altele prin bule de aer. Preparatul va fi astfel afînat, „ușor" dar pentru aceasta spuma de albuș trebuie încorporată cît mai delicat, așa încît balonașele de albumină să nu se spargă și aluatul să devină din nou compact. 3) **DA.** Ficatul ca și alte alimente sărace în amidon (pește, unele legume ca dovleceii, vinetele, varza, unele fructe ca merele etc.) ca să se poată rumeni frumos și să se frăgezească în interior se trec prin făină înainte de a fi prăjite. Făina în contact cu căldura formează o crustă care reține lichidul. (originea stropilor împroșcați de ficat) înăuntrul alimentului prăjit. 4) **NU.** Ingredientele necesare pentru o rețetă obișnuită de chifteluțe din cartofi sînt : cartofi, făină, sare, ulei pentru prăjit. **Cartofii se fierb în coaje,** curățați ar deveni apoși. **Nu se adaugă lapte.** Ar trebui prea multă făină să capete consistență, ceea ce ar face chifteluțele cleioase. Rețeta poate fi îmbunătățită adăugînd în pireul de cartofi 1—2 gălbenușuri, cașcaval ras sau brînză de vaci bine scursă, puțin piper.

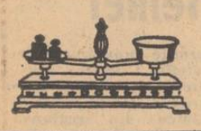

Tema a III-a PAHARUL, LINGURA, LINGURIȚA

A. O lingură conține circa : 25—30 g zahăr (1), 20—25 g făină (2)
B. O linguriță conține circa : 5—7 g sare (3) 8—10 g zahăr (4)
C O ceașcă de ceai conține circa : 2 dl. — 2,5 dl, de lichid (5)
D. Un ou mijlociu poate servi ca măsură : O bucată de unt de aceeași măsură cîntărește circa 50 g (6)

Tema a IV-a O REȚETĂ DEOSEBITĂ

Să sperăm că sfaturile dv. îi vor îngădui Marioarei ca altă dată să reușească mai bine sarmalele.

În nici un caz în sarmalele din carne de porc cu varză acră nu se pune: usturoi, foi de dafin, hrean, borș. Celelalte ingrediente pot fi lăsate deși rețeta clasică de sarmale nu cuprinde decît: varză, carne, orez, ceapă, piper și sare. Cît despre hrean el poate fi servit aparte (ras), amestecat cu sare, oțet și eventual cu puțină smîntînă.

Tema a V-a SĂ RESTABILIM ORDINEA

Iertați-l pe desenator, nu se prea pricepe la bucătărie. Ca să preparăm spanac cu smîntînă, îl curățăm, scoatem cotoarele și îl spălăm (1 C), îl cufundăm în apă clocotită cu sare timp de 7—8 minute. (2 A), îl scurgem și îl răcorim (3 E), îl trecem prin sită (4 B), adăugăm unt (5 D), îl înfierbîntăm amestecînd mereu (6 F), îl luăm apoi de pe foc și îi adăugăm smîntînă, sare și piper (7 H), nu rămîne decît să-l servim și să urăm comesenilor poftă bună.

Tema a VI-a ADEVĂRAT-FALS

1. Ca să fierbi un pește de 500 g. — 1 kg. trebuie circa 15 minute : **adevărat** — 2. Friptura de vită se frige la cuptor cu foc potrivit : **fals** — 3. A înăbuși înseamnă a fierbe carnea sau legumele cufundate în apă, într-un vas perfect acoperit : **fals** — 4. Rîntașul rece care se adaugă în unele sosuri care scad e un simplu sos alb răcit : **fals** — 5. Ca legumele să fie gustoase, să-și păstreze vitaminele și sărurile minerale e recomandabil să fie fierte încet, acoperite de o mare cantitate de apă : **fals** — 6. Aluatul de pandișpan se prepară astfel : se bat 6 ouă întregi cu 6 linguri de zahăr pudră pînă ce se obține o cremă spumoasă. Se adaugă apoi făina amestecînd ușor. Se coace la cuptor cu foc potrivit într-o tavă unsă cu unt : **adevărat.**

• Ca să fierbi un pește de 500 g — 1 kg trebuie 15—20 de minute în funcție de grosimea peștelui. Timpul se socotește din clipa în care apa își reia clocotul. Un pește mic fierbe în 10 minute. Peștele se cufundă în apă clocotită. • Friptura de vită se dă la cuptor fierbinte (250—300°). Căldura cuptorului coagulează albuminele și caramelizează suprafața cărnii. După ce friptura s-a rumenit, se unge carnea cu sucul gras din tavă, ceea ce evită o carbonizare exagerată, se sărează și se piperează. De abia acum se micșorează focul și se continuă coptul pînă ce interiorul bucății de friptură e bine pătruns. • Înăbușirea este o tehnică mixtă care ține în același timp și de frigere și de fierbere în lichid într-un vas perfect închis. Ca să înăbușim alimentele: o bucată de carne, cartofi, morcovi, mazăre boabe, fasole verde etc. se încinge mai întîi substanța grasă și se pune carnea sau legumele în vasul descoperit și se rumenește uniform pe toate părțile. Abia după aceea se acoperă vasul pentru ca aburii emanați de alimente să se condenseze pe suprafața mai rece a capacului și să se prelingă înapoi în vas. Se micșorează focul. În sucul format se adaugă treptat și la nevoie cîte puțină apă clocotită. • Rîntașul rece se obține frecînd o lingură de făină cu 25 g unt pînă se adună într-o bilă de aluat, căreia i se dă drumul în sos. În felul acesta făina nu face cocoloașe deoarece se combină cu sosul în același timp cu untul care se topește • Legumele se fierb cît mai puțin posibil, pe foc iute, cufundîndu-le în apă clocotită. Se evită astfel trecerea vitaminelor și sărurilor minerale în apa de fiert. În același timp fermentul care distruge vitamina C nu poate acționa la temperatura de fierbere a apei.

Un sfat: apa de la fierberea legumelor nu se aruncă, se folosește la prepararea unei supe. • Aluatul de pandișpan se poate prepara după mai multe procedee : a) ca în rețeta indicată mai sus; b) se amestecă mai întîi gălbenușurile cu zahărul și apoi se adaugă făina iar la urmă albușurile bătute spumă; c) se bat albușurile cu zahărul, ca pentru bezele, se adaugă gălbenușurile și la sfîrșit făina. Cel mai obișnuit e al doilea mod de preparare.

Tema a VII-a UN BUFET PENTRU O PETRECERE DE TINERET

Elementele reținute pentru a compune un bufet răspunzînd, criteriilor : economie, posibilitatea de a găsi ușor cele necesare, putința de a putea fi preparate din ajun sau măcar cu cîteva ceasuri înainte, pregătire simplă și rapidă, modalitate facilă de consumare, sînt : mini-sandviciuri asortate (1—b.) sau tort picant (1—c) ; chifle mici umplute cu pastă de sardele (2—c) ; friptură pe țepușe (3—a) sau chifteluțe mici cu muștar ; ridichi, ceapă verde, roșii mici (4—c) ; prăjituri mărunte, checuri, saleuri (5—d) caise (6—a) sau alune (6—e) Restul alimentelor de bufet sînt fie prea costisitoare (franzeluțe umplute cu pastă de mușchi țigănesc și salam de Sibiu), fie greu de preparat și găsit (fileuri de cod în aspic și maioneză) fie, dificil de servit — salată de scrumbii (tacîmuri speciale, farfurii speciale), fie nepractice vara (crema torturilor se înmoaie la căldură). Cele mai multe din aceste preparate pot fi însă alese dacă se dispune de mai multe fonduri ca și de ajutor la pregătit, la servit, la spălat vase etc.

ÎNCEPÎND DE SĂPTĂMÎNA VIITOARE VOM PUBLICA CONDIȚIILE DE PARTICIPARE LA CEA DE A DOUA ETAPĂ

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTAMÎNAL

SĂ-I DĂM O MÎNĂ DE AJUTOR LUI MIHAI SECU

de Mihai STOIAN

Dacă m-am hotărît să public, de astă dată, din nou, o scrisoare care cere sprijin pentru descoperirea unui tată, am făcut-o numai și numai fiindcă — realmente — tonul acesteia este de-a dreptul impresionant :

„Stimate curier,

Consider că ești parcă mai infirm decît infirmii, atunci cînd un părinte îți lipsește, cu toate că știi că el există pe undeva. Mă numesc Mihai Secu, am 24 de ani, sînt muncitor la C.E.I.L.-Suceava (Combinatul de industrializare a lemnului). Pe tata îl cheamă Dumitru Secu, are vreo 58—59 ani, așa după cum îi cunosc datele din actele de naștere.

S-ar putea crede, chiar a judeca foarte simplu, că la vîrsta asta a mea, de 24 de ani, ce-aș mai avea nevoie de tată ? Doar nu mai sînt un copil ! Și totuși, atunci, copil fiind, nu prea mi-am pus întrebarea asta ca acuma, unde o fi tatăl meu adevărat ? Auzeam vorbindu-se fel de fel de lucruri, de presupuneri, pe unde o fi, dar pentru mine, atunci, parcă îmi erau cam indiferente. O dată cu anii, cu viața, îmi puneam tot mai des întrebarea : unde o fi ? Sau : de ce oare nu vine ? Sau : cum de poate fi așa ? Ori de cîte ori citeam pe undeva, ori vizionam un film cu astfel de cazuri, tot mai mult mă durea lipsa lui.

Tocmai de aceea am îndrăznit a cere ajutorul dumneavoastră, poate voi afla de adresa lui, ca atunci cînd voi avea un pic de timp liber, să merg eu pînă la el. Aș dori măcar, cînd și cînd, să ne scriem, sau la vreo împrejurare grea sau mai ușoară, a ne ajuta cu o vorbă măcar. Asta cu toate că despre copilărie viața nu mi-a adus bucurii, așa cum ar fi trebuit, atîta doar că mama a reușit să se descurce singură. Tata, de la doi ani m-a lăsat (pe deasupra eram și bolnav de rahitism) și dus a fost... A plecat de lîngă noi la Reșița, noi locuiam la Botoșani atunci, și așa c-am rămas doar cu numele, ca să se știe că am tată.

De cîte ori încerc eu singur a ști pe unde este, nimeni să mă ajute, parc-ar fi toți vitregi?! Am adunate la inimă multe, multe, dar nu ar fi de nici o valoare a scrie, atîta doar că rămîne iarăși să aștept, sperînd la întîlnirea cu tata, însă fără sprijinul dumneavoastră nu-mi văd realizat visul, singur am căutat să aflu, dar fiecare spune ce crede el, acum e pensionar, a locuit, după auzite, la Galați, la o femeie, unde ținea un copil, și multe altele, e greu de găsit acul în carul cu fin.

Mă scuzați, poate nu am reușit a mă exprima la nivelul cerut, dar pînă acum, niciodată n-am scris la nici un organ de presă.

Cu toată stima
MIHAI SECU
Str. Mihai Viteazu bloc 1, sc. B. ap. 15, Suceava"

Dragă Mihai, poți fi liniștit în privința „exprimării", pentru că, după cum se dovedește cu prisosință în scrisoarea dumitale, sentimentele nu cer un înveliș neapărat meșteșugit, pentru a fi exprimate. Se simte puternic, din rîndurile primite, cît de mult dorești să-ți revezi tatăl, și te înțeleg perfect, fiindcă — ai dreptate — chestiunea nu-i dacă mai ești copilaș, copilul rămîne, la orice vîrstă copilul părintelui său (desigur, spun o banalitate), de asemenea părintele rămîne, la orice vîrstă a copilului, părintele acestuia. Regăsirea tatălui ar fi, pentru dumneata, o regăsire a echilibrului sufletesc (singur spui : „Am adunate la inimă multe, multe..."). Să nădăjduim că acum, atît de tîrziu, dar nu *prea tîrziu*, părintele dumitale (scăpînd de influențele negative pe care le aminteai în scrisoare, însă pe care n-am vrut să le reproduc, tocmai pentru a nu ridica nici o piedică în calea reîntîlnirii dumneavoastră) va înțelege că nu-i chiar de colo să ai un băiat de 24 de ani care, în ciuda purtării tale anterioare, te iubește (vocea sîngelui !) și dorește a te vedea, a te cunoaște, a te îmbrățișa... Sentimentele dumitale sînt ca niște arbori mișcători, rătăcind de colo, colo, în căutarea propriilor rădăcini care să-i fixeze, o dată pentru totdeauna. Cam așa, nu ?

Dragă Mihai Secu, sper din toată inima că publicarea scrisorii de față va trezi, fie în conștiința tatălui, fie în cea a cititorilor care-l cunosc dorința de a veni în întîmpinarea nobilei dumitale sete de iubire paternă. E oare — așa cum te întrebi la un moment dat — chiar atît de ciudat, la 24 de ani, să vrei să-ți îmbrățișezi propriul tată ?

Matty

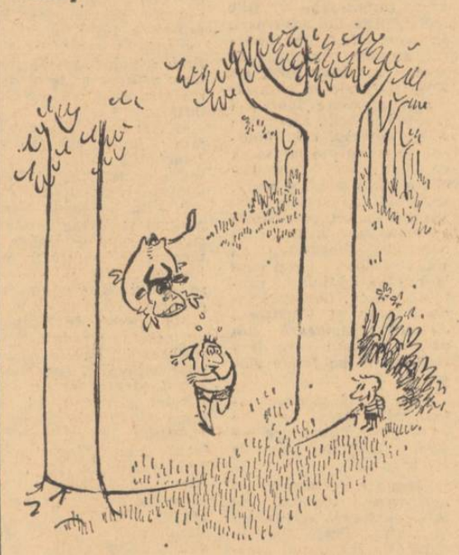

Fără cuvinte

Cik Damadian

— Ești cam tare de cap ...!

— Eu, tare de cap ?

Nell Cobar

Fără cuvinte

— Mi-a zis vă va fi umbra mea... Și se ține de cuvînt.

Gh. Chiriac

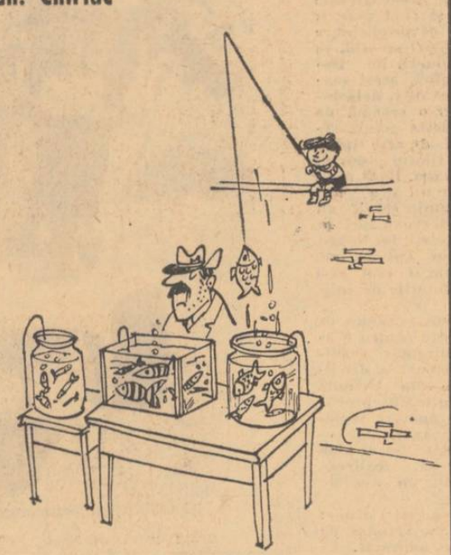

Fără cuvinte

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

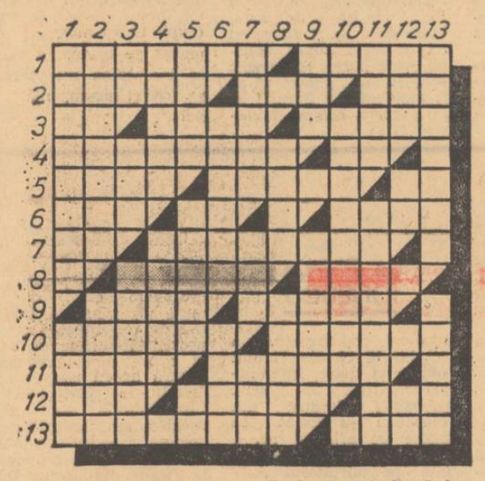

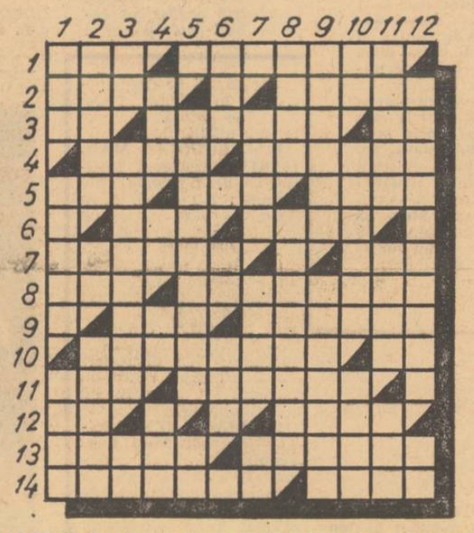

VERTICAL : 1. Cîștigătorul Wimbledonului din 1970. — ...Iovanovici (cunoscut tenisman iugoslav). 2. Prima rachetă a Columbiei. — Căpitanul echipei române în Cupa Davis. (1970). 3. Sanda Zaharia. — Tulpină de cereale — Nemijlocit. 4. Sportul în care România a cucerit multe victorii prin Țiriac și Năstase. — Luminiță. 5. Brăzdat... în primăvară. — Capitala Marocului. — Debutul lui Pericoli ! 6. Cunoscute terenuri de tenis din Zagreb. — Pictor clasic român. 7... Takacs (tînără rachetă din România). — Mulți ani... — La mijloc de peron ! 8. Lacăt popular. — Rudă cu măgarul. 9. Postav rustic. — Făt-Frumos la... vechii greci. 10. Una din vechile glorii ale tenisului românesc. 11. Tactică foarte importantă în tenis. — ...Koch (campioana R.D.G.). 12... Angeles. — Arthur Ashe. — Sufix. 13. Tenismani care au dreptul să participe la Cupa Davis .. — Regretat tenisman mexican.

Dan MIHALE

TENIS

ORIZONTAL : 1. Sportivul Nr. 1 al anului 1970, reprezentant de seamă al tenisului românesc. — Celebritate a tenisului, de origine chiliană, în urmă cu un deceniu. 2. Tînără rachetă vest-germană. — Din arsenalul loviturilor de tenis. — Prenumele tenismanului nr. 1 al Olandei. 3. Wade Virginia. — Nună. (pl.) — Țiriac și Năstase pe... „Progresul". 4. Conducători de echipă (în Cupa Davis de ex.) — Țiriac în finală ! 5. Philadelphia, nume legat de unul din strălucitele succese ale lui Ilie Năstase. — Rachetă australiană de renume mondial. — Andrei Olteanu. 6. Graminee. — Debutul lui Ralston ! — Harpagon... 7. Buzău... pe placă. — Lovituri pe marginile terenului... 8. Una din cele mai bune jucătoare ale tenisului românesc — Campioana Franței. 9. Diminutiv masculin. — În acel loc. 10. Impiedicată. — Pădure de anini. 11. Fluviu — Provenit din rase sau specii diferite. (pl.) 12 Jumătatea lui Richey ! — Capitala țării unde activează Barthes și Contet. — Tînără și talentată jucătoare a tenisului român. 13. Viziru... acum. — Unul din cei mai buni tenismani cehoslovaci.

SUPRANUMIȚI...

ORIZONTAL : 1. Domnitor al Moldovei supranumit „cel Cumplit". — „Vorbă multă"... pentru om. 2. Rege al Germaniei (sec. 10) supranumit „cel Mare". — Conducător al Florenței, din familia Medicis (sec. 15) supranumit „Tatăl patriei". 3. Cușme ! — Rege saxon (sec. 9) supranumit „cel Mare". — Aluminiu. 4. A fi bogat... — De culoarea aramei. (fem.) 5. Crestături pe răbojul vîrstei... — Curs de apă în Sahara. — Sensul vorbelor ascunse... 6. Uneori. — Unul din Statele Unite ale Americii. 7. Marele compozitor german (sec. 19) supranumit „Titanul de la Bayreuth". — I se mai spune și... zăpadă. 8. Determină locul. — Împărat francez (sec. 19) supranumit și „Micul Caporal". 9. Parcelă de casă. — Rege saxon (sec. 11) supranumit „Confesorul". 10. Are nevoie de mulți pantofi... — În careu ! 11. Numele mai multor Papi. (pop) — Pe aceeași voce. 12. Sentiment exteriorizat... — Țar al Moscovei (sec. 16) supranumit „cel Groaznic". 13. Savant benedictin german (sec. 9) supranumit „Praeceptor Germaniae". — Copil de... pernă. 14. Rege al Angliei (sec. 12) supranumit „Inimă de leu" — Om politic și orator roman (sec. 2 î.e.n.) supranumit „Cenzorul".

VERTICAL : 1. I se mai spune și „Nio" și este insulă în arhipelagul Cicladelor. — Stat în India. — Ultima soție a regelui Henric al VIII-lea al Angliei (Chaterine). 2. Fondatorul imperiului otoman (sec. 13) supranumit și „Spărgătorul de gambe". — I se mai spune și... macaz. — Domnitor al Țării Românești (sec. 16) supranumit și „Viteazul". 3. Pe note ! — Poet latin (sec. 1 î.e.n.) supranumit și „Lebăda din Mantua". — Barbu Constantin. 4. „Nicu". — În van ! — La bord ! — I se mai spune și „Jocul regilor". 5. Conducător al Florenței din familia Medicis (sec. 16) supranumit „Magnificul". — Sodiu. 6. Geniu în mitologia scandinavă. — Altă denumire pentru... Soare. — Regină a Angliei (sec. 18) 7. Domnitor al Țării Românești (sec. 15) supranumit „cel Frumos". — Diminutiv de la Iosif — Paul Dinescu. 8. Specie de arbori (sing.) — Împărat bizantin (sec. 5) supranumit „Caligraful". 9. Are coadă... (fem.) — Rege francez (sec. 17) supranumit „Regele Soare". 10. În vis ! — Domnitor al Țării Românești (sec. 15) supranumit „cel Rău". — Joacă la nuntă... (fem.) 11. Smalț. — Sărbătoare ateniană în cinstea Erigonei. — Lac în Africa. 12. Poet român (sec. 19) supranumit „Bardul de la Mircești". — În rol !

Amelia COSMA

Cuvinte rare : UED — ALWAR — ALF — ACER — EORA — NOT.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

FANTEZIE DE MAI

ORIZONTAL : Remaia — Maior — Amai — Scaun — O — Mai — Mori — Ims — I — Iar Numai — Mlădiță — Maia — A — Renaște — S — Iia — E — Arde — M — Ocna — Cna — Spa — Lo — Maia — Item — Ismail — Maina — Cairo — Tocmai — Arminden — Ara.

PSEUDO-FILATELIE

ORIZONTAL : Dat — Semne — Aa — Animal — Abees — L — Parafe — Oge — Boala — A — Ir — Z — Tract — Brosa — Said — Impozit — Ur — Iuno — Dig — Nice — Una — Vif — Eto — Stema — Li — T — Lat — Dascăl — Emblema — Cuta.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

O poveste polițistă, ca în filme

E noapte, Trenul aleargă grăbit. Dintr-un compartiment, iese pe culoar o femeie, căreia îi lipsește mîna stîngă. Își aprinde o țigară, pe care o savurează gînditoare, încercînd parcă, să scruteze bezna de afară. La un moment dat, din alt compartiment, iese un bărbat. Rămîne puțin surprins, dînd cu ochii de femeia de pe culoar. Îl zărește și ea și este cuprinsă de groază. Bărbatul se precipită spre călătoare, care începe să strige după ajutor. Este însă prea tîrziu : omul își încercuiește degetele în jurul gîtului femeii, ca un clește de oțel. Femeia cade, iar sugrumătorul își desăvîrșește opera. Totuși, strigătele femeii sînt auzite. Cîțiva călători, sculați poate din somn, năvălesc pe culoar, imobilizîndu-l pe asasin. La prima stație, este predat poliției. Omul este anchetat, fiind acuzat de crimă, dar în scurt timp i se redă libertatea. Știți de ce a fost pus în libertate, deși a comis o crimă ?

Care este formula ?

În prezent, chimia cunoaște cu mult peste o jumătate de milion de substanțe diferite. Cu multe dintre acestea ne întîlnim și în viața de toate zilele. Chimiștii au izbutit să transpună fiecare substanță sub forma unei formule, realizînd astfel un limbaj științific, universal pentru întreg globul.

Chimia se învață și în școlile elementare, și în licee, sau în universități. Deci toți cei care au urmat cel puțin cursuri elementare, au avut de furcă și cu formulele chimice. Dacă unora le place chimia iar altora nu, aceasta-i altă problemă, însă oricum, toți cei care au trecut prin vreo școală, se presupune că au rămas cu un anumit bagaj de cunoștințe și din domeniul chimiei. Vreți să-l verificați puțin ? Dacă da, atunci încercați să răspundeți la următoarele întrebări :

Ce formulă chimică au substanțele sau materialele prezentate în continuare, și ce denumire chimică poartă ?

1. Apa tare
2. Apa oxigenată
3. Amoniacul, în soluție
4. Cristalul de stîncă
5. Diamantul
6. Funinginea
7. Grafitul
8. Oțetul
9. Piatra de var
10. Sarea de bucătărie
11. Soda de rufe calcinată
12. Soda caustică
13. Sifonul
14. Spirtul rafinat
15. Vitriolul.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Ce știți despre frig ?

În anul 1960, la baza științifică sovietică Vostok, de pe continentul antarctic, s-a măsurat cea mai scăzută temperatură de pe planeta noastră. S-au înregistrat minus 88,3°C.

Este de menționat faptul că pentru temperaturi atît de joase, nici nu se folosesc termometre cu mercur, ci cu lichide organice, cu puncte de solidificare foarte coborîte.

Acul și briciul

De ce înțeapă atît de ușor acul sau de ce ne putem rade lesne cu briciul ? Foarte simplu : ambele obiecte sînt extrem de ascuțite. Dar ce înseamnă aceasta, în mecanică.

Se știe că presiunea este egală cu raportul dintre forță și suprafață. Pentru o forță dată, presiunea devine cu atît mai mare cu cît suprafața asupra căreia se exercită forța este mai mică. Cu alte cuvinte, matematic vorbind, cu cît suprafața tinde către zero, cu atît presiunea crește, tinzînd către infinit.

Vîrful acului, cît este de ascuțit, reprezintă însă și el o suprafață, ce-i drept, extrem de mică. La fel este și cu tăișul briciului. Suprafețele acestea fiind extrem de mici, înseamnă că cu o forță de apăsare, destul de redusă se obțin presiuni foarte mari. Prin urmare, chiar la o ușoară apăsare a unui ac pe piele, el ne poate înțepa. Tot datorită presiunilor mari, firele de păr pot fi rase cu ușurință de brice sau lame.

În cazul cuielor și al topoarelor, suprafețele ascuțite ale acestora sînt totuși relativ mari și pentru a se obține aceleași efecte, ar fi necesare forțe incomparabil mai mari. Aceasta este situația în general, dar nu înseamnă că nu ne putem înțepa cu ușurință și cu un cui, sau rade cu un topor, dacă acestea vor fi ascuțite în mod special.

POȘTA CITITORILOR

Conform tehnicii de sortare a răspunsurilor celor mai bune, primite de la cititori, tehnică asupra căreia am făcut precizări în numărul 706 din 17.04.1971 al revistei, la întrebările puse în nr. 701, au fost selecționați următorii : **ANDREI ZLOTTA**, elev cl. a VIII-a, la Școala generală de 10 ani nr. 26 București ; **MARIOARA MOCUȚA**, orașul Hunedoara, jud. Hunedoara ; **VASILE HOTEA**, elev cl. a VII-a, la Școala generală de 8 ani din Curtuiușu-Mare, jud. Maramureș ; **CRISTIAN DIACONU**, elev cl. a VIII-a A, la Școala generală nr. 1, Buzău ; **F. GHIMICI**, elevă cl. a IX-a, la Liceul 2, Roman, jud. Neamț ; **RODICA MAXIM**, elevă anul II C, Liceul nr. 2, secția umanistă, Oraș Gheorghe Gheorghiu-Dej ; **PAUL PIPERA**, elev cl. a IX-a, la Liceul „Mihai Eminescu", București.

Constatăm cu satisfacție că la problemele propuse au răspuns în general mai mult elevi, ba chiar și de la o secție umanistă, ceea ce dovedește interes pentru domeniul matematicii. Nu este rău de loc și vă felicităm ! Dar, ce fac cei mai virstnici ? Doar matematica este valabilă pentru oricine, nu ?

Ing. Liviu MACOVEANU

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv. Ce poate fi mai dificil decît să stabilești nevinovăția cuiva, în cazul de față a doctirului Dumitriu, cînd acesta și-a recunoscut singur fapta ? Cu toate astea, Bunicul este tot mai convins că Iovan Camelia a fost ucisă !

9 Sandu Ion avea șaptesprezece ani. Cu toată vîrsta lui fragedă, era mai mult decît bine „dăltuit", cum avea detectivul obiceiul să spună. Îl recunoscuse imediat după fotografia aflată pe semnul de carte și, cu toate că detectivul îi spuse de la bun început că era de la Miliție, tînărul nu păru de loc încurcat.

Se așezară pe o bancă la intrarea în Cișmigiu și cîtva timp detectivul îl cercetă pe Sandu cu coada ochiului, voind să surprindă pe față lui o reacție cît de cît aparte. Dar tînărul era constant abătut și Bunicul înțelese că, în sinea lui, Sandu avusese pentru Camelia nu numai sentimente de amiciție școlărească.

— Domnule Sandu, mă uit la dumneata, mai bine zis din clipa în care te-am văzut m-am întrebat ce te-a făcut să urmezi această școală ? Te rog să mă înțelegi bine, am toată considerația pentru meseria pe care ți-ai ales-o, bănuiesc și nu-ți ascund convingerea mea, că un schimb de personal în acest sector se impunea. Asta o mărturisește un om care cunoaște aproape toate cîrciumile Bucureștilor, de la cele mai mici pînă la cele mai mari. Și zi de zi mănînc în altă parte.

— Nu mi-am ales eu meseria... Doream... Dar în fond pentru ce m-ați chemat ?

— Înțeleg că nu vrei să-mi răspunzi la întrebare și asta mă face, tinere, să-mi cer scuze că am îndrăznit să ți-o pun.

— Nu, nu că n-aș putea răspunde. Pot, nu mă costă nimic. Tata a vrut. Lîngă noi locuiește un ospătar. Cîștigă într-un sezon, la mare, cît cîștigă tata, care e muncitor calificat, într-un an.

— Dar nu trebuie să uiți, dragul meu, că vecinul dumneavoastră cîștigă probabil atîția bani nu numai din salariu... Poate-i cîștigă într-un mod nu prea corect și nu asemenea exemple ar trebui să urmezi...

— Eu voiam să mă fac botanist. Îmi plac fluturii și în general gîzele. Am acasă o colecție întreagă. Cu toate că am reușit la liceu printre primii, tata a zis că e timpul să cîștig bani, că el nu poate aștepta pînă ce am să-mi termin studiile la liceu și apoi la universitate. L-am înțeles. O duceam destul de greu.

— Și fiind așa de ocupat, tinere, mai aveai timp să te întîlnești și cu Camelia Iovan ? Uite, aș vrea să te întreb, avînd credința că vei fi foarte sincer cu mine, de ce crezi dumneata că își pierdea Camelia nopțile ? Sau poate poți să-mi spui ce anume, după părerea dumitale, a dus-o la acest accident. Desigur, oricui i se poate întîmpla o nenorocire, cu toate că, după mine, uneori, nenorocirile pot fi evitate. Adică vreau să spun că nu sînt totdeauna rodul întîmplării. Iar în ceea ce o privește pe Camelia, am credința că așa este cum îți spun. Îți plăcea de Camelia, nu-i așa ? Te rog încă o dată să fii sincer. Îmi pot da seama, la vîrsta dumneavoastră de ce natură pot fi aceste prietenii, și tocmai pentru că le prețuiesc foarte mult aș vrea să-ți cunosc opinia în privința ei.

Sandu Ion înghiți de cîteva ori în gol. Nodul lui Adam, destul de proeminent, lunecă de cîteva ori în jos, apoi făcu aceeași cursă în sus, înainte ca Sandu să articuleze primul cuvînt.

— Era o fată bună, dar întotdeauna tristă. Nu ne vedeam prea des. Așa, la școală. Stăteam cu ea în bancă și uneori, cînd orele erau plictisitoare, ne scriam bilețele, știți dumneavoastră cum își scriu elevii. Spre deosebire de mine, ea își iubea viitoarea meserie. Visa să ajungă să conducă o unitate, s-o aranjeze după gustul ei. O dată mi-a zis că ea ar face pe tot cheiul Dîmboviței numai restaurante mici, cu cîteva mese fiecare, cum să zic, cu specificul lui ; da, așa zicea, cu specificul lui.

— În afară de dumneata n-avea prieteni, adică nu-ți aduci aminte să o fi văzut cu altcineva ? Adu-ți, te rog, bine aminte și nu te feri să-mi spui, tinere, chiar dacă acest lucru te-ar jena. Uite, ca să fiu foarte cinstit, acum că te cunosc puțin, am impresia că la mijloc nu e vorba doar de un simplu accident. S-ar putea să fie și altceva, și am mare nevoie de ajutorul dumitale. Tot ce-i posibil ca fosta dumitale prietenă să n-aibă nici o vină și ar fi păcat ca adevăratul vinovat de sfîrșitul ei tragic să nu-și primească pedeapsa cuvenită.

Sandu Ion tăcu minute în șir, uitîndu-se undeva în pămînt.

— Odată mi-a spus — începu el — că ar vrea să se mute de la mătușa-sa, că nu-i place și că deseori e nevoită să stea noaptea pe străzi, pînă ce un prieten, adică un bărbat care venea la doamna Tulcea, pleca acasă. Eram o dată la ei și

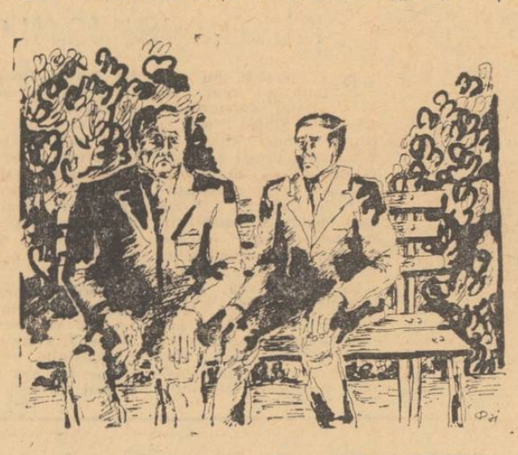

Desen de Dorin DIMITRIU

bărbatul acela, un om foarte solid, a pișcat-o de bărbie. Atunci Camelia i-a tras o palmă, dar bărbatul nu s-a supărat și a rîs. A venit doamna Tulcea și a certat-o. Dacă nu eram eu acolo, cred că ar fi și bătut-o. Într-o zi, la școală, mi-a scris un bilețel și mi-a zis că doamna Tulcea a povățuit-o să se mărite. Mi-a cerut părerea. I-am răspuns că pînă nu-și termină școala n-are nici un rost. Pe urmă, în recreație, a rîs și a zis că de-aia mi-a scris ca să vadă dacă o iubesc.

— Nu ți-a spus nici un nume, domnule Sandu, te rog adu-ți bine aminte, n-a rostit nume'e cuiva ? Poate îți amintești...

Sandu înghiți din nou în gol și dădu din cap.

— Nu mi-a spus, dar uneori, seara, la restaurant își scotea uniforma și, la vestiar se îmbrăca frumos ; avea cîteva rochii foarte frumoase și îi stăteau bine. Mătușa ei o coafa de părea cu mult mai în vîrstă. Zicea că se duce la un ceai, dar nu mi-a mărturisit niciodată unde anume.

— Tinere, în ultima vreme nu s-a întîmplat ca Iovan Camelia să-ți vorbească de un anumit lucru care o frămînta poate în mod deosebit ? Din bilețelele pe care le-ai primit de la Camelia n-ai înregistrat înțelesuri care să-ți pară noutăți în felul ei de a gîndi ?

— Mi-a scris de cîteva ori, dar asta nu numai în ultima vreme, că numai după moartea ei o să-mi pară rău că nu m-am purtat cu ea așa cum ar fi dorit. Rîdeam, ce puteam să fac, știți, la vîrsta noastră nu o dată ne gîndim la moarte ; și eu mă gîndesc, dar într-un fel comic, nu pot stabili o relație concretă între mine și moarte ; moartea o socotesc ca avînd o vîrstă foarte înaintată, de aceea niciodată n-am putut-o lua în serios. Numai o dată, cînd i-am scris Camelieî, o poezie, m-am gîndit serios la moarte. Atunci am lăcrimat, dar cred, că, de fapt, lăcrimam nu eu, ci o aumită slăbiciune din mine. Nu i-am răspuns la asemenea bilețele, au fost mai multe, deoarece n-aveam ce să-i răspund și, ca să fiu sincer, nici nu credeam că ea scria lucrurile alea în mod serios.

Sandu Ion tuși de cîteva ori.

— Continuă, te rog domnule Sandu, continuă...

— Sînt atîtea lucruri frumoase pe lumea asta și noi sîntem atît de tineri, avem atîtea de făcut, încît de fiecare dată cînd o vedeam în această stare o ironizam, o ironizam în recreații, firește, la cursuri nu-mi puteam permite. Într-o zi mi-a povestit că, într-una din seri, s-a culcat și, noaptea tîrziu, a auzit în cameră niște voci. S-a trezit dar de spaimă n-a scos nici un cuvînt. Vocile veneau din patul doamnei Tulcea și, din spusele Cameliei, am înțeles că mătușa ei nu era singură. Zile în șir mi-a povestit numai despre asta, și dacă la început a zis că vrea să se mute, pînă la urmă am simțit o anumită curiozitate în povestirea ei și brusc, așa cum avea obiceiul, m-a întrebat dacă am avut de-a face la modul real cu o femeie. N-am știut ce să-i spun. Îmi era și rușine să declar adevărul și în același timp întrebarea ei suna în urechile mele ca o ofensă. I-am spus că lucruri de soiul ăsta nu mă preocupau, nu aveam timp pentru așa ceva, trebuia să învăț.

— Îți mulțumesc, tinere, pentru tot ce mi-ai spus. Sînt convins că vei face lucruri de seamă în viață. Nici nu știi de ce imens ajutor mi-ai fost, și Bunicul, strîngîndu-i mîna, îi dădu lui Sandu adresa lui de acasă, rugîndu-l ca, dacă are ceva prețios să-i comunice, să-l caute neapărat.

— VA URMA —

REZULTAT NUL

de Valeriu MIRONESCU

Cititorii ce urmăresc de mai mult timp această rubrică știu prea bine că n-au de-a face cu vreun viteaz care s-arată după război. Un șir de zeci de articole a discutat și a criticat sistematic selecția și modalitățile ei, pregătirea, apoi, alcătuirea concretă a formației și a lotului de rezerve, concepția și tactica jocului, moravuri și năravuri. Prin urmare nu e nevoie să reamintesc peripețiile unei dispute de păreri, vechi de pe vremea impunerii, de către opinia publică, în echipa națională a lui Dumitrache și Dinu, și care dispută continuă pînă astăzi. Îmi e relativ ușor să merg mai departe, urmărind același fir de argumentări, fără să suport influența scorului de la Bratislava. Cititorii, amatori de fotbal, vor judeca și își vor da verdictul, eu rugindu-i numai să se întoarcă cu gîndurile la meciul contra englezilor (la Guadalajara).

Aidoma celor petrecute atunci, după meciul cu echipa Angliei, reprezentativa noastră va trebui astăzi, de voie, de nevoie, să joace altfel, și probabil, într-o compoziție modificată, partidele următoare din preliminariile campionatului european. Observația nu vizează pe jucători (deși cel puțin una dintre prezențele, logic inexplicabile, în formație, pare să-și aibă originea în acceptarea totală a ideii de joc, „cu fața spre poarta proprie"). Jucătorii, după cum scrie Ion Bocioacă, în corespondența sa, erau doritori să arate și potențele ofensive ale echipei dar n-au fost îndrumați pe o asemenea cale. N-au fost îndrumați așa nici în meciul contra englezilor. Între cele două meciuri, atunci cu Anglia, acum cu echipa Cehoslovaciei, există deosebiri ca faze de joc, dar nu și de concepție. Concepția rămîne aceiași, defetistă pînă în măduva oaselor. Asta n-are nimic de-a face cu defensiva, și, probabil, provine din sperieturi de la debuturi internaționale oficiale, cu echipa reprezentativă (preliminarii C. M. 0—3, Portugalia), sau cu echipa de club (C.C.E. 0—6, Inter, Milano).

În ce mă privește am fost mereu adeptul jocului de siguranță în apărare, am fost totdeauna de părere că zidirea unei echipe puternice începe cu apărarea și cu învățarea jocului în apărare, atît de util pe terenurile străine. Însă parte integrantă a tuturor sistemelor de siguranță în apărare este contraatacul. Fără contraatac, apărarea pur și simplu n-are nici o logică, nici un pic de justificare. Jocul la contraatac cuprinde capcane teribile pentru adversar. Amatorii de fotbal, ca spectatori și, mai ales, ca telespectatori i-au putut aprecia efectele în nenumărate rînduri. Ce elemente cuprinde acest joc, avea echipa română astfel de elemente spre a se pune în valoare pe stadionul din Bratislava ? Răspunsul mi se pare limpede. Dispunem de ceea ne trebuia spre a dobîndi un succes. Răducanu, Dinu, Dan, Dumitru au calități excelente spre a opri atacurile adverse, faptul s-a constatat nu o dată. Dintre aceștia, Dinu și Dumitru sînt înzestrați temperamental și tehnic pentru contraatac, cel din urmă dispune de o remarcabilă precizie în pase lungi de 30—40 metri. Din păcate, după cum am văzut, asemenea aptitudini zac nefolosite Prin tehnică, dar și prin viziunea terenului, Dembrovski sau Radu Nunweiller, sînt în stare să dea curs atacului și contraatacului. Însă potențialul lor a fost și este folosit pentru păstrarea mingii prin pase laterale și chiar înapoi, ca și cînd n-ar fi capabili de acțiuni perpendiculare pe poarta adversă. (Aici se află, în fond, explicația rămînerii lui Dobrin în afara formației, acest mare jucător, în mod intuitiv, nelăsîndu-se încorsetat într-o schemă de pase care nu urmărește golul). Aveam și două virfuri de atac tipice, iuți, inventive, cu simțul porții, Dumitrache și cu Neagu. Dacă n-au dat randament vina nu e a lor. Dumitrache, foarte puțin servit cu mingi, iar cu pase decisive nici în vis, a fost complet izolat ; lui Neagu i s-au atribuit sarcini atît de improprii încît parc-am fi vrut să-i descoperim brusc calitățile de mijlocaș defensiv.

Din cele de mai sus rezultă că dispuneam de elemente pentru o apărare sigură și contraatac, rezultă că nici nu e necesar să discutăm astăzi despre o altă formulă de echipă. Aceiași formație, pregătită normal tactic — apărare aglomerată și contraatac fulgerător — putea în condițiile date (jocul slab al echipei adverse) să realizeze chiar mai mult decît un scor de egalitate.

Unii spun că am greșit atunci cînd ne-am propus un rezultat de egalitate. Nici nu e adevărat. Echipa noastră a mers nu la un rezultat egal ci la un singur scor, acela de 0—0 ! Orice contraargumente s-ar aduce, în discuție, nu văd cum s-ar fi obținut un 2—2 sau 1—1, cînd te întorci înapoi după ce ai trecut linia de centru și abia dacă nimerești de vreo două ori spațiul porții în cele 90 de minute..

La o recentă reuniune cu ziariștii organizată de F.R.F. și la care n-au participat tocmai aceia care au condus echipa la Bratislava, am fost invitați să contribuim cu mult calm la analiza publică a situației echipei naționale, prezent și viitor. E bine așa, e chiar foarte bine. Să începem, stimați colegi, prin a ne rescrie articolele, poate acum vor avea alt rezultat decît acela nul.

MOZAIC

• *FOSTUL campion mondial de box la categoria mijlocie și semigrea pugilistul Dick Tiger, în vîrstă de 41 de ani se află într-o situație financiară precară. Deși are o vîrstă înaintată pentru practicarea acestei dure discipline sportive, Tiger n-a abandonat activitatea competițională, fiind clasat pe locul 5 în ierarhia mondială. Recent, el a refuzat o ofertă de a boxa pentru o bursă de 2 000 dolari, declarînd că „mai bine car sticle decît să mă bat pentru o bursă derizorie care nu-mi poate acoperi nici cheltuielile de antrenament".*

• *Cricketul, sport pe vremuri foarte popular în Marea Britanie, numără din ce în ce mai puțini practicanți. Un mare număr de iubitori ai acestui tradițional sport britanic a adresat un apel președintelui asociației lor cerîndu-i să ia măsuri fiindcă altminteri cricketul are toate șansele să dispară. Iată și răspunsul președintelui : „Dacă se găsesc 256 000 de persoane să se ducă în insula Wight pentru a asculta un festival de muzică pop și doar 500 la un concert simfonic Mozart, ce putem să facem în cazul nostru, dacă mulți preferă alt sport în locul cricketului ?".*

In urma unui derapaj petrecut în cadrul unui concurs de automobilism desfășurat la Bloomington (S.U.A.) concurentul Chuck Amati s-a aflat în această poziție, pe care un abil fotoreporter a reușit s-o imortalizeze. Din fericire, accidentul a fost lipsit de urmări, întrucît mașina s-a redresat, ba chiar pilotul Amati a reluat cursa. De data aceasta..

„Nu s-a mai văzut niciodată așa ceva !"

Revista franceză „Sport" a publicat această fotografie cu mențiunea „Nu s-a mai văzut niciodată așa ceva !" Apoi urma explicația: În cursa ciclistă Liege-Bastogue-Liege (253 km) la 3 km de sosire, Eddy Merckx a fost ajuns din urmă (după ce se detașase serios de adversarii săi) de compatriotul său, Georges Pintens.

Acesta din urmă reușise în urma unui atac solitar, să rezistă nu mai puțin de 4 minute în numai 43 kilometri. Este însă tot atît de adevărat că Merckx a acuzat în această parte a cursei crampe, care l-au obligat la o încetinire a ritmului său, de obicei imposibil de urmat de adversari.

Ultimii trei kilometri ai cursei au fost apoi parcurși împreună de cei doi adversari. La intrarea pe velodromul din Liege, Pintens a pătruns primul urmat ca o umbră de Merckx (fotografia de mai sus). Finișul disputat apoi pe ultimii 200 de metri, a revenit însă de justețe lui Merckx ! Era cea de-a 275-a victorie a carierei faimosului ciclist belgian și cea de-a 15-a obținută în ultimele cinci săptămîni ! Eddy Merckx este fără nici o îndoială cel mai bun ciclist al tuturor timpurilor.

INTERMEZZO...

PE DUNĂRE

de Ioan CHIRILĂ

Meciul de la Bratislava s-a terminat acum o oră... Cobor spre Dunăre... E o seară calmă... In dreptul hotelului „Devin" îl zăresc pe Adamec... Intră, împreună cu Frantisek Vesely, în holul banchetului. Mă întreb ce s-ar fi făcut Adamec fără Vesely... Probabil că ar fi avut soarta lui Constantin, după Yokohama...

Pe Dunăre, remorchere minuscule trag după ele cîte trei șlepuri cufundate pînă aproape de punte...

Au mai venit cîțiva dintre colegii mei... Ne așezăm în jurul unei mese, pe puntea unui remorcher devenit bar: „Peștișorul de aur"...

Așteptăm în tăcere... Valurile Dunării mîngîie ușor babordul „Peștișorului de aur"...

Mă gîndesc la cele ce voi scrie despre acest meci disputat la Bratislava... Intre timp, au venit cîțiva turiști români. Se așază la o masă, alături... Pe nesimțite, meciul începe să se rejoace prin intermediul cuvintelor... Obsedat de ceea ce voi scrie, ascult cu atenție...

Cineva spune că Lupescu ar fi trebuit să ia locul lui Dan... Nu izbutesc să-mi ascund zîmbetul... Acum cîteva luni se spunea că Lupescu în locul lui Dan (la echipa națională) e cea mai mare erezie a fotbalului nostru.

Discuția se aprinde... Un suporter al lui Dan încearcă să transfere o parte din vina golului lui Răducanu,.. Ce simplu se rezolvă totul în fața paharului de bere „Plsen" !..

Un bărbat înalt, cu ochelari, trecut de prima tinerețe, spune, cu gravitate, că Neagu nu avea ce să caute pe extremă... Mă gîndesc că poate asta ar fi o temă de dezvoltat, dar, din nenorocire, am memorie: la Guadalajara, extremul dreapta Neagu (!) care cedase postul de înaintaș central lui Dembrovschi, ne-a adus victoria... Una din marile victorii ale fotbalului nostru,..

Două fete slovace, care stau la o masă, în stînga, ne privesc cu multă curiozitate. Își închipuie, probabil, că discuția aprinsă e un apanaj napolitan...

O nouă idee își ia zborul din cazanul care fierbe : „Dumitrache a fost izolat, între doi adversari. În acest fel, echipa noastră a jucat, practic, în zece". *În stînga mea, un tînăr pufnește în rîs... Oratorul se simte jignit și-l fulgeră cu ochii săi încinși de hameiul ceh. Tînărul se simte obligat să se explice:* „Dacă Dumitrache a jucat izolat și păzit, între doi adversari, înseamnă că echipa noastră a rămas, e adevărat, în zece, dar cehoslovacii au jucat în nouă... Cred că e la raintea copilului dintr-a doua...". *Oratorul înghite în sec și „Peștișorul de aur" trepidează din pricina rîsului care le-a molipsit și pe fetele slovace.*

Stau și mă gîndesc, totuși, că e trecut de nouă și că peste cîteva ore mă sună telefonul de la București...

Cineva e de părere că „principalul vinovat de înfrîngere ar fi orientarea tactică"... Deși sînt în criză de inspirație, respîng și această părere, deoarece sînt convins că tactica reprezintă doar maximum 20% dintr-un joc... In afară de asta, chiar dacă aș fi de acord cu acuzația adusă tactici, n-aș putea să dezvolt această idee, pentru că ar fi incorect. La Cardiff și la Novisad, echipa Romîniei a aplicat absolut aceeași tactică... Să las, deci, această temă la discreția celor care au tăcut după Cardiff și Novisad...

Părăsim „Peștișorul de aur"... Un suporter clujean se apropie de mine și-mi șoptește: „Scrieți, vă rog, că în ultimele trei meciuri trebuie să jucăm ofensiv...". *In gîndul meu: iată o idee la care trebuie să renunț. Echipa noastră știe foarte bine, mai mult decît oricine, că trebuie să joace ofensiv în ultimele trei meciuri. A-i transmite acest îndemn, prin ziar, ar însemna a intra în rolul „mușterii la arat", exploatînd situația privilegiată de a așterne niște rînduri înaintea lui Dinu sau Dumitru...*

— Am ajuns din nou în fața hotelului Devin... Banchetul s-a terminat sau e pe terminate. Jucătorii noștri ies unul cîte unul. Prin perdeaua transparentă îl zăresc pe Adamec. Închină un pahar. E înconjurat de trei fete blonde, înalte și frumoase... Învingătorii nu se grăbesc...

Mă apropii de Răducanu, care se străduiește să zîmbească... Facem cîțiva pași împreună, spre autobuzul care îi va duce la hotelul „Sport Club" de lîngă stadionul „Slovan". Îl întreb: „Ce-ai scrie în locul meu, Tamango ?" *Imi răspunde, fără să stea pe gînduri:* „Aș scrie că mîine, pe aeroportul Otopeni, „Rică" Răducanu va cobori din avion și va vedea că-l așteaptă nimeni sau aproape nimeni. Și își va aduce aminte „Rică" Răducanu că acum doi ani, tot într-o noapte de mai (după Lausanne), a fost purtat pe brațe, cu toate că înaintarea nu marcase, ca și acum, nici un gol..".

Pe culoare și în cabine

de Eftimie IONESCU

BOMBARDAMENT DUBLU : Sigur, nu se poate plînge Răducanu de lipsă de treabă în meciul cu „mușchetarii lui Adamec". Dar tăvăleală ca aceea de dinainte de joc, așa cum a suportat-o uriașul din Giulești, nu-i ușor de trecut... Masiv, încălzindu-se greu, Răducanu este lucrat sistematic în acel sfert de oră al maximei tensiuni, de Ozon și Adamache. Și unul și altul, au șut nu glumă ! La un moment dat, lucrînd cu patru mingi, cei doi efectuau un adevărat lanț al baloanelor spre portarul național, silit să se azvîrle cînd într-o parte cînd în alta.

„Ah, dumnezeule, și tocmai ultima minge a meciului să n-o prindă Rică. Mă uitam la ea cum se duce în plasă și nu-mi venea să cred. Turbez pentru golul ăsta !" Răducanu, pe care l-am văzut pentru prima oară podidit de lacrimi, în cabină, trăia intens drama ultimelor 180 de secunde ale întîlnirii de la Bratislava.

„COMPLIMENTE PENTRU NUMĂRUL 6 ȘI NUMĂRUL 9..." **Nunno Leite**, medic de profesie și marea speranță a arbitrilor portughezi, a condus la 16 mai primul său meci mare, inter-reprezentative. De asta, probabil, federația din Lisabona i-a atașat, ca tușier pe arbitrul nr. 1 al său, în momentul de față, pe purtătorul ecusonului F.I.F.A., Ribeiro. Sigur că nu prea ne-a înveselit tînărul arbitru portughez prin decizia sa din minutul 78, dar — în rest — s-a descurcat destul de bine.

Într-o discuție, după meci, el ne informa că Eusebio — bun amic cu mai sus amintitul Ribeiro — i-a spus acestuia, aflînd că va arbitra echipa României : „Transmite complimente numărului 6 (n.n. — Dan), omul care m-a ținut în trei meciuri și pușiului cu numărul 9 (n.n. Dumitrache), un băiat zglobiu și bun dribler". Ribeiro ne-a rugat să facem acest oficiu în mod public, ceea ce ne și grăbim să îndeplinim...

CANDIDAȚI PENTRU TIRANA. În „avionul mihnirii", cel care ne-a adus de la Bratislava, s-a mai înfiripat cîte o conversație, a mai răsărit cîte o glumă. Aportul solistului Teatrului de operetă, Dușan Bugarin, s-a arătat de cea mai mare consistență. Programul de cantonete oferit de el, după un program întocmit de Ion Băieșu, a reprezentat extrem de utile clipe de destindere pentru nervii așa de solicitați ai tricolorilor. Cînd inimile s-au mai deschis, am înregistrat o dorință cvasi-unanimă, aceea de a juca miercuri, la Tirana. Răducanu, Dumitru, Nunweiller, Lucescu, Anca („Sînt specialist în meciuri cu echipele albaneze. N-am jucat în primăvară de atîtea ori acolo ?" își susținea el candidatura), Neagu ar dori să fie prezenți peste trei zile în echipa olimpică, pentru meciul retur cu selecționata Albaniei.

Știm că jocurile sînt făcute, cum se spune, că lotul s-a alcătuit, că alții au disputat prima partidă, obținînd o foarte grea, dar muncită victorie la limită și că, normal, tot lor trebuie să li se încredințeze și dificila misiune a returului. Dar mă gîndesc — venindu-mi în minte o propunere a lui Constantin — că poate nu era rău ca preliminariile olimpice să fi văzut prezența primei echipe sau a celor mai tineri dintre titularii ei, așa cum foarte multe federații — cărora regulamentul olimpic le permite aceasta — au făcut-o. Acum însă, acum e prea tîrziu...

Ce părere aveți despre box ?

Tragicul sfîrșit al boxerului italian Umberto Torcolacci care a încetat din viață în urma unui meci în care a fost învins prin K.O., a provocat o vie reacție în toate colțurile peninsulei. Evident că un asemenea „subiect" destul de rar întîlnit în viața sportivă, a stîrnit discuții vii și contradictorii între susținătorii „artei nobile" și cei care consideră boxul drept un sport care trebuie interzis.

Desigur, luările de poziții, argumentele pro și contra, demonstrațiile teoretice au abundat și zecile de milioane de cititori ai ziarelor și revistelor au putut asista la un uriaș dialog polemic, care, evident, nu putea desemna un cîștigător sau, dacă vreți, pentru a fi în spiritul subiectului, desemnarea unui învingător la puncte. S-ar putea spune că mai curînd disputa s-a încheiat cu un rezultat de egalitate, că părțile n-au reușit să se convingă reciproc, că nu s-au luat nici un fel de măsuri în favoarea vreunei părți aflate în dispută.

Una din publicațiile italiene, revista **„Gente"**, a acordat spațiu timp de trei săptămîni cititorilor săi pentru a răspunde la întrebarea **„Ce părere aveți despre box"**. Am selectat pentru cititorii noștri un număr dintre răspunsurile care ni s-au părut mai interesante și pe care le reproducem mai jos.

Prof. CARLO SIRTORI : Boxul este un sport ca oricare altul. Ca să se întîmple un caz mortal, trebuie să se petreacă un accident foarte grav, așa cum de altfel se poate întîmpla cu orice disciplină sportivă. Loviturile de pumn cu mănușă nu pot afecta creierul, care, de altfel, este foarte bine apărat în cutia sa craniană.

GIACOMO AGOSTINI, campion mondial de motociclism: Acest sport se practică de 2 000 de ani. De ce să-l interzicem tocmai acuma, cînd boxerii evoluează în condiții care le protejează sănătatea ? În fond, în orice sport există un grad de periculozitate pe care fiecare îl acceptă deliberat.

FLORINDA BOLKAN actriță : Am oroare de orice gen de violență și cum boxul se încadrează în această categorie, eu aș propune desființarea lui.

SANDRO MAZZOLA, fotbalist : Personal, n-am nimic împotriva boxului, atîta timp cît sînt luate măsuri privind evitarea diferențelor mari de valori între pugiliști, asigurarea condițiilor de securitate privind sănătatea lor. În fond, cunosc mai multe cazuri de decese petrecute în tribune la meciuri de fotbal, decît în rîndul pugiliștilor.

Prof. RODOLFO MARGARIA, directorul Institutului de fiziologie din Milano : Nu aprob acest sport din nici un punct de vedere, mai ales etiso-moral și estetic. Să-ți faci o profesiune din a face tot ceea ce este posibil ca prin lovituri zdrobitoare, directe, să-ți scoți adversarul din luptă, nu înseamnă sport, ci încercare de distrugere fizică, cu urmări care afectează determinant funcțiuni vitale.

GIULIANA BENVENUTI, soția lui Nino Benvenuti : Boxul este o disciplină sportivă care se deosebește fundamental de oricare alt sport, pentru că aici, în ultimă instanță, trebuie să demonstrezi cu ajutorul mușchilor și inteligenței că ești superior adversarului tău. Un boxer adevărat nu se „bate", ci face ceea ce denumim scrimă pugilistică. Aș putea cita nu știu cîte ramuri sportive și în primul rînd automobilismul, unde numărul accidentelor mortale este infinit superior celor petrecute în box.

GIANNI BRERA, directorul revistei „Guerin sportivo" : Dacă ar fi în puterea mea aș introduce obligatoriu în școală predarea boxului. Este un sport care dezvoltă curajul, te învață cum să te aperi și cum să ataci. În ceea ce privește boxul profesionist el are, ca orice profesiune, riscurile sale specifice.

Racquel Welch și-a descoperit o mare pasiune : fotbalul. Numai astfel se poate explică faptul că în pauza turnării unui nou film, în orașul Almeria (Spania) actrița se relaxează cu o minge de fotbal, pe care o minuiește cu multă dexteritate

INTERVIUL CITITORILOR CU GHEORGHE GRUIA

La redacție au sosit peste 200 de întrebări pe adresa cunoscutului nostru handbalist. Răspunsurile vor fi publicate în numărul din 29 mai a. c.

AUTOMOBILISM

SĂ STĂM DE VORBĂ

I. IONESCU — Craiova : Dorința dv. pare firească Și totuși... La ora actuală, Uzinele din Pitești nu-și respectă nici măcar obligațiile privind livrarea pieselor de schimb, prevăzute în contractele încheiate cu I.D.M.S. Noi am sesizat și ministerul de care aparține această uzină și sperăm că se vor lua măsurile cuvenite.

A. GHIMPU și V. BENDEANU — Cluj : Ne pare rău, dar nu avem adresele cerute de dv.

Prof. V. ANTON : Am primit informațiile furnizate de dv. din care una o publicăm în rîndurile de mai jos, dată fiind importanța argumentelor cuprinse : „De curînd a avut loc Conferința elvețiană a securității traficului rutier care a analizat activitatea de circulație pe anul 1970 elaborînd apoi prevederile activității sale pe 1971. Principala campanie pe care și-a propus-o acest organism oficial al circulației automobilistice din Elveția se va îndrepta în anul acesta, spre acțiunea de echipare a fiecărei mașini cu centuri de siguranță. De altfel numărul automobilelor echipate cu centuri de siguranță a crescut în Elveția de la 20 la sută, în 1962, la 40 la sută în 1970. S-a constatat însă că numai un sfert din ele sînt utilizate concret în sensul că în localități, doar 10 la sută din conducătorii auto poartă acest important mijloc de apărare contra eventualelor accidente, procentaj ce crește doar la 30 la sută în afara localităților. Măsura luată de Conferința elvețiană de securitate a traficului rutier de a se duce o intensă campanie în 1971 pentru folosirea de către toți automobiliștii a centurilor de securitate, se bazează pe cîteva constatări interesante. Astfel s-a stabilit că 98 la sută din victimele diferitelor accidente ce au avut loc în Elveția, nu purtau centuri de siguranță și doar 2 la sută din automobiliștii care au murit în accidente de circulație purtau centuri de siguranță. După constatările specialiștilor Conferinței, un automobilist are de 10 ori mai multe șanse de a evita loviturile mortale dacă este echipat cu aceste centuri".

Am redat toate aceste date și spre știința forurilor care se ocupă la noi de circulație. Pe cînd o reglementare în acest sens ?

I. STĂNESCU și V. AVARVAREI — București : Critica făcută de dv. uzinei din Pitești este — după părerea noastră — perfect întemeiată. Celor ce conduc această uzină le-am adus la cunoștință că în ultima vreme calitatea autoturismelor pe care le produc a început să lase de dorit. Pe această cale îi încunoștințăm din nou că numeroși cititori ne scriu despre necazurile ce le au cu autoturismele ce abia le-au cumpărat. Desigur, cerințele sînt mari, cei ce vor să devină posesori de automobile fac presiuni ca să primească repede mașina, dar asta nu dă dreptul constructorilor să facă rabat la calitate. Se pare că pe „ruta" calității s-au ivit cam multe „accidente" la U.A.P În această privință și I.D.M.S. are un cuvînt greu de spus. Orice marfă se primește în comerț după ce se recepționează cu spirit de răspundere. Așteptăm măsuri eficace.

M. ILIESCU — Ploiești: Precizările dv. sînt binevenite. Atunci cînd noi am scris că pietonul este stăpîn pe locurile zebrate (treceri pentru pietoni) ne-am referit desigur la acei care traversează normal, în ritm firesc o stradă. Desigur că nu este permis pietonilor ca pe aceste locuri să se oprească pentru a sta de vorbă, sau să intre în fugă pe treceri, derutînd pe automobiliști. Orice pieton este dator să contribuie și el la securitatea circulației, la fluidizarea acesteia. În fond, în acest fel are grijă și față de propria persoană.

La „Intercontinental"

BALUL AUTOMOBILIȘTILOR

Precum știți, nu de mult a avut loc „Balul automobiliștilor" la Sinaia ; era la cea de a doua ediție a sa. Filiala București a A.C.R. s-a gîndit să organizeze un „Bal al automobiliștilor" în Capitală. N-am spus balul automobiliștilor bucureșteni, întrucît pot participa automobiliști din toată țara, bineînțeles dacă-și vor rezerva biletele necesare.

Celor interesați le putem spune că balul se va desfășura în seara zilei de 29 mai 1971, în saloanele noului și elegantului hotel „Intercontinental". Deci primul punct de atracție îl constituie locul ales. Dar mai sînt încă multe atracții în pregătire : programul artistic susținut de actori, cîntăreți și formații de renume ; meniurile și desigur „Miss automobilul" ce va fi aleasă de cei prezenți prin buletine.

Pentru moment, atît le spunem automobiliștilor. La bal vor vedea mai multe. Îi sfătuim să vină cu mașinile, dar, să plece pe jos sau cu taxiul. E mai înțelept.

AȚI FĂCUT VERIFICAREA TEHNICĂ ?

Se apropie 1 iunie. Conform prevederilor legale, pînă la această dată se poate efectua verificarea tehnică a autovehiculelor. După 1 iunie 1971, organele de miliție vor cere dovada că automobilul respectiv îndeplinește condițiile tehnice pentru a circula pe drumurile publice. Sînt scutite de această dovadă doar automobilele noi, în primul an de la data înmatriculării.

Dincolo de faptul că neefectuarea verificării tehnice aduce după sine amendă și chiar oprirea din circulație a autovehicolului, este vorba în fond de grija pentru viața fiecăruia din cei ce circulă cu automobilul. Așa că este în interesul fiecăruia să respecte această prevedere legală.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

AUTOMOBILIȘTI !

O NOUTATE PENTRU Dv. :

La stațiile „PECO" s-a pus în vînzare noul ulei pentru motoare auto

EXTRA MOTOR OIL M-20 W 40

Noul ulei românesc produs cu aditivi de menținerea viscozității, antioxidanți, detergenți, antispumanți și anticorosivi, de înaltă calitate, se înscrie la egalitate cu cele mai bune uleiuri de pe piața mondială.

Pentru motoarele moderne cu turație și compresie ridicată, sortimentul EXTRA MOTOR OIL M-20 W/40, cu indice de viscozitate minimum 115, se recomandă pentru perioada de vară, cît și de iarnă pînă la 18°C.

Pentru temperaturi sub — 18° C, se utilizează uleiul EXTRA MOTOR OIL M-10 W/30

Noile uleiuri MOTOR EXTRA OIL asigură funcționarea optimă a motoarelor pentru rulaj de 5 500—6 000 km. față de 3 000 km. rulaj asigurat de uleiul SR 211.

(6285)

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 712 — Sîmbătă 29 mai 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

INVITAȚIE LA EXPOFLORA '71

- *Dunărea și Carpații s-au „mutat"... în București — originala hartă în relief realizată la Herăstrău de sute de grădinari*
- *Surprizele din Grădina sătească și Insula Trandafirilor*
- *Curcubeul de pe Valea Teraselor*
- *Un imens rosariu cu 50 de soiuri de trandafiri*
- *Pădurea alpină de pe malul lacului*

Amănunte în pagina a 4-a

Cele mai frumoase flori pentru stema partidului

AGENDĂ săptămînală

ÎNCREDEREA ÎN PRIMĂVARĂ

Cît de bogată în evenimente a fost această lună mai! Evenimente sărbătorești, culminînd cu ziua de neuitat cînd partidul nostru a împlinit o jumătate de secol de glorioasă existență, zi a marilor bilanțuri și deschizătoare de largi, perspective. Evenimente politice, cu larg răsunet în rîndul poporului nostru, care jalonează drumul ascendent al patriei în anii și deceniile ce vin și care conturează imaginea României socialiste multilateral dezvoltate.

Și poate de aceea, în aceste zile atît de bogate în fapte și atît de pline de certitudinea împlinirii celor mai frumoase năzuințe, gîndul ne duce spre sfîrșitul de mai al anului trecut, în zilele grele ale inundațiilor ce cuprinseseră o mare parte a pămînturilor țării, semănînd distrugerea, încărcînd de o justificată tristețe întreaga suflare a poporului nostru, dar, în același timp, determinînd o extraordinară mobilizare a tuturor forțelor pentru a stăvili calamitatea și a-i șterge cît mai grabnic urmele. Dacă ar fi fost nevoie ca națiunea noastră să probeze înaltul și fierbintele său patriotism, puternica sa conștiință socialistă, atunci perioada calamităților naturale și abnegația cu care s-a muncit de atunci și pînă acum spre a reda chipului țării înfățișarea sa strălucitoare — atunci această perioadă constituie o dovadă dintre cele mai elocvente a capacității poporului român de a învinge orice di-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

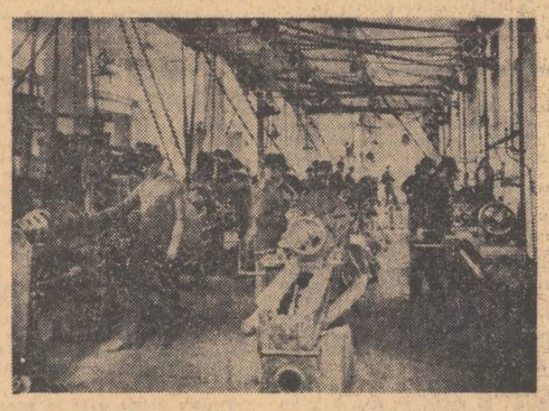

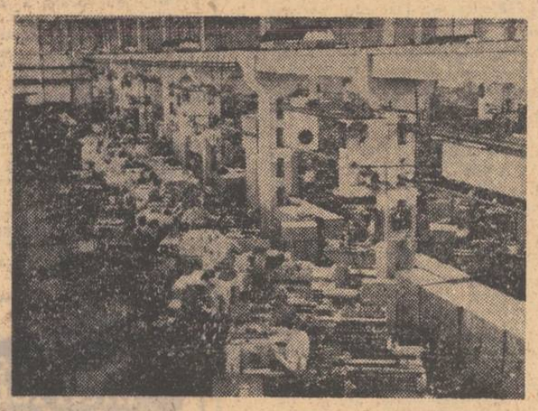

Două ateliere de strungărie la distanță de 30 de ani. De multe ori rezolvarea unor probleme tehnice a pornit de la o insatisfacție de ordin estetic.

„Utile dulci" într-o nouă sinteză:

ESTETICA INDUSTRIALĂ

● Preocupări vechi — o știință nouă ● Armonizarea deplină între frumusețea socială și o nouă sinteză util-frumos ● Firescul natural al locului de muncă ● Estetica mașinii și randamentul muncitorului.

Cînd apare o nouă știință, specialiștii se străduiesc să o supună atenției publice reconstituindu-i mai întîi arborele genealogic, încercînd să ne dovedească, așadar, că are obîrșie nobilă, că blazonul ei este împodobit cu însemne de toată cinstea. Abia după asta ni se vorbește despre semnificațiile actuale. Cu estetica industrială, am impresia, lucrurile stau altfel. Procupările de acest gen sînt foarte noi. E adevărat tovarășe *prof. doctor IONEL ACHIM?*

— Nu, nu e adevărat. Estetica industrială, ca știință, da, e nouă; preocupările sînt foarte vechi. În urmă cu un secol, și ceva poetul german Uhland scria următoarele: „Lumea devine cu fiecare zi mai frumoasă". Sper că vă dați seama că nu se referea la crestele înzăpezite ale munților, nici la pajiști înflorite, ci, în primul rînd, la frumusețea lucrurilor create de mîinile omului: construcțiile noi, mașinile noi, în general tot ce suferă transformări ca urmare a acțiunii directe a oamenilor. Există, de asemenea, o expresie care a ajuns pînă la noi de la distanța de 2 000 de ani. E vorba de acel „utile dulci" al poetului latin Horațiu.

— *Vechimea garantează valabilitatea unei idei?*

— Dacă practica socială o confirmă, da.

— *Și o confirmă?*

— Ați văzut Porțile de Fier?

— *Da.*

— Dar Săvinești, Combinatul Siderurgic de la Galați, Rafinăria de la Brazi, Combinatul petrochimic din Pitești, noua fabrică de frigidere din Găești?

— *Da, le-am văzut pe toate.*

— Sînteți specialist în unul din aceste domenii industriale?

— *Nu, nu sînt.*

— V-au plăcut?

— *Da.*

— De ce?

— *Nu-mi dau seama. Pentru o anumită liniște a formelor, pentru mersul egal al benzilor rulante, pentru frigiderele acelea frumoase, de pildă, despre care ni s-a spus că au și niște performanțe tehnice superioare; pentru o sumedenie de elemente pe care n-aș putea să le precizez. Nicăieri, însă, nu mi s-a vorbit despre estetica industrială. Unde era?*

— În acea sumedenie de elemente pe care nu poți dumneata să le precizezi. Un atelier rău organizat ne creează o stare de neliniște, de dezorientare; repartizarea dezordonată a utilajelor, dezechilibrul volumelor, circulația inutilă a oamenilor creează o dinamică a locului de muncă impropriu desfășurării optime a activității productive.

— *Dar asta e o chestiune de organizare a muncii, de tehnologie.*

— Fără îndoială, așa este. Iluminarea insuficientă, zgomotul excesiv, ventilația proastă, culoarea pereților greșit aleasă, chiar culoarea mașinilor, a organelor mobile, a sistemelor de avertizare sînt tot atîtea elemente ce provoacă neplăcere omului care lucrează în atelierul respectiv.

— *Dar despre asta mi-au vorbit și cei care se ocupă de psihologia muncii și cei de la protecția muncii și proiectanții.*

— Normal. Dispunerea pieselor, a comenzilor mașinii în formule care să ducă la un efort minim...

— *Cu asta se ocupă ergonomia.*

— ... Aspectul mașinii, evitarea etalării organelor interioare, aspectul produselor realizate și certitudinea că aceste produse slujesc într-un mod corespunzător unei nevoi omenești...

— *Că munca fiecăruia este utilă societății... Înțeleg tot ce-mi spuneți, vă rog să mă iertați că vă întrerup, dar nu văd unde este estetica industrială.*

— Încă puțină răbdare. Însumați tot ce am spus pînă acum, tot ce nu v-am spus dar ați subînțeles, și raportați-le pe toate la relațiile inter-umane.

— *La relațiile de producție.*

— Da. Actul creator, entuziast, pasionat, al unor oameni stăpîni pe munca lor, conține o frumusețe pe care numai relațiile socialiste o cunosc. Ea pornește de la oameni și se răs-

Anton UNCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

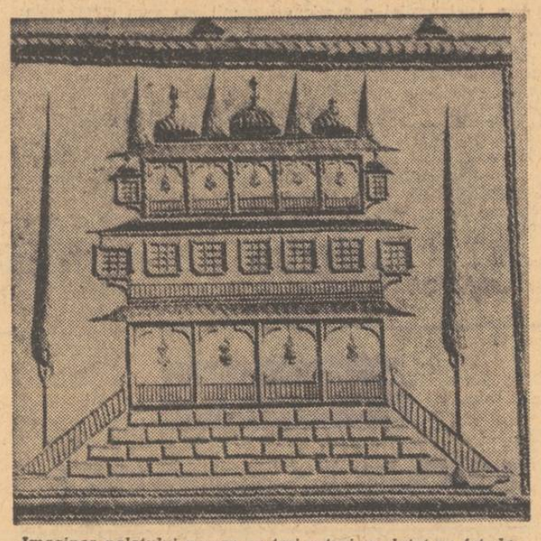

Imaginea palatului persan cu trei caturi, sculptat pe fațada sudică a bisericii Fundenii Doamnei.

Impresionantele ruine ale caselor domnești ridicate de Matei Basarab, de pe malul lacului Fundeni (fotografie realizată în anul 1935)

Mai există enigme?

● Casele domnești ridicate de Matei Basarab la nord-vest de Obor.

● Originea tîrgului Moșilor.

● Un călător străin despre frumusețea grădinii și palatului voievodal de la Fundeni.

● Splendida pictură realizată acum aproape trei secole de vestitul zugrav Pîrvu Mutu.

● O imagine din „O mie și una de nopți": fantasticul edificiu cu trei etaje sculptat de un artist persan necunoscut.

Amănunte în pagina a 2-a

PALATELE DE PE MALUL LACULUI FUNDENI

Monolog interior despre...

HACHIȚE

de Victor BÎRLĂDEANU

Dacă întîmplarea nu s-ar fi petrecut în prezența mea poate n-aș fi crezut. Auzită din gura altuia mi s-ar fi părut o scorneală a unei fantezii puse pe feste.

Intrasem în farmacie de cîteva minute. Cumpărătorul din fața mea tocmai primea medicamentele din mîinile grațioasei blondine de la receptură. La un moment dat a cutezat să pretindă că un anume produs nu corespunde întocmai rețetei. Ei bine, s-o fi văzut pe blondină cum s-a transformat subit într-o adevărată megeră, smulgîndu-i cu furie doctoriile din mînă și ordonînd casierului pe un ton fără replică: „Dați domnului banii înapoi, că de la noi nu mai cumpără dînsul medicamente!". Toată lumea ce se găsea întîmplător în onorabila instituție a rămas stupefiată. Unii au încercat chiar s-o aducă la sentimente mai bune. N-a fost chip. Serafica făptură și-a impus capriciul drept lege.

E o întîmplare, desigur, de excepție. Nimeni n-are de gînd să afirme cumva că o asemenea atitudine ar caracteriza pe cei ce practică o profesie cu admirabile tradiții de slujire devotată a omului aflat în suferință. Dacă am relatat-o e numai pentru fenomenul psihologic pe care mi l-a dezvăluit. Fenomen pe care, în alte înfățișări, cu alte puncte de declanșare, l-am mai întîlnit, din păcate, și în alte împrejurări cînd am avut de-a face cu zona tot mai largă — și care în anii ce vin va fi și mai amplu extinsă — a serviciilor publice. Fenomenul *hachiței*. A capriciului de moment ridicat de anumiți slujbași pe un piedestal sacrosanct. Sau, tradus în limbaj obișnuit, al lui „ce ho-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FILME ROMÂNEȘTI ÎN ACEST AN

Interviu cu Corneliu LEU

Director general adjunct al Centrului Național al Cinematografiei

(Pagina a 4-a)

INTERVIUL CITITORILOR

Astăzi răspunde GHEORGHE GRUIA

(Pagina a 8-a)

Văzut de Neagu RĂDULESCU

TERMOMETRUL URCĂ. SINTEM METEOSENSIBILI LA CĂLDURĂ. DE CE?

● Fiecare dintre noi răspunde diferit la solicitările mediului ● Ce sînt bioritmurile sezoniere? ● Vara, pulsațiile cardiace au o frecvență medie maximă ● Călirea organismului și cerințele vieții moderne ● Un disponibil cît mai mare de natură.

Relatarea în pagina a 6-a

„PAVILIOANELE FANTOMĂ" SUB ANCHETĂ

● O amplă investigație inițiată de guvernul Liberiei ● Răscoală în largul mării ● De ce a eșuat „Arrow"? ● Marinari care, de fapt, nu sînt... marinari.

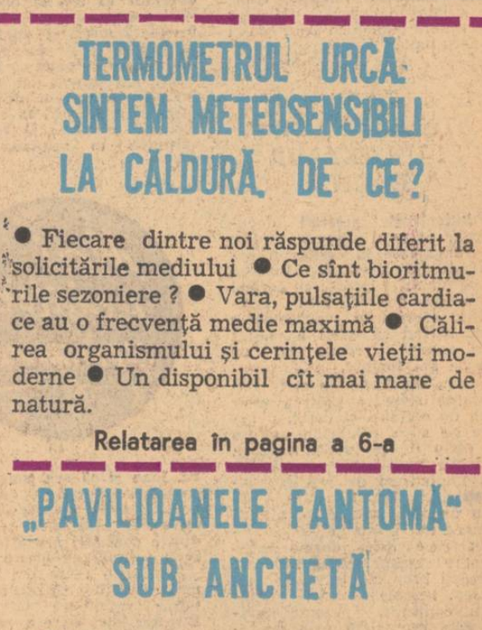

După stingerea incendiului, petrolierul „Halea" se află alături de „Pacific Glory" pentru a prelua încărcătura de țiței

(Amănunte în pag a 3-a)

Peste 2 300 participanți la prima etapă a concursului.

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE"

Cîteva constatări după prima lectură a răspunsurilor:

- **Interesul bărbaților pentru bucătărie;**
- **Masiva participare a tinerilor — fete și băieți — la concurs.**

În pagina a 6-a

CONDIȚIILE DE PARTICIPARE LA ETAPA A II-A A CONCURSULUI.

PALATELE DE PE MALUL LACULUI FUNDENI

Continuînd investigațiile în cartierul Colentina, încercăm să identificăm pe teren locul unde în urmă cu aproape 340 de ani s-a dat istorica bătălie dintre Matei Basarab și Alexandru Iliaș. Conformîndu-ne textului din „Istoriile domnilor Țării Rumânești" — cronica lui Radu Popescu din secolul al XVII-lea — care semnalează că lupta s-a dat **„din jos de mănăstirea Plumbuita"** am pornit pe șoseaua Colentinei și după ce am trecut podul, ne-am îndreptat spre lacul Fundeni, pe un drum asfaltat. Aici, din relatările localnicilor, precum și din consemnările documentelor, reiese că s-a desfășurat bătălia. Prof. univ. Giurescu notează chiar că originea tîrgului Moșilor **s-ar datora pomenirii celor căzuți** în acea luptă.

OASE DE ELEFANȚI ȘI UN TEZAUR DACIC

Fundenii sînt atestați documentar ca unul din cele 41 de sate înglobate în teritoriul actual al Bucureștilor. Așezarea de pe malurile lacului cu același nume s-a dovedit însă străveche, cercetările arheologice demonstrînd că omul a viețuit prin aceste locuri cu zeci de mii de ani înainte.

Dintre descoperirile mai importante relevăm găsirea unor oase de elefanți și cerbi, o aschie de silex aflată în cariera de nisip de pe malul lacului, resturile unei colibe construite din împletituri de nuiele pomostite cu lut. Săpăligi din corn de cerb, rîșnițe de piatră, topoare de bronz și un mormînt care după forma de înhumare atestă etapa timpurie a epocii bronzului sînt, de asemenea, urmele vieții omenești continue. Prezența dacilor este semnalată prin descoperirea unui tezaur de monede de acum două milenii, tezaur găsit într-un vas ornamentat în relief, o imitație după vasele grecești confecționate în celebra localitate antică Delos.

CASELE DOMNEȘTI ALE LUI MATEI BASARAB

Numele unei străzi din apropierea lacului ne-a oferit o prețioasă sugestie datorită căreia am reușit să aflăm de la localnici amănunte privitoare la existența unui palat ridicat de Matei Basarab, în apropiere. **Strada Cetății este singura urmă rămasă astăzi pe locurile unde pînă în 1940 se mai vedeau încă ruinele impozante ale unui palat domnesc.**

„Pe vremuri carierele de nisip de lîngă linia ferată se aflau lîngă cetatea lui Matei Basarab, boltile ei impunătoare văzîndu-se de departe — ne spune locuitorul VASILE CONSTANTIN — **Am fost în interiorul ruinelor, care aveau numeroase camere. În apropiere de ele era și o cruce de piatră ridicată de domnitor, cruce care amintea istorica bătălie purtată de el. Un consătean, Nicolae Androne, înjghebase o ghețărie într-una din încăperile palatului. Apoi, încet, încet, ruinele au dispărut, numeroși locuitori luînd cărămizi din cetate pentru a-și construi case. Pe vremuri, chiar în fața casei mele se afla o moară, urmele ei văzîndu-se și astăzi pe malul sting al lacului".**

TUNELUL LEGENDAR REAPARE...

O informație interesantă ne-a fost relatată de locuitorul LUCA CHERAN : **„În tinerețe, pe cînd eram angajat ca nisipar la cariera din malului lacului, am observat că din apropierea cetății pornea un tunel lat de aproape 2 metri și înalt de 1,80 m, care se îndrepta spre Plumbuita. Eu împreună cu alți muncitori am intrat, din curiozitate, prin gura tunelului și am mers cam 6 metri în adîncurile lui. Îmi amintesc că tunelul se continua în spatele bisericii**

Sf. Ioan și că era construit din cărămizi subțiri. O curiozitate, pe care n-am uitat-o este aceea că varul care făcea legătura dintre cărămizi era atît de tare încît se spărgea foarte greu".

Relatările celor doi localnici ne-au îndrituit să cercetăm tratatele privitoare la trecutul Bucureștilor spre a afla dacă a fost consemnată existența acestui palat, aproape necunoscut, al lui Matei Basarab. Și, într-adevăr, în istoria editată de Muzeul Bucureștilor am găsit o fotografie a ruinelor cetății lui Matei Basarab, **(fotografie pe care o redăm în pagina I)**, ruine care redau impunătorul edificiu și stilul lui arhitectonic. De asemenea, prof. univ. GIURESCU semnalează existența acestor case domnești la Fundeni notînd : **„Ruinele lor cuprindeau încă pînă în anii din urmă, niște pivnițe vaste, elegant boltite".** Iar despre măreția palatului d-sa scrie : **„O grădină frumoasă trebuie să fi avut Matei... lîngă Fundeni".** Călătorul turc Evlia Celebi, care a fost pe vremuri oaspetele domnitorului, a fost adînc impresionat de frumusețea grădinii cu trandafiri și lalele ce înconjura palatul de la Fundeni, menționînd și de existența pe malul lacului a unui mare chioșc construit **„în întregime din ipsos".**

Casele domnești de la Fundeni sînt amintite mai tîrziu, în secolul al XVIII-lea, drept un loc de petreceri pentru boieri și domnitori. Iată cum le consemnează o cronică a vremii : **„Domnul... fiind veasel și toți boiarii făcea plimbări și se ospăta pe la Văcărești, pe la Cotroceni, pe la Fundeni..."**

O BIJUTERIE ARHITECTONICĂ

La o sută de metri de malul lacului a fost ctitorită la 1 mai 1699 biserica numită astăzi Fundenii Doamnei. Ridicată de spătarul Mihai Cantacuzino, fratele domnitorului Șerban Vodă, și reparată în 1860 de Maria Ghica, biserica a căpătat denumirea de mai sus drept amintire către aceea care a îngrijit-o. Deși este un lăcaș mic, biserica prezintă o mare valoare artistică datorită decorației sale exterioare, decorație lucrată în stuc de meșteri orientali, probabil persani. Arhitectul Gh. M. Cantacuzino, impresionat de splendoarea artistică a reliefurilor ce împodobesc zidurile exterioare ale lăcașului notează în anul 1931 : **„Cine știe pentru ce nuntă domnească fusese zidită, căci pe zidurile ei albe se desfășoară o întreagă decorațiune făcută de un maestru persan, ale cărui motive sunt flori și fructe, păuni și pești în bazine răcoritoare, palate luminoase ca acele din „O mie și una de nopți". Maestrul necunoscut a luat cu siguranță ca temă un cîntec de dor și de dragoste, Cîntarea Cîntărilor... Toată gingășia miniaturilor persane, o lume de chiparoși, de palate ușoare ca norii, de bazine, de cupe pline cu vin și de fructe rare, o lume de iubire plină de miresme".**

Pictura pridvorului bisericii a fost realizată de celebrul zugrav Pîrvu Mutu (1657—1735) iar chipurile ctitorilor sînt pictate mai tîrziu, alături de chipul spătarului Mihai Cantacuzino fiind și cele ale lui Constantin Mavrocordat și Dumitrașcu Racoviță.

Decorațiile exterioare, care la origine ar fi fost colorate — după descrieri mai vechi — în diferite tonuri, roșu închis, auriu și albastru, **prezintă un element cu adevărat fantastic și anume imaginea unui palat persan cu trei caturi, împodobit cu lampioane și două scări laterale.** Imaginația creatorului necunoscut ne redă într-adevăr **un edificiu exotic, deși după părerea specialiștilor aici se pot recunoaște șirurile de arcade ale logiilor și pridvoarelor brâncovenești.**

Acoperișul, în forma unor calote de influență orientală, sînt de același tip cu învelitoarea zugrăvită de Pîrvu Mutu deasupra porții raiului din Judecata de Apoi, pictură aflată în pridvorul lăcașului. Ferestrele au rame sculptate și înconjurate cu chenare de flori iar registrul superior al zidurilor este și el decorat cu medalioane ornamentate de flori și chiparoși. Iată cum le descrie același arhitect Gh. M. Cantacuzino, încîntat de splendoarea stucaturilor de pe zidurile lăcașului : **„Micul palat aerian, pe un soclu în bosaje puternice, la care duc două scări simetrice spre o galerie deschisă în arcade, în care atîrnă lămpi, al doilea etaj cu gratii la ferestre și obloane, are peste el încă o galerie. Totul este acoperit de cupole persane, în dosul cărora apar vîrfurile chiparoșilor. Al doilea motiv reprezintă, între doi chiparoși, un basin în care apa cade din trei vase suprapuse. Grifoni scuipă apă în el și doi pești se joacă în basin"...**

★

Locuri istorice, locuri de străveche viețuire omenească. Acolo unde șoseaua asfaltată înconjură ca un șarpe uriaș de argint malurile bătrînului lac Fundeni este astăzi un colț pitoresc al Bucureștilor. Numai splendida bijuterie a arhitecturii românești din secolul al XVII-lea, biserica care prezintă pe zidurile ei imaginea unui palat persan străjuiește încă malurile lacului. Tradiția păstrată de localnici amintește însă vizitatorilor de vremuri de demult, cînd pașii lui Matei Basarab se plimbau prin aceste locuri, cînd voievozi și domnițe alături de călători străini se minunau de frumusețea caselor domnești ridicate în urmă cu secole. Din păcate, urmele străvechilor ruine au dispărut, ele rămînînd numai în amintirea oamenilor...

Simion SĂVEANU

Un monument dispărut de pe harta Bucureștilor: palatul lui Matei Basarab. Fotografia de sus redă pivnițele vaste și elegant boltite ale edificiului medieval

CU VITEZA MAXIMĂ SPRE... INIMA PĂMÂNTULUI

Istoria noului record al lui Dionisie Bartha și a ortacilor lui : 94,3 metri de puț săpați și betonați într-o lună

Vă imaginați probabil că nu poate fi vorba despre o comandă pentru conducătorul unui vehicol. Deși, oamenii caută, cu destulă insistență, misterele terrei. Se fac cercetări, se emit ipoteze și păreri. Aparate speciale privesc către locuri pe care ochiul nu le poate vedea. Instalațiile de foraj au ajuns pînă la cîteva mii de metri adîncime. Dar pămîntul nu cedează ușor. Vrea să fie cucerit metru cu metru. Omul se grăbește însă ca să-i afle comorile ascunse și să le pună cît mai repede în folosul omenirii...

Într-o dimineață din luna aprilie a acestui an, undeva la Livezeni, 21 de oameni se îmbrățișau. Mulți oaspeți au ținut să le strîngă mîinile. Pionierii le-au adus buchete cu flori. În acea dimineață răcoroasă de aprilie s-a omologat un nou și valoros record național : cea mai rapidă viteză de înaintare spre inima pămîntului. Povestea acestui rezultat a început mai demult și de fapt este o poveste adevărată a muncii și creației.

În anii noștri, minerii din Valea Jiului și-au multiplicat eforturile ca să răspundă exemplar sarcinilor trasate de conducerea partidului de a scoate cît mai mult aur negru. Vechile mine, vechile galerii și abataje, supuse și ele unui complex proces de mecanizare, nu mai satisfăceau ritmurile cerințelor. Trebuiau croite noi drumuri spre depozitele subterane de cărbune. Și cît mai repede. La apelurile organizațiilor de partid din marele bazin carbonifer al țării multe brigăzi de mineri s-au antrenat într-o adevărată competiție de căutări, de încercări pentru găsirea căilor rapide de săpare a puțurilor de mină. În ajutorul lor au venit cercetători, inovatori, cadre tehnice. Experiența tuturor a fost folosită din plin. Începuturile erau totuși modeste. Aproape de jumătatea deceniului trecut, de la noua mină Dîlja se răspîndise o veste : Dionisie Bartha și ortacii lui și-au anunțat tentativa de a dobori modestele recorduri cunoscute pînă atunci la săparea puțurilor. Era un angajament dar și un fel de chemare. Timp de o lună, la mina Dîlja, care abia se crea, au intrat în acțiune toată priceperea, hărnicia și capacitatea tehnico-organizatorică. S-a lucrat în patru schimburi. S-au folosit scheme originale de pușcare și evacuare. Toată Valea Jiului se interesa ce se întîmplă la Dîlja, ce făcea Bartha.

După o lună s-a anunțat victoria : 52 metri de puț. Era un mare record pentru vremea respectivă. Rezultatele medii nu-l egalează nici astăzi. Dar recordul n-a rezistat mult. Peste cîțiva ani, de la mina Aninoasa au pornit cu iuțeala fulgerului alte vești : 67 metri de puț săpat și betonat într-o lună. Apoi : 72,4 metri de puț săpat și betonat într-o altă lună. Alte recorduri, alte performanțe. Autori ? Bartha și ortacii lui. Ulterior, nimeni din țară n-a depășit nivelul acestor realizări.

A venit însă anul gloriosului centenar al Partidului Comunist Român cînd tot poporul s-a avîntat cu mai multă forță de muncă dornic să ofere partidului cele mai valoroase dovezi de prețuire și recunoștință. Comunistul Dionisie Bartha și ortacii lui și-au luat angajamentul să sape și să betoneze 80 de metri de puț într-o lună. Era o hotărîre îndrăzneață. Și ea a fost ținută în mare taină. De ce ?

— N-am vrut să fim deranjați — ne-a mărturisit șeful brigăzii. De acum, avem experiența. Cînd anunțam din vreme că vrem să obținem un record ne vizitau prea mulți oaspeți care voiau să vadă cum lucram. Trebuia să ne pregătim să-i primim, apoi să-i conducem în puț. Pentru noi e o pierdere. Să nu mă înțelegeți greșit, dar cînd e vorba de recorduri și amănuntele contează.

— Acum nu vă deranjăm ? Bartha zîmbește cu înțeles.

— Acum e altceva. Sărbătorim o victorie.

Era în dimineața aceea de aprilie. Trecuseră 30 de zile de cînd brigada se angajase la o nouă tentativă de doborîre a propriilor recorduri. Au fost 30 de zile în care 21 de mineri și șeful lor au săpat 2 700 metri cubi de rocă și au turnat aproape 1 000 metri cubi de beton. Minerii lui Bartha n-au fost singuri. Au avut cu ei kible, graifere, roadele experienței în folosirea eofrajelor glisante la asemenea lucrări și alte cuceriri ale tehnicii. S-au întîlnit pe același loc niște minunați mineri și tehnica modernă. După o lună de muncă și încordare, dimineața la orele 7 brigada și-a permis să zăbovească puțin la gura puțului. Bartha și tovarășii lui au primit flori și felicitări, toți au acceptat să discute cu oaspeții, să fie fotografiați. Era un moment solemn de cinstire a muncii.

Pentru prima dată în această țară o brigadă de mineri săpase și betonase 94,3 metri de puț într-o lună. E viteza maximă cu care omul a înaintat, în aceste condiții, spre inima pămîntului. Așa cum au spus minerii lui Bartha: e un record de valoare închinat partidului nostru și semicentenarului său. Cît va rezista noul record în fața puterii omului și a tehnicii moderne ? Nimeni nu poate da pronosticuri exacte. Esențial e că s-au atins asemenea viteze.

I. COJOCARU

Monolog interior despre...

HACHIȚE

URMARE DIN PAG. 1

tărăsc eu e bun hotărît și dacă nu-ți convine n-ai decît".

Nu întotdeauna, firește, acest fenomen se prezintă așa cum s-a manifestat în ziua aceea la farmacie : necontrafăcut, în stare pură. Adesea îmbracă veșminte dintre cele mai ciudate. Ai de rezolvat, să zicem, o problemă într-o instituție. Funcționarul care trebuie să-și pună semnătura de rigoare — în fond, o simplă, dar necesară formalitate — te tot amînă. O zi, două, o săptămînă. Îți imaginezi că problema comportă cine știe ce dificultăți. Dar iată că într-o zi funcționarul respectiv e chemat la un for superior și cererea ta ajunge în mîna altuia. Acesta o studiază, o confruntă cu prescripțiile legale în vigoare și își pune, fără ezitare, mult așteptata iscălitură. Ce s-a întîmplat ? S-a călcat cumva legea ? E greu de presupus. Pur și simplu, cel care te purtase atîtea zile pe drumuri avusese în săptămîna aceea o *stare de spirit* ce-și pusese amprenta pe însuși modul cum se ocupase de problemele cetățenilor, adică, vorbind fără eufemisme, de obligațiile sale de serviciu.

Oameni sîntem, desigur, și astfel de stări putem avea fiecare dintre noi. Principalul e să evităm ca ele să se reflecte în activitatea noastră curentă, mai ales dacă aceasta ne pune, prin forța împrejurărilor, în situația de a veni în contact cu multiplele și complexele probleme ale celorlalți. În definitiv, cu ce sînt vinovat eu sau altul de faptul că dumneata nu ești azi în toate apele ? De ce să sufere treaba pentru care mă prezint în fața dumitale ca solicitant ? Pentru ce să faci din mine țapul ispășitor al nervilor dumitale convertiți în hachițe ? Imaginează-ți că ai fi în fața mea în aceeași postură și că ți-aș aplica același tratament ? Ei, amice, ți-ar place ?

Victor BÎRLĂDEANU

AGENDA săptămînală

ÎNCREDEREA ÎN PRIMĂVARĂ

URMARE DIN PAG. 1

ficultăți, a unității sale în jurul marilor idei ale politicii partidului, a dragostei fără margini de patrie.

Cu un an în urmă, vizitînd una din zonele calamitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu rostea următoarele cuvinte, al căror sens poate fi înțeles astăzi în toată deplinătatea și frumusețea sa : „Ceea ce așteaptă însă lumea, chiar și cei din străinătate, este să vadă cum vor reuși românii să se descurce din aceste greutăți. Unii și-au pus chiar întrebarea : cîți ani le vor trebui pentru a înfrînge greutățile ? Se pare că aceștia nu cunosc bine de ce este în stare un popor liber, stăpîn pe destinele sale, care are o asemenea organizare și un conducător atît de încercat cum este Partidul Comunist Român. Vom dovedi tuturor că poporul acesta de 20 000 000 de oameni, cu cei peste 2 000 000 de comuniști ai săi, este într-adevăr în stare să facă minuni ! Vom reface încă în acest an tot ceea ce s-a distrus, vom asigura ca țara noastră să-și continue mersul ascendent în toate domeniile de activitate".

Iată, acest an a trecut și rănile grele de atunci au fost vindecate iar țara noastră își continuă cu puternic elan „mersul ascendent în toate domeniile de activitate". Dovadă, ținuturile acoperite odiniioară de apele pustiitoare, rechemate la viață prosperă, care astăzi arată mai frumos ca înainte. Dovadă, cifrele care arată că înfăptuirile pe care ni le-am propus pentru anul 1970, în ciuda tuturor dificultăților, au fost în mod substanțial depășite, că cincinalul pe care tot anul 1970 l-a încheiat, a fost cea mai fecundă perioadă de dezvoltare socialistă a patriei.

Și iată-ne din nou în fața viitorului. Expunerea secretarului general al partidului cu prilejul adunării solemne dedicate semicentenarului glorios al P.C.R., deschide un nou și luminos capitol în viața patriei noastre socialiste. Analiza științifică și lucidă, caracteristică stilului de muncă al conducerii partidului, cu care sînt stabilite sarcinile dezvoltării în cincinalul care a început, precum și în deceniile următoare, constituie o garanție a traducerii lor în viață. Tot astfel, puternica adeziune a întregului nostru popor, exprimată prin numeroase forme și, în primul rînd, prin fapte, stă chezășie că ceea ce se înfățișează acum ca o perspectivă, se va transforma în faptă a zilei de mîine.

Poporul nostru, condus de partid, și-a dovedit continuu marea sa capacitate creatoare, ridicînd patria socialistă la dimensiunile prestigioase de astăzi. Folosind din nou cuvintele rostite de secretarul general al partidului, vom spune : „Așa cum avem încredere că, an de an, va veni primăvara, tot așa ne exprimăm încrederea fermă în viitorul fericit, în destinul nemuritor al națiunii noastre socialiste".

„Utile dulci" într-o nouă sinteză :

ESTETICA INDUSTRIALĂ

URMARE DIN PAG. 1

fringe asupra obiectelor muncii înnobilîndu-le, înfrumusețîndu-le E vorba de valoarea estetică a relațiilor de muncă socialiste. Necesitatea armonizării depline între această frumusețe socială și această nouă sinteză util-frumos nici nu mai trebuie demonstrată.

— *Da, e adevărat. Înțeleg că această nouă știință este o știință de sinteză, că cele două cuvinte care-i compun numele nu spun decît prea puțin din ceea ce înseamnă de fapt. Dar pentru a putea crea în jurul ei o largă zonă de interes, pentru a convinge despre necesitatea aplicării ei, argumentul legic trebuie să se sprijine pe niște calcule de eficiență economică, altfel nu convinge. Mai mult, nu cumva estetica industrială se suprapune în mod inutil altor domenii de cercetare care și fără ea ar putea să rezolve problemele ?*

Ca să formăm specialiști trebuie să fim convinși că aportul lor economic va fi un fapt real nu o presupunere ce ar putea să eșueze.

— Foarte adevărat. Uite, în urmă cu un an am fost invitat de directorul unei fabrici care, dorea să-mi arate niște măsuri de estetică industrială pe care le luase. M-a dus într-un atelier de curînd amenajat. Cum am intrat l-am întrebat dacă muncitorii nu dau semne de oboseală, dacă nu cer concedii medicale.

— *Și ?*

— A fost foarte surprins și mi-a confirmat că într-adevăr se plîngeau de dureri de cap. Știți de ce ? Vopsise toți pereții în mov. Nu vreau să fac o teorie a culorii dar locul de muncă trebuie să fie cît mai aproape de firescul natural. Poate nu știți că anumite culori sînt tonifiante, altele excitante, altele odihnitoare, că o culoare rece (albastru verzui sau albastru violet) într-o hală unde se lucrează la temperaturi ridicate are un efect răcoritor și invers o culoare caldă (roșu, galben, portocaliu). Vă dați seama că în cazul relatat gradul de oboseală creștea și randamentul era scăzut. Asta în legătură cu utilitatea sau inutilitatea specialistului.

— *Mai aveți și alte exemple ?*

— Iată unul istoric : o fabrică din New York producea încălțăminte de culoare neagră. Dușumeaua era tot neagră. Randamentul era scăzut și rebuturile numeroase.

— *De ce ?*

— Pentru că obiectul muncii nu se diferențiia de fond. Ori el trebuie să fie lucrul cel mai luminos deoarece asupra lui se îndreaptă toată atenția muncitorului. În urma unor cercetări de estetică industrială s-a dispus vopsirea dușumelei într-o culoare deschisă. Rezultatul a făcut la vremea lui vîlvă. A crescut productivitatea cu 40 la sută. Vă dați seama ce înseamnă un procent în economia unei fabrici !

— *La noi s-au făcut astfel de experiențe ?*

— S-au făcut și se fac. Încă insuficient. La Uzinele „23 August", de pildă, folosirea culorilor de ambianță și a culorilor funcționale (mașini, organe de comandă și avertizare etc.), în combinații elaborate judicios a dus la o creștere a productivității cu 10—15 la sută, la scăderea gradului de oboseală. Estetica mașinii la care se lucrează este însă elementul principal asupra căruia trebuie să ne îndreptăm toată atenția.

— *De ce ?*

— Pentru că, după cum știți valoarea mașinii trece treptat asupra obiectelor realizate. Și valoarea estetică trece.

— *Vorbiți despre frumusețea mașinii. O mașină urîtă nu poate realiza piese frumoase ?*

— Ba da. Dar cu un efort de detașare în plus din partea muncitorului. El trebuie să facă abstracție de urîtul pe care-l are sub ochi. Asta cere un efort suplimentar.

— *Bine dar frumosul este și o chestiune de gust individual.*

— Frumosul industrial mai puțin. Și, în orice caz, valorile estetice au un anumit coeficient de generalizare.

— *Ne lipsește o dovadă.*

— De ce nu vă îmbrăcați cu o șubă de oaie ?

— *E urîtă și incomodă.*

— De ce nu mîncați cu o lingură de lemn ?

— *Asta-i bună ! Nu-mi place pur și simplu.*

— Și totuși șuba apără de frig, iar cu lingura de lemn se poate mînca. În accepția actuală un lucru urît, o mașină urîtă nu poate fi bună. În orice caz e mai puțin bună decît una care are același randament dar un aspect mai plăcut. Relația aceasta a căpătat de la un timp o anumită stabilitate. Așezați alături unul din primele tractoare românești și unul din cele mai noi tipuri de tractoare fabricate în țară. Chemați apoi un copil, unul care să n-aibă habar de diferențele de ordin tehnic dintre cele două și puneți-l să aleagă. Puteți fi sigur că-l va alege pe cel nou. De ce ? Pentru că esteticul a pătruns așa de mult în viața noastră, încît frumusețea unui obiect, a unei mașini o asociem aproape întotdeauna cu trăinicia, cu o sumă de alte calități ce răspund nevoilor noastre concrete. Și nu greșim. Oamenii au căutat întotdeauna niște rosturi practice frumuseții și nu o dată rezolvarea unor probleme tehnice a pornit de la o însatisfacție de ordin estetic.

— *Și atunci ce trebuie să fie estetul industrial ? Artist, proiectant, psiholog, muzician, economist ?*

— Nu. Trebuie să fie estet industrial. Această nouă știință nu se suprapune artificial altor domenii așa cum cibernetica nu se suprapune matematicii, fizicii, electronicii deși se folosește de datele tuturor acestor științe. Pledez așadar, pentru cursuri speciale de estetică industrială. La Institutul de arte plastice din București asemenea cursuri s-au introdus ; la Politehnică în București și Iași sînt în perspectivă de introducere. Rămîne de văzut de unde vor ieși cei mai buni specialiști. Să ne pregătim deci pentru treapta următoare a lui „utile dulci".

Anton UNCU

Clepsidra

PORUMBEII

de Constantin VIȘAN

Ei adaugă gingășie monumentelor, fac de neuitat clipa petrecută în fața Domului din Milano sau în Piața San Marco din Veneția sau în Piața Palatului Ducal din Mantova. Par niște metafore ale blîndeții, ale liniștii, ale ospeției. Cumperi o pungă cu boabe de porumb sau de grîu și porumbeii îți ciugulesc din palmă, ți se așează pe umeri, înlocuiesc cu putere de convingere orice cuvînt de amabilitate, de bun venit. Și zilnic se vînd în piețele cu porumbei ale Italiei cantități considerabile de cereale, alături de albume cu amintiri, alături de sute și sute de nimicuri plăcute, care cum mă avertizează cuvintele scrise pe o anvelopă, cu amintiri din Milano, „La felicità viene delle piccolo cose" ! Fericirea vine și din lucrurile mărunte.

NOI AVANTAJE LA DEPUNERILE PE LIBRETE DE ECONOMII CU DOBÎNDĂ ȘI CÎȘTIGURI

Păstrarea economiilor bănești personale pe libretul de economii cu dobîndă și cîștiguri oferă multiple avantaje. La depunerile pe acest libret se acordă o dobîndă anuală de 3,5 la sută din care 0,5 la sută se atribuie prin trageri la sorți trimestriale sub formă de cîștiguri în obiecte de folosință îndelungată, ca de exemplu : garnituri complete de mobilă, televizoare, frigidere, aragazuri cu butelii, și alte obiecte.

Începînd cu tragerea la sorți pentru trim. II 1971, care va avea loc la 30 iunie a.c. Casa de Economii și Consemnațiuni oferă titularilor acestor librete noi avantaje. Astfel, cîștigul maxim în obiecte a fost majorat de la 10 000 lei la 50 000 lei.

Dreptul de participare la tragerile la sorți trimestriale, care au loc în ultima zi a trimestrului, îl au libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri care au un sold mediu trimestrial de cel puțin 50 lei.

Cîștigurile se acordă integral titularilor libretelor de economii ieșite la sorți care au un sold mediu trimestrial egal cu cel puțin 10 la sută din valoarea cîștigului, iar dacă acest sold este mai mic de 10 la sută, se acordă un cîștig de 10 ori mai mare decît soldul mediu trimestrial al libretului.

Depunerile ca și restituirile de pe libretele de economii cu dobîndă și cîștiguri se efectuează la oricare filială sau agenție CEC, precum și la unitățile poștale, ghișee CEC cu gestiune și mandatari comunali CEC.

(6341)

ÎNTREPRINDEREA DE COLECTARE A METALELOR

achiziționează de la populație, prin unitățile sale următoarele :

- **ACUMULATOARE AUTO UZATE, DIN PLUMB, ÎN STARE NEDEZMEMBRATĂ — 2,5 LEI/KG.**
- **DEȘEURI ȘI METALE VECHI FEROASE UȘOARE (tablă, cutii de conserve, recipienți, sîrmă, fier beton, cablu și strujituri) NEPREGĂTITE ȘI PREGĂTITE — 0,20 LEI/KG.**
- **DEȘEURI ȘI METALE VECHI NEFEROASE (ambalaje, capace, tuburi de pastă și alte deșeuri din folii de aluminiu) — 3 LEI/KG.**

(6069)

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CUM SE SCRIE CÎTEODATĂ „MICA" ISTORIE...

de Nicolae LUPU

Indiscreția deliberată, cu obiective precise, a ajuns să fie folosită cu atîta dexteritate în diplomația occidentală, încît de foarte multe ori gazetari sau politicieni avizați nu mai reușesc să deosebească fantezia de realitate. Un episod petrecut în Anglia cam prin aprilie 1967 relansează dezbaterea publică în legătură cu astfel de practici grație apariției în săptămîna ce a trecut a primelor extrase din memoriile fostului premier laburist, Harold Wilson.

Acum patru ani deputatul Eldon Griffiths publica în ziarul „Times" un articol care se străduia să demonstreze lipsa de respect manifestată de conducătorii de atunci ai Statelor Unite față de cei ai Marii Britanii. El arăta că într-o convorbire telefonică în care Harold Wilson căuta să obțină atenuarea escaladării intervenției americane în Vietnam, fostul președinte Lyndon Johnson i-a ripostat „într-un limbaj tare, asezonat cu expresii texane". La cîteva zile după apariția articolului, premierul Wilson a ținut să precizeze următoarele : „Onorabilul domn (Griffiths — n.n.) a scris săptămîna trecută în Times, un articol care este pe de-a-ntregul fals, referindu-se la ceea ce mi-ar fi spus președintele Johnson într-un bogat vocabular texan. Președintele Johnson nu mi-a spus nimic din toate acestea, nici în texană nici în alt limbaj. Ceea ce mi-a spus a fost total opus celor scrise de onorabilul domn în Times".

Încă de atunci s-a ridicat problema, care se pune în general în legătură cu orice indiscreție de aceeași natură : cine a lansat-o și în ce scop ? Care este versiunea reală ? Evident lucrurile s-au oprit aici pentru că nimeni nu avea interesul să dezvăluie sursa indiscreției, și adevărul nu putea fi restabilit fără o altă indiscreție.

Au trecut ani, alegerile l-au răsturnat pe Harold Wilson de la putere, și ca orice fost premier, liderul laburist s-a văzut tentat de plăcerile memorialisticii. Dar dacă memoriile presupun că îți amintești tot sau aproape tot ce s-a întîmplat în timpul exercitării prerogativelor deținute, întîmplarea face ca tocmai acest incident, sau detaliile lui să fi scăpat din plasa unei riguroase aduceri aminte. Iată cum se explică faptul că în extrasele apărute săptămîna trecută episodul acestei convorbiri cu Johnson este astfel reprodus : „Aflînd despre presiunile ce se fac asupra președintelui să escaladeze războiul din Vietnam, dacă va fi nevoie, pe calea folosirii armelor nucleare, m-am temut că răbdarea sa nu va rezista și că el va ceda uliilor. De aceea i-am telefonat exprimîndu-mi îngrijorarea în legătură cu atacurile Vietcongului și l-am rugat să mă primească pentru a discuta această problemă. Spre surprinderea mea el a avut o izbucnire caracteristică temperamentului texan". Reiese așadar că deputatul Eldon Griffiths nu a comis o falsitate atît de mare și că fostul premier din motive de prestigiu a îndulcit faptele reale. Cîte din episoadele în curs de desfășurare nu poartă caracteristici asemănătoare ? Greu de spus pentru că, așa cum arătam, tactica indiscreției deliberate anihilează frontiera dintre realitate și fantezie.

Nu mai departe decît acum cîteva zile, șeful rubricii externe a ziarului Le Figaro, Roger Massip afirma că „revizuirea politicii franceze" față de intrarea Angliei în Piața comună „nu este străină de faptul că în configurația Pieței comune elementul reprezentat de Republica Federală a Germaniei a căpătat o dimensiune nouă". Colegul lui Massip, publicistul Raymond Aron, vorbind însă la radio declara că el preferă altă interpretare decît „pălăvrăgelile despre puterea R.F.G. și despre necesitatea unei contrabalansări a acesteia". Care-i adevărul ? Cine a inspirat o teză și cine pe cea opusă ? Este oare vorba de diferite indiscreții deliberate, de diferențele unor interpretări subiective, sau de fardarea realității ? Greu de spus — din aceleași motive arătate mai sus. Poate mai tîrziu cineva, din neatenție, sau în mod deliberat, va scrie mica istorie reală a marilor evenimente petrecute recent.

„Pavilioanele fantomă" sub anchetă

• O amplă investigație inițiată de guvernul Liberiei • Răscoală în largul mării • De ce a eșuat „Arrow" ? • Marinari care, de fapt, nu sînt... marinari

RĂSCOALĂ în largul mării ! Mesajul radiofonic, recepționat la începutul lunii trecute în portul Corogne, a stîrnit, la început, neîncredere. Nu cumva este o farsă ? După puțin timp, s-a constatat că nu e vorba de nici o glumă. Căpitanul cargoului „Leonidas" (2000 tone) cerea sprijinul autorităților de coastă în legătură cu o răscoală care avusese loc la bordul navei. Echipajul era compus din marinari greci, cu excepția a trei somalieni. Aceștia din urmă, după un chef prelungit, se răsculaseră. Au fost cu greu imobilizați și căpitanul navei cerea permisiunea de a-i lăsa în port, în seama autorităților... Cargoul naviga sub pavilion liberian...

... „LA ORIGINA EȘUARII petrolierului „Arrow" se află o gravă eroare de navigație — aceasta a fost concluzia comisiei de experți care a analizat cauzele accidentului. „Căpitanul petrolierului a neglijat să mențină itinerarul pe care-l avea prevăzut în golful Chedabucto din largul Noii Scoții (Canada) și a omis să verifice timp de mai mult de o oră poziția navei în raport cu cea prevăzută în itinerar, navigînd cu viteză în ape cu care nu era familiar...". Rezultatul : eșuarea pe stîncile Cereberus și împrăștierea a 6 000 tone de țiței care au poluat apele pe un spațiu de cinci kilometri lungime și 100 metri lățime, o parte a „pînzei" de petrol invadînd țărmurile canadiene. „Arrow" aparținea armatorului grec Aristotel Onasis, fusese închiriat companiei „Imperial Oil" și naviga sub pavilion liberian...

... 16 OAMENI AU DISPĂRUT după naufragiul petrolierului „Universale-Patriot", în apropiere de Capul Pecora, în largul Sardiniei. O explozie într-o cisternă declanșase un incendiu violent care nu a putut fi stăpînit. Mai multe nave au venit în ajutor, au cules naufragiații din bărcile de salvare. Dar 16 marinari europeni nu au mai putut fi găsiți. „Universale Patriot" naviga, și el, sub pavilion liberian...

Trei cazuri — unele încheiate cu pierderi de vieți omenești și de mari valori materiale — din multe altele care au fost semnalate în ultima vreme în rubricile de fapt divers ale ziarelor. Numitor comun — marea, pavilionul liberian al navelor implicate.

Nu constituie, deci, o surpriză faptul că, de curînd, guvernul liberian a anunțat instituirea unui corp special de inspectori, însărcinați să se deplaseze în principalele porturi din lume și, cu sprijinul autorităților locale, să inspecteze navele cu pavilion liberian și să constate în ce măsură acestea respectă legile internaționale cu privire la navigația maritimă. De fapt, după cum a lăsat să se înțeleagă ing. Y. Dudley Lawrence, ambasadorul liberian la Londra, va fi o amplă investigare a abuzurilor și neregulilor care au loc sub paravanul „pavilioanelor de complezență", a „pavilioanelor fantomă" — cum li se mai spune — purtate de navele unor companii maritime în căutarea unor metode abile de evaziune fiscală.

Înscrise în cadrul flotei maritime a Monroviei. De multe ori naturalizarea unui vas s-a produs în numai 48 de ore. „Pavilioanele de complezență" mai prezintă un avantaj în special pentru companiile americane — salariile pe care le plătesc sînt mai mici decît cele cerute de sindicatele din Statele Unite. În felul acesta, flota înregistrată la Monrovia a ajuns să se situeze — desigur, doar formal — prima în lume, înaintea celor din Japonia, Anglia, Norvegia, Grecia, Statele Unite, numărînd 1700 de nave...

Dar, în același timp, multe din navele care — din motive de natură evazionistă — au fost înregistrate ca nînd liberiene — au început să acorde mai puțină atenție asigurării celor mai bune și mai sigure condiții de navigație. Au fost semnalate, tot mai des, cazuri de indisciplină, unele cu consecințe serioase. În mai multe rînduri s-a descoperit că angajarea unor membri ai echipajelor de pe vasele cu pavilion liberian nu s-a făcut cu respectarea condițiilor legale. S-a constatat că mai mulți marinari aveau certificate falsificate (în condițiile unei lipse de mînă calificată în marina comercială, au apărut, de altfel, bande internaționale de falsificatori de certificate marinărești).

Dar picătura de apă care a făcut să se reverse paharul nemulțumirii — și care a determinat guvernul Liberiei să inițieze o primă investigație amplă — a fost ciocnirea, în zona Canalului Mînecii, între două petroliere liberiene : „Pacific Glory" și „Allegro". Coliziunea a avut drept rezultat eșuarea lui „Pacific Glory" (43 000 tone) și un gigantic incendiu la bordul navei rupte în două. Mai mulți marinari și-au pierdut viața și, timp de cîteva zile, numeroase nave, elicoptere și experți din mai multe țări au depus eforturi susținute pentru a împiedica scurgerea în mare a întregii cantități de țiței și a prevenit, astfel, o gravă poluare a coastelor. Cu prilejul anchetei întreprinsă pe marginea accidentului s-a constatat că nici unul din ofițerii care se aflau de cart în momentul coliziunii nu poseda „un certificat de competență" emis de autoritățile de resort ale Liberiei.

Instituind un corp de 100 inspectori și inițiind o investigație amplă — timp de un an de zile — a modului în care navele

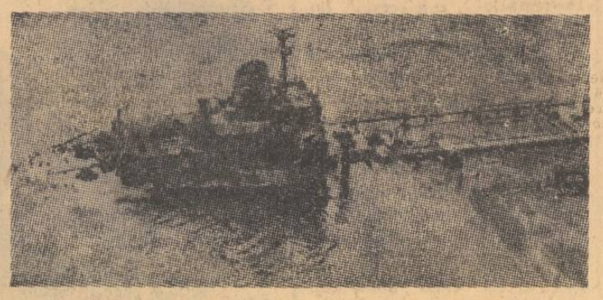

Pupa petrolierului „Pacific Glory" după coliziune

„Pavilioanele fantomă" liberiene au o istorie de peste două decenii. Atrase de faptul că autoritățile liberiene aplicau vaselor care purtau pavilionul țării o taxă de înregistrare mai redusă decît în alte țări și că taxa anuală per tonă era de asemenea mai mică, numeroase societăți de navigație din S.U.A., Grecia și din alte state au solicitat ca nave de-ale lor să fie înregistrate la Monrovia se conformează normelor legale de navigație, guvernul liberian speră să determine adoptarea unor măsuri pentru ca accidentele navelor cu pavilion liberian să se reducă și să se poată asigura mai multă protecție pasagerilor și membrilor lor de echipaj, să se prevină poluarea mărilor și oceanelor.

U. VĂLUREANU

remember • remember • remember

köln (VIII)

Impresia de colosal pe care ți-o dă fațada Domului cu înălțimea ei de building gigant cu cincizeci de etaje, domină și spațiul interior... un hectar de sticlă sînt geamurile, nenumărate, strivitoare, de o rigiditate sacramentală, pline de vitralii din toate epocile, aliniindu-se în incremenirea lor și privindu-te ca niște sacerdoți enormi în veșminte lungi, străvezii, înghețate... sînt în incinta unui munte de cristal, mai puțin templu decît palat hărăzit unor rituri necunoscute, unde toate devin lungi și înalte, toate circulă vertical, pînă și sunetul pașilor mei pe dalele de piatră, pînă și gîndurile și cuvintele nespuse și tăcerea... e poate într-adevăr ceva de prea mult, prea mare, prea înalt, abis invers care te absoarbe încet... și iată, urc în turnuri eliberîndu-mă de bolțile cu nervuri tentaculare și privesc afară, cerul metalic, norii cu lungi și grele stindarde cenușii agitîndu-se în vînt și primind zboruri piezișe de pasăre ca pe niște însemne heraldice, iar jos oamenii, mașinile, trenurile venind și sosind în gara alăturată, rămîn mișunînd asemenea vietăților obscure surprinse într-un cîmp microscopic...

Umblu prin interior căutînd urme, semne, imagini... aici ar trebui să rămîi închis o săptămînă ori să fii turist american, cu o practică temeinică a comprimatelor... zeci și zeci de morminte ilustre, o întreagă necropolă și la auzul numelor se ridică din sarcofagele patinate personaje de istorie și de legendă și te privesc cu ochii lor de piatră, arhiepiscopi ilustri, prinți ai imperiului și chiar o regină poloneză, preafericita Richeza, moartă la 1 057, soră a arhiepiscopului din Köln, Heriman al II-lea... numele acestea au pentru mine rezonanța ciudată a celor evocate de Rilke într-un mic poem unde contele își așteaptă strămoșul mort în Flandra medievală... numele vin de departe, spirite rătăcite în pădurile Rinului unde sălășluiește timpul germanic, cel ce le naște și le spulberă... simbolurile amintirii eterne sînt bronzul și piatra, materie moartă, singura care nu mai poate muri...

Și iată marele triptic al lui Ștefan Lochner, cu Închinarea Magilor în mijloc, operă de maturitate a celui ce dăduse școlii de la Köln, în prima jumătate a secolului al XV-lea, un relief unic. A fost considerat un Fra Angelico germanic. Poate cu anume îndreptățire. Poate că și Savonarola intolerantul l-ar fi agreat ca și pe preafericitul de la Fiesole și, încoronat pe scaunul pontifical, l-ar fi decretat mentor al artiștilor de la miază-noapte. Dar eu văd într-o clipă Florența, San Marco, muzeul acela miraculos înundat de albastru și aur, epurat de materie, populat de o hagiografie serafică vădind obsesiile edenice ale călugărului — și apropierea începe a mi se părea îndoielnică. Aici se simte o ușoară tentație a fastului imperial, intensitatea culorilor are reflexe laice : evadînd în cele din urmă din matricea formală a goticului de apartenență flamandă, Lochner cultivă eleganța liniei în desen și misticismul său are o undă de melancolie germanică. Madonele sale sînt suave și feciorelnice printese septentrionale, învesmîntate în oddjdii scumpe, tronînd printre curteni subțiri. Personajele lui Fra Angelico poartă în loc de haine, imense aripi colorate, hlamide cerești și fiece lucru care apare în cadru pare sortit să urce în empireu. Accentele lui sînt întotdeauna de lumină, pe care știe s-o infuzeze pretutindeni încît pînă și forma și linia suferă de ondulația ei, în timp ce Lochner cunoaște secretele umbrei și ale gamelor joase ; caligraf virtuos, purtînd amintirea strămoșilor săi miniaturiști, el pare a urmări întruziunea principiilor clar-obscurului discret, în lumea detaliilor delicate și, construindu-și planurile mari ale tabloului cu mînă de maestru, are o voluptate a culorii vibrante, streină de răceala vitraliului ce se simte la mai toți primitivii germani. Ca și în Înfățișarea la templu, de la Darmstadt, partea superioară poartă înfimi cherubini zburînd ca un ciudat stol de păsări.

* * *

Artă mare, îmbinînd magistral construcția monumentală și pasiunea culorii, a aurăriei și pietrelor prețioase, a stofelor scumpe, vibrînd de o atmosferă pioasă, de tandrețe melancolică dar și de spiritul simbolistic, ezoteric, atît de caracteristic geniului german. Renania latinizată trăiește întreagă în pictura lui Lochner care nu e totuși un Fra Angelico al Nordului. Aici un Fra Angelico nu s-ar fi putut naște. Pădurile sînt negre și în adîncimile lor umblă duhuri înalte, printre coniferele cu suflet de oament, apele au solzi de metal, vulturii morți în văzduh nu mai cad, vîntul are coamă de cal galben... zilele trec în tăcere și omul îngîndurat își potrivește îndeminarea mîinilor cu bătaia clopotelor din turnuri și cu umbletul ființelor nevăzute care-i cutreeră fantezia... aici orice artă izvorăște dintr-o implacabilă Hexenkunst — și solul naște pictori mari sub steaua unor Altdorfer, Pacher, Baldung, Grünewald, care mă așteaptă la München. în Alte Pinakotek... Lochner e cel mai meridional dintre ei, dar nu coboară niciodată mai jos de izvoarele Rinului.

a. e. baconsky

O noutate tehnică din Suedia : cricofonul, un telefon portativ cu cadran pe partea dorsală a aparatului. Este ușor și nu tocmai ieftin.

Faptul că bărbaților nu le era indiferent aspectul feței nici cu 5.000 ani în urmă denotă unul din exponatele foarte interesante de la Muzeul din Helsinki. Este un bricl prețios ce provine din Egipt datînd aproximativ de **5.000 de ani înaintea erei noastre.**

De prin toate colțurile

Pe colonada somptuoasă din Milano este „dusă" spre pensie, Katarina, renumita „actriță" de la opera Scala. Katarina, ca o atracție vie, are la activul său 12 stagiuni pe scenă.

● *LA HARKOV va fi construit un aeroport de mărfuri complet automat. Trei avioane vor putea fi încărcate și descărcate aici simultan, în urma unor operațiuni complet automate. Transportul mărfurilor și sortarea lor după destinații se va face, de asemenea, de mașini automate.*

● PROFESORII de la Universitatea Tehnică din Dresda (R.D. Germană) se pare că au renunțat la procedeul clasic de verificare și apreciere a unor lucrări scrise prezentate de studenți. Ei au la îndemînă acum un prețios ajutor : mașina de calculat automată. Ea corectează lucrările și dă note după ce confruntă răspunsurile cu soluțiile pe care le „cunoaște" dinainte. Pînă în prezent acest nou procedeu și-a dovedit eficacitatea de a verifica cunoștințele studenților.

● DIANE COTTEREL, din Birmingham, proprietara mai multor magazine, și-a concediat soțul pe care-l angajase ca director, deoarece a constatat că „salariatul" vine tîrziu dimineața la birou, și seara pleacă pe furiș mai devreme ca să ajungă pe terenul de golf. „Acasă John poartă pantaloni, dar la serviciu comand eu" — a declarat doamna Cotterel.

UN LOCUITOR din Valchiusa (Franța) s-a trezit într-o noapte de zgomotul mașinii sale parcate în fața casei. A coborît în pijama și a urmărit hoțul la bordul celei de-a doua mașini proprii. După doi kilometri a văzut prima mașină oprindu-se din cauza unei pene și alături pe hoț făcînd autostop. L-a luat la bord și l-a dus direct la poliție.

●

ROBERT LLOYD din Londra, 24 ani, expert de caraté, are un cap atît de tare încît își merită supranumele pe care i l-au dat amicii de „cel mai tare cap din lume", sau „capul blindat". Cu o lovitură puternică de cap Robert reușește să rupă un vrat de zece cărămizi groase.

●

IN ZONA litoralului sovietic din Extremul Orient trăiesc, printre alte animale, două specii de lupi, care nu se mai întîlnesc în altă parte. Aici pot fi întîlniți lupi absolut albi, fără nici o pată și lupi roșii. Aceștia din urmă au o culoare portocalie intensă și sînt niște fiare din cele mai de temut.

„ȚARA CELOR 7000 DE INSULE" ÎȘI CAUTĂ UN NOU NUME

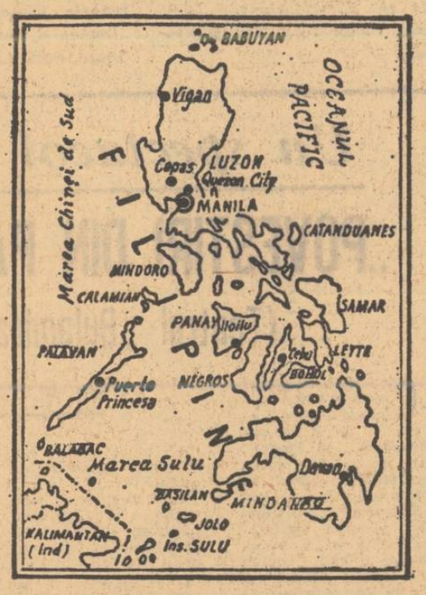

Reuniunea Convenției constituționale a Filipinelor, programată pentru 1 iunie a.c., urmează să adopte un nou nume pentru țara sa, actuala denumire (care vine de la numele regelui spaniol Philippe al II-lea) fiind considerată „colonială și importată". Experții filipinezi de drept constituțional au propus mai multe denumiri, între care Bornizalia (de la Bonifacio și Rial, vestiți eroi filipinezi), Lasolimania (de la Lapu Lapu și Soliman, de asemenea eroi naționali) și Perlangan, cu semnificația de „perlă a estului".

Filipine, stat insular în sud-estul Asiei, situat pe arhipelagul cu același nume, cuprinde nu mai puțin 7 170 de insule. Cea mai importantă este Luzon (aproape 107 000 km. p.) unde se găsește și capitala țării, Quezon City, (suburbie a Manilei cu o populație de aproximativ 400 000 de locuitori) precum și orașul cel mai populat al arhipelagului, Manila, cu 1,2 milioane de locuitori. Urmează în ordine, insulele Mindanao (aproximativ o sută de mii de km. p.), Palavan, Samar, Negros și Mindoro. Suprafața totală a țării, inclusiv apele interne, este de 299 404 km. p., iar populația depășește 37 de milioane de locuitori. Reliefui, în cea mai mare parte muntos, cu înguste cîmpii litorale, și clima tropicală musonică, favorizează pădurile, foarte întinse, acoperind 65 la sută din suprafața totală a țării. Filipinele au o economie slab dezvoltată. În agricultură, care are un caracter de monocultură (jumătate din suprafața agricolă a țării este cultivată cu orez) predomină rămășițe ale relațiilor de producție feudale, împletite cu elemente capitaliste. Deși proclamată independentă încă din 1946, după 400 de ani de stăpînire spaniolă și cinci decenii de dominație americană, această țară se află în mare parte sub controi străin, iar proprietarii locali sînt, adeseori, mai puternici decît autoritățile. Firmele americane domină industriile petrolieră, farmaceutică, extracția de aur, cupru și fier, precum și sectoarele-cheie ale unor industrii în dezvoltare, (chimia, îngrășămintele) precum și comerțul exterior. Potrivit unor date recente, 800 de întreprinderi aparțin în întregime capitalului american, iar în alte peste 400 ponderea acestuia este precumpănitoare.

În ultimul timp în Filipine se conturează tot mai mult o tendință nouă, de detașare față de Statele Unite, de promovare a intereselor naționale. În acest context se înscrie și puternicul curent de opinie în favoarea „filipinizării" economiei țării și a reconsiderării valorilor naționale.

George NICOLESCU

ÎNCĂPEREA BUCLUCAȘĂ

Nici în vacanța asta nu avea scăpare. Trebuia să plece ca întotdeauna la țară la bunica, într-o casă mare și ciudată pe seama căreia se spuneau o mulțime de povești. Este adevărat însă că locul era foarte potrivit pentru odihnă, casa fiind situată în prejma unei păduri, departe de celelalte case din sat. Liniște și aer curat.

Lucia nu prea credea ce spunea lumea despre fantomele care s-ar plimba noapte de noapte nestingherite prin odăile mari ; venea aici în fiecare vară și nu văzuse niciuna. O supăra faptul că în afară de bunica și o femeie de serviciu care mereu avea ceva de făcut prin gospodărie, nu mai era nimeni și după cîteva zile începea să se plictisească. Apoi mai era și camera aceea mare de la etaj în care trebuia să doarmă și care nu-i făcea prea mare plăcere, fiind departe de camera de culcare a bunicii. N-avea însă încotro și, cu inima strînsă, plecă.

Cîteva nopți se zvîrcoli în așternut și nu închise ochii decît spre dimineață. Urmară alte nopți pe care le petrecu plîngînd. La doisprezece ani, Lucia se considera destul de mare și-i fu rușine să-i spună bunicii că-i este frică să doarmă acolo singură. Stînd trează, în liniștea aceea grea, în camera luminată slab doar de razele lunii, avu impresia că totuși ceva nu-i cum trebuie. Se auzeau tot felul de zgomote ciudate, de pocnituri ba, la un moment dat i se păru chiar că cineva se mișcă prin cameră. Îi spuse bunicii care-i explică cu blîndețe că sînt desigur carii din mobilele vechi. Casa nu mai fusese reparată de mult și cu toate că pe dinafară avea aspectul unei clădiri solide, pe dinăuntru tavanele erau crăpate. După o săptămînă Lucia, ostenită de veghea nocturnă, dormea pe săturate ziua. Într-o noapte cu lună plină se trezi brusc din somn de zgomotul unei cărămizi ce zbură de undeva direct pe măsuța de noapte. Se ridică speriată și văzu în direcția unde căzuse cărămida flacăra imobilă a unei candele. „Uite-o !" gîndi îngrozită, convinsă că trebuie să apară și fantoma.

Sări din pat și o luă la fugă prin camerele mari strigînd disperată după ajutor. În timp ce un zgomot puternic făcu să răsune casa, Lucia leșină în brațele bunicii. Cînd își reveni se clarifică totul : deasupra patului o porțiune din tavan se desprinsese și căzuse îngropînd pernele și așternutul sub un strat gros de tencuială, cărămizi și bare de lemn. Măsuța de noapte rămase neatinsă. În oglindă se reflecta încă un mic oval luminos, o rază ce se strecura printr-o spărtură a jaluzelei. A fost ultima vacanță petrecută la țară.

S-a întîmplat la Pigno, în Pesarese (Italia).

(Din „DOMENICA del CORRIERE")

SALVAT DIN PRĂPASTIE

Tînărul aștepta cu nerăbdare vacanța. Începuse chiar să numere zilele. Pasionat schior și elev premiant, obținuse de la părinții lui încuviințarea de a petrece două săptămîni pe crestele munților. În Alpi. Era pentru prima dată că pleca singur. O nespusă bucurie îl cuprinsese la gîndul cuceririi acestei prime independențe.

În mult așteptata zi, luîndu-și rămas bun de la părinți, Robert Roulé a descifrat în ochii mamei o îngrijorare, cînd i-a spus cu duioșie :

— Fii prudent, dragul meu, zăpezile înălțimilor sînt amăgitoare, periculoase. Ia seama. Și nu uita că în aprilie există primejdia avalanșelor. Să te întorci sănătos. Noi te vom aștepta cu multă nerăbdare și, drept să-ți spun, cu oarecare grijă.

Tînărul a căutat să-și liniștească mama. Doar nu pleca singur, ci în grup. Și acolo, erau atîția instructori de schi...

După primele zile de antrenament, Robert Roulé, tînărul nostru, în vîrstă de 16 ani, a hotărît împreună cu un mic grup de colegi o expediție mai grea. Trebuiau să coboare muntele prin ghețarul Rognons, ajungînd pînă la Argentières. Zăpada era minunată pentru schi. Nici prea moale, nici cu o crustă de gheață : ideală.

Coborîșul a decurs în cele mai bune condiții. Dar oarecum individualizat. Niciodată pînă în ziua aceea nu cunoscuse cu adevărat marea voluptate a vitezei. Luneca, cu părul în vînt, cu obrajii îmbujorați, fericit. Cînd, deodată a simțit că numai zărește minunata perspectivă a Alpilor, că totul se întunecă în jur. Căzuse. Dar nu pe un dîmb. Într-o crăpătură a munților, într-o prăpastie. Avusese norocul să cadă pe moale, pe căptușeala de zăpadă groasă cu care era capitonată prăpastia. În primul moment a simțit o groaznică amețeală. Un șoc. A închis ochii timp de cîteva clipe și abia cînd i-a redeschis și a privit în jur și-a dat seama de situația disperată în care se afla. Începuse să se întunece. Se lăsa seara. Temperatura scădea. A privit în sus zadarnic. N-ar fi putut niciodată să iasă din prăpastie fără ajutor : pereții erau abrupți, nu exista nici un arbore, nici o rădăcină de care să se agațe. Simțea că îngheață, încetul cu încetul.

A început să strige. Dar ecoul îi aducea înapoi vocea. Și-a dat seama că în situația în care se afla, avea o singură posibilitate : să reziste. Să-și păstreze singele rece și forța morală. Să aștepte. Dar cît ? Și pe cine ?

Minutele, orele, treceau greu. Dacă ațipea, era pierdut. Bețiia zăpezii, cunoscută de alpiniști, îmbie la somn. Și dacă te lași cuprins de ea adormi pentru totdeauna. A încercat să-și miște picioarele, să vadă dacă nu cumva are vreo fractură. Și-a desfăcut legăturile schiurilor și a avut marea satisfacție să constate că picioarele îi sînt nevătămate. Îl durea însă tot trupul.

Orele treceau greu. Și nici o speranță de a fi salvat. Din depărtări se auzeau lătrături de cîine. Îl vor găsi oare ? Într-un tîrziu a simțit că nu mai rezistă. A ațipit.

★

Către orele 21,30 colegii întorși la cabana unde erau găzduiți, au zărit în jurul mesei un loc gol. Lipsea Robert. Cum de nu observaseră pînă atunci că nu s-au întors împreună ? Înspăimîntați, au dat alarma. În cîteva clipe, s-au organizat trei echipe de salvare, alcătuite din oameni de munte, încercați și robuști. Înarmați cu făclii de rășină au pornit în căutarea tînărului Iyonez pe trei drumuri diferite. Au scormonit muntele, au strigat, crezînd că li se va răspunde. Tăcere. Trei ore de înfrigurată căutare. În ultima clipă, șeful uneia dintre echipe și-a amintit că pe parcursul coborîșului spre ghețar există o prăpastie buciucașă. Acolo încă nu căutaseră. Cu o jumătate de ceas după miezul nopții, au luminat de sus, crăpătura de munte. Ceva albăstrui, o haină de vînt se zărea în fund. Era Robert. Au coborît cu scări de frînghii. Băiatul era aproape înghețat.

Cînd s-a trezit, după cîteva ore, în patul său din cabana alpină, Robert credea că visează. În jurul patului, colegii îl priveau emoționați.

Întîmplarea s-a petrecut în Munții Alpi din Franța — în aprilie 1971.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

CALOFILI (II)

de Eugen BARBU

Dan Laurenţiu este un rilkeian întîrziat, cu tente moderne, cu o surdină vegheată în vers, cu pudori bine puse în scenă un constructor şi nu un impulsiv. La el, versul nu vine, este descoperit lent, copt în misterioase retorte. O dogoare dulce înconjură această poezie a pretrăirii, a gestului jucat, oprit la jumătate. Oricum, rezultatele sînt excelente. Iată această *Iarnă* : *„Viaţa mea şi tu goală eternitate / nici întristarea nici suspinul / nu-şi mai apleacă genunchii în faţa cerului / unde doarme regretul unei grădini înflorite / dar aşteaptă-mă / între razele de întuneric / ale iubirii tale / cineva bate cu un trandafir în fereastră / o, cît de bine ştiu că fiara / albastră care s-a culcat pe genunchii tăi / atît de tandru înclinaţi durerii / o să-ţi aducă aminte de mine / dar această roşie umbră / care te trezeşte din somn / nu poate fi decît gloria / sîngele meu pierdut în tinereţe / nici întristare nici suspin / o ce departe a plecat acea iarnă / care ducea pe buze umbra / Veşniciei mele ca pe un sărut“.*

Alte ori ecouri din Hölderlin se fac simţite : *„Unde este ziua aceea / fericită de zei cînd marea / se luminase ca un templu / unde este ziua aceea...“*

Poetul este un compozitor echilibrat, atent la sunetele fundamentale ale cuvîntului, folosit cu o ştiinţă exactă fără exagerări de nici un fel. Aurul rămîne aur şi ştiind asta orice încercare de convertire a altor metale este exclusă, de unde rezultatele cele mai sigure.

De fapt Dan Laurenţiu este un melancolic programatic, un ceremonios dibuind într-o stare mereu incertă : *„E frig se aprind luminile / peste oraşul nostru şi spui / cît de frumoasă va fi la noapte / această grădină“ (Albul suris).* O pace blîndă, cînd există, comunică poetul cu o sfială jucată : *„fericit este sufletul meu / scufundat în tăcere şi aşteptare / stau singur şi ascult amurgul / cucerindu-mă ca pe o cetate părăsită“ (Sărbătoare).* În *Unde e liniştea* reapar influenţele rilke-iene *„o trandafir pe care l-am iubit / împotriva voinţei sacre a cerului / acum trebuie să mor / acum trandafirul mă iubeşte pe mine / şi nu mai sînt decît o candelă / plutind spre noapte / şi nu mai sînt decît o rană / deschisă ca un răsărit deasupra lumii“.* De fapt, Dan Laurenţiu este bîntuit de o mare delicateţe şi gestica lui interioară capătă rezonanţe din cele mai transparente la modul propriu al acestui cuvînt. Un văl de mătase acoperise poezia sa, ns asemui-o cu opera unui paing ce şi-ar scrie poemele între crengile unui pom feeric desfăşurat sub lună : *„Ca un sărut palid / pe gura timpului / da da aşa te vei stinge / da da aşa te vei stinge / acum priveşte lacul e luna decembrie / o lacrimă glorioasă va trebui / să cadă la rădăcina acestui pom / eliberat de frunze / şi-aduci aminte era o biserică / fericită pe colina paradisiacă / şi tu înger de zăpadă / coborînd în noapte acolo te aşteptam / am întins braţele în deşert / oglinda acestui lac mai păstrează / frigul unui cînt de sirenă / înălţai o rugă pentru fericirea mea / acum se aude numai furia / zăpezilor cu strigăte impersonale / uimit privesc pomul acesta îngropat / în colina paradisiacă“.*

Norul de aur trădează o viziune grandioasă a unui amor bine pus în scenă : *„Eu intram în această femeie / ca-ntr-o biserică / şoaptele ei de iubire înălţau / un imn pentru gloria perfecţiunii / lăudat fie norul în veci / iubiţi prieteni lăudat fie amurgul / pregătit să nască eroarea / stelelor care se vor întoarce la ceruri / dar, femeia aceia mă aştepta / cu luminările aprinse pe munte / eu veneam ca un prinţ al întunericului / lăudată fie şi moartea / iubito viaţa noastră a fost ca un nor de aur / îngerii ne-au vegheat fericita / căderea în acel timp care / plînge astăzi ca un copil al nimănui“ /*

Extraordinară mi se pare poezia *Amurg* : *„Va trebui să dorm tu citeşte-mi / dintr-o carte sfîntă / în acest amurg eu trebuie să dorm / un ochi se deschide în haos / între aceste gheţuri sfinte / se aprind luminările serii / acum buzele mele de argint / vor şopti numele tău Niobe / noapte de iarnă m-ai legănat / pe braţele tale cu ghiare înstelate / prunc de o senină inconştienţă / voi fi aducîndu-mi aminte / de turnul unui vis princiar / fără întristare fără suspin / nimic nu m-a ferit însă de moarte / nimic nu m-a ferit însă de moarte / decît această oboseală de a respira / în amurgul cu ghiare înstelate / o tigru care îmi citeşti / din cartea sfîntă“.*

Nu e un romantism de ultimă oră, mai degrabă este survolarea unei stări mitologice prin timp. *Ochii aceia în care se deschide un haos şi buzele de argint* parcă ale unui sfinx dau poeziei un mister vecin cu arta cea mai pură. Nu-mi pot imagina deci poezia lui Dan Laurenţiu în afara mitului. În poemul *Copilul sacru* găsesc aceste uluitoare versuri : *„copilul tău se va naşte / într-un crin ca-ntr-un urlet de sînge“* dovadă sigură a unui mare talent ca şi poemul *Prinţul din stele* pe care-l citez pentru că mi se pare exemplar : *„O te iubesc Ofelia iată amurgul / suris al morţii glorie întunericului / şi trupului tău de lumină / o te iubesc Ofelia iată amurgul / bună seara bună seara ce destin / departe în albele stele un corb dorme ca un prinţ / al zăpezilor inocente / şi strigă în somn Ofelia du-te la crematoriu / iată amurgul mişcîndu-şi / pleoapele lui de mătase / ca pielea trupului tău / aceasta-i pacea universală / o şoaptă o şoaptă cu buze de crin / bună seara bună seara bună seara / prinţul din stele se cutremură / te iubesc Ofelia eu sînt amurgul“.*

Fără finalul surprinzător poemul ar fi fost ratat, banal, dar tocmai ştiinţa efectelor dă rezultatele cele mai bune în poezie.

• ÎN 1969, cu prilejul celei de a XXV-a aniversări a victoriei împotriva fascismului, Comitetului Central al Komsomolului, Uniunea Scriitorilor Sovietici şi Editura „Molodaia gvardia“ au instituit premiul literar „A. Fadeev“. În concurs, ale cărui rezultate au fost făcute publice zilele acestea, au intrat peste 300 de lucrări. Juriul a distins cu premii şi diplome un număr de 21 de scrieri. Premiul special a fost acordat post-mortem pilotului de încercare Iuri Garnaev, pentru cartea „Verificat pe propria mea piele“.

• CUNOSCUTA **actriţă americană Paulette Goddard a încredinţat editurii Droemer din München ultimul roman al soţului său Erich Maria Remarque, încetat de curînd din viaţă : „Umbre în rai“. Potrivit declaraţiilor lui Paulette Goddard cartea traduce experienţa de viaţă a autorului, avînd la bază momentul primei veniri a lui Remarque în America, în 1940. Într-un anumit fel, ea continuă romanul „Noapte la Lisabona“, în care este vorba de emigranţii germani în America.**

• O EXPOZIŢIE **londoneză consacrată centenarului morţii lui Dickens a prezentat vizitatorilor, printre alte exponate legate de memoria marelui romancier englez, şi numeroase desene pe care acesta le-a executat ca ilustraţii la scrierile sale. Se pare că prozatorul nu era cituşi de puţin diletant în această materie ; mai mult chiar, mai tîrziu avea să-şi găsească un admirator în persoana marelui pictor Van Gogh care scria : „după părerea mea nu există un alt scriitor care să posede ca el darul desenului şi pe cel al picturii.**

• DUPĂ CUM **s-a mai anunţat, ultima lucrare a lui Jean-Paul Sartre este o vastă monografie consacrată lui Flaubert, ale cărei prime două volume totalizînd 2 134 pagini au apărut recent la editura pariziană „Gallimard“. Cu puţin timp înainte de apariţia lucrării, Jean Paul Sartre a acordat un amplu interviu ziarului „Le Monde“. „După mine — afirmă Sartre în încheierea acestui interviu — intelectualul de formaţie nouă trebuie să dea astăzi totul poporului. Sînt convins că se poate merge foarte departe în această direcţie, dar cum anume nu ştiu încă ; este unul din lucrurile pe care le caut“.**

MERIDIANE LITERARE

FILME ROMÂNEŞTI ÎN ACEST AN

Interviu cu Corneliu LEU

director general adjunct al Centrului naţional al cinematografiei

— Spre sfîrşitul anului trecut am avut posibilitatea, prin intermediul unui interviu cu Lucia Olteanu, directoarea Studioului „Bucureşti“, să-i informăm pe cititorii noştri despre filmele anului 1971. Cum numărul lor a crescut şi noi titluri au intrat în producţie, v-aş ruga să ne vorbiţi despre ele.

— Urmînd realizării celor cinci filme care au fost proiectate cu prilejul „Zilelor filmului românesc“ — **„Serata“, „Facerea lumii“, „Aşteptarea“, „Fraţii“** şi **„Apa ca un bivol negru“**, se află într-o fază avansată de producţie : **„Adevărul“** şi **„Puterea“** — frescă a societăţii româneşti din acesti ani ai construcţiei socialiste — **„Asediul“**, evocînd momentul asaltului prefecturilor, **„Inima noastră cea de toate zilele“**, relatînd o poveste contemporană de dragoste şi punînd în dezbatere o gravă problemă de etică.

— Despre aceste filme inspirate din actualitate ale regizorilor Manole Marcus, Mircea Mureşan şi Mihai Iacob, noi ne-am informat deja cititorii Ce ne puteţi spune despre celelalte ?

— Sergiu Nicolaescu urmează să înceapă filmările la **„Moartea lui Ipu“**, ecranizarea cunoscutei nuvele a lui Titus Popovici. Chiar azi, la data interviului, am primit, însoţit de recomandarea studioului, decupajul regizoral de la **„Drum în penumbră“** (scenariul : Petru Popescu, regia : Lucian Bratu). Şi acesta este un film dezbatere axat pe o dramă sentimentală care pune în discuţie probleme de etică, un film de atmosferă şi de studiu atent al psihologiei personajelor. Apoi **„Pădurea pierdută“** (scenariul : Mihnea Gheorghiu, regia : Andrei Blaier) — o poveste emoţionantă care se petrece în anii războiului, pe fundalul acţiunilor de revoltă ale pescarilor dintr-o mică aşezare din Balta Dunării împotriva trupelor hitleriste. Prin **„Orele zborului“** (scenariul : Constantin Stoiciu) i se dă posibilitatea unui tînăr regizor — Timotei Ursu — să-şi realizeze primul lung metraj artistic. Acţiunea urmăreşte procesul de conştiinţă al unui tînăr aviator care, în ambianţa zilelor eroice din primăvara anului 1970, se maturizează ajungînd la înţelegerea răspunderilor sale sociale.

— Se anunţa o sumă de ecranizări. Au intrat toate în producţie ?

— Am vorbit despre „Moartea lui Ipu“, scenariu care anunţă un film de mare profunzime psihologică ; Mihu Iulian face probe de actori şi prospecţii pentru o ecranizare după romanul „Enigma Otiliei“ de George Călinescu. Doi tineri regizori — Dan Piţa şi Mircea Veroiu — realizează, în atmosfera Munţilor Apuseni, un film după povestirile lui Agîrbiceanu — „Fefeleaga“, „Vilva bălor“, „Lada“ şi „La o nuntă“.

— Genurile de largă audienţă la public, comedia şi filmul de aventuri, vor fi reprezentate numai de cele două serii haiduceşti ce s-au turnat deja („Zestrea domniţei Ralu“ şi „Săptămîna nebunilor“) şi de seria „Brigăzii diverse“, care continuă, după cum ştiu, cu „B.D. se afirmă“, şi „B.D. la munte şi la mare“ ?

— Un scenariu de aventuri, din care cred că va ieşi şi un foarte atrăgător spectacol cinematografic este **„De miercuri pînă vineri“**, semnat de Tudor Popescu. În momentul de faţă, Savel Stiopul se află în plină organizare a filmărilor, pentru că subiectul se cere realizat în sezonul estival pe litoral.

Dintre comedii, vreau să amintesc o serie de decupaje care se află în lucru : **„Logodnicul“** (scenariul : Ion Băieşu ; regia : Geo Saizescu), **„Întoarcerea fiilor risipitori“** (scenariul : Fănuş Neagu, regia : Cornel Todea) şi **„Fotografia“** (scenariul : Mihai Creangă şi Şerban Creangă ; regia : Şerban Creangă).

— Constat că producţia s-a mărit simţitor faţă de anul trecut...

— Într-adevăr, din această pricină una din importantele preocupări este de a pune în valoare toate capacităţile de producţie ale studioului, de a face să crească — termenul nu e, poate, artistic, dar e necesar — productivitatea muncii.

— Despre „Asediul“, ce se realizează după o carte al cărui autor sinteţi, am vorbit cu regizorul Mircea Mureşan ; aş vrea să cunosc şi opinia dumneavoastră.

— Doar după ce vom vedea filmul gata. Mai ales că numai romanul îmi aparţine, la scenariu fiind coautor cu Mircea Mureşan. Din ceea ce am văzut turnat pînă în prezent pot spune că sper că va fi un succes din punctul de vedere al plasticii şi al culorii.

Florica ICHIM

ECOURI

PORNIND de la drama lui Ibsen „Strigoii“ şi luînd de asemenea motive din G. B. Shaw, Slataper şi James Joyce, regizorul Mario Seqvi, ce şi-a alăturat pe scenariştii Giuseppe Magione şi Frank Giambor, realizează filmul „Castelul familiei Aliving“.

CERCUL scriitorilor de film spanioli l-a consacrat pe Luis Bunuel „Regizorul anului“.

Filmul lui Arthur Lenn „Micul om mare“, ce povesteşte într-o manieră originală despre cucerirea sălbaticului vest, îşi continuă seria europeană de succese. În imagine interpreţii principali Dustin Hoffman şi Faye Dunaway.

Fabio Testi şi Charlotte Rampling sînt parteneri în filmul „Adio, frate crud“ pe care-l turnează Silvio Clementi după o dramă de John Ford.

MARILU TOLO este principala interpretă feminină din pelicula lui Damiano Damiani „Confesiunile unui comisar de poliţie în faţa procurorului general“. Alături de ea îi mai întîlnim pe Franco Nero şi Martin Balsam.

„VERSURI PENTRU SOPHIE“ — filmul franco-canadian semnat de Moshe Mizrahi, avîndu-i în distribuţie pe Bernadette Lafont, Bulle Ogier, Michel Duchanssoy, Serge Marquand nu este numai susţinerea revoltei feminine împotriva condiţiei de obiect ci şi o operă plină de sensibilitate şi autenticitate poetică.

„UN NOU ROL PE MĂSURA LUI ANTHONY QUINN“ se spune despre „Sergentul Flep — indianul rebel“ — filmul terminat luna trecută în regia lui Carol Read. Alături de el : Claud Akins, Tony, Bill, Victor Jory, Shelly Winters.

Judi Bowker va fi „Sfînta Clara“ în noul film al lui Franco Zeffirelli—realizatorul ecranizărilor după shakespeareanele „Femeia îndărătnică“, „Romeo şi Julieta“, „Fratele Soare, Sora Lună“.

INVITAŢIE LA EXPOFLORA '71

Flori diurne sau nocturne, flori primăvăratece sau estivale, efemere sau perene, inodore sau cu parfumuri ameţitoare, flori cu toate culorile curcubeului şi toate miresmele pămîntului s-au adunat aici, în parcul de pe malurile Herăstrăului pentru a ne îmbăta ochii şi sufletul.

„Expoflora“ se află la a doua sa ediţie. Prima, mult apreciată de vizitatori, a fost inaugurată anul trecut în iunie. Anul acesta, organizatorii au devansat-o. Au putut deci să beneficieze de ajutorul primăverii, urmînd ca în iunie parte a florilor să fie înlocuită cu plante din sezonul de vară, realizîndu-se astfel, în mod practic, o a doua expoziţie. Dar aceasta este doar una dintre noutăţile cu care ne întîmpină „Expo '71“. Şi poate, nu cea mai importantă. Dar n-aţi prefera oare o plimbare prin expoziţie ? Vă oferim sprijinul nostru de ghid.

Aşadar, intrarea — prin poarta din Piaţa Aviatorilor. Vă întîmpină în stînga şi în dreapta pinii silvestri cu reflexe argintii, piramidalele tuie alpine, iar în jardiniere petunii înalte şi cineraria de toate nuanţele. În continuare privirea dv. se va opri încîntată pe imensele covoare albe, albastre, galbene şi roz ţesute din delicate panseluţe sau „Nu mă uita“.

O alee coteşte spre stînga. Vă sfătuim să n-o ocoliţi : este noua zonă a grădinii dendrologice, îmbogăţită cu peste 50 specii noi de arbori şi arbuşti decorativi printre care unele specii exotice introduse în cultură în ultimii ani. Molidul pitic, ienupărul argintiu tiritor, pinul pitic, arţarul japonez cu frunza filigranată, alunul turcesc cu floare roz-pal, au fost sădiţi aici acum pentru expoziţie, dar ei vor rămîne aici, vor creşte şi se vor înmulţi oferind apoi altor parcuri, altor oameni, frumuseţile lor.

Vom lăsa apoi în dreapta pavilionul central şi ne vom opri în aşa-zisa zonă a sectoarelor, adică a parcelelor la care şi-au dat concursul şi gospodarii cartierelor bucureştene. De la ei, cu ajutorul lor, din zecile de răsadniţe apărute în fiecare cartier sau din balcoanele lor transformate în grădină, au sosit aici irişii şi panselele, părăluţele albe şi roşii şi begonitile din care au fost realizate o stemă a partidului (sectorul 5) şi un covor cu motive naţionale (sectorul I).

Puţin mai departe, o hartă a ţării în relief, operă a grădinarilor din noul Parc al Tineretului, de la Cocioc : hotarul convenţional din pansele albe, marea şi Dunărea în albastru închis, riurile marcate cu pansele alb-albastre, cîmpiile în coleus citron, dealurile din gingaşe pantoline verzi, munţii construiţi din stînci din care răsar ienuperi.

Continuîndu-ne drumul vom ajunge la altă splendoare floral cu profunde semnificaţii. Un imens drapel roşu purpuriu al partidului, realizat cu mii de plante dintr-un soi nemaicunoscut meleagurilor noastre. Se încadrează într-o mare stemă a partidului realizată şi ea din flori galben-portocalii. Ne aflăm în faţa unei plante ornamentale noi, Achirantes Florentina, invenţie brevetată a ing. Elena Belba şi Carol Jedlinschi de la sera Parcului Libertăţii.

Ar trebui să pornim la dreapta, dar Insula trandafirilor ne trimite o chemare căreia nu-i putem rezista. Trecem peste podeţul de piatră şi iată-ne în faţa pergolelor pe care urcă trandafiri, a peluzelor reamenajate în care s-a creat un imens rosariu : pachete pătrate de cîte 18 trandafiri, 50 soiuri în diferite nuanţe, printre care meşterii au plantat un superb arabesc din merişor.

Părăsim cu regret frumoasa însulă şi iată-ne deodată în faţa teraselor cu peste 200 soiuri de lalele, bujori, narcise, nemţişor, delfinium. Un adevărat curcubeu de culori.

Grădinarii ne spun că terasele acestea, de care ne despărţim greu, sînt plantate numai cu plante perene, care trăiesc mulţi ani şi au perioade de înflorire diferite, invitaţie implicită pentru a reveni în aceste locuri, pînă toamna tîrziu.

Vom trece în stînga teraselor unde a fost amenajat, pe 5 000 m², un alpinet care ne trezeşte nostalgia Carpaţilor. O adevărată pădurice cu specii montane, 600 brazi, molizi argintii, tisă, pin negru etc, etc, şi în contrast cu ei grupuri de mesteceni cu scoarţa albă. În luminişuri, printre pietre şi arbori apar arbuşti tiritori şi îşi ridică fruntea mii de flori tipice de stîncărie, primule în toate culorile, sedum cu frunză verde crud, saxifraga cu flori albe şi galbene, peste 100 de specii montane care vor reţine, probabil, pentru multă vreme, pe vizitatori.

O statuetă în bronz reprezentînd doi copii ce se joacă, ne primeşte la intrarea într-o altă grădină numită „a plantelor de umbră“ în care facem cunoştinţă cu begoniile şi hortensiile, iedera şi vinca minor, cu zeci de creaţii noi ale selecţionerilor noştri.

După care ne aşteaptă o foarte plăcută surpriză : porţi sculptate ne introduc într-o împrejmuire din gard de alun în care zărim o fîntînă cu cumpănă şi adăpătoare, şi alta cu roată, un adăpost rustic sub care se află o masă şi scaune din trunchi de copac, iar în centru, despărţite de minuscule garduri din împletituri de trestie şi alun, cîmpuri de muşcate, gura leului, flori de gheaţă, părăluţe, bujori, mixandre, maci, călţunaşi şi dalii. Este grădina săteacă realizată de gospodarii celor 12 comune subordonate Capitalei mărturie a hărniciei şi a dragostei lor pentru frumos.

Sîntem aproape de sfîrşitul itinerariului nostru. Vom întîlni un nou pavilion realizat la cererea expresă a cetăţenilor care au vizitat Exploflora '70 :în acest pavilion vizitatorii vor putea cumpăra flori tăiate şi plante ornamentale de apartament. Privirea ni se opreşte pe gladiole, cale, frezia, gerbera, ciclame, primule de o frumuseţe cu adevărat remarcabilă.

Ultimul popas îl facem în pavilionul central în care şi-au dat întîlnire flori şi plante încîntătoare începînd cu galbenul-portocaliu al salcîmului japonez şi grădina cu cactuşi şi terminînd cu mov-palul agapantusului sau violaceul glicinei. Petalele franjurate ale lalelelor-papagal, violetul anemonelor înflorite, trandafirii multicolori, hortensiile imense, gloximia cu potirul catifelat roşu, albastru şi violet, bughevilia cu roşul diafan, te cuceresc prin fiinţa lor gingaşă, şi expunerea modernă.

Un covor multicolor, unul dintre cele multe, care îi întîmpină pe vizitatori.

Foto : Nicu VASILE

De la directorul Administraţiei parcurilor, ing. I. Cernat, aflăm că la amenajarea acestei expoziţii au lucrat vreme de două luni peste 800 de grădinari şi sute de cetăţeni ai comunelor subordonate şi ai cartierelor Capitalei. Suprafaţa expoziţiei a crescut de la 9 la 14 ha iar speciile noi se numără cu sutele. S-a depus într-adevăr un mare efort. Care însă a dat roade excepţionale. Poftiţi, admiraţi-le !...

Radu MIHAI

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 30 MAI

PROGRAMUL I 8,30 Sport şi sănătate ; 9,00 Matineu duminical pentru copii ; 10,00 Viaţa satului ; 11,15 Albumul compozitorilor români. Gheorghe Dumitrescu ; 12,00 De strajă patriei ; 12,30 Trofeul de la Efes ; 13,00 Emisiune în limba maghiară ; 14,30 Postmeridian. Magazin duminical. Din sumar : Fotbal : CFR Cluj—Rapid (Divizia naţională A) ; Handbal masculin Steaua—Dinamo Bucureşti. Serial pentru tineret: Planeta giganţilor ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 : Telejurnal şi sport; 20,00 Taine în lut ; 20,30 Film artistic : „Operaţiunea Cicero“ cu James Mason, Danielle Darrieux ; 22,15 Selecţiuni din opereta „Liliacul“ de Johann Strauss în interpretarea ansamblului Operei Române din Bucureşti ; 22,45 Telejurnal şi sport.

PROGRAMUL II 20,00 Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii ; 20,30 Seară de balet : Maurul din Veneţia — film coregrafic după tragedia „Othello“ de Shakespeare ; 21,55 Buletin de ştiri ; 22,00 Carnet bucureştean ; 22,10 Reluarea serialului de sîmbătă seara.

LUNI 31 MAI

18,00 Muzică populară în interpretarea grupului vocal „Mioriţa“, dirijat de George Vancu ; 18,15 Scena ; 18,45 Stop-cadru ; 19,20 1001 de seri ; 19,30: Telejurnal şi sport ; 20,10 „Hamlet la Elsinor“ (II) de William Shakespeare ; 21,40 Steaua fără nume — muzică uşoară ; 22,30 Imagini din R.P.D. Coreeană ; 22,50 Telejurnal.

MARŢI 1 IUNIE

10,00—11,00 Teleşcoală ; 18,00 Revista literară TV ; 18,30 De ziua voastră, copii ! ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal şi sport ; 20,10 România '75 : Un milion de noi locuri de muncă ; 20,30 Seară de teatru : „Ultima întrebare“, de Ştefan Berciu ; 21,45 Breviar juridic ; 22,00 În turneu la Bucureşti... Trio-ul Dave Brubeck ; 22,50 Telejurnal.

MIERCURI 2 IUNIE

18,00 Ex-Terra '71 ; 18,25 „Mult e dulce şi frumoasă...“ 18,40 Confruntări ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal şi sport ; 20,10 Reflector ; 20,30 Fotbal — Finala „Cupei campionilor europeni“ : Ajax Amsterdam—Panathinaikos Atena Transmisiune directă de la stadionul Wembley din Londra ; 22,15 Aventuri în epoca de piatră. Film de desen animat ; 22,40 Secvenţe italiene ; 22,50 Telejurnal.

JOI 3 IUNIE

PROGRAMUL I 17,30 Emisiune în limba maghiară ; 18,30 La volan — emisiune pentru conducătorii auto ; 18,50 Timp şi anotimp în agricultură ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal şi sport ; 20,10 Ateneu ; 20,25 Ancheta TV : Un „zîmbet“ de tablă ; 21,05 Urmărirea cea mare — film de montaj în care sînt prezentate secvenţe antologice din filmele cunoscuţilor actori Lilian Gish Noach Berry Douglas Fairbanks Jr., Buster Keaton, precum şi primele realizări ale regizorului W. Griffith ; 22,05 Cadran internaţional ; 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL II 20,00 Concertul simfonic al orchestrei Radioteleviziunii ; 21,20 Buletin de ştiri şi sport ; 21,30 Istoria filmului

VINERI 4 IUNIE

17,00 Teleşcoală ; 18,00 Căminul ; 18,50 Lumea copiilor ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal şi sport ; 20,10 Reflector ; 20,25 Mai aveţi o întrebare ? Din nou despre inimă. 21,25 Film artistic : „Hăituiţii“ — cu Dirk Bogarde şi Elisabeth Sellers. Premieră pe ţară ; 22,45 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 5 IUNIE

PROGRAMUL I 16,15 Deschiderea emisiunii ; 16,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi ! ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal şi sport ; 20,10 Teleenciclopedia ; 21,00 Film serial Incoruptibilii ; 21,50 „Stele“ ale formaţiilor artistice de amatori ; 22,40 Telejurnal ; 22,50 Săptămîna sportivă.

PROGRAMUL II 20,10 Tineretul la rampă : pianista Ilinca Dumitrescu ; 20,40 Film documentar TV : Retorte arginţii ; 21,10 Mari orchestre simfonice. Orchestra simfonică a Radioteleviziunii sudeze ; 21,55 Buletin de ştiri ; 22,00 Film serial : Inima lui Bonivur (II).

Un spectacol pe săptămînă

„POVESTIRI DIN PĂDUREA VIENEZĂ“

(Teatrul „Bulandra“ — sala Studio)

de Al. CORNESCU

Cît de risipitori sîntem ! Ce admirabili actori avem şi ce li se dă, citeodată, să joace ! Ca, de pildă, piesa prezentată recent în premieră la teatrul „Bulandra“, „Povestiri din pădurea vieneză“ de Ödön von Horvath. Autor al unui roman remarcabil apărut şi la noi, în traducere, acum vreo două decenii şi ceva, acesta, cochetînd şi cu dramaturgia, a scris un număr de piese, dintre care a fost aleasă cea de faţă dintr-un enorm patrimoniu de lucrări puse la dispoziţie de dramaturgia universală. Şi e ciudat cum izbutesc uneori teatrele noastre ca, la capitolul dramaturgie universală, unde pot zburda în voie peste graniţe, secole şi milenii, să se oprească la nişte dramolete oarecari sau la nişte comedii de duzină !

Căci despre ce este vorba în „Povestiri din pădurea vieneză“ ? O fată repudiată de propriul său tată pentru că s-a încurcat cu un vagabond ; un vagabond repudiat de propria sa amantă tutungioaică, fiindcă s-a încurcat cu fata ; fata — ah, ce oroare ! — ajunge dansatoare într-un local de lux, spre ruşinea familiei, a vecinilor şi a trecătorilor prin faţa casei părinteşti ; o străbunică îşi ucide strănepotul bastard lăsîndu-l să stea noaptea în curent şi o bunică, văzînd toată manevra, nu face nimic altceva decît să protesteze... a doua zi ; un tînăr măcelar îndrăgostit care iartă tot... În fine, o împăcare generală : fata cu măcelarul, vagabondul cu tutungioaica etc., etc., etc. Totul pe fundalul morţii tragice a autorului însuşi, care, aşa cum ne informează biografia publicată în programul de sală, a fost „lovit de o creangă smulsă de furtună dintr-un copac de pe Champs-Elisées“. Deşi aceasta nu constituie o circumstanţă atenuantă...

Dacă montarea acestei piese ar fi mărturisit măcar intenţii de parodie, încă ar mai fi fost de înţeles. Dar la modul serios, aşa cum a conceput spectacolul regizorul N. Al. Toscani, în decorul în întregime fotografic al lui Dan Jitianu, totul se desfăşoară greoi, cu nişte lungimi dificil de suportat. Cu atît mai mare este meritul actorilor, care salvează ceea ce se mai poate salva, împiedicînd întreprinderea să devină pur şi simplu penibilă. Mă gîndesc la nişte interpretări excelente, cum sînt, în primul rînd, ale lui Emmerich Schäffer şi Fory Etterle, apoi ale Victoriei Dinu şi Violetei Andrei, ale Ginei Petrini şi Mariettei Rareş, ale lui G. Oprina, Dumitru Onofrei şi Gh. Ghiţulescu, precum şi ale altora, care cu toţii au muncit cu devotament şi s-au străduit să dea viaţă unui text mai mult decît prăfuit, tratat din punct de vedere regizoral fără inventivitate. Şi dacă spectacolul poate fi totuşi urmărit pînă la capăt, îi se datorează lor, în exclusivitate.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

INFORMATICĂ

CALCULATOARELE...ÎN JUSTIȚIE

De curînd a avut loc la Strasbourg un „proces" neobișnuit. Calculatoarele electronice au primit astăzi „bon de intrare" în aproape toate domeniile de activitate. Dar „aproape" nu înseamnă „tot". La „excepții" era justiția.

Pot fi încredințate Drepturile Omului unei mașini, oricît de perfecționată ar fi aceasta ? Magistrați și avocați, constituiți în „acuzatori" au răspuns „nu". Printre „punctele incriminate" a fost și faptul că, citățm : „ordinatorul permite crearea băncilor de date, de la care se pot forse întocmească un glosar al materialului Drepturile Omului. Și această frecvență — stabilită de ordinator — va permite, de asemenea, să se definească prioritățile și să se evidențieze lacunele ce mai sînt astăzi în învățămîntul dreptului. Una dintre primele aplicații a fost definiția științei Drepturilor Omului. Ea a fost stabilită de către dl. Karel Vasak, secretar general al Institutului Cassin, luînd în considerație toate cuvintele care revin cel puțin de 60 de ori printre 50.000 de termeni repertoriați. Iată definiția :

„Este o știință care privește persoana și, în particular, omul care muncește, trăind în cadrul unui stat și care, acuzat de o infracțiune sau victima unei situații de război trebuie să beneficieze de protecția legii prin intervenția judecătorului național și al organizațiilor internaționale (cum sînt organele Convenției europene a Drepturilor Omului) **și ale cărui drepturi și în deosebi dreptul la egalitate, sînt armonizate cu exigențele ordinei publice"**

Cineva făcea observația că ordinatoarele au considerat că pe primul loc al importanței — dată fiind frecvența — se situează dreptul la egalitate.

Iată, în rezumat, folosindu-ne de relatările ziaristului F. Bernard, ce s-a întîmplat în timpul acestui neobișnuit „proces", numit **colocviu** organizat cu concursul centrului de calcul al Universității din Strasbourg

Da, calculatoarele electronice au avut cîștig de cauză. Un verdict a cărui importanță o înțeleg acum magistrații și avocații mai bine decît toți pentru că... Cu ajutorul calculatoarelor, Institutul Cassin va realiza tratarea la scară internațională a întregii documentații și informații, în continuă creștere, privind Drepturile Omului.

mula decizii ce pot afecta drepturile individuale ale cetățeanului. Or, datele băncii, ca și programele ordinatoarelor pot fi greșite ; se poate întîmpla o defecțiune mecanică sau electrică, susceptibilă de a influența, și a greși atît datele cît și programele sau rezultatele". De pe banca „apărării" s-a auzit însă o pledoarie care a făcut să se încline balanța... justiției în favoarea calculatoarelor. Avocatul Institutului național al Drepturilor Omului — Fundația Cassin, a arătat că ordinatorul îngăduie specialiștilor Drepturilor Omului să aprofundeze materialul lor de studiu pentru a-l cunoaște mai bine și, prin aceasta chiar, să apere mai eficient libertatea omului. Probele ?

O echipă, compusă din juriști, oameni de știință (matematicieni, statisticieni, informaticieni), filozofi, sociologi — a întreprins o anchetă, analizînd șapte sute de texte cu privire la Drepturile Omului. Fiecare dintre cuvintele acestor texte, extrase din legi, constituții, convenții, hotărîri sau articole de specialitate din lumea întreagă, a fost repertoriat și înregistrat de un calculator. **În total, 50 000 de termeni sau noțiuni oferite memoriei mașinii.** Aceasta a constituit baza statistică.

La întrebarea pusă : este această cercetare o problemă doar de pură curiozitate, fie ea și științifică ?

„Nu" au răspuns apărătorii, producînd, evident, dovezi. „O cunoaștere a termenilor de utilizare frecventă va permite să

FIZICĂ

DESCOPERIREA UNEI NOI ANTI-PARTICULE „BARION-ANTIOMEGA-MINUS"

O particulă atomică a cărei existență era recunoscută, pînă în prezent, numai în teorie, a fost descoperită recent pe o placă fotografică.

Această comunicare a fost făcută în cadrul unei reuniuni a Societății Americane de Fizică de către cunoscutul fizician Gerson Goldhaber de la laboratorul Lawrence al Universității Berkeley din California. Este vorba de o anti-particulă numită „Barion antiomega-minus" ale cărei urme au fost descoperite întîmplător de o laborantă care examina o colecție de 500 000 fotografii. Importanța acestei descoperiri, a declarat savantul, constă în faptul că ea confirmă teoria după care o anumită clasă de particule-barion — au toate antiparticulele lor.

Barion-antiomega-minus este antiparticula lui Barion-omega-minus descoperită în 1964 de laboratorul național de la Brookhaven, a menționat profesorul Goldfaber, care a precizat totodată că această antiparticulă, dotată cu o încărcătură electrică pozitivă, este probabil ultima din seria de particule ce aparțin acestei clase, avînd o longevitate suficientă pentru a lăsa urme vizibile pe o placă fotografică. Durata vieții unui „barion-antiomega-minus" este de numai cincisprezece miliardimi de secundă.

Fotografiile care au dus la descoperirea acestei anti-particule au fost luate la „Centrul de accelerație liniară" al Universității Stanford, unde ciocnirile de particule create într-un accelerator, au fost fotografiate într-o cameră umplută cu hidrogen greu.

Această nouă și importantă descoperire vine să se adauge șirului de descoperiri făcute la Berkeley unde a fost semnalată pentru prima dată existența anti-particulelor în 1955 odată cu descoperirea antiprotonului, iar ulterior, în 1959 au fost, de asemenea, identificate antineutronul și antilambda.

ENDOCRINOLOGIE

MESAGERII CHIMICI

La început au fost... feromonii. Așa ar trebui probabil să înceapă noua istorie a comunicațiilor.

Pe măsură ce înțelegem mai bine viața ne dăm seama că nu numai animalele superioare au capacitatea de a comunica, dar și formele relativ simple, cum sînt protozoarele, au „descoperit" posibilitatea de a nu mai fi singure într-un mediu nu întotdeauna favorabil. Pentru cei care au încercat să înțeleagă uluitoarea viață a insectelor, o asemenea afirmație pare cu totul improbabilă.

Și totuși, fiecare specie „necuvîntătoare" are un limbaj chimic propriu. Acest limbaj este reprezentat de feromoni, substanțe chimice caracteristice, pe care animalele le „aruncă" în mediul înconjurător. Fiecare specie are mesagerii ei chimici, care nu pot fi descifrați de alte specii. Fiecare feromon este un „secret" de specie. Probabil că în curînd vom spune că speciile se disting, printre altele, și printr-un sistem de comunicație particular.

Feromonii nu sînt hormoni, dar prof. E. Wilson, de la Universitatea Harvard, crede că **există o relație evolutivă între feromoni și hormoni. Evoluția a însemnat și transformarea celor mai multe semnale externe în semnale interne.** Spunem **„celor mai multe"**, deoarece la toate speciile de metazoare studiate pînă acum s-au descoperit unul sau mai mulți mesageri chimici.

Se crede, deocamdată, că ar exista cel puțin două categorii mari de mesageri chimici. Primii, inițiatori, stimulează sau inhibă răspunsurile fiziologice. Ultimii, eliberatori, acționează direct asupra sistemului nervos central.

Mesagerii chimici inițiatori permit furnicilor să găsească drumul spre o sursă de hrană.

O dată sursa găsită el marchează drumul. În funcție de intensitatea mesagerului celelalte furnici știau cît de mari sînt depozitele descoperite. Iar atunci cînd rezervele s-au epuizat mesagerul se schimbă și furnicile pleacă spre alte colțuri. Tot ei anunță lăcustelor începutul migrațiilor.

Eliberatorii anunță printre altele iminența unui pericol. La furnici, semnalul de alarmă se difuzează pe o suprafață de mai mulți centimetri și durează aproximativ 35 de secunde. Alarma n-a cuprins astfel decît o mică parte a coloniei și nu este deloc întîmplător. Cele mai multe pericole sînt mici și de obicei repede îndepărtate. Nu are astfel nici un rost să se tulbure întreaga activitate.

La albine, s-a dezvoltat un sistem de comunicații remarcabil. Se pare că **regina eliberează cel puțin 30 de mesaje chimice diferite.**

Cu ajutorul feromonilor, unele specii de animale își marchează granițele. Un hotar invizibil, hotărîtor însă pentru supraviețuirea speciei. De fapt este un avertisment : „dincolo este teritoriul dușmanilor".

Și mai important pare să fie rolul hormonilor în reglarea densității populației. La șoareci, de pildă, o sarcină nouă se oprește, dacă femela simte mirosul unui mascul străin.

Evoluția a complicat continuu sistemele de comunicație și importanța feromonilor a scăzut continuu. După toate probabilitățile ei există însă la toate speciile, dar sînt mult mai greu de descoperit, deoarece acționează indirect, prin intermediul sistemului endocrin. Există și la om. Se știe că femeile au capacitatea să simtă mirosul unor substanțe, miros pe care bărbații nu-l simt decît dacă primesc estrogeni.

S-ar putea ca anii viitori să ne aducă descoperiri cu totul neobișnuite, care să ne explice comportamentul animal.

CÎND INDICATOARELE DE CIRCULAȚIE SÎNT PUSE DE METEOROLOGI

...ele ar purta semnul „atenție" cînd situația meteorologică se schimbă brusc sau în zilele trecerii unui front de aer cald. Sensibilitatea oamenilor la variațiile de timp a fost observată de multă vreme. Statisticile cu privire la înmulțirea accidentelor de circulație sau a accidentelor de muncă — sînt de dată recentă însă. Se fac în multe țări. Concluziile concordă. Ceea ce interesează este urgența aplicării lor. Oficiul central meteorologic din Republica Federală a Germaniei, de pildă, întocmește un buletin cotidian special pentru corpul medical. Buletinul meteorologic medical este stabilit după indicațiile colaboratorilor specializați din stațiile regionale de climatologie și poate fi obținut telefonic începînd de la orele 10 dimineața. Medicii consideră acest buletin un instrument suplimentar prețios diagnosticului. Astfel, înaintea unei depresiuni meteorologice previzibile, multiplicarea deficiențelor cardiace și a accidentelor vasculare a fost verificată în mai multe regiuni ale țării. De asemenea s-a observat că după trecerea unei depresiuni meteorologice, se înmulțesc spasmele și colicii la persoanele sensibile. Și dacă o prea mare sensibilitate la variațiile de timp demonstrează o stare generală deficiență se știe la fel de bine că orice schimbare în starea vremii poate să aibă influențe asupra psihicului individului, oricît de sănătos ar fi. În ce privește accidentele de circulație ce se înzecesc la fiecare schimbare bruscă a presiunii atmosferice, fișele de observație întocmite pe perioade suficient de lungi, sînt mărturii ale acestei relații directe. S-a putut de altfel afirma că „datorită buletinului meteorologic, un medic prevenit valorează cît doi".

RECORDUL ABSOLUT AL FOCILOR

Ni se comunică o descoperire senzațională din lumea „campionilor" : în proba de scufundări în apă a fost omologată performanța excepțională a focilor. Rezistă sub apă pînă la 28 de minute și pot atinge adîncimi de pînă la 450 m, suportînd, ca atare, presiuni de 50 kg pe centimetru pătrat, ceea ce înseamnă de 46 de ori presiunea atmosferică normală. E un record calificat drept „fenomenal".

Știința nu se sperie de cuvinte...

Apele sînt poluate de industrie. Atmosfera este viciată. Vegetația suferă. Problema poluării obsedează omenirea. În această luptă de „viață și de moarte" se caută de obicei metode de anihilarea răului. A putea transforma chiar această latură nocivă a progresului într-o forță folositoare, iată ce pare de domeniul miracolului. Știința nu se sperie însă de cuvinte. Pentru ca „miracolul" este posibil. În R. P. Chineză au fost recuperate din reziduuri industriale cîteva sute de tone de coloranți, 8 000 tone uleiuri și zeci de mii de tone de acizi, sodă, benzen, fenol, tiosulfat de sodiu, sulfat de sodiu, sulfat de cupru și alte produse chimice, în valoare totală de peste 10 milioane iuani. În plus au fost obținute cantități importante de aur, argint, cupru și zinc. Din zgură s-au obținut peste 200 000 tone ciment și sute de tone în îngrășăminte.

După experiențe și studii repetate, muncitorii fabricii de coloranți nr. 10 din Șanhai au reușit să folosească gazele emanate de la producerea hidrogenului sulfurat și să obțină o mare cantitate de sulfură de sodiu. Prin aceasta nu numai că s-a mărit producția, ci a fost rezolvată totodată problema poluării aerului. **Industria chimică din Șanhai a realizat anul trecut peste 50 de produse ca sulfura de sodiu și carbonat bazic de magneziu din apa reziduală, gaze și zgură.**

În ultimul timp, tot la Șanhai, cea mai importantă bază industrială a Chinei, au fost depuse mari eforturi pentru evitarea și combaterea poluării apelor. Apele reziduale au început să fie folosite pentru irigații, la sfîrșitul anului 1969, suprafețele astfel irigate atingînd 2 660 hectare. **Ulterior, a început realizarea proiectului care prevede dirijarea apei reziduale spre județul Ciuansha, lipsit de surse de ape, pînă în prezent construindu-se o conductă de 30 kilometri. Prin ea se scurg zilnic 300 000 tone de ape reziduale captate de la întreprinderile industriale ale orașului Șanhai, irigînd peste 6 000 de hectare. Apa conține îngrășăminte azotoase și fosfatice și joacă un rol important în ameliorarea solului. Prin realizarea acestui proiect, se contribuie și la purificarea apei fluviului Huang Po.**

Tezaurul cel mai prețios

„La nevoie și cu picioarele goale, dar cu o carte sub braț". Aceasta a fost și a rămas deviza poporului islandez. Cunoscînd-o, înțelegi mult mai bine marea emoție cu care a fost întîmpinată readucerea în țară — după un exil involuntar de trei sute de ani — a două lucrări : „Codex" regius și „Flateyarbok". Pe filele de pergament au fost înscrise cu litere de singe mărturii ale poporului islandez. „Flateyarbok" de pildă, povestește, din anul 1387, pe 450 de file, istoria vechilor regi ai Norvegiei și alte întîmplări privind populațiile Marelui Nord. Aducerea acestui prețios tezaur a fost socotită un eveniment fără precedent în istoria milenară a țării. Se amintește că timp de două sute de ani ele au fost privite ca cele mai valoroase piese ale celebrei colecții „Arnamagna" de la Universitatea daneză din Copenhaga. Pentru a le primi, Islanda a construit o clădire specială în incinta Universității din Reykjavik. Lor li se vor adăuga încă 2 000 de pergamente — colecția „Arnamagna" — pe care Danemarca a hotărît să le dea Islandei, după ce în prealabil vor fi fotografiate. O operație care va dura cam 25 de ani. Recitiți deviza. Cunoscînd-o, înțelegi mult mai bine de ce aceste vechi manuscrise s-au întors în țară cu un crucișător, al marinei regale daneze, întovărășite de ministrul afacerilor externe al Danemarcei și de ce în acea zi Islanda și portul Reykjavik erau în sărbătoare.

Un intantaneu. Timpul de expunere : a 1 000-a parte dintr-o secundă pentru a surprinde momentul cînd acest fluture „sărută" floarea, zburînd pe loc, cu aripile bătînd cu o frecvență de 85 ori pe secundă.

„INTELIGENȚELE" REGNULUI VEGETAL

Planta este ca omul : iubește, se teme, atacă și se apără, raționează, își ocrotește progenitura.

Nu este vorba de fantasmotanică. Nu. Este materia cursului ce-l predă Jean-Marie Piet la Universitatea din Nancy. Nimic nu este etern, tot ce trăiește se modifică. Așa cum s-a întîmplat cu dinosaurii acum dispăruți, și plantele au evoluția lor și deci o „istorie". Iată așadar după clasificarea lui Linné o a treia adnotare importantă : cu toate că este lipsită de complexul sistem nervos care caracterizează lumea animală, **planta are o gamă de reacții care se pot bine defini, o mie de analogii cu comportamentul omului.**

Frumoasa orhidee este una dintre inteligențele regnului vegetal. Ca să atragă insectele purtătoare de polen recurge la mimetism, însușindu-și parfumul și culoarea femelei anumitor insecte, cum este cazul orhideei „Cypripedium". O altă specie, „Cattleya", deosebit de prolifică (în fiecare capsulă cuprinde șase mii unități de polen, o singură plantă putînd produce anual pînă la 74 milioane), cînd constată că numărul a crescut excesiv introduce automat în acțiune un mecanism de „control al nașterilor". Cît privește orhideea „Vypripedium", dacă este înțepată de o insectă nocivă, se îngrijește singură izolînd înțepătura cu elemente toxice într-o escrescență. Anemonele sînt timide, pudice, iubesc protecția arborilor mari. Cum prea multă umbră le-ar ucide, au ales să înflorească în perioada cînd arborii sînt lipsiți de frunze. „Leontopodium alpinum" — steaua alpină, ultima născută printre plante este cea mai progresată în evoluție : este o înflorescență, cu o marcată diviziune a muncii. Gura leului („Antirrhinum maius") este economă, precoce, rezistentă și capabilă să se reproducă pe orice tip de teren. Cînd o insectă o apasă cu greutatea ei pe petale, floarea de obicei închisă, se deschide ca gura unui leu. Margareta („Leucanthemum vulgare") prezintă ca și steaua alpină un exemplu de înflorescență progresată : florile externe simulează o corolă, sînt sterile și nu au de cît datoria de a atrage insectele ; cele interne reduse la stamine se ocupă numai de reproducere.

Plantele știu să calculeze timpul de acțiune pentru a-l învinge pe cel mai tare de cît ele, ca anemonele și lăcrămioarele care ar fi ucise de prea multă umbră ; au instinctul matern, caracteristic tuturor angiospermelor, au spirit combativ — marile invazii, migrații sau faze de opresiune sînt prezente în istoria lor ca și în a noastră. Și poate mai mult de cît noi au sensul limitelor în cadrul cărora să exploateze lumea care le găzduiește (orhideea nu mai produce clorofilă în cazul suprapopulării).

URBANISMUL ÎN CLASELE PRIMARE

O experiență dintre cele mai interesante a fost făcută în Franța, la o școală primară. Băieți și fetițe au vizitat un cartier industrial, apoi, reîntorși în clasă au desenat pomi, case, drumuri. Tema pe care o aveau de făcut, era ca să realizeze un oraș. Redăm din ziarul „Le Figaro" cîteva dintre gîndurile celor mai tineri urbaniști din lume :

„Construiesc, spunea unul, o casă aici, dar pentru asta trebuie să tai un pom, și atunci pînă la urmă nu vor mai fi pomi".

Sau : „În acest oraș trebuie să fie o fabrică. Dar unde s-o pui ? Nu prea aproape de case, pentru că fabrica nu miroase frumos. Dar nici prea departe pentru că atunci cum vor face tații ca să meargă la fabrică, dacă nu au mașină ?"

Dl. Lefevre, arhitect urbanist care a întreprins această experiență la Centrul de documentare pedagogică din Loara a conchis : „Am dorit să aduc o contribuție la formarea spiritului cetățenesc și la o educație pentru viața în comun".

S-a propus ca această materie să fie urmărită pînă în ultimele clase și, bineînțeles, profesorii ce vor preda să aibă cunoștințele adecvate, de specialitate.

Este o idee ce nu trebuie pierdută, adăugăm noi.

TEHNICĂ

DIAGNOSTIC LA GALERIA SUBTERANĂ

Știați că pe conducta forțată și în galeria de aducțiune de la Hidrocentrala de pe Argeș presiunea apei atinge valori de pînă la 16 atmosfere, adică 16 kg forță pe centimetru pătrat ?

Vă dați seama ce presupune o asemenea presiune asupra pereților galeriei, ce efecte are asupra rocilor apa ce vine sub presiune și cu viteze mari ?

Probabil că presupuneți ca și noi că aceste efecte sînt deosebit de mari, chiar considerabile. Pentru proiectanții de asemenea lucrări însă presupunerile nu valorează prea mult ; ei au nevoie de date certe privind structura și comportamentul rocii respective, pentru a putea dimensiona exact lucrările de excavații, de betonare, de etanșare, de drenare, în scopul executării acestora în condiții tehnico-economice corespunzătoare și cu un coeficient de siguranță satisfăcător.

Acest ultim element are o importanță primordială, întrucît orice procent de siguranță este legat de cheltuieli mari. De unde și necesitatea cunoașterii cît mai precise a condițiilor geologice tehnice determinate în formațiunile respective.

Lucrul acesta se obține cu ajutorul unor încercări repetate a comportamentului galeriilor sub efectul presiuni hidraulice. În mod practic, se excavează niște galerii care apoi sînt obturate cu așa-numite dopuri de beton (de fapt niște adevărate construcții, încastrate în pereții rocii și prelungite în interiorul galeriei care presupun, pentru asigurarea aderenței și a etanșării, injecții de ciment sub presiune etc., etc.), lucrări dificile, costisitoare, de lungă durată și mai ales puțin economice prin caracterul lor de unicat.

Proporțiile acestor cheltuieli — greu de calculat dacă se are în vedere că numai la Hidrocentrala de pe Lotru, de pildă, se excavează zeci de km de galerii (ca și pe Someș de altfel) precum și faptul că e nevoie de sute de asemenea încercări care întîrzie construcțiile și limitează posibilitățile de caracterizare a galeriilor, au determinat un grup de tehnicieni să caute o soluție mai ieftină și mai operativă. După ani de căutări ei au realizat o invenție a cărei valoare este greu calculabilă prin consecințele ei.

Este vorba de un agregat mobil de obturare a galeriilor, folosibil în galeriile obișnuite, compus dintr-un dispozitiv metalic, prevăzut cu un manșon cilindric elastic exterior, o membrană de cauciuc asupra căreia exercitîndu-se pe cale hidraulică presiuni de pînă la 30 atmosfere se obține o etanșare perfectă a dispozitivului în secțiunea respectivă a galeriei. După fixarea agregatului se pot începe experiențele, adică supunerea galeriei la presiuni de 25—30 atmosfere și chiar la valori mai mari. După realizarea experiențelor într-un loc, agregatul este transportat pe trenul de transport propriu în alte puncte unde este instalat într-un timp record.

Rezultatele ? În primul rînd durata de pregătire a încercărilor se reduce de la ordinul lunilor la cel al zilelor, ceea ce permite realizarea, în aceeași perioadă de timp, a multor încercări pe același tronson de galerie, inclusiv a unor porțiuni cu roci fisurate, lucru foarte important pentru obținerea unor date foarte sigure. Costul, avînd în vedere posibilitatea refolosirii agregatului pînă la uzura totală, se reduce și el la circa 70 la sută.

În final deci, se pot obține într-un timp scurt și la preț de cost scăzut datele care vor permite proiectantului să dimensioneze lucrările de execuție fără marjele de siguranță pe care și le lua pînă acum și fără riscul subdimensionării și a eventualelor avarii produse de apa sub presiune.

Fapt este că fructul creației grupului compus din geologul I. BORDEA, proiectantul V. IIPESCU, inginerii C. TSOUCATOS și IOSIF VLĂDUȚ, toți de la Ministerul Energiei **Electrice, brevetat în țara noastră, se va aplica curînd la principalele șantiere de hidrocentrale.**

M. RADIAN

COPILUL ŞI JOCUL

de Lucia PIETRARU

psiholog la Institutul de igienă şi sănătate publică

Jocul este o funcţie esenţială a vieţii copilului. Încă din primul an de viaţă, părinţii trebuie să acorde o atenţie deosebită asigurării celor mai bune condiţii de igienă şi de dezvoltare organică dar şi evoluţiei percepţiilor, mişcărilor, reactivităţii în general.

Pentru echilibrul afectiv şi intelectual al copilului este necesar ca el să dispună de posibilitatea cunoaşterii realităţii fără constrîngeri sau sancţiuni, ori această posibilitate i-o oferă doar jocul.

Pedagogii şi psihologii descriu existenţa mai multor categorii de joc. Astfel forma primitivă a jocului este **JOCUL EXERCIŢIU**, care constă în repetarea pentru plăcere a unei acţiuni. Jocul cu mînuţele (3 luni), apoi cu genunchii şi picioarele (5-6 luni) sînt asemenea activităţi şi servesc investigării, cunoaşterii propriei realităţi corporale. Nici unul din aceste gesturi nu are o semnificaţie în sine dar fiecare concură la apariţia unor funcţii mai complexe ca vorbirea şi mersul şi care ar fi imposibile fără mişcările aparent haotice, zvîrcolirile şi gîngurelile acestei perioade.

De la cercetarea propriului său corp, copilul trece, treptat, la **JOCUL DE ACHIZIŢIE.** El îşi apropie jucăriile, manifestă preferinţe pentru unele, de obicei acelea viu colorate şi le aruncă pe cele care îl displac.

Pentru sugar este deci foarte important să i se ofere jucării plăcute la vedere, agreabile la pipăit, şi care să nu fie periculoase în momentul folosirii. Ele trebuie să corespundă posibilităţilor sale de mişcare şi de perceptare. Pentru îmbogăţirea cunoştinţelor le putem dărui diferite jucării — animale, păsări sau peşti ce plutesc pe apă şi cu care copilul se poate juca atunci cînd face baia zilnică. Nu-i vom pune la dispoziţie jucării prea complicate, care să-l obosească şi să-i pună în imposibilitatea realizării lui pe plan fizic. Cele mai indicate pentru această vîrstă sînt jucăriile din celuloid, material plastic sau cauciuc care au şi avantajul că pot fi spălate cu uşurinţă. Insistăm asupra dimensiunii jucăriilor, ele nu trebuie să fie prea mici şi mai ales să nu conţină, aşa cum se mai întîmplă uneori, bile sau grăunţe care pot fi înghiţite.

Este bine de asemenea ca pentru copiii de această vîrstă să se evite cumpărarea jucăriilor vopsite, căci unele vopsele pot fi toxice, — precum şi a celor confecţionate din materiale tari sau din sticlă.

La sfîrşitul primului an de viaţă, plăcerea de a manevra cît mai multe şi diverse obiecte este evidentă. În dorinţa lor, firească de altfel, de a răspunde solicitărilor copilului şi pentru a-i prilejui în permanenţă posibilitatea unor confruntări cu obiecte, cu situaţii mereu noi, necesare dezvoltării sale spirituale, unii părinţi fac adeseori greşala de a dărui, zilnic, cîte o jucărie, copilului lor. Aşa se întîmplă că spaţiul special amenajat pentru jucării se transformă cu timpul într-un adevărat depozit de jucării şi, treptat, copilul îşi pierde interesul chiar şi pentru cele mai noi achiziţii. Pentru dezvoltarea imaginaţiei copilului, a spiritului său creator, este poate mai util ca oferirea unei jucării să nu devină o acţiune de rutină în care jucăria îşi pierde orice semnificaţie pentru cel mic.

Pentru dezvoltarea mişcărilor, părinţii vor cumpăra la început tarcuri pe roţi, pe care copiii le pot împinge cu uşurinţă, mai apoi **JOCURI DE ECHILIBRU** — cărucioare, cai de lemn, jocuri cu popice. Pentru **JOCUL ÎN AER LIBER,** sînt indicate scările, planşele înclinate la diverse unghiuri, cuburile din materiale uşoare, scări combinate pentru escalade, recipiente. Se vor evita jocurile în care se foloseşte un singur picior şi care pot favoriza dezvoltarea asimetrică a corpului, de asemeni şi jocurile de balans.

La această vîrstă se pot da copiilor primele jucării mecanice.

Observînd jocul unui copil, ceea ce ne izbeşte este identitatea sa cu personajul pe care îl joacă. El este absorbit de rolul său, deseori nu simte oboseala, foamea sau frigul. Pentru copil jocul nu este un simplu amuzament. El are reguli severe pe care copiii le acceptă şi le respectă. Seriozitatea copilului în joc nu trebuie să ne surprindă. Copilul pare să uite că este copil, el se consideră „coşar" şi în acest rol cere şi celor din jur să accepte noua lui situaţie. Acesta este **JOCUL SIMBOLIC,** anogenul jocului infantil, tocmai pentrucă în el sînt prefigurate, pe plan imaginar, realizările concrete viitoare.

Desigur copilul nu se antrenează conştient pentru viaţa serioasă dar proba jocului realizează în fond un antrenament involuntar. El dobîndeşte prin acest joc autonomie şi scheme practice pentru viaţa lui de adult.

Este bine ca părinţii să acorde o atenţie deosebită acestor aspecte, specifice copilului între 2 şi 5 ani, să urmărească, atît creşterea cît şi dezvoltarea funcţiilor sale latente, a vorbirii, a imaginaţiei şi a sensibilităţii prin joc.

Pentru dezvoltarea abilităţii, a puterii de creaţie şi chiar a gustului artistic, jocurile de construcţie cu cuburi, piramide, înşirare de inele, jocuri cu înşurubări, ciocane şi cuie din material plastic se pot organiza.

Sînt frecvent utilizate cu bune rezultate, în special pentru dezvoltarea limbajului, imaginile, cărţile cu imagini viu colorate, marionetele, lanterna cu proecţii, diafilmele.

JOCURILE CU ROLURI au o importanţă deosebită în dezvoltarea capacităţii de fabulaţie, a imaginării pe plan mintal, abstract. De aceea, părinţii pot provoca organizarea unor asemenea jocuri, în care desfăşurarea mentală se poate desprinde cu uşurinţă de obiectele şi fenomenele accesibile direct, copilului. În jocurile de ficţiune copilul se interiorizează, chiar şi atunci cînd evocă actele vieţii sale zilnice.

De fapt, orice jucărie, orice joc trebuie să aibă un rol formativ.

Să nu cumpărăm o jucărie doar pentru a ocupa mîinile şi timpul copilului. El se joacă cu mai multă plăcere atunci cînd jucăriile îi aduc cunoştinţe şi impresii noi.

Dacă **s-a îmbolnăvit,** copilul va căpătă jucării care să nu-l agite sau să-l oboseacă. Pentru a preveni accidentele vom avea grijă ca el să nu se joace cu acele, mărgelele, nasturii sau cu medicamentele care uneori, fiind sub formă de pastile frumos colorate, îl pot tenta.

Este adevărat că la copilul de un an sau doi se pot constata **JOCURI DE RELUARE NEÎNCETATĂ A ACELORAŞI ACTIVITĂŢI.** Unele jocuri devin adevărate obsesii. Un copil deschide şi închide la nesfîrşit o cutie, urcă şi coboară de zeci de ori treptele unei scări, reproduce o literă, mereu aceeaşi, pe o hîrtie albă fără a obosi, aşa cum se întîmplă cu un adult. Există ritmuri naturale : ritmul somnului, ritmul febrei. Ritmul este necesar multor activităţi şcolare, recitarea, numărarea, repetarea unui cîntec. Şi jocul copiilor mai mari prezintă deci această înclinaţie către ritm. Este cea mai mare greşală ca părinţii să-şi manifeste nemulţumirea sau să întrerupă asemenea jocuri. Această înclinaţie a copilului pentru ritmuri şi repetări constituie, printre altele, o manifestare particulară a nevoii sale de ordine.

Consecinţa cea mai directă a acestei nevoi de ordine a copilului este predilecţia sa pentru regulă.

Cunoscînd aceste trebuinţe ale copilului, părinţii pot forma la copii cu ajutorul **JOCULUI CU REGULI,** obişnuinţele necesare vieţii zilnice. Încetul cu încetul, copilul capătă conştiinţa lucrurilor care-i aparţin, învaţă să mănînce, să se îmbrace şi să se încalţe singur. Copilul trebuie îndrumat fără grabă şi violenţă, stimulîndu-l, ceea ce este poate uneori mai greu de realizat, dar sigur, mai util. Atunci se va putea spune că jocul contribuie la introducerea formelor sociale de educaţie a copilului cînd el acceptă fără constrîngeri regulile impuse.

În sarcina părinţilor nu stă doar dăruirea jucăriilor celor mai potrivite ci mai ales organizarea şi supravegherea jocului, pentru a preveni accidentele, agitaţia şi oboseala copilului. Este recomandabil ca înainte de culcare, jocul copilului să fie mai liniştit pentru a nu-i tulbura somnul.

Urmărind cu tact cum se joacă copiii, este necesar să-i lăsăm să se bucure de libertatea pe care jocul le-o oferă, să le conducem în aşa fel acţiunile încît să-şi poată manifesta toată independenţa şi iniţiativa.

Procedînd cu supleţe, părinţii vor face ca disciplina din joc să devină modelul disciplinei muncii şcolare şi sociale de mai tîrziu.

TERMOMETRUL URCĂ. SÎNTEM METEOSENSIBILI LA CĂLDURĂ. DE CE?

Ne place sau nu ne place căldura. Suportăm sau nu suportăm frigul. O furtună ne dă dureri de cap. Cu 24 ore înaintea unei ploi puternice avem o stare fizică şi psihică specială. La o creştere cu cîteva grade peste o anume temperatură ne scade randamentul de muncă iar o trecere bruscă de la o temperatură la alta ne înzestrează cu un nesuferit guturai. Există o legătură veche, foarte veche chiar, între starea vremii şi existenţa noastră zilnică. Iar faptul că această legătură a determinat o experienţă valoroasă, capabilă să dea prognoze despre starea vremii, pe care nu le dispreţuiesc nici... meteorologii, nu face decît să argumenteze în favoarea existenţei...

Ştiinţa explică astăzi influenţa fenomenelor meteorologice asupra omului, explică reacţiile, pe care acestea le declanşează în viaţa noastră, urmările asupra sănătăţii noastre.

— Urcarea temperaturii sau scăderea ei cu cîteva grade, ne pun pe mulţi dintre noi într-o stare specială. Nu ne simţim bine. Starea firească, normală de pînă atunci, este dezechilibrată. De ce ?

— Depăşirea temperaturii normale a corpului, cea de 37 grade, indică o alterare a sănătăţii, nu ? Tot aşa, cîteva grade în plus sau în minus pretind o adaptare imediată la noile condiţii. E vorba de un *efort nou* pentru organism. Omul a cucerit, ne spune în continuare primul nostru interlocutor, prof. dr. docent *ILIE ARDELEAN*, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, limite care se lărgesc mereu. El a dovedit că poate trăi la temperaturi de —40 de grade sau la +50 de grade, adică în zone între care există nişte diferenţe de temperatură de 100 grade. S-a reuşit şi se reuşeşte aşadar, o menţinere cu respectarea anumitor condiţii, a echilibrului termic corporal în limite fiziologice.

— La ce condiţii vă referiţi?

— În primul rînd, la faptul că adaptarea biologică la mediu presupune asigurarea unei protejări a omului (costum special, microclimat etc.). În al doilea rînd, şi cred că este vorba de cea mai importantă condiţie, mă refer la caracterul strict individual, specific, al fiecăruia dintre noi, de a răspunde greu sau uşor, de a ne adapta cu efort mai mare sau mai mic la solicitările mediului. Oamenii nu sînt identici unii cu alţii, nici identici cu ei înşişi, în timp.

— Se vorbeşte totuşi despre meteosensibilitate. Toţi oamenii sînt meteosensibili ?

— Aici trebuie făcută o diferenţă. Schimbările de vreme au o influenţă generală asupra organismului uman. Dar numai unii sînt meteosensibili, adică cei care suportă mai greu schimbările de vreme. Şi, în general, aceasta se explică printr-o deficienţă a sănătăţii.

— Ne-am referit în special la temperatură, fiindcă ne aflăm în lunile de vară. Este temperatura unul dintre cei mai greu adaptabili factori pentru om ?

— Da şi aş preciza : variaţiile de temperatură şi în special creşterea ei supun omul la un efort în plus, dau o mai mare sarcină de lucru inimii, provoacă scăderea capacităţii de muncă. Creşterea temperaturii afectează în primul rînd, pe cei a căror sănătate este defectuoasă : cardiacii cei cu afecţiuni pulmonare sau endocrine, cu un sistem nervos mai sensibil.

— Există sezoane pentru anumite boli ?

— Fără îndoială, iar cel mai cunoscut este sezonul „gripei", ne răspunde de data aceasta dr. *ALEXANDRU LUNGU* de la Institutul de endocrinologie dr. C. I. Parhon. Schimbările de decor produse de succesiunea anotimpurilor au influenţe puternice asupra existenţei umane, pe toate planurile, de la cel psiho-social la cel biologic. Există sezonul gripei, dar se poate vorbi şi despre perioade ale anului în care alte boli, cum ar fi astmul, reumatismul sau tulburările cardiovasculare au o frecvenţă mărită. În general, însă, lăsînd la o parte alterările stării de sănătate, de-a lungul unui an, numeroase funcţii ale organismului normal prezintă fluctuaţii mai mult sau mai puţin regulate, legate de anotimpuri. Sînt *bioritmurile sezoniere,* larg studiate în ultima vreme de relativ tînăra ramură a biologiei, bioritmologia.

— După cum afirmaţi, bioritmurile reproduc schimburile de climă de la un anotimp la altul. Am putea cunoaşte cîteva dintre ele ?

— Precizez că nu e vorba de o copiere fidelă a oscilaţiilor climatice anuale, ci de o adaptare activă a organismului viu la mediu. Cîteva exemple de bioritmuri sezoniere la om : în sînge, numărul maxim al leucocitelor se situează iarna, cel minim — vara; conţinutul în hemoglobină al globulelor roşii e cel mai ridicat la sfîrşitul iernii şi începutul primăverii, avînd un minim marcat în luna iunie ; frecvenţa medie zilnică a pulsaţiilor cardiace are un maxim în timpul verii şi o minimă iarna; metabolismul bazal e mai scăzut în timpul iernii decît primăvara şi iarna. Funcţiile endocrine au şi ele o ritmicitate sezonieră ; activitatea glandei tiroide este mai intensă în sezoanele reci decît în cele calde. Aş mai putea aminti, dintre procesele fiziologice declanşate ca urmare a influenţei anotimpului estival asupra organismului uman, nivelul minim al trombocitelor în timpul verii, faptul că 60 la sută din populaţia sănătoasă din zonele temperate prezintă vara o încetinire a vitezei de sedimentare a hematiilor sau constatarea că părul din barbă creşte în august cu cîte 0,538 mm. pe zi, în timp ce în ianuarie creşte doar cu 0,305 mm. pe zi. Statisticile mai arată că verile foarte călduroase marchează o frecvenţă a apendicitelor şi a deslipirilor de retină. Vara este, în general, defavorabilă şi hipertiroidismului, bolilor cortico-neurovegetative.

— Deci sănătoşi sau bolnavi, toţi sîntem supuşi bioritmurilor sezoniere. În afara măsurilor recomandate fiecărui bolnav, conform bolii de care suferă, cum ne putem adapta mai uşor la schimbarea de temperatură ?

— Pentru a întări capacitatea de adaptare a organismului la mediu, ne răspunde prof. dr. *ILIE ARDELEANU,* este nevoie de călire. Sigur, călirea pentru a reacţiona normal, fără suferinţe la factorii de extremă mobilitate, de extremă varietate ai vremii, trebuie să înceapă din copilărie şi să continue toată viaţa. Dar ea poate începe, în cazul cînd am neglijat-o în copilărie sau în tinereţe, la toate vîrstele. Ce înseamnă ? Să trăim mai mult în aer liber, să combatem sedentarismul prin cît mai multă mişcare în timpul liber, să ştim cum să ne îmbrăcăm — de pildă, să preferăm culori deschise şi, mai puţin fibrele sintetice — cum să ne ferim de excese alimentare, de băuturi prea reci, de diferenţe prea mari ale temperaturii, de duşuri, da, chiar de duşuri prea reci, care au efecte contrare celor aşteptate.

— Condiţiile vieţii moderne, confortul chiar, care sporeşte, nu micşorează puterea noastră de adaptare ?

— Fireşte, este de părere conf. dr. *NICULAE TELECKY*, director adjunct ştiinţific la Institutul de balneologie şi fizioterapie. Aş spune chiar că omul modern a devenit mai sensibil la condiţiile meteorologice tocmai datorită cuceririlor civilizaţiei. În această privinţă, vara oferă posibilităţi mari de a combate această *dezadaptare,* înlesneşte exodul celor din mediul urban în mijlocul naturii, la soare, la verdeaţă, la apă. Deci nu e vorba doar de agrement ci de o adevărată *domesticare,* de o sporire a posibilităţilor fiecăruia de a se adapta cu mai puţine „sensibilităţi" la variaţiile de temperatură sau la alţi factori ai vremii.

— Asta în ceea ce priveşte individul. Există o preocupare mai generală, conchide prof. dr. docent *ILIE ARDELEANU,* pentru a cărei lărgire aş pleda. Pe măsura dezvoltării procesului de urbanizare — peste două decenii şi jumătate, omenirea va trăi în oraşe cu peste 100 000 locuitori — diponibilul de natură scade. Sistematizarea, structurarea aşezărilor umane trebuie să ţină seama de nevoia omului modern de a avea zone verzi pe suprafeţe cît mai mari, chiar în mediile urbane în care populaţia va locui şi nu numai în anumite zone exterioare, afectate odihnei şi agrementului. Să nu uităm că zonele verzi constituie nu numai o ambianţă sănătoasă, propice călirii, dar şi un mediu menit a contribui la reducerea gradului de poluare a atmosferei, o altă problemă a societăţii noastre contemporane.

Lucia MANOLESCU

Concursul nostru cu premii

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

ETAPA A II-A

Condiţii generale

1) Cea de a doua etapă a competiţiei culinare organizată de revista noastră începe săptămîna viitoare (nr. 713 al revistei).

2) La concurs pot participa atît concurenţi care au luat parte la prima etapă cît şi cei care vor să intre în competiţie abia acum.

3) Nu pot concura profesioniştii în arta culinară, membrii redacţiei revistei sau ai tipografiei ei.

4) Temele etapei a doua vor apare în nr. 713 şi 714 ale revistei MAGAZIN.

5) Buletinul de răspunsuri, care va trebui completat de concurenţi, va apare în nr. 714 al revistei, odată cu enunţarea ultimei teme a concursului.

6) Buletinul va fi completat foarte citeţ. Buletinele ilizibile, cu ştersături sau adăugiri vor fi înlăturate. El va fi completat, decupat şi expediat cel mai tîrziu joi 17 iunie, data poştei.

7) Revista îşi declină orice responsabilitate în cazul că un buletin de răspunsuri se pierde sau e expediat mai tîrziu decît data fixată.

8) Răspunsurile exacte la întrebările celei de a doua etape vor fi publicate în nr. 716 al revistei.

9) Data festivităţii de premiere, precum şi aceea a publicării listei de cîştigători vor fi anunţate ulterior.

Premiile

A. Din cei 10 000 lei reprezentînd valoarea globală a premiilor acordate în concurs, cea de a doua etapă va fi dotată cu cîştiguri însumînd 6 500 lei, repartizaţi după cum urmează :

B. Concurenţii care au obţinut pentru cele 7 teme ale etapei a II-a 65 la sută din punctajul acordat, vor obţine locul III în clasament, pentru 75 la sută din punctajul stabilit locul II ; pentru 85 la sută, locul I.

C. Primul clasat va cîştiga un premiu în valoare de 2 500 lei. Cel de al doilea clasat, un premiu în valoare de 1 500 lei. De la cel de al treilea clasat pînă la al zecelea inclusiv, concurenţii vor primi premii în valoare de 700—100 lei, în funcţie de punctajul obţinut.

D. Concurenţii care au totalizat unul din procentajele de mai sus vor fi clasaţi de juriu în funcţie de propunerile lor privind un meniu de sezon improvizat pentru oaspeţi nepreveăuţi. **Acest meniu va fi trimis redacţiei odată cu buletinul de răspunsuri care va apare în nr. 714 al revistei. Meniul va fi bazat pe rezervele de care o gospodină dispune în mod obişnuit în cămară şi în acest anotimp, în frigider. Prepararea lui trebuie să fie rapidă, prezentarea aspectuoasă.**

Condiţii speciale ale etapei a II-a

Concurenţii primei etape, care au totalizat cel puţin jumătate din punctajul stabilit, vor beneficia în etapa a doua de un supliment de puncte egal cu 20 la sută din punctele bune realizate în prima etapă a concursului.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

LICEELE CU PREDARE ÎN LIMBI STRĂINE

Răspunzînd cititoarei noastre **LIANA POPESCU** — Braşov îi comunicăm că în oraşul unde locuieşte nu va funcţiona în viitorul an şcolar nici un liceu cu predare în limba franceză. La Braşov va fi înfiinţat un liceu cu predare în limba rusă. Licee de felul celor de care vă interesează sînt prevăzute a funcţiona la Bucureşti şi Craiova.

Concursul de admitere va avea loc între 22 iulie şi 3 iulie.

CÎND SE FACE EXAMENUL MICRORADIOGRAFIC

ILEANA FLOREA — Iaşi. Examenul microradiografiic se poate face cu maximum 30 de zile înainte de data concursului de admitere, în centrul judeţean respectiv sau în centrul universitar.

CONDIŢIILE DE VÎRSTĂ LA ADMITEREA ÎN LICEELE DE SPECIALITATE

La întrebarea adresată de **IOANA CĂLIN** — Roşiorii de Vede, răspundem că regulamentul şcolar prevede că la concursul de admitere (cursurile de zi) se pot prezenta acei candidaţi care au promovat clasa a VIII-a a şcolii generale, dacă nu au depăşit vîrsta de 17 ani împliniţi în anul calendaristic în care se înscriu la concurs (1 ianuarie — 31 decembrie).

Dacă sora dv. se încadrează în aceste prevederi atunci poate concura.

CUM SUSŢIN PROBELE CANDIDAŢII DIN RÎNDUL NAŢIONALITĂŢILOR CONLOCUITOARE

E. BALOGH — Braşov. Aceasta categorie de candidaţi vor susţine probele de concurs în limba maternă. În acest scop, o dată cu actele de înscriere vor adresa comisiei o cerere scrisă, indicînd limba în care solicită să fie examinaţi.

PROFILUL INSTITUTULUI DE SUBINGINERI DIN HUNEDOARA

CRISTEA SIMIONESCU — Galaţi. Acest institut este subordonat Institutului de mine din Petroşani. La cursurile de zi (durata studiilor 2 1/2 ani) există următoarele secţii : furnale şi oţelării, prelucrări plastice şi tratamente termice, electromecanică, metalurgică. La cursurile serale (durata: 3 1/2 ani) funcţionează secţiile: prelucrări plastice şi tratamente termice şi electro-mecanică metalurgică.

CUM POATE FI DISTRUSĂ O CIUPERCĂ A LEMNULUI

Răspunzînd dorinţei cititorului **MANOLACHE DOBRESCU** din **Suceava,** de a afla „Cum se combate ciuperca xilofaga", profesorul **DUMITRU BALINTE** din **Bucureşti, str. Căderea Bastiliei nr. 29,** ne scrie următoarele :

Una din ciupercile păgubitoare care provoacă putrezirea lemnului este Merulius lacrimans denumită popular ciuperca de pivniţă sau bureţi de casă. Lemnul atacat de aceasta ciupercă, în special bradul, este distrus de un putregai de culoare cafenie.

Ciuperca formează pe suprafaţa lemnului putred un strat de firişoare cu aspect pîslos, un miceliu gros de pînă la 1 cm.

Culoarea firişoarelor de ciupercă este la început albicioasă apoi cenuşie, abia mai tîrziu ia o culoare mai închisă pînă la cafeniu.

Ciuperca se dezvoltă masiv pe grinzile din pivniţă, atacă pardoseala caselor umede, stîlpii podurilor pe care le distruge complet. În condiţii de umezeală, miceliul produce picături de apă ca lacrimile care contribuie la putrezirea lemnului. Lemnul se brunifică, se moale şi se descompune, sfărîmîndu-se în bucăţi.

Pe lemnul putrezit se formează cruste de culoare galbenă brună. Metodele de combatere nu sînt uşor de aplicat, dar se recomandă folosirea unui material lemnos uscat şi impregnarea lemnului cu o soluţie dezinfectantă. Cele mai bune rezultate se obţin folosind o soluţie de creozot.

POŞTA

IULIAN ŞTEFĂNESCU din **Piteşti, P-ţa General Cristescu nr. 5,** deţine colecţia revistei „Magazin", de la apariţie şi pînă la zi şi o pune la dispoziţia celor interesaţi.

DIMITRIE ZGRIBAVU, str. Ion Vidu nr. 24, Bocşa Montană, jud. Caraş-Severin, deţine colecţia revistei „Magazin" pe anii 1967, 1968, 1969 şi 1970. Cei interesaţi îi pot solicita prin scris numerele pe care doresc să şi le procure.

PENTRU FETIŢELE NOASTRE CÎTEVA MODELE DE VARĂ

1. Din bumbac imprimat un pantalon şi o bluză scurtă. Bluza cu mînecă scurtă, închisă cu nasturi în faţă şi susţinută în partea de jos cu o bandă dublă. Eventual se poate trece prin bandă un elastic.

2. Din material în dungi, o tunică lungă şi un pantalon. Singura garnitură este o bordură lată la gît şi mîneci.

3. O rochie dintr-o ţesătură de bumbac în buline care se găseşte în magazine, tăiată mai jos de talie, cu buzunare mici aplicate. Mîneca scurtă, puţin bufantă, prinsă în manşetă. Fusta este croită în bie.

4. O rochie simplă din material uni (tercot subţire) avînd o ganitură albă, guler şi cordon cu tighele late.

Desene şi text : Doina LEVINŢA

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

ANTOANETA ANDREI — Giurgiu. *În cazul unei rinite alergice vă îndrumăm către clinica O.R.L., spitalul Colţea, şi la serviciul alergologie, spitalul Dr. C. Davila, Calea Griviţei 4, Bucureşti.*

B. V. — Baia Mare, jud. Maramureş. *Din descrierea dv. presupunem că la vîrsta de 14 ani aţi prezentat o encefalită iar simptomatologia actuală reprezintă sechele ale acestei afecţiuni. Nu credem că vă poate ajuta altcineva în afara medicului neuropsihiatru. Este obligatoriu să faceţi şi o electroencefalogramă. Credem că o internare în clinica de neurologie din Cluj ar fi de un real folos.*

CORNELIA IONESCU. *Prezenţa cearcănelor poate fi în legătură cu mai multe afecţiuni sau dezechilibre hormonale. Nu veţi găsi un remediu ocolind medicul. Este obligatoriu un examen clinic la specialistul în boli interne.*

GH. ALEXIU — Arad. *Tema solicitată de dv. a fost abordată în revista noastră, în limita cunoştinţelor oferite de cercetările actuale în problemele cancerului.*

Dr. Ana MURGULEŢ

ÎN MAGAZINE

Jucării, jucării,
Vă aşteaptă dragi copii ! (6323A)

GOSPODINE !
RAPID, COMOD, CURAT
puteţi pregăti o supă de vită consistentă şi gustoasă folosind „SUPCO"
Reţetă nouă, calitate superioară „SUPCO" — în fiecare zi — în toate unităţile de legume şi fructe
(6282)

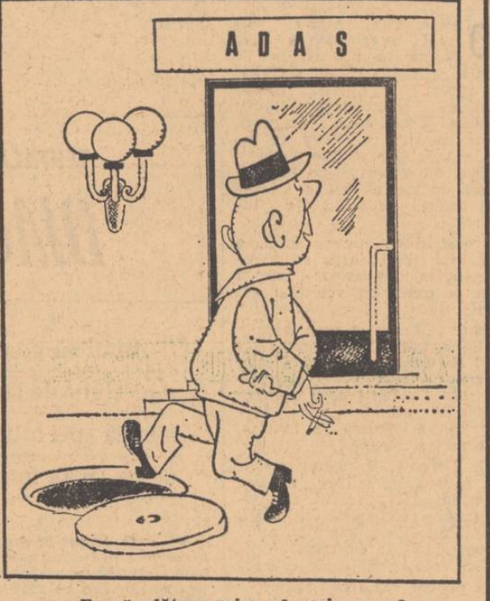

— Eu să plătesc prime de asigurare ? Nu văd să mă pască vreo primejdie !
(6340)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Mînăstire-ntr-un picior, ghici ciupercă, ce-i ?

În lume apar incontinuu tot felul de tipăriturI : cărți, ziare, cărți poștale, formulare etc. etc. Printre aceste tipărituri a apărut în India, la Bombay, cartea poștală pe care o reproducem aici.

Firește că ea reprezintă ceva, poate chiar ceva prețios, pentru unii.

Știți oare cum se numește acest imprimat, ce reprezintă el și ce cuprinde, ca text ?

To YO3 RD om Liviu

73's de INDIA

C. D. JeFFERIES
Meher Mansion,
Cooperage,
Bombay-1, INDIA.

VU2BEZ

OM DEREK

Confirming QSL QSO on 14.050 MHz on 19-8-70
at 23.30 GMT My Rig:- Rx HQ180 Tx FLDX1000
Antenna DOLE Your RST 5-7-7 Tks for QSL/Pls QSL

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

O poveste polițistă ca în filme

Asasinul, tocmai se eliberase din închisoare unde ispășise o condamnare, legată de presupunerea că și-ar fi ucis soția. Cu ani în urmă, fusese căsătorit. Soția sa, îndrăgostindu-se la un moment dat de altcineva a vrut cu tot dinadinsul să scape de soț. În acest scop, și-a tăiat mîna stîngă, pe care a lăsat-o în propria locuință, după care a fugit de acasă, împreună cu amantul, fără a lăsa vreo altă urmă. Soțul a relatat la poliție cele descoperite acasă, dar pentru că nimeni nu putea da relații despre femeia dispărută, s-a presupus că este la mijloc o crimă, comisă chiar de soț, care căuta astfel să-și creeze un alibi.

Soțul a fost arestat, judecat și condamnat la 20 de ani închisoare. Nu s-a aplicat o pedeapsă mai mare pentru că totuși nu existau suficiente probe.

După arestare, nu a putut fi totuși condamnat pentru că nici o lege nu pedepsește de două ori, pentru una și aceeași faptă El nu putea fi deci condamnat pentru uciderea fostei soții, întrucît aceasta a fost presupusă ucisă iar omul își executase pedeapsa corespunzătoare. Așa-i că este ca în filme ?

Totuși, cu oarecare logică și perspicacitate se ajungea și pe cont propriu la răspuns, mai cu seamă dacă se cunoștea poanta.

Care este formula ?

Denumirile chimice și formulele substanțelor sau materialelor prezentate în numărul anterior al revistei sînt următoarele :

1. Apa tare = acid clorhidric = HCl...
2. Apa oxigenată = peroxid de hidrogen = H_2O_2.
3. Amoniacul, în soluție = hidroxid de amoniu = NH_4OH.
4. Cristalul de stîncă = cuarț = bioxid de siliciu = $Si\ O_2$.
5. Diamantul = diamant = carbon pur, cristalizat în sistemul cubic = C.
6. Funinginea = carbon amorf = C.
7. Grafitul = carbon cristalizat în sistemul hexagonal = C.
8. Oțetul = acid acetic (diluat) = $HOOC\ CH_3 + H_2O$.
9. Piatra de var = carbonat de calciu = $CaCO_3$.
10. Sarea de bucătărie = clorură de sodiu = NaCl
11. Soda de rufe calcinată = carbonat de sodiu anhidru = Na_2CO_3.
12. Soda caustică = hidroxid de sodiu = NaOH.
13. Sifonul = soluție apoasă de acid carbonic = $H_2CO_3 + H_2O$.
14. Spirtul rafinat = alcool etilic = CH_3CH_2OH sau C_2H_5OH.
15. Vitriolul = acid sulfuric concentrat = H_2SO_4.

Cite dintre aceste formule vi le-ați reamintit ?

POȘTA CITITORILOR

La întrebările din nr. 698/20. 02. 71 al revistei noastre, după selecționare și tragere la sorți, răspunsurile cele mai bune au fost ale următorilor cititori :

Jean Marin Chiciu, contabil, București ; **Radu Șendrea,** contabil, Corabia, jud. Olt ; **Marina Ioș,** elevă, cl. a IV-a D, Șc. generală nr. 5, București. (Dragă Marina, regretăm, dar problema pe care ne-o propui a mai fost publicată în revista noastră. Poate vei găsi altceva. Așteptăm) ; **Nicolae Munteanu,** elev, cl. a VIII-a E, orașul Motru, jud. Gorj. (Problema trimisă este prea simplă. Altceva nu se poate ?) ; **Ion Giroie,** constructor, Drăgășani, jud. Vilcea. (Și problema propusă de dv. este prea simplă. Totuși, nu renunțați poate veți găsi subiecte mai interesante) ; **Aurelian Pop,** Turda, jud. Cluj. (Aceleași remarci ca la tov. Ion Giroie).

Pentru o problemă expusă mai demult, referitoare la măsurarea înălțimii obeliscului, de către Thales, am primit cîteva soluții interesante de la **Ionel I. N. Florescu,** din București, motiv pentru care îl și menționăm.

Conform aceluiași criteriu de selecționare, pentru nr. 702/20. 03. 71, au fost sortate răspunsurile următorilor cititori : **Octav Dumitriu,** comuna Văleni de Vaslui, jud. Vaslui. (În locul problemei propuse, poate veți găsi alta, mai puțin „tehnică") ; **Aurel Morodeanu,** comuna Vitomirești, jud. Olt. (Problemele propuse sînt prea ușoare, prea simple. Poate mai găsiți altele) ; **Marin M. Dudău,** muncitor, comuna Piatra-Olt, jud. Olt ; **Valentin-Paul Olteanu,** liceul T. Vladimirescu. București ; ing. **Gheorghe Coste,** orașul Breaza, jud. Prahova. (Subiectele prezentate s-au mai tratat) ; **Inna Drăgănescu,** elevă clasa a X-a R, liceul Buziaș, jud. Timiș ; **prof. Gheorghe Brașoveanu — Urlați,** București.

Dintre problemele și propunerile primite am reținut deocamdată pe cele de la cititorii noștri menționați în continuare, urmînd a le publica pe parcurs, în limita spațiului disponibil. Vă mulțumim pentru concursul dat și vă rugăm să nu vă impacientați dacă nu vor putea apare toate, deodată. Citiți mai departe și vă veți explica de ce...

Radu Șendrea, contabil. Corabia, jud. Olt ; **Tony Mircea Marinescu,** Tg. Mureș ; **Constantin, A. Vasilescu,** Brașov ; **Ovidiu Ardeleanu,** Internatul de băieți al liceului nr. 2 Satu Mare ; **Constantin Ciobotaru,** Focșani, jud. Vrancea ; **Mariana Panescu,** Uzina de autoturisme Pitești, Serviciul dispeceri ; **Dorin Oniță,** Pașcani, jud. Iași ; **I. Keltz,** Sibiu ; **prof. Gheorghe Brașoveanu — Urlați,** București ; **Marin Jean Chiciu,** București ; **Aurel Irimia,** Buftea, jud. Ilfov ; **prof. Florica Iacobeț,** Tăndărei jud. Ialomița ; **Sica Nicodim,** București ; **Aurel Govojdeanu,** Șimand, jud. Arad ; **Doru Brad,** Timișoara, jud. Timiș ; **Marin Popescu,** Fabrica „Modern". Timișoara ; **Iacob St. Eugen,** Brașov ; **Eue. Ursu,** Școala generală nr. 10. Galați ; **Romeo Marinescu,** oraș Gh. Gheorghiu-Dej, jud. Bacău ; **Puiu Florea,** București ; **Iosif Molnar,** Gherla, jud. Cluj.

Ing. Liviu MACOVEANU

ÎNTRE UN „DA" ȘI UN „NU"

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimate tovarășe,

În curînd voi împlini frumoasa vîrstă de 30 de ani. Mă uit în urma anilor care au trecut, și multe se arată întunecoase pentru mine. Voi încerca să-mi exprim „greul", tinerețile mele, nu știu dacă voi reuși să mă fac înțeles, dar doresc să aflu: cine e vinovatul ?

M-am născut dintr-o familie al cărui „cap" are patima beției (tata e pensionar, numai el are 1 000 lei pe lună, dar banii nu-i ajung nici măcar... o săptămînă). De cînd mă știu în viață, n-am auzit în casă decît ceartă, cuvinte grele, și-am văzut chiar bătăi... Sărmana mamă ! Am pășit în viață cu timiditate și spaimă, am absolvit o școală profesională, în primul rînd fiindcă trebuia să fiu prezent lîngă „omul cu paharul de ...venin", să-mi apăr mama, s-o ajut atît pe ea, cît și pe surorile mele mai mici, care-au putut astfel să urmeze un institut Cum mă pot auto-caracteriza: sînt un om corect, muncitor, îi respect pe ceilalți oameni, fire liniștită (poate timidă), nu beau, nu fumez, știu că am un fizic plăcut, m-aș putea perfect număra printre „gospodinele" bune, căci gătesc, spăl, fac cumpărături, îmi place să depun orice fel de activitate, mai am și calitatea de-a fi sincer...

La 24 de ani m-am căsătorit cu o fată liniștită, am luat-o cu un defect la un picior (nu din milă, ci din dragoste), prima dragoste, n-am locuit de la început împreună, din cauza serviciului „a distanței dintre localitățile natale, mă duceam destul de rar pînă la ea, s-a răcit și mie îmi dădea impresia, cînd ne întîlneam, că mă ceartă, dar nu mă certa, îmi voia binele, însă în mine era atîta timiditate, atîta spaimă, încît toate mi se păreau împotrivă. Ne-am despărțit după cîteva luni, sînt cinci ani de-atunci, dar nici astăzi nu o pot uita, poate și fiindcă îmi merge din ce în ce mai rău... Abia după această căsătorie m-am format pentru viață, am devenit om. M-am îmbolnăvit însă și iată-mă pensionat, pe timp de trei ani. În spital m-a cucerit o tînără, nu cu frumusețea, ci cu trecutul ei trist, m-a apropiat de ea, am ascultat-o atent, mai fusese căsătorită, avea un copil. Am muncit mult, în primul rînd să mi-l apropiu pe copilul de cinci ani, am reușit, am refăcut gospodăria lor ,deși îmi era interzis de către medici să fac efort fizic, dar se simțea nevoia unui gospodar. Pînă la urmă m-am ales cu cuvinte jignitoare din partea mamei ei, am plecat spunîndu-i că pe ea nu mă supăr, voi continua s-o văd, s-o respect etc. Mergeam împreună pe stradă, de multe ori, și-o salutau diferiți bărbați, însă într-un fel lipsit de respect, și eu sufeream, mă chinuiam cumplit. A venit și ziua cea grea: banchetul de sfîrșit de an (era seralistă) și, culmea, am băgat de seamă că „cochetează" cu doi, trei colegi deodată. I-am arătat, a doua zi abia, cît de grav a greșit față de omul care i-a acceptat trecutul, a cerut despărțirea, nu regreta nimic, alți doi ani pierduți, decepții.

În urmă cu aproape 16 luni, la un spectacol am cunoscut o „fată modernă" : ne-am împrietenit repede, la cîteva zile după ce ne-am cunoscut a acceptat să plec cu ea în concediu la munte, trecutul mă rodea și îmi spuneam că și de astă dată voi fi sincer, nu-i voi ascunde nimic, m-a ascultat și m-a acceptat. Mi-a vorbit și ea deschis despre viața ei (împlinise 30 de ani), avusese o decepție în preajma căsătoriei (certificatele arătau că viitorul soț e bolnav), am acceptat-o cu cîțiva ani mai mare ca mine, nu prea drăguță, însă vorbele ei m-au impresionat și din ele am înțeles că are un caracter bun, nu-i place minciuna, nu-i plac aventurile. Am pornit cu mult drag să înjghebez un cămin trainic, eram în sfîrșit fericit.., dar astăzi din nou mă chinuiesc: plecînd pînă la părinți acasă, am primit chiar acolo două scrisori anonime, cum c-ar fi fost văzută cu un tip... I-am spus la întoarcere de scrisori, e negat, acum sîntem în preajma căsătoriei și discuțiile sînt altele: căsătorindu-mă, zice ea, nu mă angajez să te slujesc pe tine, mîncare nu fac (faci tu, doar știi), nu spăl batiste și ciorapi, nu fac tîrgurile... Într-o zi s-a întîlnit cu fostul logodnic, a întrebat-o cine-i fericitul, probabil că ei i-a fost rușine să spună că sînt muncitor (ea e dactilografă), un om corect, așa că i-a spus că sînt profesor (dar stau și mă întreb: atunci ei ar trebui să-i fie rușine și cu propriul ei tată, care tot muncitor este). Și apoi nu i-a fost „rușine" să se afișeze cu mine peste tot, că deh ! fizicul merge ?

Am scris toate astea în mare, aș mai avea multe de înșirat, mă mulțumesc doar și vă întreb dacă sînt poate vinovat, ca nu cumva să greșesc iarăși, sau dimpotrivă, dacă am dreptate, să mă trezesc în acea zi solemnă lîngă ea, spunînd „Da", pentru că n-am acum putere să spun „Nu".

J. J. — București"

Stimate J.J. scrisoarea este extrem de contradictorie și dorința ca, în... rezumat, să afirm sau să infirm vinovăția dumitale în cazul amintit (și în toate celelalte) devine apropape imposibil de îndeplinit. Desigur, încerc ! Elimin de la bun început prejudecățile de ordin profesional, pentru că aici nu mai încape nici o discuție (indiscutabil, a fi muncitor nu-i cu nimic mai prejos decît a fi... dactilografă ! ... și nici savant). Dumneata schițezi o auto-caracterizare (probabil care te avantajează) și, în primele rînduri ale scrisorii parcă și atingi punctul nevralgic al personalității dumitale, atunci, cînd, de fapt, te referi la climatul familial în care ai crescut. Fără doar și poate, explicația pare simplistă, dar — de foarte multe ori — copiii crescuți într-un mediu aflat în permanentă stare de tensiune, timorați de mici, ajung, la maturitate, să sufere de o anumită timiditate pe care, singur, o mărturisești. Dar, aș adăuga, nu numai timiditate: ești extrem de nehotărît (fără supărare !) Îmi scrii și (culmea) îmi ceri mie sfatul dacă să spui „Da" la Ofițerul Stării Civile, după ce tot d-ta înșiri o mie și unul de defecte ale... viitoarei soții ? Cum? Dacă eu spun „Da", repeți după mine „Da"-ul, iar dacă spun „Nu"... Crede-mă, nu intenționez să te ironizez deloc, vreau doar să observi, mai reliefat, că acționezi incert, că ești influențabil (vezi cele două anonime, vezi „cochetăria" fostei soții etc). Ai 30 de ani, ai avut motive reale să te formezi cum te-ai format (spirit ezitant, cu o voință slabă — așa mi se pare mie, cel puțin), n-a venit oare timpul să stai ferm pe propriile dumitale picioare, să știi limpede cum ești și ce vrei, iar atunci cînd tragi o concluzie, rezultat al propriei dumitale judecăți, să urmezi întocmai hotărîrile luate ? Să fie asta ultima dată cînd te mai lași, ușor, influențat !...

PASIUNE

Ne este dat să întîlnim în căutările noastre cotidiene cele mai diverse și uneori cele mai neobișnuite pasiuni. Spun neobișnuite, gîndindu-mă la Traian Georgescu din București, în mîinile căruia banalele bețe de chibrit au căpătat, dincolo de utilitatea lor casnică, adevărate virtuți plastice.

Cu ani în urmă tatăl său construia viori minunate, însuflețite de pasiunea și talentul său. Tînărul meșter de astăzi continuă tradițiile familiei, numai că de data aceasta bețele de chibrit sugerează arhitecturi mai îndrăznețe, mai complicate.

Cinci luni încheiate a meșterit, ajutat de fiul său, la „zidirea" mănăstirii „Sf. Gheorghe" din Hîrlău, pentru care i-au trebuit 40 000 de bețe. Prima vioară construită de dînsul număra 5 200 de bețe, iar violoncelul în mărime naturală, care va fi pentru o singură dată în orchestra Operei, totalizează 56 000 de bețe.

Traian Georgescu ne-a mărturisit intenția sa de a construi, păstrînd toate amănuntele arhitectonice interioare, Curtea domnească de la Argeș, reeditînd minuturalul performanțele vestitului meșter Manole. Cîte bețe îi vor trebui oare dacă pentru biserica Trei Ierarhi din Iași, realizată în 2 ani, i-au fost necesare 240 000 de bețe de chibrit ?

Constantin CIOCAN

Mănăstirea „Sf. Gheorghe" din Hîrlău, ctitoria domnească a lui Ștefan cel Mare, realizată în miniatură

La numai 11 ani, fiul său Cristian, elev în clasa a IV-a, se dovedește un ajutor deosebit de prețios, și nu numai atît

OREBUS

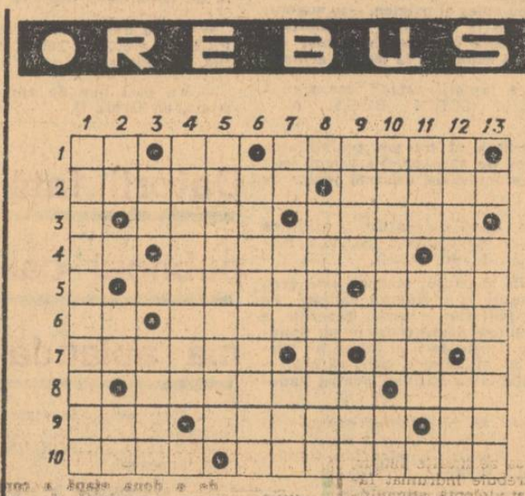

ÎN LUMEA COPIILOR

ORIZONTAL : 1. Coadă de cățel ! — Indemn pentru calul (de lemn).. — Autorul operetei „Fetița olandeză". 2. Compozitor francez, autorul suitei muzicale „Colțul copiilor". — Vînător. (reg.) 3. Scriitor român, autorul povestirei „Băiețelul de sticlă" (Victor). — Autoarea volumului de versuri pentru copii „Prin orașul cu minuni". 4. Avion. dar... nu pentru copii. — Scriitor clasic francez, autorul scrierei „Convorbirea dintre un tată și copiii săi". — Cornel Constantinescu. 5. Autorul pînzei „Copilul mamei". — Comună în India. 6. Soarele. — Copile neștiutoare... (fig.) 7. Vechi popor din America de Sud. (fem. pl.) — Din copilărie ! 8. A înjgheba. — Rang nobiliar de odinioară. 9. Băiat care lucrează în grajd. (od.) — Într-un glas... — Te rog pentru ultima oară ! 10. A pictat tabloul „Copii în uniformă". — Autoarea romanului biografic „Copilăria lui V. I. Lenin".

VERTICAL : 1. Adjectivul „Editurei (pentru copii și tineret)". (fem.) 2. Ultimele copile ! — Copiii numără puțini.. (sing.) — Inimă de mamă ! 3. Barbu Popa. — Pentru baia copilului... 4. Aparține uneia din porțiunile intestinului subțire. (med. masc.) 5. Autorul unor cunoscute „Basme pentru copii". 6. Marele povestitor care a scris grupul de povestiri „Mormîntul unui copil". 7. Karel Yvon. — Tenis la mijlocul terenului ! — Prenumele unui erou popular al folclorului olandez. 8. Maestru al sculpturii românești, care a sculptat și opera „Cap de copil". 9. Oraș în R.P. Chineză. — Interjecție. 10. Altă denumire a orașului italian „Mantua". — Bine ! 11. Munte în Africa. — Loc de joacă pentru copii mici. 12. Cînd este „nou", este foarte... copil. — Salcie. (reg.) 13. Cunoscut autor al unor „Amintiri din copilărie".

Puiu TINCA

Cuvinte rare : IAGAR — OTUR — CIN — LAD — LIAO — IOA — AGU — IOV

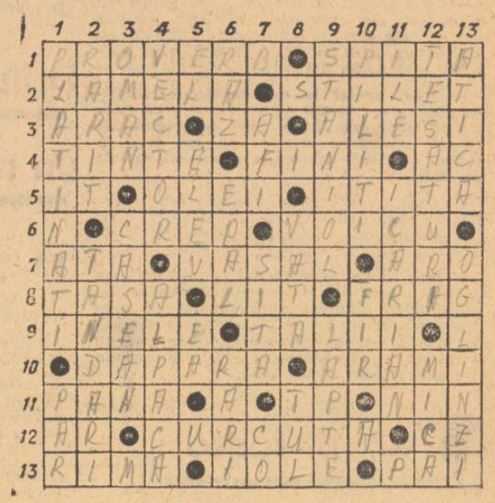

SUBȚIRE

ORIZONTAL: 1. „Obrazul subțire cu cheltuială se ține". — Bară subțire de metal, care leagă cercul cu centrul său. 2. Placă mică și subțire de metal sau sticlă. — Cui lung și subțire. 3. Par lung și subțire, care sprijină vița de vie. — Inel subțire de fier, parte dintr-un lanț. — Oameni subțiri (fig.) 4. Cui subțire de metal. (pl.) — Subțiri. — Are virf a cuțit. 5. Ion Teodoru. — Ulei. (pop.) — Aparută. 6. Țesătură subțire și încrețită. — Cunoscut violonist român. 7. Fir subțire și răsucit. — Sunus. (od.) — Insulă daneză. 8. A îndesa. — Cui subțire de lemn (maram.) — Nu-i rezistă cînd ești îmbrăcat subțire... 9. Măsură pentru o talie subțire. (pl.) — Trase prin inel, cînd sînt subțiri. 10. A zmulge părul din cap. (pop.) — A acoperi cu un strat subțire de cupru. 11. Parte a ciocanului, subțiată spre vîrf. — Tudor Popa. — Compozitor spaniol. (sec. 19) 12. Careu agrar. — Plantă parazită, cu tulpina subțire, numită și „torțel". — Costică Zamfirescu. 13. Vierme lung și subțire, care trăiește sub pămînt. — Ambarcații sportive. — Tulpina subțire a unor cereale.

VERTICAL: 1. Acoperiți cu un strat subțire de plafină. — Lemn lung și subțire, ascuțit la un capăt. 2. Subțiat. (fig.) — Fragmente subțiri dintr-un lemn. 3. Iarbă mare. (pop.) Este de-al casei... 4. Mărime în fizică. — Rumegător din America de Sud, cu lînă lungă și subțire. 5. Pele! — Școlar. — Poate fi „subțirică" (ca în poezia lui G. Coșbuc! N.A.) 6. Rangă. (reg.) — Țesătură de bumbac subțire și străvezie. — Subțiați. (fig.) 7. Miez de dafin! — Obiect casnic din sîrmă subțire, servind la strecurat. — Particulă comercială. 8. Material sanitar, format din fire de bumbac scurte și subțiri. — Țesătură foarte fină. 9. Foaie subțire de cositor, folosită ca ambalaj. — Este subțire cînd este degresat. 10. Subțiați. (fig.) — Lung și subțire .. 11. Insulă franceză. — Originar din Icaria. 12. Produs textil din fire subțiri. — Mineral cristalizat în foițe subțiri. 13. Pînză rară și subțire. — Placă de sticlă, acoperită pe una din fețe cu un strat subțire de metal. (pl.)

Nic. ARAGON

Cuvinte rare: ARO — LIT DAPARA — NIN — OMAN — RAZ

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

TENIS

ORIZONTAL : Năstase — Ayala — Elzer — Lob — Tom — Wv — Nase — Acasă — Căpitani — Ac — T — Oraș — Laver — Ao — Mei — Ra — A — Avar — Bz — Laterale — I — E — Dibar — Durr — Bica — Acolo — O — Barată — Aninis — Older — Metiși — U — Ric — Paris — Kun — Antrenor — Pala.

SUPRANUMIȚI...

ORIZONTAL : Ion — Sărăcie — Oton — L — Cosma — Sm — Alfred — Al — Avea — Arămie — Ani — Ued — Tilc — L — Rar — Utah — S — Wagner — E — Nea — Aci — Napoleon — R — Lot — Eduard — Miriapod — Ar — Piu — Unison — I — Ah — S — A — Ivan — Raban — Puișor — Richard — Cato.

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv. Ce poate fi mai dificil decît să stabilești nevinovăția cuiva, în cazul de față a doctorului Dumitriu, cînd acesta și-a recunoscut singur fapta ?

Povestirea lui Sandu Ion, coleg de clasă cu Camelia Iovan, îl emoționează pe Bunic. Relatările tînărului înseamnă pentru el un modest pas înainte, dar un pas, totuși, în greaua răspundere pe care și-a luat-o de-a elucida taina morții Cameliei Iovan.

10 După ce se despărți de Sandu Ion, Bunicul zăbovi multă vreme pe străzi, fără nici o țintă precisă. Discuția cu tînărul îl reconfortase, îi amintise într-un fel de anii lui de tinerețe, la fel de ambițioși și plini de visuri.

Modestia, modestia este suma tuturor lucrurilor au educație, își spuse Bunicul, și se hotărî ca din pură plăcere, din cînd în cînd, să-l mai caute pe Sandu Ion, să mai stea de vorbă cu el.

Voi să se îndrepte spre casă. Se simțea obosit, o oboseală plăcută i se scurgea din cap pînă în picioare, dar tocmai cînd se îndrepta spre autobuz, o văzu pe doamna Tulcea urcîndu-se în autobuzul care tocmai oprise în stație. Oboseala îi dispăru ca prin farmec, și, tinerește, se apucă de bara de la ușa din spate în care se urcase nu prea vechea lui cunoștință.

Cînd mașina ajunse în cartierul Sergent Nițu Vasile, aglomerația încetă să mai fie așa de mare. Doamna Tulcea coborî, prin față, la ultima stație și Bunicul cu gulerul de la palton ridicat, avînd în locul ochelarilor obișnuiți cu lentile confecționate parcă din sticlă de la farurile de automobil — din pricina multor dioptrii — alții fumurii, coborî prin spate.

Era destul de întuneric, așa că nu îi fu teamă că va fi descoperit. Ultimele blocuri îi apărură detectivului în față. Era aproape sigur că doamna Tulcea va intra în unul din ele, dar se înșelă. Femeia trecu de ultimul bloc cu același mers grăbit și Bunicul fu obligat să recunoască agerimea cu care coafeza știa să-și poarte pașii prin acel teren, devenit nesigur din pricina gropilor de care el se împiedica la tot pasul. La ultimul stîlp de telegraf luminat se opri. După stîlp nu se ghicea decît cîmpul, și ca dovadă în plus că era așa, vîntul rece îl izbi puternic în obraji. Nu știa ce să facă. Doamna Tulcea abia se mai zărea : mai bine zis, din pricina ceții de lumină mișcător ca și becul izbit de vînt, nu i se mai zăreau decît picioarele grăbite, partea de sus a corpului, îmbrăcată într-un palton de culoare închisă, făcîndu-se una cu negrul nopții. Își simțea picioarele ude și înghețate, mai ales piciorul sting il supăra, deoarece circulația singelui — avusese la el o rană veche — era defectuoasă. Dar mai presus decît frigul și durerea de la picior era curiozitatea, și Bunicul făcînd peste cîmp vreo cincizeci de pași laterali, coti brusc urmînd paralel de data asta, același drum cu coafeza. La întretăierea unei cărări nămoloase cu șoseaua, nu mai puțin desfundată și ea, văzu o mașină, un Fiat 600, și nu-i fu greu să ghicească, după statura ce se contura la lumina becurilor umerii muntoși ai lui Fodor Gheorghiță. Doamna Tulcea nu se mai zărea, dar după loviturile de palme amplificate de vîntul ce bătea spre el, Bunicul fu sigur că femeia ajunsese la destinație și își încasase cine știe din ce motive, brutala răsplată.

— Cretino, cine ți-a spus să vii la mine dacă știai că ești urmărită ? auzi detectivul vocea cu inflexiuni nu lipsită de tandrețe a lui Fodor.

Se auzi un plînș ca un scheunat, apoi Bunicul nu mai auzi nimic. Vîntul își schimbase direcția. Ascultă în tăcere, cu teamă aproape, atent la cea mai mică mișcare, dar vîntul nu mai aduse în direcția lui nici o frîntură de vorbă.

Cerul se lumină dintr-o dată. Un nor negru se îndrepta spre nord și luna, eliberată de cearceaful negru, limpezi cîmpia albă din față. Bunicul se lăsă la pămînt. Cînd privi în direcția unde se aflaseră pînă atunci cei doi oameni, nu observă decît mașina. În preajma ei nu se zărea nimeni și nici înăuntru. Precaut, detectivul făcu cîțiva pași înainte. În dreapta se profila un arțar dezgolit, îndoit de vînt, iar lîngă tulpina lui mai mult ghici trupurile celor doi. Vîntul îl bătu din nou în față și atunci ajunse la el scîncetul doamnei Tulcea. Bunicul se cutremură. Era aproape sigur că sub ochii lui se petrecea o crimă și nu știa ce hotărîre să ia. Fugi spre mașină. Piciorul sting i se împiedică de un ciot și bătrînul se lungi cît era de lung pe pămîntul înghețat. Stătu cîteva clipe nemișcat, apoi, fiind convins că zgomotul făcut de căderea lui nu putuse atrage atenția nimănui, se ridică în picioare și din cîțiva pași ajunse în spatele Fiatului. Geamul mașinii era deschis. În noapte continua să se profileze arțarul îndoit de vînt, distinct aproape pe cîmpia albă, dar numai pentru o clipă. Norii goniți de vîntoasă acoperiră din nou luna și întunericul se făcu de smoală. Detectivul nu avea decît două posibilități. Ori să se îndrepte spre arțar, ori să părăsească acel loc neplăcut. Dar țipătul împrăștiat în noapte îl obligă să reacționeze prompt, și atunci detectivul își viri mîna prin spațiul dintre geamul lăsat și rama ușii și apăsă pe butonul care pe dată declanșă farurile mari ale Fiatului. Lumina străfulgeră noaptea într-o fîșie galbenă și se opri undeva înainte. Se auzi un alt țipăt, de data asta de spaimă. Farurile îi confirmară presupunerile, altfel Fodor n-ar fi sărit în picioare într-un mod care nu avea nimic de-a face cu bunăcuviința. Bunicul lăsă luminile aprinse și o luă la fugă. Cînd ajunse în dreptul primului bloc, își schimbă direcția, tăind unghiul de o sută optzeci de grade în două. Nu se opri decît lîngă restaurantul „Giurgiului". Rămase aproape surprins că nu simțea nici un fel de oboseală și, la o cercetare mai atentă, observă că nici pulsul nu o luase razna prea tare. Bunicul puse buna lui condiție fizică pe seama gimnasticii zilnice și a spiritului încă foarte tînăr. În ciuda celor mai bine de șaptezeci de ani pe care îi avea. Mîndru de el, se opri la barul restaurantului și își permise să bea un Campari, lux pe care și-l oferea destul de rar.

— VA URMA —

Desen de Dorin DIMITRIU

Nell Cobar

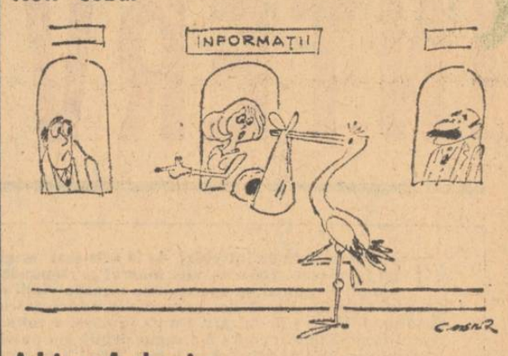

Adrian Andronic

— Hei nepriceputule, țipă copiii de sete și tu tot n-ai dat încă de apă !!!

Ando

INTERVIUL CITITORILOR

Torturat cu sute de întrebări, de la cele mai originale pînă la cele mai indiscrete, nu își pierde răbdarea, nici umorul și răspunde cu un pic de orgoliu, ușor disimulat, acceptînd cu sportivitate rigorile vieții de vedetă. Nimic nu pare a fi în stare să-l scoată din sărite, cu excepția acelei drăcovenii mici care este mingea de handbal. Nici nu e de mirare. Cu ea în mîini a colindat continente, sfera de piele i-a însoțit pașii și numai cînd i s-a supus deplin am putut afla cu toții că Gheorghe Gruia este cel mai bun handbalist al lumii. Titlul e plin de greutate și de răspunderi, nu-l poate purta oricine. L-am cunoscut în intimitate și pot mărturisi că Gruia e capabil să ducă asemenea povară. El inspiră, respiră, transpiră o miraculoasă senzație de sănătate robustă, lipsită de fisuri, ca reclama vie a unei firme ce ne-ar propune bucuriile vieții în aer liber, agrementată cu exerciții fizice tonifiante. Popularitatea lui se datorește fără îndoială și acestei imagini care întregește fresca dexterității sale sportive supusă mereu admirației unanime.

Victor BĂNCIULESCU

Azi răspunde GHEORGHE GRUIA

La ce indiscreție va trebui oare să mai răspund?

Foto : Theo MACARSCHI

E greu să-l egalezi pe Pelé

— Cui datorați pasiunea dv. pentru handbal? (prof. DUMITRU ANGHEL, liceul Costești, jud. Argeș.)

— Primului meu antrenor, omului care m-a format ca jucător, conf. univ. Ioan Kunst-Ghermănescu.

— La ce vîrstă ați debutat în echipa națională și cu ce ocazie? (ANIȘOARA HAȚEGAN, Voineasa, jud. Vîlcea și LADISLAU SZEGEDI, Mediaș).

— Destul de tîrziu, la 23 de ani, cu ocazia meciului România—Austria de la Viena, în 1963. Nu aveam, de altfel, decît un an și jumătate de cînd începusem să joc handbal.

— În ce meci ați marcat cele mai multe goluri și cîte? (PAULA DAȘOVEANU, com. Cîlieni, jud. Olt).

— În Suedia la campionatele mondiale din 1967, deci în condițiile tensiunii pentru cucerirea locului 3, am înscris în poarta echipei Uniunii Sovietice 12 goluri, toate din acțiune. Cînd numeri golurile important este să nu uiți și nivelul competiției.

— Care este cel mai bun portar pe care l-ați întîlnit în activitatea dv.? (PETRE REBECA (Alexandria).

— Mi-e greu să prefer pe vreunul, dintre românul Redl și cehoslovacul Vicha. Vă las plăcerea să alegeți dv. Oricare merită toate onorurile.

— Care au fost cei mai buni coechipieri ai dv. în reprezentativa națională și în formația Steaua? (ILIUȚĂ CHISĂLIȚĂ, com. Biniș, jud. Caraș-Severin).

— Cel mai bine m-am înțeles pe teren și în viață cu colegii mei de club Cornel Oțelea și Iosif Iacob precum și cu dinamoviștii Cezar Nica și Valentin Samungi.

— De-a lungul carierei dv., cîte goluri ați marcat în meciurile oficiale? Ați întrecut cumva cele 1000 de goluri ale fotbalistului Pele? (ing. ALEXANDRU TENCUIALĂ, Fălticeni și MARIA TĂNĂSOIU, Tîrnăveni).

— N-am apelat la calculatoare electronice, dar în cei 10 ani de activitate s-au adunat cu siguranță 2 500—3 000 de goluri. În sportul nostru se înscrie mai des decît la fotbal. Cu toate acestea, e greu să-l egalezi pe Pele.

— Care a fost cel mai frumos meci din cariera dv? (GHEORGHE BICA, elev, sat Voivodeni, com. Viola, jud. Brașov și EMILIAN FOMETESCU, elev, Tg. Jiu).

— N-o să mă credeți, dar a fost un joc pierdut: meciul România—Cehoslovacia din semifinalele campionatului mondial din Suedia (1967). Poate în acest răspuns stă credința mea în frumusețea jocului, chiar cînd nu e încununat de victoria pe care o doresc din tot sufletul, de fiecare dată.

Ce ar fi toate fără pasiune?

— Puteți să-mi destăinuiți cîteva detalii din programul dv de antrenament? (CĂTĂLIN LAZĂR, Medgidia).

— Nu e locul să vă dau un program integral de antrenament. Pot să vă spun însă că nu lipsesc dintre mijloacele mele de pregătire: continuitatea (chiar și atunci cînd sînt accidentat), munca epuizantă (nu numai la meciuri), uitarea de sine (nu mă întrebați, pe teren, cîți ani am) și firește pasiunea (fără de care toate celelalte ar fi inutile).

— V-ați gîndit să pregătiți un eventual înlocuitor pe postul care v-a consacrat? (GHEORGHE RIZEA, Brașov).

— Cînd va fi cazul, firește că da. Cu atît mai mult cu cît și eu am moștenit acest post de la un mare handbalist, Petre Ivănescu. Intenționez, de altfel, să mă consacru, într-un viitor mai mult sau mai puțin apropiat, profesiei de antrenor.

— Dacă ați fi antrenorul echipei lumii, ce jucători ați folosi? (IOAN CALOIAN, com. Glodeanu—Sărat, jud. Buzău, FLORIN ILIESCU, Tg. Neamț, și TEODOR GHEORGHIAN, Turnu Severin).

— Dacă meciul ar fi mîine: Penu (România), Peterssen (Danemarca), Bruna (Cehoslovacia), Lenard Ericsson (Suedia), Popovici (Iugoslavia), G. Kicsid (România), Rost (R.D.G.).
Din păcate, regulamentul mă obligă să uit o serie de jucători care ar fi meritat și ei să figureze în formație.

— Ce părere aveți despre evoluția colegului dv. Birtalan? (NICU VELEA, Baia Mare).

— Chiar dacă nu mai marchează atîtea goluri ca la Baia Mare, Ștefan Birtalan a făcut evidente progrese tehnice de cînd joacă la Steaua. Formarea lui ca mare jucător s-ar putea accelera cu propria sa contribuție. Bunului meu coleg și prieten, i-aș sugera: mai multă atenție la sfaturile antrenorilor, mai multă încredere în experiența unor colegi și mai multă supunere la tactica echipei.

— Care dintre juniorii actuali vor ajunge mari handbaliști? (SORIN BUGA, elev, București).

— Vă dați seama că nu am posibilitatea să-i cunosc prea de aproape. Vă asigur însă că mă bucură promovarea oricărui junior de talent.

— Care, este, după opinia dv., calitatea principală a unui handbalist? (SILVIA BALUȚ, com. Bucovăț, jud. Timiș).

— În condițiile sportului modern este greu să reduci cerințele la o singură calitate. Pe fondul staturii potrivite, a forței generale, a vitezei de reacție se poate construi un handbalist excelent, firește dacă el însuși nu preferă frivolitățile. Ați înțeles, sper, că mă refer la primordialitatea pasiunii pentru handbal.

— Cum reușiți să vă păstrați calmul în fața repetatelor obstrucții la care sînteți supus? (MIHAI DRĂGHICI, tehnician, Combinatul siderurgic Galați).

— Numai eu știu cîte eforturi fac pentru ca dv., în tribună, să credeți că, în acele momente, sînt calm. Nici nu s-ar putea altfel, fără a dăuna intereselor echipei.

O ilustrată pentru un nou titlu

— Credeți că echipa de handbal a României va cîștiga și viitorul campionat mondial? (VIOREL DRAGOMIR, Sebeș—Alba).

— Aș fi fericit să fiu de față. Vă promit o ilustrată, dacă se întîmplă așa.

— Cum vă imaginați viitorul handbalului? (ALEXANDRU NEMETH, Jimbolia).

— Dacă nu se vor efectua cîteva modificări în regulamentul jocului, pentru evitarea durităților, mă tem că veți asista peste cîțiva ani la meciuri de rugby în 7.

— Care sînt șansele echipei de handbal a României la Jocurile Olimpice de la München în 1972? (ȘTEFAN MITREA, elev, Făurei).

— Singura medalie de aur care-mi lipsește în colecție este cea olimpică. Vă imaginați că voi face tot posibilul să-mi completez colecția.

— Credeți că fetița dv. va juca handbal cînd va fi mai mare? (IONEL CORNEA, Timișoara).

— Dacă ar fi după pasiunile ei premature, va juca probabil... fotbal. Tot e la modă.

— Ce șanse acordați echipei feminine de handbal a României la campionatele mondiale din decembrie 1971? (ALEXANDRU POPESCU, student, Iași).

— Cred că echipa va urca pe podium. Forța de ascensiune depinde de picioare.

— Ce vă doriți pentru viitor? (DORIN OPRIȘAN, elev, sat Țebea, com. Baia de Criș, jud. Hunedoara).

— Un post bun de antrenor și, dacă se poate, un Gruia II.

Datorii față de publicul care mă aplaudă

— Cum simțiți în viața de toate zilele calificativul de cel mai bun handbalist din lume? (VASILE FORMINTE, com. Broșteni, jud. Suceava).

— Ca o ghiulea la picior.

— Cum se manifestă publicul străin față de dv.? (ANI MICU, elevă, București).

— Măgu'itor. Mă aclamă la anunțul formației, mă aplaudă la acțiunile frumoase, mă fluieră cînd pierde echipa locală. Se poate mai bine?

— Care este apartenența dv. politică? Dacă sînteți membru de partid, calde felicitări! (JEAN DRAGOMIRESCU, Brașov).

— Sînt membru de partid din 1968. Am fost foarte mîndru cînd am primit medalia jubiliară „A 50-a aniversare a Partidului Comunist Român".

— Ați fost vreodată eliminat de pe teren pentru vreun motiv oarecare? (SERGIU VLASIN, Vișeul de Sus, Maramureș).

— În handbal se întîmplă și așa, deși bine-ar fi să nu se-ntîmple.

— Vi s-a propus vreodată un transfer la vreo echipă străină și dacă da — ce răspuns ați dat? (DUMITRU AVRAM, maistru electrician, Oradea).

— De ce să mint? Mi s-au făcut oferte din Suedia, R.F.G., Israel, Spania și Elveția. Am considerat însă că am datorii față de echipa națională și față de echipa mea de club.

— Ce obiecte vă cumpărați în timpul turneelor prin străinătate? (CORNELIA DUMITRESCU, București).

— În primul și în primul rînd, cumpăr ceea ce e absolut necesar fetiței mele. Pe urmă., pe urmă, de obicei, nu îmi mai ajung banii.

— Sînteți gelos? (MAGDA MADARAȘ, Lugoj).

— Sînt, dar, cum spun toți bărbații: cu rațiune. N-ar fi mai bine s-o întrebați pe soția mea?

Drogul meu e voința

— Ce sport preferați în afară de handbal? (CORNELIU GROSU, Bacău și FELICIA TRIFAN, com. Dănești, jud. Vaslui).

— Aș putea răspunde și eu, ca Dinu, că dacă rămîneam în volei mi-ar fi fost greu să iau locul prietenului meu Udișteanu. Adevărul este însă că aș fi vrut să ajung un mare săritor de triplu.

— Ce vicii aveți? (DAVID MAGYAR, Miercurea Ciuc).

— Întrebarea e foarte indiscretă. Nu pot să le mărturisesc pe toate. Oameni sîntem...

— Vă place literatura? Dacă da, care sînt autorii dv. preferați? (M. MAZILU, Alexandria).

— Citesc cu multă rîvnă, nu prea sănătos, întins în pat. Îmi plac versurile, pentru că în sportul meu aspru, cununa spectacolului este poezia. Dacă e să aleg, prefer pe Minulescu și pe Baudelaire. Nu reneg nici proza. Atunci optez pentru aventura bărbătească, în genul lui Hemingway.

— Ați folosit vreodată droguri înainte de meci și ce influență au ele asupra organismului sportivului? (D. AVRAM, Oradea).

— Drogul meu e voința. N-am folosit niciodată droguri adevărate, și nici nu cunosc asemenea cazuri în handbal. Doar dacă nu mă va suspecta cineva pentru că, în ultimii ani, obișnuiesc să beau o cafea neagră înainte de meci. Firește că socotesc nocivă încercarea de a suprasolicita organismul pe căi artificiale, nesportive, incorecte.

— Ce părere aveți despre răspunsurile precedente ale lui Cornel Dinu? (PETRE VILCIU, Tîrgoviște).

— Îl consider pe Cornel Dinu un băiat inteligent. Pe teren și în viață. Fiecare om are felul său personal de a răspunde.. Poate că nici genul meu nu vă place...

— După campionatul mondial din Suedia (1967), cînd echipa României s-a clasat pe locul 3, ați cîntat cu mult talent, pe scenă, în sala Floreasca, în cadrul unui spectacol de varietăți, melodia „Nu te supăra". V-ați gîndit vreodată să deveniți cîntăreț de muzică ușoară, așa cum a făcut fostul fotbalist Dan Spătaru? (CRISTIAN MAXINEANU, București).

— Chiar dacă m-aș prezenta la „Steaua fără nume", mi-ar trebui probabil o dispensă de vîrstă. Marcel Roșca a fost mult mai curajos: el e trăgător și actor totodată.

— Pe cine considerați cel mai bun sportiv al tuturor timpurilor? (PETRE I. COMAN, Cucuruzu, jud. Ilfov).

— Dați-mi voie să numesc două culmi ale sportului mondial: Iolanda Balaș-Soeter și Alfredo di Stefano. Dacă nu veți fi mulțumit cu răspunsul, să știți că nu e vina mea.

Un autograf pentru iubitorii handbalului

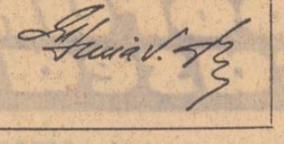

Celui mai bun handbalist din lume

Sut năpraznic. „Aleluia",
Zise portarul oximac
Și se-nchină: „dșta-i Gruia,
Strănepotul lui Novac!"

Mircea IONESCU-QUINTUS
(Ploiești)

Fișă biografică

Născut la București, la 2 octombrie 1940. TATĂL — Victor Gruia, pensionar militar, MAMA — Eugenia, muncitoare. Un FRATE, Victor V. Gruia, 26 ani, inginer electromecanic la IPROMIN.

Căsătorit cu Alexandra Gruia, bibliotecară. Au o fetiță, Andreea-Sanda, de 3 ani și 6 luni.

Și-a încheiat în 1968 studiile la Institutul de educație fizică și sport. Pregătește acum teza: „Metode și mijloace de refacere și recuperare după efort în jocul de handbal".

A început activitatea sportivă cu atletismul. În anii 1958—1961 a jucat volei la C.C.A. Apoi, din 1961, a trecut la secția de handbal a aceluiași club (Steaua).

A jucat de 94 de ori în echipa națională și a marcat în aceste partide 496 de goluri (media: 5 goluri).

Înalt de 1,92 m, cîntărește 89 kg.

I se poate scrie pe adresa clubului sportiv Steaua, București, Calea Plevnei 114.

Împreună cu micuța Sanda

Foto : Ion MIHĂICĂ

URMĂTORUL INTERVIEVAT

Campioana olimpică LIA MANOLIU

Puteți trimite întrebările adresate cunoscutei atlete pînă la data de 10 iunie a.c. (data poștei locale)

CONCLUZIA?

de Valeriu MIRONESCU

„...Fără altă idee tactică decît temporizarea care, necompletată de contraatac, elementul surprinzător de atac, se transformă, pur și simplu, într-un fel de antijoc. Fără vreo pasă neașteptată, în adîncime, perpendiculară pe poarta adversă. Cu consecința stupidă a autoanihilării acelui exploziv Dumitrache..."

Rîndurile acestea sînt și nu sînt actuale. Ele se potrivesc pentru un comentar pe marginea meciului de la Bratislava, totuși, au fost scrise ceva mai demult, anul trecut, după jocul Anglia-România de la Guadalajara („Magazin" — 6 iunie 1970 — „Noroc de televizoare"). Și atunci, mulți suporteri se arătaseră indignați de concepția tactică defetistă ce fusese impusă echipei României. Dar, urmase partida cu fotbaliștii cehoslovaci în care echipa noastră, **nemaiavînd nimic de pierdut**, abandonase atît defensiva lipsită de orizont cît și „înghețarea" mingii la mijlocul terenului, fără nici un scop ofensiv. Jucătorii români, descătușați de șabloanele tactice, se desfășuraseră și pe atac-contraatac, reușind o surprinzătoare dar pe deplin meritată victorie. (Eroul meciului fusese Neagu, da, același Neagu, prezent în formație și la Bratislava! Totuși, nu vrem să uităm ceea ce am văzut cu toții pe ecranele televizoarelor, și anume, că Neagu a jucat atunci vîrf de atac, lîngă Dumitrache, și că **de pe această poziție** a marcat splendidul său gol, provocînd apoi și acel penalti, decisiv pentru scorul final. A-l distribui pe Neagu ca fundaș în fața lui Sătmăreanu sau ca mijlocaș în fața lui Dumitru — așa cum practic s-au petrecut lucrurile la Bratislava — și a-i cere lui Neagu să fie, totuși, Neagu, nu e egal cu pretenția ca Pelé să se transforme peste noapte într-un excelent portar?) După victoria asupra echipei cehoslovace, în memoria suporterilor se mai estompaseră cele întîmplate în primul meci. Nu e nimic de criticat în asta. De cînd lumea asa e firea suporterului. Însă oamenii de meserie, care sînt plătiți cu bani grei pentru ca o echipă să joace bine fotbal, au alte datorii, datorii de natură profesională, nu suportericească. Și ce au învățat ei din primele meciuri? Partida cu brazilienii au început-o în aceeași idee defetistă, astăzi binecunoscută tuturor. În relativ puține minute, scorul amenința să ia proporții catastrofale. Jucătorii, disperați, îl cereau pe Răcucanu în poartă și l-au obținut! Jucătorii au renunțat la o apărare buimacă și au dat brazilienilor cîteva replici decise chiar în partea de teren a acestora. Deznodămîntul meciului se cunoaște, nu mai insist asupra lui...

S-a terminat campionatul mondial și, în loc să se pună capăt concepțiilor ce frînau evoluția pozitivă a echipei române, s-a acceptat prelungirea stării de fapt. Mai mult, s-au găsit oameni care s-au pretat la o publicitate zgomotoasă, la elogii fără rezerve, mistificînd, pur și simplu, realitatea.

Consecințele? Da, e adevărat, la Cardiff sau Novisad au funcționat aceleași „principii" de joc ca și la Bratislava. (Corect este însă să ne amintim și de Amsterdam, unde numai sfînta întîmplare ne-a ferit de vreun 0-6, așa, ca să nu mai fie nevoie astăzi să mai discutăm decît la modul trecut despre păcatele de la conducerea echipei reprezentative). Însă, de aceste „principii" trebuie să scăpăm, nu să le apărăm cu ochii închiși, dacă vrem să asigurăm unei întregi generații de fotbaliști, foarte talentați, exprimarea cea mai firească...

Cînd spui echipă reprezentativă te gîndești la o formație care cuprinde elita jucătorilor dintr-o țară sau alta. Antrenorul responsabil îi selecționează, fie în conformitate cu o anumită concepție de joc, fie că își adaptează tactica generală după calitățile fotbaliștilor de mare valoare. Exclud din discuție, elementele de nepricepere, de antipatie sau altele asemenea pentru a-i scoate în evidență pe acela de ordin tehnic. Aici, să-mi fie permis, să recheschid „cazul Dobrin" fiindcă acest caz este în directă legătură cu sistemul impus echipei noastre reprezentative și explică multe lucruri pe care unii n-au prea vrut să le vadă. Citez, din nou, din revista franceză „Miroir du Football", în care, un gazetar neutru, Jean Norval, scria următoarele:

„Acest frumos atlet de 22 de ani, experimentat, fiindcă numără 22 de selecționări, are vina — în ochii selecționerului Niculescu — de a fi un remarcabil constructor de joc ofensiv. Pentru tipul de joc pe care fotbaliștii români l-au practicat pe stadionul Jalisco, aceasta era o calitate perfect inutilă...

Această eliminare mi s-a părut logică. Nu atîț din cauza poziției lor de așteptare — fiindcă nu s-au decis să practice atacul decît în lipsa altor soluții — ci mai degrabă pentru că responsabilii lor au comis două greșeli anulatorii eliminîndu-l pe Dobrin, tehnicianul lor cel mai bun și nedînd, în mod manifest, nici o instrucțiune de îndreptare...

Se poate considera drept firească eliminarea artistului care este Dobrin dintr-un ansamblu... (n.a. urmează un adjectiv foarte „negativist") **în care căutările în direcția celui mai bun fotbal posibil, apăreau drept cu totul secundare. Dar cine l-a văzut pe acest tehnician fără pereche eclipsînd pe toată lumea la antrenamentul de la clubul Guadalajara, nu poate să privească decît cu scepticism declarațiile oficiale asupra inaptitudinii acestui jucător de a se aclimatiza la altitudine... și, dimpotrivă, să acorde întregul credit confidențelor după care respectivul jucător nu s-ar încadra în sistemul de joc...“**

Care sistem de joc, s-a văzut **ce** înseamnă și unde duce...

AUTOMOBILISM

Știați că...

● Filiala A.C.R. București și-a propus să înființeze o stație permanentă de testare și verificare tehnică auto, cu două linii complexe cu aparatură de înaltă precizie. Sperăm că va fi dată curînd în folosință.

● Reamintim automobiliștilor că în luna aprilie a fost redeschis în București, la sediul central al A.C.R. din Str. Nicos Beloiannis nr. 27, centrul de testări auto. Membrii A.C.R. din Capitală beneficiază de testări gratuite. Programările se fac la telefonul 15 41 85.

● Pentru automobilistul bucureștean care vor vizita în timpul sezonului de vară, litoralul Mării Negre, s-a deschis la Constanța o bază A.C.R. cu programare anticipată pentru camere la hotel, motel, căsuțe și locuri în camping.

● Filiala A.C.R. București, a luat inițiativa lăudabilă: organizarea, săptămînal, a „Zilei automobilistului". În astfel de zile are loc întîlnirea între membrii A.C.R. și specialiști din diferite domenii. În perioada următoare asemenea manifestări vor avea loc la Casa de cultură din Parcul Herăstrău și la una din casele de cultură ale sectoarelor din București.

● După cum am mai anunțat, la București a fost organizat primul centru de reprofilare a anvelopelor uzate. Asemenea centre au luat ființă și în alte orașe din țară: Cluj, Ploiești, Iași și Tg. Mureș și sînt dotate cu aparate moderne. Aici se reprofilează orice anvelopă cu desenul mult diminuat (sub 2 mm) prelungindu-le astfel durata de folosință.

Șoselele din sticlă spartă

Șoselele pot fi făcute și din sticlă? Cum? Pisate mărunt, bucăți de sticlă (deșeuri) se amestecă în loc de pietriș în asfaltul de pe șosele. Creată de specialiștii americani, noua compoziție este mult mai ieftină decît cea obișnuită; durabilitatea este la fel de mare.

Trabantul se perfecționează

Constructorii Trabantului sînt în căutarea unor noi perfecționări. Mai întîi a fost sporită puterea motorului la 26 CP. Întrucît aceasta a dus la mărirea zgomotului, pentru a-l diminua, au fost introduse unele modificări, printre care și un capotaj din material plastic pentru amortizarea zgomotului, învelit cu piele artificială spre a-l feri de îmbîcsirea cu ulei. Au intervenit modificări și în ce privește forma butucului ventilatorului, în scopul obținerii debitului de aer necesar menținerii temperaturii motorului la valoarea dată, deși puterea a crescut. De asemenea, s-au mai adus îmbunătățiri, la modelul 601, la protecția anticorosivă: a fost adoptat un spălător de parbriz.

Rover 3 500

British Leyland a prezentat recent un nou model ROVER. Încă din anul 1963, cînd a ieșit pe piață modelul Rover 2 000, acest tip a fost încontinuu dezvoltat și perfecționat. Din el s-a dezvoltat versiunea SC-Automatic, mai tîrziu TC iar acum tipul Rover 3 500 cu un motor puternic cu 8 cilindri în V. La această mașină de lux, cu preț de clasă mijlocie, au fost aduse perfecționări, mai ales la exterior. Dintre modificările tehnice este de remarcat că modelele cu 8 cilindri pot fi livrate la cerere și cu servo-comandă de direcție.

În exterior, modelul 3 500 se prezintă cu o mască nouă a radiatorului adaptată unei viteze sporite; Rover 3 500 ajunge la 195 km pe oră.

Totodată a fost lansat și tipul Range Rover, un vehicul în care sînt întrunite calitățile unei limuzine de lux cu acelea ale unui vehicul care poate circula pe orice fel de teren. O mașină combi, scurtă, ușor manevrabilă și cu stabilitate pe sol foarte mare.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Agenda săptămînală

O ÎNSUFLEȚITĂ CHEMARE LA MUNCĂ ENTUZIASTĂ

Țara întreagă a salutat cu entuziasm însuflețita Chemare prin care Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste solicită toate forțele, întreaga energie creatoare a poporului nostru în scopul îndeplinirii și depășirii grandiosului program de propășire a patriei socialiste — planul cincinal 1971—1975.

Tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate, bărbați și femei, tineri și vîrstnici, români, maghiari, germani, tuturor cetățenilor și cetățenelor Republicii Socialiste România, Chemarea le arată : „Înfăptuirea planului cincinal 1971—1975 va ridica țara noastră pe o treaptă superioară de dezvoltare, va marca un pas important pe calea apropierii sale de nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic, pe calea transpunerii în viață a obiectivului fundamental stabilit de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român — edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate".

În acest plan măreț fiecare cetățean al țării vede drumul afirmării țării pe plan mondial, drumul afirmării plenare a societății românești contemporane, drumul afirmării personalității celor ce vor participa, cu toată energia, cu toată forța lor intelectuală, cu întreg devotamentul la făurirea măreței opere pe care partidul o înfățișează, cu realism, poporului.

Succesele obținute pînă astăzi și, îndeosebi în realizarea cincinalului 1966—1970, caracterizează, cît se poate de pregnant, uriașa forță constructivă a poporului nostru. Această etapă a fost cea mai rodnică, cea mai fecundă din istoria edificării socialismului în România, a fost o etapă de muncă entuziastă și plină de abnegație la capătul

CONTINUARE IN PAG. 2

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

ANUL XV — Nr. 713 — Simbătă 5 iunie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

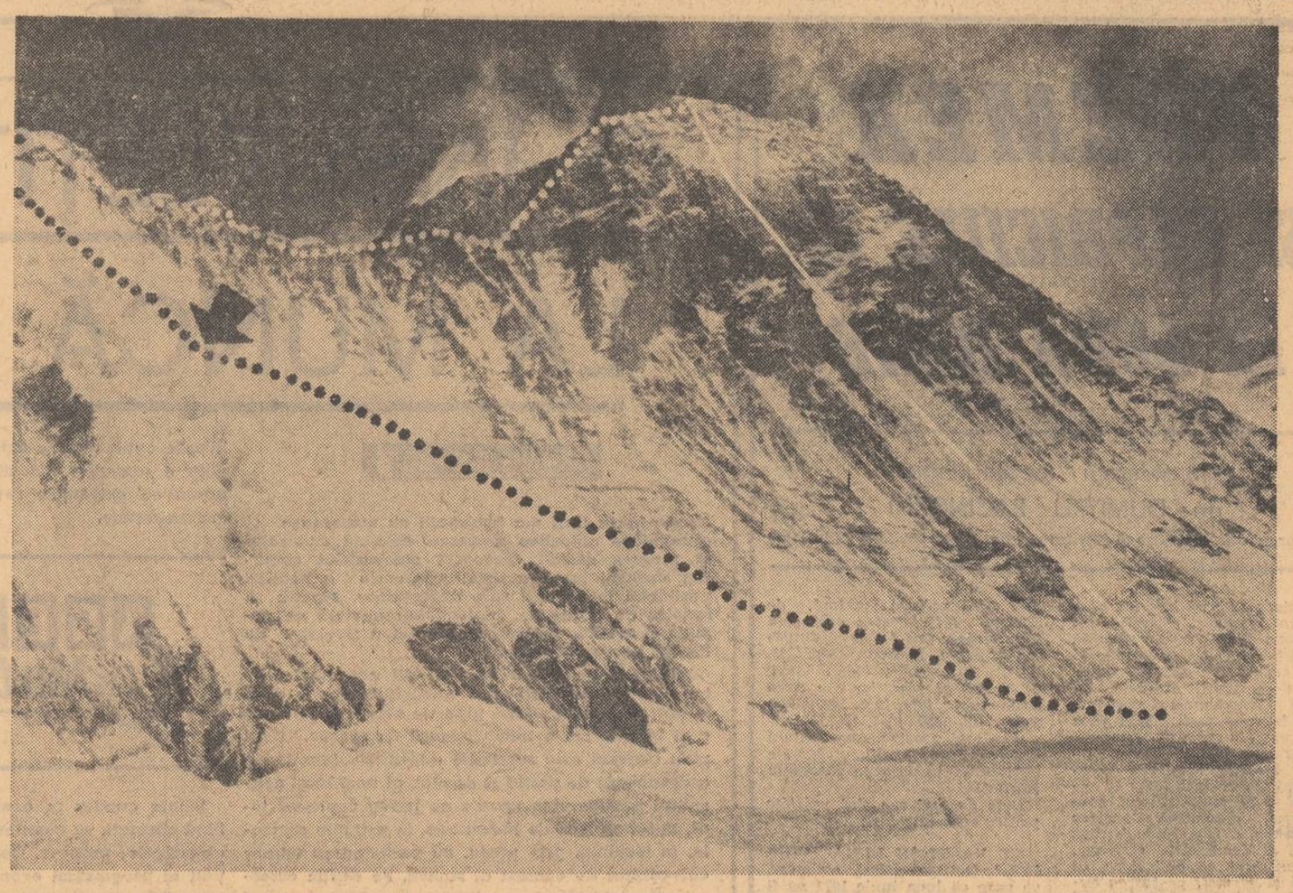

Versantul sudic al Everestului... Linia punctată indică traseul urmat de Pierre Mazeauld și colegii săi. Săgeata de lîngă tabăra a doua arată locul accidentului căruia i-a căzut victimă indianul Bahuguna. Acesta se afla împreună cu australiacul Wolfgang Axt și coborau spre tabăra a doua, cînd, amîndoi au fost prinși de o furtună de zăpadă. Axt a reușit să ajungă la tabără. Bahuguna a căzut jertfă temutului Everest. Linia neîntreruptă arată ruta directă aleasă de conducătorii expediției și care a provocat conflictul de la 7 000 metri înălțime...

SECVENȚE DRAMATICE DE LA ESCALADAREA EVERESTULUI

- **31 de cățărători din 13 țări au luptat cu muntele timp de aproape trei luni de zile**
- **La 600 de metri pînă la țintă, o avalanșă îi împiedică pe temerarii alpiniști să-și atingă scopul.**

(Pagina a 3-a)

Marile construcții ale cincinalului

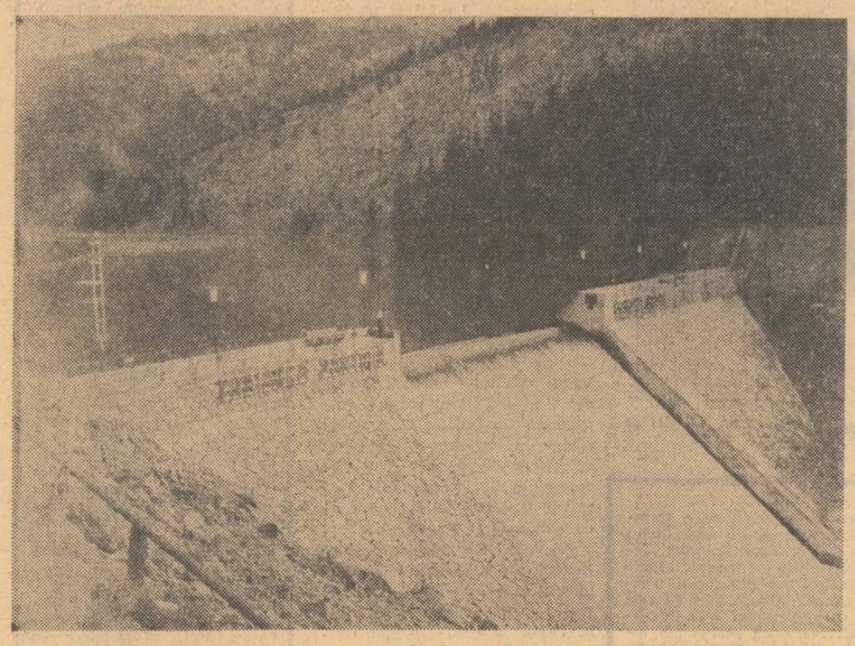

O „micro avanpremieră" a marilor lucrări hidroelectrice de pe Olt : barajul și lacul de acumulare de la mina Bălan

DEBUTEAZĂ OLTUL ȘI SOMEȘUL

Bistrița, Argeșul, Dunărea, Lotrul... Ape care, rînd pe rînd, au figurat în titlurile reportajelor noastre. Bistrița, rîul deschizător de noi drumuri în hidroenergetica românească, este acum pe deplin îmblînzită, trimițîndu-și caii putere în întregul sistem energetic național. Și Argeșul începe să iasă din actualitatea imediată, salba sa de hidrocentrale fiind pe cale de a fi încheiată. Încă la ordinea zilei, Dunărea, prin uriașul de la Porțile de Fier, Lotrul, prin marele baraj de la Vidra, vestesc, prin secvențele ce se succed, apropiate premiere ale luminii. Despre Olt și despre Someș se scrie încă puțin. Explicabil. Șantierele lor nu au încă spectaculozitatea marilor împliniri. Dar aceste două mari rîuri românești vor intra, în anii ce vin, tot mai mult în conștiința opiniei publice, prin aportul pe care îl vor aduce la realizarea uneia dintre grandioasele prevederi ale documentelor Congresului al X-lea : amenajarea, în perioada 1971—1980, a unui sistem de centrale hidroelectrice cu o putere instalată de 4 300—4 400 MW.

A ÎNCEPUT, deci, să se scrie o nouă carte a Oltului. Primele file se creează la Rîmnicu Vîlcea, la Govora, la Drăgești. Sînt filele actualului cincinal, care însumează 3 centrale cu o putere instalată de 128 MW. Vor urma apoi altele, cele multe, de-a lungul întregului rîu. **În total o cascadă de 34 centrale, care vor însemna o putere instalată de 1000 MW și o producție anuală de 2 800 miliarde kWh, adică aproape un sfert din potențialul amenajabil al rîurilor noastre interioare.**

DAR NU E VORBA doar de energia electrică. Rîul ce străbate, din Hașmașul Mare și pînă la Dunăre, o distanță de 700 kilometri, rupînd în două Carpații, are și alte daruri pentru țară, daruri pe care acum, după multe milenii, oamenii se pricep să le folosească. Într-adevăr, în afară de valoarea lor ca sursă de lumină, **apele strunite de om ale Oltului vor aduce industriei și agriculturii românești multe alte avantaje. Unul din cele mai importante : apa potabilă și industrială pentru localitățile riverane, pentru întreprinderile aflate în marele său bazin de peste 24 000 kilometri pătrați.** Căci

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

NICOLAE IORGA, AȘA CUM L-AM CUNOSCUT

de Dumitru ALMAȘ

(Pagina a 4-a)

POATE FI PREVĂZUT TAIFUNUL?

(Pagina a 5-a)

SATUL CU LOCUITORI CENTENARI

(Pagina a 3-a)

„PILULELE MEMORIEI"

(Pagina a 5-a)

Una din clipele cele mai grele ale expediției : transportarea trupului neînsuflețit al alpinistului indian Bahuguna...

Alo, miliția?...

Vizitatorul misterios

- **Cum dispăreau sumele de bani din casieriile unor instituții**
- **...Sînt de la telefoane. Trebuie să verific aparatul...**
- **Ce declară infractorul**

(Pagina a 2-a)

VREMEA ȘI CAPRICIILE EI ÎN LUNA IUNIE

Considerații meteorologice
de DUMITRU BACINSCHI
Director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

Înainte de a vă informa asupra evoluției timpului din luna iunie, mi-aș permite să insist asupra concordanței dintre ceea ce au afirmat meteorologii și modul în care au evoluat fenomenele meteorologice în luna mai. Chiar dacă primăvara din acest mai nu ne-a răsfățat cu prea multe zile frumoase, însorite, decît în intervale scurte cuprinse între 10 — 14 și 17 — 20 mai, ultimul contravenind aprecierilor noastre inițiale, ea a fost însă darnică în ploi și descărcări electrice. Este suficient să amintim că între 5 și 10 mai, pe întreg cuprinsul țării se înregistrează cantități de precipitații care se totalizează de obicei într-o lună cu un regim mai normal de ploi. Dacă mai adăugăm cantitățile căzute în ultimele 4—5 zile, ce pe alocuri au fost deosebite, putem fără rezerve să acordăm regimului pluviometric din luna mai calificativul de „ploios". De astă dată, meteorologii au avut dreptate. Din punct de vedere termic, valorile de temperatură înregistrate s-au încadrat în limitele normale, ceea ce a coincis cu estimările noastre prealabile. Fără falsă modestie, deci, nu am rămas datori, credem, marelui public.

Luna iunie este luna solstițiului de vară.

Din punct de vedere climatologic, în cursul lunii iunie, creșterea intensității radiațiilor solare determină și creșterea temperaturilor medii zilnice care sînt cu cîteva grade mai mari decît cele din luna mai.

În ceea ce privește regimul pluviometric, în luna iunie se înregistrează pe întreg cuprinsul țării cele mai mari cantități de precipitații din tot cursul anului. Ele se datoresc în cea mai mare parte frecventelor pătrunderi ale aerului oceanic umed ce favorizează producerea averselor de ploaie care pe alocuri, deși de scurtă durată, dau însemnate cantități de apă.

Cele mai mari valori se produc de obicei în vestul și nordul țării dar în mod deosebit în zona dealurilor și în regiunile de munte.

Lunii iunie îi sînt caracteristice și manifestările electrice, frecvența zilelor cu astfel de fenomene crescînd de la 5—6 zile pe lună pe litoralul Mării Negre, la 6—7 zile în Bărăgan, 7—8 zile în Cîmpia de Vest și în podișul Transilvaniei și pînă la 8—10 zile în regiunea dealurilor subcarpatice și muntoasă.

Sub aspect termic, sînt ani cînd în luna iunie, mercurul termometrelor urcă pînă la valori de 37—40° sau coboară ziua pînă la 10—12°.

Cele mai ridicate temperaturi s-au produs în Banat în 1938 (39,5° la Sinnicolaul Mare), în Maramureș în 1898 (35,8° la Vișeul de Sus), în Transilvania în 1952 (37,2° la Alba Iulia), în Moldova în 1954 (38,0° la Focșani) în Dobrogea în 1957 (38,6° la Adamclisi). La București s-au înregistrat 38,0° în 1908 iar cea mai mică valoare maximă, de 5,9° în 1913. Dintre anii cînd luna iunie a fost foarte călduroasă s-ar putea menționa: 1898, 1908, 1911, 1935, 1938, 1947, 1950, 1952, 1954 și 1957, iar din seria anilor reci : 1899, 1913, 1928, 1933, 1934, 1943, 1950, 1951, 1955.

Cea mai scăzută temperatură din luna iunie, egală cu -2,7° s-a înregistrat în 1950 la Întorsura Buzăului.

Cele de mai sus sînt valabile pentru ceea ce a fost.

CE VA FI ÎN LUNA IUNIE 1971 ? *Dintr-o primă estimare*, se pare că luna iunie 1971 va fi asemănătoare, din punct de vedere meteorologic, cu luna iunie din anul 1969.

Consultarea materialului de arhivă ne permite să afirmăm că în luna iunie din acest an va predomina o vreme destul de instabilă, cu ploi frecvente. Ploile vor avea în general, caracter de aversă și vor fi însoțite de descărcări electrice. Din punct de vedere cantitativ, precipitațiile se vor încadra în limitele valorilor normale acestei luni, excepțind unele zone mai restrînse din vestul și nordul țării unde cantitățile de apă căzută vor depăși valorile normale.

Se estimează însă că cele mai însemnate cantități se vor înregistra în zonele de deal și de munte iar cele mai reduse în sudul Moldovei și în Dobrogea.

Sub aspect termic, am fi de părere că luna iunie va fi normal de călduroasă, cele mai călduroase perioade fiind cele din a doua decadă a lunii și ultimele 5 zile ale lunii.

ÎNCEPUTUL LUNII *va debuta cu o vreme relativ călduroasă dar instabilă, cu averse de ploaie și descărcări electrice mai frecvente în primele zile.* În intervalul 6—10 IUNIE temperatura va marca o scădere, vremea menținîndu-se instabilă în toate regiunile țării. Se vor semnala frecvente descărcări electrice și averse de ploaie. Temperaturile maxime nu vor depăși 24—26°. ÎNTRE 11—14 IUNIE se pare că vremea va fi frumoasă iar ÎNTRE 15—19 IUNIE deși călduroasă, vremea va deveni din nou instabilă, cu ploi de scurtă durată, mai ales în zonele de deal și de munte.

ULTIMA DECADĂ A LUNII ar trebui să fie instabilă, cu ploi frecvente si destul de abundente mai ales în sudul și estul țării. Pe alocuri, sînt posibile și căderi de grindină. Temperatura aerului va prezenta oscilații însemnate diferențiindu-se, în unele zile, foarte net în sudul țării, în raport cu cele ce se vor înregistra în nord.

SPRE SFÎRȘITUL LUNII, *temperaturile maxime se vor apropia din nou de valori de 29—31°.*

Deci, luna iunie se pare că va fi normal de călduroasă dar destul de ploioasă.

O ÎNSUFLEȚITĂ CHEMARE LA MUNCĂ ENTUZIASTĂ

URMARE DIN PAG. 1

cărela harta țării s-a îmbogățit cu numeroase și grandioase obiective moderne, iradiind civilizație și progres social. Succesul cincinalului confirmă strălucit justețea liniei generale a politicii partidului îndreptată spre dezvoltarea rapidă a forțelor de producție, perfecționarea vieții economice și sociale, creșterea continuă a nivelului de trai al întregului popor.

Bilanțul cincinalului încheiat dă poporului nostru deplina certitudine în posibilitățile sale de-a înfăptui sarcinile noului plan de cinci ani pe care a și început să le îndeplinească cu succes. Noul plan cincinal este rezultatul activității laborioase a conducerii de partid și de stat, al unei largi consultări publice, desfășurate pe întreg cuprinsul țării, în întreprinderile industriale, în unitățile agricole, în instituții, prin presă, cu participarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii. Pe deplin corespunzător obiectivelor stabilite de Congresul al X-lea al P.C.R., noul plan cincinal deschide perspective largi unei dezvoltări mai accentuate, economice și sociale a României.

Planul cincinal orientează economia națională spre un înalt ritm de creștere, punînd accentul pe laturile calitative ale activității, pe dezvoltarea rapidă a ramurilor industriale moderne, în concordanță cu exigențele revoluției tehnico-științifice contemporane.

AGENDĂ săptămînală

Știința capătă în acești ani un rol primordial, fiind chemată să contribuie nemijlocit la realizarea obiectivelor propuse. Considerați a fi factori esențiali ai progresului economic și social, învățămîntul public de toate gradele și acțiunea de perfecționare a calificării profesionale în toate domeniile, corespunzător cerințelor actuale capătă, în noul cincinal, o pondere deosebită. Se vor continua, de asemenea, eforturile de perfecționare a activității de conducere în toate sectoarele de activitate, asigurîndu-se participarea largă a oamenilor muncii la adoptarea deciziilor și înfăptuirea programelor de dezvoltare economică și socială.

Țelul suprem al noului cincinal este creșterea în continuare a nivelului de trai material și spiritual al populației.Va fi creat un număr mare de noi locuri de muncă, se va înfăptui un ansamblu de măsuri privind majorarea generală a salariilor, creșterea veniturilor țărănimii, mărirea pensiilor, a alocațiilor pentru copii, a fondurilor destinate acțiunilor social-culturale. Înfăptuirea planului cincinal 1971—1975 va ridica România socialistă pe o treaptă superioară a dezvoltării sale, va marca un pas important pe calea apropierii sale de nivelul țărilor dezvoltate din punct de vedere economic.

Cu asemenea entuziasmante perspective se confruntă poporul nostru în munca sa de zi cu zi. Experiența sa obținută în ani de muncă dîrză, devotamentul său nesovăielnic față de cauza socialismului, încrederea fermă în partid, în politica sa, sînt garanții sigure ale unei activități pline de avînt, ale unui răspuns demn, hotărît și ,în același timp, entuziast la marea chemare adresată poporului. Să facem totul pentru a o îndeplini ! Însuflețiți de un fierbinte patriotism, să participăm cu toții, cu întreaga răspundere ce revine fiecăruia la locul de muncă, la realizarea în condiții optime a noului cincinal !

Secvențe

CE ȘTIȚI DESPRE BERZE ?

Un om iubește berzele. Pînă aici, nimic neobișnuit. Berzele au populat anii copilăriei și ai adolescenței multora dintre noi. Însă, în majoritatea cazurilor, imaginea păsărilor călătoare care-și trăiau viața lor proprie pe coșul părăsit al unei case vecine, a rămas doar o ștearsă amintire. N-am aflat nimic în plus despre ele. Veneau, stăteau o vreme și apoi plecau pentru ca în anul următor să reapară din nou. Atît.

Pal Floris, tînărul fotograf al muzeului din Sfîntu Gheorghe iubește însă berzele cu aceeași ardoare ca în anii copilăriei. A vrut să știe totul despre ele, le-a pîndit obiceiurile ani de-a rîndul. N-a reușit să afle prea multe. Pînă într-o zi, cînd înzestrat cu un aparat de fotografiat și cu unul de filmat a putut să cutreiere tot județul Covasna, să stea de vorbă cu oamenii din diferite locuri pe ale căror case a zărit cuiburi, să facă un fel de inventariere a celor circa 800 de berze, care se reîntorc în fiecare an pe aceste meleaguri și să imortalizeze totul pe peliculă. Mai mult chiar, ajutat de avantajele oferite de acoperișul muzeului, a pîndit viața păsărilor din cuib, pe tot timpul verii. Rezultatul : circa 2 500 fotografii alb negru, 1 500 în culori și un film documentar de aproximativ o oră. E o colecție, probabil unică în lume, dacă ținem seama de faptul că berzele își fac de regulă cuibul pe cele mai înalte coșuri, aproape inaccesibile fotografului.

Cineva ar putea să întrebe : „bine, dar ce-i cu asta ?" Pentru un neinițiat, faptul nu spune multe. Dar pentru oamenii de știință, materialul adunat are valoare inestimabilă. Nu trebuie să uităm că, pe lîngă realizările de artă fotografică, uneori de-a dreptul impresionante, aceste clișee sînt însoțite de o mulțime de notițe bazate pe observarea atentă a unor obiceiuri, pînă acum în mare parte necunoscute. Pasiunea și-a adus primele roade, adunînd adevăruri dintr-o lume necunoscută. Acesta a fost începutul. Acum pasionatul fotograf prelucrează cu perseverență, materialul adunat, încearcă să-i dea explicarea științifică. O parte din acest material va fi, de altfel, folosit și la întocmirea unei expoziții de fotografii, expoziție organizată de muzeul din Sfîntu Gheorghe.

Ludovic CSATA

Marile construcții ale cincinalului

DEBUTEAZĂ OLTUL ȘI SOMEȘUL

URMARE DIN PAG. 1

să nu uităm că multe orașe și centre industriale, de la Sf. Gheorghe și Brașov, pînă la Slatina și Tr. Măgurele se află pe cursul de apă al Oltului sau în apropierea acestuia. Un singur exemplu mi se pare elocvent în acest sens : **prin amenajarea lacului de acumulare de la Rîmnicu Vîlcea, aflat în prima etapă a lucrărilor de amenajare complexă a Oltului, problema alimentării cu apă a orașului și a combinatului său chimic va fi definitiv rezolvată.** Fără debitul suplimentar de apă de circa 6—7 metri cubi pe secundă dezvoltarea acestui combinat nu ar fi fost realizabilă.

DAR, CUM SPUNEAM, și agricultura va beneficia de avantajele îmblînzirii Oltului. Numai în prima etapă a lucrărilor, marcată de crearea primelor trei hidrocentrale de care aminteam, se prevede posibilitatea ca ogoarele să primească din lacurile de acumulare cam 16 milioane metri cubi de apă. Pe de altă parte, rîul care constituie o veșnică amenințare pentru terenurile mai joase, va fi definitiv obligat să nu-și mai reverse apele. **Regularizarea și sistematizarea întregului traseu vor scoate de sub pericolul inundațiilor orașe și sate, mari suprafețe de teren.**

PRINTRE BINEFACERILE pe care le va aduce ambițiosul proiect de folosire complexă a Oltului se mai înscriu încă două, de loc neglijabile. Primul, navigabilitatea rîului, asigurîndu-se astfel, cale de sute de kilometri, un mijloc de transport ieftin și eficient. Al doilea, noile valențe turistice ale întregului traseu, marcat prin pitorești lacuri și diverse amenajări pentru iubitorii de natură. Spre sfîrșitul acestui deceniu, de la izvor și pînă la vărsare, rîul atît de mult cîntat de poporul nostru își va oferi din plin darurile sale, contribuind la progresul țării, la bunăstarea oamenilor.

SOMEȘUL, fratele său nordic, după ce a fost atent studiat de oameni de știință și trecut „prin ciur și sită" pe planșetele proiectanților, a început și el să vadă, pe malurile sale, semnele marilor șantiere. Cu siguranță că, pînă nu de mult, extrem de puțini erau aceia care auziseră vreodată despre Tarnița sau Mărișelu. Nici nu e de mirare. Aceste două mărunte așezări din Apuseni, aflate într-una din zonele țării cele mai apropiate de natură, abia dacă figurau pe cele mai amănunțite hărți. Și iată că aici lucrează acum mii și mii de oameni, că au apărut semne ale urbanizării : locuințe cu etaj, magazine, școală, cantină.

CE SE ÎNTÎMPLĂ în aceste mici localități din masivul Gilău ? La Tarnița și Mărișelu se construiesc două hidrocentrale pe cursul Someșului Cald. Prima, cu o putere instalată de 45 MW, cealaltă de 220 MW. Trei baraje la Gilău, Tarnița și Fîntînele vor opri apele rîului în tot atîtea lacuri de acumulare. Ca și în cazul Oltului, amenajarea Someșului și a afluenților săi va permite furnizarea apei necesare populației și industriei unor mari orașe— Clujul și Oradea — va feri de inundații întinse terenuri, va permite irigarea altora.

Pitorescul atît de lăudat al Văii Oltului va avea numai de cîștigat de pe urma complexelor lucrări ce vor face rîul navigabil și îl va „puncta" cu frumoase lacuri de acumulare

CÎTEVA CIFRE sînt edificatoare pentru a ilustra dimensiunile șantierelor de pe Someș. Munții vor fi străbătuți de peste 48 000 metri de galerii ce vor uni în cele trei lacuri de acumulare, opt cursuri de apă. (Capacitatea lacurilor : peste 300 milioane metri cubi de apă) Peste două milioane metri cubi de anrocamente vor fi depuși în corpul barajului de la Fîntînele. 8 400 tone de utilaje vor fi montate în centralele hidroelectrice. Șantierul Național al Tineretului, inaugurat în luna mai pe valea Someșului, a prilejuit întîlnirea a mii de tineri cu una din marile lucrări ale actualului cincinal. Iar primele lor rezultate în muncă mărturisesc dorința de a realiza înainte de termen sarcinile prevăzute pentru acest an.

DE ALTFEL, ATÎT OLTUL CÎT ȘI SOMEȘUL continuă bunele tradiții ale șantierelor hidroenergetice încheiate sau în faze avansate de execuție. Nu numai ca atmosferă de lucru, ci însăși prin oamenii prezenți pe noile șantiere. La Rîmnicu Vîlcea, inginerul Constantin Mengher, care a condus lucrările barajului de pe Arges, a preluat în toamna anului trecut dirijarea construcției primului șantier hidroenergetic de pe Olt. De pe Bistrița, de la Porțile de Fier au sosit aici, pe Valea Oltului, alți numeroși constructori. La fel și pe Someș. După Bicaz și Arges, maistrul principal Aurel Vida lucrează acum la Tarnița. Și mulți alții ca el. Marea familie a constructorilor hidrotehnicieni, călită de acum în lupta cu apele și munții, este în măsură să lucreze mai repede, mai bine, mai spornic. Un argument : centralele ce se construiesc pe Olt își vor recupera investițiile în 12.5 ani (față de 23 cît se prevede îndeobște pentru asemenea lucrări), iar prețul de cost ce se va obține va fi printre cele mai reduse la asemenea amenajări hidroenergetice. Va fi meritul constructorilor, dar și al proiectanților și al furnizorilor de utilaje. Căci să nu uităm un amănunt esențial : aceste ample lucrări au fost concepute în întregime în țară și vor fi dotate în exclusivitate cu echipament românesc.

PE AGENDA marilor noastre lucrări hidroenergetice au apărut, deci, alte două rîuri ale țării — Oltul și Someșul. Iar în cursul acestui cincinal constructorii lor vor înscrie, cu certitudine, noi file de eroism muncitoresc, noi înfăptuiri de preț pe drumul progresului nostru economic.

Paul MARIAN

Alo, miliția?...

Vizitatorul misterios

● Cum dispăreau sumele de bani din casieriile unor instituții ● ...Sînt de la telefoane. Trebuie să verific aparatul... ● Ce declară infractorul

— Tovarășu' ?...
— De la finanțe. Am treabă la contabilitate...
— Poftiți. Tovarășu'...
— De la telefoane. Tre' să verific circuitele interioare...
— Poftiți. Tovarășu' ?....

...Afluență mare de vizitatori la Ministerul Industriei Lemnului în acea zi de iulie. Oamenii treceau pe lîngă portarul cu fireturi la șapcă, fără să se mai oprească din mers. Pe unii, pe care-i cunoștea, îi saluta militărește, iar pe necunoscuți îi întreba scurt : „Tovarășu' ?...", apăsînd interogativ pe ultima vocală. Atît. Așa făcea de ani de zile. De aceea el s-a mirat cînd în aceeași zi, spre prînz, doi ofițeri de miliție l-au chemat într-un birou și l-au întrebat dacă își mai amintește cine intrase în minister în dimineața aceea.

— Păi au intrat foarte mulți, a zis el.
— Încearcă, totuși, să ți-i amintești, i-a cerut unul dintre ofițeri.

Și-a amintit cîțiva : un inginer de la un combinat, un curier de la un alt minister, un inspector de la finanțe, un controlor de la telefoane etc. Ofițerii și-au notat ceva într-un carnet și-au plecat nemulțumiți.

De fapt, ce se întîmplase ?

În jurul orei 12, la Inspectoratul miliției Capitalei se primise comunicarea că de la Casieria respectivului minister dispăruse o importantă sumă de bani (circa 30 000 lei !). Maiorul de miliție Gheorghe Coman, care preluase „cazul" spre soluționare, s-a deplasat imediat la fața locului însoțit de un ajutor al său. Aici, primele verificări n-au furnizat nici un amănunt promițător. Casiera, care de disperare abia își mai putea stăpîni plînsul, i-a asigurat că banii au existat în casa de fier la ora zece, cînd a făcut monetarul, și că după această oră ori de cîte ori ieșise din birou **încuiase totul** cu grijă.

Unde puteau dispare banii ?

Coman a început să construiască ipoteze. Cea mai plauzibilă părea aceea că banii au fost sustrași de un alt salariat al ministerului, care fie că s-a folosit de chei potrivite în lipsa casierei fie că a acționat în complicitate cu aceasta. A fost acceptată și ideea că cineva din afară a pătruns în minister, a așteptat ieșirea casierei și apoi, tot cu chei potrivite, și-a însușit banii. La o analiză atentă această ipoteză părea totuși șubredă, deoarece, ca să-și poată atinge scopul, infractorul trebuia neapărat să beneficieze de anumite condiții. Chiar dacă, așa cum s-a văzut, pe la poartă se putea strecura relativ ușor, mai era necesar ca el să cunoască locul unde se află casieria, să poată ajunge acolo nestingherit, să aibă cheile necesare și mai ales să nu fie remarcat (lucru ce părea imposibil în timpul orelor de program). Un asemenea plan nu putea evita anumite riscuri și trebuia ca infractorul să aibă multă îndrăzneală ca să-l aplice. Iată de ce, pentru început, ipoteza aceasta a fost considerată secundară.

Totuși, în săptămînile următoare cercetările continuau să bată pasul pe loc. Prima ipoteză se dovedise falsă, ceea ce impunea orientarea cercetărilor pe altă pistă, în afara ministerului. Dar încotro ?

★

— ...Alo, vă rog comunicați tovarășei casiere să coboare urgent că o așteaptă cineva la poartă...

Telefonul se primise într-un birou vecin cu casieria la Direcția generală construcții-montaje din Departamentul petrolului. Anunțată, casiera încuiase biroul și coborîse în fugă pe scări, aproape izbindu-se de un bărbat care tocmai urca. Spre surprinderea ei însă la poartă n-o așteptă nimeni și portarul nu știa nimic. A ieșit totuși în stradă, a privit în sus și în jos și după cîteva minute de așteptare a urcat spre birou nedumerită. Cînd a descuiat ușa biroului și-a dat seama imediat că banii pe care-i avea pe masă și în casa de fier rămasă descuită se împuținaseră simțitor. A început să-i numere cu înfrigurare : lipseau aproape șase mii de lei. Unde puteau să dispară ? Tremurînd toată și-a anunțat șeful, cu care a mai numărat odată banii, apoi a fost anunțată miliția...

Era al doilea caz de dispariție enigmatică a unei sume de bani din casieria unei mari instituții. Nu era însă ultimul. La interval de cîteva săptămîni s-a înregistrat dispariția în împrejurări similare a unei sume importante de bani (peste 40 000 lei !) la Trustul de construcții București, apoi la Ministerul Metalurgiei, la Ministerul Silviculturii, la Centrala O.N.T. „Carpați" și la alte instiuții. La 20 octombrie 1970 numărul furturilor de bani de la casieriile unor instituții, despre care se știa acum că sînt „opera" aceluiași individ, ajunsese la 17, totalizînd circa două sute de mii de lei !

În vremea aceasta echipa maiorului Coman, întărită, nu mai cunoștea odihna. A fost alcătuit un cerc larg de suspecți, dintre infractorii cunoscuți eliberați din penitenciare, s-a instituit verificarea amănunțită a fiecăruia dintre ei, mai ales a celor cu „stiluri de lucru" asemănătoare, procedîndu-se prin eliminare, pe măsură ce o nouă lovitură venea să confirme că respectivul nu e cel căutat și, mai ales, s-au făcut ample cercetări la instituțiile păgubite, încercîndu-se să se obțină indicii pe baza cărora să se contureze, ipotetic, fizionomia „misteriosului vizitator".

Datele furnizate de casieri cu privire la persoanele necunoscute despre care își aminteau că intraseră în birourile casieriilor au fost însă atît de contradictorii încît n-au putut fi utilizate (deși, cum s-a constatat ulterior, fiecare il văzuse pe infractor cel puțin odată !) În plus, cercetările au fost mult îngreunate de declarațiile casierilor care susțineau că în momentul dispariției, banii se aflau sub cheie, în casa de bani ! Ce trebuia să se înțeleagă de aici ? Că sumele respective se pulverizaseră, ca la un miracol, cu toate ușile încuiate ? ! Lipsa de sinceritate a acestor declarații, menite să acopere propria neglijență, era evidentă.

Presupunînd că infractorul nu va renunța și va încerca și alte „lovituri" asemănătoare, Coman a adoptat soluția prinderii lui în flagrant sau cel puțin a identificării lui în momentul cînd va încerca să facă „recunoașterea" locului unde ar urma să opereze. În consecință, s-a recurs la instruirea casierilor principalelor instituții din București — operație anevoioasă dar cu atît mai necesară. Cu acest prilej, casierilor li s-au indicat numele infractorilor bănuiți, li s-au arătat fotografii și li s-a cerut să semnaleze apariția oricărei persoane suspecte.

Măsura aceasta s-a dovedit eficientă. La scurt timp de la instructaj la casieria Direcției pentru valorificarea cerealelor din Departamentul Agriculturii s-a prezentat un bărbat între două vîrste îmbrăcat elegant.

— Pe cine căutați dv. ? l-a întrebat Marioara Marta, casiera.

— Sînt de la telefoane... Trebuie să vă verific aparatul...

— Aveți o legitimație ?

Individul a schițat un zîmbet.

— Bineînțeles, a zis el și i-a întins casierei un carton ponosit, cu o ștampilă și fotografie, pe care a deslușit un singur nume : Iuliu. Ea a înapoiat „legitimația" individului care, după o foarte sumară verificare a aparatului, a salutat respectuos și a plecat. Fără să aibă certitudinea că respectivul este într-adevăr suspect, Marioara Marta i-a telefonat totuși maiorului Coman căruia i-a comunicat toate datele pe care le cunoștea despre cel care o vizitase.

Ofițerul a primit comunicarea cu mai mult interes decît își imaginase casiera. Din relatările pe care le vrola, tot mai detaliate, el a dedus imediat că individul nu poate fi altul decît un cunoscut infractor, pe nume Dănilă Iuliu Cezar Casian, zis Puiu, încluș în cercul de bănuiți. Înainte de ultima condamnare Puiu, care avea la activ nu mai puțin de 15 condamnări penale, pătrundea în incinta diferitelor instituții și profitînd de neatenția funcționarilor, golea cuierele în special de fișuri pe care apoi le valorifica. „Metoda", așadar rămăsese aceeași, dar se perfecționase : acum viza direct fondurile bănești !

Peste cîteva zile „misteriosul vizitator" al casieriilor a fost reținut în orașul Tecuci unde numai într-un an de zile el își construise o casă pe care o mobilase complet ! În timpul anchetei Puiu a fost introdus într-un grup de bărbați de aceeași virstă cu el și a fost recunoscut pe rînd de fiecare dintre casierii păgubiți, care dăduseră despre el relații atît de contradictorii...

Dar, totuși, cum „opera" Puiu ?

Declarațiile sale au fost de-a dreptul revelatoare. El a mărturisit nici mai mult nici mai puțin că **în toate cazurile** în care planurile i-au reușit (pentru că au fost și cazuri cînd nu i-a mers !) a intrat de cel puțin două ori în aceeași instituție, o dată pentru recunoașterea locului și a încuietorilor și a doua oară pentru comiterea furtului ; că furtul i-a reușit **numai acolo** unde casierii obișnuiau să iasă din biroul casieriei lăsînd bani pe masă ori casa de fier neîncuiată. Cu alte cuvinte a fructificat în folosul său neglijența celor care din comoditate nu asigurau sumele pe care le aveau în primire așa cum erau obligați.

Iată de ce termenul „bun de plată", aplicat infractorului, a rămas valabil și pentru cei neglijenți...

Ion VLAICU

Clepsidra

TOTUL SE PLĂTEȘTE

de Constantin VIȘAN

Te afli pe acoperișul Campanilei din Piața San Marco și vrei să vezi detalii îndepărtate din peisajul Veneției. Introduci o sută de lire într-o lunetă instalată pe meterezele Campanilei și dorința îți este satisfăcută. Calci înfiorat pe dalele bisericii San Pietro. Dacă te interesează amănunte despre construcția ivită din gîndurile lui Michelangelo și Bramante, instalații în care se află benzi de magnetofon cu explicații îți stau la dispoziție.

Hotel „Flora", Milano. Camera 16 bis. Pe noptieră un Massage Relax, „Massage boy". Îl cercetez cu interes. Nu mai văzusem pînă atunci un astfel de aparat. „15 minuti"... Per il vostro piacere questo letto è stato munito del Massage-boy : per dormire bene la sera e per iniziere la giornata in piena forma. 15 minuti di Massage-boy = uguale ad ore di benessere e di relax".

Hoinărisem poate 20—30 de kilometri pe străzile milaneze. Mi-ar fi plăcut să încerc miracolul odihnitor al acestui Massage-boy cu care era înzestrată camera de la Hotel „Flora". Mi-a atras însă atenția un amănunt : „PREȚUL". Era destul de piperat. Curiozitatea, bucuria, se plătesc. Nimic nu este gratis într-o țară care știe să facă din turism și o încîntare dar și o importantă sursă de venituri.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

De la bizantini citire...

de Nicolae LUPU

Un manual de ziaristică de la un colegiu american ilustra pentru reporterii-aspiranți tezele sale despre „știre", „eveniment", demne a fi culese și relatate, în felul următor : „O știre care va anunța că un ciine a mușcat un om nu va avea prea multă atracție ; e un fapt obișnuit care aproape că nu poate fi considerat știre. Dar dacă veți afla că un om a mușcat un ciine ăsta e un fapt de natură să stirnească interes și merită relatat cu prioritate". Poate că tocmai această lecție de ziaristică l-a inspirat pe profesorul de bizantinologie vestgerman Berthold Rubin. Văzînd că în această perioadă de răpiri politice nimeni nu se leagă de el, că fenomenul în general prin repetare începe să-și piardă caracterul său senzațional, Berthold Rubin s-a gîndit să schimbe formula și... s-a răpit singur. Cum ? Desigur n-a fost atît de simplu și a avut nevoie și de ajutoare.

Prima etapă a planului de autorăpire a fost dispariția în timpul unei călătorii de la Köln la Frankfurt. Apoi a trimis ziarelor vestea — prin intermediar, bineînțeles — că a fost răpit de un „grup de extremiști de stînga". În sfîrșit a scris trei scrisori semnate de „șeful grupului" de răpitori adresate una către un prieten, alta senatului vestberlinez și a treia unui ziar. Scrisoarea anunța că profesorul va fi ucis în caz că nu va fi eliberat un avocat cu vederi de stînga închis. O serie de ziare s-au lăsat prinse și au publicat articole împotriva „violenței celor de stînga". Nimeni însă nu a făcut vreo legătură între această „răpire" și alegerile locale din Schleswig-Holstein. Or, în ziua alegerilor profesorul Rubin a fost găsit — după ce poliția și ziarele au fost anunțate în prealabil — legat, aproape să se sufoce, de un copac, într-o pădure bavareză. De aci lucrurile au început să se încurce. Ziarelor și chiar și poliției li s-au părut dubioase faptele, date fiind mai ales antecedentele de extremă dreaptă ale lui Berthold. Treptat s-a făcut lumină și s-a constatat că bizantinologul în cauză s-a autorăpit pentru a exacerba, în preajma alegerilor, sentimentele opiniei publice împotriva stîngii și a provoca o deplasare de voturi spre dreapta. Două lucruri a izbutit în cele din urmă să obțină Rubin : a fost suspendat temporar din postul universitar ce-l deținea și a dat un impuls proaspăt rubricii de senzație a ziarelor, în cadrul cărora răpirile deveniseră un fapt divers obișnuit. Autorăpirea e altceva.

Rubin declară spre justificare : „Nu sînt nebun cum spun unii. Nu sînt nici un geniu, nici un lunatic ci doar un cetățean îngrijorat". Poate cele spuse de el merită chiar mai multă atenție prin implicațiile lor decît procedeul său senzațional. Nu puține sînt țările unde avîntul mișcării sociale contestatare stîrnește „îngrijorarea" unor cetățeni legați de trecut. Și la fel cu Berthold Rubin aceștia consideră că nu e nimic nebunesc în a recurge la provocări destinate a asmuți opinia publică împotriva stîngii. Rubin a acționat pe cont propriu. Dar cîte operații asemănătoare nu pot fi încercate de poliție pentru a găsi justificări de reprimare a stîngii ? De fapt., experiența bizantinologului ar trebui studiată cu atenție. Reporterii în căutare de fapte senzaționale ar putea explora posibilitatea repetării „autorăpirilor" pentru a aduce la lumină publică tot potențialul lor bizantin.

SECVENȚE DRAMATICE DE LA ESCALADAREA EVERESTULUI

- **Conflict la 7000 metri înălțime**
- **„B.B.C.-ul a vrut ca un britanic să fie primul pe Everest..."**
- **Ședința de la Mănăstirea budistă**
- **O tragedie montană — un alpinist indian prins de furtuna de zăpadă**
- **„Mai avem nevoie doar de două zile bune..."**

POZIȚIILE PĂRȚILOR ÎN LITIGIU : — Dacă se menținea ruta vestică aleasă de noi, aveam șanse să ajungem primii iar Yvette Vaucher ar fi devenit prima femeie care a atins Everestul. Englezilor nu le-a convenit aceasta. Postul de radio B.B.C., care a organizat filmarea expediției, a vrut cu tot dinadinsul ca un britanic să fie primul care pune piciorul pe Everest... **(din declarațiile făcute de dr. Pierre Mazeaud, membru în Adunarea Națională franceză, Michel și Yvette Vaucher, ambii elvețieni, membri ai expediției internaționale alpine).**

— Este vorba de o calomnie. Ei ni s-au alăturat din motive egoiste. Ar fi vrut ca ascensiunea să le aducă glorie în viața particulară și publică. S-au ferit de muncile grele... **(din declarațiile făcute de Norman Dyhrenfurth, american de origine elvețiană, conducător al expediției, și colonelul James Roberts, englez, adjunctul său).**

ACESTEA SÎNT ELEMENTELE DE BAZĂ ale conflictului care s-a declanșat, la peste 7 000 metri înălțime, în cadrul expediției internaționale de alpiniști care și-au pus drept țel escaladarea „acoperișului lumii", cum mai este denumit vîrful Everest. Conflict care a măcinat forțele expediției — și așa supusă teribilelor dificultăți pe care le ridică masivul himalayan în calea temerarilor ce se încumetă să-l înfrunte înălțimile.

CEI 31 DE CĂȚĂRĂTORI provenind din 13 țări, cărora li s-au adăugat, firește, inevitabilii trădători din umbră — șerpașii localnici, hamalii alpini — au început greaua lor întreprindere la începutul lunii februarie. Expediția trebuia să se încheie înainte de apariția musonilor (vînturi însoțite de mari scăderi de temperatură, de furtuni de zăpadă cu caracter de uragan în munți și de ploi torențiale în văi).

LA ÎNCEPUTUL ASCENSIUNII, starea de spirit a membrilor expediției era — în ciuda greutăților — de euforie generală. La tabăra bază, unde se aduseseră alimentele, echipamentul de cazare și materialele necesare cățăratului pe munte, totul decurgea normal. Responsabil cu operațiunile de coordonare a expediției era Michel Vaucher. Înainte de asaltul muntelui, o ultimă reuniune a tuturor membrilor expediției, la mînăstirea Tyh Ang Boche, pentru a definitiva traseul. Pentru prima dată, nu s-a mai realizat o unanimitate de păreri. O parte din alpiniști, anglo-saxonii, susțineau că trebuie escaladat Everestul prin fața sud-vestică, foarte dificilă dar mai „artificială". Alți cățărători s-au pronunțat pentru ascensiunea pe o rută vestică, „mai logică și mai elegantă". Conducătorii expediției au hotărît să concentreze forțele — în special șerpașii (30) — pe itinerarul sud-vestic. Pentru ruta vestică au optat un francez, doi elvețieni, un italian, doi norvegieni, un austriac și un indian, cărora le-au fost dați ca ajutoare patru șerpași.

DAR, LA 19 APRILIE, s-a petrecut o tragedie. Harsh Bahuguna, alpinistul indian în vîrstă de 32 de ani, a fost prins în capcana unei furtuni de zăpadă și a murit de frig și epuizare. Viscolele din acea perioadă — cele mai violente din ultimii 70 de ani — au obligat alpiniștii să rămînă pe loc cîteva zile. Multe din materialele expediției au avut de suferit...

Norman Dyhrenfurth și James Roberts au convocat atunci întreaga expediție și au adus la cunoștință decizia pe care au luat-o : pentru a asigura escaladarea Everestului era necesară concentrarea tuturor eforturilor asupra unei singure rute. În consecință, itinerarul vestic era suprimat. Pierre Mazeaud, soții Vaucher, italianul Carlo Mauri s-au împotrivit iar, după mai multe certuri puternice, au hotărît să abandoneze, înapoindu-se la Katmandu și, de acolo, în Europa. De unde au declanșat un adevărat „război al cuvintelor" împotriva lui Norman Dyhrenfurth și James Roberts...

EXPEDIȚIA și-a continuat înaintarea, dar și efectivul ei a continuat să se micșoreze. Vestgermanul Toni Hiebeler nu a putut suporta șocul morții lui Bahuguna și a părăsit baza o săptămînă mai tîrziu. Febra glandulară, tusea everestiană cu crize de sufocație, degerăturile, au început să facă și ele victime. Părăsesc expediția, avînd nevoie de îngrijiri medicale serioase, Josn Evans (Statele Unite), Jon Tiegland (Norvegia), Jon Eliassen (Norvegia) și, apoi, însuși șeful expediției Norman Dyhrenfurth. Ulterior, au căzut bolnavi Duane Blume și Gary Colliver. Abandonul lui Blume a avut un nou efect demoralizant ; el era specialistul expediției în materie de oxigen.

...ÎNTRE TIMP, asaltul muntelui a continuat. La 1 mai s-a instalat tabăra a patra, la 7 254 metri înălțime. În fruntea plutonului — englezii Dongal Haston și Don Whillans secondați îndeaproape de japonezii Naomi Uemura și Reizo Ito. Vrăjmășia vremii e cumplită însă. Furtuni violente, temperaturi scăzute, înaintarea e din ce în ce mai dificilă. Totuși, simbătă 8 mai se reușește instalarea unei tabere, a cincea, la 7 925 metri, ceea ce reprezintă un record mondial ! Vechiul record pe acest versant îl deținea o expediție japoneză care, în 1970, ajunsese la 7 920 metri.

La 14 MAI alpiniștii rămași în competiție sînt optimiști. Whillans, Haston și Uemura au instalat o nouă tabără de unde, anunță ei prin radio, speră să dea în următoarele zile asaltul final. La 16 mai, veștile pe care le transmit sînt rele : ninsori abundente care împiedică înaintarea... La 17 mai, comunicări dramatice : Cu o voce slăbită, decepționat, Haston le spune colegilor rămași la baza avansată că nu mai au mîncare, băutură, combustibil pentru a-și putea usca hainele. La 18 mai, situația lor se îmbunătățește. Doi șerpași reușesc, cu mari eforturi, să le aducă în tabără toate cele necesare. În plus, vremea se îmbunătățește. „Mai avem nevoie doar de două zile bune, pentru a fixa pitoanele și corzile", comunică ei, bine dispuși, prin radio. Pînă la țintă mai sînt doar 600 de metri... Dar în ziua următoare timpul devine din nou ostil, vînturile și zăpezile mișcătoare făcînd imposibilă orice tentativă de ascensiune. Și, în plus, o avalanșă distruge o parte din tabăra a patra ; din fericire nu erau oameni în ea, dar proviziile și materialele pe care le conținea au fost distruse. „Doar un miracol ar mai putea ajuta expediția", transmite de la baza avansată corespondentul lui „Sunday Times". Și, la 20 mai, speranțele iarăși renasc. O zi de primăvară ; de la baza avansată, Haston și Whillans pot fi urmăriți cu binoclul. Dar, la 21 mai, vremea devine din nou foarte rea și alpiniștii privesc neputincioși ultimul perete vertical de stîncă, pe care nu-l mai pot escalada. Complet extenuați, rămași fără alimente, băutură și oxigen — din cauza bazei distruse de avalanșă nu mai pot fi aduse noi provizii — Hoston și Whillans anunță prin talkie-walkies : „Am ajuns la capătul puterilor, abandonăm..."

EXPEDIȚIA ÎNCHEIATĂ, au început, din nou, controversele. Doi alpiniști austrieci — Wolfgang Axt și Leo Schlommer — au intervenit în polemică și i-au acuzat pe cățărătorii britanici de „egoism", reproșîndu-le că, atunci cînd oboseala a început să-i covîrșească, nu au dat altora locul în primele rînduri ale expediției ; alpiniști mai odihniți, sînt de părere austrieci, ar fi reușit să cucerească Everestul. Dar Haston și Whillans nu au vrut să ofere și altora o șansă...

U. VĂLUREANU

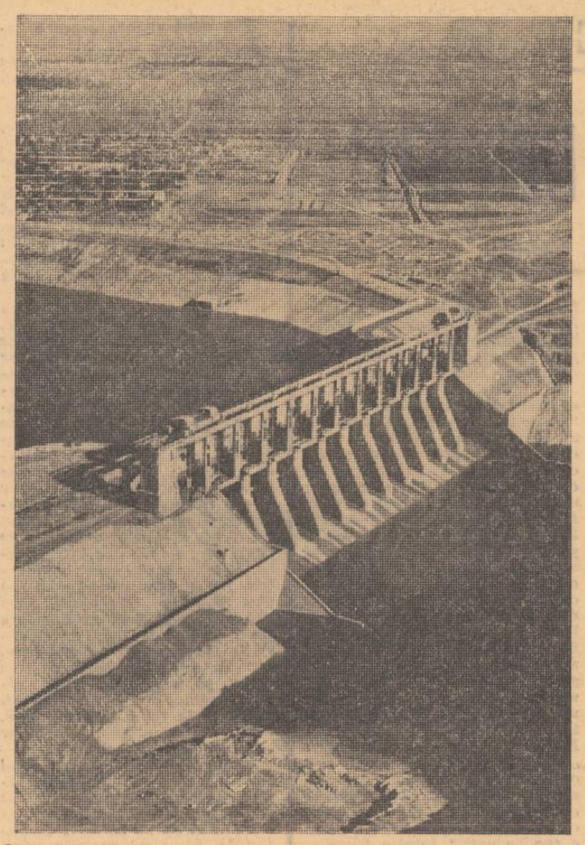

In imagine, vedere panoramică a unor șantiere din provincia Hopei, (una din ecluzele barajului) unde se desfășoară, ca și în alte regiuni limitrofe, ample lucrări pentru îmblînzirea Huai-ului, unul din cele mai mari fluvii din R. P. Chineză. În bazinul fluviului Huai — care cuprinde suprafețe întinse din provinciile Honan, Anhuei, Kiangsu și Șandun — au fost înălțate baraje, construite canale colectoare și rezervoare de apă, premizele lucrărilor de ameliorare a solului, factor important în obținerea unor recolte bogate.

EXISTĂ TEZAURUL FABULOS DIN INSULA OAK?

S-ar părea că astăzi au dispărut acei legendari „căutători de aur" — oameni ce-și puneau mari speranțe în găsirea prețiosului metal galben. Dar, din cînd în cînd, în cîte o regiune a mapamondului, reînvie speranța unora că se află pe drumul ce duce spre acel teritoriu mult căutat și neaflat niciodată de conchistadorii spanioli: Eldorado — patria aurului. În această „poziție geografică" se află, de cîtva timp, insula Oak, aflată în zona cunoscută sub numele de Noua Scoție, teritoriu ce este situat în America de Nord, între Golful Fundday, Oceanul Atlantic, strimtoarea Northuberland și Golful Sf. Laurențiu.

Într-un articol publicat în revista trimestrială a Universității din Halifax, profesorul Russ Wilhelm afirmă — pe baza cercetărilor personale și a unei inscripții găsite în insula amintită — că în secolul 16 autoritățile spaniole ar fi ordonat să se ascundă în aceste locuri un tezaur fabulos. Referindu-se la proveniența elementelor ce ar intra în componența tezaurului, Russ prezintă două prezumții. Mai aproape de adevăr, spune el, este cea după care aici a fost ascunsă o parte din încărcătura de argint pe care navele spaniole o transportau spre Penisula liberică. În timpul unei curse, mai multe vase au eșuat și cantitatea ce s-a putut recupera a fost ascunsă într-un „seif" amenajat în această insulă din Atlanticul de nord. Potrivit celei de a doua presupuneri, în „seif" s-ar afla o însemnată cantitate de aur, pe care marinarii spanioli ar fi „colectat-o" de la populația băștinașă.

Dacă de existența unui asemenea tezaur cu secole în urmă, Russ pare să nu se îndoiască, nu tot așa stau lucrurile cînd e vorba de dăinuirea valorilor pînă în zilele noastre. Este puțin probabil, susține el, ca, dacă va fi descoperită vreodată ascunzătoarea mult căutatei comori, să se găsească argintul sau aurul ce au trezit atîtea pasiuni. Pentru a întări cele afirmate, Russ face o trecere în revistă a situației financiare ce a dăinuit în anii ulteriori datei cînd se presupune că a fost ascuns tezaurul, ajungînd la concluzia că, în repetate rînduri, regii spanioli s-au aflat în dificultăți financiare.

Se pare, însă, că unii oameni de afaceri nord-americani și canadieni nu exclud posibilitatea unui... lapsus al celor ce se preocupau de vistieria Spaniei cu aproape patru sute de ani în urmă. Așa cum afirmă ziarul „Tribune de Geneve", pînă acum, diverse grupuri financiare interesate au investit, în operațiunile de detectare a acestui „mic Eldorado", aproape trei milioane și jumătate de dolari. Vor fi recuperați vreodată ?

DE PRETUTINDENI

O AUTOBASCULANTĂ gigant avînd capacitatea de transport de 25 de tone a fost realizată de uzinele de specialitate din R.P.D. Coreea. Este autobasculanta „Seungri-san".

●

ENGLEZUL Jim Chiverton se scoală zilnic la șase treizeci, la șapte treizeci își pontează cartela și lucrează fără să se oprească timp de opt ore. Nimic de mirare dacă Jim n-ar avea nouăzeci de ani și de cînd avea șaptezeci de ani, stabilind că nu-și poate permite să iasă la pensie, lucrează mereu ca muncitor specializat în laboratoarele armatei din Aldershot. Recent i s-a oferit titlul onorific pentru cel mai în vîrstă muncitor din Anglia.

●

DORIȚI rețeta longevității ? V-o dă agricultorul american George Gibbs care a împlinit de curînd o sută zece ani : „mîncați foarte piperat, trăiți în aer liber, feriți-vă de cicăleala femeilor".

●

IN R. D. VIETNAM sînt foarte prețuite figurinele populare. Ele se realizează din lut ars, lemn, piatră sau cupru. Exprimînd în forme simple caractere tipice, aceste figurine sînt pline de viață, de forță. Deseori figurinele sînt acoperite cu un strat de email, temele pe care le tratează fiind din viața de zi de zi, sau înfățișînd personaje istorice, legendare.

●

NEVEROSIMIL, dar adevărat. La Rotterdam (Olanda) a fost „arestat"... un calculator electronic ! Acest fapt s-a petrecut după ce o mare firmă constructoare de mașini a cîștigat premiul I la un concurs pentru cea mai bună și mai ieftină construcție a unui vas petrolier. Cînd s-a trecut la o verificare amănuntită a datelor propuse de calculatorul electronic, s-a constatat că mașina nu efectuase corect calculele. S-a deschis o anchetă, apoi un proces, în urma căruia calculatorul a fost izolat pînă cînd experții vor stabili cine este vinovat : constructorii mașinii sau programatorii.

●

UN HAMAL francez care lucrează în cadrul unei firme pentru schimbări de domiciliu, a căzut de la etajul cinci aflîndu-se pe un fotoliu pe care doi colegi îl transportau la parter. S-a ales cu spaima.

●

CÎND COMANDANTUL unei companii engleze și-a dat seama că mascota regimentului — un tigru — își pierde dinții, a apelat imediat la un specialist care cît ai zice pește i-a aplicat mascotei cinci dinți falși absolut identici cu cei originali.

●

„ȘCOALA UMORULUI" din Paris nu mai primește în anul acesta elevi noi. Peste 750 persoane învață aici să povestească anecdote și să devină astfel agreabili în societate.

SATUL CU LOCUITORI CENTENARI

Un grup de centenari

● **VILCABAMBA — un inedit laborator natural ● Principala cultură — tutunul din care toți locuitorii consumă ● Unul dintre locuitori s-a născut... acum 140 de ani.**

În Ecuador se află pierdut în munți, un sat unic în felul său, a cărui faimă nu rezidă în pitorescul spectaculos al peisajului ci în alcătuirea sa „biologică". Într-adevăr, Vilcabamba adăpostește exclusiv locuitori centenari sau cvasicentenari, al căror decan de vîrstă, José D. Toledo s-a născut acum... 140 de ani ! Cătunul centenarilor a fost descoperit de profesorul Leaf, de la Universitatea din Harvard (S.U.A.) care, împreună cu specialiștii în geriatrie de la Quito, capitala ecuadoriană, a ajuns la concluzia că, prin însumarea „pe viu" a unor asemenea vîrste (oscilînd între 90—140 de ani), Vilcabamba reprezintă un inedit laborator natural.

Locuitorii Vilcabambei trăiesc în ritmul soarelui : ei se scoală în zori și se culcă în amurg. Ziua și-o petrec efectuînd diferite munci agricole, favorizate de un climat moderat, cu o temperatură constantă ce variază doar cu cîteva linii, situîndu-se între 21 și 26 grade. Principala cultură o constituie tutunul, iar moșii din Vilcabamba trag neobosit din pipă. În timpul săptămînii, hrana le-o furnizează produsele pămîntului, mai cu seamă legumele ce cresc din belșug. Simbăta sau duminica, atunci cînd vreun fermier dintr-o localitate învecinată taie o vacă, sătenii din Vilcabamba se aprovizionează, în porții drămuite, cu carne. În total, un centenar din Vilcabamba consumă rareori peste 1 700 de calorii pe zi.

Satul nu cunoaște binefacerile civilizației. Nu are nici canalizare, nici electricitate. De asemenea, nu dispune de asistență medicală. Conducătorul obștei a dat unele deslușiri oamenilor de știință veniți să cerceteze miracolul matusalemilor. Mortalitatea — arăta el — se datorează aici poluării apei. Dar, după primii cincisprezece ani de viață — dacă nu mor — locuitorii Vilacabambei sînt imunizați și ajung să-și rotunjească suta de ani.

În ceea ce îl privește pe José D. Toledo, cel născut acum 140 de ani, profesorii universităților din Harvard și Quito i-au verificat vîrsta. Documentele atestă, în mod netăgăduit, că s-a născut la Vilcabamba, în anul 1831. Părinte a opt copii și bunic a 32 de nepoți, José D. Toledo nu duce, după cum am fi ispitiți să credem, o viață tihnită. După ce a ispășit 16 ani de închisoare (pentru o crimă pe care nu o săvîrșise), el continuă să-și lucreze, din zori pînă-n amurg, plantația de tutun. Cauza acestei bătrînețe prodigioase a fost determinată în laboratoarele din Harvard : procentul colesterolului la un american de 50 de ani este : 250 ; la un adult vicabambian : 120 ! Astfel, prin muncile pe care le efectuează zi de zi, prin rigoarea ce o impune cultivarea pămîntului și obîăduirea darurilor sale, centenarii din Vilcabamba își conservă sănătatea, echilibrul și vigoarea unei tinereți întîrziate peste ani.

SALVAȚI ÎN ULTIMA CLIPĂ

S-a pregătit liniștit de culcare. A stins lumina și nici nu a simțit cum a adormit. Deodată, a tresărit. Visase ? Parcă auzise strigăte: — Ajutor! Ajutor! Salvați-ne!

Era un coșmar sau realitate? Încă nu se desmeticise bine din toropeala somnului. S-a frecat la ochi și a privit pe fereastră. Da, era noapte... Acum parcă era mai lucid. Și strigătele înspăimîntătoare se repetau. Fără să stea prea mult pe gînduri, M. Nestier a sărit din pat, și-a tras în grabă puloverul și pantalonii peste pijama și a ieșit în stradă.

Afară, l-a întîmpinat o noapte rece de april. În apropiere de locuința lui din orășelul Balezac curgea o apă: Hure. I s-a părut că din partea aceea veneau strigătele disperate. Ceață, liniște, pustiu.

Ce se întîmplase? Și-a încordat atenția și a zărit ca o nălucă pe apă, acoperișul unei limuzine albe care se scufunda. Într-un suflet a și fost pe mal. Apa clipocea sinistru și nu se mai auzea nimic. Da, de acolo trebuiau să vină strigătele. Fără a pregeta o clipă, omul nostru s-a azvîrlit în apă, așa îmbrăcat cum era. A înotat vînjos spre locul unde dispăruse mașina.

A început să caute.

Într-adevăr nu se înșelase. Era pe vista cea bună. A zărit mai întîi trunul unui bărbat care ședrea din cînd în cînd la suprafață. A înaintat spre el și l-a prins de păr înotînd cu mîna cealaltă spre mal. L-a depus pe țărm. Și-a amintit de ce auzise prin somn:

— Ajutor ! Salvați-ne! Deci erau mai multe persoane. S-a reîntors. A văzut plutind ceva mai departe, o eșarfă de femeie. A înotat într-acolo. Era soția celui pe care-l adusese la țărm care, i-a șoptit salvatorului mai înainte de a-și pierde cunoștința: Salvați-mi copilul, vă implor...

Deci erau trei. M. Nestier a înotat din nou, de astădată spre fundul riului, căutînd cu mîinile. Nimic. În sfîrșit a simțit ceva. Era un trupușor de copil. L-a cuprins cu un braț, ținîndu-l strîns la pieptul lui și în cîteva clipe, l-a depus pe mal. Și-a dat însă seama că micuțul era pierdut dacă nu intervenea rapid. A încercat să-l readucă la viață reanimîndu-l cu propriul său suflu. A deschis gura micuțului și i-a trecut răsuflarea lui, gură la gură. Au trecut minute în șir, cîine lungi, grele, fără speranță. Oare va reuși ? Deodată, copilul a scos un oftat, un oftat ușor. Respira.

Acum era sigur că eforturile lui nu fuseseră zadarnice. I-a transportat pe cei trei în casa lui primitoare, în care focul ardea încă în cămin. Ar fi greu de găsit cuvintele care să exprime emoția, imensa bucurie a salvatorului și recunoștința părinților.

Familia Renard compusă din trei membri îi datorează viața. Frina automobilului se defectase și fără îndoială ar fi fost victimele unei morți sigure, dacă M. Nestier nu ar fi auzit prin somn strigătele lor disperate de ajutor.

O mare prietenie îi unește astăzi pe salvator și pe cei salvați.

Întîmplarea s-a petrecut în orășelul Balezac, Franța, în aprilie 1971.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

LAPTELE MIRACULOS

De văzut nu-i văzuse nimeni, dar în ultimele zile urletele lor se auzeau într-una. Unii povesteau că mai sus, la munte, atacaseră ciinii, că se învîrteau în jurul stînelor ca turbații.

— Bunicule, tu ai văzut vreodată lupi ? — întrebă Paolo, ridicînd ochii de pe cartea pe care o citea.

— Te cred și eu, dar nu aici. Mai sus, la munte.

— Dar lupii nu atacă oamenii, nu-i așa ? Profesorul ne-a spus că le e frică de oameni...

— Ce știe profesorul despre lupi ? Cînd eram copil ca tine, doi oameni voinici din sat s-au dus în pădure și din ei n-au mai rămas de cît oasele. Și știi de ce ? Pentrucă au luat-o la fugă ; lupul nu atacă decît cînd îi întorci spatele. Dar tu — întrebă bunicul nu trebuie să te duci după lapte ? Maria — se întoarse el spre femeia care spăla vasele, — Paolo nu trebuie să aducă laptele ? Eu vreau să-mi beau laptele !

Băiatul aruncă o privire îngrozită femeii, care, șergîndu-și mîinile de șorț, spuse :

— Nu, am să mă duc eu, căci văd că bărbații se tem de lupi. După cîteva clipe, ieși cu un vas mare în mînă, îndreptîndu-se spre ferma vecină, cale de zece minute.

★

Luă laptele și o porni înapoi. Era o după-amiază întunecată. Maria mergea repede cu gîndul la treaba ce o aștepta. Era singură pe drum. La un moment dat o neliniște stranie puse stăpînire pe ea. Mări pasul, mai avea doar puțin. După colțul acela... lupul.

Stătea acolo hotărît cu botul în sus de parcă o aștepta tocmai pe ea. Femeia se opri gemînd de groază. Fiara scotea din gît niște sunete îngrozitoare și curînd începu să urle.

Imobilă, cu ochii holbați, auzi într-o clipă de coșmar cuvintele tatălui... doi oameni voinici din care n-au mai rămas decît oasele... lupii nu atacă atunci cînd îi privești în ochi... dar...

Ce să facă — se gîndi: să fugă nici vorbă, n-ar fi fost în stare : lupul tremura gata, gata să sară; să strige ? N-avea glas. Se văzu la pămînt atacată de fiară...

Ridică brațul și aruncă tot laptele din vas exact peste botul lupului De ce reacționase așa nici ea nu știa. Aproape că nici nu-și dăduse seama. Văzu botul minjit de lapte retrăgîndu-se.

Se gîndi că e pierdută acum, că lupul se va răzbuna și va sări.

Dar nu se întîmplă așa. Lupul se dădu înapoi și începu să-și lingă botul ; urletul se transformă într-un hămăit de plăcere ; apoi începu să lingă de zor băltoaca albă cu gust atît de bun.

Maria se întoarse cît ai clipi și o luă la goană strigînd. Țăranii ieșiră din casă cu furci și topoare. Dar lupul dispăruse.

★

În seara aceea bunicul vorbi mult de unul singur și cînd nepotul îl întrebă dacă știa că lupilor le place laptele, el răspunse oftînd :

— Sigur că știu Nu ți-am spus mai devreme ? Ca să te salvezi de lupi sînt trei moduri : să-i privești în ochi, să nu le întorci spatele, și... să torni lapte peste ei...

S-a petrecut la San Donato Val Comino lîngă Cassino (Italia)

(Din „DOMENICA DEL CORIERRE)

SPIRALE

CIMITIRUL DIN STELE

de Eugen BARBU

Cu Ion Caraion am avut de-a face cu o tragedie a limbajului. „Cimitirul din stele" este tot un volum antologic din care însă au dispărut multe piese contestate pe bună dreptate de critică, plus multe poezii noi de o înaltă factură. Vreau să spun că ne aflăm în fața unei clarificări, mai intîi de viziune, dispărînd acele încrincenări vindicative ce coborau poezia sa la un nivel nemeritat. Lecția arghezian învățată fără nuanțe îl dusese pe poet într-o fundătură, el confunda expresia păroasă, dură, cu o brutalitate ce i-a jucat destule feste. Întunecarea imaginii lumii, prejudecată fiind, se servea de mari decoruri negre, aranjate cam ostentativ și de aceea, în cele din urmă, neartistice. Ion Caraion era rob al pamfletului, dar pamfletul cere geniu în vers, ori nu putem încă vorbi așa ceva în cazul discutat. Fără să ne arătăm înspăimîntați de aceste greșite alcătuiri ce țin de trecut de-acum, iată-ne în fața unei culegeri de mare ținută, trădînd un poet de prima mînă așa cum am bănuit totdeauna. Odată reconcilierea făcută în spirit să vedem mai la amănunt despre ce e vorba.

Ion Caraion este un liric modern sbătîndu-se între un surrealism în care nu crede și ritmurile și imaginile unei poezii de tip tradițional în care ar mai vrea să injecteze unele invențiuni de ultimă oră. Fundalul, dispoziția artistului este sumbră, nu de tot sumbră ca în alte timpuri. O înseninare s-a produs, de unde posibilitatea ca în această apolinică lumină să se mai găsească și cîte un suris. Revine peste tot însă o apăsătoare melancolie și pentru asta nu e vinovat nimeni. Nu putem să fim cu toții surizători și gata de tumbe. În acest univers tenebros, plin de fantasme negre instinctul artistic al poetului este trădat cu un bun, foarte bun meșteșug într-o manieră aforistică de data aceasta. Dacă excludem unele teribilisme mai vechi în care se recidivează rar, avem în față un volum echilibrat, plin de surprize lirice înalte. Nu în poemul constituit stă țăria lui Caraion ci în acele expulzii scurte și bine spuse care fac excelența sa: undeva *dospesc bagaje moi de tuse* (pentru o stare crepusculară de răscumpărat), dedesubtul unor ape doarme un orb (simbol străveziu al aceleiași stări ce trebuie plătită de careva) pentru că cineva *i-a dat* poetului *cu copita în lacrimi* (cineva care *încearcă să potcovească eterul*); *o taină și-a pierdut fecioriile în lume* (ceea ce mi se pare foarte frumos); în *singurătatea luminii, florile ca niște ceasornice întorc privirile spre soare* (foarte modern spus între altele); bacovian, în alt poem, *ninge cu adînc și cu coșmare iar tăcerile au gurile amare ca sinucigași* (vers mare) în poemul *Somn* toate lucrurile *cad în oboseli și povești*. O mică bijuterie mi se pare *„Înaintea lucrurilor"* pe care-l citez în întregime: *„Tu vii cu fructe și cu jucării / Strada a luat-o la fugă după mașini / Parcă ființele arteziene alergă prin metropolă / să ferească aerul de praf și poezia de răni / Oamenii au fost înaintea lucrurilor / și au pregătit vocale pentru nașterea lor / Ce transparente, ce ireale!"* Un cuvînt mușcător risipește ici și colo impresia de puritate și e păcat, dar totul e răscumpărat de alte frumoase invenții: *sentimentele ploilor sînt de porcelan, o liniște chirilică urcă pînă la frunțile ciinilor care au înnebunit în balade:* în poemul poetului e un *cintec ferit și o melancolie ocultă; privirea unui munte este ca o scrutare a unei catedrale sub care a stat plîngînd Euridice;* unui inamic i se urează o spînzurătoare *frumoasă ca un eșafod cînd cîntăreț în ceață*, ceea ce poeticește vorbind este superb; *un cintec este întors din sălbăticie;* un imblînzitor de stihii care ar fi poetul însuși, *desface candid lădița cu țipete; o durere din poemul Abis se întoarce ca să-și mănînce lacrimile;* în *Sora făcătorului de oglinzi* găsim delicioasele *vrăbii ruginite* care au desigur un sens metaforic și polemic în același timp, dar tot frumoase sînt ca vers; în *Extaz* apare acest briliant: *fata prostului avea sînii ca doi pechinezi; o singurătate, potcovită cu tristețe înnebunise pe cîmp;* iată acum și cîteva versuri din *Plîmbare într-o cușcă de aur: „Teribilă noapte și fără nici o iesle / Lumină, nebună lumină / Cu genunchi ca o legătură de ridichi de lună o țărancă / se uită la peruca de gheață a regilor verzi"*, totul e surprinzător aici și tocmai de aceea frumos. Cînd părăsește imaginea tradițională de care vorbeam la început efectele sînt de ultim strigăt, dar nu mai puțin pregnante: *șinele umblă ca un metrou prin capitale* sau în *Plecarea în noapte* acest halucinant: *după aceea cetățile au ajuns niște ciorbe* după cum în *Șansa lacrimii* găsim un *trup care umblă-n polonii de vînt*, ceea ce mi se pare foarte isbutit. În alt loc *prostit, amurgul mestecă îngeri și bismut.* Există în acest poet mai ales umori trădate de cuvinte (puse unul lîngă altul în modul cel mai abil) *acrobații mîhnite* sau o *înghesuită ceață, peisaje de flaute* și un *haimanalic de pete, adevărate bijuterii.* Altă dată imaginea capătă sînge și gîlgîie: *pămîntul e o vită nervoasă*, se trece peste *un balamuc de ape* iar *cuvintele fac gimnastică, orașul e traforat de coșmare.* Delicii se scot și în fantazie cînd acest lucru nu mi se pare muncit și neapărat găsit: *o femeie își freacă de lună sînii tatuați de cocostîrci*, trecînd de partea cealaltă a astrului: *cuvîntul e o mașină infernală, sînii unei femei stau alături ca doi streini, pe o rochie de seară a pădurii apar ciini copaci*, imagine de mare picturalitate și dinamism, *frunzele julesc liniștea* iar *cîmpul își dă înapoi ciținva nebuni, primăvara are o stare de bubă* (arghezian) și există un moment surprins de poet în care se pare că *grîul s-ar depărta de pîine.* De o mare acuitate mi se pare și acest vers: *i-așezau singurătății pleduri mărunte*, în alt loc apar *galere senine înmugurind universul cu trandafirii de sticlă ai banchizelor noaptea* iar *de un trup s-au despărțit întrebările, culorile sînt ca gurile femeilor* și cineva *vinează o mîhnire cu copite de capră*, unor bărbați *hainele le sînt nebune de mers, stelele aleargă* într-un poem *ca o troică de Macedonia, pămîntul e un sînge uscat* iar *lacrimile mai caută lumi cu care nu ne face*, în „Seară de Diogene" *răsare o rouă sub care necheză oceane de fete*, un *riu ia masa pe mal, templul se apropie de o femeie, o stradă sătulă își dumică uritul, pe o hartă au îmbătrînit niște generali* și așa mai departe...

Hotărît, Ion Caraion se află în fața unei mari explozii lirice, decisive.

În după-amiaza aceea a unui april abia ieșit din îngheț, tot orașul venise la teatru să-l asculte pe N. Iorga.

Pentru noi, liceenii din ultimele clase, nu s-au aflat locuri. Nici în picioare. Nici pe trepte, în preajma ușilor de intrare. Doar în podul teatrului și-n cabina aparatului de cinematograf, dacă ne-am mai putut aciua cîțiva să-l auzim și să-l zărim pe profesorul Iorga. Și-ntîi i-am auzit glasul. Un glas unic, cu rezonanțe profunde de violoncel pe care cîntă un maestru.

Și să mi se ierte că încep cu amintirea despre glasul lui N. Iorga. Întîi pentru că în adevăr așa a fost: l-am auzit înainte de a-l vedea. Și al doilea pentru că fragmentele de înregistrări pe care cu atîta scumpătate le păstrăm în fonoteca de aur, nu mai păstrează mare lucru din acea căldură învăluitoare ca un balsam sau din acea mînie clocotitoare și zguduitoare ca un trăsnet, care au dat caracter și personalitate glasului lui Iorga. E un glas metalizat de aparatură, de tehnica înregistrării. E o floare de crin într-un ierbar. Însuși spunea că n-are un glas radiogen. De altfel, după cîte știu, nici nu-i prea plăcea să vorbească la radio: „Te închide cineva într-o chilioară, într-o cușcă și vorbești cu tine însuți, pe întuneric, ca un zălud", ridiculiza el, la seminar, vorbirile la radio, atunci cînd, totuși, dădea acele admirabile „Sfaturi pe întuneric".

Atunci, la Piatra-Neamț, cînd l-am auzit întîia oară, n-am înțeles de ce dar știu c-am ieșit vrăjit. Da, vrăjit, ca de la un mare concert, nu ca de la o conferință. Și să mi se ierte apropierea: tot atunci ne vrăjiseră, cu arta sonorităților George Enescu și baritonul Jean Athanasiu, audiați de noi, liceenii, în aceleași vitrege, dar de neuitat condiții.

Ca student, apoi, n-am pierdut nici o prelegere. Nici de istorie, propriu-zisă, nici de istoria literaturii. Își ținea cursul după-amiaza, în amfiteatrul Odobescu. Dacă la seminar veneam doar cîțiva, cei care „îl luam", adică ne pregăteam să dăm examen cu dînsul, amfiteatrul era totdeauna arhiplin. Trebuia să ne silim, să venim măcar cu o jumătate de oră înainte, să ne mai brîncim și să mai dăm din coate ca să nu rămînem în picioare, ori în pervazul ușii, tot timpul prelegerii.

Nu pot să nu-i fiu adînc recunoscător că ne-a învățat cum să pătrundem în miezul cel mai adînc și mai tainic al fenomenului istoric. Ne-a fost, cum spunea G. Călinescu, „în istorie Virgiliu, sf. Paul și Beatrice, laolaltă care te conduce din infernul diplomelor pînă în raza cerească a viziunilor totale". Și chiar dacă luminișul la care ne-a scos nu ne-a convenit, am învățat de la el întortocheata cale a adevărului. Fiecare prelegere forma o unitate: o capodoperă științifică și artistică. Ne întrebam de multe ori dacă era om de știință sau poet. Și constatam că era și savant erudit și artist. Neîntrecut artist al cuvîntului rostit.

Lucrînd oarecum în preajmă-i, am aflat că fenomenala-i memorie era tot timpul sprijinită, întreținută, alimentată de o titanică muncă, de o lectură neîntreruptă, de o meditație adîncă. Socotesc că, în ciuda impresiei, Iorga improviza foarte rar. Își pregătea, cu o discretă grijă, și lecțiile și conferințele. „Notițele" se aflau adăpostite pe undeva, prin buzunarele vestei ori ale redingotei, ca să iasă la iveală, la momentul oportun. Sau, în orice caz, să existe acolo, pentru orice eventualitate. Și mă preocupă aici stilul vorbirii lui pentru că, în fond, toată uriașa operă a lui Iorga este vorbită. Chiar atunci cînd se confesează cu condeiul în mînă, ca în „O viață de om așa cum a fost". Temele tratate la ședințele Academiei erau vorbite. Mici frînturi oratorice erau și articolele, tabletele zilnice din „Neamul românesc". De altfel, scria cu atîta repeziciune încît simțeai că-și dictează sieși cuvîntul, fraza, ideea. Îl ascultam cu o plăcere și pasiune cu care audiezi sau participi la înfățișarea, la prezentarea operelor de artă.

NICOLAE IORGA,
AȘA CUM L-AM CUNOSCUT

de Dumitru ALMAȘ

presive, de mare maestru al scenei. Invia istoria. Personajele umblau prin amfiteatru. Tumultul veacurilor se auzea sub fraze. Imaginile se înșirau, strălucitoare, pasionante prin descriere și prin sugestie. Reflecțiile personale și citatele se amestecau într-o succesiune răpitoare, cu note bemolizate și diezate pe uriașe portative. N-aveai timp să te gîndești la tine. Îți înșfăca atenția de la prima silabă și nu ți-o elibera decît o dată cu plecarea de pe catedră. Cînd intuia că la auditor apar semne de oboseală, venea cu antidotul reconfortant al anecdotei, hazlii ori picante, un jet de înfuzie de veselie, de bună dispoziție, de energie, ca să-l poți însoți apoi, fără ezitare, pe culmile înalte ale unei gîndiri dominante. Cînd vorbea sau scria Iorga emitea, răspîndea un soi de pasiune contagioasă. O pasiune izvorîtă din temperamentul și cugetul lui mereu răzvrătit, în permanentă efervescență. Pasiunea asta îl făcea pe ascultător și pe lector să sufere. Și totuși să fie foarte încîntat, foarte bucuros: plăcerea de a te lăsa captivat, sedus. În aceeași vorbire, după tonul lin și cald și uman al povestirii, după lămurirea unor noțiuni mai dificile ori după admirabile definiții de personalități, după comparații și analogii surprinzătoare ori expresii de veritabilă poezie puteau să urmeze și urmau exclamații sau apostrofe, diatribe sau blesteme, sfîșietoare mărturisiri personale, indemnuri patetice ori frîne de reținere, crude acuzații și alte binecuvîntări. Toate într-o romantică succesiune, aparent ilogică și vălmășită, în fond cu subtile legături și cu dialectice încrengături. O flacără a imaginației încălzea și omul și savantul și profesorul și animatorul politic și scriitorul. Lirismul îl legăna pe undele blajine ale întîmplărilor idilice. Eposul îl azvîrlea în tumultul luptelor, împingîndu-l pînă la un fel de furie care-i ascuțea glasul și-i tremura silabele cu o emotivitate unică, cu finaluri de adevărate trăsnete împotriva dușmanilor, foarte dispus să-i înțeleagă și să-i ierte, la începutul prelegerii următoare. Era Iorga un vorbitor și un profesor de o inepuizabilă bogăție spirituală, de o suplețe intelectuală și de o fără pereche pasiune pentru meserie. Amestec fericit de spirit și de entuziasm, de erudiție și filozofie, de grație blîndă și de violență ironică, unul din acele suflete de foc, care, în chip ciudat izbutesc să înflăcăreze, dar nu să ardă. De mai multe ori G. Călinescu îl compară cu Voltaire. Comparația stă în picioare numai dacă ne gîndim la personalitatea lor: cobîrșitoare pentru perioada în care au trăit.

Iorga a înflăcărat. Și a creat. A vorbit și a scris ca un profet. Și în sala de curs și la Universitatea de la Vălenii de Munte și la tribuna parlamentului profetiza. Concepea istoria ca o disciplină educativă, ca un izvor de învățăminte și era nespus de fericit că putea s-o slujească, în numele adevărului, al dreptății și al libertății poporului său și al întregii umanități. În acest sens, studenții și ceilalți auditori care au urmărit prelegerile sale din ultimul an de viață, pot aduce mărturie despre inversunarea cu care se ridica împotriva concesiilor pe care cercurile politice burgheze le făceau penetrației hitleriste în România.

Iorga a fost un romantic întîrziat. În aparență măcar, istoria avea toate calitățile unei opere de inspirație: mișcare, grație, pasiune, elocință, culoare, spirit, chiar dacă uneori pare a-i lipsi claritatea, măsura, certitudinea și marele fond științific. Marele fond științific de mare erudiție pe care l-a avut, totuși, mai mult decît oricine și l-a întreținut, cum am spus, cu osîrdie și patimă de ucenic aspirant spre marile înălțuri ale istoriei, în slujba poporului și a umanității. A iubit viața agitată, plină de contradicții. A cultivat eroismul și patriotismul. Și a sfîrșit eroic.

Iar acum, la centenarul nașterii profesorului Iorga, nu pot să nu-mi amintesc și de acea cețoasă, rece, umedă, vintoasă zi de noiembrie, cînd din întîmplare coborînd în București, am ajuns pînă la Cimitirul Bellu să-i aduc omagiul cel de pe urmă. Nu mă înghețа nici ploaia insidioasă și nici alicele de gheață ale zloatei. Mă înghețа pînă la prefacerea în sloi gîndul că s-a aflat totuși pe lumea asta, pe care Iorga a iubit-o atît de mult și i-a vrut numai binele, absolut numai binele, lumina și fericirea, s-a aflat zic, o mînă care să îndrepte pistolul împotriva lui. Și nu pot să uit ce mică și prizărită era flamura de doliu, în colț, sus, la etajul de la geografie al Universității din București. Deși, în acele momente negre și amare, sufletul întregului popor intra în doliu.

„Sînt lacrimi așa de grele și de fierbinți, scria el, încît ochii nu le pot plînge; ele zac în inimă, arzînd-o". În cultura și în ființa poporului nostru, N. Iorga este o conștiință care a ars și va mai arde în inima noastră, a tuturor. În ciuda noianului de erori și a nesfîrșitelor contradicții, care se pot întîlni în opera sa.

Îi plăcea de asemenea profesorului să spună că „fără steag de cultură un popor e o gloată, nu o oaste". Iar în istoria poporului român, în prima jumătate a acestui veac, N. Iorga a fost un luminos steag de cultură, urcat pe un solid meterez și pe unul din catargele cele mai înalte.

Adică, măcar în ceea ce mă privește, am rămas cu impresia primă: aceea a participării la concert a unui virtuos, stăpîn pe un repertoriu inepuizabil. Pentru că la Iorga eruditul și poetul se conjugau indestructibil. Povestea cu căldură, cu patos, cu ton și mimică ex-

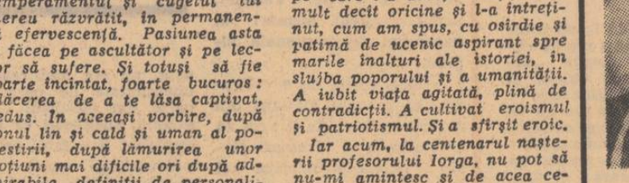

Maria Kimberly, o tînără americană de 24 ani, a fost aleasă de Jacques Tati ca protagonistă a ultimului său film „Trafic". Debutul cinematografic al Mariei Kimberly în comedia „Trafic", este reușit, afirmă Tati. Confruntarea Mariei Kimberly (pe care o vedeți în fotografia de mai sus) cu publicul va avea loc peste cîteva săptămîni cînd, filmul va apare pe ecrane.

●

BARITONUL Dușan Bugarin de la Teatrul de Stat de Operetă din București își va face debutul internațional în ziua de 15 iunie cînd va interpreta rolul lui Germondo din Traviata pe scena Operei din Novi Sad.

●

CATHERINE DENEUVE și Orson Welles se întîlnesc prima oară ca parteneri în regia lui Claude Chabrol în „Decada prodigioasă".

●

POVESTEA DE DRAGOSTE a unui evadat dintr-un ospiciu și o bufetieră ce lucrează într-un bar, iată tema filmului „Hammersmit a evadat", pus în scenă de Petèr Ustinov. „Nebunul" este Richard Burton, iar „bufetiera" Liz Taylor.

●

INTRE 9 ȘI 13 IUNIE vor avea loc „Zilele filmului de animație" de la Annecy, singura competiție internațională de gen din acest an.

●

Tarzan, filmul de aventuri care a delectat cu mai bine de un sfert de veac în urmă atît pe cei mici, cît și pe cei mari, cunoaște acum o nouă vogă în Franța. În fotografie, Johnny Weissmüller și Mauren O'Sullivan, interpreții principali ai aventurilor din jungla africană.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

Începînd din această săptămînă programul II se difuzează: duminică, marți și joi.

DUMINICA 6 IUNIE

PROGRAMUL I 8,30 Sport și sănătate; 9,00 Matineu duminical pentru copii; 10,00 Viața satului; 11,25 Ciclul „Simfonii de Beethoven"; 12,00 De strajă patriei; 12,30 Selecțiuni din emisiunea „Serenadă de primăvară"; 13,00 Emisiune în limba maghiară; 14,30 În cadrul emisiunii Postmeridian. Baschet masculin: Italia—Selecționata Europei; Fotbal: Steaua—F.C. Argeș. 19,00 Vetre folclorice; 19,20 1001 de seri; 20,00 Reșița fără fumale; 20,30 „Nici o lacrimă" — spectacol muzical umoristic; 22,00 Telejurnal.

PROGRAMUL II 20,00 „Trei surori" de A. P. Cehov; 22,10 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 7 IUNIE

18,00 Muzică corală; 18,15 Ecranul; 18,45 Stop-cadru; 19,20 1001 de seri; 20,10 Romanul foileton „Nickolas Nickleby"; 21,10 Emisiune-concurs: „Unde-i greșeala?"; 22,10 Prim-plan: D. D. Roșca.

MARȚI 8 IUNIE

PROGRAMUL I 10,00—11,00 Teleșcoală; 18,00 Antologie lirică; 18,15 Brățara de aur; 19,20 1001 de seri; 20,10 România '75; 20,30 Trei schițe dramatice de Aldo Nicolai; 21,35 Melodii cu... prioritate; 22,00 Teleglob: Hanoi; 22,20 Artele decorative în expoziția aniversară.

PROGRAMUL II 20,10 Tineri interpreți; 20,30 Bucureștiul necunoscut; 21,00 „Răzbunătorul" — desen animat; 21,15 Universitaria; 21,30 Blocnotes; 21,50 Inima lui Bonivur (III); 22,25 Festivalul de jazz de la New Port.

MIERCURI 9 IUNIE

18,00 Universal șotron; 18,25 Mult e dulce și frumoasă; 18,40 Confruntări; 19,20 1001 de seri; 20,10 Reflector; 20,25 Filmul „Desirée; 22,20 Ileana Iliescu.

JOI 10 IUNIE

PROGRAMUL I 17,30 Emisiune în limba maghiară; 18,30 La volan; 18,50 Timp și anotimp în agricultură; 19,20 1001 de seri; 20,10 15 minute despre sănătate; 20,25 Locul și rolul tineretului în procesul dezvoltării societății contemporane; 21,10 Antologia umorului; 21,40 Cadran internațional; 22,25 Gică Petrescu.

PROGRAMUL II 20,10 Punct-contrapunct; 21,45 Filmul „Lancea ruptă".

VINERI 11 IUNIE

14,30 Tenis de cîmp: România—Iugoslavia; 18,50 Lumea copiilor; 19,20 1001 de seri; 20,10 Reflector; 20,25 Panoramic științific; 21,10 Filmul „Oglinda cu două fețe".

SÎMBĂTĂ 12 IUNIE

15,30 Tenis de cîmp: România—Iugoslavia — Partida de dublu; 17,30 Emisiunea în limba germană; 18,00 Bună seara, fete! Bună seara, băieți! 19,20 1001 de seri; 20,10 Tele-enciclopedia; 21,00 „Incoruptibilii"; 21,50 Cursa automobilistică de 24 de ore de la Le Mans; 22,05 Portativ internațional; 22,50 Muzică de petrecere și romanțe.

Caroline Cellier și Marc Porel într-o scenă din filmul lui Edouard Molinaro „Les aveux les plus doux" (Mărturisirile cele mai blînde). Implicat într-un delict tînărul Debreuil (Marc Porel) este arestat de poliție. Pentru a-i putea zmulge „cele mai blînde mărturisiri" cei doi inspectori de poliție care-l interogau au recurs la un șantaj: inculpatul va beneficia de o oră de libertate pentru a se căsători cu iubita lui Catherine (Caroline Cellier); în schimb el va trebui să divulge pe cei doi complici, ceea ce, bineînțeles, îi va agrava situația.

François Truffaut (pe care-l vedeți în imaginea de sus) împreună cu Jean Grault a terminat scenariul viitorului său film pe care-l va turna în această vară. Filmul se va numi „Doi englezi și Continentul" avînd ca interpret principal pe Jean-Pierre Leaud.

POETUL ȘI UNELTELE SALE

de Boris BUZILĂ

Despre Camil Baltazar s-a scris în anii rîvnelor sale de tinerețe tot atît de mult și cu același entuziasm ca despre Arghezi și Bacovia. Admiratorii poeziei sale s-au numit Camil Petrescu, Pompiliu Constantinescu, G. Călinescu, M. Sebastian și lista este departe de a fi completă. Paradoxal, pe măsură ce bibliografia scrierilor poetului își adăuga noi titluri, se discuta din ce în ce mai puțin despre poezia lui Camil Baltazar, iar cu trei-patru ani în urmă, la apariția unei selecții din opera sa unul din recenzenții cărții a putut vorbi despre autorul „Vecerniilor" și al „Flautelor de mătase" ca despre un „poet uitat".

Totuși, agenda noutăților de librărie îi consemnează numele cu o frecvență pe care nu s-ar sfii să și-o dorească și cei mai laborioși dintre confrații săi (ultimul volum, apărut acum cîteva zile, poartă titlul, de un declarativism cam direct. „Mi-e dragă fața omenească"), masa de lucru îi este plină de manuscrise care-și așteaptă rîndul la tipar iar discuția cu poetul care mi-a devenit gazdă amabilă, timp de cîteva ore, în locuința sa patriarhală din „Parcul Călărași", s-a isprăvit cu destăinuirea unor bogate proiecte literare.

— CAMIL BALTAZAR, un nume exotic de mag, dubiat de un altul cu rezonanțe intelectualiste și, aș zice, cosmopolite Nu cumva Lovinescu a fost cel ce v-a „botezat"?

— Am semnat cîtva timp în „Rampa" cu un pseudonim cam pueril: Luca Luminiță. Lovinescu avea în adevăr obiceiul să născocească pseudonime apte chipurile să netezească purtătorului cariera literară. Dar, în ceea ce mă privește, n-am făcut apel la imaginația maestrului. Descoperirea îmi aparține, mi-am zis Camil Baltazar dorind să îmbin elementul autohtot — Camil — cu cel universal Baltazar. După cum vezi, eu n-aș recunoaște rezonanțe „cosmopolite" lui Camil, ci mai degrabă lui Baltazar...

— Fără să vă fi fost naș literar, Lovinescu v-a fost, într-un fel mentor, i-ați frecventat cenaclul, ați publicat în revistele sale.

— În adevăr, din 1920 am publicat cîtva timp în „Sburătorul" La propunerea lui Emanoil Tătărăscu, directorul Editurii Scrisul românesc din Craiova, versurile apărute acolo au constituit materia plachetei de debut „Vecernii", scoasă în 1923 în acea editură. Revenind la Lovinescu, el m-a acceptat ca poet cu foarte mare greutate.

— De ce?

— Pentru că preferințele lui se îndreptau spre poezia clasică sau clasicizantă. Îți amintești că a recunoscut foarte tîrziu poezia lui Arghezi. „Ca să mă înțelegeți pe mine, i-am spus odată, trebuie să-i înțelegeți pe Arghezi, Bacovia, Ion Barbu". Zicînd aceasta aveam în față și volumele respective. Citeam împreună din ele, iar Lovinescu avea ambiția să deslușească „ce a vrut să spună" poetul nu numai într-o poezie ci și în cutare sau cutare vers, întrebare la care îți dai seama că nu se poate răspunde întotdeauna tranșant. Poate că o să ți se pară că mă laud, dar în multe cazuri am reușit să-l conving pe maestru „ce voise să spună" poetul cutare, ce voiam „să spun" eu...

— Nu am impresia că poezia dumneavoastră este prea criptică...

— Dimpotrivă, îmi place claritatea, am avut și am convingerea că poezia trebuie să fie accesibilă, înțeleasă de toată lumea.

— Rezervele trecătoare, de altfel, ale lui Lovinescu, n-au făcut atunci curent de opinie. Răsfoind publicațiile vremii vedem că volumele dumneavoastră „Vecernii", „Flaute de mătase", „Reculegeri în nemurirea ta", „Tărîm transcendent", „Întoarcerea poetului la uneltele sale" a avut o presă excelentă.

— Adevărat. Au fost însă și cîteva excepții. Amintesc una, cu titlu de anecdotă. Păstorel, care a scris în „Viața românească" despre „Flaute de mătase", zicea că era bine ca volumul să fi fost tipărit pe hîrtie de muste... Rezultatul? Au fost trase trei ediții.

— Din toți cîți s-au ocupat de cărțile dumneavoastră cine credeți că a sesizat structura intimă a poeziei dv? La care dintre aprecierile făcute subscrieți fără rezerve?

— Călinescu a scris prin 1934 în „Adevărul literar și artistic", la apariția „Întoarcerii poetului la uneltele sale...", volumul al cărui titlu reprodus întocmai sau prin parafrază a devenit un fel locuțiune: „într-o vreme de sterilitate a poeziei (...) iată o dovadă de ce înseamnă sinceritatea în poezie". Sinceritatea ar fi primul lucru pe care mi-l recunosc în poezie. Pentru mine, viața înseamnă poezie.

— Vă considerați un poet uitat?

— Cîtuși de puțin! Mă veți găsi preutindeni unde se produc acele manifestări de deversare a poeziei în viața publică, atît de frecvente în anii aceștia: întîlniri cu cititorii, simpozioane, lansări de cărți. Cititorii mă cunosc, se interesează de cărțile mele, mă întreabă cum pot să-și procure volumele...

— Dar un poet „nedreptățit" de posteritate — pentru că cititorii de azi ai volumelor de la începutul deceniului al III-lea să zicem reprezintă deja o posteritate?

— N-aș vrea să mă crezi nici prea vanitos, nici suferind de acel spirit circotaș și revendicativ al unor oameni virstnici — voi avea în 1972 — 70 de ani — în care sînt îndemnat să văd un semn de bătrînețe. Totuși, cum să-ți spun... M-a durut că volumul selectiv a apărut așa de tîrziu... Și poate că, mai mult decît aceasta, faptul că comentatorii de astăzi ai poeziei mele preferă, în ceea ce mă privește, să-i citeze pe Lovinescu, Călinescu, Pompiliu Constantinescu în loc să dea glas opiniilor proprii...

— Vă știu pasionat de un fel de „hobby" convergent preocupărilor și vocației dv; colecționați cărți cu dedicație...

— „Colecția", dacă se poate numi așa „partida" de circa 1 000 volume cu dedicație din biblioteca mea, provine din cărțile dăruite de prieteni, din volumele autorilor care sperau să se vadă recenzați în revistele pe care le-am condus sau la care am colaborat, în sfîrșit din exemplare obținute prin schimb sau la cerere. După cum își poate da seama oricine le cercetează și așa cum am scris și în memoriile mele publicate, interesul acestor autografe constă în aceea că, lipsite de convenționalismul unor astfel de texte, ele pun în lumină o trăsătură a semnatarului lor prezentînd prin aceasta o incontestabilă valoare documentară, atunci cînd nu exprimă lucruri măgulitoare pentru cel ce vă vorbește, ceea ce încă ar justifica dragostea mea pentru această colecție, din care nu lipsește nici un scriitor de seamă din cîți am avut în ultimii cincizeci și mai bine de ani.

Un spectacol pe săptămînă

„PISICA SĂLBATICĂ" (TEATRUL MIC)

de Al. CORNESCU

Drama comunistului aflat în ilegalitate, care trebuia să-și ascundă nu numai identitatea, ci și adevăratul caracter, apărînd față de proprii săi tovarăși de idei ca un dușman odios, nu ne este redată pentru prima oară în piesa lui Ștefan Berciu, „Pisica sălbatică". Recent, filmul „Seara" aducea pe ecran o figură și o dramă asemănătoare, dar Ștefan Berciu recurge la un caz limită: eroul său este chiar comisar al siguranței statului și chiar șeful unei temute brigăzi anticomuniste. Ceea ce mi se pare cumva exagerat, dacă nu chiar neverosimil, deși în programul de sală autorul dă asigurări asupra veridicității cazului și n-am nici un motiv să nu-l cred. Deși, sentimental vorbind, pentru perioada cînd se petrece acțiunea, aș fi preferat ca dramaturgul să-și plaseze personajul pozitiv, în cadrul dramei amintite, oriunde în afara zidurilor acelei instituții de tristă amintire.

Această obervație fiind făcută, trebuie să recunosc că piesa este construită cu meșteșugul știut al lui Ștefan Berciu, scriitor care, cu consecvență, muncește pentru reabilitarea genului polițist în teatrul nostru. Și în această lucrare, ca și în celelalte de pînă acum, eroii sînt destul de bine conturați, enigma nu se dezvăluie decît la timpul potrivit și spectatorul este ținut, ca să zic așa, cu sufletul la gură, pînă în clipa deznodămîntului.

Înscriind această piesă în repertoriu, Teatrul Mic a încredințat regia Soranei Coroamă, care i-a asigurat ritmul cerut de gen, stăruind, în același timp, asupra detaliilor semnificative și adăugînd, în final, un joc de lumini, care, deși n-are legătură cu acțiunea, valorifică prezența în acest teatru a unuia din cei mai buni și talentați meșteri ai minuirii proiectoarelor: Titi Constantinescu.

Distribuția are în frunte pe Constantin Codrescu, excelentă prezență scenică, cu un joc firesc și o voce caldă, interpret ideal pentru rolul ce i s-a încredințat, dar dacă mă gîndesc bine, interpret ideal al numeroaselor roluri pe care le-a deținut în cariera sa, în teatru și în film, la televiziune și radio, și, cu siguranță, al multor altora pe care are tot dreptul să le mai întîlnească, de aci înainte, acest profesionist serios și deosebit de inzestrat. Și ceilalți actori realizează apariții remarcabile: Vasile Nițulescu, Constantin Dinescu, Jana Gorea, Monica Ghiuță, Dinu Ianculescu, Doina Șerban, Maria Potra, Alexandru Lungu, Jean Lorin. Unicul personaj de comedie este interpretat cu vervă de zile mari de Ion Ciprian. În schimb, Ion Cosma și Stamate Popescu, sînt cam rigizi pentru eroii pe care ar trebui să-i reprezinte.

BIOTEHNICĂ

SĂ PREVENIM PARODONTOZELE

După unii autori există în momentul de față nu mai puțin de 500 teorii privind cauzele care provoacă parodontozele. Toți savanții însă sînt de acord că o dată instalată în organism, evoluția ei nu mai poate fi oprită și în cele din urmă oamenii rămîn fără dinți. Nu rămîne decît soluția profilaxiei, a prevenirii maladiei. Dar poate fi ea prevenită ?. Un român a inventat un instrument excepțional în acest scop.

Statisticile Organizației Mondiale a Sănătății apreciază la 65 la sută populația adultă a globului care suferă de parodontoză. Se pare că în etiologia bolii un cuvînt greu au de spus și anumite bacterii dar fapt este că boala, care are o evoluție de regulă lentă, (de-a lungul a zeci de ani) se manifestă brusc și adulții aflați între două vîrste se trezesc, într-un timp scurt, fără dinți.

Pînă la elucidarea cauzelor parodontopatiilor stomatologii recomandă tratamentul clasic preventiv : spălatul regulat al gurii și masajul gingiilor cu periuța de dinți, vitaminizarea organismului, fluorizarea apei. În străinătate au apărut periuțe electrice de spălat dinți care realizează și un masaj gingival urmărind activarea circulației sanguine în regiunea bucală și prin aceasta întărirea rezistenței gingiilor. Efectele periuței de dinți electrice sînt însă, pare-se, destul de limitate mai ales pentru că ea nu poate realiza masajul decît pe porțiuni limitate, exterioare, ale gingiei.

Dar iată că un tehnician român, **GH. FILIPOVICI, de la Laboratorul de Psihologie al Universității bucureștene, reușește să realizeze, după mulți ani de trudă și numeroase experimentări în clinicile țării, un aparat de masaj gingival, prin vibrații, care ne situiază pe primul plan al competiției mondiale în asemenea aparatură.** Dovada ? Interesul cu care a fost primit de specialiștii lumii, anul trecut, cînd în cadrul Congresului Federației Internaționale Dentare — care s-a ocupat în mod special de parodontopatii — autorul a făcut o demonstrație a aparatului său. **Aparat care a primit și o altă apreciere internațională remarcabilă : Medalia de aur la Salonul internațional de invenții de la Viena.**

Aparatul, care se bazează pe principiul vibromasajului, se compune dintr-o manetă cilindrică (înăuntrul căreia se află generatorul de impulsuri) și o colecție de pirghii vibratoare interșanjabile la care se montează pufere de cauciuc de diferite forme (sferice, drepte, cu țepi, periuțe) în funcție de terenul pe care vor fi aplicate. El dezvoltă un mare număr de turații și are marea calitate că amplitudinea vibrațiilor și intensitatea lor pot fi reglate în raport cu sensibilitatea cavității bucale, după cum **el dispune de calitatea, nerealizată încă în altă parte, de a putea realiza masajul în orice punct din interiorul cavității bucale.** În același timp aparatul dispune și de pîrghii vibratoare și pufere cu cavități prin care se pot introduce în timpul masajului, la nevoie, medicamentele prescrise de medic.

Specialiștii apreciază de asemenea faptul că aparatul e ușor de manipulat, și că poate fi racordat la brațul scaunului stomatologic, în așa fel încît poate fi utilizat în mod curent. Faptul că el poate fi racordat și la obișnuitele polizoare dentare și mînuit de însuși pacientul, pe baza indicațiilor medicului, avînd posibilitatea să-l regleze în funcție de sensibilitatea sa, îi sporește de asemenea valoarea și îi deschide frumoase perspective.

Cititorilor dornici să cunoască principiile pe care se bazează aparatul le vom spune că pîrghia înzestrată cu puferul de cauciuc este aplicată în punctele indicate din interiorul gurii, se declanșează printr-un buton vibrația iar aceasta creează o stare de excitare a fibrelor nervoase terminale al cărei efect este o circulație a sîngelui activizată, o irizare mai abundentă la nivelul parodonțiului și, în cele din urmă, o tonificare a țesutului gingival, care va rezista mai bine tendințelor spre îmbolnăvire.

Am auzit aprecierile unor eminenți specialiști în stomatologie din țara noastră cu privire la virtuțile acestui aparat. Pe baza lor nu putem conchide decît că invenția are un viitor de aur și că nu va trece mult timp și ea va deveni o piesă curentă din dotarea cabinetelor stomatologice.

În momentul de față industria noastră a și trecut la producerea în serie a aparatului iar invenția a fost brevetată sau înregistrată în țări ca Franța, Italia, S.U.A., R.F.G., Austria.

M. RADIAN

ACEST ORGANISM CIUDAT NUMIT PĂMÎNT

Vom găsi fără îndoială multe comparații contemplînd un peisaj terestru, dar poate cea mai puțin obișnuită este cea pe care ne-o oferă un aparat de filmat „privind" în infraroșu de la înălțimea de 240 de kilometri. Aveți dovada în această imagine. Se știe de altfel că astfel se permite înregistrarea radiațiilor emise sau reflectate de diferitele corpuri „surprinse" de obiectiv. Se poate cunoaște ca atare atît temperatura unui obiect cît și flora unui peisaj sau natura solului. Pe acest clișeu, pata albă nu este altceva decît lacul Salton care a fost secat. Este la sud de California. Partea întunecată este rîul „Văii Imperiale". Cele două aglomerații care se observă jos în stînga sînt Mexicali (Mexic) și în dreapta sus, Juma (Arizona).

„PORT ILICIT DE ARMĂ" ÎN REGNUL ANIMAL

Aveau chipul cel mai inofensiv. Mici creaturi albastre, un fel de moluște, de melci de mare, de genul Glaucus și Glaucilla. În fișele științei sînt cunoscute ca pașnice și totuși au fost prinse asupra faptului. Au înțepat înotătorii. La un amănunțit interogator făcut în laboratoarele științei, au „vorbit". Agresivitatea meduzelor, a acelor celebre physalii, poreclite și „galere portugheze" este bine cunoscută. Ele, ca de altfel și alte cnidarii, hydre de mare, coralii etc. au ascuns în „peretele" corpului un adevărat arsenal. Sînt celule dotate cu cîte o capsulă de venin în care se află și „siringa" — un filament în spirală. Cînd se apropie un dușman, meduza își desfășoară „artileria". Filamentele se derulează, injectînd veninul. Or, micile animale marine hrănindu-se din aceste meduze, au preluat în papilele dorsale și aceste celule veninoase— nematocystele — care produc urticarii.

Cazul nu este unic în dosarele științei. În apa dulce este cunoscut un vierme planar din specia Microstomum, care de asemenea își însușește nematocystele hydrelor de mare pe care le devoră.

METEOROLOGIE

POATE FI PREVĂZUT TAIFUNUL ?

Omul domină tot mai mult forțele naturii, descifrează tainele cerului. Poate, în cele din urmă, omul descoperă și mijloacele pentru combaterea acestor fenomene distrugătoare. Pînă atunci încearcă să le prevadă pentru a se apăra.

Nori negri într-un continuu vîrtej acoperă cerul, din apa mării se ridică valuri de zeci de metri iar vuietul ei înspăimîntător se aude din depărtări. Culturile sînt compromise, copaci, stîlpi de telecomunicații, acoperișurile caselor sînt purtate ca niște coji de nucă. Statisticile din ultimii anii indică o intensificare a deplasării acestor uriașe mase de aer, vînturile puternice, cicloanele, taifunurile lăsînd în urmă victime omenești, animale ucise, un peisaj dezolant.

Lucrătorii de la o stație meteorologică din județul Tienpai, provincia Guandun din sudul Chinei, cu climă subtropicală, au obținut rezultate încurajatoare în ultimii doi ani în prevederea taifunurilor. Ei au pornit de la faptul că meteorologia ca, de altfel, toate domeniile de activitate, este formată din contradicții, în strînsă interdependență. De exemplu, presiuni atmosferice înalte și joase, temperaturi înalte și scăzute, umiditate mare și mică. O presiune atmosferică înaltă este urmată de una scăzută și invers. Pentru a studia originea și evoluția taifunurilor a fost necesară studierea acestor contrarii, bazîndu-și prognoza taifunurilor pe perioada de vîrf a presiunii atmosferice dinaintea lor și aceasta a dat rezultate bune. Pentru a înțelege și mai bine factorii care determină taifunurile, membrii stației au analizat și alte fenomene atmosferice. O zicală spune că ploaia din ziua de 15 a lunii a opta din calendarul lunar (la elaborarea căruia se ține cont de fazele lunii) înseamnă că plouă în ziua de 15 a primei luni a anului viitor din același calendar. Aceasta înseamnă că fenomenele atmosferice din această perioadă sînt călăuzite de o lege. Se poate oare descoperi factorul care ghidează legătura dintre aerul rece și taifunuri ? Ei au început să observe fenomenele lunii iulie cînd taifunurile sînt un lucru obișnuit în China, pentru a afla legătura dintre aerul rece din luna februarie și taifunurile din luna iulie. În cele din urmă au descoperit că aerul rece dintr-o anumită zi în perioada ianuarie și aprilie în anumite condiții este urmat de un taifun și ploi torențiale la 150 zile mai tîrziu față de această zi. Desigur sînt și excepții cînd taifunul se declanșează în județ la 140 de zile după un asemenea aer rece și uneori la 160 de zile. Excepțiile pot fi studiate ? Stația a început analizarea și studierea comparată a taifunurilor timpurii și tîrzii, forța lor și volumul de precipitații au sintetizat experiența de secole a locuitorilor din județ cunoscînd mișcarea taifunului în zonă. Au elaborat apoi metodele de prevedere pe termen mediu și îndelungat a taifunurilor. Județul a fost lovit în 1970 de 4 ori de taifun iar prevederile stației s-au dovedit precise de fiecare dată.

Al cincilea taifun înainta în zona estică a Mării Chinei de sud la 6 august. Unele observatoare meteo și stații de observații din țară și străinătate au anunțat că județul va fi în calea taifunului. Stația de aci însă a descoperit că deși era posibilitatea ca taifunul să se îndrepte spre vest, spre acest județ, existau însă și alte motive ca el să-și schimbe direcția spre nord și să lovească zona de est de județ. Situația era destul de complicată întrucît marile observatoare dăduseră deja probabilitatea taifunului. La 48 de ore după buletin erau indicii că el s-ar putea îndrepta spre vest. Pentru a verifica precizia buletinului au invitat un grup de oameni pentru a-l discuta precum și prevederile marilor observatoare. Un muncitor care obține sarea din apa mării a spus: „Nu există nici o schimbare în culoarea mării și putem vedea clar crestele muntelui. Este puțin probabil că taifunul va lovi aici". Un bătrîn pescar a spus : „Mulți nori se îndreaptă de la vest spre est. Taifunul va lovi estuarul fluviului Perlelor și chiar mai departe în est". Și astfel, după studii, s-a adeverit că taifunul s-a mișcat puțin spre vest și apoi s-a îndreptat spre nord. Județul nu a fost afectat.

Toate buletinele privind taifunurile din 1969 și 1970 din zonă s-au dovedit destul de precise.

I. GĂLĂȚEANU

DACĂ VREȚI CA LÎNA SĂ „NU ÎNTRE" LA SPĂLAT...

...tratați oaia ! Deși poate să vi se pară o glumă, oamenii de știință din Australia au gîndit-o în serios. Și dacă pînă acum au trecut fibra de lînă printr-un multiplu și costisitor tratament industrial, acum încearcă să-i modifice caracterele „la sursă. Un cercetător australian, profesorul Johnson a adăugat la hrana tradițională a oilor slabe cantități de molybdat și sulfat de sodiu, urmărind efectul: o rezistență la contracție a lînii tunse. Cercetările sînt încă în fază de început. Cu toate acestea, industria de lînă și-a manifestat interesul pîndind la „ușa laboratorului". În informațiile date pînă acum nu s-a menționat și dacă oile australiene se consideră fericite că pot să iasă la plimbare... fără umbrelă.

ECOLOGIE

S.O.S. AER RESPIRABIL!

Convorbire cu prof. dr. M. CHESSIN de la Universitatea din Montana, S.U.A.

Important este să se determine o atitudine conștientă, o mentalitate nouă a tuturor oamenilor față de această problemă.

Interlocutorul nostru este profesor la catedra de botanică a Universității statului Montana, din orașul cu nume indian — Missoula. Și dacă, în mod obișnuit, te aștepți ca o discuție cu un botanist să fie proiectată pe un fond bucolic, ipoteza de data aceasta părea cu atît mai plauzibilă. Pentru că Montana este țara turismului. Industria sa de bază este peisajul. Pe o suprafață cît Europa Centrală — Montana este al treilea stat ca mărime, după Texas și California — trăiesc 750 000 de locuitori. Aici vin oamenii din centrele suprapopulate, din centrele superindustrializate să-și petreacă vacanțele. Să vineze, să schieze. Să respire aer curat. În acest ținut, parcurile naturale se întind pe milioane de acri. E unul dintre puținele locuri de pe glob unde coexistă pașnic și natural turme de bizoni, de antilope și turme de animale domestice. Cu toate acestea — sau poate tocmai pentru aceasta ?! — în discuția purtată, cu prof. Meyer Chessin a revenit mereu, ca un leit-motiv : problema poluării. Vorbindu-mi despre istoria statului său, m-am pomenit că notez anii și momentele dramatice ale războaielor ecologice. ...Primul mare război ecologic. A izbucnit din acțiunea deliberată a albilor.. Vînătoarea excesivă, nerațională a bizonilor... Se urmărea — și s-a reușit — să se provoace declinul piilor roșii. Dar în același timp echilibrul ecologic a fost tulburat. Bizonii — care supraviețuiau vînătorii, evident — migrau... Competiția dintre ierburile înalte, rezistente — acele „sage brush" nefolositoare însă și ierburile folositoare păsunatului, a început să fie cîștigată de primele. Războiul ecologic contemporan s-a născut în pofida dorinței omului. Din neștiința lui. Din neprevederea lui. Încercînd să restabilească echilibrul natural, omul a întrebuințat, printre alte mijloace — mecanice — și pe cele chimice. Mă gîndesc la D.D.T. dar mai ales la ierbicidele moderne, selective, ce au părut o bună soluție, cum este 2,4 D, de pildă, cum sînt variantele lui... Pînă în acești ani nu s-au făcut experiențe de laborator să se întrevadă ce se întîmplă în timp mai îndelungat. La aceste probleme se adaugă altele, cauzate de industrie. În Montana, de pildă, unde sînt puține industrii, amplasarea lor și nerespectarea normelor antipoluare nu au adus avantaje ținutului. O uzină de aluminiu lîngă rezervația națională internațională... a făcut să dăuneze vegetației. Coniferele pier. Dar... concluzie domnia sa „aceleași probleme se pun astăzi în întreaga lume". Întrebîndu-l „cum vede viitorul", mi-a răspuns: — Supraviețuirea, sănătatea și bunăstarea societății umane depind de succesul luptei pentru pace și al luptei împotriva poluării".

— Soluțiile pentru a putea fi potolită foamea omenirii de mîine ?

— Cooperarea internațională pentru înlăturarea războiului și a poluării.

— Protejarea mediului ambiant a devenit, astăzi, o problemă planetară. Nici un stat nu se situează în afara ei și nici contra ei. Cred însă că ceea ce interesează mai ales acum este găsirea celor mai eficiente metode.

— După părerea mea nu aceasta este problema cea mai importantă. Metode sînt. Unele simple, altele complicate și costisitoare. Și ciudat este că lucruri extrem de simplu de rezolvat nu se fac. Mă gîndesc de pildă la controlul gazelor de eșapament. Și se știe doar cît de mult poluează aerul automobilele ! Dar nu este nevoie decît de un mic aparat portabil de măsură și de aplicarea cu strictețe a unei legi care să interzică... Mă veți ierta dacă în această arie a problemelor ușor rezolvabile voi da un exemplu observat în București. Chiar lîngă Institutul de cercetări agronomice, chiar în apropierea serelor, am văzut un coș care scoate un fum negru și gros. E o dublă greșală. Și dacă m-ați întrebat de metode eficiente, cred că cea mai bună ar fi evitarea poluării, prin instalații gîndite încă din momentul proiectării unei uzine. Este sigur că oricît ar costa acestea... rentează, atît din punct de vedere economic cît și uman. Este întotdeauna mult mai ieftin să previi decît să combați. Iar teoretic nici o problemă nu este insolubilă.

— Care este, după părerea dv., dificultatea practică ?

— Aș spune : dificultățile. În primul rînd costul. Sînt multe probleme ce nu pot fi rezolvate la nivel național. Cooperarea internațională este necesară. Savantul englez Patrick M. S. Blackett, laureat al Premiului Nobel pentru fizică, arăta că dacă numai o parte din efortul financiar pe care-l pretind războaiele imperialiste în Indochina — războaie nepopulare în rîndul poporului american, în rîndul tineretului american — ar fi alocat pentru soluționarea acestei probleme, ea ar putea fi rezolvată. Dar, așa cum vă spuneam, nu găsirea unor metode eficiente constituie problema cea mai importantă, ci necesitatea de a se schimba mentalitatea. Pentru aceasta trebuie să facem operă de lămurire a publicului. Bineînțeles, la noi există legi împotriva poluării. Dar pe de o parte, ele nu sînt destul de aspre, pe de alta, pentru ca lupta împotriva poluării să fie cîștigată, este nevoie de a se crea o conștiință de masă.

— Ce v-a adus în România ?

— Așa cum s-a făcut cunoscută politica României socialiste, știm că interesul personal se confundă cu interesul întregii țări, că scopul fiecăruia este scopul țării. De aceea am considerat important să urmărim cum se rezolvă această problemă la dv. De altfel trebuie să vă spun că dinamica progresului în țara dv. este la noi, în Statele Unite, îndeaproape urmărită. Tineretul, în deosebi, vrea să știe. S-a petrecut, de fapt, un fenomen nou în rîndurile tineretului studențesc. Dacă pînă nu de mult valoarea profesorilor universitari o priveau doar prin prisma valorii științifice pure, astăzi studenții își apreciază dascălii și — sau mai ales — în funcție de atitudinea lor etică, politică. Mulți profesori universitari au căutat să se situeze „în afara" oricăror probleme, abținîndu-se să se manifeste în vreun fel sau altul, dar studenții n-au acceptat, obligîndu-i să-și precizeze atitudinea.

— Ce le veți povesti la întoarcerea dv ?

— Impresiile culese sînt foarte multe și n-au avut timp să se așeze. Ceea ce pot să desprind ca trăsătură generală e că România și-a cîștigat un prestigiu într-adevăr binemeritat. Ritmul ei de dezvoltare, dinamica economică, felul de a fi al oamenilor... le consider remarcabile. Mă bucur că am avut ocazia să vin în țara dv.

Catinca MUSCAN

NEUROLOGIE

„PILULELE MEMORIEI"

Fiecare om își poartă istoria sa, depozitată în rafturile memoriei. Mecanismul prin care evenimente relativ scurte pot fi reținute durabil, a fost unul din misterele cele mai impenetrabile ale științei.

În 1950 s-a descoperit că amintirile pot fi actualizate cu ajutorul stimulării electrice a unor zone din creierul oamenilor hipnotizați. Excitarea aceleiași zone duce totdeauna la rememorarea acelorași amintiri, acelorași scene din copilărie, acelorași melodii sau stări psihice. Pentru a explica complexele fenomene ce se petrec în creier s-a recurs la sprijinul biologiei moleculare. S-a constatat că fiecare celulă nervoasă, neuron, din cele 10 miliarde cîte există în organismul uman, conține 20 milioane de molecule de acid ribonucleic (ARN). La ce servește această cantitate uriașă de molecule ? Nu cumva în aceste molecule se înmagazinează amintirile noastre ? Pentru a susține această ipoteză s-au imaginat o serie de experiențe. Planariile, viermi plați care au proprietatea ca, după o secționare în două, fiecare jumătate poate să supraviețuiască și să-și regenereze partea pierdută, pot fi dresați cu ajutorul șocurilor electrice. Cele două jumătăți de planarie dresată își păstrează fiecare cunoștințele dobîndite înainte de secționare. Dacă uneia din jumătăți i se distruge, cu ajutorul unei enzime, acidul ribonucleic, memoria ei se șterge. Cantitatea de ARN a șoarecilor dresați este cu 12 la sută mai mare decît a martorilor nedresați. Administrarea de ARN obținut din drojdii, oamenilor bătrîni, a dus la ameliorarea facultăților mintale.

Care ar fi perspectivele îndepărtate ale științei în mărirea capacității de înmagazinare a cunoștințelor ? După unii cercetători mărirea capacității fizice a creierului s-ar putea realiza, dacă s-ar putea găsi mijlocul prin care celula nervoasă să se dividă o dată în plus, în primele etape ale dezvoltării intrauterine. În acest fel s-ar obține un creier de două ori mai mare.

În cursul vieții se produc două evenimente cu repercusiuni asupra capacității de memorizare. După vîrsta de 35 de ani creierul uman pierde zilnic 100 000 celule nervoase din cele 10 miliarde pe care le posedă. Aceste celule o dată pierdute nu se mai pot regenera. A doua calamitate este faptul că peste vîrsta de 60 ani cantitatea de ARN din celulele nervoase începe să scadă. Înlocuirea rezervei, sau stimularea producției de ARN ar fi soluții ideale pentru prelungirea perioadei de acumulare și utilizare a cunoștințelor dobîndite în decursul vieții.

Care sînt modificările ce se produc la nivel molecular cînd învățăm limba franceză sau algebra ? Dacă analiza chimică ar da răspuns la întrebare și sinteza ar pune la dispoziție molecule de ARN artificiale specifice cunoștințelor de limbă franceză sau algebră, ar rămîne medicinii sarcina de a găsi calea de administrare a noilor molecule pentru ca un copil nou născut să poată vorbi franceza așa cum puii sug, sau păsările își fac cuib, fără să fie învățate de nimeni. Înmagazinarea cunoștințelor în molecule artificiale ar permite însușirea educației și instrucției prin metode rapide, de masă, prin injectarea sau prin pulverizarea unor „virusuri bune" asupra unor populații întregi.

De curînd s-a obținut un produs comercializat sub numele de CYLERT (POMOLINE) care stimulează activitatea enzimelor cu rol în biosinteza ARN. Administrarea produsului la animale le face pe acestea mai ușor de dresat, iar cunoștințele dobîndite să fie mai bine reținute. Folosirea la om a acestor preparate în scopul ameliorării facultăților mintale necesită încă studii. Poate într-un viitor nu prea îndepărtat, ne vom putea procura „pilulele memoriei" din orice farmacie. Va fi aceasta un avantaj din toate punctele de vedere, pentru omenire ?

UN LILIAC ÎNDRĂGOSTIT DE O MIMOZĂ

Această fotografie este un document rar, oferit de Jean-Jacques Barloy. Un liliac — un epomophore din Africa occidentală delectîndu-se cu nectarul unei mimoze. Limba lui are la extremitatea sa papilele, formînd un fel de perie utilă pentru colectarea nectarului și polenului. Structuri identice sînt observabile pe limba păsărilor amatoare de nectar. Iată așadar aci o dovadă mai puțin știută a activității de polimerizare a liliecilor.

Util și practic

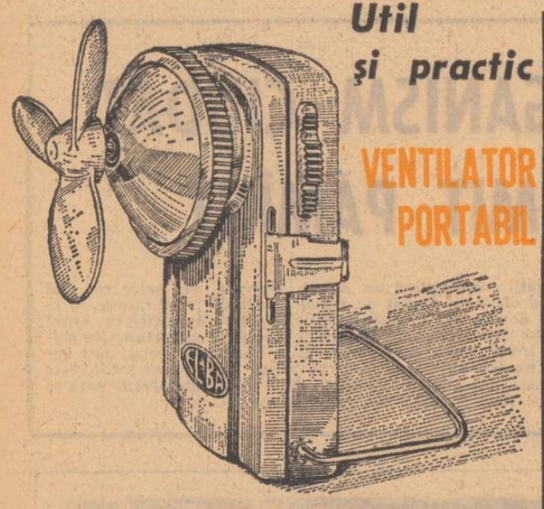

VENTILATOR PORTABIL

Utilizăm o lanternă „ELBA" cu farul proeminent, un motoraș electric de 25 lei, o elice din material plastic de 1 leu procurate de la un magazin cu jucării, două garnituri ce le veți executa dintr-un cauciuc gros de 6—8 mm. Cu aceste elemente vom obține un ventilator portabil ale cărui servicii vor compensa cu prisosință efortul (minim, de altfel, depus pentru a-l realiza). Ventilatorul portabil ne va putea răcori, într-un autobuz, la birou sau pe stadion.

Vom începe realizarea lui prin demontarea interioară a farului lanternei. Fixarea motorașului se face prin introducerea lui în interiorul celor două garnituri, nu înainte de a ajusta colțurile capacului inferior. Firele de legături de la perii la lamele de contact ale întrerupătorului vor trece prin crestăturile garniturilor. Montarea oglinzii farului se va face inversată, după ce veți ajusta colțurile orificiului central. Se montează apoi, garnitura inițială a farului. Elicea se fixează prin presare pe axul motorașului, avîndu-se grijă să se reazime de masă capătul opus al axului.

Lipind firele electrice de lamele întrerupătorului și introducînd o baterie putem considera construcția terminată. Ne rămîne doar să așteptăm zilele de... caniculă.

Ștefan NICULESCU

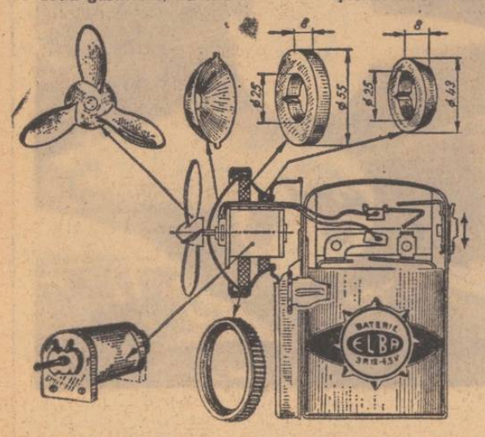

SPAȚIILE VERZI
PURIFICĂ ATMOSFERA, COMBAT ZGOMOTUL ȘI CĂLDURA

de dr. Elena BARNEA

Cercetător științific la Institutul de igienă și sănătate publică.

Legătura orășeanului cu natura se realizează prin spațiile verzi de dimensiunea cea mai diferită: pădurea din preajma orașului, parcul, plantația de aliniament de pe stradă, grădinile sau spațiile libere din jurul blocului, florile din balcon.

Astăzi cînd omul modern își petrece o mare parte din timp în spații închise, într-un mediu din ce în ce mai artificializat se simte frustrat de legătura cu natura, rolul psihologic al spațiilor verzi orășenești căpătînd o importanță covîrșitoare. Dar pe lîngă acest aspect al confortului psihic pe care îl creează (să ne gîndim numai la plăcerea pe care o simțim cînd ne odihnim între florile balconului nostru), spațiile verzi au un rol cu mult mai complex, în crearea condițiilor optime promovării sănătății populației.

Și pentrucă poluarea atmosferei este astăzi o problemă „la ordinea zilei", care dat fiind implicațiile ei economice — sanitare, specialiștii îi caută tot mai multe rezolvări, să începem prin a sublinia **rolul spațiilor verzi în combaterea impurificării atmosferei.**

Spațiile verzi constituie una din modalitățile de reducere a impurităților din atmosferă prin reținerea mecanică a particulelor care se izbesc de plante, aderența lor de suprafața lucioasă a frunzelor și interacția toxicilor cu substanțele organice vegetale, cu umiditatea și secreția de pe suprafața plantelor.

În scopul protecției împotriva impurificării se indică arbori, de preferință cît mai înalți, cu coroana bogată și care păstrează frunzișul o mare parte din an. Plantele mai mici — gazonul, florile — contribuie și ele la reducerea poluării atmosferei împiedicînd formarea prafului din sol și fixînd o parte din impuritățile ajunse la acest nivel.

Reducerea poluării atmosferei cu ajutorul spațiilor verzi nu este lipsită însă de unele implicații negative. Speciile de plante mai sensibile suferă, ca o consecință a poluării, influențe în procesele lor fiziologice normale, își modifică aspectul, fiind parțial sau total distruse în cazul unei poluări mai intense. **De aceea, pentru protecția împotriva impurificării atmosferei este necesar să fie alese plante mai rezistente și evitate, în funcție de gradul poluării, cele mai sensibile.** Dintre pomi: teiul, piersicul, caisul, ulmul, mesteacănul, prunul, plopul, pinul, dudul, salcia, iar dintre ierburi și flori: lucerna, trifoiul, regina nopții, garoafele, hortensia, begonia, lalelele, sînt mai sensibile la poluare. Pe străzile cu trafic auto intens, în parcurile și în spațiile din jurul blocurilor din vecinătatea zonelor industriale se indică stejarul, cireșul, salcîmul, liliacul, trandafirul, iarba grasă, gladiolele, glicina, canna indica, crizantemele care sînt mai rezistente.

Zgomotul, un alt factor nociv al orașului, prin intensitatea sa mai crescută în mediul urban, **poate fi de asemenea redus prin distribuția și alegerea judicioasă a spațiilor verzi.** Efectul de absorbție al zgomotului depinde de caracterul plantelor, gruparea lor, densitatea masivului verde. Copacii cu coroana săracă situată la înălțime, care lasă descoperite trunchiurile, nu protejează bine împotriva zgomotului, ce se produce deobicei la nivelul circulației stradale, jocul copiilor etc. De aceea, se recomandă ca **în compoziția spațiilor verzi, în afară de arborii înalți, pentru combaterea zgomotului să fie folosiți și arbuști.**

Reducerea zgomotului de către plante este deosebit de eficientă deoarece aproximativ un sfert din energia fonică este absorbită de către acestea, restul fiind dispersată prin reflectare și devenind astfel, mai puțin supărătoare. Zgomotul absorbit nu se mai multiplică, cum se întîmplă pe străzile sau cartierele cu clădiri dense, lipsite de plantații.

Cel mai important însă, este **rolul spațiilor verzi în ameliorarea temperaturilor ridicate din cursul verii.**

Senzația răcoroasă dintr-un parc, grădină etc. are efecte binefăcătoare asupra organismului. Pulsul, tensiunea arterială, ritmul respirator, temperatura corpului se normalizează. Culoarea și mirosul florilor, liniștea, constituie un complex de stimuli pozitivi care acționează asupra sistemului nervos, înlăturînd oboseala.

Proprietatea plantelor de a reflecta în mare proporție radiația solară și de a nu o înmagazina pe cea absorbită (pe care o consumă în procesul de fotosinteza clorofilei) le conferă acestora rolul unui bun protector contra căldurii solare nu numai în parcuri, grădini dar chiar și pentru locuința noastră. Fațada caselor supraexpuse la soare (orientate spre sud și vest) protejate de pomi sau chiar îmbrăcate de plante agățătoare produc scăderea temperaturii din locuință în timpul verii cu 2—4°, creînd un microclimat confortabil.

Utilitatea spațiilor verzi, atît de complexă este judicios folosită azi de sistematizatorii orașelor ca un factor de mare însemnătate nu numai pentru înfrumusețare dar și pentru confortul și sănătatea populației.

Am încercat să ilustrăm cîteva aspecte importante ale acestei probleme, pentru a face conștient pe fiecare cetățean de serviciile ce ni le aduc aceste frumuseți ale naturii: pomi, flori — plante.

Datoria noastră este de a le îngriji, cultiva și a le respecta ca pe un binefăcător.

Nu rupeți nici o floare, nici o frunză, sădiți cînd puteți, un pom.

CALEIDOSCOP

• Șortul face furori în modă. Din piesă folosită la mare și în excursii, pantalonașii au devenit ținută vestimentară de stradă — marea noutate a modei 1971. Totuși, stiliștii modei pariziene susțin la unison: șortul se va demoda imediat ce va trece vara. Pentru iarnă, lungimea ideală a rochiilor se va situa peste genunchi. Nu mai mult...

• Domnișoara „Prêt-à-Porter" 1971, aleasă de telespectatorii francezi, este tînăra Silke Hummel. Concursul organizat cu acest prilej a avut 20 de cîștigătoare care au primit drept premii... rochii și mantouri dintre cele mai elegante.

• Cizmulițe pentru zilele călduroase? De ce nu? Creatorii au avut grijă să le confecționeze din antilopă sau pînză brodate.

• Un vechi bistro parizian, în ale cărui săli s-au adunat cu ani în urmă, în mai 1943, membrii Comitetului Național al Rezistenței, a devenit magazin de încălțăminte. Pentru a merita onoarea de a se fi instalat în acest loc istoric, ignorat de altfel, specialistul respectiv s-a gîndit să creeze pantofi tricolori pe care îi va oferi unor cîntărețe franceze printre care și Joséphine Baker.

• Cum reușești să capeți bacșișuri așa mari, l-a întrebat pe portarul unui celebru Institut de înfrumusețare, unul din colegii lui de meserie.

— Foarte simplu, a răspuns acesta, cînd clientele intră în institut, le spun „Bună ziua doamnă...", cînd pleacă de la noi: „La revedere, domnișoară..."

MACHIAJUL BLONDELOR

Una dintre cititoarele noastre din Suceava care are, după cum ne scrie, părul blond, ca spicul de grîu, cu ochii căprui și sprincenele și genele negre, ne roagă să-i dăm cîteva sfaturi în legătură cu machiajul pe care să-l folosească.

Trebuie să vă spunem, din capul locului, că un obraz ca al dv. nu are nevoie de multe farduri. Un astfel de ten este de obicei foarte sensibil la soare și vînt, mai mult uscat decît gras. Vă puteți pudra ziua, după ce ați uns ușor obrazul cu o cremă pe bază de lanolină, cu o pudră fină de culoare rachel spre piersică. Nu aveți nevoie de fard în obraz. Deoarece aveți genele și sprincenele negre, nu este nevoie să le mai încărcați cu rimel și, respectiv, creion. Puteți sublinia, dacă vreți, pleoapa inferioară, înspre coada ochilor, cu un creion dermatograf, negru sau maron închis. Dacă vi se pare că pleoapa este prea închisă la culoare (ceea ce nu credem că nu vă vine bine) o veți acoperi cu un strat subțire de fond de ten, roz-auriu sau bej-auriu. Vă puteți farda pe pleoape, dacă doriți cu orice fard recomandat și pentru celelalte tipuri (șatene, roșcate etc.). Veți avea însă grijă, ca toate culorile: bleu, verde, mov, maron etc. să fie în nuanțe foarte deschise, în ton cu pielea dumneavoastră. Buzele vor fi colorate roz deschis, în nuanțe de ciclamen sau coral, după culoarea îmbrăcămintei. Machiajul va fi discret, vaporos, ușor sidefat. În machiajul de seară folosit în ocazii deosebite (nunți, banchete, aniversări) veți putea sublinia pleoapele cu un strat subțire de fard argintiu.

Nu uitați, fardul prea vizibil, maturizează și dă, uneori, o notă de vulgaritate. O femeie este cu adevărat interesantă, atunci cînd totalul trăsăturilor machiate, par a fi integrate în normalul figurii. Deci, feriți-vă de stridență! Farmecul blondelor constă în primul rînd în discreție și suavitate!

Constanța POPOVICI
pictor machieur

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

B. M. — Luduș, jud. Mureș. *Ne pare rău că nu vă putem ajuta. Medicamentele de import se obțin de la secțiile sanitare județene. Vă sugerăm ideea de a adopta un copil mic, orfan; este firesc să-l iubiți cu aceeași intensitate ca și cum l-ați fi născut, dacă îl veți crește de mic. El va umple golul din familia dv.*

GITONA DUMITRESCU — Ploiești. *Secția de alergologie există în cadrul spitalului Dr. C. Davila, Calea Griviței 4. După simptomele descrise de dv. este posibil să fie al doilea chist hidatic. Pentru aceasta este necesar să vă reinternați în clinica de chirurgie — Fundeni.*

ELISABETA JUREAVAN — Florești, Prahova. *Vă recomandăm soluția „Juvenal" aplicată cu perseverență în cazul unei acnee rebele.*

DONA ARNĂUTU — Iași. *Ne întrebați dacă ticurile se tratează. Răspunsul este afirmativ. Nu vă putem trata prin corespondență. Ticul poate fi un simptom al unei alte afecțiuni așa că veți apela la medicul neuropsihiatru. Referitor la căderea părului, numai medicul dermatolog poate recolta fire de păr din zona interesată, după ce vă va examina.*

E. GHITEANU. *Vă recomandăm vitamina E, Bergofen și vitamina B 6.*

Dr. Ana MURGULEȚ

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

Fond de premii 10000 lei

ETAPA A II-a, 300 DE PUNCTE

Tema I — UN ABC AL ȘTIINȚEI CULINARE — 60 de puncte, cîte 6 de fiecare răspuns exact

CARNEA

1. Supa se poate face punînd carnea la fiert fie în apă rece, fie în apă clocotită. Și într-un caz și în celălalt obținem același rezultat, e o simplă chestiune de metodă.
EXACT — INEXACT

PEȘTELE

2. Pentru a fi servit rasol peștele se fierbe într-o zeamă aromată preparată în prealabil și în care s-a pus pentru fiecare litru de apă o linguriță de sare, o ceapă, un morcov mic, o rădăcină mică de pătrunjel și cîteva boabe de piper negru.
EXACT — INEXACT

3. Peștele poate fi de asemenea fiert într-un amestec de vin alb și apă luate în părți egale, în care se adaugă condimente și aromate.
EXACT — INEXACT

OUALE

4. Ca să prepari ochiuri românești, ouăle se pun la fiert în apă clocotită, sărată și se țin 5 minute pe foc iute.
EXACT — INEXACT

LEGUMELE VERZI

5. Păstăile de fasole ca și boabele de mazăre își vor păstra culoarea verde dacă în apa de fiert se adaugă puțin bicarbonat.
EXACT — INEXACT

PASTELE ȘI OREZUL

6. Orezul fierbe mai repede dacă este pus mai întîi la înmuiat.
EXACT — INEXACT

7. Pastele făinoase se fierb într-o cantitate mare de apă clocotită cu sare, în vas descoperit, pe foc iute.
EXACT — INEXACT

DULCIURILE

8. Cozonacul se coace mai întîi la foc moale, în cuptor încălzit din timp, apoi la foc mijlociu și numai după aceia se iuțește focul.
EXACT — INEXACT

9. Ca să poți, cît mai repede, freca spumă o bucată de unt tare ca piatra e bine s-o pui în gura unui cuptor cald.
EXACT — INEXACT

10. Ca stafidele să se repartizeze uniform într-un chec, înainte de a fi amestecate în aluat, se trec prin făină.
EXACT — INEXACT

Tema a II-a — SOSURI — 20 de puncte, cîte 10 de fiecare răspuns exact

E deajuns să rostești cuvîntul sos ca mulți să intre în panică. „Sos? Nu!" Sosurile au fost de mult condamnate de dietetica modernă. Și totuși... susțin gospodinele, numai sosurile pot asigura varietatea meniurilor.
Dv. vă plac sosurile? De bună seamă, da. Atunci cu ce anume veți servi pe cele a căror rețetă o publicăm mai jos?

A. SCORDOLEA CU CARTOFI

Se curăță 250 g cartofi. Se pun la fiert în apă rece cu sare. Se pasează sau se zdrobesc bine cu furculița cît mai sînt încă fierbinți. Se adaugă cîte puțin din zeama în care au fierți pînă ce capătă aspectul unei paste. Se incorporează treptat 100—150 g ulei, ca pentru maioneză. Se curăță, se pisează și se freacă cu sare o căpățînă de usturoi. Se adaugă în pasta de cartofi. Se acrește cu oțet și se sărează după gust. Scordoleaua va fi cu atît, mai gustoasă cu cît vom pune mai mult ulei.

B. SOS PICANT DE ROȘII

Se pune într-o cratiță 40 g. unt să se topească. Se presară 40 g. făină și se amestecă pînă ce capătă o culoare gălbuie. Se toarnă puțin cîte puțin 1 pahar de apă fierbinte. Se subțiază sosul adăugînd sucul obținut din 10-12 roșii coapte (fierte și pasate). Se aromează ori se condimentează cu puțin cimbru, o foaie de dafin, 1-2 căței de usturoi zdrobiți, sare, piper, un praf de zahăr. Se dă totul în cîteva clocote.

Tema a III-a — GEOGRAFIE ȘI GASTRONOMIE — 60 de puncte, cîte 10 de fiecare răspuns exact

Fiecare regiune își are preferințele ei culinare legate de roadele pămîntului și a apelor lui, de îndeletnicirea oamenilor, de influențe venite din afară. Unele din ele și-au cucerit de mult o faimă de necontestat și-au fost adoptate de bucătăria întregii țări, altele, deși nu mai puțin bune, au rămas specialități locale.
Așa, de pildă, orice om venit din lumea largă, ca și orice cetățean al țării nu poate rezista miresmei îmbietoare, gustului picant al mititeilor, dar cîți oare știu că ei s-au născut, acum aproape un veac, dintr-o simplă întîmplare, în birtul bucureștean „La Iordache" de pe str. Covaci. Ei se înscriu azi între specialitățile naționale. Balmușul ca și borșul de pește pregătit pescărește sînt alte mîncăruri românești apreciate. Gospodinele se încumetă să le prepare și în casă. Adevăratul balmuș însă nu poate fi mîncat decît la stînă pregătit de cioban. E o „specialitate a casei". Cît despre borșul pescăresc să repetăm aprecierile lui Sadoveanu: „Cînd zicem borș nu trebuie să ne închipuim o simplă fiertură. Este și aici un meșteșug și sînt borșuri între borșuri". Sadoveanu socotea că vestitul gastronom francez Brillat Savarin „și-ar lăsa pacea mormîntului ca să petreacă o oră cu convivi bărboși, la malul apei, spre a gusta un așa borș fără pereche".
Bucătăria românească cunoaște multe bunătăți locale. Dv. știți căror regiuni aparțin următoarele specialități culinare?

1. BORÎNDĂU = mîncare din carne de porc — de la cap și gît — cu adaus de sînge și mălai frecat împreună; se prepară mai ales la tăierea porcului.
A. Banat; B. Oltenia; C. Maramureș.

2. TOCI SAU TOCINEI = chifteluțe din cartofi cruzi dați pe răzătoare.
A. Muntenia; B. Bucovina; C. Ardeal.

3. TACI ȘI ÎNGHITE = Ochiuri coapte în cuiburi din mămăliguță pripită, fiartă în lapte și servite cu smîntînă.
A. Oltenia; B. Moldova; C. Dobrogea.

4. PĂTURI = mămăliguță la cuptor cu cartofi, brînză de burduf, slănină așezate în straturi (pături). Pe fund felii de cartofi, apoi mămăliguță, brînză, mămăliguță, felii de slănină.
A. Bucovina; B. Moldova; C. Maramureș.

5. TUSLAMA = mîncare preparată din burtă și picioare de vacă.
A. Oltenia; B. Dobrogea; C. Muntenia.

6. PLĂCINTE MOCĂNEȘTI = plăcinte din foi de aluat nu prea subțiri (cam cît o foaie de tăieței) umplute cu brînză de burduf și coapte în multă untură încinsă.
A. Bazinul Dornelor; B. Mărginimea Sibiului; C. Valea Vișeului.

Tema a IV-a — MIRODENII ȘI CONDIMENTE — 30 de puncte, cîte 5 de fiecare răspuns exact

Ileana e o gospodină experimentată, ea știe cu ce anume trebuie aromat sau condimentat un preparat culinar așa încît să capete gust, să stîrnească apetitul.
Am notat și noi cîteva din secretele ei. Sperăm să nu fi încurcat recomandările. Dv. ce părere aveți?

1. O frunză de mentă fiartă în dulceață de cireșe albe sau de struguri asigură o savoare deosebită.
DA — NU

2. Cimbrul frecat cu unt proaspăt e excelent pentru a aroma peștele fript la grătar sau friptura de porc. Amestecat cu usturoi e ideal pentru puii la frigare.
DA — NU

3. Scorțișoara aromează perfect prăjiturile de șocolată, compotul de mere, plăcinta de mere și dovleac, dulciurile din orez și griș.
DA — NU

4. O ceapă în care s-au înfipt 1-2 cuișoare nu poate lipsi din nici o supă de carne.
DA — NU

5. Hreanul ras amestecat cu oțet, cu sau fără adaus de smîntînă, accentuează gustul piftiilor, al salatei de sfeclă, e excelent cu carne rece, cu sarmale.
DA — NU

6. În pateul de ficat nucușoara rasă e indispensabilă.
DA — NU

Tema a V-a — ALUAT FRAGED — 10 de puncte, cîte 5 de fiecare răspuns exact

Urmărind suita alăturată de desene care indică fazele de preparare ale aluatului fraged veți descoperi două greșeli. In care anume casete se găsesc ele?

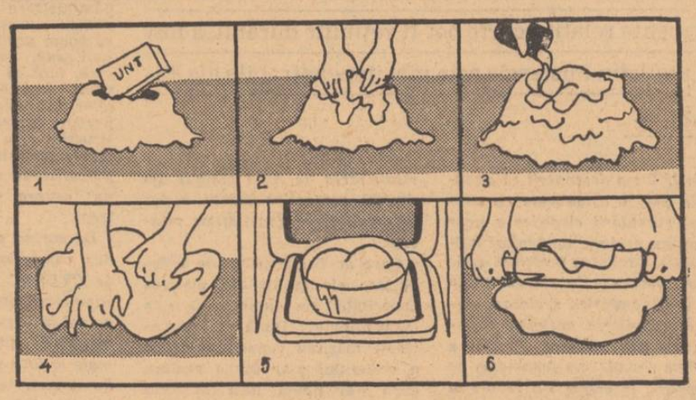

1). Se cerne făina pe planșetă, se face în mijlocul moviliței un cuib și se pune înăuntru sarea și bucata întreagă de unt. 2). Se freacă untul cu făina între vîrfurile degetelor, în așa fel încît să se obțină un amestec grunjos. 3). Se adaugă puțină apă. 4). Se frămîntă repede cu podul palmei pînă ce se obține un aluat neted. 5). Se strînge minge și se lasă la odihnit în gura unui cuptor călduț. 6). Se întinde cu sucitorul pe planșeta presărată cu făină.

Tema a VI-a — COPIII TREBUIE SĂ CREASCĂ — 45 de puncte, cîte 15 de fiecare răspuns exact

Marina și Adrian de-abia așteaptă vacanța ca să se ducă la bunica. „Să nu-i răsfeți — se roagă mama. Ei trebuie să mănînce din toate cîte puțin, nu numai ce le place. Mai ales nu le da prea multe dulciuri".
Bunica nu împărtășește acest punct de vedere. Copiilor nimic nu li se pare mai bun decît cozonacii cu nucă, plăcintele, cornulețele, budincile făcute de ea. De ce să nu-i lase să se înfrupte pe săturate? De ce să-i silească să-și termine porția de salată sau toată carnea din mîncare, dacă le mănîncă în silă? Să li se facă rău?
Noțiunile de dietetică ale mamei și fiicei sînt cu totul diferite. Cine greșește? Cine are dreptate?

1). Știind că unele din cele mai hrănitoare alimente sînt: untura 850 de calorii, untul 760, nucile 631, șocolata 500, biscuiții 410, zahărul 400, macaroanele 354, carnea de porc 330, de pasăre 150 de calorii, știind de asemenea că unui sportiv, adică unui om tînăr și foarte activ îi sînt necesare circa 4 500 de calorii pe zi cîte calorii trebuie să conțină rația alimentară zilnică a unui copil de 9-11 ani?
a) 1 700; b). 4 000 c). 2 500; d). 3 500.

2). Ca să crească și să se dezvolte normal, nu este indiferent cu ce anume se asigură copiilor numărul de calorii necesare, căci fiecare aliment răspunde altor nevoi ale organismului: e). glucidele (făinoase și dulciuri), f). lipidele (merii grase ca unt, ulei, untură) furnizează corpului energie termică și mecanică; g). proteinele (carne, pește, ouă, brînză, lapte), repară uzura organismului și formează celulele și țesuturile noi; h). substanțele minerale (calciu, fosfor, fier, iod), care se găsesc atît în alimente de origină animală cît și în cele de origine vegetală și apă, intră în compoziția mușchilor, nervilor, sîngelui și constituie partea tare a oaselor și a dinților; i). vitaminele nu hrănesc, nici nu dau energie dar sînt de ajutor în aceste două procese, încît organismul nu se poate lipsi de ele. Fructele și legumele crude sînt surse de vit. A și C, untul și ouăle de vit. A și D, carnea și piinea intermediară sînt surse de vitamine ale complexului B. j). Apa este și ea un factor nutritiv indispensabil. Ea reprezintă 70 la sută din greutatea corpului și e un element principal în constituția materiei vii.

Două din elementele enumerate au o importanță deosebită în creșterea copiilor. Care sînt acestea?

ÎN NUMĂRUL VIITOR: TEMA A V-A ȘI BULETINUL DE RĂSPUNSURI CE VA TREBUI COMPLETAT DE PARTICIPANȚI

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

UN COPIL, E UN COPIL!...

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimate tovarăşe Mihai Stoian,

Citesc săptămînal rubrica dv. de aceea m-am hotărît să vă povestesc foarte pe scurt viaţa mea, pentru ca ea să fie un avertisment dat tuturor fetelor. Am fost mulţi copii la părinţi, şi fete şi băieţi. Toţi s-au aranjat la casele lor, o parte chiar în localitatea natală. Puteam să fiu şi eu în rînd cu ei, dacă nu mi se întîmpla ce mi s-a întîmplat...

Am cunoscut tineri şi unii dintre ei m-au cerut în căsătorie, dar fiecăruia îi găseam un defect (ca şi cînd eu aş fi fost perfecţiunea întruchipată) şi pe rînd i-am refuzat. Astfel încît am ajuns la vîrsta de 24 de ani şi nimeni nu mă mai voia. În jurul meu începuse parcă să se facă un gol, şi-un gol imens în suflet, aşa că mi-am zis : primul pe care-l voi cunoaşte va fi soţul meu !

Şi n-a trecut mult timp şi am cunoscut pe cineva. Nici nu vă închipuiţi ce bine mi-a părut, căci bătrînii, şi cei mai virstnici începuseră să mă toace : n-ai să te mai măriţi, de ce nu te ia nimeni, sau aflam că, în absenţă, spuneau vai de ea, uite că îmbătrîneşte singură (asta-i mentalitatea „tîrgului"), aşa încît fericirea mea cred că era justificată. Şi concesiile pe care aveam să le fac (da, îmi acord acum „circumstanţe atenuante" ?). Eram prea sigură că acel om va fi soţul meu ! Cît m-a curtat, n-am discutat decît despre copii, despre cum o să ne aranjăm casa, ce mobilă o să cumpărăm, unde o să facem nunta, cite persoane invităm etc. Dar după o vreme, după destul timp, îmi aduce la cunoştinţă că e însurat şi că are şi copii. Lucru foarte adevărat, însă pe care eu nu-l ştiam. A fost o lovitură cruntă pentru mine, încît şi acum mă întreb cum de-am fost atît de naivă, de superficială — ăsta-i cuvîntul ! — şi cum de-am supravieţuit şocului.

La ora actuală sînt o mamă fericită. Am o fetiţă de toată frumuseţea. De cîte ori trec pe stradă lumea întoarce capul şi aud cum unii oameni îşi şoptesc : „Asta n-are tată". Mă întreb: ce vină are copilaşul de tot ce s-a întîmplat ? El va creşte şi, dacă lucrurile continuă aşa, se va trezi, probabil, faţă-n faţă cu umilinţe nemeritate, pentru că un copil e un copil, şi-atît ! Eu n-am cerut nici o bucată de pîine nimănui, muncesc pentru a-mi creşte copilul, copilul meu. Bucata de pîine o împărţim, mamă şi fiică, şi ne săturăm amîndouă. De ce să fie copilul responsabil de ceea ce nici măcar — nici o logică din lume, ca să nu mai vorbim de omenie — nu ştie ? De ce permanenta tensiune la care sînt supusă inutil ? Au fost doar şi cazuri cînd mama şi-a părăsit copilul, cazuri după mine odioase, eu nu l-aş părăsi în ruptul capului. Vedeţi dumneavoastră, poate că asupra copilului se răsfrînge, dar eu susţin că absolut pe nedrept, vina mea, însă vă asigur că şi aşa, fără şuşotelile unora dintre trecători, am destule griji, fetiţa a împlinit doi ani, iar peste alţi doi, precis, mă va întreba : „Unde-i tata ? Cînd vine tata ?" Şi ce-i voi răspunde ? Bineînţeles, aici e vina mea, faptul însă e fapt, trebuia să reflectez atunci, la momentul necesar... Mă macin, vă jur, ziua şi noaptea, la gîndul chinuitor că alţii îi vor băga copilului în cap tot felul de gînduri rele, că-l vor chinui cu ideea că n-are tată... Citindu-mi rîndurile, să nu mă condamnaţi chiar prea tare : am crezut şi eu vorbele prea frumoase ale unui bărbat necinstit. Vă rog din tot sufletul păstraţi anonimatul, nici oraşul n-aş vrea să-l publicaţi.

Indiscutabil, dreptatea este de partea copilului dumneavoastră. Îmi place formularea şi o transcriu ca atare : *un copil e un copil, şi-atît !* Restul, complicaţiile (prezente, anterioare, sau viitoare) nu-l privesc şi nici nu trebuie să ajungă la el decît atunci cînd, aşa cum vă temeţi, există pericolul ca vreun „binevoitor" să-i spună „adevărul". Dar la ce i-ar folosi copilului un asemenea adevăr ? E cît se poate de complicată existenţa, mai cu seamă în sfera sentimentelor, da, totuşi este greu de crezut că o tinără de 24 de ani poate realmente intra în panică fiindcă va rămîne... fată bătrînă. De ce spun asta ? Pentru că dumneavoastră, acum, încercaţi să găsiţi unele explicaţii *nu tocmai exacte* ale felului în care aţi acţionat cîndva. Dacă ţineţi — cum de altfel precizaţi — ca scrisoarea prezentă să fie un „avertisment dat tuturor fetelor", ar fi fost poate preferabil să nuanţaţi întîmplarea mai mult, să scoateţi la lumină cauzele care pot duce o tinără în grava eroare de a crede „vorbele prea frumoase ale unui bărbat necinstit". Chestiunea se cere pusă cu mai multă sinceritate interioară : dacă un individ de speţa celui amintit se prezintă unei tinere şi-i cere, după o săptămînă de cunoştinţă, să zicem, 1 000 de lei, de ce tinăra e mai circumspectă, mai raţională, atunci cînd e vorba de bani, şi credulă, superficială, atunci cînd e vorba de ceva infinit mai valoros, mai grav : propriul ei viitor (şi, după cum se constată, de suficiente ori, nu numai al ei !) Aşadar, fără să vulgarizăm cazurile de natura aceasta (fără doar şi poate foarte complicate, greu de judecat la echivalenţă cu un... împrumut de bani — a fost doar un exemplu, eventual nefericit), un plus de luciditate, sprijinită — cît mai ferm — pe un punct de vedere moral, salvează uneori un destin întreg (repet : şi nu numai unul). Dar, cum copilul e un copil, şi-atît, mutaţi-vă, eventual, atunci cînd ar creşte „primejdia" ca fetiţa să afle, de la binevoitori stupizi, „adevărul". Cît priveşte aspectul celălalt, al explicaţiilor pe care urmează dv. să i le daţi, orice explicaţie e binevenită, dacă fetiţa, niciodată, nu va fi supusă unui şoc emoţional, aflînd... altceva din gura unui străin. Meditaţi îndelung şi acţionaţi în consecinţă. De obicei, mamele bune găsesc şi cele mai bune răspunsuri cu privire la propriul lor copil. Să crească mare.

Cik DAMADIAN

— Fără cuvinte.

Adrian ANDRONIC

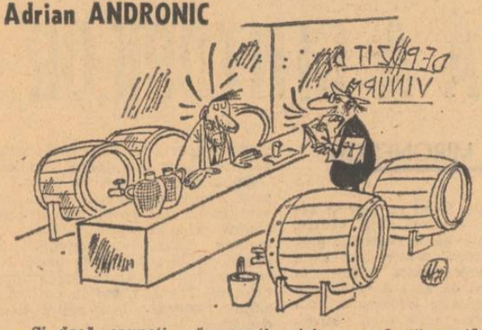

— Şi dacă spuneţi că n-aveţi nici o conductă spartă, atunci cum îţi explici frate, consumul ăsta mare de apă ??

Nell COBAR

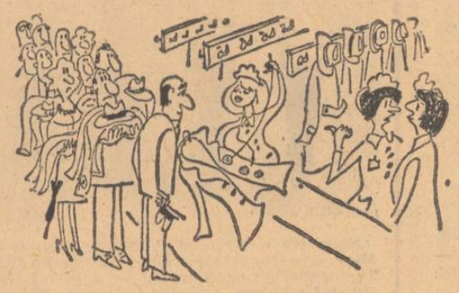

— Dacă-ţi spun eu : ei nu-i arde de slujbă, îi arde de măritiş...

Ion DRĂGHICI

— Ce surpriză: sînt rudă cu stăpînul !

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Apa

Despre apă, se presupune că ştim foarte multe. De fapt, rîurile, mările şi oceanele sînt constituite din apă, ca şi ploaia, zăpada sau gheaţa. Toate organismele vii conţin apă.

După unii, „apa nu e bună nici în cisme". Se mai folosesc şi expresii unde este de asemenea vorba de apă, precum „apă de ploaie", „apă chioară", „sîngele, apă nu se face", „apa turbării", „apa tare", „apă industrială", „apă plouată", „apă potabilă", „apă grea", „minciuni care îngheaţă apele" etc.

Se ştie la ce temperatură îngheaţă apa, sau la care fierbe, se cunoaşte ce densitate are, în sfîrşit, se ştiu multe.

Dar.. dacă la o oră de fizică, i s-ar pune astăzi unui elev o întrebare referitoare la proprietăţile apei, iar acesta ar răspunde profesorului că ea fierbe la 500°C, că îngheaţă sub minus 40°C, că are o densitate mai mare decît 1, credeţi că **ar primi o notă bună, sau nu ? Există, oare, o astfel de apă ?**

Distracţii matematice

Lăsînd neschimbată ordinea cifrelor : 1, 2, 3, 4, 5 , 6 , 7, 8, 9, să se pună între ele semne ale operaţiilor aritmetice şi, eventual paranteze, dacă este nevoie, astfel încît rezultatul să fie egal cu 1. Menţionăm că acest rezultat se poate obţine pe mai multe căi, considerînd însă că este satisfăcătoare găsirea numai a unei singure soluţii. **Deci start !**

Muştele şi perspicacitatea

Să nu credeţi că este vorba despre vreo perspicacitate la muşte, ci despre a dv., stimaţi cititor. Dar, întrebarea noastră este legată întîmplător de muşte.

Să spunem că la un moment dat, pe o masă, se află 5 muşte. Neplăcîndu-ne însă această companie, repezim mîna asupra lor, şi izbutim să ucidem două din ele. Se pune întrebarea : **cîte rămîn ?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Mînăstire-ntr-un picior, ghici ciupercă, ce-i ?

Imprimatul prezentat, de mărimea unei cărţi poştale obişnuite, este ceea ce se numeşte în limbajul internaţional al radio-amatorilor, un fel de „QSL", adică o carte de confirmare a unei legături efectuate prin radio, între staţia română de radioamator YO3RD şi staţia radio-amatorului indian VU2BEZ, din Bombay. Cartea de confirmare respectivă, atestă că la data de 19 august 1970 s-a desfăşurat convorbirea pe calea undelor între cei doi radioamatori, în telegrafie, pe frecvenţa de 14 050 Megaherţi (aproximativ, pe lungimea de undă de 21 metri, deci pe unde scurte), la ora 23,20, ora Indiei.

In text, sînt folosite diverse expresii, precum „My rig", „Ex", „Tx", „RST" şi altele, ce par de neînţeles. In realitate, ele fac parte dintr-un cod internaţional utilizat de toţi radioamatorii din lume, şi care au o semnificaţie foarte bine definită. Astfel „my rig" înseamnă „staţia mea", în sensul descriptiv al său, întrucît, apoi urmează „Rx", reprezentînd „radioreceptorul" (aici, radioamatorul indian a precizat că posedă un anumit tip de aparat, modelul HQ 180, producţie industrială americană) după care, „Tx" înseamnă „radioemiţătorul" (de asemenea un produs industrial american, tip FLDX 400).

In sfîrşit „Your RST", exprimă cifric modul în care au fost recepţionate la Bombay semnalele radio ale radioamatorului român (R, reprezintă inteligibilitatea, S este tăria semnalelor, iar T, tonalitatea lor ; inteligibilităţile se estimează între 1 şi 5, valoarea 5 fiind cea mai mare, adică inteligibilitate totală ; tăriile se exprimă între 1 şi 9, valoarea 9 fiind maximă, comparabilă semnalelor unei staţii locale de radio, iar tonurile se apreciază între 1 şi 9, cifra 9 reprezentînd o tonalitate foarte plăcută pentru auz, asemănătoare sunetelor produse prin lovirea uşoară a unui vahar de cristal). Prin urmare RST579 înseamnă că radioamatorul român a fost recepţionat cu o inteligibilitate totală 5, cu o tărie suficient de mare, 7, şi cu un ton 9, foarte agreabil la auz.

Cartea de confirmare se mai numeşte şi „QSL" conform unui alt cod internaţional radio, aşa numitul „cod Q", format din grupe de 3 litere din care prima este totdeauna, Q, iar fiecare grupă are o anumită semnificaţie. De exemplu : QTR ? înseamnă „care este ora exactă la dv ?" sau QTH care este poziţia geografică la dv ?" etc.

In lume, există în prezent peste 300 000 radioamatori, iar în ţara noastră, în jur de 3 000. La noi în ţară această activitate are un caracter sportiv, desfăşurîndu-se în cadrul Federaţiei române de radioamatorism, ce aparţine Consiliului naţional pentru educaţie fizică şi sport (C.N.E.F.S.).

Cît priveşte radioamatorul căruia i-a fost adresat QSL-ul din India, acesta nu este altul decît semnatarul rubricii, care practică sportul respectiv din anul 1935 şi a obţinut titlul de „maestru al sportului" (bineînţeles că în radio !). In 1965, fiind pentru prima dată cînd se decerna un astfel de titlu, pentru sportul de radioamator, în ţara noastră.

Pentru cei pe care i-ar putea interesa acest sport, precizăm că se pot adresa la organizaţiile C.N.E.F.S. din oraşele în care locuiesc sau la Radioclubul central, str. Dr. Staicovici nr. 44, Bucureşti, sau Căsuţa poştală 1395, Bucureşti.

Ing. Liviu MACOVEANU

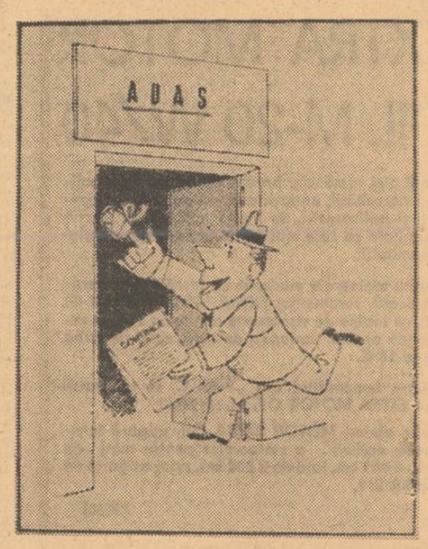

Nu, nu exagerează ! ADAS despăgubeşte orice daune, cît de neinsemnate !

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

activitatea sa. — Diminutiv feminin. — Prima literă slavonă. 9. Singura. — Domeniu în care N. Iorga a activat. 10. Incepe şcoala !... — ...şi tipăritul ! — „Istoria imperiului..." (operă scrisă în limba germană între 1908—1912). 11. Inaltul for cultural unde a fost ales ca membru activ în 1910. — Răscoala din.... 1907 (pop.) 12 Teritoriu în America de Sud. — Calificativul dat minţilor luminate, de talia lui N. Iorga. (pl.) 13. La intrarea în Ateneu — Localitate de munte în jud. Prahova, unde marele savant a înfiinţat o Universitate populară. (1908) — Din Ateneu !

VERTICAL : *1. Marele oraş al României, unde savantul a activat timp de 46 ani. — Astfel. 2. Literă cirilică. — Vioară de altădată. — Pavăză. (fig.) 3. Poreclă dată aromînilor (sing.) — Localitate în jud. Argeş, descrisă în „Priveliştii din ţară". (1904—1906). 4. Port în Portugalia. — Locuitori din Maramureş (sing.) — Divin. (poet) 5. Seleniu. — Harfe. (pop.) — Capitală europeană vizitată de savant în tinereţe. 6. Armă din Comuna primitivă. — Riu în Uniunea Birmană. — Mil. (reg.) 7. Nota scriitorului. — Odinioară. (abr.) — Se împlinesc 100 de la naşterea lui N. Iorga. — Mame. (arh.) 8. Intr-un dialog ! — Diminutiv feminin. — Inimă de poet! 9. Oraş german unde N. Iorga şi-a luat „Doctoratul" în 1893. — Pentru. (abr.) — George Ioanid. 10. Priveşte ! — Depozite de colesterină în pereţii vaselor de sînge. (medic. pl.) 11. Muza elegiei la vechii greci. — A emite. 12. Zimbet. — „Istoria Slavilor din..." (operă din 1923). 13. Superstiţie. — „Istoria imperiului..."* (scrisă în limba engleză—Londra—1908).

Constantin IONESCU

Cuvinte rare : RAA — ACAT — OVAR — OAMI — IMAL.

GÎNDURI...

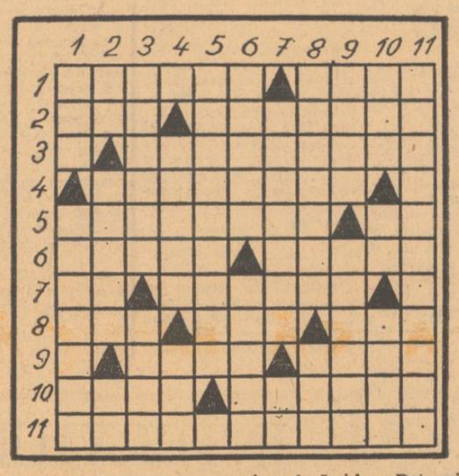

ORIZONTAL : *1. Arhitect de... apă dulce. — Zece „bătrîne"... 2. Paşi continui în fuga timpului. — Un răspuns prompt şi sigur. 3. Apără ceea ce nu a fost apărat la timp... (medic). 4. O trăsătură personală. 5. Izvorul ideilor... aşternute pe hîrtie. — Impunge fără ironie. 6. Se culeg la sfîrşit. — Aduc bună dispoziţie... 7. Se închide balul ! — Pasager pe o navă legendară... 8. Aproape ajuns la Iaşi ! — Determină triunghiul... — Indică sulful în chimie. (prefix) 9. Socoteala din tîrg... — Argument solid şi... „convingător". 10. Localitate în jud. Hunedoara. — Argument ban-al de odinioară. 11. Opinie contrarie... pusă pe hîrtie.*

VERTICAL : *1. Derivaţia fumurilor ţrosite în van. — Îşi expune programul... 2. Pe aleile parcului ! — Un săpun de altădată. — Loveşte primul ! 3. Face floare... (sing.) — Harap... negru. 4. Din familia... roade-puţine. (fem.) — Arată centrul ! 5. Nu au decît un rol... estetic. 6. Pune totul la bătaie, la un joc de noroc... — Cale de navigaţie... siberiană. 7. Din 3/4... (pl.) — Cît ? ! 8. Nadă mică pentru prada mare... — Unul cu digestie grea... 9. Pictor şi grafician român. — Are o voce mai groasă şi totuşi prea subţire pentru el... 10. Oază în Kuweit. — Condiţie gramaticală. — Scoate capul... (inf. pop.) 11. A greşit itinerariul... (fem.)*

Ov. CRUTESCU

Cuvinte rare : TIO — ILIA — CAOLA — ATN — ITAI.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

SUBŢIRE

ORIZONTAL : Proverb — Spiţă — Lamela — Stilet — Arac — ZA — Aleşi — Tinte — Fini — AC — IT — Oloi — Iţită — N — Crep — Voicu — Aţa — Vasal — Aro — Tasa — Bit — Frig — Inele — Talii — B — Dapra — Arami — Pana — O — TP — Nih — AR — Cuscută — CZ — Rima — Iole — Pai.

ÎN LUMEA COPIILOR

ORIZONTAL : El — DI — Kalman — Debussy — Iagar — I — Popa — Banuş — TU — Diderot — CC — O — Verona — Otur — RA — Nevinovate — Incaşe — C — AR — — A — A — Alcătui — Cin — Lad — Unison — OG — Aman — Ulianova.

NICOLAE IORGA

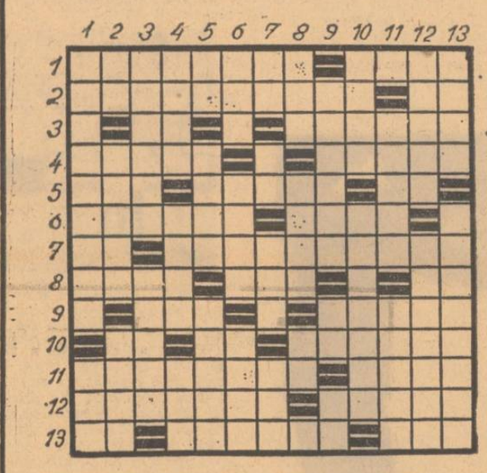

ORIZONTAL : *1. Oraşul în care s-a născut N. Iorga la 5 iunie 1871. — Oraşul în care a urmat studiile liceale şi universitare. 2. „Istoria....." (catedra universitară deţinută de marele savant). — Sfîrşit de aur ! 3. Sodiu. — Denumirea (la acea vreme) a facultăţii unde N. Iorga şi-a luat licenţa. 4. Prefix la superlativ. — Capitala europeană unde N. Iorga a înfiinţat o „Şcoală română". (1921) 5. Lac în Scoţia. — Insulă în Marea Egee, cu un bogat trecut istoric. — Primul între primii... 6. „Institutul de studii pentru... de sud-est"* (înfiinţat de savant *în 1914). — Salcim. (reg.) 7. Din istorie ! — Revista literară, la care N. Iorga a fost director între 1903—1906 (p. neart.) 8. România... căreia N. Iorga i-a închinat viaţa şi activitatea sa. — Diminutiv feminin. — Prima literă slavonă. 9. Singura. — Domeniu în care N. Iorga a activat. 10. Incepe şcoala !... — ...şi tipăritul ! — „Istoria imperiului..." (operă scrisă în limba germană între 1908—1912). 11. Inaltul for cultural unde a fost ales ca membru activ în 1910. — Răscoala din.... 1907 (pop.) 12 Teritoriu în America de Sud. — Calificativul dat minţilor luminate, de talia lui N. Iorga. (pl.) 13. La intrarea în Ateneu — Localitate de munte în jud. Prahova, unde marele savant a înfiinţat o Universitate populară. (1908) — Din Ateneu !*

BUNICUL şi porunca a şasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deşi doctorul Dumitriu recunoaşte că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces.

Existenţa unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigaţiile bătrînului detectiv. Ce poate fi mai dificil decît să stabileşti nevinovăţia cuiva, în cazul de faţă a doctorului Dumitriu, cînd acesta şi-a recunoscut singur fapta ?

Investigaţiile Bunicului continuă urmărindu-l pe doamna Tulcea şi pe prietenul ei Fodor.

De asemenea apelează la ajutorul vechiului său colaborator, şoferul Panaitescu.

11 Bunicul tocmai se visa dormind undeva într-o grădină, sub un cais înflorit — nu putea suferi merii — de aceea nu se visa niciodată sub un măr, numai sub un cais, cînd Panaitescu, uzînd de cheia pe care bunicul i-o încredinţase, îşi făcu apariţia în încăpere cu o lipsă de delicateţe înregistrată şi de cîine, acesta trezindu-se brusc şi plin de spaimă.

— Ce faci, maestre, dormi ? Dormi la ora asta ?

— Nu, dragul meu, numai visez, spuse bătrînul prin somn, utilizînd, pentru a putea vorbi, doar un anumit compartiment de celule aflate permanent de veghe.

— Maestre, am alergat ca un catîr, pe cuvînt, că la un moment dat mi-a venit să las totul baltă şi să intru într-o crişmă...

— Nu scutura pomul, dragul meu, florile sînt atît de gingaşe, spuse Bunicul, şi şoferul, mirat peste măsură că era învinuit pentru o treabă pe care nu o făcea, se uită în jur avînd convingerea că tovarăşul lui vorbea cu o a treia persoană.

— Maestre, dumneata dormi ?

— Nu, dragul meu, numai visez.

— Bine, maestre, atunci ascultă.

Cîinele îşi permise să latre gutural de două ori, ca să curme acel dialog ilogic, şi Bunicul îşi deschise ochii, mirîndu-se peste măsură că Panaitescu se afla în faţa lui.

— Adică dumneata dormi şi visezi şi eu alerg ; dar, maestre, zău că nu-mi pare rău, se îmbună pînă la urmă şoferul.

— Ai găsit ceva interesant, dragă colega ? Nu mă îndoiesc cum de altfel nu m-am îndoit niciodată că spiritul dumitale de observaţie, subtil dezvoltat, numai din nepotinţa de a se defini total n-a făcut dintr-un om ca dumneata un mare detectiv.

În faţa unor asemenea laude întortocheate, orice supărare de pe faţa şoferului se topi ca prin farmec, şi Panaitescu, lăsîndu-şi pintecul enorm să-i atîrne, semn că îngăduie egalitatea pe care i-o oferea detectivul, începu să povestească.

— Mult prea preţuite maestre, azi am avut o zi bună sau, cum se spune atît de des, excelentă în realizări pozitive, de valoare. Să-ţi mărturisesc drept, nu mi-a prea convenit mie că mi-ai dat o asemenea însărcinare. Mi se părea o chestie mică faţă de posibilităţile mele, despre care dumneata ai vorbit mai adineauri cu laudă. Fiind somnoros, de dimineaţă nici nu te-am întrebat cum arată Dumitriu şi nici unde îl pot găsi. Abia după ce ai plecat mi-am dat cu presupusul că, de fapt, mi-ai cerut un lucru şi eu nu ştiam de unde să-l apuc. M-am dus şi l-am întrebat pe Gogu Pomişor, bănuind că el, care ştie toţi morţii, dintre vii măcar pe doctorul Dumitriu trebuie să-l cunoască. Aşi ! Ţi-ai găsit-o ! Mi-a zis că lucrează la chirurgie, dar că nu-şi aminteşte de figura lui. Era trist babalîcul, maestre, cu toate că, după cîte ştiu, e mai tînăr ca dumneata cu aproape o jumătate de an.

— Dragul meu, mă interesează esenţa, nu o lua razna.

Panaitescu se simţi uşor jignit de felul cum fusese întrerupt.

— Deci, maestre, m-am urcat la etajul doi la secţia de chirurgie şi acolo m-am întîlnit cu o soră, cu una care a avut grijă de mine atunci cînd am fost operat de apendicită. Faină femeie, ce să zic, cu toate că de la ultima noastră întîlnire au trecut aproape douăzeci de ani. I-am zis Diuţei că aveam vagi semne că trebuie să fiu operat din nou şi cineva m-a sfătuit să nu mă las operat de altcineva decît de Dumitriu. Ori eu voiam să-l văd cum lucrează. Uite aşa am ajuns acolo, deasupra, un fel de sală sau amfiteatru unde de obicei stau studenţii, dar acum sala era pustie, nefiind în ea nimeni în afara persoanei mele. Maestre, nu-ţi mai spun ce-am văzut, că dumneata, care eşti o fire slabă şi n-ai ţinut în viaţa dumitale un pistol în mînă, deci n-ai omorît pe nimeni, habar n-ai ce înseamnă o operaţie. Dar înainte de operaţie s-a întîmplat o chestie. Dumitriu a fost chemat la telefon de cineva şi eu, grăbit, am coborît şi m-am făcut că mă plimb prin faţa unui cabinet de unde vorbea doctorul. La început n-am auzit mare lucru, dar mai apoi strigătele lui Dumitriu cred că s-ar fi putut auzi şi din stradă. „Vreţi să mă jecmăniţi, să mă şantajaţi !" Uite aşa a ţinut-o şi pe urmă a închis telefonul şi s-a dus din nou în sala de operaţii. A tăiat, a hăcuit, a cusut, că era un fleac de operaţie, o apendicită, şi după ce a terminat-o, s-a spălat pe mîini, a ieşit afară cu o soră tînără şi al dracului de frumoasă. Am coborît şi eu. Ei bine, maestre, pe coridor, Dumitriu cu faţa aia brunetă, care avea un metru şaizeci şi cinci înălţime — am notat datele ei, dar nu ţi le mai enumăr că toate la un loc înseamnă pur şi simplu frumuseţea picată din cer, au continuat să vorbească şi, la un moment dat, am văzut că sora îl strînge de mînă, dar, maestre, un strins de mînă din ăla de şi pe mine m-ar fi făcut praf, atît era de delicat, numai din buricele degetelor l-a mîngîiat, de parcă ar fi vorbit printr-un aparat morse. Fata s-a despărţit grăbită de doctor şi s-a dus să se îmbrace de oraş. Ea s-a urcat în autobuz, în 33, eu în limuzină şi, fiecare cu mijlocul lui de transport ne-am îndreptat spre ţintă. Ţinta pentru ea era Agenţia de voiaj, şi dacă a ei era acolo, închipuie-ţi că nici a mea nu putea fi alta. M-am aşezat la coadă cu ea şi am stat pînă ce a cumpărat un bilet de tren spre Braşov. De acolo, fata a plecat cu autobuzul 76 şi eu, cum era şi firesc, pe urmele ei. A urcat într-un bloc de şase etaje. După cîtva timp fata a ieşit şi, cu toate că mergea mai liniştită, legănîndu-şi şoldurile, de se uita după ea fiecare muritor de rînd ce o întîlnea, eu nu m-am mişcat de lîngă bloc, ştiind că biletul de tren, frumuseţea aceea de soră, nu-l luase pentru ea. Am aşteptat, maestre, cinci ore, auzi mata, cinci ore încheiate, şi numai în clipa cînd am crezut că fata m-a tras pe sfoară, ca pe un prost, numai în momentul cînd am vrut să mă urc în maşină cu direcţia spital, ca să fac o crimă premeditată, la care nu se acordă recurs, am văzut că din blocul acela iese un tînăr înalt şi spilcuit, cu o vînătaie sub ochi şi cu un gemantan de piele în mînă. Am crezut că l-am prins pe Dumnezeu de picior şi deştept, aşa cum mă ştii, făcînd pe interesatul, i-am spus tînărului că fiind liber pentru o oră, deoarece ştabul pe care îl servesc se află la masă, în schimbul unui pol i-aş putea fi de folos în perimetrul scumpei noastre capitale înfloritoare. Timpitul habar n-avea ce hram port eu şi a primit, dînd indicaţia pe care eu o ştiam : gara. Prin oglinda retrovizoare m-am uitat la el şi jur, maestre, că nu putea fi altul decît Dumitriu într-o ediţie mai tînără, de unde cu oarecare dificultate am tras concluzia că era chiar fiul doctorului.

Pe traseu l-am întrebat dacă nu e băiatul doctorului Dumitriu care m-a operat pe mine acum doi ani de hernie, aiurea... S-a uitat mucosul la mine, maestre, dar nu fără oarecare spaimă în priviri şi a zis că probabil îl confund, deoarece el nu are tată doctor, şi ca să mă convingă şi mai mult, mi-a spus că tatăl lui e miner la Aninoasa, dar că a murit.

Asta-i, maestre. Dar stai că n-am terminat. M-am dus din nou la spital, flămînd ca un lup. Toată ziua n-am mîncat nimic, că dumneata nu mi-ai dat un sfanţ, cu toate că n-aveai. M-am interesat la Diuţa dacă doctorul are familie şi chestii, că eu nu mă pot lăsa operat de un om fără familie care nu ştie ce-i aia răspundere socială. Proasta de Diuţa, că după ce-am văzut cît e de proastă, nici nu mi-a mai părut rău că nu m-am căsătorit cu ea, mi-a zis că are nevasta bolnavă şi un băiat şi două fete ; fetele, una studentă la chimie, alta la medicină, şi băiatul n-a întrat nicăieri că n-a reuşit, dar se pregăteşte să dea în toamnă. Ei ce zici, maestre, de aceste rezultate ?

— Dragă colega, nu mi-o lua în nume de rău, dar mie mi se pare că de-abia de aici încolo vor apărea lucrurile interesante. Dar aşa cum se întîmplă — şi este chiar firesc să se întîmple aşa — partea cea mai dificilă a cercetărilor îmi revine mie, cu toate că trebuie să declar, aşa cum am mai spus-o de altfel, că pentru pregătirea dumitale te-ai ridicat la un nivel cu totul excepţional.

În timp ce Panaitescu căsca cu o ostentaţie vădită, se auzi sticla spartă la geam şi, în casă, odată cu aerul rece de afară, pătrunse un bolovan de dimensiuni neobişnuite, învelit, aşa cel puţin crezu Bunicul, pentru a nu face zgomot prea mare, într-o bucată de ziar.

Calm, Bunicul se trînti la podea, Panaitescu la fel, şi văzînd că războiul bolovanilor nu mai continuă, detectivul se apucă să desfacă cu grijă învelitoarea. Găsi un un bileţel pe care era scris cu litere de tipar un fel de poezie mai mult decît ciudată care conţinea tot felul de ameninţări la adresa Bunicului.

— Interesant, interesant, dragă Panaitescule, spuse Bunicul, îngălbenit la faţă de cumplitul supliciu de care era ameninţat.

— VA URMA —

Desen de Dorin DIMITRIU

UN FEL DE POȘTĂ A CITITORILOR...

de Valeriu MIRONESCU

A. VOINEAG — Brașov. Vă cred pe cuvint, fără să mai citesc scrisorile de care aminteați dv. De altfel, nici nu sînt în relațiuni de lucru cu publicația respectivă. Mi se pare normal ca nu numai unii gazetari ci și o mulțime de suporteri să se afle pe poziții realiste, în aprecierea evoluției fotbalului nostru și a echipei naționale. Oamenii au văzut pe parcursul ultimilor ani din ce în ce mai multe partide bune, televizorul le dă acces direct la întrecerile internaționale, de obicei, de calitate, prin urmare, s-au întrunit cîteva condiții care au permis suporterilor să se transforme în veritabili cunoscători ai jocului. Pasionații fotbalului, avînd acum la îndemînă datele necesare, pot face cu relativă ușurință asociații între meciurile de la Guadalajara și cele de la Amsterdam sau Bratislava. Consecința principală a acestei situații este aceea că suporterii nu mai pot fi trași pe sfoară...

Nu, nu cred că antrenorul despre care mi-ați scris va accepta sugestia dv. de a se angaja ca antrenor secund la Metalul Plopeni.

V. LĂZĂRESCU — str. Spătarului, Galați. Vă mulțumesc pentru rîndurile trimise și mă bucur că ele aparțin tocmai unui gălățean. Sînt convins că, mai devreme sau mai tîrziu, veți avea și alte satisfacții decît cele menționate în scrisoare. Echipa națională, teoretic, nu a pierdut șanse în campionatul european. Două meciuri importante le va juca în București, în plus fotbalul nostru dispune azi de mai mulți jucători valoroși decît în anii trecuți, sînt și cîțiva tehnicieni capabili să execute selecția și să alcătuiască o formație puternică. Prin urmare, de la teorie la practică e de făcut un singur pas. Numai că acest pas trebuie să-l facă federația, nu dv. sau eu.

I. GRIGORESCU — București. De fapt, ambele dv. scrisori sînt adresate mai mult lui Dobrin decît mie. Cred că i-ar fi făcut plăcere să le citească. Din păcate, spațiul nu-mi permite să le reproduc aici. Totuși, un fel de compensație vom avea amîndoi : F.C. Argeș joacă mîine la București și sper că de astă dată Dobrin nu va lipsi din formația piteșteană. Să mergem pe stadion, poate vom simți, cum scrieți dv., „un fior artistic".

ADRIAN LAZĂR, student — Cluj. Aveți dreptate. Nu există nici o prevedere legală care să oblige menținerea cuiva în funcția de selecționar și antrenor pînă la împlinirea vîrstei necesare pensionării.

ION VASILESCU — Str. Ștefan cel Mare, Cîmpina. Ca suporter al fotbalului vă înțeleg și vă împărtășesc preocupările, chiar și supărarea. Apropo de situațiile pe care le discutați ca și de expresia pe care o folosiți în scrisoare : **„Să se spună lucrurilor pe nume !"**. Știți că am auzit-o, exact în aceiași formulare, la o conferință de presă organizată de federație, imediat după meciul de la Bratislava ? Atunci, conducerea federației cerea ziariștilor să spună lucrurilor pe nume, ajutînd-o astfel ca „să aleagă o cale". Iată și chestiunile la care eram solicitați să găsim răspunsurile prin intermediul unui schimb public de opinii : A făcut echipa națională un pas înainte, după încheierea campionatului mondial ? Compoziția lotului reprezentativ a fost și este cea mai potrivită ? Declarațiile de promovare a tinerilor talentați au fost sau nu trecute în fapt ? Climatul de pregătire la lotul reprezentativ a fost sau nu corespunzător ? În procesul de elaborare a perspectivelor echipei reprezentative, s-au respectat sau nu principiile muncii colective ? Fotbalul nostru suportă pe plan reprezentativ trei garnituri jucînd aproape simultan ?

După cum se observă toate temele supuse atunci dezbaterii erau interesante, deși, ca să fim drepți, ele se puteau concentra, cu o excepție, într-o singură întrebare : Cum și-a îndeplinit atribuțiile și obligațiile conducerea tehnică a echipei reprezentative ? Dacă mă gîndesc bine, biroului federal îi era în putință să-și dea singur răspunsurile și soluțiile, chiar fără concursul public.

Mircea Cojocaru — Str. Goleşti, Ploieşti. Permiteți-mi ca răspunsul la scrisoarea dv. să fie, într-o anumită măsură, o continuare la răspunsul precedent. Printre altele, scrieți următoarele : **„Ultimul dv. articol** (n.n. „Rezultat nul") **are un gust mai dulceag, deși atacă deschis fondul problemelor. Care este cauza ?"**. La susamintita reuniune cu ziariștii, am fost rugați să discutăm calm, să ne scriem reflecțiile „la rece", astfel ca forului federal să i se creeze un climat propice luării măsurilor celor mai corespunzătoare. Am răspuns acestei invitații, rațional, zic și astăzi. Între timp, echipa olimpică a cucerit o victorie, spiritele după un obicei cunoscut s-au calmat, fără invitații speciale. Și s-a convocat o altă reuniune cu ziariștii, N-am participat la ea, întîi, fiindcă prezența nu era obligatorie, doi, fiindcă numai un copil foarte mic se lasă păcălit de două ori la rînd, în același fel. Am impresia că se așteaptă un 0—6...

Rămîn dator pentru o viitoare ocazie cu răspunsurile la numeroase alte scrisori, dintre care aceea a tov. **Teodor Gheorghian** din **Turnu Severin** mi se pare foarte interesantă. Vorba dumnealui: „Știu că nu sînteți oltean, totuși, ajutați-mă cu un răspuns la asemenea neclarități...". Cu privire la Universitatea Craiova, se înțelege...

Noua stea a fotbalului italian se numește Adelio Moro, care activează în echipa Atalanta din divizia B. Toți specialiștii sînt unanimi de acord că Moro (26 ani) întruchipează calitățile necesare unui tip modern de jucător. Desigur că va fi interesant de aflat care dintre grupările din prima categorie va reuși să-l achiziționeze pe acest jucător pentru viitorul sezon. Fotografia pe care Moro o păstrează în albumul său personal, îl prezintă împreună cu faimosul Gianni Rivera cu prilejul unui meci amical (cînd Moro activa la echipa Cremona). Și poate într-o zi această imagine nu va rămîne întîmplătoare și ei se vor regăsi în aceeași formație (fie de club) fie sub culorile echipei naționale.

MOZAIC

• *FEDERAȚIA franceză a sporturilor pe gheață a anunțat intenția de a organiza în perioada februarie—martie 1972, un mare turneu internațional de patinaj artistic. La această mare întrecere urmează să fie invitați pentru prima oară, cei mai buni zece patinatori din lume (bărbați, femei și perechi) care urmează să se întrecă numai în cadrul probelor libere. Separat, urmează să se întocmească și un clasament pe țări.*

• FOTBALUL american este una dintre cele mai periculoase discipline sportive. O asociație medicală care a întreprins o anchetă în rîndul jucătorilor de fotbal american, a constatat că dintr-un număr de 3019 participanți ai acestui sport, 46 la sută au fost răniți cel mult o dată într-un sezon, majoritatea fiind loviți grav, ceea ce a necesitat internarea lor în spitale.

Ancheta a relevat în același timp, o curiozitate: cele mai multe dintre accidente se petrec nu în timpul jocurilor ci în perioada de pregătire (antrenament) care (este tot atît de adevărat) presupune un timp mai îndelungat...

• *DUPĂ FOTBAL, tenisul de masă este cel mai popular sport din lume ! Fără îndoială, constatarea aceasta este cam neașteptată dar corespunde realității. Tenisul de masă se practică oficial în 51 de țări din întreaga lume, avînd peste 50 milioane de jucători legitimați.*

• COMITETUL de organizare a Jocurilor Olimpice din 1972 de la München, a prezentat recent pe primele opt translatoare angajate (din cele 1 500 cîte vor fi în total) care vor însoți echipele. Pentru restul de locuri candidează un număr de peste 6 000 de tinere fete din toate colțurile lumii, principala însușire fiind cunoașterea limbii germane și a încă cel puțin două limbi străine de circulație mondială.

Englezul Chris Grener este fără îndoială cel mai înalt jucător de baschet din lume. În vîrstă de 27 ani, el măsoară 2,43 metri ! Iată-l în fotografie stînd de vorbă cu arbitrul internațional Harry Errington.

Mai întîi a fost un zvon, apoi zvonul s-a amplificat, fiind reluat în presa americană sub diferite forme. Pînă la urmă, după ce a curs multă cerneală, lucrurile s-au limpezit. Despre ce a fost vorba ? Un ziar a avansat știrea că Cassius Clay își va face reintrarea după meciul cu Joe Frazier, într-un meci cu faimosul... jucător de baschet Witt Chamberlain (2,18 metri înălțime) care se știa că are serioase cunoștințe de box. Pînă la urmă, din acest proiect fantezist, n-a rămas, bineînțeles, nimic, fiindcă s-a dovedit că totul n-a fost decît o acțiune specifică celor care practică formula de senzațional cu orice preț.

Fotografia de mai sus, care probabil că a inspirat pe autorul știrii, îi prezintă pe cei doi „eroi" într-o imagine cu caracter publicitar realizată acum patru ani...

În 1939, la Juventus...

...și azi la mantinelă

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

VĂ MAI AMINTIȚI DE MIHAI FLAMAROPOL ?

de Victor BĂNCIULESCU

Mișu Flamaropol nutrește, de la o vreme, un gînd năstrușnic : să facă din hocheiul pe gheață sportul secund al țării, după fotbal firește. Ambiția sa se întemeiază pe numărul mereu în creștere al patinoarelor acoperite din țară (pînă la sfîrșitul cincinalului vreo 25) și pe marea spectaculozitate a acestui joc. El visează să vadă pe întinderea a treisferturi de an, aproape din două în două săptămîni, la București, la Poiana Brașovului sau la Miercurea Ciuc, vinzolindu-se echipe din tîrgul italienesc Bolzano, din stațiunea austriacă Innsbruck sau din cea elvețiană La Chaux-de-Fonds, din Jihlava cehoslovacă, din Varșovia sau Budapesta, într-un neîntrerupt carusel hocheistic.

Ambiția sa de a cununa fotbalul și hocheiul pe gheață în fruntea sporturilor este justificată de faptul că el însuși a fost unul dintre așii naționali ai acestor două jocuri. Mihai Flamaropol se trage din nobila stirpe a marilor polisportivi ai țării. A jucat volei și tenis de masă, s-a urcat în bobul frenetic al lui Budișteanu. Prin 1938, cînd seniorii de la Juventus îl considerau prea firav, a urmat sfatul celebrului portar Sadowski și a început canotajul, pe care-l recunoaște astăzi ca fiind furnizorul principal al constituției sale fizice. Mai tîrziu, cînd antrenorii îl amendau pentru lipsă de la antrenamentele de fotbal și-l lăudau pentru performanțele duminicale, în etapele divizionare, puțini știau că Mișu a compensat absența jucînd mai abitir tenis cu frații Viziru.

În 1951, la Praga (Cehoslovacia—România 2—2), în luptă cu înaintașii adverși, Flamaropol (în dreapta) și Apolzan (în tricouri în dungi)

Prima sa dragoste a rămas însă fotbalul. Ni-l amintim pe teren : înalt, bine legat, cu mersul leneș, ușor legănat, ca de rățușcă. Porecla Flami provenea deopotrivă din prescurtarea numelui său, cît și din aluzia la supla și înalta pasăre flamingo. La 11 ani, micul bucureștean sădea era legitimat la acel club de cartier, Gloria, care aduna copiii de pe Calea Plevnei, le insufla pasiunea pentru fotbal și pe urmă, potrivit uzului vremii, îi vindea marilor cluburi. Așa a încăput Mișu pe mîinile pricepute ale antrenorului Cibi Braun : acesta, ori de cîte ori voia să-l ambiționeze pe Sony Niculescu (violoncelistul de azi) îl înlocuia în formație, în centrul liniei de atac, cu necoptul Flamaropol tînăr nu împlinise 20 de ani, în 1939, cînd a debutat în echipa primă a Juventusului, într-un meci greu împotriva formației reșițene U.D.R., căreia i-a marcat două goluri).

Mihai Flamaropol face parte din generația de sacrificiu a sportivilor care au traversat, cu cariera lor, anii grei ai războiului. Dacă ar fi să simplificăm, ar trebui să spunem că Flamaropol a jucat fotbal de la Baratki (idolul său de tinerețe) pînă la Apolzan, manifestînd o longevitate sportivă remarcabilă : aproape 25 de ani cu mîngea la picior ! După 12 ani petrecuți în echipa Juventus (pe urmă Petrolul), a mai jucat alți patru la C.C.A., încheindu-și cariera de fotbalist în 1954, în linia de mijloc a lui Bone. A cam jucat de toate : half-centru și de margine, centru înaintaș, inter și chiar extremă la nevoie. Orgoliul îl trăgea către avanposturile jocului, în schimb calitățile (simțul jocului, tehnica exersată cu mîngea de tenis în copilărie, orientarea în teren, privirea periferică) îl desemnau mai curînd drept constructor de joc. Prin 1947, ține minte, într-un cuplaj care reunea excelentele formații Petrolul, I.T.A., U-Cluj și C.F.R. București, Sindicatul ziariștilor profesioniști i-a decernat placheta „cel mai bun din 44". Anul următor a intrat și în echipa națională în care a jucat de 4 ori. („Te rog să menționezi că n-a existat onoare mai mare pentru mine decît aceea de a îmbrăca tricoul echipei naționale !").

Hochei a început să joace, ca noi toți, pe gheața naturală a Cișmigiului, unde l-au remarcat Andrei Bărbulescu și Paul Anastasiu. După un singur an la Telefon-Club, a fost promovat în echipa națională pe care n-a mai părăsit-o pînă în 1953. De jucat, a mai jucat (la C.C.A., unde devenise și antrenor) pînă în 1959, hocheiul pe gheață conferindu-i titlul de maestru al sportului pe care fotbalul n-a mai apucat să i-l ofere.

Mihai Flamaropol sugerează într-un fel istoria vie a hocheiului pe gheață românesc. El a apucat să patineze pe terasa Oteteleșanu, precum cu 20 de ani în urmă, vrînd să introducă sistemul „plic" (de atac în 5) și să-l exerseze dincolo de cele 2—3 luni clasice de iarnă, urca cu echipa crestele Făgărașului pînă la gheața lacului Bîlea ! Iar astăzi, tot el (antrenor al echipei Dinamo și din nou al echipei naționale) își poate permite, cu temei, să viseze un patinoar artificial la Constanța, pentru a oferi spectacole hocheistice vizitatorilor estivali ! Se înșeală însă cine crede că activitatea sa se consumă exclusiv iarna. Palatele de gheață au anulat sezoanele moarte în hochei. „Acum, în iunie, ne pregătim, iar în iulie începem turneele prin străinătate !".

Absolvent de liceu comercial, fost inspector la depozitele de benzină, Flamaropol ar fi preferat să devină ziarist. Compune aforisme de tipul : „Cînd obosești, vino repede la banca de schimb. Nu aștepta să te strige antrenorul. Și antrenorii răgușesc. Și nu-i bine să-i ai pe antrenori pe conștiință..." Ceea ce firește nici nu am avut intenția.

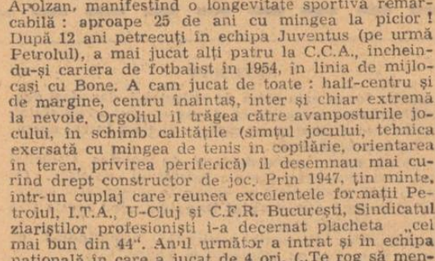

Pe vechiul patinoar din Miercurea Ciuc, în 1952, atacantul echipei C.C.A. (Flamaropol, în prim plan) luptînd pentru titlul de campion național.

ȘAH

Meciuri furtunoase

- **Nici chiar cei mai înfocați suporteri ai lui Bobby Fischer...**
- **Efectul unui pion „otrăvit"**
- **Luptă crîncenă între Korcinoi și Gheller**
- **Pe Hübner nu l-au mai ținut nervii**
- **Uhlman reduce scorul**

Dacă mai era nevoie de demonstrat că noua organizare — sub formă de meciuri directe — a turneului candidaților este incomparabil mai interesantă decît sistemul mai vechi de dispute — prin concurs — atunci desigur că cele patru confruntări de la Vancouver, Las Palmas, Moscova și Sevilla au făcut cu prisosință această demonstrație. Ele au oferit lupte acerbe, evoluții surprinzătoare, chiar și momente de adevărat suspens. Numeroase reviste de șah din lume au inițiat concursuri de pronosticuri, dar, este absolut sigur că nu va fi nici un participant cu un pronostic exact sută la sută. Căci, cine ar fi putut bănui că fostul campion al lumii, Tigran Petrosian, nu va învinge în nici o partidă din primele șase jucate împotriva unei tinere „speranțe". Hübner, și că, după ce va reuși, în sfîrșit, să înscrie primul punct, în întîlnirea a șaptea, atunci adversarul va avea o depresiune nervoasă și va abandona meciul ? Sau, cine, chiar și printre cei mai înfocați suporteri ai lui Robert Fischer, ar fi putut îndrăzni să spere că, după primele cinci partide, Bobby va conduce cu 5—0 în fața marelui Marc Taimanov, jucător cu strălucite state de serviciu ?

După cum se știe, meciul dintre Fischer și Taimanov nu a început în ziua fixată. Cînd cei doi s-au dus prima dată în sala de joc pregătită de federația canadiană — într-o aulă a universității Columbia — au anunțat că refuză categoric să joace. „Nu pot respira", a explicat Taimanov. Fischer i-a dat dreptate și a adăugat că lumina este insuficientă iar zgomotele din exterior insuportabile. În cele din urmă, s-a găsit o altă sală și meciul a început cu întîrziere. În runda a doua a avut loc un incident. La un moment dat, cînd gîndea la o mutare, Fischer s-a ridicat brusc și i-a cerut lui Taimanov să nu se mai... plimbe atît de mult, întrucît mișcările lui îl deranjează. Evident, întrucît regulamentul nu interzice ridicarea de la masă a unui jucător, și nici plimbările prin sala de joc, arbitrul nu a intervenit. Pînă la urmă, Fischer a reușit totuși să se concentreze și să calculeze bine, cîștigînd partida. În runda a patra, la cererea lui Taimanov (45 de ani), care avea tensiunea crescută, partida s-a amînat. Iată prima partidă a meciului :

Alb — TAIMANOV, negre — FISCHER 1. *d4,Cf6 2. c4,g6 3. Cc3,Ng7 4. e4,d6 5. Cf3,0—0 6. Ne2, e5 7. 0—0,Cc6 8. d5,Ce7 9. Nd2, Ce8 10. Tc1,f5 11. e:f5,g:f5 12. Cg5, h6 13. Ce6,N:e6 14. d:e6,Dc8 15. Db3,c6 16. Nh5,D:e6 17. D:b7,Cf6 18. Ne2,Tfb8 19. Da,6T:b2 20. Tfd1,e4 21. Da3,Tb7 22. Nf4,d5 23. c:d5,c:d5 24. Cb5,Cg6 25. Cc4,Dd7 26. De3,Rh7 27. h3,Tj8 28. Na6, Tb6 29. Tc7,Da4 30. T:g7+,R:g7 31. N:h6+,Rf7 32. Ne2, Tfb8 33. C:f5,Tb1 34. T:b1,T:b1+ 35. Rh2. Dd7 36. Cd4,Dd6+ 37. g3, Db4 38. Cc6,Db6 39. C:a7, D:e3 40. N:e3, Te1 și partida s-a întrerupt. La reluare, Taimanov a cedat.*

Partida a doua dintre ei, cu două întreruperi, a fost istovitoare. Partida a cincea a avut o evoluție dramatică. Se părea că, în sfîrșit, Taimanov va reuși să obțină primul punct. La întrerupere, Fischer avea o poziție ceva mai bună. Rămas fără secundant, el nu a mai analizat însă cu precizia obișnuită poziția rezultată și, la reluare, în cîteva mutări, Taimanov a obținut avantaj. Dar, la mutarea a 46-a, concentrarea lui nervoasă nu a mai rezistat și a făcut o greșeală acceptînd un pion „otrăvit" oferit de Fischer. Acesta din urmă a cîștigat, pe loc, un turn și bineînțeles, partida...

Grea a fost și lupta dintre Korcinoi și Gheller. În partida întîia, după primele opt mutări, poziția era identică cu cea jucată între Taimanov și Fischer. Albul, Korcinoi, a jucat la mutarea a noua Cd2 partida continuînd astfel : 9. ...a5 10. b3,Cd7 11. Na3,Cc5 12. b4,a:b4 13. N:b4,Ca6 14. Na3,b6 15. Cb3,f5 16. Nb2,f:e4 17. C:e4,Cf5 18. a4,Cc5 19. Cb :c5, b:c5 20. Nd3,Nh6 21. a5,De7 22. Ta3,Na6 23. Tel,Df7 24. Nf1,Tab8 25. Tb3,T:b3 26. D:b3,Cd4 27. N:d4,e:d4 28. Db2,Df4 29. Nd3,Ng7 30. De2,Ne5 31. g3,Df3 32. Dd2,Dg4 33. C:c5,Nf4 34. De2,D:e2 35. T:e2,d:c5 36. g:f4 și negrul a cedat.

După două remize, Gheller și-a luat revanșa: 2—2. Dar în a cincea partidă, Korcinoi a punctat din nou : 3—2... Rezultat final, Korcinoi—Gheller 3½—2½.

Între timp, la Las Palmas, Larsen duela din greu cu Uhlman. În prima partidă, danezul a învins. În a doua Uhlman și-a luat revanșa. Apoi, două remize de luptă și, iarăși, Larsen iese victorios. În a șasea partidă, el învinge din nou. Scorul : 4—2. Se pare că meciul e jucat. Dar, în a șaptea confruntare, Uhlam găsește noi resurse și reduce scorul...

Dar mai mult nu a putut. Larsen s-a calificat, cîștigînd cu 5½—3½.

Așadar, vor juca în semifinale Fischer—Larsen și Korcinoi — Petrosian. Meciurile vor avea loc în prima jumătate a lunii.

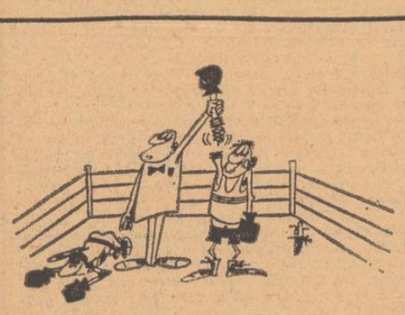

Fără cuvinte

Desen de Viorel SANDU

INTERVIUL CITITORILOR CU LIA MANOLIU

Primele plicuri cu întrebări au și sosit la redacție.

Reamintim cititorilor că data pînă la care pot adresa întrebări cunoscutei atlete este de 10 iunie (data poștei locale).

AUTOMOBILIȘTI !

O NOUTATE PENTRU Dv. :

La stațiile „PECO" s-a pus în vînzare noul ulei pentru motoare auto

EXTRA MOTOR OIL M-20 W/40

Noul ulei românesc produs cu aditivi de menținerea viscozității, antioxidanți, detergenți, antispumanți și anticorosivi, de înaltă calitate, se înscrie la egalitate cu cele mai bune uleiuri de pe piața mondială.

Pentru motoarele moderne cu turație și compresie ridicată, sortimentul EXTRA MOTOR OIL M-20 W/40, cu indice de viscozitate minimum 115, se recomandă pentru perioada de vară, cît și de iarnă pînă la 18°C.

Pentru temperaturi sub — 18° C, se utilizează uleiul EXTRA MOTOR OIL M-10 W/30.

Noile uleiuri MOTOR EXTRA OIL asigură funcționarea optimă a motoarelor pentru rulaj de 5 500—6 000 km. față de 3 000 km. rulaj asigurat de uleiul SR 211.

(6285)

AUTOMOBILISM

Și totuși nu sînt lucruri mărunte

Mă aflam de curînd în capitala unei țări vecine cînd un coleg de breaslă aflat acolo în misiune, primise din țară o „Dacie—1300" pentru a-și putea exercita profesia sa. Dacia avea doar 600 km la bord, fiind deci nou-nouță. Abia aici urma să i se facă rodajul.

Prima grijă a colegului meu a fost să înscrie mașina în circulație și să primească numărul respectiv. Din păcate la alcătuirea fișei tehnice mașina a fost respinsă, nepuțind fi înscrisă în circulație. De ce ? Pentru că îi lipseau două „mărunțișuri". Ce credeți ? Oglindă retrovizoare la aripa stîngă și apărători de noroi la roțile din spate. După cîteva zile de alergătură ((i n d e o s e b i pentru montarea apărătorilor din spate, întrucît Dacia—1300 nu are prevăzute accesoriile respective) colegul meu și-a putut înscrie mașina în circulație.

Faptul ca atare, mai întîi m-a surprins, apoi mi-a dat de gîndit. Am privit la toate mărcile de mașini și-am constatat că toate au apărători pe care stă scris cu litere vizibile numele (marca) mașinii respective. M-am interesat și-am aflat că asemenea lucruri se cer ca obligatorii și în alte țări. De ce ? Din motive de securitate a circulației. Oglinda retrovizoare montată pe aripa din stînga, îndeosebi în partea din apropierea conducătorului auto, îl ajută pe acesta să vadă mult mai bine ce are în spate, asigurîndu-i un plus de siguranță la efectuarea depășirilor. La rîndul lor, apărătorile de cauciuc din spate împiedică în bună măsură aruncarea noroiului, a stropilor de apă pe parbrizul mașinii ce vine din spate, ceea ce asigură mai multă vizibilitate, pe vreme nefavorabilă.

Iată deci două „mărunțișuri" : așa apar la prima vedere. Dar cîtă importanță au, cît de mult contribuie acestea la sporirea securității circulației ! Două lucruri mici din multe altele. N-ar fi oare cazul să acordăm și noi mai multă atenție unor lucruri de acest fel ? Avem atîtea exemple de accidente (unele chiar grave) provocate de lucruri așa-zis mărunte.

Desigur, în ce privește creșterea gradului securității circulației sînt multe alte lucruri și mai importante, de care ne vom ocupa în alte articole, dar nu credem că trebuie să le neglijăm nici pe cele mai mici. Ce-ar fi dacă s-ar introduce obligativitatea montării de apărători la toate mașinile? Ar fi — cred — în interesul nostru al tuturor automobiliștilor !

V. STĂNESCU

Anvelope cu centuri radiale din oțel

Mai multă securitate și rezistență la uzură promite prima anvelopă cu centură radială din oțel, pentru automobile, produsă de curînd. Exigența crescîndă rezultată din cerințele circulației moderne, i-a obligat pe specialiștii constructori de anvelope să găsească ceva mai bun. După cercetări care au durat 15 ani, firma Continental AG a putut prezenta noua ei anvelopă cu centură de oțel, de tip TS 771. Diversele straturi de fibre de oțel, încrucișate alternativ, au ca efect o rezistență deosebit de mare la frictiune iar suprafața frontală a cauciucului a devenit și mai stabilă prin folosirea unor amestecuri noi de cauciuc. Curse experimentale cu peste 20 de modele de automobile au demonstrat calitatea superioară a noii anvelope. Deosebit de apreciată a fost soliditatea suprafețelor laterale ale anvelopei TS 771, remarcată în special în curse de mare viteză și în curbe, unde cauciucul părea să se cramponeze de stratul de asfalt al străzii. Anvelopa cu centură radială din oțel realizată cu ajutorul celor mai moderne aparate și instalații electronice, este destinată unor viteze de pînă la 180 km pe oră.

Mașinile mici-un pericol pentru giganți

Ford și General Motors au lansat pe piață autoturisme mici care, potrivit planului giganților automobilismului american, sînt menite să ducă la scăderea cu 15 la sută a importului de mașini. Statele majore ale industriei de automobile din S.U.A. au așteptat cu neră bdare statistici despre plasarea noilor mașini în primul trimestru al anului. Rezultatele n-au fost îmbucurătoare. Ford a vîndut doar un număr de 72 300 de mașini, iar General Motors — 50 400. În schimb, în aceeași perioadă, importul a crescut cu 27 la sută în comparație cu primul trimestru al anului trecut și sînt semne că recordul S.U.A. la import de mașini din anul 1970 va fi depășit în acest an.

Cea mai spectaculoasă creștere a înregistrat-o exportul japonez în S.U.A. În primele trei luni ale anului, firma „Toiata" și-a mărit exportul cu 50 la sută, iar „Datsun" cu 200 la sută. În ceea ce privește mașinile „Volkswagen", importul lor a scăzut la 80 000 față de 85 000, înregistrate în aceeași perioadă a anului trecut. Dar această scădere, potrivit declarației președintelui organizației americane de import, se datorează în cea mai mare măsură faptului că fabrica vest-germană n-a expediat un număr suficient de mașini.

Ford și General Motors examinează o nouă strategie pentru a zădărnici desfacerea mașinilor europene și japoneze pe piața americană. În acest sens, Ford a propus o lege care să interzică intrarea în circuitul pieții a mașinilor al căror model n-a suferit nici-o modificare timp de 40 de ani.

D. CRISTEA

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 714 — Sîmbătă 12 iunie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

AGENDA săptămînală

UN CAPITOL DE O DEOSEBITĂ IMPORTANȚĂ ÎN ISTORIA RELAȚIILOR DE PRIETENIE ROMÂNO-CHINEZE

Opinia publică din țara noastră a urmărit cu un legitim interes desfășurarea vizitei oficiale de prietenie în Republica Populară Chineză a delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez și a guvernului Republicii Populare Chineze. Capitol de o deosebită importanță în istoria relațiilor de prietenie româno-chineze, această vizită constituie o contribuție de prim ordin la întărirea prieteniei și colaborării frățești dintre partidele, guvernele și popoarele noastre, la mai buna cunoaștere reciprocă, în interesul ambelor țări, al luptei antiimperialiste, al cauzei generale a socialismului și păcii.

În cursul vizitei, tovarășul Mao Tzedun, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, și tovarășul Lin Biao, vicepreședinte, au avut o întrevedere cu tovarășul Nicolae Ceaușescu și cu toți tovarășii din delegația de partid și guvernamentală română, întrevedere care s-a desfășurat într-o atmosferă de prietenie și cordialitate, în spiritul solidarității militante dintre cele două partide, țări și popoare ale României și Chinei. Cu acest prilej, au avut loc convorbiri prietenești.

În timpul șederii în Republica Populară Chineză, între delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, și delegația de partid și guvernamentală chineză, condusă de tovarășul Ciu En-lai, s-au desfășurat convorbiri în probleme ale relațiilor bilaterale precum și în probleme internaționale ce interesează cele două

CONTINUARE ÎN PAG. 2

O minunată împlinire cosmică:

STAȚIA ORBITALĂ PILOTATĂ

● La 7 iunie a.c. marele laborator „Saliut" și-a deschis ușile primind pe cei trei membri ai navei „Soiuz"-11 ● Ospitaliera „gazdă" are o greutate de 25 tone, o lungime de 20 metri și un volum de aproximativ 100 metri cubi.

În pagina a 5-a

Un articol semnat
de colonel-inginer Dumitru ANDREESCU

Ce prevede actualul cincinal în una din pitorestile zone ale țării

DELTA

● Metode inedite pentru creșterea producției de pește ● Un stuf de înaltă productivitate introdus în cultură ● Agregat pe pernă de aer pentru recoltarea stufului

CÎND SPUNEM DELTA, gîndul ne duce imediat la stuf, la pește, la vînat, la monumente ale naturii de o inegalabilă valoare turistică. Bogăție naturală la care se adaugă o rezervă agrosilvică de loc neglijabilă. „Redescoperită" în anii noștri, Delta Dunării a început să-și pună în valoare marile sale comori. Din păcate, interese departamentale diferite, legate de valorificarea prioritară a uneia sau alteia dintre rezervele de care aminteam, au făcut ca o bucată de vreme bogățiile Deltei să nu fie folosite în mod unitar, în toată amploarea lor. Ba chiar unele sectoare, cum ar fi cel piscicol și cel cinegetic au avut de suferit, după cum nici exploatările stuficole nu au dat totdeauna randamentul maxim. Înființarea Centralei „Delta Dunării" și a unui Institut de Cercetări și Proiectări aferent acesteia a avut drept scop tocmai valorificarea superioară și unitară, pe baze științifice, a tuturor resurselor naturale ale Deltei, asigurîndu-se echilibrul necesar și ținîndu-se cont de interesele de dezvoltare ale tuturor sectoarelor interesate.

LA CEVA MAI BINE DE UN AN de la luarea acestei importante măsuri organizatorice se poate spune că s-au creat condiții ca actualul cincinal să aducă multe lucruri noi și interesante în ce privește conservarea, sporirea și fruc-

Paul MARIAN
Ion POPOVICI

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Înlocuind metodele tradiționale cu mijloace tehnice moderne, trecînd la metode intensive de pescuit, oamenii Deltei vor putea asigura populației cantități considerabil sporite de pește

Foto : Nicu VASILE

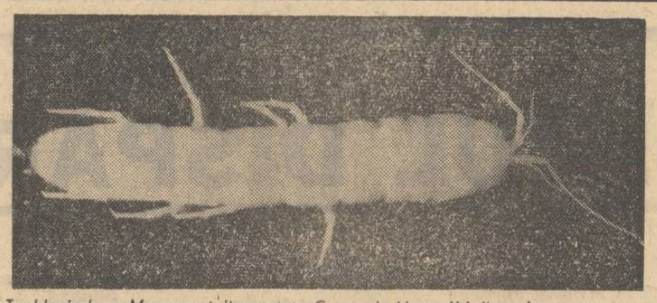

Typhlocirolana Moraguesi din peștera Cueva de Hams (Mallorca), pentru prima dată fotografiată.

Bogidiella din grupa crustaceelor amfipode descoperită în peștera Podului (Mallorca)

Parabathynella din peștera Genova Mallorca (o specie nouă de crustaceu din grupa Syncaridae)

Fotografii : Traian ORGHIDAN

Pe urmele lui Emil Racoviță

ANIMALE NECUNOSCUTE DESCOPERITE ÎN PEȘTERILE DIN INSULELE BALEARE

● Declarațiile **dr. docent TRAIAN ORGHIDAN**, directorul Institutului de speologie.

● Bogatul material științific adus în țară de expediția speologică românească.

● Vestitul crustaceu găsit de Racoviță în Peștera Balaurului este acum la București.

● Ochiul care apare și dispare — o caracteristică nemaiîntîlnită la vreun animal.

● „Tigrul" lacurilor subterane.

● O fosilă vie de acum cîteva sute de milioane de ani.

● Extraordinara putere a unui minuscul animal: ridică o greutate de 200 de ori cît corpul lui.

(Pagina a 3-a)

Două noutăți cosmetice românești:

FELOBIOLUL ȘI MASCA DECOLORANTĂ

Amănunte în pag. a 6-a

SATUL DISPĂRUT

Mai există enigme?

● Un sat care a existat acum 600 de ani, descoperit pe teritoriul Bucureștilor

● 120 de locuințe precizate de cercetările arheologice în satul Măicănești de pe malul Colentinei

● Cea mai veche casă sătească din Țara Românească dotată cu parter și pivniță.

● Inele, monede, catarame și fragmente dintr-un costum din țesătură cu firet găsite în bogata necropolă de pe vremea lui Mircea cel Bătrîn.

Arheologul PANAIT I. PANAIT relatează în pagina a 2-a despre importanța acestei așezări descoperite.

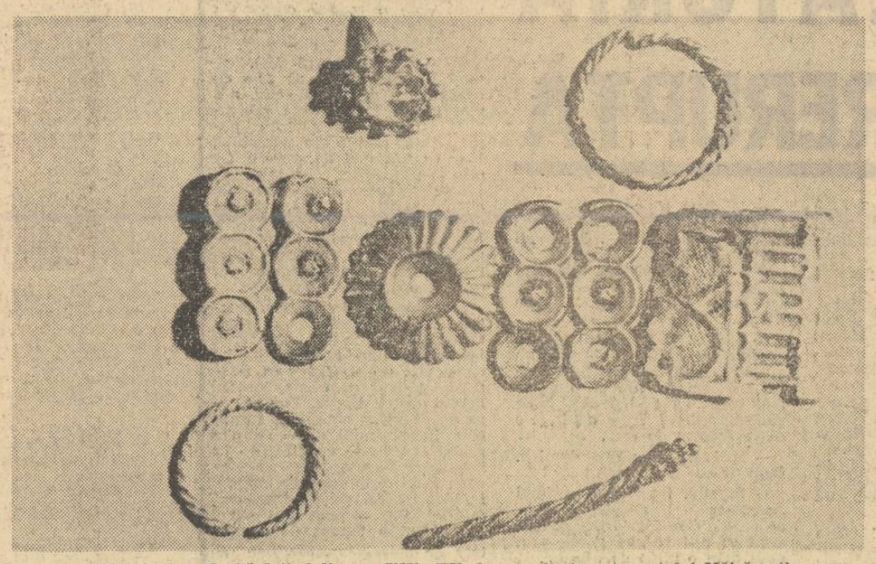

Obiecte de podoabă datînd din sec. XIV—XV, descoperite în vatra satului Măicănești

UN PUI DE SOMN DUPĂ-AMIAZĂ ?

Paradoxal, este recomandat celor care suferă de insomnie ● O jumătate de oră de somn în timpul zilei valorează cît două ore nopțica. Dar este necesar în epoca vitezelor?

Pag. a 5-a

SITUAȚIA ÎN „CUPA DAVIS" 1971

Un tablou edificator în acest sens publicăm în pag a 8—a

Monolog interior despre...

NOROC

de Victor BÎRLĂDEANU

Se zice în vorbirea curentă cu acea nonșalanță pe care o conferă rostirea adevărurilor elementare: „Noroc de cutare că a nimerit într-un serviciu unde e prețuit!" sau „Noroc de Icsulescu că a nimerit o nevastă cu care se înțelege de minune!". După cum se vede, norocul e asociat cu nimereala într-o simbioză cvasiorganică, de parcă toată viața n-ar fi decît o imensă loterie unde principalul e să nimerești lozul cîștigător. În concepția unora, norocul nu reglementează numai raporturile individului cu întreprinderea „Loto-Pronosport" — raporturi, desigur, benefice pentru cel miruit de hazard — ci și raporturile infinit mai subtile, mai complexe cu viața în variatele ei ipostaze.

Fără îndoială — și nu e în intenția noastră să contrazicem evidența — că o anume înlănțuire de împrejurări poate influența pozitiv sau negativ un crîmpei din biografia unui personaj. Însă de aici și pînă la fetișizarea norocului, pînă la aureolarea lui cu nimbul atotputerniciei, se pare că e o distanță apreciabilă, distanță pe care unii o „scurtează" artificial, încercînd probabil să scuze prin cealaltă fațetă, prin „neșansă", propria lor nereușită, adică, în fond, propriile lor carențe de personalitate. Jocul întîmplării poate explica un amănunt, nu poate explica o viață.

În definitiv, de ce să atribui exclusiv norocului faptul că un om ajunge să

CONTINUARE ÎN PAG. 2

SATUL DISPĂRUT

de Panait I. PANAIT

şef de secţie la Muzeul Bucureştilor

Multe din satele noastre au o vechime seculară atestată în hrisoave aşternute pe îngălbenite pergamente. Dar foarte multe dintre acestea au dispărut, modestele lor urme dăinuind sub brazde de pământ, în locuri deseori nebănuite. Popoarele bătrînului continent au pornit în prezent o adevărată campanie pentru studierea satelor lor dispărute, această mare enigmă a lumii medievale europene. Rezultatele obţinute au stîrnit un viu interes, depăşind cu mult cercul restrîns al specialiştilor. O lume lipsită adesea de legende fabuloase cu care sînt de obicei învăluite zidurile cetăţilor sau ale castelelor feudale, îşi dezvăluie tainele în care se reflectă însăşi viaţa cotidiană cu marile ei coordonate.

Satul Măicăneşti de pe Colentina situat în actualul cartier Străuleşti, nu mai apare de multă vreme pe harta Bucureştilor. S-a stins, după o vremelnică existenţă, tot atît de puţin ştiut ca şi începuturile lui. Astăzi terasa riului pe care se înfiripa cu 600 de ani în urmă unul din numeroasele sate din bazinul mijlociu al Argeşului, se pierde în cîmpul culturilor de legume, fără a da călătorului ce străbate şoseaua Băneasa-Străuleşti, nici cel mai slab indiciu al vieţii de altădată.

SURPRIZA DIN NISIPĂRIE

O buză de mal provocată de săpăturile pentru scoaterea nisipului a constituit punctul de plecare al cercetărilor iniţiate de Muzeul Bucureştilor încă din toamna anului 1960. Au trecut de atunci 10 ani care au marcat tot atîtea campanii, în cadrul cărora s-au trasat peste 30 de şanţuri unele de peste 300 m. lungime. Pornindu-se de la conturul bordeiului distrus în parte de nisipărie s-a ajuns, în acest ajun de nouă campanie, la precizarea a 120 de locuinţe datînd din diferite epoci. Ultima fază aparţine satului feudal Măicăneşti.

La început a fost o grupare de numai 10-12 bordeie strînse de-a lungul cursului Colentinei. În afara gropilor de cereale nici o altă construcţie nu însoţea modestele gospodării. De unde veneau aceşti oameni este greu de precizat. **Cert este faptul că prezenţa lor aici se înscrie într-un proces larg ce caracterizează cea de a doua jumătate a sec. al XIV-lea** în bazinul mijlociu al Argeşului. Se constată o îndesire a aşezărilor, rod al unei pulsaţii demografice înregistrată de la nord spre bogata luncă a Dunării. Erau agricultori şi crescători de vite. Locuinţele lor săpate în pămînt şi acoperite cu bîrne de lemn şi paie nu depăşeau 12 m.p. Inventarul gospodăriei este dominat de marele număr al lamelor de cuţit, lucrate dintr-o bară de fier bătută la cald.

Alături de zona locuinţelor se afla necropola. **Este de fapt singura necropolă din ţară datînd de la sfîrşitul sec. al XIV-lea**

cercetată complet. Au fost studiate arheologic şi antropologic 76 de morminte care reflectă totalul celor decedaţi în acest sat timp de 30-35 de ani. Limitele cronologice au fost stabilite prin 9 monede descoperite la mîinile celor înhumaţi, toate fiind emisiuni ale lui Mircea cel Bătrîn (1386-1418).

Studiile cercetătoarei Ioana Popovici, de la Centrul de cercetări antropologice din Bucureşti, arată că 40% din cei înmormîntaţi erau copii între 0-14 ani. La adulţi decesele cele mai frecvente se înregistrează între 20 şi 39 de ani, cei dispăruţi la peste 60 ani reprezentînd modestul procent de 3,13%. Din aceste date rezultă **o medie de viaţă extrem de scăzută a locuitorilor satului medieval.** Talia medie la bărbaţi era de 1,677 m. pe cînd la femei de 1,569 m. În timp ce bărbaţii erau robuşti femeile erau gracile. O caracteristică a acestor oameni o dă dentiţia foarte bună.

OBIECTE DE PODOABĂ MĂIESTRIT LUCRATE

Necropola satului Măicăneşti a permis **descoperirea unui interesant inventar arheologic.** La 34 de indivizi au fost găsite obiecte de podoabă sau piese de îmbrăcăminte. **Este necropola sătească cea mai bogată pe care o cunoaştem în stadiul de faţă în Ţara Românească datînd din vremea lui Mircea cel Bătrîn. Lotul cel mai numeros îl reprezintă inelele în număr de 16, apoi monedele, cataramele, nasturii globulari** etc.

Apare extrem de contrastant modul de locuire modest şi obiectele de podoabă, unele dintre ele de o fineţe impresionantă. **Sînt inele de argint ornate cu motive din granule şi cristal de stîclă sau piatră colorată, purtate atît de bărbaţi cît şi de femei, brîie bătute cu aplice de bronz, brăţări din os** etc. Aceste obiecte erau executate în ateliere ce păstrau încă moştenirea artei bizantine. Măicăneştenii de pe Colentina vor fi putut procura atari bijuterii din tîrgul ce funcţiona în imediata apropiere, la Bucureşti, unde îşi dădeau întîlnire negustori de dincoace şi de dincolo de Carpaţi.

Stabilirea, mai întîi vremelnică, a reşedinţei domneşti la Bucureşti, a avut o importanţă deosebită şi pentru aşezările rurale din imediata apropiere. Măicăneştii ating în sec. XV-XVI faza de maximă dezvoltare. Vatra satului a crescut de la cca 6 000 m.p. în sec. XIV la cca 24 000 m.p. Astfel dacă unei gospodării din sec. XIV îi reveneau cca 500 m.p. în sec. XVI suprafaţa era aproape dublă, intervenind o evidentă rărire a caselor de la periferie.

CASA UNUI PERSONAJ ÎNSTĂRIT

Ceea ce aduce nou mijlocul sec. al XV-lea este reapariţia casei construită la suprafaţa solului din stîlpi de lemn, legaţi cu o ţesătură de nuiele, de care se prindea un strat gros de lut amestecat cu paie sau pietriş. **Cea mai veche locuinţă dintr-o aşezare sătească din jurul Bucureştilor dotată cu parter şi pivniţă, cunoscută pînă în prezent, datează din prima jumătate a sec. al XVI-lea. Este de fapt cea mai întinsă casă din acest sat şi ea trebuie să fi aparţinut unui feudal sau dregător sătesc. Dovadă că au locuit în acea vreme atari persoane stau şi inelele sigilare găsite în aşezare precum şi fragmentele de costum executat din ţesătură de fir.**

Satul reflectă puternica influenţă a oraşului din apropiere prin îmbogăţirea şi varietatea inventarului. În casele acestei perioade se păstrează mici unelte de cizmărie, cojocărie, de stupărit, discuri ornamentale, ceramică smălţuită, obiecte de podoabă. Îşi desfăşoară activitatea în cadrul acestei comunităţi şi un fierar, în atelierul căruia au fost găsite bare de fier sau cupru strînse pentru a fi prelucrate, lame de cuţit şi vîrfuri de săgeţi ş.a.

Către mijlocul secolului al XVI-lea viaţa se stinge definitiv în acest loc. Satul dispare în condiţii dramatice. Bîrne de lemn carbonizate se amestecă cu pămîntul înroşit indicînd calamitatea ce s-a abătut asupra aşezării. Să fi fost un simplu incendiu sau efectul unuia din atacurile unei armii duşmane, cu greu se poate spune. Cert este faptul că Măicăneştii îşi va muta vatra la cca 1 000 m. spre est, loc pe care îl va păstra pînă către 1864, cînd prin reforma agrară locuitorii satului sînt ataşaţi comunei Băneasa. Amintirea vetrei iniţiale se pierde, locul respectiv luînd denumirea de „La nuci", singurii martori ai vremurilor cînd aici existase satul Măicăneşti.

Casetă deschisă în necropola satului Măicăneşti

De unde vor fi venit, ce motive i-au mînat în permanenta lor mutare, cum s-a petrecut căderea de la un sat înfloritor în sec. XV-XVI la o aşezare modestă în veacurile următoare sînt citeva întrebări ce-şi aşteaptă încă răspunsul.

Monolog interior despre...

NOROC

URMARE DIN PAG. 1

fie preţuit la locul lui de muncă ? I-am surprins deseori pe cei ce recurg cu dezinvoltură la astfel de „explicaţii" că operează substituirea termenilor (ca, de altfel, şi a noţiunilor !) cu o evidentă şi intenţionată ignorare a realităţii. Pe unul dintre ei l-am întrebat recent : „De ce nu vrei să vezi, amice, că acel cutare pe care mi-l descrii cu atît venin ca pe un „profitor al hazardului" este înzestrat realmente cu însuşiri profesionale şi umane demne de toată lauda ? De ce nu vrei să înţelegi, în fond spre binele tău, că ascensiunea lui îşi are sorgintea în faptul de necontestat că s-a dovedit util, ba chiar indispensabil, locului unde munceşte ? Sau că, dacă Icsulescu a „nimerit-o" bine în căsnicie, asta e şi meritul lui ? Că, dacă ar fi fost un om de nimic, n-ar fi fost capabil să se facă iubit de femeia căreia îi datorează acea fericire la care rîvneşti atîta ?! N-ar fi oare mai... nimerit — ca să folosesc termenul ce-ţi este atît de drag — să înţelegi adevărul esenţial exprimat cu atîta concizie şi strălucire aforistică în vechea zicală românească : „Norocul dă lapte cînd mintea paşte ?".

Gravă mi se pare însă nu atît atitudinea în sine a individului respectiv, cît înrîurirea pernicioasă pe care o poate exercita asupra unora mai tineri şi, desigur, încă necopţi la minte şi, datorită lipsei de experienţă, incapabili să-i dea riposta cuvenită. Căci o asemenea mentalitate nu se împacă uşor cu ideea de a se închide în propria-i găoace, ci încearcă nu o dată să facă proseliţi. Abordarea, la o vîrstă tînără, a complexelor probleme ale vieţii prin prizma „norocului" şi a „nimerelii" este de natură să demobilizeze, să frîneze aspiraţia firească spre autoperfecţionare, să ducă de timpuriu la lîncezeală şi stagnare. De aceea, dezvăluirea falsităţii şi sterilităţii congenitale a unor concepţii şi atitudini de acest gen mi se pare a fi un imperativ etic de prim ordin, împlinirea unei necesităţi educative.

Victor BÎRLĂDEANU

UN CAPITOL DE O DEOSEBITĂ IMPORTANŢĂ IN ISTORIA RELAŢIILOR DE PRIETENIE ROMÂNO-CHINEZE

URMARE DIN PAG. 1

partide şi state, convorbiri caracterizate printr-o atmosferă de prietenie cordială şi înţelegere reciprocă.

Aşa cum cititorii noştri ştiu din relatările presei cotidiene, ale radioului şi din reportajele filmate ale televiziunii, vizita a fost o manifestare plină de căldură a sentimentelor de prietenie sinceră care leagă cele două popoare, de stimă faţă de politica partidului şi statului nostru, faţă de personalitatea secretarului general al partidului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. La Pekin, la Nankin şi la Şanhai, în întreprinderile, instituţiile economice şi culturale vizitate, soliii poporului român au fost înconjuraţi cu o deosebită căldură. Ovaţii şi urale, cîntece şi dansuri, lozinci în cinstea prieteniei dintre cele două partide, ţări şi popoare au format ambianţa festivă pe întregul parcurs al vizitei, numărul celor care au ţinut să iasă în întîmpinarea oaspeţilor români ridicîndu-se pretutindeni la ordinul sutelor de mii.

Subliniind spiritul tovărăşesc, de stimă, înţelegere şi încredere reciprocă, în care s-au desfăşurat convorbirile, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a arătat : „Aceste convorbiri ne-au permis să facem un larg şi util schimb de păreri cu privire la evoluţia ascendentă a relaţiilor dintre România şi China — pe plan politic, economic, în toate domeniile de activitate — să evidenţiem noi posibilităţi de a adînci şi dezvolta, în continuare, prin eforturi comune, prietenia şi colaborarea dintre partidele noastre, dintre popoarele român şi chinez. Am abordat, de asemenea, o serie de probleme actuale ale vieţii internaţionale de interes reciproc". La rîndul său, tovarăşul Ciu En-lai, referindu-se la schimbul util de păreri asupra dezvoltării pe mai departe a relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre China şi România şi asupra altor probleme de interes comun, a spus : „Vizita dumeavoastră constituie un mare eveniment în relaţiile chino-române, aducînd o contribuţie importantă la dezvoltarea prieteniei revoluţionare şi a solidarităţii de luptă dintre partidele, ţările şi popoarele noastre."

Comunicatul comun, dat publicităţii la sfîrşitul vizitei, consemnează rezultatele acestui important eveniment politic. El subliniază faptul că, în ultimii ani, s-au dezvoltat foarte puternic relaţiile dintre cele două partide, ţări şi popoare, au sporit întîlnirile dintre conducătorii celor două ţări, s-a adîncit cunoaşterea reciprocă, s-a întărit şi s-a lărgit colaborarea româno-chineză în domeniul politic, economic, cultural şi în alte domenii. „Relaţiile de prietenie şi colaborare dintre cele două partide, ţări şi popoare, ale României şi Chinei — se spune în Comunicatul comun — sînt bazate pe marxism-leninism şi internaţionalism proletar, pe respectarea cu stricteţe a principiilor egalităţii depline în drepturi, independenţei, respectului reciproc şi neamestecului în treburile interne, relaţii care pot rezista la încercări. Dezvoltarea relaţiilor de prietenie şi colaborare dintre România şi China este în folosul cauzei revoluţionare a celor două popoare şi a popoarelor din lumea întreagă. Ambele părţi au exprimat în unanimitate hotărîrea de a întări mai departe prietenia revoluţionară şi unitatea de luptă dintre cele două partide, ţări şi popoare, de a lărgi relaţiile de colaborare în diferite domenii".

Reflectînd poziţia comună a celor două părţi în privinţa unor probleme majore ale vieţii internaţionale, care au fost discutate, Comunicatul comun arată că „relaţiile dintre state, indiferent de regimul lor social, indiferent dacă sînt mari sau mici, trebuie să se întemeieze pe respectul reciproc al principiilor suveranităţii, independenţei şi integrităţii teritoriale, al neagresiunii reciproce, al neamestecului reciproc în treburile interne, al egalităţii şi avantajului reciproc, al coexistenţei paşnice".

Luînd act cu satisfacţie de rezultatele vizitei delegaţiei de partid şi guvernamentale române, condusă de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în Republica Populară Chineză, poporul nostru îşi exprimă convingerea că aceasta, convorbirile rodnice care au fost purtate, vor întări şi mai mult prietenia şi colaborarea multilaterală între cele două ţări şi popoare, în interesul popoarelor român şi chinez, al întăririi forţelor socialismului şi păcii în lume.

Ce prevede actualul cincinal

într-una din pitoreştile zone ale ţării

DELTA

URMARE DIN PAG. 1

tificarea variatelor bogăţii pe care natura le-a dăruit din plin acestei zone a ţării. Aportul oamenilor de ştiinţă respectiv al cercetătorilor din unităţile cuprinse în institutul nou înfiinţat — staţiunea experimentală stuficolă Maliuc, Staţiunea de cercetări cinegetice Tulcea — s-a dovedit în această privinţă deosebit de preţios.

O RECENTĂ DISCUŢIE avută cu cadre de specialitate din cadrul Centralei industriale şi a Institutului de cercetări şi proiectări „Delta Dunării" ne-a pus în temă atît asupra înfăptuirilor de pînă acum, cît, mai ales, asupra perspectivelor pe care le deschide actualul cincinal. Fără să cădem şi noi în păcatul opţiunilor prioritare asupra unui domeniu sau altul de valorificare a resurselor Deltei, vom începe aceste însemnări cu date despre potenţialul piscicol al acestei zone, tocmai fiindcă el a fost în ultima vreme mai neglijat. Or, pînă la sfîrşitul acestui cincinal pescarii Deltei vor trebui să asigure o producţie de 50 milioane kilograme de peşte. Cum ? Metodele folosite pentru sporirea producţiei piscicole sînt variate. Au fost experimentate, bunăoară, cu succes, noi specii de crap cu randament sporit în creştere şi mai rezistent la boli. De asemenea s-au aclimatizat noi specii de peşti fitofagi, a fost experimentat şi aplicat în producţie procesul de reproducere artificială a acestor specii, inclusiv a crapului. Un procedeu deosebit de eficace s-a dovedit creşterea mai multor specii de peşti în aceleaşi bazine, asigurîndu-se astfel valorificarea intensivă a hranei naturale şi obţinerea unei producţii de peşte de circa 2 000 kg la hectar.

TOATE ACESTEA putînd fi trecute acum la capitolul înfăptuiri, cercetătorii Deltei îşi propun în continuare alte obiective pentru obţinerea unor cantităţi sporite de peşte. Se pregătesc ambarcaţiuni speciale pentru distribuirea mecanizată a furajelor în heleşteele piscicole, se experimentează un sistem de creştere a peştilor în bazine de beton cu apă caldă şi producţie în flux continuu. Preocupările specialiştilor se orientează totodată spre mecanizarea procesului tehnologic în crescătorii, combaterea dăunătorilor (inclusiv a celor vegetali) care împiedică dezvoltarea fondului piscicol şi chiar îmbolnăviri ale acestuia. Realizarea bazei experimentale piscicole din zona industrială Somova va îmbunătăţi substanţial condiţiile pentru înfăptuirea tuturor acestor deziderate. Se poate întrevedea, deci, faptul că în viitorul apropiat piscicultorii Deltei vor furniza populaţiei cantităţi mult mai mari de peşte, răspunzînd astfel unei cerinţe importante ale acesteia.

O URIAŞĂ BOGAŢIE a Deltei, ignorată timp de secole şi care a început să fie valorificată în ultimii ani este, după cum bine se ştie, stuful. De la valorificarea extensivă a acestei bogăţii naturale, perioada actuală va consemna trecerea la valorificarea intensivă, marcată prin mai multe direcţii principale : cercetări biologice, introducerea stufului de cultură, de mare productivitate, găsirea unor utilaje de recoltare diferenţiate, pe categorii de terenuri, astfel încît recoltarea să nu afecteze producţiile anului viitor.

UN EVENIMENT IMPORTANT în stuficultură, care reprezintă un adevărat moment de cotitură în acest sector economic este aclimatizarea la condiţiile Deltei noastre a stufului italian de mare productivitate (Amundo donax), care din acest an este introdus în cultură în fază semiindustrială. Pînă în 1975 se prevede plantarea a 5 000 ha cu acest soi de stuf. De la folosirea unei bogăţii naturale se trece, deci, la faza superioară a culturilor dirijate care asigură o producţie incomparabil mai mare şi o calitate mai bună a materiei prime.

LA FEL DE INTERESANTE sînt şi veştile privind utilizarea unor mijloace tot mai perfecţionate de recoltare. O seamă de asemenea mijloace se şi află în producţie printre acestea meritînd să fie menţionate agregatul plutitor cu propulsie automată pentru recoltarea stufului din terenurile inundate, macaraua plutitoare pentru manipularea stufului în depozit, agregatul de recoltare şi platforma de transportat stuf, dotate cu pneuri speciale de joasă presiune care s-au dovedit foarte eficiente în terenurile mocirloase.

Un utilaj deosebit de interesant, la cel mai înalt nivel al tehnicii actuale, care se află într-un stadiu înaintat de experimentare este agregatul de recoltare cu pernă de aer, de producţie românească, care urmează să fie cuplat cu un recoltor de mare capacitate. Avantajul unui asemenea agregat este universalitatea lui, putînd fi folosit pe orice fel de teren, inclusiv în incintele inundate.

NE-AM REFERIT pînă acum la două sectoare economice esenţiale ale Deltei. În cursul actualului cincinal specialiştii din cadrul Centralei şi cercetătorii ştiinţifici intenţionează însă să aducă pe primul plan şi un sector ce părea pînă acum minor : cel agro-zootehnic. Planul de cercetare pe actuala perioadă de cinci ani urmăreşte extinderea terenurilor agricole şi dezvoltarea zootehniei organizate, astfel încît nevoile locuitorilor Deltei, precum şi furajele pentru sectorul piscicol să fie asigurate din producţie proprie.

UN SECTOR DEOSEBIT de preţios şi apreciat al Deltei este activitatea cinegetică de interes industrial sau turistic. În afară de îndatoririle privind conservarea bogatei faune, avînd uneori valoare de monument al naturii (din păcate unele erori au provocat, în această privinţă daune apreciabile), a efectuării de cercetări privind ecologia păsărilor autohtone şi migratoare, se pune problema valorificării optime şi sporirii potenţialului cinegetic. În acest scop se experimentează cu succes creşterea nutriei, animal cu blană atît de preţioasă, cu care s-ar putea popula toată Delta, precum şi introducerea unor noi specii de vînat ca fazanii, sturzii, herminele şi altele.

IN SFÎRŞIT, silvicultura va avea de profitat prin introducerea unor noi soiuri de plop şi salcie repede crescătoare, precum şi prin plantarea unor specii adecvate pentru fixarea nisipurilor de pe grindurile Letea, Caraoman, Sărăturile şi de pe cordonul litoral. După cum se vede, o sferă de preocupări, largă, variată în măsură să ridice considerabil actualele valenţe ale unei zone pitoreşti a ţării, bogat înzestrată de natură.

Paul MARIAN, Ion POPOVICI

Contemporani cu noi

CLIPA DE NEATENŢIE SE PLĂTEŞTE

Şoferul de la I.T.B., cu care stau de vorbă, îmi mărturiseşte de la bun început că „nu s-a săturat încă de meserie". Acest „încă" mă deranjează puţin. Îl întreb deci :

— De ce s-ar putea sătura un şofer de meserie ?

— Nu din cauză că profesia nu e preţuită, se poate gîndi un şofer să şi-o părăsească. Eu mi-am ales-o fiindcă îmi place şi nu m-am plictisit de ea.

— S-ar putea cumva, ca monotonia, să zicem, dată de parcurgerea aceluiaşi traseu, luni şi chiar ani în şir să-l determine pe un om de meseria dumneavoastră să abandoneze ?

DUMITRU IVAŞCU

— Dar cine v-a spus că e monotonă ? Sigur, doi-trei ani pe acelaşi traseu te îndreptăţesc să afirmi că ai ajuns să cunoşti fiecare neregularitate a drumului, aproape cu ochii închişi. Dar, nu e decît în avantajul său şi al călătorilor. Iar schimbările anotimpurilor sînt motive să descoperi mereu ceva nou pe traseu...

— Aţi avut vreun accident ?

— Da, dar nu grav. O dată o altă maşină m-a tamponat. Altădată, cînd lucram pe autobuzul 50 şi mergeam spre Afumaţi, am alunecat, din cauza gheţii, într-un şanţ. Călătorii n-au avut nimic de suferit.

— Ţineţi la călători ? Contactul zilnic cu ei, uneori nu prea plăcut, stăpînirea de sine de care trebuie să daţi dovadă pentru a fi politicos, nu devin, cu trecerea timpului, motive de saturaţie ?

— Dacă voi mai îmbătrîni, s-ar putea să vă dau dreptate. Deocamdată, îmi place să fiu prietenul călătorilor mei. De pildă, dimineaţa. Îi cunosc bine pe mulţi dintre ei, şi, dacă pot, ciştig cîteva minute ca să-i las la întreprindere înainte de ora de începere a lucrului.

— De fapt, un şofer colaborează totdeauna cu timpul în favoarea călătorilor. Sau, mai bine spus, ar trebui să se comporte ca atare. Cît de preţioase sînt minutele pentru dumneavoastră ?

— Distanţele între pieţe, între staţii reprezintă pentru mine, nu kilometri ci minute. Cu bunăvoinţă, le pot face să lucreze în favoarea mea, a oamenilor care se grăbesc să intre, la ora fixată în producţie. Să zicem că eu şi alţi şoferi sîntem totdeauna, binevoitori. Dar circulaţia, aţi uitat circulaţia intensă, mai ales în orele de vîrf ? Sînt distanţe, Piaţa Romană—Piaţa Unirii sau Piaţa Unirii—Văcăreşti, în special prima, pe parcursul cărora de multe ori, nu prea pot cîştiga timp. Circulaţia rămîne, în special dimineaţa, greutatea principală pentru mersul exact al autobuzelor, deci şi pentru şoferi.

— Mai sînt şi alte greutăţi ?

— Firească. Deficitul de piese de schimb care micşorează capacitatea de lucru a întreprinderii.

— Dar această situaţie nu impune o grijă specială pentru fiecare maşină ?

— Este de la sine înţeles, dar nu toţi şoferii gîndesc aşa.

— Depinde cum înţelege fiecare responsabilitatea în meserie, nu ?

— Mai depinde şi de altceva. Şoferului i se cer o seamă de calităţi, printre care atenţie încordată, concentrare, vedere bună, simţ de observaţie, calm. Dacă nu-ţi foloseşti toate aceste calităţi, răspunderea devine o vorbă goală. Cînd eşti la volan, te gîndeşti doar la maşina pe care o stăpîneşti. Orice clipă de neatenţie se plăteşte.

— Răspunderea foarte mare pe care o pretinde poate fi oare cauza părăsirii acestei profesii ?

— Poate fi. Mie îmi place însă profesia, tocmai fiindcă îmi dă această răspundere.

— Mi-aţi spus la început că nu v-aţi săturat încă de meserie. De ce acest „încă" ?

— Fiindcă am vrut o dată, într-un moment greu să o părăsesc. Am renunţat la această hotărîre. Ceea ce îmi doresc, este, nu să las profesia, ci s-o întregesc cu o şcoală de maiştri în specialitatea mecanică auto.

DUMITRU IVAŞCU : aşa se numeşte interlocutorul meu, unul din pricepuţii şoferi ai I.T.B., pe linia 31, tată a trei copii. Pentru el profesia aceasta nu s-a demonetizat prin obişnuinţă, nu şi-a pierdut interesul din cauza greutăţilor, nu a devenit incomodă din pricina răspunderii mereu sporite pe care o pretinde.

Lucia MANOLESCU

Clepsidra

SUFLETUL CASEI

de Constantin VIŞAN

Ajuns la Rîmnicu-Vîlcea, la Hurez, la Slătioara sau la Vaideeni, eşti în pericol să devii, vrînd-nevrînd, sau poet sau pictor. Priveliştile sînt de o bogăţie coloristică atît de armonioasă încît ai senzaţia ciudată că nu te afli în natură ci în faţa unui tablou. E atîta linişte, atîta frumuseţe în jur. Te surprinzi gîndind că aici trebuie să se fi născut lumea. Îţi întăreşte credinţa aceasta şi mărturia unui om de-al locului.

— Pe-aici, zice el, a fost înainte o mare. Noi călcăm acum pe fundul mării.

Nişte pietroaie uriaşe, cu forme fantastice, semănînd cu nişte balene plutind pe o mare dispărută justifică afirmaţia interlocutorului meu, meşter olar şi meşter de case din Slătioara Hurezului.

De unde altundeva decît din fundul mării despre care îmi vorbeşte cu convingere de arheolog meşterul Petre-al lui Buică, ar fi putut să se ivească în coasta Hurezului acele volume de nisip pietrificat, care-ar merita să fie decretate monumente ale naturii şi înscrise în ghidurile turistice ?

Între timp, am ajuns în Slătioara... sat de olari şi vărari, de crescători de vite şi pomicultori. Îmi atrag atenţia casele. Case cu cerdac, cu streşini traforate, cu acoperiş de tablă sau ţiglă... Case frumoase. Ca un pahar. Foarte multe dintre ele sînt noi. Pe acoperiş, lîngă cocoşul de ceramică, se înalţă hieroglifele moderne ale antenelor de televizor.

Ambiţia supremă a slătioreanului este casa.

Vrea ca nimeni să nu mai aibă în sat casă ca a lui.

Ce va pune în ea, nu-l preocupă prea mult. Principalul lucru e să fie frumoasă şi să nu semene cu a vecinului.

De obicei sgîrcit, slătioreanul devine galanton atunci cînd e vorba de casă. Adună ani de-a rîndul ban cu ban şi cînd vine vremea să-şi înalţe casă, tocmeşte meşterul cel mai bun, îl plăteşte cît cere şi-l hrăneşte numai cu pui fripţi. Zidirea unei case este un moment esenţial, o adevărată sărbătoare. Schelele sînt împodobite cu brad, satul întreg participă la eveniment.

— Cîte case ai făcut în viaţa dumitale, nene Petre ?

— Peste o sută... Aşa cred că...

— Am văzut o parte dintre ele. Niciuna nu seamănă. Dumitale care-ţi plac mai mult ?

— Astea noi.

— Dac-ar fi să-ţi faci dumneata o casă, cum ţi-ai face-o ?

— Aş face o casă cu etaj, pentru doi copii. Unu ar sta jos,ălalt la etaj.

— Dar dacă n-ai avea copii ?

— Dacă n-ai copii nici nu porneşti casa. La noi, pentru ei face omu tot ce face. Copiii sînt sufletul casei.

Alo, miliţia?...

CĂLĂTORIA ÎNTRERUPTĂ

La biroul bagajelor de mînă din gara Sibiu se aflau depuse, între altele, două valize din vinilin, pe care primitorul de la ghişeu prinsese numerele 9 şi, respectiv, 22. Erau două valize frumoase, de mărime mijlocie care, ce-i drept, fuseseră depuse cam de multă vreme pentru cine soseşte într-o gară cu intenţia să plece cu trenul, dar, oricum, nu depăşiseră termenul legal de aşteptare aşa încît nu puteau atrage încă atenţia. Pentru un observator atent valizele au fost însă scoase din anonimat de o altă întîmplare.

Cu cîteva ore în urmă la ghişeul respectiv se prezentaseră doi bărbaţi însoţiţi de o femeie. Unul dintre bărbaţi se legitimase în faţa salariatului de la ghişeu şi celor trei li se permisese intrarea în incinta biroului de bagaje unde începuseră să cerceteze cu atenţie rafturile. La un moment dat, sosind în dreptul celor două valize, femeia scosese un strigăt de surprindere şi, vorbind cu însufleţire, le arătase celor doi bărbaţi. Apoi grupul a ieşit din biroul de bagaje şi a părăsit imediat staţia, plecînd în oraş.

În vremea aceasta în jurul biroului de bagaje a continuat forfota obişnuită a călătorilor care depuneau ori ridicau bagajele. Erau oameni diverşi — femei şi bărbaţi de condiţii şi vîrste diferite. Se aflau acolo — prezenţă mai mult decît firească într-o gară — şi doi ceferişti în uniformă, care păreau că aşteaptă sosirea unui tren. Şi orele se scurgeau, iar valizele continuau să rămînă la locul lor...

În sfîrşit, seara tîrziu a intrat în gară un bărbat între două vîrste care s-a dus fără grabă la casa de bilete, de unde şi-a cumpărat bilet la un tren accelerat care urma să intre curînd în staţie. Apoi, tot fără grabă, s-a îndreptat către biroul de bagaje şi, oprindu-se la oarecare distanţă, şi-a privit ceasul şi-a aprins o ţigară şi a început să fumeze cu nervozitate, privind cu atenţie împrejur. Acceleratul pe care îl aştepta tocmai intra în staţie, cînd respectivul şi-a aruncat brusc ţigara şi s-a precipitat către ghişeul bagajelor, unde a prezentat bonul, cerînd cu insistenţă să i se elibereze obiectele depuse. Obişnuit cu călătorii care sosesc în ultimul moment omul de la ghişeu i-a eliberat imediat valizele.

Erau cele două valize purtînd numerele 9 şi 22 !

Încărcat de povara bagajului, „călătorul" s-a îndreptat grăbit către uşa care dădea pe peron, unde s-a produs, cum se întîmplă uneori, o mică busculadă, reuşind să-şi facă loc cu mare greutate. Iată-l, în sfîrşit, pe peron, grăbindu-se spre un vagon, cînd a fost ajuns din urmă şi încadrat de cei doi ceferişti.

— Un moment domnu... ! Avem ceva de discutat !... i-a zis unul dintre ei, prinzîndu-l de braţ.

— Lasă-mă, tovarăşe ! S-a răstit „călătorul" surprins şi supărat în acelaşi timp. Ce vrei de la mine ?... N-am nevoie de bilet de peron !... Dumneata nu vezi că plec cu trenul ?!

— Mă tem că o să trebuiască să-ţi amîni călătoria... i-a spus şi celălalt prinzîndu-l la rîndul său de braţ.

Omul cu valizele s-a schimbat la faţă.

— Ce... Cine sînteţi ?... Ce vreţi... ? a bîiguit el.

— Sssst ! făcu primul dintre „ceferişti". Fără întrebări acum şi mai ales fără împotriviri inutile... Mergi cu noi şi o să te lămureşti... Aşa-i că sînt grele valizele astea ? Încă niţel şi-o să te scăpăm de ele...

— Miliţia... făcu el dumirit. Cum dracu m-aţi dibuit iar ! ?...

— Simplu, i-a răspuns primul „ceferist" — locotenentul major de miliţie Constantin Bucea. Am aflat că eşti pe-aici şi am vrut să-ţi dăm o mînă de ajutor...

— ...Doar sîntem cunoştinţe vechi, nu-i aşa ? a adăugat şi celălalt — plutonierul major de miliţie Ion Mihuţ.

Grupul — cei doi ceferişti în uniforme şi un civil cu două valize — s-a îndreptat discutînd ca nişte vechi cunoştinţe către ieşirea din gară unde erau aşteptaţi de o maşină care i-a transportat direct la inspectoratul judeţean de miliţie.

Şi astfel infractorul A.O. avînd nu mai puţin de 27 de condamnări penale la activ, n-a mai plecat în călătoria proiectată ci într-o altă călătorie, neprevăzută, mai puţin agreabilă, (dar cu atît mai necesară !) iar cele două valize, conţinînd obiecte diverse în valoare de circa 20 000 de lei, furate dintr-o maşină prin forţarea portierei, au revenit firesc proprietarei, care a mulţumit miliţiei pentru operativitatea cu care îl descoperise pe autor.

Se cuvine, în încheierea scurtei noastre relatări, să facem totuşi precizarea că prinderea infractorului nu fusese o treabă chiar atît de simplă cum afirmase, desigur cu ironie, locotenentul major Bucea. Pentru a se da de urma obiectelor furate şi a infractorului se cheltuise multă energie — verificările la biroul de bagaje din incinta gării fiind doar unul din multele locuri cercetate de lucrătorii miliţiei. Dar acestea sînt eforturi care în munca de miliţie trec de obicei neobservate şi sînt uitate odată cu rezolvarea cazului respectiv.

Ion VLAICU

Pe urmele lui Emil Racoviță

ANIMALE NECUNOSCUTE DESCOPERITE ÎN PEȘTERILE DIN INSULELE BALEARE

După 30 de zile de intense cercetări științifice în insulele Baleare, expediția românească pornită pe urmele lui Emil Racoviță s-a înapoiat în țară. Explorînd Peștera Balaurului, peșteră devenită celebră în întreaga lume datorită epocalei descoperiri făcută în anul 1904 de marele savant în apele lacurilor ei subterane, speologii bucureșteni au pășit, pentru prima oară, prin locurile unde ilustrul biolog român a găsit animalul cavernicol Typhlocirolana. Faptul că în ultima sa corespondență transmisă „Magazin"-ului, dr. docent Traian Orghidan își exprima speranța de a aduce în țară viu micul crustaceu datorită căruia a luat naștere biospeologia, ne-a suscitat curiozitatea să aflăm dacă oamenii de știință români au reușit această performanță.

În laboratorul Institutului de speologie din București domnește în aceste zile o vie activitate, fiind despachetat cu deosebită grijă bogatul material științific colectat cu prilejul explorării celor 12 peșteri din insula Mallorca și insula Dragonera. Prima întrebare pe care i-am adresat-o directorului Institutului a fost relativ la celebrul crustaceu.

— Din păcate, n-am reușit să ne realizăm decît în parte dorința de a aduce în țară viu isopodul care a jucat un rol atît de mare în viața marelui nostru precursor Emil Racoviță. Typhlocirolana a trăit timp de aproape o lună de zile și tocmai cînd speranțele noastre erau pe punctul de a se realiza, am constatat, la Institutul de speologie, în București, că rezerva de apă adusă din peștera respectivă se epuizase. Apa pe care am folosit-o la împrospătarea mediului și a cărei compoziție corespundea cu aceea relevată de colegii noștri francezi în urma unei analize chimice efectuată la Laboratorul subteran de la Moulis, nu s-a dovedit capabilă să întrețină în viață animalele și după aproximativ o lună de zile au murit și ultimele exemplare. Pe de altă parte, faptul că isopodul a suportat transportul și a rezistat atîta timp într-un mediu artificial, este remarcabil, dovedind rezistența sa extraordinară. Mai avem speranța că, cel puțin acele exemplare pe care am reușit să le transportăm vii pînă la Laboratorul subteran din Moulis, au rămas în viață și că acolo se va reuși aclimatizarea lor.

„Tigrul" din lacurile subterane

— Am putea să vedem măcar fotografiate aceste animale pe care le-ați pescuit în lacurile subterane din peșterile Balearelor?

— Tocmai acum developez în laborator o imagine a Typhlocirolanei și sper că în maximum 15 minute voi avea fotografia respectivă. Pînă atunci puteți să priviți celebrul crustaceu, al cărui corp a fost supus unei minuțioase cercetări microscopice. Iată-l pe masa alăturată.

Am văzut sub o lamă de sticlă animalul a cărui imagine o reproducem în pagina întîi. *O primă caracteristică pe care o semnalăm este lipsa ochilor, apoi culoarea albă și forma alungită a corpului, care îi dă o deosebită eleganță și prezența antenelor foarte fine.*

— La prima vedere, pentru un neavizat, micul crustaceu cavernicol poate că nu atrage atenția. Cunoscînd însă faptul că avem de-a face cu o adevărată fosilă vie, cercetarea caracteristicilor acestui organism cavernicol de origină marină NE POATE DEZVĂLUI CÎTEVA DIN SECRETELE EVOLUȚIEI ȘI SPECIALIZĂRII ORGANISMELOR SUBPĂMÎNTENE în dependență de particularitățile mediului cavernicol. În general — *ne declară interlocutorul nostru* — aceste animale cavernicole sînt extrem de fine și puțin rezistente. Însăși scoaterea lor din mediul subteran — experiența noastră îndelungată ne-a dovedit acest fapt — duce la pieirea lor în cîteva ceasuri. De exemplu, în aceleași ape subterane trăiesc crustacei de genul Monodella, animale foarte fragile și atît de sensibile încît nu pot fi scoase vii din apă, cea mai mică atingere a fileului distrugîndu-le. Dimpotrivă, Typhlocirolana prezintă în acest sens o rezistență remarcabilă. Prevăzut cu un tegument rezistent, minusculul animal se îndepărtează oarecum de formele tipice cavernicole, care prezintă tegumente foarte subțiri. De talie relativ mare, în comparație cu celelalte viețăți din apele lacurilor subterane, Typhlocirolana își face impresia unui tigru care se aruncă asupra prăzii, atunci cînd introduci în cuvetă o bucățică de carne crudă. Avînd în vedere rapacitatea sa, face adevărate ravagii în apele peșterii, mîncînd zeci de Monodelle pe zi. El folosește la atac picioarele, care au o putere extrem de mare, animalul netrăind în apa liberă, ci pătrunzînd pe fundul lacului și făcîndu-și loc prin nisip sau pietriș cu ajutorul picioarelor. În legătură cu aceste mișcări ale vioiului animal, ar fi interesant un studiu al aparatului său locomotor. Gîndiți-vă că, deși este mai mic de două ori decît o furnică, pe care o lamă microscopică o turtește, totuși Typhlocirolana, avînd greutatea de a suta parte dintr-un gram, ridică lama care cîntărește două grame, adică o greutate de 200 de ori mai mare decît corpul lui! Numai acest simplu fapt NE DEZVĂLUIE UN MIRACOL AL NATURII. Și dacă vă voi relata o caracteristică, cu adevărat senzațională, a organismului acestui crustaceu, vă veți da seama că am dezvăluit ÎNCĂ O ENIGMĂ A VIEȚII LUI. La cîteva zile după ce am scos animalul din apă, la lumina zilei, AM OBSERVAT REAPARIȚIA PIGMENTULUI OCULAR. Vă închipuiți deosebiata noastră surpriză, care ne sugerează ideea că s-ar putea să avem de-a face cu un relict pătruns recent în lumea subterană.

O Bathynella „uriașă"

Mica insulă Mallorca conține nu cîteva zeci de peșteri cum credeam, ci mai multe sute. Expediția noastră a dovedit că ele au o faună bogată și variată, atît terestră, cît și acvatică. Dată fiind separarea insulelor Baleare de continent, cu milioane de ani în urmă, studiul temeinic al faunei din peșterile acestor insule poate aduce lămuriri chiar și în privința legăturilor care au existat cîndva cu continentul. Fără îndoială că izolarea faunei cavernicole într-o insulă din Marea Mediterană a provocat o evoluție pe linia caracteristicilor mediului respectiv. Prin studii atente, se poate afla influența mediului asupra acestei faune, precum și originea ei. Importanța științifică a acestor studii pentru aflarea originii faunei respective și a legăturilor ei cu fauna din zonele vecine, dar separate de multă vreme prin bariere de netrecut pentru fauna cavernicolă, NE RELEVĂ ÎN ESENȚĂ UNELE DIN SECRETELE RĂSPÎNDIRII VIEȚII PE PĂMÎNT. *În acest sens, dr. docent Traian Orghidan ne-a arătat fotografiile a două specii de crustacei, animale necunoscute pentru știință. Este vorba de PARABATHYNELLA, un adevărat uriaș din cadrul grupului de Bathynellacee subterane. El măsoară peste 2 milimetri, este extrem de rapace și se hrănește cu alte organisme mai mici. Rudele lui din peșterile noastre nu depășesc un milimetru.*

— L-am găsit anul trecut în peștera Genova, situată la 120 m altitudine, pe un deal de lîngă orașul Palma de Mallorca. Bogăția populației de Parabathynella din această peșteră este surprinzătoare, pînă la 1000 la un metru cub de apă. Se știe că animalele din această grupă se capturează foarte greu, ele fiind totdeauna rare în bazinele peșterilor, populațiile bogate de Bathynellacee găsindu-se numai în apele interstițiale. Ele nu au ume de ochi, au 7 perechi de picioruțe, pe care le folosesc atît ca să meargă pe fundul lacului, cît și la înot, fiind cele mai vechi fosile vii, din era primară, al căror strămoși s-au născut acum cîteva sute de milioane de ani.

În peștera Podului, am găsit o specie nouă de crustaceu amfipod din genul BOGIDIELLA, un gen foarte rar întîlnit și cu foarte puține specii. O specie din acest gen de crustacee am descoperit-o în țara noastră acum 25 de ani, în apele interstițiale ale riurilor județului Bihor. Noua specie găsită în Mallorca este de talie foarte mică (2—3 mm), spre deosebire de pildă de speciile de Nyphargus, amfipode subterane care trăiesc în peșterile țării noastre și care sînt mult mai mari, atingînd 20 mm. Animalul necunoscut, descoperit acum, trăiește în lacurile peșterilor de pe coasta de est a insulei, adică în aceeași apă în care viețuiesc Typhlocirolana și Monodella.

* * *

În încheierea discuției noastre, dr. docent Traian Orghidan ne-a relevat sprijinul deosebit acordat de Fundația Drăgan cercetărilor românești în insulele Baleare, precum și faptul că biologii spanioli i-au însoțit adeseori în explorări.

— Directorul Laboratorului Oceanografic, Miguel Duran, naturaliștii L. Gasull și Padre Mateu ne-au condus la peșteri necercetate, iar un grup de studenți, speologi amatori, s-au declarat dornici să participe la campaniile noastre viitoare în Mallorca.

Pe placa cu chipul lui Racoviță, care va fi așezată, conform dorinței dr. Drăgan, pe traseul lacului subteran al Peșterii Balaurului, un sculptor localnic a modelat și imaginea crustaceului celebru descoperit aici de cercetătorul român. Și, în curînd, mii de vizitatori care se vor plimba cu bărcile pe lacul subteran, vor întîlni în calea lor chipul savantului român care a întemeiat biospeologia.

Simion SĂVEANU

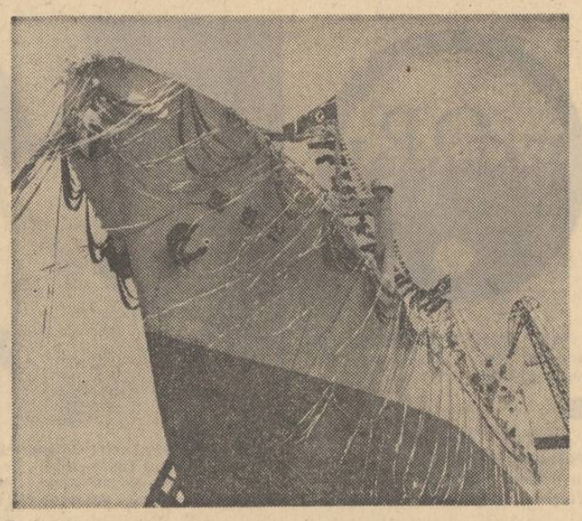

Industria navală a R.P.D. Coreene s-a dezvoltat mult în anii puterii populare. În fiecare an se realizează în șantierele navale coreene numeroase vase de mare tonaj. Fotografia înfățișează nava frigorifică de 5 000 de tone „Bonghwa-san" înainte de lansarea la apă.

De prin de toate

LA MADRID, cîinele lup Leon, de 14 ani, obișnuit să cumpere zilnic de la un chioșc ziarul pentru stăpîn, a fost amendat cu suma corespunzătoare nerespectării regulilor de circulație. Leon traversase pe roșu.

●

ARHITECȚII japonezi sînt preocupați de rezolvarea problemelor legate de nevoile de spațiu locuibil. Pentru anii următori există un proiect privind construcția unor „zgîrie nori" care să-și etaleze etajele... în adîncul pămîntului. Mari oglinzi rotative vor dirija lumina soarelui spre subteran, iar cu ajutorul unor prisme, lumina va pătrunde în apartamente. Instalații speciale, un sistem de filtre, vor feri locuitorii din subteran de aerul poluat pe care îl respiră cei de sus.

●

LA NISSA, într-un magazin de antichități, patronul a expus în vitrină un balansoar cu următorul anunț: „Cel mai vechi tranchilizant din lume".

PESCUITUL heringilor din Marea Ohoțk a devenit mai abundent de cînd se folosește o instalație care imită sunetul și fluierăturile delfinilor. Procedeul este simplu: se pompează aer într-un tub cufundat în apă. La auzul acestor zgomote heringii rămîn paralizați, neamaiîndrăznind să se miște din locul în care se află.

●

ÎN PENINSULA Sapata se află rezervația națională a republicii Cuba, unde în opt bazine naturale stau întinși la soare, se odihnesc sau se hîrjonesc mii de crocodili. Nu de mult încă, aceste reptile erau amenințate cu exterminarea întrucît erau vînate în mod necontrolat. Cu doi ani în urmă însă, Centrul național de cercetări științifice din Cuba a pus la punct un amplu program de cercetări în pepiniera de crocodili. În prezent aici se obțin crocodili nu numai în condiții naturale dar și în incubatoare. Mai ales în incubatoare, întrucît această metodă permite efectuarea unor cercetări biologice, în special studierea întregului proces embrionar.

Un nou tip de termometru pentru copii a fost pus în vînzare în R. F. a Germaniei, bucurîndu-se de un mare succes. Este vorba de o... lingură din material plastic înăuntrul căreia se află un termometru. Este suficient ca termometrul să se afle timp de circa 60 secunde în gura copiilor pentru a se putea afla temperatura.

remember • remember • remember

köln (IX)

Pe altarul central, văzută de îndată ce ai pătruns în interiorul Domului, o mică basilică strălucind în aur ca un ochi al adîncului: racla cu osemintele celor trei crai de la Răsărit. Cu cîțiva ani în urmă la Milano stăteam înmărmurit la Sant-Enstorgio, în fața imensului sarcofag de piatră pe care dalta unui meșter din veac scrisese Sepulcrum Trium Magorum... *aici sînt osemintele, cucerite odinioară cu sabia de către craiul de la Apus, cel cu barbă roșie, dar mormîntul rămîne acolo, simbol ireductibil între pereții erodați de vibrația văzduhului care e timp curgînd în sine, insesizabil și ucigător. Crai cetitori în stele au fost zugrăviți și cîntați de-a lungul anilor... mai văd siluetele lor în alaiul lui Benozzo Gozzoli de la Florența, proiectate pe un fundal peisagistic manierist, cu arbori svelți și decorativi ca niște paji italici și cu burguri toscane stilizate. Benozzo era un regizor subtil dînd rolurile magilor unor Mihail Paleologu sau Lorenzo Magnificul, în timp ce spiritele lor continuau să rătăcească pe cîmpiile lor nevăzute, duse de steaua sub a cărei lumină moartea se îngînă cu palingenezia... Și pentru mine racla aceasta aurită rămîne doar capodopera unui orfevru genial din evul mediu, cunoscut sub numele de Nicolas de Verdun, autor și al deconcertantului retablu de la Klosterneuburg lîngă Viena, unde într-o seară întunecoasă de aprilie am văzut cele mai frumoase emailuri din toate timpurile. Personajul va fi fost poate un neamț din Lorena, care pe la sfîrșitul secolului al XII-lea a avut orgoliul de a-și semna și data cel puțin una dintre aceste capodopere.*

Magii sînt însă fără oseminte și fără somn. Închinători ai minunilor, peregrini hibernali, tălmăcindu-i-se fiecăruia în graiul lui mut, ei nu pot muri niciodată: iată-mă la ieșirea din acest templu fabulos, singur într-o după-amiază aspră, ridicînd ochii spre steaua lor.

* *

Mi-au mai rămas puține zile de petrecut în acest oraș. O seară în pivnița de la Gürzenich, pierdut în labirintul subteran, cu bolți de cărămidă și stîlpi enormi, o dimineață la Muzeul de artă Wallraf-Richartz, unde stărui în sălile consacrate școlii de la Köln. Madona lui Lochner, cea din grădina cu trandafiri, inconjurată de infimi cherubini-muzicieni, cîteva lucrări străniі ale Maestrului Sfintei Veronica, artist anonim de pe la 1400, remarcabil ca și colegul său de anonimat zis Maestrul Vieții Sfintei Fecioare. La noi multă vreme asemenea pictori treceau drept exponenți ai folclorului, artiști populari, ceea ce e profund stupid cînd, de pildă, vezi Mănăstirile Bucovinei și iți dai seama că te afli în fața unor genii de talia lui Simone Martini sau a fraților Lorenzetti. Chiar atunci cînd vicisitudinile istoriei escamotează numele unui artist, personalitatea lui își revendică autonomia și dimensiunile, obligînd posteritatea să-i caute un nume. Asemenea și în poezie. Sînt convins că Miorița sau numeroasele poeme lirice demne de Eminescu, de Villon, de Petrarca, adunate în paginile adesea eteroclite, ale culegerilor folclorice, sînt opera unor mari poeți cu individualitate distinctă și nu produsele artizanatului colectiv; iar transmisiunea orală n-a putut decît cel mult să le degradeze parțial. Nu obligi pe nimeni să-mi împărtășească opinia și cei ce mai cred în vechile șezători de la sate unde unul începea un vers, altul îl continua, al treilea, auzindu-l îl amenda și-l transmitea ca atare etc., etc... pot să continue nestingheriți.

Am regăsit la Wallraf-Richartz farmecul pentru mine irezistibil al peisagiștilor olandezi din veacul a XVII-lea pe care-i caut în toate muzeele. Îndeosebi marinele sînt aici fără seamăn: Jan van de Cappelle, Simon de Vlieger, Salomon van Ruysdael... pictori ai cerului, văzduhului și apei, și ai tuturor lucrurilor care se duc spre mare, în țara lor suprem orizontală, unde realul devine ireal printr-o infuzie de monotonie pelagică. Cîteva pînze celebre: nudul de față al lui Boucher, insolent, provocator, soții Sisley pozînd ca la fotograf în fața prietenului lor Renoir, Sabbath-ul lui Chagall — și apoi pregătirile de plecare spre orașele din sud și ultima seară înaltă și rece pe cheiul Rinului care-și sună în întuneric valurile cuirasate. Köln, oraș cu trupul modern și cu sufletul plonjat în epoci străvechi, e unul din punctele cardinale ale universului germanic. O simt mai mult ca oricînd acum, la plecare, cînd clopotele au sunetul plin de timp oxidat și bat ceasuri neînțelese pentru orice nu e în stare să se lase purtat de mareea tăcerii spre planurile secunde ale tuturor vremurilor, spre jumătatea umbrită a fiecăruia dintre cuvintele prin care noi, robii lor, dezvăluim și ascundem... Plec din orașul acesta mai bogat decît am venit — dar mai presus de toate cele văzute de-a lungul zilelor trăite aici, port cu mine o nouă învățătură despre cele mari și nevăzute, și un sentiment nelămurit al lumii din care, după cum spune poetul, nimenea nu s-a întors niciodată. Poate că aceste experiențe nu ne folosesc la nimic. Și totuși fără amintirea lor golul e mult mai mare.

a. e. baconsky

De prin de toate

Un festival anual al marilor magazine londoneze, organizat de cele două ziare de seară, „Evening News" și „Evening Standard" cu atracții și surprize pregătite de 20 dintre principalele magazine ale capitalei Marii Britanii, cu o „Miss London Stores" (Miss Marile magazine londoneze), cu un „Pașaport al cumpărătorului", ce va permite participarea la un concurs, cu o mare paradă, cu expoziții și concursuri de mobilă și cu „Balul festivalului", iată în cîteva rînduri calendarul acestei manifestări. Amănunte în plus? „Miss London Stores" va beneficia, conform titlului său, de un voiaj gratuit în jurul lumii, de o garderobă completă și produse de înfrumusețare primite în dar; va apare pe scena televiziunii mai multor țări și va primi numeroase angajamente pentru publicitate în diferite orașe. Anul acesta, se scontează pe un mare număr de locuitori britanici sau turiști străini, care vor asista la acest eveniment, împreună cu primarul din Westminster, John Wells, oaspetele de onoare ce va trece în revistă marea defilare a carelor special decorate. În sfîrșit, festivalul, speră marii comercianți londonezi, va fi nu numai o distracție ci și un prilej de creștere a volumului cumpărăturilor. Cu atît mai mult, cu cît anul trecut zilele festivalului au determinat o creștere cu 15—20 la sută a vînzărilor. În fotografie, Mr. London Stores și Miss London Stores în timpul marii parade a festivalului.

●

RICHARD BOOTH, proprietarul unei librării din Hayon-Wye, neavînd bani pentru publicitate, a împrumutat de la un prieten un cal, pe spatele căruia a fixat mici etajere cu cărți. Apoi a pornit la drum. Ideea s-a dovedit excelentă.

●

ROBERT VITEK, 19 ani, a fost condamnat de judecătorul Manuel M. Rocher, să-și petreacă trei ore într-o hală dintr-o crescătorie de porci. Vitek insultase un polițist și judecătorul a hotărît că este singura pedeapsă care i-ar da inculpatului posibilitatea de a stabili fără nicio umbră de dubiu diferența dintre un polițist și nevinovatele guițătoare.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

CU AJUTORUL SĂNIILOR CU MOTOR ȘI A CÎINILOR ESCHIMOȘI

Drama a început la temperatura de minus 45 de grade. În seara aceea, cînd inginerul Josef Johnson s-a întors de la lucru, a găsit casa pustie. Soția și fiica lor Karla, de numai cîteva luni, dispăruseră. Pe Johnson l-a cuprins disperarea pentru că cu cîteva luni în urmă, soția lui a manifestat simptome de dezechilibru psihic și a fost consultată de un psihiatru. Fără întîrziere, Johnson a cerut ajutoare. O echipă pe sănii cu motor și alta cu cîini eschimoși au pornit în căutarea femeii și a copilului. După patru ore de căutări minuțioase, mama și fiica au fost găsite culcate în zăpadă. Soția lui Johnson era de acum moartă. Fetița a fost transportată urgent la spital. Nu mai respira, iar pulsul abia se simțea. Medicii i-au făcut respirație artificială și apoi au pus-o într-o cadă cu apă încălzită la temperatura de 37,8 grade.

Și atunci s-a petrecut minunea: copilul a început să respire normal. Inima a început să bată tot mai puternic. Într-un cuvînt, fetița a fost readusă la viață. După trei săptămîni, Karla a fost dusă acasă. Din această nenorocire, fetița a rămas fără două degete de la mîna stîngă care trebuiau amputate.

Medicii sînt încă nedumeriți cum de a putut supraviețui un copil atît de mic la o temperatură de minus 45 de grade. Se știe că la copii, arderile necesare producerii căldurii în corp sînt de două ori mai mari decît la adulți. Se poate presupune că tocmai acest proces a salvat viața fetiței. Totuși, deocamdată, nu s-a putut constata dacă temperatura prea scăzută n-a atins ficatul, inima și creierul copilului.

În orice caz, cînd a fost transportată la spital, micuța Karla era clinic, moartă.

D. CRISTEA

MISTERIOSUL BROWN ȘI JUMĂTATE MILION DE DOLARI

Cu cîteva zile în urmă, un avion „Boeing-707" aparținînd unei companii australiene, decolase de pe aeroportul din Sydney, cu 128 de pasageri la bord, și se îndrepta spre Londra. Directorul companiei se pregătea să părăsească biroul cînd telefonul a sunat.

— Aici Brown, domnule director. Am plasat o bombă în avionul de Londra. Veți găsi una asemănătoare în sala de așteptare. Pregătiți o jumătate de milion de dolari și vă spun în ce loc am ascuns bomba din avion.

Telefonul s-a închis înainte ca directorul companiei să poată rosti un singur cuvînt. Alertată, poliția a descoperit într-adevăr, în dulapul indicat de Brown, o bombă cu dispozitiv care cerînd directorului companiei să înmîneze banii șoferului unui automobil galben. Trei sferturi de oră mai tîrziu, acesta din urmă preda, pe o stradă lăturalnică din capitala australiană un pachet destul de voluminos. Cel care s-a recomandat Brown era un tip înalt, cu ochelari și șapcă pe ochi.

Pe aeroportul din Sydney, „Boeingul 707" a aterizat între două șiruri de polițiști înarmați. Pasagerii au fost evacuați în grabă și specialiștii au început căutarea bombei cu pricina.

Telefonul a sunat pentru a treia oară în biroul directorului.

— Aici Brown. Oprîți căutările. În avion n-a fost nici o bombă. Vă mulțumesc pentru bani. Suma e exactă...

Poliția australiană a mobilizat cele mai bune forțe ale sale pentru prinderea escrocului. Mărturiile șoferului au fost considerate prețioase și, datorită lor, misteriosul Brown a fost prins încă înainte de a se putea înfrupta din jumătatea de milion.

CORDONUL... MIȘCĂTOR

— Am terminat doamnă — spuse Ketty și doamna Mottley surise.

— Bravo. Ai avut grijă și de rufe?

— Sînt toate în mașină, auziți motorul. Eu am plecat. Petrecere plăcută.

Doamna Mottley se gîndi cît de fericiți erau ea și Peter, pentru tot ce le oferise viața: o casă frumoasă, un oraș ospitalier ca Marshall și o tînără care s-o ajute, drăguță și muncitoare. Totul era frumos.

E drept că în apropierea casei se afla o mlaștină și vegetația specifică, dar țînțarii erau suportabili. În seara aceea, împreună cu Peter hotărîse să meargă la clubul de golf, printre amici cordiali și veseli. Ce putea să-și mai dorească? Zgomotul mașinii încetă: se ridică din fotoliu și îndreptîndu-se spre oficiu îi strigă soțului:

— Peter, du-te să-ți faci dușul.

— Imediat, mai am puțină iarbă de tuns.

— Eu mă duc să întind rufele, sînt gata într-o clipă. Costumul tău este pe suport.

— Bine. Ce rochie îți pui?

— Oh, rochia de mătase naturală, ce credeai?

Zicînd acestea, cobori în oficiu unde totul lucea ca într-o farmacie. Familia Mottley era mîndră de această încăpere: cu mlaștina așa de aproape și deci cu tot felul de păianjeni, scorpioni și alte „personaje" de acest gen în jur, în oficiu totul lucea de curățenie. Iată mașina de spălat, masa strălucitoare, totul într-o ordine perfectă. Doamna Mottley deschise ușița mașinii și începu să scoată albiturile pe care le luă una cîte una, punîndu-le într-un coș de paie...

Se opri uluită. I se păru că e pradă unei halucinații. Clătină din cap. Dar... dar cum e posibil? Printre rufele abia scoase din mașină se afla... cordonul de la rochia de seară?

Da. Uite-l, verde, maron, galben și negru, cu acele umbre pe care numai francezii știu să le obțină. Pentru o clipă se gîndi că tînăra Ketty nu prea e în toate mințile. Altfel cum să-ți explici prezența cordonului acolo; tocmai în seara asta s-a găsit să-i spele rochia? O rochie care de altfel era nouă... și... tocmai așa în mașina de spălat care ar fi făcut-o praf?... Dar unde e rochia? Nu vedea de cît cordonul... te pomenești că a pus numai cordonul...

— Ah, Ketty! gemu ea gîndindu-se la rochia nouă. Abia după cîteva clipe își dădu seama că nu mai are ceva potrivit de îmbrăcat pentru seară. La acest gînd o cuprinse un fel de furie cumplită, amară; întinse mîna ca să ia cordonul cu cealaltă începînd să scotocească prin maldărul din coș după rochie... și... cordonul se mișcă.

Se mișcă cu iuțeală, încolăcindu-se, lungindu-se, șuerînd și mișcîndu-și limba, arătîndu-și dinții mici și orbitor de albi... era capul unui „water mocassin", cel mai veninos șarpe de apă stătătoare care acum se repezea spre mîna întinsă.

* *

Peter care punea în ordine uneltele de grădină pe care le folosise cu cîteva clipe mai înainte, auzi urletul... un urlet disperat, de oroare... Se întîmplă ceva! Nu reuși să se miște cîteva secunde; apoi urletul se auzi din nou, mai ascuțit, mai strident și el o porni în salturi mari strigînd: Mary! Mary!... Cobori cele cîteva trepte. Soția era pe jos, leșinată. Din coșul cu rufe capul reptilei se legăna amenințător. Puse mîna pe lopată — cînd o luase nu știa — și începu să lovească cu furie reptila. Lovi ca un nebun pînă cînd din „Water mocassin" nu rămase decît o pată lucioasă și neagră. Apoi se aplecă spre Mary, care avea fața de o paloare înspăimîntătoare. Crezu la început că e moartă. O zgîlții. Disperat umplu o cană cu apă rece și i-o turnă peste față. După cîteva clipe doamna Mottley deschise ochii.

— Peter... șarpele...

— E mort, Mary! Te-a mușcat? Te-a rănit?

— Nu... nu cred.. adică sînt sigură... ajută-mă....., ajută-mă Peter.

O ridică de jos, ea făcu cîțiva pași, dar cînd văzu ce mai rămăsese din șarpe se clătină din nou.

— De unde o fi venit? — bîlbîi Peter.

— Din baltă...

— Oh, crezusem că e cordonul de la rochie... E îngrozitor... n-am să mai pot pune niciodată rochia asta. O să mi se pară că am un șarpe în jurul taliei... dar Peter... dacă n-o mai pot pune — spuse deodată Mary, încetînd să mai plîngă și încreținduși fruntea — cu ce mă mai îmbrac în seara asta?...

S-a petrecut în orașul Marshall — Virginia (Statele Unite)

(Din „Domenica del Corriere")

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

MAI MULT CA PLÎNSUL

de Eugen BARBU

Ciudat destin literar are Ion Gheorghe ! Luat în braţe de toate şcolile literare şi uns, este deodată abandonat, uitat ostentativ, ceea ce nu e departe de un dispreţ ilicit. Firea lui rebarbativă, orgoliul nemăsurat cu care tratează pe toată lumea, aerul de senior al cuvîntului au iritat de bună seamă multe persoane, dar asta nu înseamnă că poemele lui sînt mai puţin excelente. Ultimul volumul intitulat mai întîi *Icoane pe sticlă* (ceea ce mi se pare mult mai propriu acum la sfîrşitul lecturii) şi apărut sub acest enigmatic „Mai mult ca plînsul", şi el foarte frumos, este remarcabil, poate cel mai bun din suita excepţională ce numără *Cariatida, Zoosofia* (şi mai puţin *Cavalerul trac* sau *Scrisorile esenţiale* pe care le socotesc eşecuri ale poetului, dar eşecuri nutritive). Dar pentru că am ajuns aici, trebuie să explicăm ce se întîmplă cu acest poet, dintre cei mai interesanţi ai generaţiei sale. De formaţie rurală, Ion Gheorghe aduce în poezia noastră după Eminescu, Coşbuc şi Goga, aerul proaspăt al eresurilor ţărăneşti, o viziune uşor primitivă, naivă, în genul acelor picturi în care excelează să spunem acum pictorul Vrăneanţu, în maniera Bosch şi Bruegel. În această familie intră destui, dar nu pot fi admişi decît puţini (şi cînd spun asta mă gîndesc şi la viziunea lui Blaga, mai cultă, mai aşezată, aproape gospodărească). Citind ultimele poezii ale lui Gheorghe, mulţi ar putea să-i aşeze pe poet lîngă ortodoxismul blajin al lui Voiculescu, dar el, Gheorghe, nu are nimic comun cu cei citaţi. Starea lui e prea civilă, prea atee pentru a se putea legitima o asemenea idee. Ion Gheorghe este un laic, un nesmerit, un satiric generos privind universul sfinţilor din icoanele pe sticlă ale caselor ţărăneşti cu o bonomie suverană. Operaţia descrierii, pentru că de fapt este vorba de o contemplare cu un volum de reproduceri în faţă, mi se pare făcută de un meseriaş teribil, familiar acelor imagini cărora le imprumută sensuri şi farmece noi dintr-o generoasă paletă poetică: *„În grădina lui Garofide / creştea mărul celor trei hesperide / dimineaţa făcea flori / de se mirau cei muritori / la prinz dădeau merele-n pirg / de se ducea vestea-n tîrg / de la amiază pîn' se făcea noapte / erau poamele prea coapte / şi la miezul nopţii începeau să putrezească / de faptă diaboleasca"*. Acest ultim, *diaboleasca* exprimă subtilitatea şi rafinamentul poetului care este prezent pretutindeni în volumele citate mai înainte. Un modernism subcutanat se îngină cu cele mai fals naive imagini: o copilă din neamul lui Arăpilă *„are părul negrul şal / cu două cozi de cal / surîsul roşu-păgubaş / şi sînii două săculeţe de caş... / încolo era goală / pînă în poală"*. O extraordinară imagine obţine Ion Gheorghe dintr-o simplă descripţie în acelaşi poem: *„Deodată se-aude bătaie repede / de aripi de gîşte sălbatice sau lebede / firele lexiconului se scutură de curent / cît cerul s-au făcut fosforescent / şi s-au văzut chipul unei columbe / făcătoare de tumbe"*. Există în aceste poeme un mister pe care nu l-am mai simţit de la poemele lui Arghezi, acea *taină* în care odată învăluită poezia capătă carate de aur. Într-un portret de dac, facultatea de a sintetiza apare în formele ei cele mai extraordinare: *„Lăboaiele pingelite de necismari / le spărseseră degetele cu unghiile mari"*. Naşterea este privită cu un ochi localnic ce distinge uşor în Nazareth o comună mai apropiată: *„Şi iată au ajuns la un stabul / unde l-au găsit pe slabul / fără bubă, cu toate organele sale preavesile / rizînd pe iarba din iesile"*. În *Colind* aceiaşi veste este cîntată la fel de sictiros: *„În ţara numită Vicleim / cerul s-au făcut verde, cu frunza de drusaim / pămîntul şi norii sînt verzi / din care dau roată stelele ca nişte berzi / ţinîndu-se dup-o astră de fosfor / de unde se uită ochiul de peşte al marelui boscor / cel ce boscorodeşte / Într-o mie şi una de rază / fosforescenta stea explodează / Iată, măre un crai şi doi crăişori / îmbrăcaţi ca nişte domnişori / cu giobene şi togi / ciorapi verzi şi tunici de dogi / şi toate minecile bufante / pe mîini cu inele şi brăţări cu diamante / cu păturile de dormit în bandulieră / vin parcă fugăriţi de holeră / dar după ochi şi prospeţimea din obraji / se vede că au ginduri bune şi sînt blajii / le-au ieşit nainte trei angheli cu opinci / trăgînd de valul de pînză al unei lozinci / unde s-au scris în alfabetul slavon / cum se scrie dimia cu cretă ori savon / Naşterea Domnului nostru Isus Hristos / între două biserici nevăruite pe jos"*. Nu ştii ce să admiri mai întîi la acest poet : potrivirea cuvintelor care nasc fuzee de imagini, ingenuitatea, calinitatea, o delicateţe dulce sau marea sa măestrie, scoasă din bucoavne. Nişte mătănii sînt *lucrate din fildeş somnoros* şi iată şi finalul acestui poem: *„Căci iată s-au născut împăratul a toată lume / şi lui încă nu i-au pus nume / Doară din astra ce nu amurgeşte / se uită acel ochi de peşte / pre cînd lumea stă ca o vită / ce nu se simţeşte privită"*. Nerespectul, familiaritatea cu care Ion Gheorghe abordează mitologia creştină nu are ceva revendicativ, poetul nu este un profanator, ci un intim ai acestor năzbîtii ce ţin de poveştile populare şi repovestirea mi se pare plină de farmec: *„Fecioara Maria dînd piept / sfîntului prunc înţelep / înaltă şi baldără / mohorîtă la cearcăne, palidă la gură / obosită şi cam cu ţîfnă / are ochii căprui de bufniţă / Bazilisa / Athenaisa / în braţe cu fii-sa / îmbrăcată în mantie de porfiră / făcînd ape de lumină cînd respiră / şi multă fulguială de oglindă în preajmă / cînd tuşeşte scuturată de astmă / pe la cute se vede luciul întunecat / al căptuşelii acelui rece brocat / Pe frunte un luceafăr de fir / mare, involt ca un trandafir / clipeşte ca o cometă pe cring / deasupra ochiului sting / pe cînd doi îngeri potrivesc solemn şi nezorit / coroana Sfîntului Imperiu de Răsărit..."* Trebuie să recunoaşteţi cu mine că totul este făcut cu o pană fără egal. Descrierea veşmintelor trădează un mare rafinament şi o imaginaţie deslănţuită: *şiragurile de perle de la gîtul Fecioarei par nişte boabe de struguri mîncate de mierle, la mîneci se vede cîte o bantă în care arde o stea atlantă*, sînii Fecioarei sînt mici şi străvezii *ca ridichile de vară, sfîrcurile acestui sîn divin*, fragili şi *fug printre deşte vii ca puii de peşte, vălul ce-i acoperă este spălat cu boabe de orient şi esenţe florale*, sfînta ţîţă este într-un cuvînt *o portocală caisă, o fructă tropicală* văzută bine în icoana lui Păcală. Mîntuitorul, de fapt un ţărănoi tînăr de pe la noi: *„Fiul Omului şi-a pus faţa către Cetate / El este mocan bărbierit cu vîrf de coasă / cînd a dat graba pe-acasă / plete-le-i cad foarte pe umeri şi greu / îngălate de usuc şi seu / potcoava mustăţii voevodale / primi culoarea mai moale / ca mătasea de porumb nepirguită / în josul feţei albe ca o pită"*. Într-o biserică deschisă ca o ceapă cu foile de plumb, *patru sfinţi bătrîni şi cuminţi string la piept cărţi de la anticariat pe care nici nu le-au tălat*, un arhanghel sau chiar domnul dumnezeu are un *cal galben ca o vacă*. O ipocrizie celestă îl face să tragă cu urechea, doar o auzi clanţa şi să poată pătrunde în cetatea pe care ne învaţă s-o hulim. *„Căci Dînsul / pare timpul verbului / Mai mult ca plînsul"*. În alt loc, soldaţii care poartă hanorace de schior, venind de la abator şi-au pus toga la spate şi *scot în stînga un felinar unde stă lumina ca un canar* (extraordinară imagine !) Portretul unui satrap este făcut pe acest fond sacru cu o precizie ce îngheaţă: *„Binefăcătorul de crime / nu pare din ofiţerime / căci nici frumos nu-i, nici elegant / are picioare de elefant / cracii braţelor ca pulpele de taur / Într-un deget ţine colivia de aur / de unde curge lumină / bilbiită"*... În poemul *Bizanţ* apar *arhanghelii tutelari cu mutre de timplari*. O artă barocă excepţională se naşte din aparente jocuri de cuvinte: *„Sala-i plină cu bărbaţi, cu femei, cu fecioare / vinzolindu-se şi făcîndu-şi duhoare / dar deasupra şoaptelor şi palavrelor / arde candelabrul candelabrelor / cu luminile din toată lavra / luminează Marele Candelăbru cu Candelabra / pe cînd candelăbriţele şi candelăbreii / scuipă pe toţi arhiereii / Pe sub bolţi şi-n înălţimi / muscăraie de heruvimi / ţinţărime de îngeraşi / fără cămăşuţe şi graşi / arătîndu-şi poponeţele / mai frumoase decît feţele"* şi aşa mai departe într-o deslănţuire nemaipomenită. Sfinţii au *aere de bătrîni logodnici cu ochi cam dornici, multitudinile* (pentru mulţimi) *vor să şteargă putinile* de la adunările solemne din piaţa Bizanţului, Dafnis şi Chloe, *ţepeni, ciopliţi exemplar par două statui date cu var, Eva e rece ca un pilastru, are părul bălan albastru, e rotundă la faţă, ochioasă, mirzacă şi are două ţîţe lungi de vacă*. În alt poem, *Muşata* are *un şold ca de oală de vin şi părul i se despiaptănă lin, picioarele sînt doi trunchi de mesteceni şi fac albia unui frumos leagăn, un jghiab din care ar bea apă un armăsar arab*.

Într-un cuvînt avem în Ion Gheorghe pe un mare poet contemporan pe care chiar dacă critica nu-l recunoaşte ca atare va fi silită s-o facă vreodată pentru că cele trei cărţi ale sale „Cariatida", „Zoosofia" şi acest „Mai mult ca plînsul" îl situiază pe autor deasupra tuturor.

ECOURI

MAY BODARD lucrează la un nou film : „Omul cu creierul grefat".

●

ANNIE GIRARDOT şi Philippe Noiret sînt parteneri în viitorul film al lui Jean Pierre Blanc „Fată bătrînă".

Cunoscuta cîntăreaţă de muzică uşoară Connie Francis care a evoluat în cadrul Festivalului „Cerbul de aur", s-a măritat recent cu Izz Marino, proprietarul unor institute de... frumuseţe.
Fotografia de mai sus prezintă un aspect de la ceremonie.

DUPĂ „Casa", Gérard Brach îşi reconfirma talentul de autor complet prin „Vaporul pe iarbă", istoria unei duble himere.

●

„THE LOST RUN", filmul pe care-l toarnă în prezent în Andaluzia John Houston, are ca interpreţi principali pe actorii George Scott şi Tina Aumont.

●

JEAN—DANIEL VERHAEGHE lucrează în prezent la viitorul său film „Doctorul Lerne", după romanul ştiinţifico-fantastic cu acelaşi nume al scriitorului Maurice Renard. Doctorul Lerne, eroul acestui film, face transplanturi de creier uman în animale şi chiar la... unele obiecte ca, de exemplu, automobile.

„CITITORII M-AU REGĂSIT"...

Un „romancier popular", între inaderenţa criticii şi adeziunea publicului

de Boris BUZILĂ

Călinescu îl consideră autor de „romane populare", recunoscîndu-i „destulă inteligenţă în limitele acestui gen", Mihail Dragomirescu vede în el un „analist interesant", alţi critici îl contestă cu înverşunare...

Şi totuşi, Mihail Drumeş continuă să rămînă, după voga furtunoasă dintre cele două războaie, unul din romancierii cu foarte mulţi cititori. Tirajele recente ale cărţilor sale se dovedesc neindestulătoare.

Mă aflu acasă la Mihail Drumeş înainte de discuţia asupra căreia am convenit, răsfoind noile traduceri apărute în străinătate : o ediţie în limba bulgară a „Elevului Dima", o „Invitaţie la vals" în limba turcă în prefaţa căreia autorul cărţii este dat... mort în timpul celui de-al doilea război mondial. „La Istambul mi s-a prezentat la radio o dramatizare după „Invitaţie la vals" ; nu-mi dau seama cum a putut să arate; romanul nu se pretează la dramatizare" îmi spune scriitorul.

— Editura Eminescu a publicat, nu de mult, într-o nouă ediţie, „Cazul Magheru". Aveţi acolo un avertisment adresat cititorului : „Toate versiunile anterioare ale acestui roman, inclusiv traducerile, sînt abolite de autor prin apariţia acestei versiuni. Ce v-a făcut să fiţi atît de drastic ?

— Cînd am zis că „abolesc" versiunile anterioare, n-am făcut-o din cochetărie cu cititorul sau dintr-o stratagemă editorială, ci pur şi simplu pentru că am simţit nevoia să rescriu cartea. Evident, i-am păstrat structura şi unele elemente de acţiune, dar în toate celelalte privinţe este o carte nouă.

— Cea veche nu vă satisfăcea ?

— A fost, poate, şi o îndatorire de conştiinţă. Prin 1939 m-a primit odată profesorul Iorga. „Dragă Drumeş — mi-a spus, ţi-am citit „Cazul Magheru", e o carte bună, dar trebuie s-o mai adînceşti". Atunci n-am ţinut seama de sfatul profesorului. Mă gîndeam, ce s-o mai adîncesc, publicasem deja vreo 13-14 ediţii, fiecare cu un tiraj de 3 000 şi ceva de exemplare, cum se obişnuia pe atunci ; însemna s-o scriu din nou. N-am făcut asta decît acum, cînd mi s-a propus s-o reeditez. Mă gîndeam, uite ce dreptate a avut Iorga !

— Asta s-a întîmplat şi cu celelalte cărţi republicate ?

— Le-am revăzut şi pe acestea, dar nu integral. Acum scriu din nou „Scrisoarea de dragoste".

— Aveţi contract cu editura ?

— Deocamdată nu. O fac aşa, „pour l'amour de l'art".

— „Cazul Magheru" porneşte de la o situaţie concretă, trăită ?

— Nu, totul nu-i decît imaginaţie. Cu toate acestea, am avut un punct de pornire. Sînt peste 40 de ani de atunci. Plecam la Constanţa cu accelleratul. La un moment dat, după ce trecusem de nu mai ţin minte ce gară, bag de seamă că trenul face cale întoarsă, spre staţia de unde pornise, fluierînd incontinuu. Ce se întîmplase? Din direcţia opusă venea un tren de marfă cu care ne-am fi ciocnit, dacă mecanicul nu observa la timp. Restul drumului nu m-am mai gîndit decît la asta. Pe această întîmplare am început să brodez o mulţime de fapte. Cartea am scris-o cînd eram funcţionar la Ministerul Instrucţiunii, în două luni. Luna mea de concediu şi alta. În care m-am prefăcut bolnav...

— Iniţial, a fost publicată în foileton, în ziarul „Dimineaţa", prin 1930.

— Să vedeţi cum a fost. După ce am scris „Cazul Magheru" în cele două luni de care v-am vorbit, petrecute la Istanbul, îmi făceam următoarea socoteală : cum să-mi cîştig popularitate, cum să ajung, în sfîrşit, un scriitor cu faimă. Pînă atunci scrisesem doar o carte: „Capcana". Ce mi-am zis : să public romanul în foileton, într-un ziar de mare tiraj. Ziare de mare tiraj pe atunci nu erau decît două : „Universul" şi „Dimineaţa". Am încercat mai întîi la „Universul", de unde, după un răspuns echivoc, m-am dus peste drum, la „Dimineaţa", unde m-a primit Emanoil Socor. „Domnule Drumeş — mi-a spus Socor — noi publicăm numai romane de autori consacraţi, sau „romane cinematografice", care ne aduc bani şi cititori. De la un „roman cinematografic", primim 700 000, pînă la 1 000 000 lei". O parantează. Ce erau „romanele cinematografice" ? Casele de locaţie publicau povestiri după scenariile de film ca să le facă reclamă la venirea lor pe ecran. Auzind aceasta, am întins mîna să-mi iau manuscrisul. „Lăsaţi-l, mi-a zis, s-ar putea întîmpla o minune". După 12 zile, cînd m-am dus după rezultat, Socor m-a întîmpinat cu cuvintele : „Domnule Drumeş, minunea s-a întîmplat !" La început nu mi-am dat seama ce vrea să zică. „Da, s-a întîmplat ! Comitetul nostru de lectură e chiar nevastă-mea. Ceilalţi doi directori ai ziarului au încredere în ea. I-am dat manuscrisul ca să-l citească şi seara, cînd m-am dus acasă, am găsit-o în bibliotecă citind. Am lăsat-o, m-am servit singur şi m-am culcat. Dimineaţa, văd că patul ei e neatins. Am regăsit-o tot în bibliotecă. Citise toată noaptea. Am luat şi eu manuscrisul, este adevărat că nu mi-am pierdut chiar o noapte întreagă, dar mi-am dat seama că trebuie să-l publicăm".

Nu-mi venea să cred. Era în adevăr o minune ! Ceasuri de-a rîndul am umblat năucit pe străzi. A început să apară. Mi s-a făcut o reclamă imensă : afişe pe la toate chioşcurile de ziare, fotografii... Cînd, la plată, 5 000 lei ! Numai dactilografiatul mă costase 3 000 lei ! „Cum se poate domnule, îmi spunea casieriţa revoltată şi ea de modicitatea sumei ; fiecare director al ziarului are diurnă 5 000 lei pe zi !" Mie nu-mi păsa. Eram fericit că apăruse. Scriitorii de astăzi se mai uită şi la bani... Noi pe vremea aceea scoteam bani din buzunar să tipărim, să facem reviste efemere...

— Cum vă explicaţi că, în ciuda acestui succes de public, critica a manifestat o anumită inaderenţă faţă de cărţile dv ?

— Critica este ca Polonius. „Vezi colo un nor, îi zice Hamlet ?" „Da, văd". Dar în realitate nu vede nimic... Ce inaderenţă... Nici nu era de conceput altfel: „Invitaţia la vals" a avut 34 de ediţii, „Scrisoare de dragoste" — 24, „Cazul Magheru" — 17. Cum să mă iubească cineva, în afară de public ? Şi ţineţi seama, în epoca aceea nu aveam publicul de astăzi. Astăzi, publicul aleargă după scriitori. Atunci alergam noi după el. Se petrece un fenomen care pur şi simplu mă uluieşte. O carte bună ar putea merge pînă la 300 000 de exemplare.

Da, am avut mulţi detractori. Unii ziceau că succesul cărţilor mele s-ar datora unor „îndrăzneli" licenţioase. Fals ! În primul rînd, aşa ceva nu există, iar în al doilea, bunul gust al publicului nostru respinge astfel de producţii. Cine-şi mai aduce aminte de un roman, nu numai „îndrăznet", ci pur şi simplu pornografic cum este „Fructul oprit" de un anume Radu Policală ? !

— Dumneavoastră, se pare că v-aţi regăsit cititorii...

— Nu eu i-am regăsit, ci ei pe mine. Un scriitor trebuie să treacă două examene : al publicului şi al timpului : mi-ar place să ştiu că le-am luat pe amîndouă...

ŞARJA DE CAVALERIE

de Horia OPRESCU

Îmi este peste putinţă să smulg, din amintire, acea războinică scenă la care am fost martor, în anii mei foarte tineri !... Tabloul forţei deslănţuite de şiruri compacte de călăreţi — fluturînd steaguri şi flamuri — galopînd, aplecaţi pe oblinc, cu strigătele fascinante : *înainte, spre victorie, ura !*

Cavaleria, oricînd trezeşte o impresie de eroism şi romantic. De generos şi uman. În alte vremi, constituia o starje privighetoare asupra ceea ce se dovedise drept, nobil ori lipsit de apărare... Să ne amintim doar de *Cavalerii rătăcitori*, pribegind, cîndva, în lume, să dăruie dreptate celor obijduiţi...

Însufleţit cu astfel de înălţătoare şi preconcepute idei, sosisem să asist, în acea senină dimineaţă de primăvară a anului (pe cîte îmi amintesc, 1929), la mult trîmbiţata „adunare electorală" a unuia din partidele politice, ce, atunci, ca într-o zodiacală rotativă, (învirtită, fireşte, la palatul regal), aducea la cîrma României, pe rînd, cîte unul din cele citeva grupări politice existente.

În marasmul atîtor alte manifestări, cei care, de astă dată, solicitau puterea, păreau a fi oarecum altfel. E drept că, şi ei criticau, vehement, pe ceilalţi. Şi ei făgăduiau cîte în lună şi în stele. Dar, parcă, niciodată aşa de elocinte şi amăgitor... Iar ca metodă, nici cînd practicată, iată că, în afară de grupurile sosite pentru a defila pedestru, acum, va lua parte o trupă de călăreţi. Adică va avea loc *o şarjă !* Într-un irezistibil asalt, se şoptea, o să se ceară regelui să-i aducă la cîrma statului.

Venise lume multă să vadă spectacolul în acea dimineaţă senină de duminică. Iar eu, prizărit în năpăditoarea gloată, reflectam cu mintea mea tînără şi încrezătoare... „Dacă, totuşi, aceşti oameni vor aduce o mireasmă de înviorare în miasmele timpului ? Dacă, ei, vor introduce, o mentalitate cinstită, în moralitatea (exact vorbind, în imoralitatea!) epocii ?..."

Iată-mă, aşadar, ajuns, cu trudă, dincolo de coloana infanteriei. Ce se arată, aici, ochilor mei ? „Cavalerii" fuseseră constituiţi din şiruri numeroase şi compacte de mărginaşi ai Bucureştiului, înveşmîntaţi în surtucele lor obişnuite — nici săteşti, nici tîrgoveţe — peste care trăseseră nişte cămăşi de noapte, ţesute „naţional, cu riuri". Pe cap purtau cuşme, asemeni dorobanţilor de la Griviţa şi Plevna, în '77. Nu lipsea nici pana de curcan, ce, înfiptă pieziş, în căciulă, acorda luptătorului un *panaj* de legendară vitejie. Caii, deshămaţi de cu seară de la faitoanele de lapte, de la bristile ori camioanele stăpînilor, (fiindcă mare majoritate erau vînzători de lapte, camionagii ori căruţaşi), caii aceştia, zic, erau împodobiţi cu flori de hîrtie pestriţ colorată, împletite în coamă sau în părul cozii.

Priveam, mărturisesc, nedumerit convoiul. Curgînd, dinspre Piaţa Romană către Universitate, fluviul, amorf, de oameni, s-a oprit o scurtă vreme în faţa Sălii Dalles. Aici o echipă de ospătari, se grăbi a împărţi oamenilor, din nişte coşuri anume, cîte doi cîrnaţi, o jumătate de pîine şi un clondir de băutură. Era raţia fiecărui călăreţ. Înaintea asaltului, tot luptătorul primeşte *hrana rece*... Săltînd puţin în şa, adică pe covorăşul naţional ce coperea crupa calului, asemeni unui valtrap, cetăţenii prinseră a înfuleca, lacom, din cîrnaţi, a sorbi din sticlă. Şefii respectivi, treceau de grabă printre rînduri: „Înghiţiţi mai repede că domnul preşedinte, abea aşteaptă atacul nostru...".

★

Sub soarele arzător, înfierbîntaţi şi de băutura dată duşcă, luptătorii înfipseră vitejeşte călciiele în coastele cailor. Cavalcada se urni, cu zbierete, răguşite şi nu prea convinse, de „ura" şi „vrem puterea". Întîi încetişor, oarecum timid, apoi, în tropot mai viu de copite, *şarja de cavalerie* trecu — nu în galop, totuşi destul de repejor. Zgomot, praf, icneli, urare, zîmbete ori îndemnuri, ca şi aplauze (din tribună) sau zeflemele (de la cetăţenii privitori) cam aşa s-a desfăşurat asaltul. Impresie de tumult, de harabaură. Ca într-o cu totul neizbutită regie cinematografică, doritoare să filmeze grandoarea unei închipuite manifestări eroice.

După şarjă, *cavalerii* se grămădiră, penibil, animale şi oameni, într-un jalnic final. Năduşiţi, congestionaţi, cu căciulile căzute pe ochi ori pe ceafă, cu penele de curcan mototolite, oftînd amar, înjurînd printre dinţi...

Astfel s-a consumat mult trîmbiţata întrunire electorală, rivnitoare de putere, prin leat 1929.

Nu ştiu dacă regele, i-a adus ori a menţinut, la cîrmă, pe ceilalţi. Ceea ce ştiu sigur e că, toate cele înfăţişate aici, nu-s plăsmuiri, ci lucruri văzute şi auzite cu urechile şi ochii mei.

Astăzi, după decenii, reflectez la *şarja*, văzută, aevea, atunci. Şi, prin minte, nu-mi mai defilează cavaleri romantici, din poveste. Din vălmăşagul aducerilor aminte, un singur erou, literar, stăruie, obsedant de veridic: *Don Quijotte*... Şi el lua cu asalt redute iluzorii, castele inchipuite. Şi el se războia cu morile de vînt ! Cu „morile" ce, în preajma acelui fatidic 1929, măcinau doar vorbe, iluzii şi speranţe — venite din şi spulberate în vînt. (Numai că mă frămînta o remuşcare... Ilustrul erou al lui Miguel Cervantes, era de o candoare şi onestitate cu totul oneste. Pe cînd *cavalerii* acestei şarje...).

NICOLAE IORGA — INEDIT

«PE NICOLAE IORGA ŞI FIZICEŞTE IL CREDEAM NEMURITOR, FĂCEA PARTE DIN TRUPUL ŢĂRII NOASTRE CA DUNĂREA ŞI CARPAŢII.»

AL. T. STAMATIAD

Prezentăm cititorilor noştri o parte din bogatul material inedit prin care revista **Manuscriptum** — (nr. **3** (4)/1971, aflată sub tipar) omagiază personalitatea lui N. Iorga la 100 de ani de la naşterea sa.

Publicăm astfel, un articol dintre cele suprimate de cenzura dictaturii regale, alături de atestări epistolare ale preţuirii de care se bucura N. Iorga şi peste hotare.

Regretăm că lipsa de spaţiu nu ne îngăduie să comunicăm în avanpremieră şi alte documente inedite pe care revista Muzeului literaturii române le antologheză cu acea rigoare ştiinţifică şi atractivitate literară cu care ne-a obişnuit.

Ne mulţumim doar să semnalăm drama istorică în cinci acte **Baiazid, Dosarul asasinilor lui Nicolae Iorga**, dialogul epistolar al marelui nostru istoric cu 13 scriitori români, discursul în limba latină rostit cu ocazia decernării titlului de doctor honoris causa al Universităţii din Praga, ca şi alte documente şi numeroase fotografii care văd pentru prima oară lumina tiparului.

★

★ ★

ARTA RĂZBOIULUI ?

Civilisaţia care a creat artele pentru uşurarea şi împodobirea vieţii, are nevoe de dînsele ; barbaria le desprefuieşte şi le distruge.

Şi în alte domenii, şi în acela al războiului.

Odată se fixa şi se urmăria un plan în această crîntă resolvire a conflictelor dintre popoare şi a ticăloaselor ambiţii ale conducătorilor anormali. Armatele îşi desvoltau operaţiile pe lîngă o „populaţie civilă", care n-avea niciun păcat faţă de războiul însuşi şi care nu se făcuse vinovată cu nimic în cursul lui. Se căuta să i se micşoreze suferinţele care nu se puteau evita. Ele erau mai ales în ce priveşte alimentarea.

Acum războiul orb al artilerici şi vînătoarea avioanelor se abat asupra oraşelor şi satelor, şi anume zburători de o virstă nematură, doritori de isprăvi ca la cinematograf, îşi exercită pe spinarea bieţilor oameni şoltiri de căpriţe frenetice.

În zădar se recomandă calmul şi rămînerea pe loc acelora cărora li se aruncă-n cap bombele de zeci de chilograme ori cari se pot aştepta să li se coboare din cer „soldatul paraşutist", care-şi exercită arzînd şi ucigînd, fără să aibă duşmani în faţă, tîlhăresculmeşteşug. Şi astfel pornesc în lume, pe sosele, pe cărări, miile de mii ale înspăimîntaţilor. Iar armatele, se încurcă într-însii, cum se încurcă şi între ele.

Merită oare această îmbulzeală haotică supt biciul morţii numele de „artă a războiului ?"

★

★ ★

«...ESTE RĂSPLATA A TOT CE AI FĂCUT PENTRU ŞTIINŢĂ ŞI, TOTODATĂ, O MĂRTURIE DE PRIETENEASCĂ SIMPATIE FAŢĂ DE ROMÂNIA.»

CHARLES DIEHL

Paris, 15 decembrie 1919
72, Avenue de Wagram

Scumpe coleg,

Aş fi dorit să-ţi vestesc încă de vineri seară alegerea dumitale, ca membru corespondent al Institutului. A fost un adevărat triumf : 28 de voturi din 34, la primul tur de scrutin. Mi-a făcut cu atît mai mare plăcere cu cît am pregătit îndeaproape acest succes. Te felicit din toată inima. Suntem cu toţii foarte fericiţi de alegere, căci este răsplata a tot ce ai făcut pentru ştiinţă şi, totodată, o mărturie de prietenească simpatie faţă de România, la care, nădăjduiesc, compatrioţii dumitale nu vor rămîne insensibili.

Crede-mă, iubite coleg, al dumitale, din inimă,

CH. DIEHL

★

★ ★

«AŢI ARĂTAT ADMIRABIL CE ANUME REVINE BIZANŢULUI ŞI CE A ADUS SINGUR POPORUL ROMÂN ÎN INTERPRETAREA MODELELOR BIZANTINE.»

LOUIS BRÉHIER

21 martie 1935

Iubite coleg şi prieten,

Sînt de-a dreptul uluit de splendidul dv. volum despre Artele minore în România, *atît de bogat prin luxoasele sale ilustraţii, precum şi prin textul său. Aţi arătat admirabil ce anume revine Bizanţului şi ce a adus singur poporul român în interpretarea modelelor bizantine. Cunosc de altminteri, datorită d-voastră, o parte din aceste minuni şi am salutat în treacăt cîteva amintiri ale frumoasei mele călătorii în ţara d-voastră, dar sînt uimit de ansamblurile pe care le-aţi putut reuni şi de bogăţiile care se mai află încă în tezaurele şi muzeele d-voastră.*

Am fost interesat îndeosebi de exemplarele de artă populară din colecţia d-voastră. E ciudat că stilul popular e acelaşi pretutindeni şi că icoanele d-voastră amintesc de unele gravuri ploase din Franţa secolului al XVII-lea sau al XVIII-lea.

Voi fi primit la Academia de Inscripţii la 29 martie, ceea ce va fi pentru mine, cum vă daţi seama, o dată însemnată. Neputînd lua parte la toate şedinţele, voi veni totuşi cîteodată şi nădăjduiesc să am plăcerea de a vă reîntîlni acolo, în vreuna din călătoriile d-voastră în Franţa.

Mulţumindu-vă pentru că mi-aţi trimis somptuosul şi interesantul d-voastră volum, vă rog, iubite coleg şi prieten, să fiţi sigur de credinciosul meu devotament,

L. BRÉHIER

P.S. Tocmai pregătesc o carte despre *Sculptura şi artele minore la Bizanţ* (al 3-lea volum din *Istoria artei bizantine* a lui Diehl)

Textul celor două scrisori, în limba franceză în original.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 13 IUNIE

PROGRAMUL I : 8,30 : Sport şi sănătate. 9,00 : Matineu duminical pentru copii. 10,00 : Viaţa satului. 11,15 : Albumul compozitorilor români : Theodor Grigoriu 12,00 : De strajă patriei. 12,30: Aspecte de la cel de-al IIlea Festival de folclor „Maria Tănase" — Craiova 1971.. 13,00 : Emisiune în limba maghiară. 14,30: Duminică sportivă : Tenis de cîmp : România—Iugoslavia în cadrul semifinalelor zonei europene a „Cupei Davis". Ultimele două meciuri de simplu. Transmisiune directă de la arena Progresul. Automobilism : Cursa de 24 ore de la Le Mans. Transmisiune directă. 18,30 : Planeta giganţilor. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal şi sport. 20,10: Reportajul săptămînii : Reşiţa fără furnale 20,30: Film artistic : „Omul care trece prin zid" cu Bourvil. 22,05 : Selecţiuni din **Festivalul de** muzică uşoară : Orfeul de aur" de la Slînciev Briag (R. P. Bulgaria). 22,35 : Telejurnalul. 22,45 : Telesport : Sosirea din cursa automobilistică de 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,10 : Reîntîlnire cu personaje îndrăgite de copii: Barbă-Cot. 20,40 : Mari orchestre simfonice : Filarmonica „George Enescu" ; 21,40 : Buletin de ştiri. 21,45 : Săptămîna culturală bucureşteană. 22,00 : Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 14 IUNIE

18,00 : Caleidoscop folcloric. 18,15 : Scena. 18,45 : Stop-Cadru. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal şi sport. 20,10 : Nicholas Nickleby (II). 21,00 : Dinamica societăţii româneşti. 21,30 : Steaua fără nume — muzică uşoară. 22,30 : Telejurnal şi sport.

MARŢI 15 IUNIE

PROGRAMUL I : 10,00—11,00 : Telescoală. 18,00 : Revista literară TV. Viaţa culturală a Bacăului. 18,30 : Ura, vacanţa ! 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal şi sport. 20 10 : România '75. Peste media pe ţară. 20,30 : Seară de teatru : „Asta-i ciudat" de Miron Radu Paraschivescu. 22,00 : Breviar juridic. 22,15 : Telejurnal. 22,30 : Campionatele europene de box — sferturi de finală. Transmisiune de la Madrid.

PROGRAMUL 2 : Tineretul la rampă. Muzică uşoară. 20,30 : Ancheta TV : În serios... despre locurile de joacă. 21,00 : Film de desene animate. 21,15 : Seşiunea : Reportaj despre examenele studenţeşti. 21,30 : Blocnotes. 21,45 : Buletin de ştiri şi sport. 21,50 : Film serial : Inima lui Bonivur (IV). 22,25 : Festivalul de jazz de la Newport (III).

MIERCURI 16 IUNE

17,00 : Campionatele europene de box. 18,00 : Ex-terra '71. 18,25 : Mult e dulce şi frumoasă... 18,40: Confruntări. În dezbaterea opiniei publice proiectul de lege privind organizarea şi conducerea unităţilor economice de stat. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal. 20,00 : Reflector. 20,15 : Tele-cinemateca : „Johnny Belinda" cu Jane Wyman şi Lew Ayes. 22,00 Teleglob : Mongolia. Reportaj filmat. 22,15 : Telejurnal. 22,25: Campionatele europene de box — sferturi de finală.

JOI 17 IUNIE

PROGRAMUL I : 16,30 : Campionatele europene de box — sferturi de finală. 17,30 : Emisiune în limba maghiară. 18,30 : La volan. 18,50 : Timp şi anotimp în agricultură. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal. 20,00 : 15 minute despre sănătate. „Atenţie examenele !" 20,15 : Ancheta TV : Apele în pericol ! 21,05 : Antologia umorului. 21,35 : Festivalul de muzică uşoară „Orfeul de aur" de la Slînciev Briag (R. P. Bulgaria). 22,00 : Telejurnal. 22,10 : Campionatele europene de box — semifinale.

PROGRAMUL II : 20,00 : Punct şi contrapunct. 21,45 : Buletin de ştiri. 21,50 : Istoria filmului.

VINERI 18 IUNIE

16,00 Campionatele europene de box — semifinale. 17.00 : Teleşcoală. 18,00 : Căminul. 18,40 : În dezbaterea opiniei publice. Proiectul de lege privind încadrarea şi promovarea în muncă a personalului din unităţile de stat. 18,55 : Lumea copiilor : Povestiri pe degete. 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal şi sport. 20,10 : Mai aveţi o întrebare ? Tipologie — temperament — caracter — personalitate. 21,10 : Film artistic : Acţiunea vulturul. Coproducţie R.S.F.I.—S.U.A. 1969. 22,40 : Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 19 IUNIE

16,15 : Emisiune în limba germană. 18,00 : Bună seara, fete ! Bună seara băieţi ! 19,20 : 1001 de seri. 19,30 : Telejurnal. 20,00 : Tele-enciclopedia. 20,40 : Incoruptibilii. 21,30 : Cîntece de altădată. 21,50 : Telejurnal. 22,00 : Finalele campionatelor europene de box.

ASTRONAUTICĂ

O minunată implinire cosmică:

STAȚIA ORBITALĂ PILOTATĂ

de colonel-inginer Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

S-a trecut de fapt de la pilotajul cosmic la autentice expediții de cercetare științifică în afara planetei, cu profit imens pentru civilizație și progres.

De ce n-am spune-o: imediat după misiunea „Soiuz"-10 aveam destule nelămuriri (și tot atitea nedumeriri) în legătură cu durata așa de scurtă a expediției și cu faptul că echipajul s-a reîntors „acasă" fără să fi deschis ușa edificiului cosmic „Saliut" cu care naviga a făcut joncțiunea pe orbită.

Asociind ulterior faptele, am obținut explicații dintre cele mai clare: **operația „Soiuz" 10 a fost pregătită pentru o desfășurare în ritm maximal și s-a derulat ca atare.** Din cele 24 de ore petrecute în Cosmos, echipajul a activat (în sensul cel mai propriu) 16 ore, executînd, cu o rigurozitate și disciplină demne de subliniat, întregul program încredințat.

Mai înainte însă de a arăta în ce a constat acest program și de ce s-a rezumat el la numai o zi de desfășurare, vom nota o interesantă observație făcută de mai mulți comentatori străini. A surprins faptul că Șatalov, comandantul expediției, a avut o participare neîntreruptă la lucrările celui de-al XXIV-lea Congres al P.C.U.S., la Moscova, într-o perioadă imediat anterioară zborului, deci cînd în mod logic s-ar fi impus să se afle la antrenamentele pregătitoare. De aici, deducția că specialistul considerat avea să fie utilizat la activități pentru care își formase aptitudinile cuvenite, urmînd să concure la program cu experiența sa, dobîndită în activități similare anterioare. Era vorba, așadar, de executarea de manevre orbitale, care aveau să-l solicite pe comandant în primul rînd ca expert în astfel de operațiuni.

Și, într-adevăr, **după o amarare reușită la unul din debarcaderele stației „Saliut", echipajul a experimentat, pe rînd, cele cîteva piese de atașare cu care a fost prevăzută stația, iar în continuare au fost efectuate zeci de manevre complexe de joncțiune și decuplare, timp de 5 ore, 30 minute.** Cea mai mare parte a acestei etape a fost consacrată verificării soliditații legăturilor de cuplaj pe timpul zborului în structură comună (navă-stație) și al pilotării ansamblului din cabina navei.

În fine, circa o oră și jumătate, după desprinderea navei de debarcader, s-a efectuat un așa-zis zbor de conservare, nava fiind manevrată ușor în jurul stației și menținută la aproximativ 10 metri depărtare de aceasta. Scopul: o ultimă inspecție detaliată a construcției, a stării elementelor periferice și a funcționării diverselor semnalizatoare plasate pe învelișul stației.

Semaforul cosmic... pe verde

Să reținem deci că echipajul „Soiuz" 10 a avut o misiune precisă și anume să omologheze noua tehnică de amarare și cuplaj cu care au fost înzestrate stația și navele „Soiuz". Bineînțeles, o dată cu aceasta, pe timpul zborului s-au efectuat și alte experiențe de interes științific și tehnologic. **În principal, însă, s-a urmărit atestarea noului material cosmic scos în orbită în vederea transformării lui în ceea ce este în prezent, respectiv în PRIMA STAȚIE ORBITALĂ PILOTATĂ.**

Cît privește, calendarul spațial în care s-a înscris misiunea citată, reamintim că acesta a ținut seama de o „fereastră" prielnică de lansare, pentru abordarea stației. Aceasta din urmă fusese scoasă în spațiu, cum știm, la 19 aprilie.

După 4 zile, la 23 aprilie 1971, a ieșit la rendez-vous „Soiuz" 10. De ce după 4 zile? Pentru că trebuia manevrată, în prealabil, stația și așezată riguros pe orbita prestabilită, iar cîteva zile erau de făcut verificări atente funcționale ale sistemelor de bord, inclusiv a părții automate de acționare a acestora.

De remarcat că tirul din 23 aprilie a avut și un caracter omagial. Exact la ora la care „Soiuz" 10 se plasa pe orbită, cu 4 ani în urmă, la 23 aprilie 1967, prima navă „Soiuz", avîndu-l la bord pe eroul Komarov, deschidea atunci grandiosul program sovietic de realizare a stațiilor orbitale locuite.

Așadar, în privința duratei misiunii „Soiuz" 10 este de observat că ea a fost stabilită astfel ca să se parcurgă punct cu punct programul fixat și să se poată decide asupra practicabilității stației. Timpul astronomic ales a ținut seama, de asemenea, că o întîrziere la reîntoarcere complica oarecum operațiile de recuperare a cabinei, deoarece zona de aterizare s-ar fi aflat în întunericul nopții.

Un edificiu impunător

Potrivit relatărilor presei sovietice, stația „Saliut" este un **edificiu impozant: are masa de peste 25 tone, lungimea de 20 metri și volumul de aproximativ 100 metri cubi.**

Privind-o de la mică distanță, Eliseev a fost de-a dreptul impresionat de monumentalul ei, încît a calificat-o, după aceea, ca pe ceva „splendid, de o frumusețe indescriptibilă...".

La 7 iunie în acest edificiu cosmic al cercetării științifice și-au ocupat posturile de lucru trei oameni — echipajul cosmonavei „Soiuz" 11, scoasă anume pentru aceasta în spațiu la 6 iunie.

S-ar putea pune întrebarea: de ce a trebuit să treacă o lună și jumătate pînă la deschiderea ușilor marelui laborator?

Răspunsul este simplu: pentru că a fost necesară tratarea multimii de informații utile furnizate de misiunea precedentă și optimizarea în continuare a tehnicilor adoptate, pe baza rezultatelor prelucrării.

O problemă de importanță covîrșitoare pentru reușita trecerii decisive la etapa exploatării stațiilor orbitale cu existență îndelungată — etapă inaugurată, în fapt, prin misiunea echipajului Dobrovolski-Volkov-Pațaev — o reprezintă energetica stației. Aici, din numeroasele aspecte ce se impun atenției vom reține doar unul și anume acela privitor la simbioza stație-navă.

Specialiștii sovietici promovează o concepție ingenioasă potrivit căreia o bună parte din cantitatea de energie electrică necesară stației este procurată de nava acrosată la debarcader, prin panourile mari cu celule solare ale acesteia din urmă. Pentru aceasta, firește, este necesară conectarea electrică a sistemelor — un aspect particular, foarte important, al cuplajului orbital realizat atît de izcusit în cadrul operației la care ne referim. Stația poate dispune astfel, în anumite perioade (cînd nava sau navele de la debarcader nu sînt utilizate) de întreaga putere electrică, destul de ridicată — de 1 kw — asigurată de fiecare navă amarată.

Totodată prin integrarea navei în structura stației se creează și posibilități de transfer direct de combustibil prin legături speciale de alimentare, cu mufe. Este un alt tip de cuplaj (și într-un anumit fel o simbioză energetică) realizat impecabil în cadrul complexului spațial „Saliut-Soiuz".

Este un moment marcant al astronauticii utilitare, la a cărui importanță și semnificație vom mai avea prilejul să ne referim.

IEPURE PROLIFIC

Pare un pleonasm. Dar este suficient poate să ne gîndim că oamenii de știință nu sînt niciodată mulțumiți. Da, nici cu prolificitatea iepurilor. Societatea „Norfolk Rabbit" din Anglia a anunțat o reușită a cercetărilor întreprinse pentru mărirea productivității: un iepure hibrid, super-producător. Numit „Norfolk star", el este capabil să producă de două ori mai mult decît rasa folosită în mod obișnuit, adică în timp ce se obțineau 42 de iepurași pe ani de la o iepuroaică, acum se obțin 85! În vederea consumului. Revistele care adăpostesc pagini „culinare" se gîndesc să publice o rubrică permanentă cu „încă 1000 de feluri de a găti un iepure".

ÎN 24 DE MINUTE!

Oamenii de știință chinezi au proiectat și construit un calculator electronic, care poate efectua 60 000 operații de calcul pe secundă. Calculatorul a fost prezentat la recentul Tîrg al industriei de la Canton.

În același tîrg a fost prezentată o mașină care în 24 de minute poate transmite o pagină de ziar în orice parte a țării.

Mănușile lasă amprente!

Pentru noul Sherlock Holmes, cel ce a „lucrat" cu mănuși pentru a nu lăsa amprente este un naiv. Proba? În Anglia, a fost arestat un răufăcător care nu a lăsat altă dovadă în urma sa decît amprenta mănușilor. Autorul descoperirii este unul dintre șefii serviciului de specialitate de la Scotland Yard — după cum relatează „The Times". Faptul a stîrnit, evident, senzație. Cum este posibil? „Elementar, dragă Watson". Inculpatul a avut imprudența să păstreze mănușile pe care le-a folosit ca să spargă un geam! Or, tot așa cum amprentele digitale sînt unice tot astfel sînt și amprentele mănușilor, fie că sînt de piele, nylon sau cauciuc. În ce privește „amănuntele" științifice ale concluziilor la care a ajuns detectivul englez, se pare că au fost date doar în cercul specialiștilor.

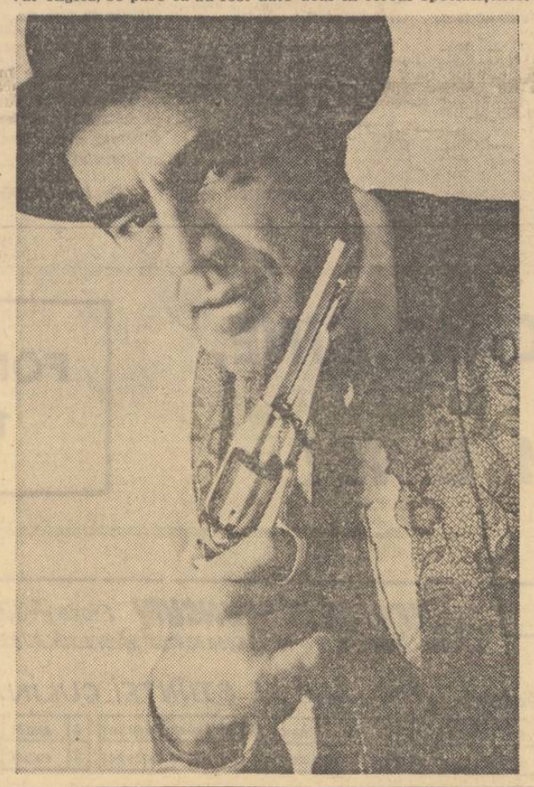

MEDICINĂ

UN PUI DE SOMN DUPĂ-AMIAZĂ?

Paradoxal, este recomandat celor ce suferă de insomnie. O jumătate de oră în timpul zilei valorează cît două ore noaptea. Dar este necesar în epoca vitezelor?

Intrebarea pare că nu-și are rostul pe planeta noastră de astăzi care „se grăbește". Astăzi cînd reflectăm să ne reducem timpul de somn la un minimum necesar. Dar tocmai despre aceasta este vorba. Nu de a adăuga ci, eventual, de a distribui. Și tragem cu urechea la declarațiile oamenilor de știință.

Biochimistul Vladimir Alexandrovici Engelhardt spunea: „determinînd natura fenomenelor moleculare care se află la originea oboselii cerebrale, știința poate descoperi modalitatea de a restabili rapid capacitatea de lucru a creierului, acționînd prin substanțe chimice asupra țesuturilor nervoase. Dacă vom reuși să reducem durata somnului, de exemplu de la opt ore la o oră, vom oferi fiecărui om vreo douăzeci de ani în plus. Să-i adauge vieții sale active". Interesant și — mai sănătos — constată neurologii și psihologii este să nu ne folosim de metode chimice ci, pur și simplu, de voință. Pentru a afla metoda cea mai bună însă trebuie să așteptăm pînă se va descifra complexul mecanism fiziologic legat de somnul omului. Și cînd ne gîndim că un om de saizeci de ani își „petrece" douăzeci... dormind, deci privește lumea în stare conștientă doar în două treimi din viață... începem să fim nerăbdători. Poate ne mai salvăm cîțiva ani de la somn! Profesorul Pier Gildo Bianchi arăta într-un articol din „L'Europeo", cercetările de a descifra somnul de noapte și cel de după-amiază, posibilitatea de a adormi „la comandă" și a ne trezi la momentul pe care ni l-am fixat, dinainte, fără ceas deșteptător. Un somn scurt și profund valorează mai mult, e mai odihnitor decît unul întins pe multe ore. **E posibil? Da. Noutate? Nu. Exemplele nu lipsesc. Și cîteva au devenit celebre.** Napoleon putea dormi profund timp de un sfert de oră, înaintea unei bătălii sau după o discuție cu generalii săi în care se hotăra strategia de luptă. Președintele Kennedy își întrerupea o discuție animată cu colaboratorii săi la Casa Albă, retrăgîndu-se pentru cinci minute, timp în care... dormea, „recuperîndu-și" forțele. **În lumina fiziologiei este vorba de o reacție a sistemului nervos central (în deosebi a creierului care gîndește și decide) asupra sistemului nervos vegetativ (căruia îi revine sarcina să regleze funcțiunea organelor interne). Mîine — spun oamenii de știință — toți vom fi în măsură să „ne comandăm" momentul cînd să adormim și cînd să ne trezim, fără a ne lăsa comandați de propriul nostru organism. Da, somnul nu ne va dobori! declară cei ce și-au pus în gînd să-l învingă. Astăzi este știut că o persoană sănătoasă are nevoie de aproximativ opt ore de somn pentru a se odihni și a fi în putere să lucreze, să gîndească. Sînt și oameni care au reușit să se adapteze la o perioadă extrem de scurtă de odihnă. Dar foarte puțini. Mallarmé, de pildă, se spune că dormea doar două ore pe noapte. Edison, nu mai mult de trei. La Chicago există o femeie, despre care s-a scris ca despre un fenomen (și este un fenomen), care poate să nu închidă ochii cinci zile și cinci nopți la rînd. Nu vom da aci toate exemplele. De fapt, nu sînt exemple. Sînt excepții. Somnul normal trece — și despre aceasta s-a scris — prin patru etape fundamentale: trei scurte, una lungă (adevăratul somn, profund, populat de vise și împărțit la rîndu-i în patru sau cinci perioade succesive în care avem patru sau cinci vise succesive.). Somniferele în general suprimă visele, provocînd un somn artificial și... prin aceasta nesănătos. Am reamintit coordonatele absolut necesare pentru a putea afirma că totuși este posibil să reducem timpul de somn, dîndu-i în schimb dimensiunea de recompensă: profunzimea lui. Și se constată uneori că un mic somn după-amiaza poate recupera într-o jumătate de oră — două ore de somn pierdut. Dar... Este oare nevoie de acest somn de după-amiază? Pentru unii o asemenea obișnuință le-a creat un „al doilea ciclu de somn". Medicii îl sfătuiesc ca atare — să-și păstreze obiceiul. Bineînțeles, dacă este vorba de acea somnolență imposibil de învins datorită altor factori: diabet, o afecțiune la ficat, o insuficiență digestivă, o tensiune scăzută atunci e o altă problemă. Dar pentru cei ce nu au acest obicei? Medicii, se pare, că sînt de părere să nu-l adopte. Mai degrabă — și în viitor, mai sigur, vom face „un pui de somn" în timpul zilei chiar, dar numai în momentul în care creierul va considera necesar „reîncărcarea" lui „cu odihnă". Cum noi trăim într-o epocă, așa zisă, de „cerebralizare", a ne comanda un somn de scurtă durată, dar mai bun, mai profund... nu va fi o problemă greu de rezolvat. Asadar, să dormim sau nu după-amiază? În loc de răspuns, un sfat: încercați-vă voința.**

OPERAȚIUNEA „ARCA LUI NOE"

Așa se numește o asociație în Franța care, are ca țel protecția mediului ambiant. În cursul lunii mai a fost inițiată o acțiune de antrenare a tineretului. Echipe de tineri — aproximativ o sută cincizeci în regiunea pariziană — vor face măsurători, avînd cu ei instrumente moderne — de la mini-detectorul de zgomot, tranzistorizat pînă la sonometrul capabil să măsoare nivelele sonore incepînd de la 20 de decibeli, toată gama de frecvențe. Adunîndu-se toate datele obținute se urmărește a se obține un dosar de analize și o hartă a Parisului în care să fie reprezentate nivelele sonore. Intenția a fost aplaudată și tinerii sînt solicitați să facă aceasta și pentru alte orașe. Oricum, s-a considerat că această experiență contribuie la sensibilizarea opiniei publice într-o problemă căreia nimenea nu-i contestă astăzi gravitatea.

BIOLOGIE

REZERVELE NEFOLOSITE ALE NATURII

Printre animalele pe care oamenii de știință le „testează" în vederea folosirii lor ca hrană pentru populația viitorului, analizînd valoarea nutritivă a cărnii, se numără și Capybara ce trăiește în regiunile Americii de sud. (Imaginea din stînga).

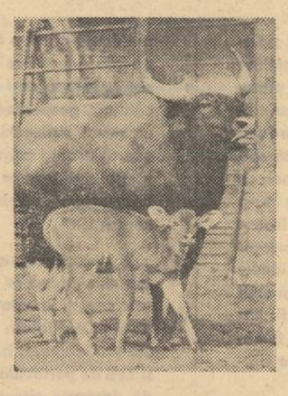

Taurul Gaur (Bos gaurus), e un animal uriaș încă în stare de sălbăticie. Spunem încă pentru că se intenționează domesticirea lui, cu aceeași intenție de a-l putea în viitor considera printre „furnizorii" de „grătar". (Imaginea a doua).

Sirenele de apă dulce nu sînt după cît se vede frumoase ca niște... sirene, dar ar putea da apetisante fripturi la masa de duminică a oamenilor. Nimeni nu le ia astăzi în seamă sau aproape nimeni, cu toate acestea carnea lor prăjită are gustul mușchiului de vacă (se mai numesc de altfel vaci de apă. Imaginea de jos).

CIUPERCI MICROSCOPICE

Au fost descoperite ciuperci microscopice care trăind pe suprafața rocilor atacă și dizolvă o parte din mineralele din care sînt constituite acestea. Arma cu care ciuperca atacă este acidul citric pe care microscopicul organism îl împrăștie pe suprafața rocii atacînd sărurile minerale în special cele de fier și magneziu, distrugînd structura cristalină a mineralelor și formînd săruri solubile în apă. Melvin P. Silverman și Elaine F. Munoz din California au descoperit acest proces în timpul studiului unei ciuperci pentru penicilină, pe care au izolat-o de pe suprafața unor roci de bazalt. S-a observat că atunci cînd ciuperca vine în contact cu o rocă cufundată în apă, amestecul devine progresiv mai acid.

Acum cincisprezece ani au fost descoperite fosile de ciuperci microscopice, în roci sedimentare antice iar faptul a determinat pe oamenii de știință să presupună că microorganismele au fost printre primele ființe vii ale biosferei care au dezvoltat capacitatea de atacare a rocilor, independent de factorii erozivi naturali, în scopul de a-și lua elemente noi anorganice esențiale vieții.

AGROTEHNICĂ

„S-A MĂNAT VIA!"...

...Exclamația dramatică din titlu, a cărei semnificație o știu nu numai viticultorii, va dispare din lexicul nostru, „pulverizată" de Aracet E/AG-M.

Nu sînt multe spectacole atît de dezolante ca o vie infectată de mană. Ciuperca pornește din pămînt, urcă pe viță, frunzele se acoperă cu pete albe, galbene sau cenușii-violacee, cu rugină cum i se spune în popor, iar după cîteva zile cad secerate parcă de un duh rău, și toată vița e arsă, recolta compromisă. Și cum mana apare de regulă după cîteva zile de ploaie urmate de timp călduros, de soare, prima grijă a viticultorului este aceea de a ieși în vie imediat după ce-a stat ploaia pentru a o stropi cu fungicide (substanțe care combat ciupercile).

Agresivitatea manei a obligat oamenii, din vremi străvechi, la măsuri de apărare. Astăzi sînt cunoscute substanțe fungicide ca zeama bordeleză (sulfat de cupru), sulf muiabil, ekatox și altele, cu care viile sînt stropite de mai multe ori pe an. Dar pentru că ploile sînt multe la număr și ar putea spăla substanța fungicidă aceasta este fixată de viță prin adăugirea diferiților adezivi (alaun, detersin). S-a ajuns astfel în țara noastră, de pildă, la un moment de circa 6 stropiri anuale dar în anii ploioși se ajunge și la 12 asemenea operații. Care operații costă muncă, timp, bani.

Tendința pe plan mondial este aceea de a realiza substanțe adezive cu o eficiență integrală, pe care nici ploaia și nici umiditatea excesivă să nu le deranjeze. Oamenii de știință întîmpină însă dificultăți serioase întrucît adezivul trebuie să aibă pe lîngă toate celelalte calități (și în primul rînd aceea de a se fixa bine, adică a avea o remanență bună) și calitatea de a nu jena respirația frunzelor iar, mai tîrziu, în perioada de consum, pe aceea de a se lăsa spălat ușor de pe bob.

Direcție în care și-au îndreptat eforturile în ultimii ani și un grup de ingineri români — V. Luca, I. Cristea, A. Eckardt și A. Sebastian Alexandru — care au obținut un frumos succes prin elaborarea unui nou adeziv, situat la nivelul celor mai bune produse de acest fel, folosite în agrotehnica mondială.

Aracet E/AG-M care constituie obiectul unei invenții brevetate, are o seamă de calități care-l vor impune fără îndoială: un înalt grad de adezivitate și rezistență la umiditate excesivă nu numai în cazul viței de vie ci și al altor plante, inclusiv a celor cu frunza cerroasă, în condiții de precipitații atmosferice abundente și de lungă durată. El a demonstrat o aderență bună și la ceapă, la varză, la cartofi, la fructe etc. În același timp gradul de remanență al substanțelor toxice fixate cu adezivul Aracet este crescut, substanțele toxice păstrîndu-și nealterate capacitatea și acțiunea de combatere a dăunătorilor, atît în timpul perioadei de ploi cît și multă vreme după aceea, nemaifiind astfel necesare stropiri suplimentare imediat după încetarea ploilor. La care se adaugă și calitatea demonstrată că, tratate cu substanțe toxice în care se găsește Aracet-ul, culturile reprezintă o dezvoltare optimă a vegetației și o rezistență totală la atacurile dăunătorilor contra cărora au fost tratate.

Așadar sporuri de producție, asigurarea de orice risc a culturilor în fața dăunătorilor, în condițiile unui număr redus de stropiri și deci cu cheltuieli mai mici bănești, de apă, forță de muncă, transport, uzură de utilaje etc.

Pentru viticultorii noștri, pentru economia țării, care dispune de sute de mii de ha de viță de vie, legume și pomi, invenția inginerilor români este o adevărată binefacere. Apelul lansat de stațiile de avertizare: „Atenție, pericol de mană" nu va mai răsuna atît de dramatic în inimile viticultorilor, pomicultorilor și legumicultorilor noștri.

M. RADIAN

Testul aparențelor

„A scrîșni din dinți, a bate cu pumnul în masă, a „rînji" într-un moment de maximă enervare nu fac decît să evidențieze remarcabila tenacitate a filogeniei", scria dr. Crile acum mai bine de o jumătate de secol în cartea sa „Originile și natura emoțiilor". De altfel „limbajul" atitudinilor, al unor exteriorizări prin gest, prin mișcare a fost descifrat atît de psihologi și neurofiziologi cît și de scriitori. Chiar dincolo de aparențele bine stăpînite ale unora, pot fi surprinse intenții sau aptitudini scăpate o clipă de sub control. Atunci, care este noutatea? Într-un număr recent al unei reviste de afaceri londoneze, consilierul englez Warren Lamb arăta în cadrul unui interviu posibilitatea de a testa candidații ce se prezintă pentru un post de răspundere cu ajutorul acestei științe a mișcării. Timp de 20 de ani dl. Lamb a studiat 7 000 de directori. Ei se prezentau. Avea loc o discuție „clasică", în timpul căreia dl. Lamb era mai atent la gesturile lor decît la cuvinte. Domnia sa spunea: „Pot — în mare — să clasez subiectul într-una din următoarele trei categorii: 1. mișcările orizontale arată darul comunicării; 2. o balansare a corpului, asemănătoare cu cea a comicului Groucho Marx, din față spre spate ți-ar putea suscita neîncrederea. Or, este semnul unei puternice personalități, cu o putere de lucru puțin obișnuită; 3. mișcările verticale sînt caracteristice omului entuziast". După părerea d-lui Lamb este un test mai sigur decît multe altele. Important, bineînțeles, e să știi să interpretezi.

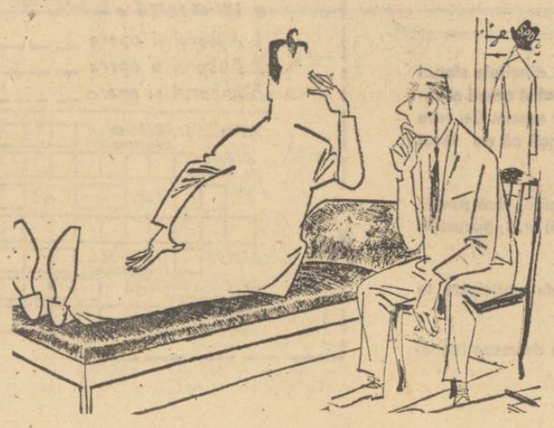

Două noutăți cosmetice:

FELOBIOLUL ȘI MASCA DECOLORANTĂ

CONTRIBUȚII ROMÂNEȘTI LA AL 25 CONGRES INTERNAȚIONAL DE ESTETICĂ ȘI COSMETOLOGIE DE LA BRUXELLES

Peste 30 de țări din întreaga lume au participat la recentul congres CIDESCO desfășurat timp de patru zile la Bruxelles. În fiecare an, esteticiene, chimiști, farmaciști, medici dermatologi și chirurgi se întîlnesc pentru a-și comunica noutățile intervenite în anul ce s-a scurs, în estetica facială și în cosmetologie. Pentru a treia oară invitată la un astfel de congres țara noastră a fost reprezentată de o delegație de cosmeticiene condusă de RALIȚA NICULESCU. Într-o recentă discuție, domnia-sa ne-a împărtășit cîte ceva despre această manifestare internațională.

Tematica largă a avut drept scop să aducă în discuție — prin intermediul comunicărilor (peste 30), al diapozitivelor, filmelor și al demonstrațiilor — noutățile teoretice și practice apărute. Iată numai cîteva din problemele abordate: îngrijirea tenului și a corpului pe bază de produse realizate din plante, flori, fructe; un nou tratament al acneii de toate provenințele; tratamentul celulitei; îngrijirea tenului și corpului la bărbați; aparatură cosmetică de tip combină, ușor de mînuit, care nu ocupă loc mult, foarte modernă; forme de învățămînt privind pregătirea esteticienelor.

Dintre demonstrații, deosebit de interesante au fost două — o trecere în revistă a modei și coafurii începînd din Evul Mediu și pînă astăzi și machiajul modern.

Și acum, cîteva amănunte despre ce se poartă în materie de machiaj. **„Demonstrațiile acestea** — ne spune Raliță Niculescu — **au fost susținute de două mari personalități în materie: Jean Pierre Florimond, unul din cei mai reputați visagiști ai Franței, și Jean d'Athène, visagist și cosmetolog, președintele Comitetului francez de estetică și cosmetologie. Caracteristice pentru machiajul modern sînt culorile mai calde; apare fardul de obraz; ochiul este luminat prin degradeuri de culoare a pleoapei care cuprind și arcada; conturul în jurul ochiului se realizează cu o linie foarte fină; sprîncenele rămîn tot subțiri, dar nu ca anul trecut iar buzele, intens colorate, au o formă pronunțată, de tip romantic".**

La acest Congres reprezentantele țării noastre au susținut trei comunicări: 1) **„Folosirea extraselor de nămol natural („Felobiol") în tratamentele cosmetice" (RALIȚA NICULESCU** — București), 2) **„Mască împotriva petelor pigmentare de toate genurile, avînd la bază extrase naturale de plante" (ELENA BOGOEVICI** — Timișoara) și 3) **„Tratamentul eritrodermiilor în cabinetele cosmetice" (MARIA MESAROȘ** — Brașov).

Felobiolul a stîrnit un deosebit interes la acest congres. Am notat de aceea cîteva amănunte referitoare la „istoricul" și caracteristicile sale. De peste 20 de ani, dr. TUDOR AGÎRBICEANU de la Institutul de balneologie și fizioterapie din București, cercetează nămolurile lacurilor noastre și proprietățile lor curative. Cunoscînd aceasta, în 1968, Ralița Niculescu i-a propus extinderea experiențelor și în cosmetică. Un colectiv care a cuprins și pe dr. ANA MARIA ZIRA, histochimistă, ALEXANDRINA GASPAROVICI, cosmeticiană, a experimentat produsul, l-a înglobat în creme, loțiuni, măști. Datorită componenților lui, Felobiolul străbate ușor bariera cutanată, intrînd direct în procesul de reînnoire celulară. Aceasta a permis obținerea unor rezultate spectaculare la tenurile fanate, deshidratate, devitalizate și acneice.

O serie de firme străine au solicitat, încă din timpul congresului, atît Felobiolul cît și masca decolorantă (menționăm că aceasta a fost experimentată timp de doi ani la Clinica de dermatologie din Timișoara).

„Aș dori să menționez — ne-a spus în încheiere interlocutoarea — **dovezile de înaltă apreciere a cosmetologiei românești și pregătirea esteticienelor noastre, primite cu prilejul congresului de la Bruxelles. Dintre acestea, amintesc scrisoarea profesorului dr. A. Sabetay, președintele Academiei de dermatologie și osmologie din Paris, și felicitările adresate pentru înalta ținută științifică a comunicărilor noastre, de către prof. dr. Edith Lauda, președinta CIDESCO-ului.**

Mica NICOLAU

ZILE DE IUNIE

1. Taiorul, blazerul, jacheta sau orice veșmînt similar sînt întotdeauna mai atrăgătoare dacă au o garnitură (floare, paspoal sau altceva) în contrast de culoare cu materialul de bază.

2. Dacă desenul este destul de discret, rochia sau deux-pièces-ul imprimat poate fi completat cu o eșarfă, cravată sau manșete dintr-un material uni, de culoare asortată la compoziția imprimeului.

3. O combinație din două materiale imprimate diferite, se poate face și în cazul imprimeurilor foarte mărunte, cu condiția armonizării culorilor ambelor materiale.

4. Blazer-ul poate deroga de la caracterul său clasic din material uni, trecînd la un aspect mai fantezist, realizat dintr-un material în dungi.

5. Discret și rafinat revin în modă gulerul și manșetele albe, dînd lumină și strălucire rochiilor sumbre.

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

DIONISIE UNGUREANU — Beiuș, Bihor. *Vă recomandăm ser neurotonic, o serie de 10 injecții, bergonal o tabletă seara, vitamina B6 o tabletă dimineața, timp de 20 de zile.*

S. STĂNESCU — Hunedoara. *Cel mai indicat este să vă adresați specialiștilor din cadrul clinicii de endocrinologie.*

IRINA BAN — Cluj. *Nu vă putem ajuta mai mult decît specialiștii clinicii de dermatologie. Pentru a depista etiologia alergiei pe care o prezentați, este indicat să consultați și specialiștii serviciului de alergologie al spitalului Carol Davila, Calea Griviței 4, București.*

A. SILVESTRU — Bacău. *Credem că veți beneficia mult de o psihoterapie rațională.*

I. O. — Ploiești, jud. Prahova. *Glandele mamare se pot dezvolta la băieți în perioada pubertății, în mod normal ele involuează după un an. În cazul dv. persistînd timp de 4 ani este necesar un examen la serviciul endocrinologic.*

C. MARIUS. *În cazul dv. nu este indicat gerovitalul și în general se administrează numai după examenul medical. Referitor la cea de a doua problemă, nu credem că există un tratament. Nu ați precizat dacă asimetria dintre cele două. Remitorace se referă numai la pilozitate sau există și asimetria musculară și a scheletului.*

Dr. Ana MURGULEȚ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

LICEE DE SPECIALITATE CU PROFIL DE CHIMIE

P. SCHNEIDER — Moldova Nouă. Interesîndu-ne unde ați putea merge să dați concurs de admitere pentru a vă pregăti în ramura chimiei, putem cita cîteva școli, după cum ați solicitat: liceul industrial de chimie Pitești, Str. Mircea Vodă 42, Liceul industrial de chimie Bacău — municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, str. Chimiștilor 60, Liceul industrial de chimie — Făgăraș, str. Colonia Combinatului chimic 1, Liceul industrial de chimie și construcții de mașini — Brăila, Șoseaua Buzăului 1, Liceul de chimie Turda, str. Amurgului 2, Liceul de chimie Craiova, str. Pașcani 26—28, Liceul industrial de chimie Iași, str. Gheorghe Sava 16, Liceul industrial de chimie Piatra Neamț, str. Victoriei 156, Liceul industrial de chimie Turnu Măgurele, str. Taberei 2, Liceul industrial de chimie București, B-dul Ion Sulea 216.

CURSURI DE SUBINGINERI

I. NICOLAESCU — Slatina și D. POPESCU — Timișoara. — Nu există pînă acum nici o hotărîre în legătură cu organizarea de cursuri de subingineri în ramura economică. Adresați-vă în această privință Academiei de Studii Economice, Piața Romană 6, București.

ÎNSCRIERILE LA LICEELE SANITARE

A. MĂLINESCU — Focșani. Înscrierea la concursul de admitere pentru cursurile de zi ale unui liceu sanitar nu se poate face dacă ați depășit vîrsta de 17 ani. Dv., care aveți 19 ați putea concura pentru cursurile serale și fără frecvență, dacă lucrați în domeniul specialității pentru care candidați. Școala sanitară cea mai apropiată este liceul sanitar din Galați, Str. Mihai Bravu nr. 46.

SPECIALIZAREA ÎN MAȘINI ȘI APARATE ELECTRICE

PETRE MUNTEANU — Giurgiu. Există asemenea licee care să vă ajute în specializarea în mașini și aparate electrice. În acest scop, adresați-vă liceului industrial pentru construcții de mașini nr. 2 din București, str. Zborului 7—9.

ȘCOALĂ SUPERIOARĂ DE CEASORNICARI?

C. TONȚ — Vulcan. Nu există o școală superioară de ceasornicari. Dacă doriți să aflați amănunte despre alte specialități, scrieți-ne. Școala pe care o urmați dv. este cea mai indicată.

ADMITEREA LA INSTITUTELE PEDAGOGICE DE ÎNVĂȚĂTORI

C. MATEI — Perieți (Ialomița). Admiterea în institutele pedagogice de învățători se face numai prin concurs. Se pot prezenta absolvenți ai liceelor de cultură generală cu diploma de bacalaureat, care împlinesc în cursul anului calendaristic în care se înscriu, cel mult 27 de ani și care domiciliază în județul respectiv sau în județele apropiate.

CHIRIA PENTRU HOLUL FOLOSIT ÎN COMUN

BRATU STELEA din **București** întreabă dacă trebuie să plătească chirie pentru holul folosit în comun?

RĂSPUNS: Dispozițiile legale referitoare la administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași prevăd obligația locatarilor de a plăti chirie pentru holuri, chiar dacă acestea sînt în folosință comună. În astfel de cazuri chiria se calculează pentru fiecare locatar principal în raport de numărul membrilor familiei sale (A se vedea art. 2 și art. 25 din Legea nr. 10/1968 precum și decizia nr. 1495 din 7 noiembrie 1970 a Tribunalului Suprem, secția civilă).

Așadar dv. datorați chirie și pentru holul folosit în comun cu alt chiriaș.

PENTRU HORTICULTORII AMATORI

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, prof. la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman, răspunde unor cititori care ne-au adresat întrebări în legătură cu preocupările de horticultori amatori:

MIRON DAN — Constanța, str. Daciei 32. Dezinfectarea tuberobulbilor de gladiole înainte de plantare reprezintă o bună măsură pentru prevenirea bolilor. Operațiunea constă în înmuierea bulbilor într-o soluție de Captan 1,5 la sută timp de 30 minute, sau de formalină 0,4 la sută timp de o oră, cu o săptămînă înainte de plantare.

ANA VANGHELATU — **Brașov, str. Saturn 30.** Altoirea trandafirilor se poate face în lunile mai-iunie (în ochi crescînd) sau în lunile august-septembrie (în ochi dormind). Într-o tufă se pot altoi mai multe soiuri astfel încît să se obțină flori de diferite culori.

ELENA TEODORESCU — **București, str. Plavăț 2.** Pentru combaterea melcilor fără cochilie se pot folosi: praf de var nestins, superfosfat (20 g/mp), calaican pisat mărunt (10—15 g/mp), care se împrăștie pe suprafața respectivă, dimineața sau noaptea. Există și un produs special pentru combaterea melcilor denumit Escartox și care se poate procura de la centrele de protecția plantelor.

TRIFAN BEȘLIU — **comuna Sana, jud. Alba.** Într-adevăr, soiul de viță Fetească albă crește foarte viguros și dacă nu este bine tăiat produce struguri puțini. Cu ocazia tăierii acestui soi, trebuie lăsat încărcătura mare de ochi la butuc, pe coarde cît mai lungi.

DUMITRU TUTUIANU — **Brașov, str. Plevnei 10.** Părul nu se poate altoi pe prun, ci pe păr sălbatic sau pe alte soiuri de păr. Pentru obținerea de peri pitici se folosește ca portaltoi gutuiul. În acest caz, trebuie știut însă că numai unele soiuri de păr au afinitate cu gutuiul (Curé. Beurré Hardy, Sintilieștî).

MARIN MERIȘANU — **comuna Stejaru, jud. Teleorman.** Omida păroasă se combate tăind și arzînd cuiburile imediat ce le observăm. Pentru distrugerea cuiburilor situate în vîrful coroanei se folosesc foarfeci de omizid.

POȘTA

C. P. VIHRISTENCU, **Cîmpulung Muscel.** Regretăm greșeala legată de data concursului de admitere la liceele cu predare în limbi străine și vă mulțumim pentru sesizarea dv. Trebuie citit: „Concursul de admitere va avea loc între 22 iunie și 3 iulie" și nu „22 iulie și 3 iulie", cum a apărut.

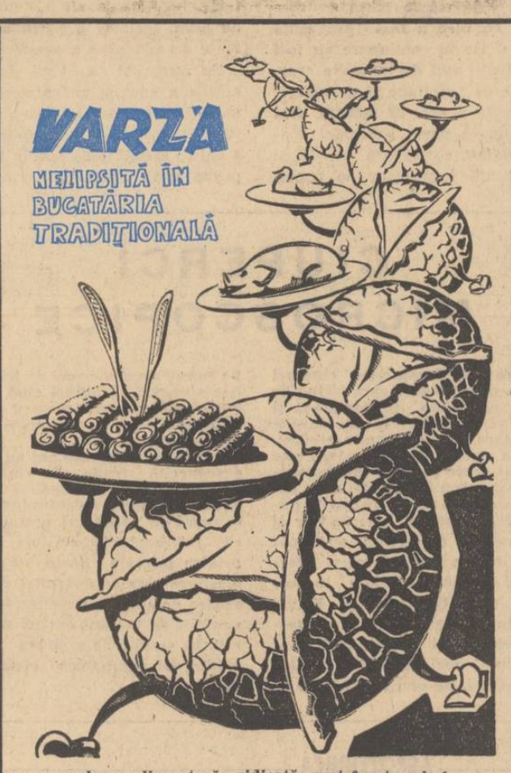

— valoare alimentară ridicată, preț foarte mic!
— excelentă sursă de vitamine și săruri minerale!
— preparare variată, după toate gusturile!

De vînzare la toate magazinele de legume-fructe.

(6369)

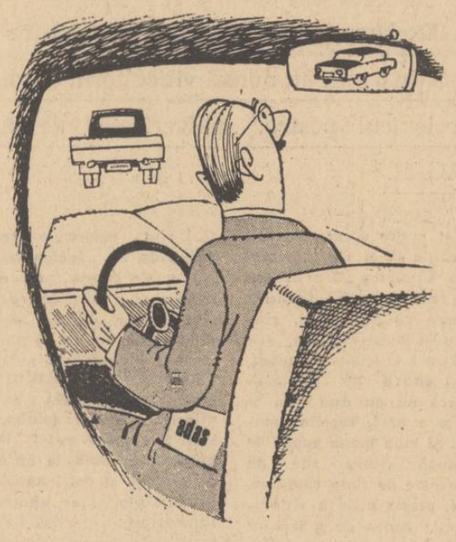

ASIGURĂ-TE în oglinda retrovizoare pentru manevrele auto... iar pentru accidente asigură-te la ADAS.

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

FOND DE PREMII 10.000 LEI

ETAPA A II-A (sfîrșit)

Tema a VII-a

EPOS GASTRONOMIC — 75 de puncte, cîte 25 de fiecare răspuns exact

Paginile multora dintre scriitorii noștri mărturisesc un ochi atent și trăirea unor voluptăți pantagruelice fie că vorbesc de „sfîrîitul hribilor pe cărbuni", fie de friptura de pește rumenită „în protap" sub dogoarea jarului, fie de plăcintele „cu poale în briu", „înecate" în unt încins și „scăldate" în smîntînă, ori de alte bunătăți specifice bucătăriei românești. Știți dv. care dintre scriitori și în ce opere anume au consemnat pentru noi următoarele rețete:

1) „Cînd era la cîte un ziafet, își sufleca minecele și iată cum frigea mielul: îl înjunghia, îl spinteca, îi scotea pintecele, îl cosea la loc și-l acoperea cu pielea; după aceea îl băga într-o groapă plină cu jeratic cu curpeni de viță sălbatecă, unde-l lăsa pînă cînd pocnea ca un tun; atunci îl scotea, îl învelea într-o pînză și-l ungea c-un fel de salță inventată de dînsul, făcută cu vin amestecat cu usturoi pisat și cu băcănii, cu lămîie și cu sare, și te poftea la masă fără cuțit și fără furculiță, ș-apoi să nu-ți fi lins degetele! Nici repauzatul Homer, bucătarul bucătarilor, nu știa să dea o friptură mai bună".

2) „Apa acestei fierturi e înșelată și prefăcută printr-o fermentație de tărîțe de grîu și mei. I se adaugă o creangă de cireș și după ce-i așezată pe cuptor, la căldură, gospodina care a oficiat după un ritual străvechi, asmută glas de ceartă asupra cuiva mai tînăr. Îl asuprește și îl lovește chiar. Numai astfel fermentația capătă aciditatea necesară".

3) „...faci ceai rusesc tare, cum se face ceaiul, și, după ce se răcește, pui jumătate ceai și jumătate spirt de cel bun, de vin; pui zahăr, cît vrai să fie de dulce, pui ienipere, izmă creață, anghelică și coji de portocală, dacă ai, și-l lași așa de dospește cîteva zile, ș-apoi începi a bea din el".

Concurenții care au citit, atent și regulat, rubricile culinare ca și diferitele sfaturi practice pe teme gastronomice, apărute fie în revista noastră fie în almanahul anual al revistei „Magazin" au putut afla un ajutor eficace în găsirea răspunsurilor exacte. Cei care dispun de răbdare, pot răsfoi colecțiile ultimilor ani. Nu vor fi decepționați că au făcut acest efort.

ATENȚIE! decupați buletinul de răspunsuri alăturat. Completați-l vizibil, fără ștersături sau adăugiri și trimiteți-l pe adresa: Revista „Magazin", Piața Scînteii nr. 1, București. Pentru concursul: Ca să mîncăm bine, să gătim bine!

Primele 6 teme au apărut în numărul trecut al revistei. Condițiile de participare la concurs au fost publicate în nr. 712 al revistei noastre.

IMPORTANT! Nu uitați să atașați propunerile dv. privind un meniu de sezon improvizat pentru oaspeți neprevăzuți (vezi condițiile de participare).

BULETIN DE RĂSPUNSURI Etapa II-a 300 de puncte
Pentru temele 1, 3, 4, tăiați ceea ce după părerea dv. nu este corect

Casetă rezervată clasificării

Inițiu temă „UN ABC AL ȘTIINȚEI CULINARE"

1 exact / inexact	2 exact / inexact	3 exact / inexact	4 exact / inexact	5 exact / inexact
6 exact / inexact	7 exact / inexact	8 exact / inexact	9 exact / inexact	10 exact / inexact

a II-a temă „SOSURI"

A _____

B _____

a III-a temă „GEOGRAFIE ȘI GASTRONOMIE"

1 A B C	2 A B C	3 A B C	4 A B C	5 A B C	6 A B C

a IV-a temă „MIRODENII ȘI CONDIMENTE"

1 da / nu	2 da / nu	3 da / nu	4 da / nu	5 da / nu	6 da / nu

a V-a temă „ALUAT FRAGED"

Indicați numărul casetelor în care se află greșelile

Nr. ☐ Nr. ☐

a VI-a temă „COPIII TREBUIE SĂ CREASCĂ"

Subliniați numărul caloriilor necesare și cele două elemente mai importante

a 1700	b 4000	c 2500	d 3500	e glucide
f lipide	g proteine	h săruri minerale	i vitamine	j apă

a VII-a temă „EPOS GASTRONOMIC"

1. Autorul și opera _____
2. Autorul și opera _____
3. Autorul și opera _____

NUMELE ȘI PRENUMELE (majuscule)

STRADA (majusc.) NR. BLOC

SC. ETJ. AP. LOCALITATEA (majuscule)

SECTOR JUDEȚUL (majuscule)

OFICIUL POȘTAL (majuscule)

PROFESIA (majuscule)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Kant și ora exactă

Cunoscutul filozof german Immanuel Kant (1724—1804), burlac convins, era un om extrem de tipicar și cu anumite tabieturi. Unul din obiceiurile sale era acela de a-și face plimbarea de după-amiază la ore fixe, atît de precis, încît vecinii săi, din orașul Königsberg unde locuia, cînd îl zăreau la plimbare, își reglau ceasurile dacă acestea nu indicau cumva ora exactă la care obișnuia Kant să se plimbe. Kant s-a ocupat de altfel și de științele exacte, și este cunoscută teoria sa cosmogonică, rămasă în istoria științelor, sub denumirea de „Teoria lui Kant și Laplace", teorie la care a contribuit și marele matematician și astronom francez Laplace.

Se povestește că, într-o seară, Kant a constatat că ceasornicul său de perete s-a oprit, întrucît servitorul lui, fiind liber în acea zi, uitase să-i întoarcă arcul. Cum nu mai avea alt ceasornic la dispoziție, pentru că propriul ceas de buzunar era dat la reparat, s-a hotărît să plece în vizită la un prieten, Schmidt, situat la o depărtare cam de 2 km, spre a afla ora exactă.

De îndată ce a ajuns la amicul său, a privit pendula acestuia. Apoi a stat de vorbă cu el, cîteva ore, după care, și-a luat rămas-bun și a plecat, uitîndu-se încă odată la pendula prietenului, în momentul plecării. A pornit spre casă cu același pas măsurat, pe care îl avea de peste două decenii.

Kant nu cunoștea însă cam cît durează drumul de la Schmidt pînă la locuința sa, întrucît amicul se mutase între timp în alt cartier și nu-l mai vizitase pînă atunci. De îndată ce Kant a ajuns acasă, a potrivit limbile pendulului la ora exactă. **Știți oare, cum a realizat această performanță?**

Unde-i leul?

Cititorul nostru **JEAN MARIN CHICIU, contabil, din București,** ne trimite ceva pe specificul profesiunii sale. Cum sîntem siguri că printre cititorii noștri se mai află și alți contabili, ne-am gîndit că n-ar fi rău să publicăm materialul primit. Nu de alta, dar, s-ar putea să fie de folos... la socoteli. (Curios lucru însă că în general, niciodată nu prea s-au împăcat contabilii cu inginerii, deși atît unii cît și ceilalți, jonglează cu cifrele. De ce, oare?).

Deci, trei călători ajung la un han și închiriază o cameră pentru a se odihni. Hangiu le-a cerut la fiecare cîte 10 lei. După cîtva timp, s-a răzgîndit, părîndu-i-se că a pretins cam mult. L-a chemat pe fiul său, dîndu-i 5 lei, pentru ca acesta să-i restituie drumeților. Băiatul și-a oprit însă 2 lei, dînd numai cîte un leu fiecărui călător. Aceasta înseamnă că, pe drumeți îi costa camera numai 9 lei în loc de 10 lei, de persoană. În total, deci, toată chiria pe o noapte, pentru întreaga cameră era egală cu $3 \times 9 = 27$ lei. Cum băiatul își oprise 2 lei, iar chiria achitată era 27 lei, adunînd 2 lei la cei 27 lei, se totalizează 29 lei. Totuși, oamenii noștri plătiseră inițial 30 lei în total. **De ce nu iese socoteala? Unde-i leul, de la 29 lei pînă la 30 lei? Sau, în termeni mai contabilicești, de ce nu iese bilanțul?**

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Apa

Sigur că există, iar elevul ar primi o notă foarte bună, dacă profesorul nu este de „modă veche" ca aceia de pe vremea lui Creangă.

Nu de prea mult timp, a fost descoperită așa-numita „super-apă", cu proprietăți foarte diferite de cele ale apei obișnuite. La această descoperire au contribuit cercetători din mai multe institute, precum sovieticii Fedjakin și Derjaghin, americanii Lippincot și Cessac, de la Universitatea din Maryland, precum și Stromberg și Grand, de la Institutul de meteorologie din New-York.

Un amănunt, pentru cei amatori de „botezări": cu super-apa nu se prea pot înfăptui asemenea „minuni" întrucît se pare că este cam toxică. Regretăm.

Distracții matematice

Una din căile de rezolvare este următoarea, unde nu se face uz de nici un fel de truc:
1 = 1 + 2 — 3 + 4 — 5 — 6 + 7 — 8 + 9
O altă posibilitate de rezolvare poate fi însă și aceea de mai jos, în care se folosește un mic truc matematic, și anume, alăturarea unor cifre, două cîte două, astfel încît să se obțină diverse numere, fără a se schimba totuși ordinea cifrelor:
1 = 1 + 23 — 45 — 67 + 89.
Bineînțeles că acestea nu sînt singurele soluții posibile. Încercați, și vă veți convinge!

Mușteie și perspicacitatea

Dacă din 5 muște, aflate laolaltă pe o masă, reușim să ucidem cu palma două, pe masă vor rămîne doar cele ucise, pentru că celelalte își vor lua zborul imediat. Unii ar fi tentați să spună că rămîn trei muște, întrucît se știe că 5 — 2 = 3. În realitate, ele nu rămîn, ci zboară.

Un astfel de raționament trebuie să ne facă să gîndim mai bine, atunci cînd se pun întrebări, pentru că, după cum se remarcă, nu totdeauna răspunsurile juste sînt cele ce apar la prima vedere.

POȘTA CITITORILOR

La întrebările noastre în nr. 703 din 27.03.71, al revistei, au răspuns corect următorii cititori: **DAN SAVA,** elev anul la Liceul nr. 2, Tecuci, jud. Galați; prof. **GH. BRAȘOVEANU-URLAȚI,** București; **RADU C. CODILĂ,** elev la Șc. generală nr. 7. Giurgiu, jud. Ilfov; **GEORGETA MIOCA,** elevă la Liceul de cultură generală, Orașul Victoria, jud. Brașov, **LILIANA TOMESCU,** elevă cl. a VII-a B la Liceul din Buziaș; **GHEORGHE DANCEA,** elev cl. a V-a, satul Pociorelișteni, nr. 52, com. Curătele, jud. Ilfov; **EMILIA MUSCA,** elevă, cl. a VIII-a C, Slatu.

Mulțumim tov. ing. **MIHAI ȘUTEU** din Cluj pentru materialul trimis, căci nu-l putem publica, pentru că ar însemna să repetăm: o operațiune demănătoare de verificare a înmulțirilor a mai fost publicată în paginile revistei. Poate aveți alte sugestii? Le așteptăm cu plăcere.

Tov. **AUREL BALTEANU,** din Arad: La calculul făcut de dv., au existat mai multe greșeli. În primul rînd, nu se admit două numere inversate. Ori dv., ați scris inversat și pe 84 și pe 52. Ar fi trebuit să fie inversat numai unul singur, de exemplu 25, în loc de 52, în al doilea rînd, numărul de control nu este 326 ci 362.

Efectuînd corect operațiile, este amuzant că se ajunge tot la rezultatul 10 — 7 = 3, dar acest 3 se referă la numărul 52 sau 25, pentru că 5 — 2 = 3. Sperăm că acum v-ați lămurit. Pentru a se lămuri însă și ceilalți cititori, menționăm că tov. Aurel Bălteanu se referise la procedeul de verificare a erorilor de inversare a cifrelor prin regula lui 9 — la adunare — procedeu indicat de tov. **A. DUMITRESCU,** din București și care a fost publicat în numărul nostru din 27 martie 1971.

Procedeul este totuși corect, poate puțin cam laborios și nu dă rezultate decît în cazul unei singure inversări de cifre dintr-un șir de mai multe numere ce trebuie adunate.

Ing. Liviu MACOVEANU

O PREJUDECATĂ CĂPTUȘITĂ DE ALTA

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

...Și totul s-a terminat aidoma unui vis. Părinții fetei și-au regăsit, poate, liniște sufletească, pe cînd eu... Eroina existenței mele de cîțiva ani încoace se mai gîndește la mine?

1961. Lucram într-o uzină metalurgică din S. Am plecat cu o delegație la B, într-un schimb de experiență. La întoarcere, în același compartiment, înfiripăm o conversație cu domnișoara L. Fiind trenul aglomerat, nu ne așezarăm toți colegii la un loc. Deodată, unul din colegi, văzîndu-mă în discuție cu fata, deschide ușa și spune: „Tovarășe inginer, veniți să mîncați ceva cu noi". Am păliit nițel și, cerîndu-mi scuze fetei, m-am dus. La revenire, fata mă întreabă dacă-s inginer, nu mai pot să dau înapoi, zic „da". Realitatea era însă că nu eram inginer... În fine, după cîteva zile mă trezesc cu un telefon de la L: mă tatona dacă n-aș fi dispus să corespondăm. După trei ani de corespondență banală, fără vreo promisiune certă (ea era studentă), cunosc între timp o zeiță de fată, T. Cu T mă căsătoresc. Viața mea s-a schimbat brusc: adio prieteni de „șpriț", adio nopți pierdute, adio fete... Simțeam că sînt cu adevărat bărbat și că o dată cu căsnicia, îmi asumasem o mare răspunsabilitate (o parantez: mă mutasem cu serviciul în alt oraș). Cu L. am întrerupt orice corespondență... Dar dintr-o mulțime de motive pe care nu le mai enumăr aici, între mine și soția mea a intervenit ruptura (în 1964). Și după ani, întîmplarea face să plec din nou spre B, la înapoiere ajung în gara A. (de unde era fosta mea corespondentă, studenta L), îi știam adresa, cobor, vizez biletul de întrerupere și mă duc acasă la ea (nici acum nu știu ce anume m-a determinat să cobor în A). Revederea a fost emoționantă, nu se căsătorise, tot se mai gîndea la mine. M-a prezentat părinților care mă cunoșteau și ei din scrisori, și m-au plăcut din prima clipă... Am făcut revelionul 1967 la A, la fel și cel din 1968/69. Cu trecerea zilelor simțeam că încep să iubesc cu adevărat această familie ca pe proprii mei părinți. Părinții fetei așteptau doar hotărîrea mea, pentru a fixa data căsătoriei. Darul de nuntă era tentant: un autoturism... Dar data n-a mai fost fixată. Am uitat să vă spun că părinții fetei mă credeau de asemenea inginer. Și uite c-a venit și ziua „fatală" în care a trebuit să afle ceea ce sînt. Și totul s-a terminat frumos, așa cum a început în 1961, cînd eram amîndoi cu mulți ani mai tineri, fără nici un reproș măcar.

Acum am 31 de ani. Lucrez pe un șantier mare, sînt adjunctul șefului de lot. Cum arăt? Destul de bine încă: am 1,85 m. înălțime, greutatea 82 kg, ochi căprui, păr negru și sînt, bineînțeles, brunet. Ce am de gînd? O să vi se pară ciudat, cu toate că

CURIER SĂPTĂMÎNAL

unii, în situația mea, s-ar mulțumi cu venitul lunar: 2 600 lei. Eu însă tind mai departe. În acest an voi da examen la facultate, secția fără frecvență, ca să am și eu un „titlu" după care aleargă atîția părinți și atîtea fete. Dar cu sufletul bun și cu omenia cum rămîne, cu priceperea în muncă, sau cu hărnicia, care nu-s întotdeauna dublate de patalamale?

Cu deosebit respect,
Slim"

Scrisoarea dumitale ridică, într-adevăr, o problemă interesantă: mentalitatea unora (sînt destui, de ce n-am recunoaște) care cred că un titlu este suficient pentru a asigura propria lor fericire, sau fericirea propriilor copii. Mi-a plăcut, crede-mă, și reacția dumitale la ceea ce s-a întîmplat: sînt convins că vei da examen la fără frecvență, sper să reușești și aș fi foarte amuzat să știu, peste ani, că le-ai trimis acelor părinți mînați de prejudecăți, o carte de vizită pe care să scrie numele și titlul mult rîvnit (de ei, și acum — de ce nu — și de dumneata).

Pe de altă parte, ca să fim sută la sută obiectivi și corecți, să nu-i judecăm aspru numai pe ei, ci (da, dragă Slim, ăsta-i adevărul) și pe... dumneata. Cu prea multă seninătate treci peste *minciuna* pe care ți-ai întemeiat relațiile cu L. și cu familia ei. Era o minciună crasă, hai să admitem că, inițial, erai nevinovat, dar apoi, timp de 9 (nouă) ani să nu găsești un moment potrivit, favorabil repunerii în drepturi a adevărului, e de neadmis. Minciuna dumitale prelungită trădează nu atît o lipsă de cinste, de caracter (pe care, totuși, ce vrei, le umbrește — din punctul de vedere al celor care așa știau, așa te socoteau, așa te tratau), cît tot o prejudecată, dacă vrei chiar „căptușeala" prejudecății familiei din A: ți se părea că nu ești suficient de „evoluat" pentru o absolventă de facultate... Trebuia să pui lucrurile la punct măcar atunci, în 1967, cînd ai revenit, asta ar fi fost prima condiție(a dumitale față de dumneata) pentru reluarea unor legături întemeiate pe un neadevăr flagrant. În sfîrșit, faptul că îți să-ți iei revanșa (cucerind un titlu pe care altul ți l-a dat în glumă și apoi l-ai acceptat atîția ani), demnostrează că n-ai avut nici o intenție încorectă, că îți să dovedești asta unor oameni de care te-ai legat, din nefericire așa cum am arătat mai sus, pornind la drum cu stîngul.., Deci, la admitere!

P. S. Anunțăm pe toți cei care au trimis scrisori — prin intermediul redacției — pentru Sanda A. — Adjud și Svetlana I. — Timișoara, că au fost expediate la adresele respective.

REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS • REBUS

ÎN VINCLU

ORIZONTAL: 1. Se ivesc... ițe! — ...și le descurcă singur. 2. Căzut din... rai. — Ascunde adevăratele sentimente. 3. Pe lîngă casă... (pl.) 4. Este deosebit. — Neștiutoare (fig.) — Nici da, nici ba... 5. Binevoitori (fig.) — Ramificație... curgătoare. 6. Bună pentru... afumat. — A fost de demult... zău așa! 7. Rival... — ...și prieten (pl.) — 8. Gazdă bună în... cortul său. — Merge cu baladele... (sing.) 9. Cînd sînt patru, fac praf în jurul lor... — Merg înapoi sau zboară cînd se dau peste cap... — Fin și înțepător. 10. Pe ce?! — Cît Everestul... 11. Nu prea are ce spune. (fem.) — Înțepător... dar nu și fin.

VERTICAL: 1. Special pentru mușchi... (pl.) — E în stare. 2. De la Adam și Eva... — Apără pe dueliști. 3. Anexe arhitecturale. 4. Cărare! — Face sute și mii... Te respinge... 5. Se concentrează... (pl.) — Primul leagăn. 6. Extract de... prună. — Înscrise la vamă! 7. Te stimulează la întrecere. — Descoperit la... o nevoie (pl.) 8. L-a plîns pe El-Zorab... — Ea, El... și Luna. 9. Bat popii... — Se înroșesc cînd sînt primiți cu căldură... — Schimbă itinerariul C.F.R... 10. Însemne la șapcă! — Goliath. 11. Are secrete... (fem.) — Face gura pungă.

Gh. Em. NICOLAU
Sighișoara
Eugen RUSU — Cluj

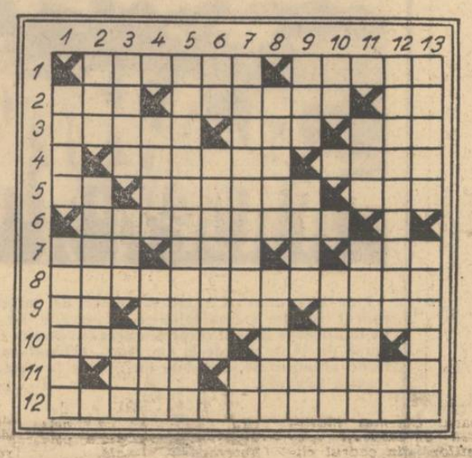

PATOLOGIE FIGURATĂ...

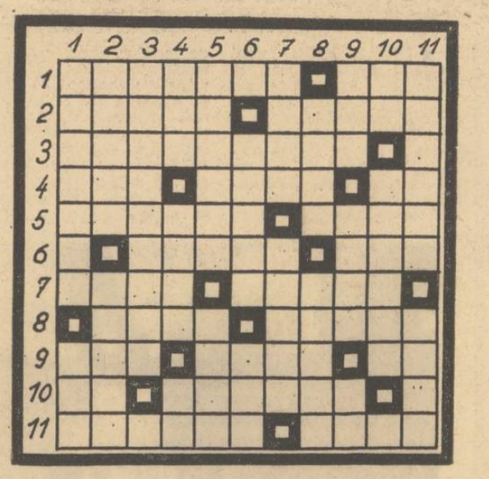

ORIZONTAL: 1. Inexistent pentru... OZENĂ. — PESTA (pl.) 2. COLOANA VERTEBRALĂ... la masculin. — Nu respectă... REGIMUL. — Udrea Gheorghe. 3. COLITĂ (pl.) — Specie de moluște gasteropode. — PLEUREZIE (pl. fig.) 4. Seamănă oarecum cu... VĂRSATUL (neart.) — ACIZI. 5. Theodor cel mic... — OPACIFIAT (fig.) — RĂNITĂ (fig.) 6. GRIPA (fig.) 7. EMBRIONI (fig.) — Riu în Bavaria. — Onomatopee. 8. Are TENSIUNE... (pl.) 9. În plină GRIPĂ! — Există... (fem.) — APENDICE (fig.) 10. Varietate de MUȘCHI (med.) — Asociați la bine și la rău... 11. Drac (pop.) — Dozează MEDICAMENTUL... 12. MAT.

VERTICAL: 1. Apărare împotriva bolilor! N. R., fig.) — Știe ce este Șahul... 2. Prefix pentru PUROI (med.) — Strigăt (pop.) 3. Arab (pop.) — PNEUMONIE... în convalescență! — Unde face porcul... GUTURAI, 4. Contingent (ad.) — CREIER (poet.) 5. POJAR. (fig.) 6. Sufix. — Face... ICTER. 7. LEPRĂ (fig.) — Barbu Ștefănescu. 8. VINĂTAIE!? — CHIRURGUL... Iuat peste picior. 9. Localitate în Portugalia. — Individualități (fig.) — Localitate în Panama. 10. Radu Tudoran. — Populație din U.R.S.S. (sing.) 11. Localitate în R.P. Ungară. — Ocazii pentru ENTORSE de gleznă... (pl.) 12. ZONA (zoster N.A.) — TEN! 13. Din Marea Egee. — Atins pînă în adîncul INIMII... (fig.)

Zaza RANETESCU

Cuvinte rare: ZUA — NAB — PAM — IEL — OIA — OLA — ACS

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

NICOLAE IORGA

ORIZONTAL: Botoșani — Iași — Universală — Ur — C — Na — C — Litere — Ultra — O — Paris — Raa — Rodos — As — Europa — Acat — B — St — Semănători — Tară — Ina — E — Az — I — Una — I —Presa — Sc — Ti — Otoman — Academie — Mart — Surinam — Genii — At — Văleni — Atn.

GÎNDURI

ORIZONTAL: Castor — Miar — Ore — Riposta — S — Pansament — Caracter — A — Călimară — Ac — Roade — Ilari — Al — Animal — T — Ias —Tri — Tio — N — Preț — Bita — Ilia — Icosar — Contestație.

Nell COBAR

— Ce faci, nu-ți scoți pijamaua?

MATTY

— Fără cuvinte

Adrian ANDRONIC

— Și ești sigur Marine că prin părțile astea nu trăiesc șerpi cu clopoței??? !!!

V. TIMOC

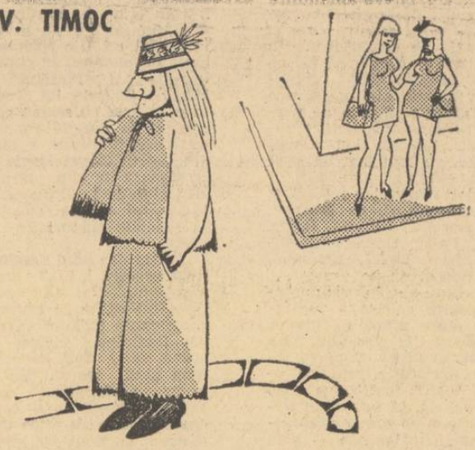

— Nu crezi că ar fi timpul să trecem și noi la maxi?

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat: victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv.

Geamul de la apartamentul Bunicului a fost spart un bolovan. Bunicul este amenințat deschis. Ce legătură poate exista între amenințarea brutală și cazul Cornelei Iovan? O nouă întrebare care se adaugă la multele întrebări existente și rămase încă fără răspuns. Bunicul își continuă încă, cu și mai multă energie investigațiile.

12 Il găsi pe doctor în camera de gardă, discutînd despre un caz grav și, după calmul cu care îi numărau zilele bolnavului aflat în discuție, înțelese de ce Dumitriu nu era din cale afară de afectat de decesul celeia pe care, cel puțin din spusele lui, o omorise. Dumitriu ieși pe coridor și după ce Bunicul se recomandă și își arătă imputernicirea, amîndoi, detectiv și medic, se duseră într-o rezervă liberă ca să poată sta de vorbă în liniște.

— Domnule doctor, știu că sînteți surprins de această vizită pe care o socot și eu la fel de neplăcută, dar meseria este meserie. Ați comis un accident de circulație soldat cu moartea unei tinere: Camelia Iovan. Domnule doctor, ce părere ați avea dacă v-aș spune că eu am serioase îndoieli în privința faptului că dumneavoastră ați omorît-o?

Doctorul făcu niște ochi mari și dacă pînă atunci fața lui fusese calmă, după cuvintele rostite de Bunic chipul i se îmbujoră ușor, iar trăsăturile i se crispară.

— Domnule inspector, cred că așa vi se spune — Bunicul înclină din cap — ca să fiu sincer, nu numai că nu-mi este plăcut să discut de acest accident tragic, dar, credeți-mă, am momente, cum este cel de acum, în care cu greu îmi pot stăpîni spaima. Am suferit un șoc teribil. Ca medic și chirurg, sînt obișnuit mai mult să tai în alții și să constat durerea într-un perimetru în afara mea. Tocmai de aceea am crezut pur și simplu că înnebunesc. Numai munca de fiecare zi, o muncă epuizantă, mă mai poate scoate din această stare și iată-vă pe dumneavoastră... Am greșit. Să știți că nu eram amețit și cred că aș fi putut evita accidentul dacă fata aceea n-ar fi dorit cu orice preț să moară.

— Domnule doctor, s-a aruncat în fața mașinii?

— N-aș putea spune, cu toate astea a apărut așa de brusc, încît aproape că am avut senzația că s-a aruncat. De ce însă tocmai în fața mașinii mele? Știu că mă paște închisoarea și, credeți-mă, aș suferi mai ușor rigorile legii dacă aș fi convins că sînt pe deplin vinovat, dar așa...

— Domnule doctor, sînteți un chirurg cunoscut, mi-a vorbit de dumneavoastră multă lume și chiar locotenentul Prodan, care anchetează acest caz este din cale afară de nefericit. Dumneavoastră, mi se pare, i-ați dat telefon după ce fata a murit...

Dumitriu zîmbi vag, șters aproape.

— Da, l-am operat și aveam numărul lui de telefon... Am încercat... Adică nu vreau să ascund că doream să ancheteze acest caz cineva care să mă cunoască, nu că aș fi avut ceva de ascuns, dar vroiam să fiu înțeles...

— Tocmai asta și vrem, domnule doctor, să vă înțelegem și, în măsura în care putem dovedi nevinovăția dv., să o dovedim.

— Vă mulțumesc, domnule inspector, dar chiar dacă s-ar constata că, fie și numai în parte sînt de vină, indiferent de intenția ei de a-și curma zilele, povestea asta îmi va lăsa în suflet, domnule inspector, un imens regret pentru toată viața...

— Domnule doctor, puteți, cît mai scurt cu putință — de altfel vreau să vă spun că nu e vorba de un interogatoriu, ci de o pură formalitate —, să-mi povestiți cum s-au petrecut lucrurile? Pentru mine și mai ales pentru dumneavoastră este foarte important să știu în amănunt cum s-au petrecut lucrurile.

— Era ora două noaptea și mergeam spre spital. Am primit un telefon că unul din pacienții mei, operat cu o zi înainte, nu se simte bine și mă grăbeam să ajung cît mai iute. Străzile erau pustii, burnița, nu eram decît eu și cu gîndurile mele, ca să fiu sincer mă gîndeam la soarta bolnavului cînd, dintr-o dată, văd o fișie neagră în fața mașinii. Am crezut că ștergătorul face o cursă greșită, dar reflexul a fost mai puternic decît ceea ce gîndeam eu în momentul acela. Am frînat brusc, uitați, și acum mai port semnul acesta în frunte din pricina loviturii de la parbriz, sau de la volan, nici eu nu mai știu bine. Am coborît. O roată trecuse peste picioarele fetei. Am urcat-o în mașină și am venit la spital. Împreună cu sora Otilia am încercat s-o operez. Totul a fost zadarnic.

— Sora Otilia era de serviciu?

— Da. Trebuia să fie pe secție de serviciu și un medic, dar numai cu două ore înainte de sosirea mea a fost anunțat că trebuie să plece la Cluj. Îi murise o rudă apropiată. Din această pricină am și fost chemat pentru bolnavul meu.

— În mașină, în timp ce vă întorceați la spital, erați singur, domnule doctor?

Dumitriu zăbovi o clipă cu răspunsul, apoi zise:

— Da, singur, de ce credeți că n-aș fi fost singur?

— N-am crezut asta.

— Atunci n-ați fi pus întrebarea, domnule inspector. Puțin psiholog sînt și eu, și dacă ați venit să discutați cu mine, vă rog să discutați deschis, așa cum discut și eu, spuse doctorul puțin iritat.

— Aveți dreptate, dar să știți, nu m-am gîndit la nimic neobișnuit. În fond, vreau să vă salvez, domnule doctor, nu numai de la închisoare, ci, mai presus de ea, doresc să elimin din dumneavoastră acea stare de vinovăție care îl urmărește pe om toată viața, așa cum prea bine ați spus.

— Am fost singur, domnule inspector.

— Cu toate acestea, acasă la dv. se știa că în noaptea respectivă sînteți de gardă, domnule doctor... Vedeți, mi-ați reproșat că nu sînt sincer, dar dumneavoastră de la bun început n-ați fost cu mine.

— De unde știți că trebuia să fiu de gardă? V-am spus doar că de gardă era doctorul Săvescu.

— Eu n-am spus, domnule doctor, că medicul Săvescu nu era de gardă. Am susținut că acasă la dumneavoastră se știa că sînteți la spital. Ori dumneavoastră mi-ați mărturisit acum cîteva minute că vi s-a telefonat acasă și de acolo ați plecat spre spital. De altfel accidentul nu s-a produs pe drumul de la locuința dumneavoastră spre spital — socotind drumul între două puncte ca cel mai direct, se înțelege — ci de la o altă locuință, bănuiesc, spre aceeași instituție în care ne aflăm.

— De unde știți?

— Domnule doctor, fiecare om cu meseria lui. Vă rog să fiți liniștit. Am întrebat la telefon. Mi-a răspuns o femeie, poate chiar soția dumneavoastră, dar am întrebat în așa fel încît niciodată n-o să-și închipuie că am urmărit altceva decît, ca un vechi pacient al dumneavoastră — așa m-am recomandat — să aflu la ce oră ați plecat la spital, deoarece aveam o întîlnire. Deduc, din moment ce nu v-a spus, că nici azi noapte n-ați fost acasă, nu-i așa?

— Ce urmăriți, domnule inspector?

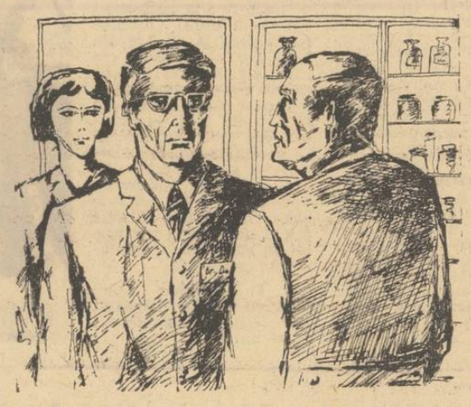

Desen de Dorin DIMITRIU

— Să vă salvez, domnule doctor, doar v-am spus. Și pentru că sîntem între bărbați, vă pot spune că ați fost la sora Otilia, acolo ați dormit, și dacă ați dormit acolo, sora Otilia, în noaptea aceea, nu putea fi la spital.

— A fost, cum îndrăzniți să...

— A fost dar a venit cu dumneavoastră, domnule doctor. Ați plecat de la ea și ați venit cu ea. Și atunci mă întreb de ce v-a însoțit? Știa că pe drum o să călcați neapărat pe cineva cu mașina și trebuia să vă fie de ajutor? Sau v-a însoțit pur și simplu din sentimente pe care le înțeleg și la nevoie le pot chiar încuviința?

Ușa se deschise și în cadrul ei apăru o soră brunetă, sora de care vorbise Panaitescu, și care după părerea galantă a detectivului, era mult mai frumoasă decît o descrisese șoferul.

— Domnule doctor, spuse sora, destul de surprinsă de prezența unui străin acolo, pacientul este pregătit pentru operație...

— Nu vreau să vă reții, domnule doctor, spuse Bunicul uitîndu-se după fata care închizînd ușa își mușcase buza de jos, semn în ochii Bunicului, că era în mod real îngrijorată.

— M-a însoțit, continuă doctorul, ca răspuns la întrebarea detectivului.

— Este deosebit de frumoasă, domnule doctor, și vă înțeleg, cu toate că, după cîte știu, are exact vîrsta fiicei dumneavoastră mai mari, poate cu două luni mai mică...

— Domnule inspector, este vorba de viața mea intimă...

— Și de moartea unei vieți tinere care putea avea și ea o viață intimă, domnule doctor, spuse Bunicul. Am să vă mai caut și v-aș sfătui, dacă sînteți tulburat, să lăsați pe altcineva să opereze.

— Este o intervenție de rutină, mărturisi medicul pe un ton moale, și, lăsîndu-l pe Bunic singur, se îndreptă spre sala de operații.

— VA URMA —

SITUAȚIA ÎN „CUPA DAVIS" – 1971

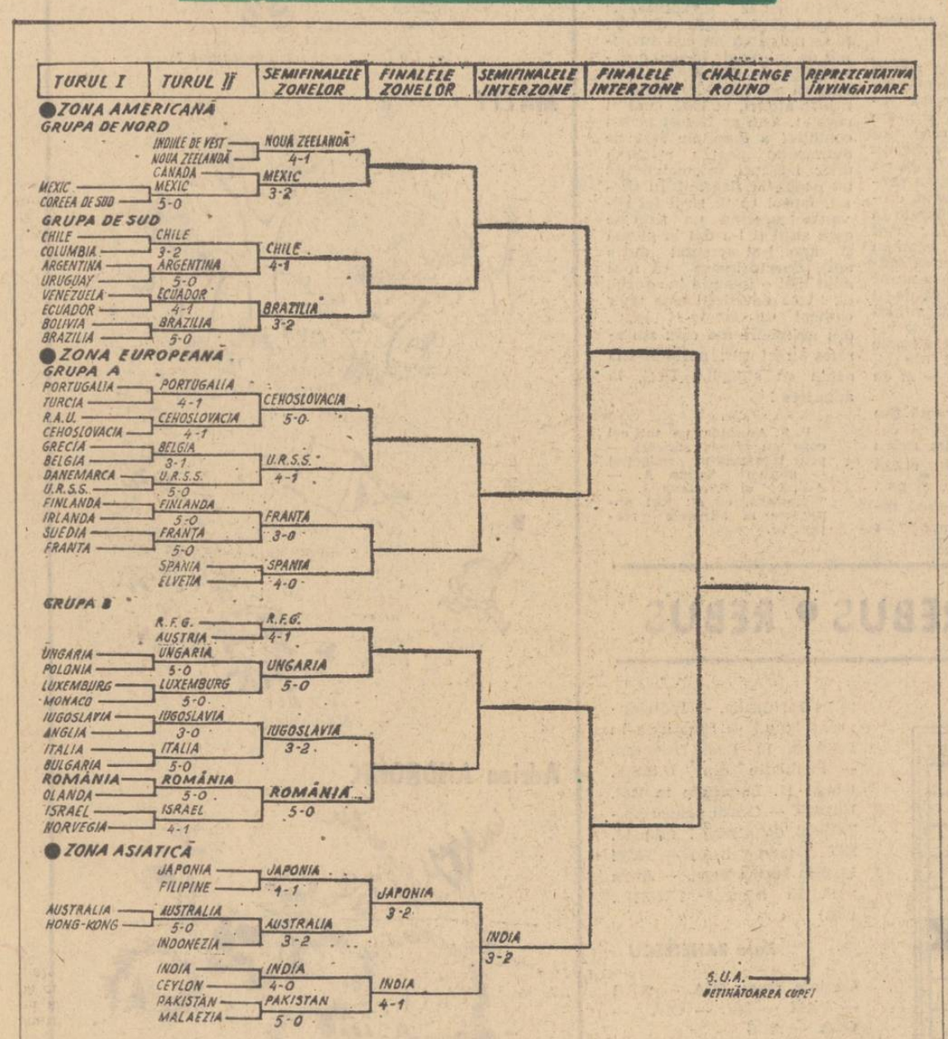

În cursul acestei săptămîni echipa Mexicului a întrecut cu 3 — 2 pe cea a Noii Zeelande, calificîndu-se pentru finalele zonelor.

Sub tribunele centralului de la Roland Garros se găsesc o seamă de încăperi cu diferite destinații, printre care și o mică sală de conferințe. Prin tradiție, aici participanții la ultimul act al faimoaselor campionate internaționale ale Franței sînt invitați să stea de vorbă cu reprezentanții presei mondiale. Aici, pe cele două fotolii de onoare, au luat loc din anul 1891 (cu excepția perioadelor războaielor mondiale) învinși și învingători celebri, ca Decugis, Cochet, Borotra, Lacoste, Perry, Bernard, Patty, Drobny, Rosewall, Santana, Layer, Emerson, Stolle, Roche.

Ilie Năstase și-a înscris numele în această galerie a jucătorilor de mare faimă ca învins. Istoria Roland Garros-ului, ne-a completat, în urmă cu citeva zile, într-o declarație, jucătorul american Stan Smith, va consemna însă că, în fața unui adversar într-o formă extraordinară, campionul român — deși a venit pe teren după o gripă făcută pe picioare în timpul campionatelor — a dat o luptă acerbă în care a oferit miilor de spectatori care au umplut tribunele Roland Garros-ului un mare spectacol de tenis.

Am să trec peste ecourile de presă și părerile cronicarilor de specialitate consacrați de peste hotare. Ele continuă să rămînă total eclipsate de excelentul comentariu al lui Ion Țiriac, care a însoțit transmiterea în direct a pasionantei finale. În schimb îl vom cita în continuare pe Stan Smith, dar nu în rolul de învins al lui Ilie Năstase, ci în acela de membru în consiliul de direcție al Marelui premiu F.I.L.T. Spusele lui Smith sînt actuale, mai cu seamă că ele au referiri la marele premiu, la întîlnirea România — Iugoslavia din cadrul Cupei Davis care se desfășoară în clipa de față pe centralul de la Progresul, cît și la tabelul de mai sus, solicitat în repetate rînduri de cititorii noștri.

„Ediția din anul acesta a Marelui premiu F.I.L.T. are o mai mare amploare, a urmat Smith. Circuitul cuprinde acum 36 de campionate (printre care și turnee feminine, incluse pentru prima dată) față de 20, cîte erau anul trecut. Sînt patru grupe de campionate, A, B, C, D. Cîștigătorul unui campionat din categoria A primește 40 de puncte, în timp ce cîștigătorul unuia din categoria D un număr mult mai mic. Acest sistem a permis lui Kodes, care în urma turneului de la Palermo avea doar 9 puncte, iar Năstase 39, să totalizeze acum, după Roland Garros, 79 puncte, doar cu 10 puncte mai puțin decît Năstase".

„Este în studiu, a mai declarat Smith, posibilitatea ca la una din edițiile viitoare ale circuitului Marelui premiu să fie incluse și unele etape ale Cupei Davis, de pildă începînd de la semifinalele zonelor. Întîlnirea de la București, România—Iugoslavia ilustrează din plin cît de spectaculoase pot fi întîlnirile din cadrul Cupei Davis în această etapă". În încheiere jucătorul american a adăugat cu intonații de umor că românii au toate șansele să ajungă din nou, ca în 1969, în Challenge-Round, mai cu seamă că știu să doboare pe jucătorii mai masivi. Dacă la Paris, Năstase a scos din luptă pe doi „vlăjgani" americani (Smith și Froehling) la București nu va mai avea nici cum dificultăți cu iugoslavul Iovanovici și apoi cu Bungert în întîlnirea cu R.F.G..

Prin urmare Smith a dat un pronostic : vom învinge reprezentativa Iugoslaviei și apoi pe aceea a R.F.G. În continuare, în cazul cînd echipa Cehoslovaciei va reuși să întreacă în etapa de față formația U.R.S.S. nu ar fi exclusă (adaugînd la eventualitatea unei victorii românești, în deplasare, asupra formației Încăi, în semifinalele interzone) o revanșă a lui Ilie Năstase asupra lui Kodes.

Încrezători în puterea lor de luptă, urăm jucătorilor noștri pentru meciul de față „succes", iar pentru mai departe : „cu Salatiera în avion, spre București !"

Paul CERNESCU

DINAMO SAU RAPID?

de Valeriu MIRONESCU

În timpul cînd se juca derbiul campionatului, mă aflam la distanță mare nu numai de stadion dar și de țară. Așa că am privit duelul Dinamo — Rapid „de la distanță", imparțial. Cînd scriu aceste rînduri, nu știu care este rezultatul, știu doar că indiferent de acesta, ori Dinamo, ori Rapid, una din două, va cîștiga titlul național. Ce se va întîmpla mai departe ? Mai departe, una din două va juca în Cupa campionilor. Pentru noi, problema asta s-a rezolvat totdeauna după cele mai ciudate principii: important nu e să cîștigi, ci să participi. Unii, gîndindu-se la Dumitrache și la Dinu, au iluzia că Dinamo e o echipă tare. Iluzie optică, sau de suporter cu vederea slăbită de pasiuni. Alții, gîndindu-se la Răducanu și la Dumitru, sînt convinși că Rapid e o echipă tare. Firește, din nou, iluzie.

Dacă din cele două echipe lidere s-ar face una singură, probabil aceasta ar obține rezultate mai bune decît U.T.A., însă fiindcă așa ceva nu e posibil, mult mai probabil, e că viitoarea „competitoare" la C.C.E. se va opri la punctul obișnuit. Colac peste pupăză, se așază programul de la toamnă al echipei naționale, încărcat și foarte dificil. Are asta vreo importanță pentru participanta la cupa europeană ? Are, se înțelege, foarte mare importanță, fiindcă dinamoviștii sau rapidiștii vor juca pe două fronturi externe, plus campionatul intern. Mai grav e că ambele nu suportă bine șocurile înfrîngerilor. După eșecul de la Bratislava, Dinamo și Rapid n-au fost în stare să cîștige meciuri, nici „în deplasare", „nici acasă". Greul la aceste echipe îl poartă cîte un nucleu de jucători internaționali. Cînd ei cedează, în special pe plan psihic, se duce de rîpă performanța. Așa ceva n-ar fi posibil dacă cluburile fruntașe ar dispune de loturi puternice din care să se alcătuiască formații echilibrate ca valoare pe posturi și compartimente.

La fiecare sfîrșit de primăvară — a devenit un soi de automatism — solicit atenția celor interesați și imputerniciți cu capacitatea de a decide, asupra înscrierii formale a echipelor românești la întrecerile continentale intercluburi. Zic, formale, atîta vreme cît autoritățile fotbalistice nu se vor hotărî să fortifice reprezentativele noastre imediat după încheierea campionatului de față.

În definitiv, ce-ar fi de făcut pentru patru echipe ? E vorba de campioană, de cîștigătoarea Cupei și de cele două participante la întrecerile pentru trofeul U.E.F.A. care vor fi alese, obligator, dintre formațiile clasate în primele trei sau patru locuri.

Condiția de bază, liberalizarea firească a transferărilor, nu numai de „jos în sus" ci și între cluburile din aceeași categorie, ar alcătui cadrul general propice. Însă pentru cele patru echipe — indiferent care vor fi ele, Rapid sau Dinamo, Farul, „U" Craiova, Steaua, sau altele — să se instituie un regim „prioritar" de transferări.

În ce ar consta această „prioritate" ?

Mai întîi, în cazul cînd mai multe cluburi solicită serviciile unui jucător, să se acorde prioritate dezlegării pentru clubul înscris într-una din competițiile europene. În al doilea rînd, dacă un jucător cere transferarea către un club înscris în întrecerile despre care vorbim, atunci această transferare să-i fie acordată „din oficiu", fără dezlegare. Știu, unii conducători de cluburi care s-au învățat cu mentalitatea de patron avînd drepturi discreționale asupra jucătorilor, vor protesta. Le semnalez însă că în țara noastră, în oricare sector de activitate și în orice specialitate, promovările sînt facilitate prin lege iar nu împiedicate. „Sectorul fotbal" nu se poate constitui într-o excepție. De asemenea, transferarea în interes de serviciu, în favoarea intereselor superioare — practică absolut curentă, perfect normală și utilă — nu poate fi exclusă, nici măcar frînată, tocmai într-un sport...

Vrem rezultate, ne supără contraperformanțele, însă, în același timp, răbdăm printre noi apucături de proprietar privat. Oare chiar nu ne dăm seama, nici după ani de înfrîngeri consecutive în competițiile europene, că procesului de alegere al elitei fotbalistice i se pun sistematic bețe în roate din partea unora ce nu văd nai departe decît lungul nasului ?

Cine vor fi reprezentanții români în cupele europene, interesează mai puțin, chiar deloc prin prisma discuției acesteia. Important e acum — cînd nu știm încă cum se numesc cele patru echipe — să ne decidem, să luăm decizia de a le fortifica. Altfel, mai bine să rămînă neînscrise, să stea acasă...

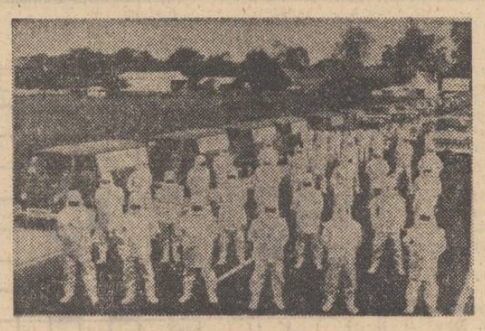

Este binecunoscut rolul echipelor de intervenții în cadrul curselor automobilistice. Fotografia de mai sus vă înfățișează grupul respectiv pregătit pentru cunoscuta cursă de 24 de ore de la Le Mans, echipat cu noi costume aluminizate, capabile să reziste la cele mai puternice incendii.

MOZAIC

● *INSTITUTUL CENTRAL de cultură fizică din Moscova posedă un muzeu unde se găsesc numeroase medalii, trofee și alte documente ale activității unor sportivi care au absolvit acest institut. Printre numeroasele exponate se află și un... tricou roșu, purtînd pe el nr. 200 cu care Vladimir Kuț a obținut două victorii la Jocurile Olimpice din 1956 de la Melbourne.*

● O INTERESANTĂ inițiativă se semnalează în S.U.A. A luat ființă o asociație a... spectatorilor sportivi, care-și propune... apărarea intereselor lor. Printre alte obiective ale asociației se numără promovarea unor spectacole sportive de înaltă ținută și fixarea unor prețuri de intrare cît mai accesibile spectatorilor.

● *ÎN FRANȚA există tradiționale întîlniri sportive ale... familiilor. Fiecare echipă formată din cîte trei membri (trecuți de prima tinerețe) își dispută întîietatea în cadrul a trei discipline sportive, respectivul punctaj care se acordă, ținînd evident seama de... vîrsta fiecărui membru (adică se folosesc formele handicap). O asemenea întrecere disputată în orașul Rimberlieu a luat sfîrșit după întreceri de înot, patinaj și tenis de masă cu victoria familiei tat la start pe cei doi Frappat care a prezensoți și pe... mama lor. La acest concurs au participat zece familii.*

● IN SCOPUL unei acțiuni de binefacere, la Londra, s-a organizat un meci de fotbal între o echipă masculină și una feminină. Succesul de casă a fost pe deplin asigurat, însă meciul nu a decurs conform așteptărilor. S-au semnalat numeroase abateri, tendințe de joc dur, ceea ce a determinat arbitrul să elimine doi jucători, și, față de evoluția din ce în ce mai stranie a jocului, să întrerupă definitiv întîlnirea înaintea scurgerii timpului regulamentar. În acel moment, scorul era 5—4 pentru echipa masculină...

Chiar pentru cei obișnuiți cu figurile celebre ale fotbalului mondial, le va fi greu să recunoască în această fotografie, pe unul dintre cei mai buni jucători din lume, Franz Beckembauer. Popularul jucător din R. F. a Germaniei, la solicitarea unei case de mode din München, a acceptat să prezinte un nou model de pardesiu.

Meciul de baschet masculin între formațiile universităților Notre-Dame și U.C.L.A. (Los Angeles) s-a încheiat cu una din cele mai mari surprize. Ultima echipă, considerată invincibilă, a pierdut cu 89—82, ceea ce a declanșat un entuziasm indescriptibil în rîndul suporterilor echipei învingătoare. Iată o scenă surprinsă după încheierea jocului : Austin Carr, eroul meciului, a fost purtat pe brațe și apoi adus în fața unui panou, pentru a introduce încă o dată (în mod simbolic) mingea în coș.

● *BADMINTON, unul dintre cele mai populare discipline sportive în Marea Britanie va fi prezent la... Jocurile Olimpice din 1972 de la München. Pentru a înlătura orice confuzie, trebuie subliniat că e vorba de un joc demonstrativ care va avea loc în ziua de 4 septembrie 1972.*

● *DUPĂ CALCULELE anticipative ale Comisiei de organizare la Jocurile Olimpice din 1972 de la München vor fi prezenți peste 4 000 de gazetari sportivi, plus 2 500 de tehnicieni ai agențiilor de presă și ai posturilor de radio și televiziune. Cifra aceasta record este fără precedent în istoria Jocurilor Olimpice.*

● NU MAI PUȚIN de 168 960 becuri vor fi necesare pentru funcționarea tabloului indicator cu litere și cifre luminoase care va funcționa la Jocurile Olimpice din 1972 pentru anunțarea (pe baza comenzilor electronice) a rezultatelor întrecerilor olimpice. Anunțurile de pe tablou pot fi modificate de 12 ori într-o secundă (cu o viteză de transmisie de 220 ori mai rapidă decît cea folosită în Mexic).

● *ORGANIZAREA Jocurilor Olimpice costă din ce în ce mai mult, din motive lesne de înțeles (număr mereu sporit de participanți, condiții tehnice mereu superioare, construcții tot mai multe și mai prețioase etc). Un ziar vestgerman a stabilit un tabel comparativ foarte original al acestei evoluții. Melbourne (1956): 160 milioane mărci, Roma (1960) : 400 milioane mărci ; Tokio (1964) : 540 milioane mărci : Mexico (1968) : 620 milioane mărci: München (1972) peste 2 miliarde de mărci.*

● ÎN CURSUL unui interviu Dan Ferris, secretar al forului american de atletism a declarat : „Vrem să luăm serios în discuție problema atleților profesioniști pentru a le putea permite ca în cursul anului 1972 să poată lua parte la întreceri". În asemenea împrejurări ar putea fi revăzuți pe pistele de alergări atleți ca Bob Hayes, Jim Hines, Earl Mc Callcuch, John Carlos, în prezent toți jucători de fotbal american profesioniști.

● *PENTRU prima oară în istoria atletismului, la Bonn s-a disputat o cursă de 400 m garduri pentru femei, (probă care se crede că o va înlocui pe cea de 200 m garduri). A cîștigat Sandra Dyson (Anglia) cu 61"1 urmată de Gisela Ellenberger (RFG) cu 62".*

● „RECORDUL MONDIAL" al probei de ștafetă 1 000x25 m, înot a fost doborît de elevii unui liceu din Noumea care au realizat timpul de 5h 17'17"2/10. Vechiul record aparține unui liceu din Marsilia. La această ștafetă participă 1 000 de elevi aparținînd aceluiași liceu.

● *DIN MOTIVE de securitate, pista stadionului din München care va adăposti întrecerile atletice în cadrul Jocurilor Olimpice, va fi acoperită cu tartan numai cu puțin timp înainte de începerea concursurilor*

INTERVIUL CITITORILOR CU LIA MANOLIU

La redacție au sosit peste 150 de întrebări adresate cunoscutei atlete.

Răspunsurile acesteia le vom publica în numărul 716 din 26 iunie a.c.

„VREAU SĂ AUD VOCEA COPIILOR MEI"

Un campion european de box (surdo-mut) își împărtășește impresiile

Campionul Europei la categoria mijlocie este boxerul spaniol surdo-mut Jose Hernandez. Recent, el a acordat un interviu ziaristului Juan Manuel Gozalo de la publicația „Pueblo". Pentru adîncile lui semnificații, publicăm mai jos unele răspunsuri consemnate de reporterul respectiv, prin intermediul antrenorului său, Caballero.

— Ce-ai găsit în box ?

— M-am găsit în primul rînd pe mine și apoi gustul pentru viață. Acum sînt un alt om...

— Ce te-a determinat să te apuci de box ?

— Sufeream foarte mult și-n primul rînd din cauza foamei. Familia m-a abandonat și trebuia să-mi cîștig existența exercitînd meserii minore.

— S-a găsit cineva să te ajute ?

— Nimeni, pînă la antrenorul Caballero.

— Ce este mai dificil : să boxezi sau să vorbești?

— A vorbi este mai greu. Sînt și surd. Ca să nu poți auzi este o chestiune teribilă.

— Constat însă că nu vorbești chiar așa de rău...

— Urmez cursurile unei școli de surdo-muți din Barcelona și tac progrese uimitoare.

— Ce-ți dorești ?

— Să devin campion mondial. Sînt campion al Spaniei și Europei, dar cel de-al treilea titlu va fi mai greu de obținut.

— Ți-e frică ?

— Înainte da. Acum, nu.

— Ce alt sport iubești ?

— Fotbalul. Eram pitic la Barcelona, dar federația nu mi-a aprobat carnetul de jucător.

— Ce mai aștepți de la viață ?

— Să aud ! Nu vreau să mor fără să aud muzică, fără să aud vocea copiilor mei. (Caballero intervine și precizează că Hernandez se va opera în acest scop).

— Ce auzi în timpul meciurilor de box ?

— Nimic. Doar liniștea. Văd însă spectatori care se ridică și aplaudă. Asta mă încurajează, îmi dau convingerea că sînt invincibil.

— Ai cîștigat mulți bani ?

— Foarte puțin, cu excepția ultimelor două întîlniri.

— Care este cea mai scumpă dorință ?

— A fi campion mondial și a auzi. Nu vreau să mor surdo-mut.

AUTOMOBILISM

Să stăm de vorbă

AL. ION și colegii săi a anvelopelor. Iată-le : 1. viteza și stilul cu care automobilistul se înscrie în curbă ; 2) reglarea și utilizarea frînelor ; 3) corecta reglare a roților directoare, în special a unghiului de fugă și convergență a roților ; 4) calitatea anvelopei.

ALEX. M. — Arad și **Adrian Ghimpu — Pitești:** Dv. ca și alți cititori ne cereți adresele uzinelor producătoare de automobile. Noi nu avem adresele tuturor uzinelor, ci doar ale unor reprezentanțe comerciale, dar acestea vă trimit prospecte doar atunci cînd exportă automobilele respective. Multe din lucrurile care vă interesează le puteți afla fie din revista noastră, fie din revista de specialitate „Autoturism", care prezintă o gamă mai largă de informații.

GH. COSORA — Vatra Dornei, L. CAROL — Aiud și mulți alți cititori ne cer să le spunem care este stadiul livrării autoturismelor. O astfel de situație se face la fiecare început al lunii. Iată care era situația la 1 iunie 1971 : pînă la această dată s-au satisfăcut toate cererile pentru autoturismul „Dacia 1100", precum și toate opțiunile pentru același autoturism, înaintate de cei înscriși la alte tipuri de autoturisme. În prezent, există condiții pentru satisfacerea în maximum șapte zile a celor care au vechimea legală de cel puțin 6 luni la C.E.C. și care doresc să intre în posesia unui autoturism „Dacia 1 100".

Ceva mai greu merg încă lucrurile cu livrarea autoturismului „Dacia 1300" ; acestea au ajuns abia la nr. 94 din luna mai, 1970. Există promisiuni că în trimestrul al doilea livrările să meargă mai repede. La alte tipuri de autoturisme stadiul livrărilor este următorul : la „Skoda 100 S" s-au onorat solicitările pentru toți cei înscriși pînă în luna martie 1971 — inclusiv ; la „Moskvici 408" s-au livrat autoturisme pînă la nr. 105 din luna decembrie 1969 ; la „Trabant 601" au fost onorate autoturismele pentru cei înscriși pînă în luna iunie 1968 — inclusiv. Cei care sînt înscriși la aceste tipuri de autoturisme și care doresc să opteze pentru autoturismul „Dacia 1100" pot face acest lucru la filialele C.E.C. din țară și vor primi în șapte zile autoturismul respectiv.

V. F. — Sibiu : Luați legătură cu I.D.M.S., București, str. Batiștei nr. 5, sectorul 1.

„Oskar" încearcă scaune pentru copii

Micul Oskar este o păpușă din material plastic, un fel de cascador auto. La fabrica Audi NSU din Neckarsulm (R.F.G.) se întreprind testuri cu această păpușă pentru dezvoltarea celei mai avantajoase construcții de banchete pentru copii. Astfel, fabrica respectivă vrea să includă și pasagerii mai tineri în ameliorarea securității din automobil. În cadrul așa-numitelor testuri „Crash", automobilele se ciocnesc între ele sau cu blocuri din beton, ceea ce permite analiza eventualelor leziuni ale pasagerilor precum și cea a securității banchetelor. O altă posibilitate de simulare a accidentelor de circulație o oferă cursele pe catapult. Instalația de catapultare a uzinelor NSU, pe care se experimentează acum, pentru prima oară, siguranța copiilor în automobil, este considerată drept una din cele mai moderne din lume.

Raliul actorilor

Automobil Clubul Român în colaborare cu Clubul Sportiv Dinamo organizează o interesantă manifestare automobilistică. Este vorba de Raliul actorilor, deschis tuturor slujitorilor Thaliei, care se va desfășura duminică 20 iunie pe traseul București —Urziceni— Ploiești —București. Sosirea pe stadionul Dinamo din Capitală, unde vor avea loc probele de îndeminare pentru departajarea concurenților la egalitate de puncte, precum și pentru definitivarea clasamentului final.

Înainte de sosirea concurenților din raliu, pe stadion, spectatorii vor viziona o partidă de fotbal între două echipe alcătuite din actorii teatrelor bucureștene precum și o cursă de carturi pilotate de actori și actrițe care au preferat cursa de viteză pe zgură în locul raliului de regularitate și rezistență.

Programul va continua cu o paradă a modei și a automobilelor vechi după care vor fi premiați cei care s-au distins în cadrul întrecerilor desfășurate.

Rubrică realizată de V. STĂNESCU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 715 — Sîmbătă 19 iunie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

CINCINALUL 1971–1975

ÎNTR-UN ORAȘ DIN...BUCUREȘTI

Aspect parțial al cartierului Militari din Capitală (Vedere din avion)

• Zona industrială Militari se completează cu alte importante obiective economice • 10.000 cetățeni așteaptă construirea unor noi unități comerciale • În construcție : o casă de cultură a sindicatelor • Numeroase blocuri noi se vor ridica în marele cartier din apusul Capitalei.

COMUNA SUBURBANĂ, ORAȘ, MODERN CARTIER DE LOCUINȚE AL CAPITALEI... Această evoluție a fostei comune Militari s-a desfășurat în anii unei singure generații. Bucureștenii ceva mai virstnici își amintesc de vremea cînd marginea orașului nu depășea actualul Palat al Pionierilor (unde se afla, de altfel și stația terminus a tramvaiului). De acolo începea un veritabil drum de țară ce ducea spre un sat mare : Militari. Fără ca anumite lucrări de ordin edilitar-gospodăresc să justifice acest lucru, ci doar datorită numărului relativ mare de locuitori — în jur de 15 000 — comuna Militari a fost apoi decretată oraș. Așa se mai afla cu un deceniu în urmă : o aglomerare de căsuțe mai mult sau mai puțin modeste, de-a lungul unor străduțe mai mult sau mai puțin pietruite.

ȘI IATĂ CĂ, PARCĂ PESTE NOAPTE, Militarii au devenit cu adevărat un oraș, și încă unul dintre cele mai moderne. Drumul de țară de ieri este astăzi unul dintre cele mai frumoase bulevarde ale orașului — al Păcii —, de unde pornește prima autostradă românească, cea spre Pitești. Zeci de blocuri de

Paul MARIAN,
Mircea SCRIPCĂ

CONTINUARE ÎN PAG. ②

AGENDĂ săptămînală

O CONTRIBUȚIE IMPORTANTĂ LA DEZVOLTAREA RELAȚIILOR ROMÂNO-COREENE

Opinia publică a urmărit, cu viu interes, vizita delegației de partid și guvernamentale a țării noastre, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în R.P.D. Coreeană.

În tot timpul șederii în țara prietenă, președintele Consiliului de Stat, împreună cu soția sa, tovarășa Elena Ceaușescu, și ceilalți membri ai delegației au fost înconjurați de o cordială ospitalitate, expresie a sentimentelor calde de prietenie pe care poporul coreean le nutrește față de poporul român.

Delegația română a vizitat în R.P.D. Coreeană fabrici, întreprinderi, instituții de învățămînt și cultură din capitala țării, Phenian, cît și din marele centru economic Hamhîn. Aceste vizite au oferit o imagine grăitoare a muncii și vieții poporului coreean, a marilor sale succese obținute pe frontul construcției socialiste, a hotărîrii cu care muncește pentru a transpune în viață planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1971—1975, programul elaborat de Congresul al V-lea al Partidului Muncii din Coreea.

Realizările harnicului și eroicului popor coreean sînt o vie expresie a capacităților creatoare a unui popor liber și stăpîn pe soarta sa, o dovadă a superiorității orînduirii socialiste, care oferă cîmp larg de afirmare energiei și inițiativei. Aceste realizări, pe care delegația română le-a putut cunoaște în mod nemijlocit în timpul vizitei, sînt rodul politicii de intensă mobilizare a forțelor poporului, de aplicare creatoare a marxism-leninismului la condițiile concrete ale țării — politică promovată cu consecvență de Partidul Muncii din Coreea, în frunte cu tovarășul Kim Ir Sen.

În timpul vizitei au avut loc convorbiri între delegația română și coreeană. În timpul convorbirilor, care s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie cordială, tovărășească, părțile s-au informat reciproc în

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Piatra de hotărnicie a teritoriului tîrgului ausdecensilor

Mai există enigme?

UN DOCUMENT LATIN DE ACUM 18 SECOLE

- **Evenimente necunoscute relevate de textul de pe monument**
- **Cine au fost ausdecensii, vecinii dacilor din apropierea cetății de la Adamclisi ?**
- **Prof. univ. dr. docent** Dumitru TUDOR **explică relațiile dintre daci și ausdecensi consemnate pe documentul milenar.**

(Amănunte în pag a 2-a)

Tatăl actriței Sharon Tate în cabina „capcană"

DIN CULISELE DOSARULUI SHARON TATE

Dezvăluirile anchetei întreprinse de tatăl artistei asasinate

(Pagina a 3-a)

PILOTUL DE PE SUPERSONIC

Relatarea în pag. a 2-a

Prin vreme

ITINERARII ITALIENE CU BADEA CÎRȚAN

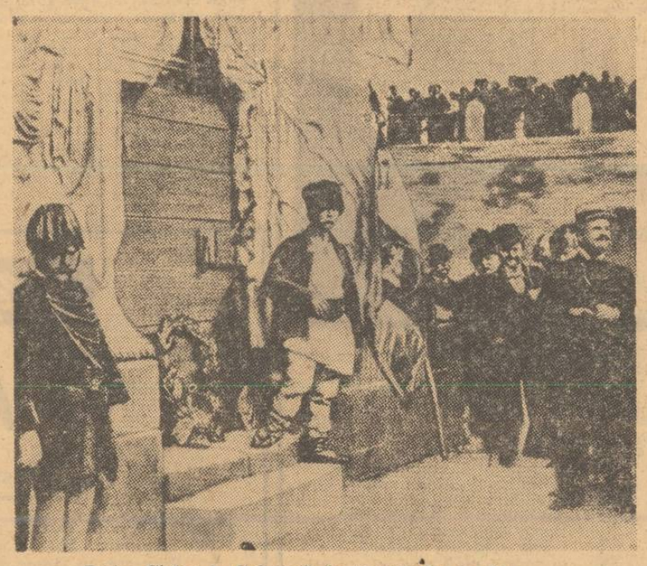

Badea Cîrțan la Columnă, în straiele lui de dac

Cicerone THEODORESCU semnează articolul din pagina a 3-a

STRUȚUL MAI PERICULOS DECÎT LEUL?

(Pagina a 3-a)

LA DOI PAȘI DE MOARTE

Un șofer cade 400 metri într-o prăpastie și totuși reușește să se salveze

(Pagina a 3-a)

Ziua Aviației Republicii Socialiste România

PILOTUL DE PE SUPERSONIC

Privind aerodromul militar de aci din turn, de unde conducătorul de zbor coordonează întreagă această demonstrație a curajului care se numește zborul pe avionul supersonic, animația specifică unei zile de zbor îți încintă ochiul.

La orizont și-a făcut apariția un punct pe care la început deabia reușim să-l distingem, dar care se apropie vertiginos. Este un avion cu reacție, de viteză supersonică, cu aripi delta. Trece fulgerător pe deasupra aerodromului, apoi se înscrie într-un viraj. Undeva, la celălalt capăt al pistei, la „buzunar" cum i se spune pe aici, harnicii tehnicieni verifică și alimentează aeronavele înapoiate din zbor. Mă uit într-acolo prin binoclu și modul în care aceștia lucrează „în flux continuu", îmi dă senzația unui dialog perfect între cei de aci, de la punctul de conducere, și ei, care refac uimitor de repede, capacitatea de zbor a superbului supersonic. Între timp, avionul care mai adineauri trecuse la verticală, se îndreaptă spre aterizare. De aci din turn, aud convorbirea conducătorului de zbor cu pilotul :

— Atenție, „213" : ai vînt lateral dreapta. Înclină puțin dreapta. Așa... E bine așa !

Și „213" execută pe betonul alb o aterizare „cum scrie la carte". Dacă n-aș fi văzut cele două ghemotoace de fum apărute sub roțile trenului de aterizare la contactul cu pista, n-aș fi reușit să precizez punctul de atingere al acestei coborîri „unse".

L-am... luat în primire pe locotenent colonelul Nicolae Cara de îndată ce a coborît din cabină. Costumul de suprasarcină, față de care cel al cosmonauților n-are prea mari deosebiri, pare să nu-l stinjenească de loc pe pilot. Își scoate casca (mai precis și-o desurubează) și trecem la umbră. Ofițerul Nicolae Cara este, spre bucuria mea, un interlocutor așa cum și-ar dori oricare gazetar. Aprindem cîte-o țigară, tragem cîte un fum, vorbim. Despre echipa de fotbal a aviatorilor : „oof !" ; despre copii : „tot aviator o să-l fac" ; și bineînțeles despre aviație : „am iubit-o și o iubesc și acum la fel ca-n ziua aceea dintîi...".

Cînd a început să zboare, era în urmă cu peste două decenii. Pe planoare, se înțelege. Apoi zborul cu motor și vremea plecării la cătănie. S-a prezentat la examen la școala militară, a reușit și iată că în anul 1953, la festivitatea înaintării în grad, primul citat — șeful promoției — era tînărul locotenent Cara. Atmosferă sărbătorească, bucurie, toasturi, felicitări. Dintre toți, un singur proaspăt ofițer era, în sinea sa puțin cam nemulțumit : Cara. Pentru că, școala pe care o absolvise nu era una de zburători... O întîmplare îl împinsese către o profesiune față de care considera că n-avea nici o chemare : aceea de genist.

Conform unei vechi tradiții, a rămas cîtva timp comandant de pluton în acea școală de geniu, apoi iată-l în Capitală. Îi surîdeau perspective frumoase, dar tînărul locotenent avea alte ideaturi. Se gîndea că, în definitiv, și generalul de aviație în retragere Gheorghe Negrescu, posesorul brevetului nr. 2 în aviație militară, tot ofițer de geniu fusese inițial. Voia să se dedice zborului, chemarea văzduhului nu-i dădea pace.

Locotenentul colonel Nicolae Cara, pilot clasa I

Visul i s-a împlinit cîțiva ani mai tîrziu, cînd i s-a aprobat să plece pe un aerodrom și să treacă la zbor. O vară întreagă petrecută pe acel aerodrom. O vară întreagă petrecută în aer. Toamna, ofițerul de geniu și-a schimbat epoleții cu unii albaștri. În buzunar avea brevetul de pilot pe avion clasic...

Anul următor a fost un an greu. Avionul reactiv s-a lăsat stăpînit mai anevoie, dar pînă la urmă „l-a recunoscut" de stăpîn. În 1958 a primit și brevetul de zburător pe acest avion, fiind numit, totodată, pilot instructor în școală. Așadar, după cinci ani, din nou instructor într-o școală de ofițeri. Acum, însă, instructor de zbor. A urmat apoi aerodromul operativ, cu implicita părăsire a Bucureștiului, dar cu satisfacția împlinirii visului atît de rîvnit.

A urcat sigur, treaptă cu treaptă, scara măiestriei în arta pilotajului, întîi pe avionul supersonic apoi, de la cap, pe cel supersonic. Astăzi, locotenentul-colonel Nicolae Cara, absolvent al Academiei militare — secția aviație, este pilot clasa întîi, instructor de zbor pentru toate condițiile meteorologice, ziua și noaptea, avînd la activ multe sute de zboruri și numeroase misiuni îndeplinite la nivelul calitativ cel mai înalt.

...Era în urmă cu cîteva luni. În poligonul de trageri împotriva țintelor aeriene, se făceau ultimele pregătiri. Pe o bancă, lîngă „zebră", un om îmbrăcat în costumul de zbor aștepta să se dea semnalul de decolare. Condițiile meteorologice — grele. Acoperirea — zece pe zece, adică nici urmă de pată de cer. Omul în costumul de zbor își dădea seama că nu va fi prea ușor. Va trebui să tragă după radiolocatorul de bord. Discutase și cu secretarul de partid : primul care va pleca la trageri va fi el, comandantul, locotenentul-colonel Cara...

La semnalul venit prin difuzor, ofițerul s-a îndreptat calm către avion. A urcat în cabină, a verificat totul meticulos, a rulat către start. Apoi, forțajul l-a proiectat cu tot, către raionul în care se semnala ținta.

A cuplat radiolocatorul de bord, dar nimic. Abia după o nouă indicație primită de la punctul de dirijare, undeva sus, în dreapta ecranului a apărut un firav impuls. A făcut o manevră rapidă și s-a îndreptat către „inamic". Dar avionul — țintă, simțind parcă pericolul, a manevrat și el în direcție și înălțime. Însă orice ar fi făcut era în zadar : locotenentul-colonel Cara, „țintindu-i" în centrul ecranului, a continuat să se apropie de el, verificînd continuu elementele tragerii. N-avea voie să facă nici cea mai mică greșeală. Pe ecran, ținta, se contura tot mai precis. Încordarea vînătorului atinsese limite greu de închipuit. Și-a apropiat degetul pe butonul lansatorului de rachete. A mai controlat o dată distanța. A apăsat ! Rachetele au țîșnit învăluite în flăcări. Apoi un viraj pentru ieșirea din zonă. Și un bubuit surd...

Păcat că n-a fost vizibilitate de loc. I-ar fi plăcut să vadă momentul distrugerii țintei. Fiindcă, în fond, toată munca aviatorului interceptor în momentul acela se vede. Rodnicia unei întregi perioade de zboruri se verifică în cîteva clipe. Ciudată meserie de pilot vînător !

De jos, din punctul de dirijare, a auzit : „Bravo Cara ! E țăndări". Jos, subordonații au uitat că le e șef și l-au aruncat în sus ca pe un învingător, așa cum fac cu fiecare, ei între ei. „Nu, nu pot spune că n-am fost mulțumit atunci, la aterizare, dar am fost cu adevărat fericit abia la terminarea tragerilor, cînd am văzut că și băieții mei au obținut, cu toții, calificativul cel mai înalt".

L-am întrebat de ce a insistat atîta pentru a deveni zburător. „Dacă am întreba zece copii ce vor să se facă cînd vor fi mari, mi-a răspuns, sînt sigur că cel puțin nouă ne vor spune că vor să fie aviatori. De ce ? Pentru că, copiii, în sinceritatea lor, dau glas vrerii de milenii a omului, dorinței lui de a se desprinde de pămînt și de a zbura ca lăstunii, ca șoimii... O să vi se pară ciudat, dar eu mă simt realizat cu adevărat atunci cînd, din albastrul cerului, conducînd acea mașinărie făcută tot de om — avionul — cuprind cu privirea, așa cum făceau străjerii lui Ștefan pe înălțimi, moșia strămoșească, pe al cărei cuprins se împlinesc zi de zi oameni, aspirații, planuri de înflorire materială, spirituală..."

...Mai țineți minte, dimineața parăzii militare de la 23 August de anul trecut ! Vă mai amintiți bolidul acela cu aripi „Delta" care, după ce a deschis defilarea aviatorilor, a executat o frumoasă și ultrarapidă urcare pe verticală, încît nici operatorii de la televiziune, care-și cunosc meseria, nu l-au putut „ține" mult în obiectiv ? Ei, bine, avionul acela era pilotat de fostul ofițer de geniu, apreciat astăzi ca unul din așii aviației noastre militare, pilotul de clasa întîi și comunistul locotenent-colonel Cara.

Val MIHAI

O CONTRIBUȚIE IMPORTANTĂ LA DEZVOLTAREA RELAȚIILOR ROMÂNO-COREENE

URMARE DIN PAG. 1

legătură cu construcția socialismului în cele două țări, au făcut un schimb de vederi cu privire la dezvoltarea în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare între popoarele român și coreean și asupra unor probleme internaționale. Convorbirile au subliniat faptul că dezvoltarea relațiilor frățești de prietenie și colaborare între cele două țări și partide corespunde în întregime intereselor popoarelor român și coreean și ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale. A fost reafirmată hotărîrea fermă de-a dezvolta relațiile politice, economice, tehnico-științifice, culturale și în alte domenii, de a dezvolta schimburile de delegații și de experiență în scopul întăririi și adîncirii prieteniei frățești care leagă partidele și țările și popoarele noastre. În același timp, în cadrul discuțiilor a fost examinat un larg cerc de probleme ale vieții politice internaționale actuale ale mișcării comuniste și muncitorești, ceea ce a prilejuit evidențierea unei depline unități de vederi asupra tuturor problemelor principale abordate.

„Întîlnirile pe care le-am avut — aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **și convorbirile purtate cu tovarășul Kim Ir Sen și ceilalți conducători de partid și de stat — în spiritul stimei și înțelegerii tovărășești — ne-au dat posibilitatea să adîncim și mai mult cunoașterea reciprocă, să evidențiem noi posibilități de a dezvolta raporturile de prietenie și colaborare dintre partidele, țările și popoarele noastre, de a întări solidaritatea noastră internaționalistă".**

După cum se știe, militînd activ pentru triumful idealurilor de socialism și pace, România situează în mod constant în centrul politicii sale externe, dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală frățească cu toate țările sistemului socialist mondial, alcătuit din 14 state libere, suverane și egale în drepturi — aceasta constituind piatra de temelie a vastei și dinamicii activități a partidului și statului nostru pe arena internațională. Vizita delegației de partid și guvernamentale române în R.P.D. Coreeană, vizitele în celelalte țări socialiste din Asia constituie încă o expresie concretă a acestei politici consecvente. Viața însăși demonstrează că dezvoltarea prieteniei și colaborării multilaterale dintre țările socialiste răspunde pe deplin atît intereselor fiecărui popor în parte, cît și intereselor generale ale socialismului, luptei generale antiimperialiste, cauzei păcii și progresului. Pornind tocmai de la aceste considerente și apreciind că deosebirile de păreri nu trebuie să afecteze relațiile dintre țările socialiste, colaborarea lor frățească, Partidul Comunist Român acționează perseverent pentru depășirea divergențelor care există astăzi în raporturile dintre țările socialiste, pentru întărirea unității lor pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului socialist. Importanța unității țărilor socialiste, a coeziunii mișcării comuniste, avînd ca factor esențial respectul normelor de bază ale relațiilor internaționale socialiste, a fost cu claritate reafirmată în cadrul convorbirilor româno-coreene.

Vizita delegației de partid și guvernamentale române în R.P.D. Coreeană, constituie un eveniment politic de mare însemnătate, deschizînd o pagină nouă în istoria relațiilor româno-coreene, o pagină de adîncă semnificație în relațiile dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea. Salutînd cu căldură rezultatele vizitei, opinia publică românească își exprimă bucuria, satisfacția și totodată încrederea că dialogul fructuos româno-coreean va fi continuat cu prilejul vizitei tovarășului Kim Ir Sen în țara noastră, cît și cu alte prilejuri, în folosul ambelor țări, spre binele măreței cauze a socialismului.

Cincinalul 1971-1975

ÎNTR-UN ORAȘ DIN... BUCUREȘTI

URMARE DIN PAG. 1

locuințe și diferite dotări social-culturale întregesc ansamblul arhitectonic cu utilități indispensabile. Dar ceea ce este mai caracteristic și mai important pentru un mare ansamblu urban este crearea, în vecinătatea sa imediată, a unei platforme industriale. Pe o arteră apropiată, cu un nume foarte potrivit, Bulevardul Preciziei, **au apărut rînd pe rînd o uzină de echipamente metalice și articole sanitare (UREMOAS), o fabrică de ceramică fină, o mare întreprindere de prefabricate, unitatea de industrie locală „Nufărul".** Iar în imediată apropiere s-a construit una din **cele mai reprezentative fabrici de mobilă ale țării.**

CINCINALUL CARE A ÎNCEPUT completează moderna platformă industrială cu noi unități. Puțini cititori știu probabil că noua băutură răcoritoare Cico, realizată din citrice și cola, foarte apreciată de la prima apariție pe piață, este produsul unei fabrici noi a „orașului" Militari. **Este vorba despre o întreprindere de băuturi răcoritoare și bioxid de carbon, dată parțial în funcțiune, care va avea în final o capacitate de 750 000 sticle de răcoritoare și 7 tone bioxid de carbon în 24 de ore. Viitorul apropiat va consemna apariția pe aceeași platformă a unei fabrici de tîmplărie metalică și a noii clădiri a întreprinderii locale „Victoria".**

EXISTENȚA UNOR LARGI SPAȚII pentru construcție, a drumurilor de acces moderne spre centrul Capitalei, a marelui cartier de locuințe din preajmă, a determinat și cooperația meșteșugărească să-și creeze în Militari puternice centre de producție. **În cadrul unui mare complex în curs de construcție au și fost date în folosință un atelier pentru confecționarea mobilei de comandă, un altul pentru execuția obiectelor de ceramică decorativă, un al treilea pentru realizarea de mobilier și echipament sportiv.** Treptat vor fi terminate și alte ateliere : cu profil chimic, de articole plastice, metalurgic etc. **Un alt grup de producție al UCECOM** va cuprinde **ateliere de creație pentru obiecte de artizanat, o boiangerie și o spălătorie chimică.** După cum se vede, o bază de producție puternică, care va avea și avantajul unui nivel tehnic ridicat.

TURUL DE ORIZONT de ordin economic din zona Militari nu ar fi complet dacă n-am pomeni și de bazele de transport recent create și în curs de dezvoltare. Concret **ne referim la noua autogară D.R.T.A. de pe Bd. Păcii, la Autobaza pentru vehiculele I.T.B. de pe str. Valea Cascadelor și de noua clădire, de pe aceeași stradă, a Întreprinderii de transporturi internaționale.** Nici domeniul cercetării științifice nu este absent. **Pe Bd. Păcii se află în construcție o clădire impunătoare destinată Institutului de Fizică al Academiei iar pe Bd. Preciziei s-a dat anul trecut parțial în folosință localul Institutului de cercetări pentru construcții.** După cum se vede, cartierul Militari se conturează ca o entitate economică distinctă, demnă de nivelul unui adevărat oraș.

DAR ACEST ATRIBUT nu se referă doar la activitatea economică, „orașul" din apusul Bucureștilor tinde să devină și un important centru social-cultural. **Cea mai marcantă apariție pe acest plan va fi, fără îndoială Casa de cultură a sindicatelor aflată în construcție lîngă UREMOAS.** Termen de execuție : 1972. Această unitate de cultură va completa dotările social-culturale construite pînă acum în cartier : liceul, cele trei școli generale, grupul școlar profesional, moderna policlinică.

LOCUITORII CONTEMPORANI ai Militarilor (40 000, dintre care peste 20 000 locuiesc în cele 5 000 apartamente nou construite) au fost mai puțin răsfățați pînă acum de către organizațiile comerciale. Cele două complexe, din Bd. Păcii și Bd. Apusului, nu pot satisface cum trebuie nevoile oamenilor. De unde aglomerația continuă, inclusiv în autobuze și tramvaie, folosite adesea de cetățeni și ca mijloace de transport pentru... cumpărăturile făcute în centru. După cum ne-a spus **AUGUSTIN STROIAN vicepreședinte al sectorului 7,** în sfîrșit și această lacună este pe cale să fie înlăturată prin **construirea a trei noi (și mari) complexe comerciale : unul** (pe 2 000 m.p.) **la intersecția Bd. Păcii cu Bd. Uverturii, altul la fel de mare** pe Bd. Armata Poporului (peste drum de combinatul de confecții și tricotaje). **al treilea pe Bd. Păcii, colț cu str. Dezrobirii** (1 000 m.p.). **Un număr mare de magazine, inclusiv unități de alimentație publică (foarte deficitare și ele în prezent), o piață modernă, magazine la parterul noilor blocuri ce vor fi construite, vor rezolva și problema încă dificilă a aprovizionării cetățenilor din cartier.**

FIINDCA AM POMENIT DE NOILE BLOCURI, să nu ignorăm faptul că **în actualul cincinal va fi continuată construcția unor locuințe confortabile atît pe Bd. Apusului cît și pe partea stîngă a Bd. Păcii.** Se va începe astfel înlăturarea discrepanței vizibile dintre aspectul modern, civilizat, al părții drepte a acestei moderne artere și cel desuet al părții stîngi, format încă din căsuțe cu tentă rurală.

UN PLAN DE ACȚIUNE copios care urca și mai mult un nou cartier bucureștean pe coordonate înalte ale urbanizării. Plan de acțiune la care — așa cum ne informează **L. DAN, secretar al Consiliului Frontului Unității Socialiste din sectorul 7** — cetățenii cartierului contribuie în mod substanțial prin lucrări de muncă patriotică.

ÎNTR-ADEVAR Militarii arată tot mai mult ca o adevărată grădină. Spațiile verzi care înconjoară toate blocurile, prevăzute cu bănci, „micrograndinile" din majoritatea balcoanelor, dau o notă deosebit de agreabilă acestui cartier, renumit — ca și vecinul său, Drumul Taberii — pentru aerul său curat, pentru numeroasele plantații (în acest an li s-au adăugat încă 8 000 arbori și arbuști). Acesta este prezentul, acesta viitorul apropiat al unuia dintre noile „orașe" care înconjoară Capitala țării.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

Mai există enigme?

UN DOCUMENT LATIN DE ACUM 18 SECOLE

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

În pragul secolului nostru, arheologul și profesorul Gr. G. Tocilescu transporta din Dobrogea în colecțiile Muzeului Național de Antichități din București, un stîlp de piatră înalt de 1,60 m și gros de 0,62 m. Descoperirea acestei pietre avînd gravată pe o față o inscripție latinească, a fost comunicată imediat, printr-o scrisoare, savantului Anton von Domaszewski(născut la Timișoara). Acesta a introdus-o, după un an, în volumul al treilea din catalogul textelor epigrafice latinești pregătit de el.

Conținutul acestei inscripții are o foarte mare valoare istorică, de aceea a suscitat numeroase discuții între istorici. Unele constituie și azi probleme ce-și așteaptă dezlegarea. Din păcate, datele rămase de la Tocilescu nu sînt concludente în privința locului descoperirii monumentului. Textul gravat pe fața pietrei s-a păstrat, apoi, destul de imperfect, ceea ce a îngreuiat mult timp citirea sa integrală (lectură completă realizată numai acum 15 ani, de către autorul acestor rînduri).

În traducere, documentul ne spune următoarele :

„S-au pus stîlpii de hotar al teritoriului tîrgului ausdecensilor în spre daci. După actele tîrgului, Caius Vexarus a terminat lucrarea ; Dacii sînt obligați să iasă dincolo de aceste semne. Stîlpii de hotărnicie ai teritoriului tîrgului să fie respectați. Messalla Pieror a înfipt stîlpii de hotar al teritoriului (tîrgului). Ordinul fiind dat de guvernatorul nostru de rang consular, Helvius Pertinax, s-a executat de către Anternius Antoninus, tribunul cohortei I de Cilicieni".

UNDE A FOST TÎRGUL AUSDECENSILOR ?

Unde anume s-au petrecut aceste litigii rămîne încă nesigur. Tocilescu afirmă că inscripția a fost descoperită la satul Asarlic din Dobrogea. Pe timpul lui existau două localități cu acest nume ; una, unde este actuala comună Cetate (lîngă Adamclisi), iar alta pe Dunăre și se numește azi Gîrlici (vechiul **Cius),** lîngă Hîrșova. Se pare că piatra a fost culeasă din împrejurimile actualei comune Cetate de lîngă Adamclisi, deci aici trebuie să localizăm **tîrgul ausdecensilor** cu teritoriul lui și tot ceea ce ne relatează inscripția.

De îndată ce textul ei a fost făcut cunoscut lumii științifice, numeroși învățați români și străini (ca Vasile Pârvan, G.C. Mateescu, Radu Vulpe, Mihail Rostovțev, Andreás Alföldi ș.a.) i-au dedicat ample comentarii, subliniind importanța sa în ceea ce privește lupta pentru pămînt dintre grupurile etnice care trăiau în Dobrogea, prin secolul II e.n. Discuțiile oamenilor de știință nu au dus la concluzii asupra cărora toți să fie de acord. În jurul interpretării acestui document există încă o serie de enigme ce-și așteaptă lămurirea.

Prezența în textul documentului a numelui lui Helvius Pertinax, ne ajută să stabilim că hotărnicia s-a dat în anii 177—179 e.n., pe cînd acest înalt personaj îndeplinea sarcina de guvernator al Moesiei Inferioare. Pertinax mai fusese pînă aci consul la Roma, guvernator în Provinciile Dacia și Moesia Superioară unde se remarcase prin spiritul său de dreptate, ca bun organizator administrativ și excelent comandant de trupe. Tocmai aceste calități îl vor ajuta, ca în anul 193 e.n. să îmbrace pentru scurt timp, purpura imperială.

O FILĂ DIN ISTORIA DOBROGEI

Din lectura inscripției rezultă că în anii 177—179 e.n Helvius Pertinax a dat ordin să fie restabilite pietrele de hotar ale teritoriului pe care-l avusese în stăpînirea sa comunitatea unei populații care se numeau **ausdecensi,** teritoriu pe care-l încălcaseră **dacii** autohtoni și vecini. Că litigiul a fost destul de controversat și de grav, rezultă dintr-o serie de indicii. Ausdecensii și-au revendicat drepturile aducînd actele de improprietărire, păstrate la „primăria" lor. Pe baza acestor documente oficiale, tracul Caius Vexarus, un fel de inginer hotarnic, a restabilit vechiul loc al stîlpilor de hotar, ajutat de un Messalla Pieror, care i-a înfipt în pămînt. Ca în timpul acestor lucrări de hotărnicie să nu se producă încăierări între părțile în litigiu, prudentul guvernator Pertinax ordonase tribunului Anternius Antoninus, care comanda cohorta I de Cilicieni, garnizonată în vecinătate, să fie prezent la fața locului cu soldații săi.

Usdecensii sau **ausdecensii** (cum li se spune în inscripție) erau un trib tracic ce locuia în văile munților Haemus (Balcani). Din locul lor de baștină, prin secolul I e.n., autoritățile romane au colonizat o parte dintre ei, în sudul actualei Dobrogi, pe lîngă Adamclisi. Ceea ce i-a determinat pe romani să facă această colonizare a fost atitudinea ostilă a populației dacice din Dobrogea față de noii stăpîni, atitudine pe care și-a arătat-o încă din momentul pătrunderii legiunilor romane (sfîrșitul secolului I (i.e.n.) O dată cu ausdecensii au mai fost mutate în Dobrogea și alte neamuri tracice, ca **bessii** și **laii.** Pentru colonizarea acestora s-a luat o parte din pămîntul populației dacice și s-a dat noilor veniți, care se arătau credincioși legilor imperiului. Se înțelege că în urma acestui act, între triburile trace colonizate și populația băștinașă s-a născut o puternică luptă pentru pămînt, deoarece dacilor le-au fost lăsate ogoarele cele mai neproductive.

Guvernatorul, mai apoi împăratul Helvius Pertinax (193 e.n.) — bust din Muzeul Vaticanului, Roma.

Istoricii și-au pus de mult timp întrebarea : cînd s-a produs ocazia pentru dacii din ținutul actualului Adamclisi, ca să reintre în vechile lor țărini acaparate de către ausdecensi ? Cei mai mulți învățați s-au oprit asupra invaziei din Dobrogea și sudul Dunării a **Costobocilor,** din anul 170/171 e.n. Costobocii erau și ei de neam daco-getic ; locuiau pe atunci prin nordul Moldovei de unde au organizat o incursiune în Peninsula Balcanică. Invazia costobocă s-a produs într-un moment cînd armatele romanilor duceau războaie grele cu semințiile germanice și sarmatice (cvazii, marcomanii, iazigii etc.). Într-adevăr, din unele inscripții funerare romane culese de pe lîngă Adamclisi, sîntem informați că acești costoboci au jefuit ținutul și au ucis pe mulți dintre proprietarii traci ai locului. A fost deci posibil ca în acest moment critic, cînd ausdecensii erau împrăștiați, dacii autohtoni, cu concursul confraților lor costoboci, să fi intrat în vechile lor ogoare.

Dar de la năvala costobocă și pînă în vremea cînd Pertinax dă dreptate ausdecensilor au trecut șapte-opt ani ! Să fi așteptat coloniștii ausdecensi atîta vreme pînă cînd, ei, ca element favorizat de autoritățile romane, să poată alunga din teritoriul lor pe daci ? Unii învățați sînt de părere că trebuie căutat un eveniment similar, mai apropiat de anii 177—179 e.n., decît năvala costobocă din 170 e.n.

Textul hotărniciei ausdecensilor arată în formularea sa o vădită ostilitate față de daci, cărora li se poruncește „să iasă" și „să respecte" pămîntul coloniștilor traci. Din acestea, precum și din alte hotărnicii similare din vremea stăpînirii romane în Dobrogea, rezultă că exista o puternică luptă pentru pămînt între băștinașii daci și coloniștii veniți odată cu acvilele Romei.

— Să mă trăznească, dacă mint !

— Fă alt jurămînt, că de trăznet știu eu bine că ai asigurare la A.D.A.S.

Clepsidra

CAII

de Constantin VIȘAN

Palazzo Te, una din încîntările arhitecturale ale Mantovei. Sala Cavalerilor. Întreaga sală este decorată cu fresce dedicate cailor.

Cai masivi, viguroși, acoperiți cu harnașamente de luptă și cai de curse, supli, cu picioarele subțiri, cu capul mic, inteligenți, cu nări fremătînde. Fiecare ascunde ceva distinct, poate o trăsătură împrumutată de la cavalerul cu care a împărțit rigorile luptelor sau bucuriile galopurilor. O adevărată galerie de siluete cabaline. Pictorul decorator a împodobit cu ea cea mai frumoasă sală a Palatului Te. Sala Cavalerilor. De fapt, Sala cailor. Îi privesc cu nostalgie. Pentru că ei, caii, au rămas doar aici, în picturile acestei capodopere arhitecturale a Mantovei. Afară, pe străzile orașului, pe toate străzile Italiei alergau numai cai de fier. Cai Fiat, cai Lancia, cai Alfa-Romeo.

Caii adevărați, umbra lor dragă, caii care îi purtaseră în lupte pe Marc Aureliu și Caesar, nu se mai află decît în fresce și în statui.

Luptător dac în straiele lui Badea Cîrțan

PRIN VREME

ITINERARII ITALIENE CU BADEA CÎRȚAN

de Cicerone THEODORESCU

1911—1971...

Sînt șaptezeci de ani de cînd în cimitirul din Sinaia odihnesc truditele oase ale lui Badea Cîrțan, ciobanul din comuna Oprea-Cîrțișoara de sub Negoiu. Neștiutor de carte, a învățat slovele la stînă, de la un baci, buchisindu-le apoi mai departe, de unul singur, pînă le-a dat bine de rost.

Așa a ajuns el să citească și istoria neamului său. Din despicătura de lumină care i s-a deschis în minte atunci, s-au ivit gînduri noi și strălucitoare. Ele i-au urmărit și l-au călăuzit toată viața.

A vrut mai întîi să facă și pe alții să cunoască ce aflase el din cărți. Și a pornit la lucru, trecînd de nenumărate ori peste munți, bătînd pe la toate ușile, dînd ghies să adune cărți din danii pentru frații de dincolo și întorcîndu-se la ai săi cu desaga doldora de neprețuitele daruri căpătate. Treaba nu era ușoară. Grănicerii îl suspectau. Trebuia să caute cărări ascunse și numai pe acolo să se strecoare „prin vama Cucului...", cum zicea el cu vorbă ghiduș.

A bătut multă vreme acele cărări, pe itinerarii neștiute, singuratice, mai prins, mai scăpînd basma curată, uneori luat în deridere, alteori pus după gratii, dar continuîndu-și fără abatere drumurile chemării lui dinlăuntru.

Țăranul de la oi, Badea Cîrțan : cel dintîi difuzor voluntar de carte românească prin satele Transilvaniei...

Vîlvă mare a stîrnit miraculosul cioban cu pasiunea lui pentru literatura și istoria țării. Dar un și mai mare răsunet a cunoscut cu o altă năstrușnicie. Singulară. Incredibilă. Fabuloasă.

În perspectiva timpului, începe să semene a legendă. E vorba de ...itinerariile italiene ale lui Badea Cîrțan. Călătoria lui la Roma, pe jos, rămîne totuși un fapt. Întîmplat în martie 1896, așa cum presa din Roma nu a întîrziat să-l consemneze : apariția aceea în straie de țăran danubian era anunțată de unul din ziare sub titlul *„Un dac a coborît de pe Columnă..."*.

Despre neobișnuita întîmplare ne informează și Duiliu Zamfirescu, aflat în anul acela la Roma. El ne înfățișează cu uimire, cu haz, cu duioșie, vizita pe care *(„de la genunchi pînă la gît, virit într-un țap, de la gît în sus într-o oaie...")* i-a făcut-o Badea Cîrțan în stufoasa lui zeghe ardelenească :

„Ușa se deschise lung, domol și o opincă năstrușnică se introduse în domiciliul subsemnatului ca într-o subprefectură : iar după dînsa urmă o pulpană de zeghe ; după pulpană un umăr ; și după umăr un cap cu o căciulă cît roata. După ce isprăvi de intrat, se așează lîngă ușă.

— Bună vremea, domnișorule.

— Mulțumim dumitale, bade. Da' ce cauți pe tărîmurile astea ?

— Păi, știi, cum e românul : am mai venit și noi pe la Roma...

— Unde ești în gazdă ?

— Nu-s nicăieri.

— Unde dormi ?

— Păi nu dorm nicăieri.

— De cînd ai venit n-ai dormit ?

— Nu se află. Da' ce, parcă de-abia am venit eu, să dorm ? Cum am sosit, cum e joi, și numai m-am dus drept la Columna lui Traian...

— Da' ia spune-mi, cum ai rezemat la poliție ?

— Păi să vezi domnișorule : eu am petrecut o noapte la Columna, o noapte la Sfîntul Apostol Pavel, o noapte la Sfîntul Apostol Petre ; cînd, a patra noapte, m-a luat unu și m-a dus într-un dormitor, la un papă, o fi să zicem Papa Gligore... Acolo, a vrut unu să-mi ia pașaportul. Păi, nu era să-l pocnesc numa o dată !... A doua zi m-a dus la Contu' austriac, da' eu n-am spus că știu nemțește.

— Da' știi ?

— Ie... Știu o țîră, că am fost cătană. Și numai am zis la ăia de se țineau de mine : „La noi toți romani, ca la voi. Vivat Roma". Și numa mi-au dat drumu.

— Și cum ai nimerit la mine ?

— M-a îndreptat fiul părintelui Lucaci, care este aici la studiu în seminar. Ba încă chiar mi-a dat un om să mă aducă ; că nu de alta da' se țineau niște netrebnici după mine.

— Vezi, bade Gheorghe, ești îmbrăcat cam ciudat pentru dînșii.

— Ba eu zic, domnișorule... că dacă-i vorba pe aia, cîți nu sînt îmbrăcați ca mine pe Columnă ?"

Peste trei ani, în 1899, ecoul călătoriei și isprăvilor sale în cetatea eternă, i-au adus lui Badea Gheorghe înalta cinste de a fi delegat la... Congresul orientaliștilor de la Roma, ba chiar — pentru originala și pitorească lui apariție — de a depune o coroană la Columna în numele delegației române.

Rămase de pomină, aducîndu-i o repede celebritate, itinerariile italiene ale ciobanului din Cîrțișoara i-au adăugat prin vreme o vie aură de admirație și simpatie generală. Pe care memoria populară o păstrează intactă și o comunică, mai departe, pe căile ei orale.

La șapte decenii de la trecerea dintre cei vii, figura lui Badea Cîrțan merita, credem, și această mărturie scrisă.

N-am auzit ca vreuna din miile de biblioteci sătești de astăzi să poarte numele propagandistului de la 1896 al romanității noastre și primului difuzor de carte românească prin satele țării.

Dacă totuși da, e o faptă vrednică de toată lauda și am fi recunoscători să ne fie adusă la cunoștință.

Dacă nu încă, atunci în adevăr, nici nu mai e de vreo trebuință să spunem că îi sîntem de mult datori, lui Badea Cîrțan — care doarme în cimitirul din Sinaia sau poate s-a reîntors prin vreme între dacii lui de pe Columnă — această dreaptă și răsplătitoare dovadă a amintirii.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CÎȘTIGURI CALCULATE

de Nicolae LUPU

Americanii o știu poate chiar mai bine decît alții că orice afacere comportă riscuri. De aceia mulți dintre ei s-au specializat chiar în evaluarea riscurilor, în stabilirea condițiilor care fac ca marja profitabilă să fie cît mai sigură. Probabil că tot ei au lansat formula „riscurilor calculate", adică acelea incluse în ansamblul operației, în calculele care arată că în cele din urmă li se va putea face față.

Nu știu cum apreciază profesioniștii întru riscuri ai USIA, agenția de informații a Statelor Unite, bilanțul financiar al filmului „Vietnam, Vietnam !", dar cazul ar putea oferi concluzii unui cerc mai larg. Timp de trei ani numeroși reporteri, regizori, operatori, au străbătut sute de kilometri prin Vietnamul de sud (și probabil în ultimii doi ani prin Cambodgia și Laos) pentru a alcătui „un mare film de propagandă", cum spun inițiatorii, în sprijinul politicii de intervenție în Vietnam. S-a calculat că întreaga acțiune a costat 250 000 de dolari. Se poate spune : ce mai contează asta pe lîngă un război care costă zeci de miliarde. Numai că la 10 iunie ziarul „New York Times" anunță că directorul agenției cu numele semnificativ de Shakespeare jr. a ajuns la concluzia că „schimbarea situației militare și politice în Vietnam, ca și considerațiile politice de acasă, nu mai justifică difuzarea filmului ca un efort propagandistic convingător și rentabil". Așadar s-a tras concluzia că chiar și cu prețul a 250 000 dolari nu se poate face propagandă în sprijinul politicii Statelor Unite în Vietnam. De fapt se putea ajunge la aceiași opinie cu mai puțini bani, chiar în urmă cu trei ani cînd a început operația. Este limpede că riscurile n-au fost suficient de bine luate în considerație.

Dar măcar acum, în aceste ore tîrzii, se mai poate face ceva pentru a rentabiliza banii. Un reporter relatează că cercuri financiare influente din Statele Unite ar fi ajuns la concluzia că regimul de marionete poate fi menținut la putere dacă timp de cinci ani i se vor asigura credite anuale de 700 milioane dolari. George McArthur transmite ziarului englez „Guardian" că „specialiștii" sînt de părere că „șansele de supraviețuire ale regimului de la Saigon se vor îmbunătăți" ca urmare a acestor noi investiții.

Cum au fost evaluate riscurile ?

Greu de spus. Dar dacă din suma de 3 miliarde și jumătate cît reprezintă planurile de investiții pe cinci ani s-ar scade, ca pierdere, cei 250 000 dolari cheltuiți cu filmul s-ar putea trage concluzia că este posibilă salvarea celorlalți 3.499.750.000 U.S.I.A. nu ar trebui să scape această afacere pentru că ar putea să iasă în cîștig. Singurul lucru care îl are de făcut este să închirieze mijloace de transport și să colinde centrele financiare din Statele Unite împărtășindu-și experiența. E bine să se grăbească pentru că, deh, timpul costă bani.

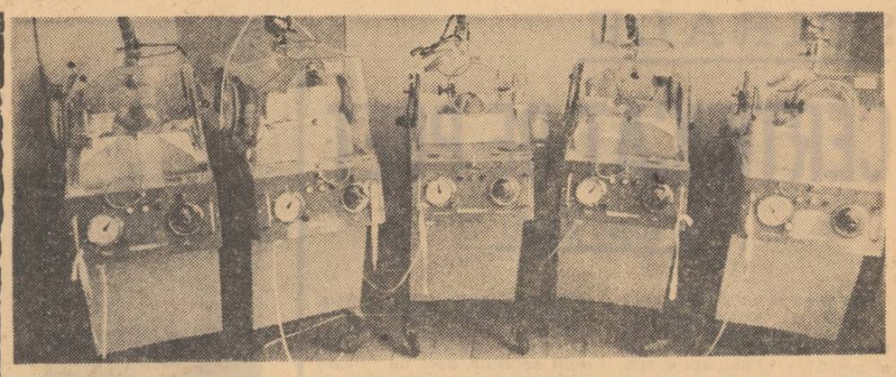

Adam, Piotr, Roman, Agnieska și Ewa, trei băieți și două fete sînt gemenii Leokadiei Rychert, născuți la Gdansk (R. P. Polonă) acum o lună, mai exact la 12 mai 1971. Nașterea lor a stîrnit un deosebit interes. Este explicabil, deoarece, conform statisticilor mondiale, venirea pe lume a cinci gemeni se întîmplă cam o dată la 55—60 milioane de nașteri.

Toți cinci au fost născuți în 35 de minute — un timp record. Primul dintre gemeni — Adam — s-a născut la orele 10 și 50 de minute, iar ultimul — Ewa — la orele 11 și 25. Deci, primul este mai mare decît ultimul dintre gemeni cu 35 de minute. Născuți după a 32-a săptămînă de graviditate, ei au fost instalați imediat în aparate special destinate prematurilor. După o lună de la naștere, gemenii au depășit perioada de adaptare și încep să se dezvolte. Împreună cu mama lor, complet restabilită, ei sînt acasă unde, cei doi frați mai mari Krzysztof de 7 ani și Janusz de 6 ani, sînt fericiți să aibă grijă de ei. Deocamdată, fiind cele mai frumoase jucării pe care și le-ar fi putut dori...

În imaginea de sus, cele cinci incubatoare cu gemenii, iar în stînga, unul din copii.

DIN CULISELE DOSARULUI SHARON TATE

Nu se poate afirma că, după ce a ținut pagina întîia a ziarelor americane, dosarul cazului Sharon Tate s-a închis definitiv. În luna ianuarie un juriu compus din șapte bărbați și cinci femei i-au găsit vinovați de asasinat pe Charles Manson, 36 ani, și pe cele trei adepte ale sale, Susan Atkins, 22 ani, Patricia Krenwinkel, 23 ani și Leslie van Houten, 21 ani. La 30 martie, același juriu a pronunțat sentința de condamnare la moarte prin gazare.

Un tată detectiv

A fost unul din cele mai lungi procese din istoria judiciară americană — 194 de zile, a costat un milion de dolari, a cuprins 25 000 de pagini de text, a avut 84 de martori și 297 probe juridice — și cunoaște acum o nouă viață. Sînt dezvăluite opiniei publice noi aspecte. Unul din ele — activitatea colonelului Paul Tate. De aici începe, de fapt, ceea ce presa a numit „ a doua față a cazului Sharon Tate". Amănuntele senzaționale ale activității particulare a lui Paul Tate, au fost recent revelate cititorilor americani.

În fond, ce a făcut Paul Tate ? Tatăl actriței asasinate a inițiat o investigare pe cont propriu, paralelă cu cea deschisă de poliție. O serie de fapte — necunoscute înainte de prinderea lui Manson, care au ajutat ansamblul cercetărilor și au contribuit la restabilirea renumelui actriței, au ieșit acum la iveală.

În momentul cînd colonelul Tate s-a retras din serviciul activ al armatei, un vechi prieten s-a oferit să-l ajute și amîndoi au creat o echipă de 60 de detectivi. I-a găsit printre vechi camarazi din serviciul securității militare. Rețeaua sa de informatori ajungea prompt pînă în Europa, Canada și America de sud.

Afară de acești detectivi, colonelul a stabilit, cu destulă greutate, o rețea de informatori pe care i-a întîlnit în ambianța comunităților de „hippies", în mediul vedetelor de cinema, atît de înspăimîntate de asasinarea colegei lor, încît nu uitau să-și ia un revolver între bagajele multiplelor turnee.

Pentru a-și duce la capăt cercetările într-un perfect incognito, Paul Tate își asculta informatorii într-o veche camionetă în care era camuflat un magnetofon. Fiecare dădea aici asasinatului o versiune proprie, toate trebuiau însă verificate pentru că fiecare putea să fie cea adevărată.

Tate îl suspectează pe Polanski

Paul Tate îi indica locotenentului Bob Helder, care conducea cercetările poliției, locul în care se vor desfășura întrevederile sale cu diverși informatori. Pentru el, toți în afară de soție și de cele două fiice, erau suspecți. „Inclusiv Roman Polanski", a mărturisit mai tîrziu, puțin rușinat, mai ales că unul din zvonurile cele mai insistente era că regizorul ar fi plătit asasinilor pentru a-l scăpa de soția sa din motive necunoscute. A fost necesar ca Polanski să accepte să vină la Los Angeles și să se supună unui detector de minciuni pentru a nu mai fi bănuit de poliție și de propriul său socru.

Cînd Helder i-a spus lui Paul Tate că Susan Atkins a vorbit unei vecine de celulă, el încredințase deja poliției un dosar complet despre existența lui Manson și a „familiei" sale. Știa, de asemenea, că Manson poseda un pistol similar celui folosit de asasin. Era convins că asasinii fiicei sale, ai lui Hinneman și ai soților La Bianca sînt unii și aceiași, deși muzicianul Hinneman fusese aparent asasinat pentru a fi jefuit de 20 000 dolari și deși, aparent, victimele nu aveau legături între ele, necunoscîndu-se. Informațiile culese de Tate și puse succesiv la dispoziția poliției au dus la deznodămîntul binecunoscut.

Masacrul transformat în... dolari !

Spectacolul care s-a jucat timp de peste șase luni la Hall of Justice din Los Angeles cu cortina ridicată a avut și culise în care mișunau misterele exact ca în cele mai tipice romane polițiste americane. Doi avocați încarcerați pentru „injurii adresate Curții" ; un altul, Ronald Hughes, a dispărut brusc din Los Angeles (ucis de o săgeată în pădurea Los Padres).

Dar în jurul acestui eveniment lumea afaceriștilor a țesut o întreagă plasă diabolică. O tragedie umană era utilizată pentru obținerea fără scrupule a unor profituri fabuloase. Procurorul Vincent Bugliosi a finut tot timpul desfășurării procesului, un jurnal de zi. Scopul i-a scuzat mijloacele. Zilele acestea a ieșit proaspăt de sub tipar cartea sa despre care unul din ziarele californiene scria că „va fi un nou best-seller de succes al uneia din crimele celebre ale Americii".

Imediat după descoperirea asasinatului de la Bel Air, un fotograf al poliției a realizat o serie de fotografii în culori reprezentînd cadavrele masacrate ale victimelor. Tot timpul fotografiile respective s-au aflat la dosar ca material acuzator. După încheierea procesului s-a constatat că fotografiile lui Sharon Tate lipseau. De dispariția lor este suspectat chiar judecătorul Charles H. Older. Se spune că el le-ar fi vîndut unui colecționar bizar pentru o sumă fantastică, ce ar fi atins cifra rotundă de... 100 000 dolari.

Criminalii la „persoana întîi"

O scriitoare plină de talent ar fi și Linda Kasabian, „principalul martor la proces". Linda a născut în închisoare un copil cu tată necunoscut. Pentru a-i „asigura" în dolari viitorul, ea și-a scris „memoriile", care au ieșit recent de sub tipar. Incasările sînt din cele mai substanțiale.

O altă „sclavă" a lui Manson, Susan Atkins, și-a înregistrat confesiunile pe magnetofon. Transcrise și tipărite apoi în zeci de mii de exemplare, ele au fost plătite cu 500 000 dolari ! Un asasin poate să-și vîndă „memoriile !"... Paradoxal, dar în America este posibil...

În timp ce Susan a „vorbit" o carte întreagă, Manson înregistra în schimb discuri (ale căror drepturi de autor editorii și le disputa la prețuri exorbitante) și ținea conferințe de presă : „Ai ucis vreodată pe cineva, Charlie ? — Da, am omorît odată un pui de găină". În ce privește discurile, vocea lui de „solo" era însoțită de un cor alcătuit din Susan Atkins, Patricia Krenwinkel și Leslie van Houten, care îl vor însoți de fapt și în camera de gazare. Aceste discuri au fost vîndute într-un tiraj de milioane.

Mama lui Manson, care timp îndelungat nu a vrut să facă nici o declarație ziariștilor, a întrerupt recent și ea tăcerea. Ea a încredințat unei reviste ilustrate de mare tiraj trista ei poveste. „Fiul meu este un alienat, un sărman nebun", își începe ea istorisirea.

Iată dar că în goana după profituri cît mai mari, niciunul din „actorii" care au jucat pe scena grotescă din Los Angeles n-a vrut să rămînă fără o sunătoare replică în... dolari.

Emil TOMA

- **Unul din cele mai lungi procese din istoria judiciară americană.**
- **Ce dezvăluie ancheta întreprinsă de tatăl actriței.**
- **60 de detectivi particulari pe urmele asasinilor**
- **Sume fabuloase încasate de „actorii" condamnați la moarte...**

LA DOI PAȘI DE MOARTE

- **O mașină cade 400 de metri în prăpastie și printr-un adevărat miracol rămîne suspendată în gol.**
- **Clipele de groază petrecute de șofer și modul cum a reușit pînă la urmă să se salveze.**

Acum era calm, dar uluit. Cu asta situația rămînea însă neschimbată. Calm, după minute de groază, de țipete, de disperare, în care se văzuse, crezuse, se simțise mort. Calm și lucid. Într-un oarecare sens, fără frică, deși se găsea la doi pași de moarte.

— Mai întîi nu trebuie să mă mișc — își spuse cu voce tare — apoi trebuie neapărat să aflu cum stau lucrurile... — își sufocă o scurtă dar cumplită palpitație de frică. Frica nu-mi folosește.

Rămase neclintit, cum se afla în poziția de condus, cu mîinile pe volan și fața înainte... în gol. Zărea puțin din parbriz, linia verde a muntelui care jos, foarte departe, închidea valea. La dreapta și la stînga, nimic. În oglinda retrovizoare, tufișurile de iarbă de pe șosea. Atît.

Trebuia să descopere ce anume oprise mașina, cînd cu cîteva clipe mai înainte deviase de pe șosea, alunecînd în golul văii, făcînd un salt de 400 de metri.

Cei 400 de metri se aflau acum deasupra lui, sub el și la stînga.

Ce anume menținea mașina ? Un pom ? O piatră ?

★

Căzuse de puțin timp. Fusese poate distrat, condusese cu prea mare viteză sau greșit... cert era că mașina ieșise din curbă și se năpustise în prăpastie. O fracțiune de secundă : Nu ! Nu ! — urlase impietrit ; apoi zguduitura, vibrația aceea cumplită și oprirea neașteptată. După care panica și calmul acela teribil.

Nu sînt mort nu m-am prăbușit. Mașina se oprise.

Dar pînă cînd ? Trebuie să cobor. Nu pot rămîne aici.

Și-o spuse dar nu îndrăzni să se miște. Poate că singurul lucru inteligent era tocmai ăsta, să nu se clintească, să aștepte ajutoare. Dar în perioada aceea pe șosea nu se prea circula. Cîte ore ar fi trebuit să stea așa...

— Imposibil, trebuie să fac ceva !

Cu toate astea ezită încă o jumătate de oră, stînd așa fără să se gîndească la nimic. Apoi se mișcă ușor, aproape inconștient, la dreapta și la stînga. Își reținu respirația. Nu se întîmplă nimic. Mașina nu se clintise. Dumnezeule, ce putea s-o sprijine ? Un trunchi ? Niște stîlpi de siguranță vechi aruncați acolo ?

Putea oare să încerce ? Încercă cu stînga minerul, îl ridică, tresări la zgomotul ce se produse. Așteptă. Întredeschise geamul și aerul rece și umed din vale pătrunse înăuntru. Îngroză crăpă ușa, apăsînd în jos... Nimic ! Povîrnișul se afla fix în spate ; dar în față avea golul ! Ce să facă ? Ce să facă ?...

În clipa aceea mașina se legănă, se mișcă brusc, alegîndu-se într-o parte, oprindu-se totuși imediat : el încremeni. Sigur, deschizînd ușa, dezechilibrase mașina care acum se va prăbuși... Ba nu. Calm ! Fii calm !

Se mișcă, își mișcă picioarele incapabil de a le controla... și din nou mașina se clătină. Era prea mult.

Nu ! urlă ; gîndind confuz că nu se putea să moară astfel, că merita să încerce să se salveze, nu vroia să se prăbușească închis în mașină ! — Nu ! Nu !...

Se aruncă. Cerul, pămîntul, din nou cerul, un perete în care-și afundă cu disperare mîinile, căutînd sprijin și pentru picioare : Atîrn în gol ! — gîndi înnebunit, privind tufele de pe șoseaua de sus. Disperarea, groaza îi dădu forța să încerce un salt în sus, cu brațele întinse și cu urletul în gît... Se trezi încleștat de barele de siguranță.

★

Apoi se ridică și privi. Se cutremură. Prin urmare se aruncase în gol. Povîrnișul era aproape vertical. De necrezut că reușise să se tragă. Privi mașina și-i veni să muște pămîntul, i se făcu greață.

— Imposibil ! — și-și acoperi fața cu mîinile. Fir-ar să fie ! Își risease viața pierzîndu-și calmul. Dacă s-ar fi stăpînit, ar fi observat în cele din urmă că mașina n-ar fi avut cum să cadă de acolo. Niciodată. Un destin fericit făcuse să se oprească pe un fel de terasă din beton armat, construită, naiba știe de ce, acolo, la un metru sub șosea : un postament care avea aceeași lungime cu mașina. Firește. Aici ar fi putut să aștepte liniștit ajutoarele. Ar fi putut chiar să și coboare, acționînd încet, agățîndu-se de toate capetele acelea de fier care ieșeau din ciment și duceau în jos, la o scăriță pe care s-ar fi putut urca apoi liniștit spre șosea...

S-a petrecut pe un drum alpin în Lombardia

(Din „Domenica del Corierre")

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

De pretutindeni

ÎN ELVEȚIA au fost construite primele ceasuri alimentate cu o tabletă de 150 mg. de plutoniu-238.

DOAMNA JEAN LYRA din New York și-a dat în judecată fostul soț cerînd mărirea pensiei alimentare care nu-i ajunge nici... pentru mîncare! Judecătorului îi va fi greu să-i refuze cererea întrucît ea este înaltă de 1,85 m și cîntărește... 200 kilograme!

ELIBERAT din captivitatea în care se afla la grădina zoologică din capitala Suediei și lăsat în pădure, un vultur a fost găsit aproape mort de foame deoarece se dezobișnuise să mai vîneze. Va fi hrănit de aci înainte din fondurile administrației comunale...

CEL MAI BĂTRÎN om din lume este probabil egipteanul Said Abu Taleb Mouravi care are 195 ani. A fost de 26 ori căsătorit iar ultima sa soție are vîrsta de 109 ani.

LA INTRAREA la Muzeul Metropolitan din New York se află inscripția : Plătiți cît vreți, dar ceva trebuie să plătiți!

ÎN S.U.A. se fabrică, după un nou brevet, un oțel transparent ca sticla. Este vorba de un oțel inoxidabil care este mai ieftin decît cel obișnuit.

MAREA BRITANIE are o nouă asociație ce poartă titlul „Pisicile infernale". În programul ei este abolirea dominației bărbaților...

TÎNĂRUL Christian G. din Vichy a primit în dar un tablou din podul în care muncise două zile să facă ordine ca să-și ajute bunica. Tabloul înnegrit, l-a dat apoi la recondiționat. Era un peisaj de Sisley. L-a vîndut cu treizeci de milioane. Cu banii aceștia și-a cumpărat o vilă și o mașină. Tot să-i ajuți bunica...

POATE NU ȘTIȚI că în Ceylon funcționează o școală pentru... elefanți. În cele opt luni de „școlarizare" elefanții sînt învățați să defrișeze păduri, să execute lucrări în cîmp, să transporte oameni și mărfuri.

OMUL de știință american Mac Clure afirmă că în decurs de 6 săptămîni se poate slăbi 6 kg respectînd următorul regim: să se sugă cu 15 minute înainte de masă două bomboane și să se bea ceai sau cafea.

OLANDA continuă să dețină recordul mondial al numărului de biciclete în circulație. La o populație de 14 milioane cetățeni există nu mai puțin de 6 milioane biciclete.

A FOST NEVOIE de șapte persoane pentru a transporta unul din cele mai mari covoare de perete, înnodat cu mîna, confecționat în atelierul lui Johan Peter Heek, din Kranenburg. Artistul a trebuit să execute 1,5 milioane de noduri de bumbac, în 14 culori diferite, pentru a-și desăvîrși opera. Covorul are 5 metri pe 11 și cîntărește 250 de kilograme.

LA TELEFON... PISICA!

Neverosimil, dar adevărat ! În orășelul Ruta, lîngă Genova, doamna Cappani este posesoarea unei pisici, Chicchiri, care poate pronunța diferite... cuvinte ! Acest excepțional caz a pasionat cercurile științifice. Televiziunea a prezentat pisica în cadrul unei emisiuni speciale urmărită de zeci de milioane de oameni. Iată-o pe neobișnuita vedetă și pe stăpîna ei ținînd un telefon la urechea pisicii care știe să spună : „pronto" !

Struțul — mai periculos decît leul ?

Legenda struțului care își ascunde capul în nisip ne oferă imaginea unui animal pașnic, blînd, inofensiv. În realitate, după cum afirmă unii cunoscători, struțul este mai periculos decît leul. Aprecierea este, desigur, exagerată, dar adevărul e că struțul poate doborî cu ușurință un om. Cu o singură lovitură de picior este în stare să-i străpungă pieptul pînă la inimă. Singura șansă de a se salva de struț cînd e bîntuit de furie e ca omul să se culce pe burtă. Dacă n-are unde să se ascundă imediat, inutil ar fugi, pentru că struțul aleargă cu o viteză de 60 kilometri pe oră. Faptul că se culcă pe burtă nu-l scutește pe om de neajunsuri, dar îi salvează viața. Struțul cu greutatea lui de 130 de kilograme se așează pe om și-l lovește cu ciocul. Acest animal se pare că e foarte ranchiunos, își ține minte perfect dușmanii, și pe cei care l-au supărat și se răzbună. Cei care n-au rezistat tentației de-al tachina, n-au scăpat de furia lui decît răniți, cu pantalonii rupți și asta în cazurile cele mai fericite. Dar struțul poate fi și un animal pașnic și foarte util.

La Ousthorn, în regiunea cea mai sudică a Africii, se află o creșcătorie cu 70 000 de struți. În anul 1900, în această regiune existau 750 000 de struți, dar în urma pasiunii nebune după superbele lor pene, pe atunci foarte la modă, au rămas doar 32 000. Din fericire pentru struți, penele lor n-au mai fost la modă.

Aceste păsări mari se hrănesc cu lucernă ca vacile, în grupuri. Fără apă pot sta și nouă luni. De fapt lichidul necesar organismului lor este conținut în lucernă. Un struț consumă zilnic cîte 7 kilograme de lucernă. Vînătoarea de struț se face în grupuri mari și cel mai îndemînatec dintre vînători îi trage struțului un cartof în cap. Acoperit în acest fel, struțul se simte în siguranță, ca atunci cînd își bagă capul în nisip. Dacă el nu vede nimic, are impresia că nici el nu este văzut. Penele îi sînt colectate tot cînd are capul în ciorap.

Ar mai fi de amintit că struțul este un model de fidelitate. Dacă perechea lui moare, rămîne trist și însingurat pentru toată viața. Oul de struț, cu o greutate de un kilogram și jumătate, este o minune de vitalitate. Puii se nasc în numai 14 zile. După cum spuneam, struțul este o pasăre foarte utilă. Fiecare părticică din el folosește la ceva. Carnea e gustoasă. Despre pene, ce să mai vorbim, iar din piele se fac genți, pantofi etc. Ne întrebăm ce se va alege de pielea lui dacă se va lansa moda pantofilor din struț ?

D. CRISTEA

SPIRALE

CERTIFICAT DE POET

de Eugen BARBU

La apariția volumului „Substratum" entuziasmul nostru pentru poezia lui Dan Mutașcu nu era prea mare. Rob al modei din ultimii ani el spunea mai complicat ceea ce ar fi trebuit exprimat mai frumos. Tendința barocă făcuse încă o victimă. Iată un exemplu de stufozitate prețioasă : *„rămîne din întuneric / o poveste cu simburi / un trai de praf, vîrtej / de culoarea sturzului poposit"* sau *„nimic așteptat locului / un fel de lumină din timp / un drog stacojiu venind prin / umbră spre chiria ierburilor"* deși acest ultim vers poate fi subliniat. Ce remarcasem ? Un metaforic deslănțuit, o culoare neobișnuită, vai, distribuită arbitrar, o vinătoare după cuvintele de rezonanță, puse să facă ele singure poezia, ceea ce se întîmplă rar, și la maturitate.

Dar, iată că cercetînd mai bine ceea ce mai avea poetul prin edituri (și trebuie spus că acestea nu se grăbesc să-l publice, mai puțin „Dacia" din Cluj) am descoperit un blagian autentic, un rafinat domolit, scăpat de tentația de a vrea să spună mult și gîfîit ceea ce trebuie exprimat cu incantație și grijă. Cele trei volume în manuscris deocamdată, din care unul sub tipar : *Țara din pod, Ochiul lui Zamolxe* și *Oglinda lui Cagliostro* confirmă bănuiala că ne aflăm în fața unei apariții ce va trezi multe discuții, a unui poet matur, stăpîn pe mijloacele sale care nu sînt cele mai rele, dimpotrivă. *Țara din pod* altfel spus, e un fel de țară a visului copilăresc unde sînt adunate deșeurile casei, unde un suflet visător se joacă cu cele mai inutile lucruri lepădate : *„Către țara din pod alerg / și seara cu două capete / și țiglele acoperișului vorbesc / despre ploaie / alerg turburat de frumusețea scărilor / de întortocherea lor de sunete de var / fiindcă sub acoperiș, la nouă / acolo e țara din pod / acolo e Albert cel Mare și arborii / și animalele din lună și fonograful / și sabia cu teaca de argint / portretele cu rodnice mustăți / voalul albastru presărat de molii / cu clipe vide, ori terțe, ori quarte / quinte, sextele de praf : o melodie / monotonă de vii și hanuri povestind / de cai și clavecine și citeodată de Viena / acolo, sub acoperiș, la nouă / acolo e țara din pod, adăugînd totul / sufletului, fluturînd corpurile luminoase / pindind ca pasărea Calandrion copilăria / acolo, în țara din pod"*. Există aici o tehnică a melancoliei decantată cu voce mută, înginat, suspinat cu o tehnică mare : *„pe mîini, pe piept și coapse / purtăm semnul tribal al lunii... Jur-împrejurul tatuajului / numele noastre / ușor mișcate de vînt"*. Cred că numai în Montherlant și Saint Exupery am mai găsi atîta delicată artă a sugestiei triștetii. Dan Mutașcu are o sensibilitate supravegheată, lipsită de excese, o nobilă îngînduare intelectuală.

Trebuie spus că starea de incantație este construită cu o perfectă știință a cuvîntului așa încît nu ne surprinde cînd ici și colo boaba de mărgăritar răsare strălucitor din glazura de amortisment a poemului : undeva găsim *mirșăvia galbenă a mătăsurilor* sau o *dimineață hărăzită parabolei* ; într-alt loc *femeile coboară într-un opiu de culori : o pasăre are o penumbră ginditoare în pene* și în *atmosferă plutește fardul aerului de toamnă*, toate sosite de sub mantaua lui Saint John Perse. Mai există evident și un *fantast maestru al zilei, sfătuitor de șoareci, efeminat sub o fragilă sănătate, sbătîndu-se într-o viorie plictiseală, în orașe se aud șgomotele acvatice ale soneriilor* și așa mai departe.

Ochiul lui Zamolxe este mai solemn blagian, umblînd în teribile mituri ; nu lipsește incantația aceea magică ce-l domină pe poet, cuvîntul ales cu grijă. În țara aceasta zeească a lui Densușianu și Conta, pentru că Dan Mutașcu face o savantă arheologie lirică, pe ruine străvechi, *tăcerea face semne de sărut spre vînt*, iar *iarna pare un logos de zăpadă* (superb), tonul general este al unei povești frumoase : pe aici *bat dactilii frunzelor de tei* și *caii arăpești milostivesc pulberile*, un *împărat amar deschide porțile crivățului* ; undeva, în grădini, ca în Halima *stau în soare racle de mac* și pe *drumuri se mișcă leneș solii din Persia, solii de somn*, apoi un *fraged șarpe sună un otrăvit tron de smalț, ploile întemeiază cetățile* unor *păstori ciclopi*. Totul e fabulos. O lume netulburată a meditației, a gestului savant în care *văzduhul însuși are zale de aur* și *zeii obraz de cutremur*.

Dacă această ultimă culegere de versuri mi s-a părut niței infatuată, sforăitoare la modul : le știu pe toate ! *Ochiul lui Cagliostro* ne dă adevărata măsură a lui Dan Mutașcu. Aici aripa modernistă a ultimilor poeți a exercitat asupra tînărului nostru confrate o binefăcătoare influență. Orașele descrise au ceva fictiv, sînt sonore, luminoase, neînchipuite, ușoare, arzînd de esențe spirituale. Ele par născute din ierburile nopții, prin ferestrele bibliotecilor capetele florii soarelui privesc incunabulele și căzile în care marea dragoste a fost spălată ca o cearșă ; zilele foșnesc aici cu voluptatea tuberozelor, și pe terase italiene iedera adolescentă face tumbe și gîfîie, vîntul intră în vechi tablouri flamande și se rătăcește ; tacîmurile de pe masă sînt caste și au ceva feminin ; pe vastele stadioane, ca în Montherlant, atleții înfrunzesc în așteptarea olimpiadelor. Totul este de o puritate fără egal trădînd pe un poet excepțional în fașă. Poemele se desfășoară sub semnul unui pregest, al unei discreții suverane inițiatice. Într-un loc luna veche ca un xilofon de oase sărate este fulgerată discret și ziua s-a lăsat erodată de sborul unor ereți, însăși noaptea are o frontieră de sare. Există în acest volum un poem colosal : *Conversiune* pe care-l citez în întregime *„Marea / această mănușe de fier / să striveasc-o odată / scorpionul de satin al lunii / Sunete / iată ce ne îndepărtează de meduze / și ne apropie de pini / Nu mi-e somn, nu vreau / să-mi fie somn / pentru că lumina stingîndu-se / trupul tău asemeni unei dulci lăzi / de ierburi marine / m-ar putea închide în el / Mai bine dacă aerul ia culoarea / părului tău lung / vino să privim cum țărmul / se lasă decapitat de reflux / și plaja : inimă de nisip / unde ne-am iubit / nu de mult/ ca — pe un covor zburător"*.

În *Fiul Cassandrei* la țărmul mării noaptea vine ametită de coniac sunînd din trompete umplute iarbă de mare, în vitrinele unui oraș îmbătrînesc manechinele, stelele au sensul unor sunete, mioape. În alt poem, Orion, beat calcă pe turme de erini ; în *Un fel de epifanie* se pare că plouă cu capete de magicieni, un mare mag împrăștie printre tacîmuri flori bicefale de Rhodos, marea e destupată dintr-o sticlă și sub bătaia sublimă a șampaniei se văd văzduhurile serbate de roua dintîi. Există la Dan Mutașcu o superbă paletă trădată cu o neglijență ce-i stă foarte bine, vreau să spun că la el poezia nu e cășnită, imaginile răsar rapid, invadează hîrtia și lasă senzația unui torent. Într-o piață fanariotă, viorie există o forfotă de legume și proverbe, pe scări interioare logodnici se sărută cosmetic și începe bruse o ascoză a amurgului ca în tablourile lui Chirico. Într-un cinemascop iubita este invitată să lase eroii de pe ecran și să asculte cum între valvele ploii de afară, se rotunjește mărgăritarul secret al melancoliei. Citadin, supus stenahoriei îngrămădirilor urbane poetul cîntă refugiile restaurantelor cu vinuri fumegoase spre care vin viscole înalte îmbălsămînd spațiul ; sub lămpi galbene se visează la o Morre fictivă și ea deși se umblă printre automobilele despotice ale amiezii. În poemul *22 decembrie* ninge cu blănuri, în altul există un incest de soare și amieze levantine. Nu lipsește cîntarea noilor Crai de curtea veche, îndeletnicindu-se și ei cu închinatul unor pahare sublime într-o sfîntă, dulce și irepetabilă libație spirituală.

Cred, și o spun cu toată seriozitatea, că avem în Dan Mutașcu una din cele mai mari speranțe ale poeziei noastre din ultimii ani.

Pictorul și autoportretul

UN DIMITRIE ANGHEL AL PICTURII

Răsfoind însemnările așternute într-un lung șir de ani pe caietele expozițiilor de pictură ale lui Dumitru Ghiață-Colibași, întregim chipul acestui artist de o rară modestie, retras în sine, dialogurile lui cu natura satului natal, a meleagurilor mehedințene și plaiurilor românești. Articole îngălbenite de vreme i-au consemnat în ziare și reviste prezența în viața cultural-artistică a țării timp de aproape patru decenii. „Printre naturile moarte sunt de ales și cele mai reușite lucrări ale lui Ghiață-Colibași" — *scria cu mai bine de un sfert de veac în urmă* George Oprescu. *La rîndul său,* Lucia Dem. Bălăcescu *găsea, cam în aceeași perioadă, că mehedințeanul vădea* „talent modest dar plăcut", *iar pe la mijlocul deceniului al patrulea, un gazetar severinean releva indiferența protipendadei locale față de pictura lui Ghiață-Colibași pentru că* „nu știe să picteze cu șablonul".

Seninînd, pictura septuagenarului artist se bucură și azi deopotrivă de prețuirea publicului larg (o dovedesc expozițiile din ultimii ani, între ele și retrospectiva deschisă în luna mai la Turnu Severin) ca și a unor valoroși oameni de cultură și creație. „Excelent poet liric, un fel de Dimitrie Anghel al picturii, maestrul D. Ghiață-Colibași reține atenția prin finețea cromatică, prin optimism și transparență. Florile sale sînt vii, ne urmăresc înseninîndu-ne amintirea", *scrie* Constantin Ciopraga.

„Rămînînd legat de petalele florilor de cîmp, din care parcă și-a cules, ca albina, mierea culorilor, și cu ochii mereu pierduți în priveliștea țării, acest modest făurar de frumos a optat definitiv pentru ce a crezut că este vocația sa adevărată : transmiterea cu ajutorul pensulei a unui strop din frumusețea și căldura pămîntului natal", *remarcă* Marin Sorescu.

Privindu-i cele aproape o sută de tablouri expuse în sala hotelului turistic din Turnu Severin — flori, portrete, peisaje de pe plaiuri mehedințene și din zona Porților de Fier — nu ne mai rămîne de cît să subscriem însemnărilor făcute în cartea de aur a expoziției, unanime aprecieri calde.

Ion BECHERU

CARTEA ROMÂNEASCĂ LA FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE LA NISA

de Teodor VÂRGOLICI

Nisa, perla Coastei de Azur, pe sub palmierii căreia, de pe celebra Promenade des Anglais, a încercat să-și pună capăt zilelor vagabondul și, pe atunci, încă necunoscutul mare scriitor român Panait Istrati, a încetat, de cîțiva ani, de a mai fi doar paradisul exclusiv al eleganței și plăcerilor. De trei ani consecutiv, în perspectiva impunătoarelor ruine romane de pe colina Cimiez și în atmosfera tulburătoare a pinzelor din muzeul Matisse, Nisa a devenit un izvor de delectare spirituală, o cetate a cărții și a lecturii, găzduind o adevărată gigantică librărie a lumii, — Festivalul internațional al cărții.

Anul acesta, la cea de-a treia ediție a Festivalului, au participat peste 200 de firme editoriale, individuale sau reunite, precum și multe întreprinderi poligrafice specializate, atît din Franța, cît și din Anglia, Austria, Belgia, Canada, Elveția, Republica Democrată Germană, Republica Federală a Germaniei, Iran, Italia, Portugalia, U.R.S.S., S.U.A. și alte țări ale lumii.

Editurile din România, reunite sub egida Centralei Cărții, au participat și la această ediție a Festivalului internațional al cărții de la Nisa, pentru a treia oară consecutiv. Standul nostru a fost alcătuit din peste 250 de cărți, selectate din întreaga producție editorială românească din ultimii 2—3 ani, prezentînd o gamă variată de tipărituri, de la tratatele științifice de strictă specialitate, la edițiile de masă ; de la lucrări cu caracter social-politic la albume de artă, ediții bibliofile, cărți pentru copii etc. Au fost expuse, de asemenea, un mare număr de opere beletristice, din literatura română clasică și contemporană, aparținînd scriitorilor reprezentativi, ilustrînd varietatea colecțiilor și edițiilor din producția noastră editorială. Un loc important l-au ocupat și operele traduse din literatura universală. Deosebit de consultate au fost albumele noastre de artă consacrate lui Nicolae Grigorescu, Andreescu, Ladea, artei populare a icoanelor pe sticlă, cele 1 111 de reproduceri din volumul „Pictura românească în imagini" etc. De o apreciere vie s-a bucurat ediția bibliofilă din poeziile lui Tudor Arghezi, cu ilustrații de Ligia Macovei. Cercetînd dicționarele sau diferitele opere literare românești expuse, mulți vizitatori confirmau sau descopereau raporturile de înrudire ale limbii române cu limba franceză și celelalte limbi romanice.

Cărțile expuse în standul României au atras permanent interesul diferiților editori străini, cu care s-au stabilit relații de colaborare, în direcția traducerilor din literatura română, a coeditărilor, schimburilor reciproce de expoziții etc. Menționăm, de pildă, înțelegerea realizată cu Verlag C. J. Bucher din Luzern — Elveția, reprezentată prin directorul său literar, dl. Xaver Schnieper, în domeniul coeditărilor și traducerilor din literatura română contemporană. Semnalăm și faptul că dl. Aldo Allegri, reprezentantul cunoscutei case de editură și librărie Rizzoli din Milano, a reținut în mod deosebit albumele „Icoane pe sticlă", „Voroneț", „Pictura românească în imagini" (1 111 reproduceri). În urma contactelor stabilite la Festivalul de la Nisa, urmează ca în viitorul apropiat să facem schimburi de expoziții cu Cambridge University Press din Londra și Promotion du Livre din Bruxelles.

La buna desfășurare a activității noastre din cadrul Festivalului au contribuit, în bună măsură și organizatorii săi, dintre care citățm îndeosebi pe directorul general, Dl. Edouard Berretta, și pe colaboratoarea domniei sale, M-lle Lorraine de Moustier, care ne-au înconjurat cu multă simpatie și solicitudine.

SUCCESE ROMÂNEȘTI LA ZILELE FESTIVE ALE VIENEI

de Valentin SILVESTRU

Pentru serile răcoroase ale zilelor calde de iunie, municipalitatea vieneză oferă locuitorilor, în fiecare an, un festival artistic de anvergură, care se desfășoară în săli, în grădini și în curțile interioare ale unor somptuoase palate. Anul acesta, a 20-a ediție a „Zilelor festive ale Vienei" are trei secțiuni : prima e dedicată „Teatrului formei deschise", vizînd reprezentații și modalități moderne și care a cuprins, printre altele, un spectacol al lui Roger Planchon, un altul al lui Giorgio Strehler, cîteva pantomime — cam vechi și, de altfel, rău primite — balete de Béjart și Alwin Nikolai. A doua secțiune e muzicală, avînd un ciclu Schubert și altul Brahms, evenimentul principal constituindu-l, pare-se, premiera mondială, sub formă de concert, a operei „Sakuntala" (reconstituită după schițe ale lui Schubert) — cu orchestra simfonică vieneză dirijată de Cornelia Voina — și interpretată exclusiv de soliști ai Operei din Timișoara, o veritabilă coproducție, de un tip insolit. A treia secțiune aparține păpușilor lumii, aici dîndu-și întîlnire vestite trupe din Suedia, Uniunea Sovietică, Malaezia, Statele Unite, Franța, Bulgaria, Ungaria și România, pentru ele fiind amenajată o sală specială în incinta Muzeului „Secolul XX" — care te face, parcă să uiți că unele spectacole le-ai mai văzut de cîte două pînă la șase ori, pe la alte festivaluri internaționale.

Cu toată diversitatea programelor și în pofida străduinței organizatorilor, care au plasat emblema festivalului — un uriaș W, în cele două culori naționale — în locurile frecventate ale orașului, manifestarea nu are răsunetul meritat. În convorbirea pe care am avut-o cu dl. Ulrich Baumgartner, îndatoritorul și prieepulul director și animator al Festivalului, d-sa ne-a încredințat că publicul e prezent masiv (ceea ce am putut constata și direct, căci la reprezentațiile Teatrului „Tăndărică" cu **Elefănțelul curios** și **Cele trei nevestе ale lui Don Cristobal** sala, de aproape 600 locuri, a fost arhipilină), dar că presa reflectă cu mai puțin entuziasm ceea ce se petrece pe diversele scene. (S-au scris și unele cronici amicale, dar am și citit, de pildă, despre o pantomimă că „a însemnat un afront adus spectatorilor", despre un concert că e „o supă reîncălzită", iar despre niște păpuși de departe, că „mai bine stăteau acasă"). La întrebarea dacă manifestarea, durînd o lună, n-ar fi fost potențată de vreo dezbatere internațională pe teme estetice, interlocutorul a răspuns cu scepticism că ideile noi și experiențele novatoare sînt anevoie receptate la Viena, oraș mai sedimentat sub raport cultural, iar cercul de specialiști, teoreticieni, e deocamdată restrîns.

Cît privește prezența românească, dl. Baumgartner a apreciat că strălucitele reprezentații păpușărești de anul acesta continuă faima artei noastre, care s-a impus aici, în ultimii ani, prin spectacole ale Teatrului Național, Teatrului de Comedie, Operelor din București și Timișoara, prin muzicieni din diverse orașe ale țării, solistul Ludovic Spiess, regizorii David Esrig și Andrei Șerban, coregraful Oleg Danovski și alții.

Cuvintele frumoase și calde despre păpușarii bucureșteni e-rau, evident, expresia unei realități. Căci, chiar de la prima reprezentație, urmînd mîna-indicator a nostimului om de lemn cu două berze în creștet, din holul Muzeului-Teatru, cete vesele de copii, dar și neașteptat de mulți adolescenți au năvălit în sala spațioasă, de o eleganță simplă, aplaudîndu-l apoi cu foarte multă însuflețire pe micul elefant curios și făcîndu-i, la sfîrșit, o adevărată manifestație de simpatie. Seara, uriașele păpuși din **Don Cristobal**, au fost aplaudate puternic și adesea, la scenă deschisă, iar artiștii, în frunte cu regizoarea Margareta Niculescu, au fost ovaționați îndelung de un public în care se aflau și eminențe ale vieții culturale. Erau extrem de surprinși și încîntați de factura originală a spectacolului, de metaforele comice și virtuozitățile jocului, de specificitatea limbajului. Președintele PEN-Clubului austriac, B. Hauser, a declarat că totul e excelent, ca sens și montare, echipa fiind admirabilă prin personalitate și impunîndu-se ca punctul de vîrf al colocviului artistic păpușăresc. Fragmente din spectacole au fost transmise și comentate elogios de televiziune. Presa n-a întîrziat să-și exprime adeziunea fără rezerve. Cotidianul „Arbeiter Zeitung" observă admirativ că acest teatru nu înfățișează oarecari sărmane fabule, ci montări grotești de înaltă calitate, spectacolul pentru copii fînd punctat cu fine inserturi pedagogice, iar spectacolul pentru adulți, relevînd excepțional infinitatea posibilităților acestei arte, prin felul cum sînt caracterizate păpușile, prin limbajul și ritmul atît de propriu, prin imaginile caricaturale, parodiile muzicale și cu totul deosebita compoziție regizorală. „Volksstimme" socotește **Don Cristobal** o montare burlescă scînteietoare, într-o expresie contemporană antinaturalistă, foarte bogată în nuanțe, vădind o cultură artistică remarcabilă. „Kroner Zeitung" laudă actorii ca entuziasmanți. „Kurier" subliniază umorul autentic și alert „ca într-un libret al unei opere de Rossini". „Wiener Zeitung" vorbește de „o magie voioasă", măestrit compusă și condusă, a unei trupe care ar trebui să se reîntoarcă aici cît mai curînd. „Die Presse" găsește în reprezentațiile românești „o minunată fantezie". Cronicarul radioului descoperă „o tratare originală, modernă, esențializată „în care toate elementele concură la reliefarea sensurilor satirice".

Astfel că după ce a ținut afișul trei din „Zilele festive ale Vienei", „Tăndărică" s-a întors acasă cu încă o frunzuliță aurie în laurii pe care-i tot culege prin lume, de decenii, răsplată pentru gingașa-i dibăcie și neistovita-i putere creatoare.

ECOURI • ECOURI

Actrița americană Shirley MacLaine a surprins pe toți odată cu apariția primului său... roman. „Acest volum, a scris un cunoscut critic, nu lasă nici o îndoială : talentata actriță este la începutul unei noi și senzaționale cariere".

„SOLDATUL ALBASTRU" care este în formă un western, ne vorbește despre America remușcărilor. Filmul despre vest trimite permanent la Vietnam. Candice Bergen evoluează în rolul unei femei albe prietenă a pielilor roșii. Alături de ea, Peter Strauss — o revelație — descoperit de regizorul Ralph Nelson.

FRANCIS BLANCHE va interpreta în viitorul film a lui Phillipe Clair „A votre bon coeur" rolul unui onest funcționar de bancă. Cardiac în ultimul grad, modestul funcționar suferă o grefă de inimă. Donatorul este un cunoscut pungaș împușcat de poliție. După operație, cinstitul funcționar devine un răufăcător care sparge chiar Banca Franței.

După „Samuraiul", „Doucement les Bosses" — din care reproducem scena de față — este cel de-al doilea film în care Nathalie Delon joacă alături de Alain Delon. Regia filmului aparține lui Jacques Deray și pe genericul acestei noi producții a cinematografiei franceze mai figurează și numele actorilor : Julien Guiomar, Paul Préboist, André Bolet, Serge Davri, Carlo Nell etc.

„RĂZVRĂTITUL" narează prăbușirea unui campion mondial de box, un Cassius Clay al anului 1915, zdrobit moralmente de o Americă intolerantă. Filmul lui Martin Ritt este adaptarea cinematografică a piesei „Marea speranță albă" de Howard Sackler.

DE CURÎND, unul dintre veteranii cinematografiei franceze, Marcel Carné, pe care criticii îl trecuseră în rîndul cineaștilor de cinematecă, a terminat un film, cu intenția de a-i dezminți. E vorba de „Asasinii ordinii" cu Jacques Brel în rolul principal.

DISCURI, DISCURI, DISCURI...

Convorbire cu Teodor CARTIȘ

directorul casei de discuri „Electrecord"

— Cinci milioane de exemplare. Acesta spuneți că este numărul de discuri care vor fi puse la dispoziția publicului în anul 1971, de „Electrecord". Ar fi însă interesant să ne precizați și care este, în general, structura, pe genuri, a producției dumneavoastră.

— În funcție de tirajul realizat se poate aprecia că din totalul discurilor care apar anual, circa 60 la sută reprezintă domeniul muzicii populare, 25 la sută muzica ușoară, diferența constituind-o muzica cultă, literatura sau alte diverse înregistrări. Raportat la tipul discului, peste două treimi îl reprezintă discurile micro cu diametrul de 17 cm.

— Trecînd în revistă realizările din ultimul timp, remarcăm apariția unor discuri pe care am putea să le denumim reprezentative.

— ...Exact. Aș aminti, dintre discurile de muzică cultă românească cele cuprinzînd integrala liedurilor lui George Enescu, discul omagial **Constantin Brăiloiu** cu melodii populare armonizate de marele nostru folclorist, sau discul omagial **Ioan D. Chirescu** cu selecțiuni din bogata sa creație corală. Discuri de muzică preclasică — **Vivaldi, Telemann, Bach** etc. — sau clasică — **Haydn, Mozart, Beethoven, Brahms** — au făcut cunoscute o serie de lucrări aparținînd culturii muzicale universale. Nu pot fi uitate nici discurile-recital ale unor cîntăreți de muzică populară — **Lucreția Ciobanu, Ion Cristoreanu, Irina Loghin, Benone Sinulescu** ș.a. — sau ușoară — **Gică Petrescu, Marina Voica, Dorin Anastasiu** etc —, discurile-medalion dedicate unor compozitori de muzică ușoară — **Vasile Veselovschi, Camelia Dăscălescu, Aurel Giroveanu** — care au constituit apariții bine primite de public.

— Ce ne rezervați anul acesta, sau, mai exact, în lunile care au rămas ?

— Dacă examinați repertoriul este ușor să constatați că principalul obiectiv îl constituie, și, în continuare, promovarea valorilor culturii naționale, muzicale și literare. Paralel cu acest obiectiv major urmărim să facem cunoscute valorile culturii universale, deopotrivă în domeniul muzicii și al literaturii. Pornim de la premisa că fiecare nou repertoriu trimestrial trebuie să adaoge noi valori la cele editate anterior pe disc, conform unui plan, desfășurat în timp, și destinat să ofere o cît mai cuprinzătoare privire de ansamblu asupra culturii muzicale românești și mondiale, de la maeștrii preclasicismului pînă la virfurile muzicii contemporane. Nu mă voi mai referi la discurile apărute în primele cinci luni ale anului întrucît, consider, că sînt deja cunoscute discofililor. **Remarc, numai, dintre ultimele realizări, discul omagial dedicat semicentenarului Partidului Comunist Român, disc cuprinzînd piese corale închinate partidului.**

În perioada care urmează vom pune la îndemîna iubitorilor muzicii culte, creații din opera maeștrilor mai virstnici — **Ion Dumitrescu, Paul Constantinescu,** sau recent dispărutul dintre noi **Mihail Jora** — ca și a compozitorilor din generația mijlocie și tînără — **Doru Popovici, Dan Constantinescu, Mihai Moldovan** etc. Din repertoriul trimestrului următor în domeniul muzicii simfonice și de cameră dorese să subliniez discul omagial cu lucrări de **Dinu Lipatti,** ocazionat de împlinirea a 20 de ani de la moartea artistului. Un microsion de 25 cm diametru, va cuprinde piesele **„Concertino în stil clasic pentru pian și orchestră de cameră"** și **„Sonatina de pian pentru mîna stîngă"**, înregistrări, le-aș spune „istorice", făcute în 1942, respectiv 1950 și păstrate în condiții excelente — avîndu-l pe Lipatti în dublă calitate de compozitor și interpret. La capitolul muzicii de operă trebuie amintit discul cu selecțiuni din opera clasică românească **„Năpasta"** de **Sabin Drăgoi,** printre interpreți figurînd **Nicolae Secăreanu, Eugenia Moldoveanu** și **Ludovic Spiess,** ca și recitalul sopranei **Marina Krilovici** cu arii din operele lui **Mozart, Weber, Puccini, Wagner** și **Verdi...**

— ...Ce formații vor fi angrenate în realizarea înregistrărilor de care amintiți ?

— Orchestrele simfonice și de studio ale Radioteleviziunii Române, formațiile **„Musica Nova"** și **„Concertino"** din București, **„Ars Nova"** din Cluj, sînt numai cîțiva dintre colaboratorii noștri. La capitolul realizărilor notabile trebuie menționat continuarea ciclului intitulat **„Istoria muzicii universale"**, în exemple, prezentat de prof. **Zeno Vancea,** discuri care vor contribui sensibil la formarea unui public cultivat, dispunînd de cunoștințe cît mai ample asupra întregii dezvoltări a muzicii.

Dar să vă spun cîteva noutăți și despre muzica populară. Vor apare, ca deobicei, discuri — recital ale unor soliști vocali și instrumentali din diferite zone folclorice ale țării, mai concret, **Maria Ciobanu, Ioana Cristea, Elena Merișoreanu, Ilie Udilă, Gheorghe Turda etc.** Va continua seria **„Rencontre avec la Roumanie"** cu discuri dedicate zonelor folclorice ale Olteniei și Maramureșului, destinate, în special turiștilor ce ne vizitează țara, ca și pentru export. Tot pentru popularizarea peste hotare a folclorului nostru ca și pentru o mai bună cunoaștere a sa de către specialiști, „Electrecordul" editează — în patru limbi de circulație universală — **o „Antologie a muzicii populare românești".** Elaborată în colaborare cu Institutul de etnografie și folclor al Academiei R.S.R. lucrarea se remarcă prin exemplele autentice culese din satele noastre și interpretate chiar de artiștii amatori originari din părțile respective. Noul volum (al patrulea din ciclu) și discurile ce-l însoțesc este dedicat colindelor laice.

— Numeroșilor iubitori ai muzicii ușoare ce surprize le rezervați ?

— În primul rînd un disc mare cuprinzînd cele 13 melodii românești interpretate de laureații „Cerbului de aur" din acest an. **Dalida** va fi și ea prezentă cu 12 melodii (printre care : **„Darla, Dirladada", „Arlecchino", Diable de temps"**), înregistrări achiziționate de la **„International Show"** din Paris. Admiratorii lui **Dan Spătaru** îl vor putea reasculta interpretînd melodiile lansate în filmul **„Cîntecele mării"** iar cei ai irlandezului Derek, John Tilley, deținător al premiului de popularitate la actuala ediție a Festivalului de la Brașov, vor avea la dispoziție un disc cu melodiile **„Yester-me, Yester-you, Yesterday", „A woman in love", „Jezebel"** și **„Goin'aut of my head".** O altă concurentă de la Brașov, remarcabila cîntăreață spaniolă **Dova,** va apare în trimestrul IV cu un disc cu patru melodii. Aș mai aminti, tot din noutățile ultimului trimestru, cele două discuri de 30 cm. cu melodii interpretate de cunoscuții **Sergio Endrigo,** și... de cumnatul său **Ricardo del Turco.** Sînt în pregătire mai multe înregistrări cu formații participante la recentul festival **național de muzică pop („Phoenix", Roșu și negru", „Sincron"** etc.). Mai reținеți că pentru prima dată am editat un disc cu **succese** ale muzicii ușoare internaționale după sistemul **„Non Stop"** în care piesele respective sînt legate una de alta, fără întrerupere. În funcție de „priza" pe care o va avea la public vor apare și alte asemenea discuri.

Vor mai lua drumul magazinelor în lunile următoare : un disc cu muzică populară maghiară avînd ca solist pe **Dionisie Konya,** altele cu basme de **Ion Creangă** în limbile maghiară și germană, basme populare maghiare (citite de **Ana Széles** și **Janoș Marton).**

Ce ar mai fi de adăugat ? Poate, să anunțăm iubitorilor poeziei că vor avea ocazia să asculte 15 dintre cele mai bune poezii ale regretatului **Nicolae Labiș,** în interpretarea unor actori de primă mînă a scenelor noastre, iar amatorilor de teatru să le semnalăm apariția pe disc a înregistrării radio cu piesa lui Mirodan **„Șeful sectorului suflete"** avînd ca protagoniști pe **Marcela Rusu, Radu Beligan, Sanda Toma, Amza Pelea,** etc...

— Vă mulțumim, în numele cititorilor revistei, pentru interesantele informații pe care ni le-ați oferit.

Marian DUMITRESCU

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 20 IUNIE

PROGRAMUL I. 8.30 Sport și sănătate. 9,00 Ziua pionierilor. 10,00 Viața satului. 11,15 Concert simfonic. 12,00 De strajă patriei. 12,30 Selecțiuni din „Tele-divertisment '71". 13 00 Emisiune în limba maghiară. 14,30 Televacanța. 15,30 Fotbal : Universitatea Cluj — Dinamo București. 17,15 Magazin. 18,05 Planeta giganților. 19,00 Șimbra oșeneacă. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reportajul săptămînii : Vecinii. 20,20 Oaspeți la Galați — concert spectacol. 22,45 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20 00 Doctorul Aumădoare. 20,30 Mari orchestre simfonice. 21,20 Buletin de știri. 21,25 Săptămîna culturală bucureșteană. 21,40 Reluarea serialului de simbătă seara.

LUNI 21 IUNIE

18,00 Cîntă corul Palatului Culturii din Pitești. 18,15 Ecranul. 18,45 Stop-cadru 19,20 1001 de seri 19,30 Telejurnal. 20,10 Romanul foileton „Mizerabilii" (I). 21,00 Prim plan : Sabri Emurla, 21,30 Film TV. Al cincilea concurs și festival internațional „George Enescu". 22,30 Telejurnal. 22,45 Telesport.

MARȚI 22 IUNIE

PROGRAMUL I. 10.00—11.00 Teleșcoală. 18.00 Nicolae Iorga. 16,20 Steaua polară. 19,15 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 România '75. 20,40 „Mireasa vîndută" de Smetana. 21,40 Aventuri în epoca de piatră. 22,05 Concertul naistului Gehorghe Zamfir. 22,35 Telejurnal.

PROGRAMUL II. 20,10 Balerina Cristina Pora. 20,30 Bucureștiul necunoscut. 21,00 Anul internațional Albrecht Dürer. 21,20 Ce înseamnă astăzi „a fi modern" ? 21,35 Blocnotes. 21,50 Buletin de știri. 21,55 „Inima lui Bonivur" (V). 22,25 Festivalul de jazz de la Newport (IV).

MIERCURI 23 IUNIE

18,00 Universal-șotron. 18.25 „Mult e dulce și frumoasă...". 18,40 Marketingul și cerințele economiei noastre naționale. 19,20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal .20.05 Reflector. 20,20 Filmul „Morcoveață". 22,05 R.D.G. Itinerar sudic. 22.25 Refrene fără vîrstă. 22,50 Telejurnal.

JOI 24 IUNIE

PROGRAMUL I. 17,30 Emisiune în limba maghiară 18,30 La volan. 18 50 Timp și anotimp în agricultură. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,10 15 minute despre sănătatea dv. 20,25 Antologia umorului. 21,00 Doina Badea. 21,20 Cadran internațional. 22,00 Ce, cît și cum traducem ? 22,45 Telejurnalul.

PROGRAMUL II. 20.10 punct contrapunct. 21,05 Filmul, „Salutare Giuliano".

VINERI 25 IUNIE

17,00 Teleșcoală. 18,00 Căminul. 18,50 Casa cu trei fetițe. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector 20,15 Dialog cu galaxiile. 21,00 Filmul „Anii nebuni". 22.15 Studio dans. 22,40 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 26 IUNIE

16,15 Emisiune în limba germană. 18,40 Bună seara, fete ! Bună seara, băieți ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Tele-enciclopedia. 20,45 Incoruptibilii. 21,35 „Logodnicele aterizează la Paris", de Mark Camoletti. 23,20 Telejurnal

FIZICĂ NUCLEARĂ

ENERGIA ATOMICĂ OFERĂ MIJLOACELE DE A REDUCE POLUAREA

Dr. SIGVARD ARNE EKLUND, remarcabil om de știință în domeniul fizicii, militant de seamă pentru o largă colaborare internațională în domeniul nuclear și, pe un plan mai general, pentru înțelegerea între popoare, pentru pace, a fost ales în 1961 și reales de două ori, în 1965 și 1969 în fruntea unui înalt for internațional: **director general al Agenției internaționale de energie atomică**, cu sediul la Viena. În afară de aceasta, a avut importante sarcini în numeroase alte instituții internaționale ca, de pildă, membru al grupului de lucru al Societății Europene de Energie Atomică, președintele grupului de studiu al reactorilor experimentali, președintele consiliului de conducere al proiectului de reactor „Dragon", secretar general la cea de a doua conferință internațională a Națiunilor Unite pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Pentru **contribuțiile sale la dezvoltarea cercetărilor de fizică și aplicațiilor de fizică nucleară, la utilizarea energiei atomice în scopuri pașnice, la progresul energiei nucleare în lume, i s-a decernat, la 2 iunie 1971, titlul de „Doctor honoris causa" al Universității București.**

Cu îngăduința domniei sale, oferim cititorilor revistei noastre cîteva fragmente, de un deosebit interes, din conferința pronunțată, cu prilejul amintit, la Universitatea din București.

COMBUSTIBILII VIITORULUI

„Asupra resurselor mondiale în combustibili fosili s-au făcut numeroase estimări. Cărbunele se extrage de 800 de ani, dar trebuie să reținem că jumătate din cărbunele produs în acest răstimp a fost extras în cursul ultimilor 31 de ani. Din anul 1900, hidrocarburile lichide și gazoase și-au sporit contribuția la resursele energetice totale, într-atît de rapid, încît mai mult de jumătate din producția cumulativă de petrol a fost realizată în cursul ultimilor 12 ani. Faptul că combustibilii fosili au fost utilizați într-un timp extrem de scurt, în timpul actual trebuie odată mai mult subliniat. Această creștere exponențială ne duce la concluzia că mare parte a combustibililor fosili va fi epuizată în cîteva secole, în vreme ce timpul de formare a zăcămintelor corespunde unor perioade geologice de sute de milioane de ani. Mai exact, timpul necesar pentru a epuiza 80 la sută din resursele mondiale de cărbune este de 300—400 de ani. Pe de altă parte, termenul de secătuire a produselor petroliere este de aproximativ 100 de ani.

Și mai ales dacă se are în vedere inoportunitatea de a folosi toate hidrocarburile, doar pentru a le arde, și efectul combustiei tuturor acestor produse asupra concentrației de oxid de carbon și de anhidridă sulfuroasă în aer, este evidentă necesitatea de a se găsi alte surse de energie.

Că un nucleu de uraniu, în anumite condiții, poate să se dezintegreze și să elibereze o foarte mare cantitate de energie, aceasta este o descoperire care datează din 1938.

Actualmente, se află în lucru aproximativ 100 de reactoare de mare putere, reprezentînd un total de 20 000 de megawați electrici. E o cifră care trebuie comparată cu aceea a puterii totale instalată în lume, în 1970, adică de 1 100 000 de megawați. Se prevede o dezvoltare rapidă a energiei de origine nucleară și puterea nucleară instalată în 1980, în întreaga lume, este evaluată la 330 000 de megawați, dintr-un total de 2 200 000 de megawați. La sfîrșitul secolului, puterea nuclearo-electrică va trebui să fie de 3 800 000 de megawați, dintr-un total de 6 800 000 de megawați...

Tipurile de reactori utilizați în timpul deceniului actual sînt mai ales reactorii cu apă, care ard aproximativ 1% din încărcătura lor de combustibil îmbogățit. Începînd din 1980, reactorii reproducători vor fi puși în funcțiune și vor ocupa din ce în ce mai mult un loc predominant. Rezumînd, cu ajutorul reactorilor reproducători (care în timp ce ard combustibilul propriu, produc alt combustibil N.R.), resursele în combustibilii nucleari vor fi de sute de ori mai importante decît cele cunoscute astăzi în combustibilii fosili...".

Ne oprim aici în legătură cu această problemă pentru a putea cita „răspunsul" la o întrebare adeseori pusă: EXISTĂ PERICOLUL CREȘTERII RADIOACTIVITĂȚII ÎN MEDIUL INCONJURĂTOR?

— Cu privire la degajarea radioactivității în mediul înconjurător, scrie dr. S. Eklund, trebuie să ne amintim că industria nucleară a funcționat încă de la început cu reguli de securitate extrem de riguroase. Ceea ce marele public nu știe, este că problemele de stocare a reziduurilor se pun nu la centrala atomică, ci la uzina de tratare chimică a combustibilului ars. Chiar în această ultimă instalație, doar o foarte slabă parte a deșeurilor, cu perioadă lungă de viață, este dispersată în mediul înconjurător, la concentrații mult inferioare celor ce se consideră nocive pentru om. Dacă ne gîndim la radioactivitatea naturală, care există în mediul înconjurător, cantitățile degajate sub control în timpul activităților nucleare pașnice nu exercită nici un efect important asupra calității mediului. Pe măsură ce energia de origine nucleară va cîștiga teren, evacuarea sau stocarea reziduurilor radioactive va pune, desigur, probleme. Dar măsuri în acest sens sînt luate încă de pe acum pentru stocarea în bune condiții de securitate, a deșeurilor solidificate, avînd o activitate înaltă, în formațiunile geologice, cum sînt minele de sare.

Cu toate acestea nu este ușor să convingem publicul, făcîndu-l să înțeleagă că dezvoltarea energiei de origine nucleară nu-i va aduce — cum crede — implicit și o importantă iradiere. Este paradoxală constatarea că energia nucleară — care este „curată" pentru că nu degajă practic nici un poluant în aer — se află într-o situație de a se apăra, în ceea ce privește efectele sale asupra mediului înconjurător. S-a arătat anul trecut în diferite anchete și publicații, că comisiile naționale pentru energia atomică au de împlinit o dificilă misiune, de educare a publicului. **Este absolut necesar să declarăm, fără nici un fel de echivoc, că noi cunoaștem mai bine consecințele unei doze de radiații date, decît pe cele ale inhalării aerului conținînd gaze nocive, ca anhidrida sulfuroasă, degajată de vehicule cu motor sau de cosurile de diferite feluri. În ciuda acestor considerații, însă, publicul pare să se teamă mai mult de contaminarea radioactivă a mediului înconjurător.** Acesta este argumentul cu care se combate o industrie care, de la primele sale începuturi, a aplicat regulile de securitate cele mai stricte. Ar fi regretabil ca temeri și supoziții fără fundament să împiedice un public, avertizat de pericolele poluării, să înțeleagă că **energia nucleară oferă tocmai mijloacele de a reduce poluarea...**

„UN APARTAMENT"... ÎN COSMOS!

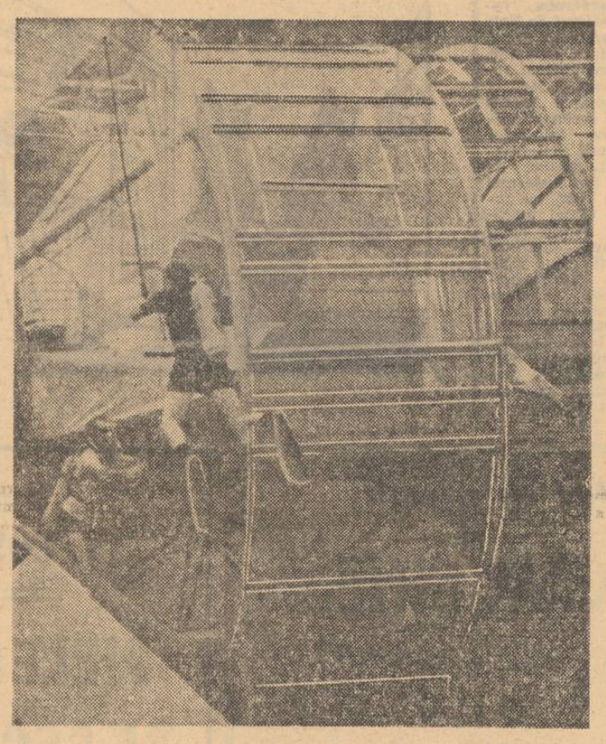

În zece ani de zboruri spațiale omul a învățat să simuleze pe Terra toate condițiile de zbor ale unei rachete. Singurul lucru pe pe care nu știe să-l facă, decît în condiții precare și pentru perioade extrem de scurte, doar de cîteva zeci de secunde, este simularea gravitației. Dacă ar și aceasta, ar avea mai puține motive să „plece" în spațiu și ar fi cunoscut de mult comportamentul organismelor supuse unor condiții deosebite timp de săptămîni și luni. Este tocmai ceea ce-și propune problema „Skylab". Numai experiența va putea să-i clarifice omului dacă și cum va putea să muncească, să aibă o activitate susținută, utilă pe un termen mai îndelungat în condiții de imponderabilitate. În acest sens a fost conceput „laboratorul cerului". Simularea cea mai proprie de realizat la suprafața Terrei este... în apă. Astronauții sau tehnicienii spațiali sînt astfel lestați pentru a putea pluti între două ape, trebuind să învețe să nu se sprijine pe această apă pentru a înainta. Simulatorul realizat de ingineri de la Marshall Space Flight Center — centrul de la N.A.S.A. responsabil al programului „Skylab" — este un uriaș bazin de 23 m în diametru și de mai mult de 12 m în adîncime, avînd 50 de milioane de litri de apă și în care o machetă structurală în mărime naturală a laboratorului a fost scufundată. Să adăugăm că amenajarea în interior a lui „Skylab" a fost încredințată unui specialist în design, în estetică. Săli de baie, sufragerie, bucătărie, uși, dulapuri în perete au fost concepute astfel încît să dea o atmosferă de intimitate. La etajul doi al laboratorului se află podul și pivnița, unde se pot stoca echipamentele și proviziile necesare pentru un timp reprezentînd 420 zile-oameni, adică echivalentul a ceea ce ar fi absolut indispensabil pentru un om timp de 14 luni. Iată în cîteva cuvinte, informația pe care ne-o oferă revista „Science et Vie" în ce privește viitorul laborator, cu „tot confortul" destinat unei „deplasări" de mai lungă durată în spațiu.

FURTUNILE DE HIDROGEN

Cunoaștem multe feluri de vînturi, ușoare, aprige, calde, înghețate, regulate, accidentale. Unora li s-au dat nume, altele și-au făcut... renume. Dar despre vînturile de hidrogen pînă foarte de curînd nimeni nu știa nimic. Abia au fost descoperite de către un satelit (OGO-5) cu echipament special pentru experiențe științifice. El a detectat această neobișnuită furtună ce „bîntuia" în permanență sistemul nostru solar, cu o viteză de aproximativ 16 000 de km pe oră, „venind" din spre constelațiile Scorpionului și Săgetătorului, în planul eclipticei, în direcția constelației Taurului. „Temperatura" lui atinge cam 5 000 de grade. Ca de fiecare dată, o descoperire este abia un început. O noutate care poate să răstoarne ceea ce s-a imaginat pînă atunci sau să confirme. Indiferent cum, aduce cu sine o multitudine de întrebări. Și savanții încearcă să găsească un răspuns. Ei vor să înțeleagă, de pildă, ce rol joacă această masă de hidrogen în mișcare. Și, mai ales, să știe dacă nu cumva ea contribuie la formarea atmosferelor planetare. Și ar fi într-adevăr fantastic să se poată descifra această enigmă a universului.

AGROBIOLOGIE

O INVENȚIE NUMITĂ FLORENTINA

Oricît vi s-ar părea de nefiresc, un impresionant covor vegetal, format din plante decorative cu frunza gofrată, în formă de scoică și cu o culoare greu de definit, poartă număr de înregistrare la Oficiul de stat pentru invenții. Nu covorul ci planta.

Achyranthes Verschaffeltii Florentina, dosar și brevet de invenție O.S.I.M. nr. 63 074. Și mă rog de ce atîta mirare? Și o floare poate fi invenție în măsura în care constituie o noutate pe plan mondial. *Iar această A.V.F. reprezintă o noutate care a căpătat drept de cetate la noi după cum avem convingerea că nu e departe ziua în care creația horticultorilor noștri va înfrumuseța parcurile lumii bucurînd privirile multora, așa cum deocamdată le bucură pe-ale noastre.*

Istoria acestei frumoase plante este pe cît de complexă pe atîta de sugestivă. Ne-o povestește inginerul horticol Elena Belba, cea care, împreună cu floricultorul Carol Jedlinschi, au creat-o.

Sînt mai bine de șapte ani de cînd cei doi horticultori și-au propus să „lumineze" decorul pe care-l forma Achyranthes V., plantă decorativă din familia Amarantaceelor, cu frunze în tonalități variate auriu-verzui sau grena închis, aproape negru. Dar ca să realizezi o asemenea operă e nevoie de timp nu glumă pentru că A.V. are o perioadă lungă de vegetație și se înmulțește în seră prin butășire.

De obicei noile soiuri se realizează prin încrucișări de semințe, din planta-mamă și planta-tată rezultînd un hibrid care capătă caracterul predominant al unuia dintre părinți. Totul e să știi să selecționezi părinții și să găsești combinația cea mai fericită, cu atît mai mult cu cît, de regulă, cea mai rezistentă la condițiile de cultură este planta inferioară ca aspect în timp ce planta ale cărei caractere trebuie imprimate moștenitorului este mai sensibilă, mai variabilă și de multe ori mai puțin dotată în raport cu condițiile pentru care este creată.

Această cale însă cere uneori zeci de ani iar rezultatele sînt mult prea nesigure. De aceea horticultorii noștri au ales o altă cale pentru a forța natura: au supus cultura de A.V., obișnuită, cu frunză roșcat maronie, unei observații atente și răbdătoare. Mama natura i-a ajutat printr-o întîmplare adică un eveniment fericit cum spun ei: în cultura obișnuită au observat apariția unei plante cu părți colorate diferit. Au recoltat cîțiva butași din porțiunile de plantă al căror colorit li s-a părut mai convenabil și au trecut la înmulțirea lor în seră. După doi ani de muncă și selecții repetate au reușit să dispună de 250 plante cu un colorit pe măsura dorinței lor. *Numai că noul soi avea caracter foarte instabil astfel încît au mai trebuit să muncească alți trei-patru ani pentru a ajunge în posesia unui material definitiv stabilizat. Acesta a fost înaintat apoi spre aprobare Comisiei de stat pentru omologarea soiurilor și spre brevetare la O.S.I.M.* Anul trecut, A.V. care a căpătat apelativul Floretina, și-a făcut prima ieșire în lume, în cadrul Expoflorei '70, *stîrnind admirația vizitatorilor, pentru ca în decurs de un an horticultorii să ajungă la o cultură de masă care a permis nu numai amenajarea covoarelor amintite dar și împrumuturi spre înmulțire și horticultorilor din Ploiești, Cluj, Timișoara și Giurgiu.*

Este deci de așteptat ca în cîțiva ani, Florentina obținută prin eforturile horticultorilor bucureșteni, Florentina total necunoscută altor botaniști ai lumii, Florentina superbă, cu o culoare pe care specialiștii o numesc rodamin dar pe care noi o vedem cînd roz, cînd roșu purpuriu în bătaia soarelui, va popula grădinile și parcurile noastre și, poate, și cele de aiurea. Prin munca a doi oameni entuziaști care, așa cum am remarcat-o din convorbirea cu ing. Belba, iubesc frumosul și vor să ofere oamenilor, care vin prin parcuri, un plus de frumusețe.

M. RADIAN

MEDICINĂ

CANCERUL ÎN ECUAȚII MATEMATICE

„Formularea unei probleme este adeseori mai importantă decît soluția care, uneori, nu cere decît o abilitate matematică sau experimentală", spunea Einstein. Dacă este vorba de a soluționa problema cancerului, atunci, noi votăm pentru această abilitate. Iată de ce ni se par importante aceste criterii noi de diagnostic pe care ni le oferă

dr. Constantin TAȘCĂ
de la Institutul de Endocrinologie

Boala canceroasă a devenit o problemă care preocupă atît oamenii de știință cît și pe fiecare dintre cetățeni. În epoca noastră cam al 5-lea — al 6-lea individ moare ca urmare a acestei afecțiuni. Nu este deci de mirare că se cheltuiesc sume uriașe pentru descifrarea cauzelor bolii canceroase, în vederea unui tratament adecvat ca și pentru găsirea unor criterii de diagnostic precoce. Oricît de scumpe ar fi mijloacele de diagnostic ele sînt incomparabil mai ieftine decît sumele care se cheltuiesc cu tratamentul cancerului. Dacă există forme de cancere vindecabile, nu-i mai puțin adevărat că pentru o mare parte din cazuri, tratamentul se reduce la vechea formulă hippocratică: „opium et mentire".

S-a spus de mult timp că, de fapt, cancerul este o boală a celulei. Așa cum se știe, organismul animal este alcătuit din nenumărate unități complexe — celulele — prevăzute cu dispozitive energetice și de reproducere extrem de complicate. Aceste structuri sînt formate la rîndul lor din grupări de molecule. S-a dezvoltat astfel o nouă direcție de cercetare, patologia moleculară.

Un rol foarte important în viața celulei îl joacă acizii nucleici, compuși care conțin informația genetică, implicați în ereditate, activitatea enzimelor celulare, reglarea metabolismului, diferențiere etc. În celula canceroasă apar modificări importante ale masei de acizi nucleici. Dacă în nucleul celulelor normale se constată o cantitate de 6 x 10-¹² g acid dezoxiribonucleic legat de un număr fix de cromozomi, în celulele tumorale asistăm la fenomene de aneuploidie, adică la modificări ale numărului de cromozomi, tradus prin variații ale masei de acid dezoxiribonucleic. Ideea este ceva mai veche și aparține lui Boveri (1862—1915), care a formulat teoria cromozomială a tumorilor maligne. Determinarea masei de acid dezoxiribonucleic poate da asadar indicații privind celula tumorală și trecerea de la țesuturile normale la cele canceroase. Pentru a permite aprecierea acestei cantități au fost imaginate metode adecvate de către Caspersson, Sandritter, Wied etc. și au fost construite aparate de mare sensibilitate, denumite histofotometre.

În cadrul unor cercetări, efectuate în R.F.G., într-unul din cele mai bine dotate Institute Oncologice din lume, **am urmărit cu ajutorul unei astfel de aparaturi, care sînt modificările cantității de acid dezoxiribonucleic în cursul dezvoltării canceroase.** Am putut constata că există variații ale conținutului în acid dezoxiribonucleic care se pot corela cu etapa de cancerizare. Așa cum se știe, există tumori cu cantități sporite sau, dimpotrivă, diminuate, de acid dezoxiribonucleic.

Paralel, se observă și creșterea dimensiunilor nucleului celular. Cercetări întinse în acest domeniu au arătat de mult timp că, adesea, în cancer observăm mari inegalități ale nucleilor celulari. Aceste inegalități de formă și culoare constituie chiar un semn de diagnostic specific tumorilor.

Deosebit de interesant ni s-a părut să studiem ce legătură există între dimensiunile nucleare și masa de acid dezoxiribonucleic conținută în nucleu. Am efectuat astfel o corelare a acestor valori, tradusă printr-o ecuație care se poate transcrie grafic într-o curbă cu un anumit profil. Operația matematică, simbolizată în respectiva ecuație, poartă denumirea de analiză de regresie și a fost aplicată de Gauss cu mult timp înainte, pentru cu totul alte scopuri. **Am putut constata, spre surprinderea noastră, că există diferențe extrem de nete din acest punct de vedere între țesutul normal din care a provenit cancerul și tumora propriu-zisă.** Se observă, de asemenea, deosebiri frapante între fazele pe care le parcurg celulele în trecerea lor prin multiple etape pînă la cancerizarea deplină. Din cercetările întreprinse a reieșit că fiecare din fazele analizate se poate exprima sub forma unei ecuații. Această ecuație, la rîndul ei, are ca expresie grafică o curbă cu un traseu caracteristic. Mai mult, am observat că deosebiri cantitative certe apar chiar într-o etapă în care examenul microscopic de rutină nu relevă niciun fel de modificare. Ar fi extrem de interesant să urmărim în continuare aceste cercetări spre a stabili posibilitățile de cancerizare ale țesuturilor într-o etapă premorfologică, în care sînt alterate numai structurile moleculare.

Patologia glandelor cu secreție internă oferă numeroase exemple în care sînt greu de trasat diferențe nete între tumorile benigne și cele maligne. Adesea unele forme de cancere se deosebesc extrem de puțin de tumorile benigne. **Tocmai în aceste cazuri în care competența medicului este greu pusă la încercare metoda poate da indicații.** Fără îndoială eficiența unei metode se bazează pe numeroase observații înainte de a se trage concluzii. Este cu totul greșit de afirmat că metoda folosită de noi poate rezolva complet diagnosticul precoce al cancerului. În trecut, au fost de multe ori publicate metode de diagnostic și tratament care au deșteptat mari speranțe, pentru ca ulterior să dispară în anonimat. Nu este însă mai puțin adevărat că aceste criterii de apreciere cantitativă a transformării canceroase aduc date utile în domeniul atît de complex și plin de enigme al cancerului.

ZOOLOGIE

MAI INTELIGENȚI DECÎT DELFINII

Orca-gladiator, balena ucigașă, balena-tigru, tot atîtea denumiri ce mărturiseau agresivitatea unor animale marine al căror comportament însă demonstrează o surprinzătoare inteligență și un sistem de comunicare elaborat.

Pînă astăzi omul s-a bucurat, nestingherit de nici o pretenție din partea „colocatarilor" săi pe Terra, de titlul de glorie al supremației sale: inteligența. E drept îl conferea adeseori și altor viețuitoare dar cu grijă, niciodată uitată de a-l pune între ghilimele. Biologii par însă să nu se astîmpere descoperind comportamente în lumea celor „care nu cuvîntă" sau nu știam că „cuvîntă", complexîndu-ne. Observațiile cu privire la delfini ne-au entuziasmat, mai ales la început, ne-a atras atenția receptivitatea lor. Amabilitatea lor. Dar poate mai ales, demnitatea lor, preferind să moară decît să supraviețuiască cu comoditate unei situații nedemne. Și ne-a pus pe gînduri. De curînd, ecourile unor cercetări privind ceea ce se credea a fi o „fiară" a adîncurilor, o balenă ucigașă, ne trezesc invidia. Celebrul Cousteau, binecunoscutul ziarist și cineast mexican Ramon Bravo, doctorul Murray Newman de la Vancouver, zoologi aparținînd multor națiuni, angajați în cercetări de oceanologie tind să afirme că orca este mai inteligentă chiar decît delfinul, ceea ce nu este deloc puțin. Iată cîteva date culese dintr-un articol semnat de Jean Albert Foex care ne pun în temă. O fișă de identitate: Orca a fost definită ca un delfin mare (din aceeași familie) măsurînd 9 metri. Falca sa este puternic armată de dinți conici. Vînează frecvent în haită, atacă orice animal marin care-i iese în cale, indiferent de mărimea lui: balene, foci, pești mari... Aria de răspîndire este foarte întinsă. Trăiește în vecinătatea banchizelor ca și în mările tropicale. Deși preferă largul, a fost descoperit uneori și în apropierea coastelor. A fost de pildă identificat lîngă Agadir, în Maroc, după „aripa" dorsală triunghiulară, foarte dezvoltată, mai ales la mascul, și care poate atinge 1.80 m înălțime și îi este caracteristic. Îl singularizează de altfel și coloritul: o pată albă în dreptul capului, în spatele ochiului și de asemenea un alb întins pe o mare parte a corpului. Erau cunoscuți pînă acum doar prin ferocitatea lor. În ce privește inteligența, iată o mărturie impresionantă.

Observîndu-se înrudirea cu delfinii și cunoscîndu-se inteligența acestora, mai mulți zoologi au căutat să-i studieze comportamentul. În 1960 o haită de orce urmăreau o flotilă de pescuit, rupîndu-le fileurile, împrăștiind bancurile de pești. Pentru a le îndepărta, bărcile au fost echipate cu tunuri ce lansau lănci-harpoane. O orcă a fost ucisă. Treizeci de minute mai tîrziu, situația pentru bărci devenise cu totul imposibilă. Nu puteau să se apropie de ele, în timp ce ele veneau din ce în ce mai aproape de bărcile lipsite de tunuri. Dar, cum știau? Toate bărcile erau de același tip și acum era cît se poate de clar că ele recunoșteau pericolul după un amănunt infim al structurii bărcilor. Pentru ca toată haita acestor balene să adopte aceeași atitudine, era nevoie nu numai ca aceste animale marine să fie inteligente dar să și știe să folosească — ca și delfinii — un sistem de comunicație sonoră foarte elaborat.

În 1964 a fost capturat în golful Vancouver un exemplar în vîrstă de doi ani și în greutate de ceva mai mult de o tonă. Era primul exemplar viu care a putut fi examinat mai bine. În pofida așteptărilor, această „balenă ucigașă" se comporta cu experții într-un mod cît se poate de prietenos. S-a lăsat examinată, docilă la înregistrările de encefalograme, electrocardiograme, lăsîndu-se să i se înregistreze sunetele pe care le emitea. Era atît de amabilă încît s-a crezut că este femelă și doctorul Murray Neyman, conservatorul acvariumului de la Vancouver i-a dat numele de Moby Doll. Timp de mai multe săptămîni Moby Doll părea să se simtă în formă. Bine hrănită cu pești mici, se apropia de balizele grele ale bazinului, încercînd, după marea varietate de expresii întrebuințate de ea — să comunice cu oamenii. Dar oamenii nu înțelegeau deloc ce spune. Ea își recunoștea însă vocea cînd i se punea să asculte înregistrările făcute. Dar lipsa de audiență pe care a întîlnit-o Moby Doll a întristat-o în cele din urmă. A început să facă greva foamei. Dar „închisoarea" nu i-a deschis porțile și nimeni nu i-a înțeles plîngerile. Și-a continuat greva. S-a arătat supărată. Într-o seară (din octombrie 1965) s-a cufundat adînc în apă și nu a mai reieșit la suprafață. Moby Doll se sinucisese.

Mesajul ei — așa cum l-au interpretat cercetătorii: puteau să se comporte la fel de afectuos ca delfinii, chiar dacă în mediul marin erau renumiți ca vînători sîngeroși.

Am citat o mărturie — între multe altele — a comportamentului balenelor-tigri, cum fuseseră denumiți acești intelectuali ai mărilor.

Peștele și... notele mari

Părerea că acei copii alimentați în mod predominant cu pește învață mai bine, își găsește, datorită cercetărilor efectuate în ultimul timp, o fundamentare științifică. Pînă nu demult, se credea că efectul se datorește albuminei din pește dar, mai recent, s-a descoperit că rolul principal în conferirea calității amintite îl deține conținutul bogat în fosfor și iod al peștelui de mare. După aprecierea medicilor, pentru a introduce în organism cantitatea de fosfor conținută de 200 grame de carne de pește, ar trebui să se consume 2 600 grame de miere de albine sau o cantitate echivalentă de unt. Deci, conchid savanții, scăderea capacității de concentrare sau stările de oboseală pot fi, în mare parte, evitate, printr-un consum mai mare de pește. Dar, adaugă ei, aceasta nu poate suplini eforturile fiecărui om pentru formarea personalității proprii

CE SÎNT COMETELE?

Aceste „năframe" de foc zvîrlite fluturînd pe bolta nopții, „stele cu coadă", semne prevestitoare de rele în interpretarea astrologilor, amestecate în conflictele pămîntenilor, cu putere de decizie, după „traducerile" făcute de atotștiutorii ghicitori „în zațul" cerului încep să „răspundă" astăzi la interogatoriul științei prin intermediul sateliților. După primele „declarații" înregistrate s-ar părea că ele ar fi constituite dintr-un foarte mic nucleu, de vreo mie de kilometri, format din gheață conținînd poate materiale pietroase, solidificate. Aura ce le înconjoară nucleul și coada cometelor ar fi constituită de asemenea din cristale de gheață avînd urme de carbon, sodiu, metan și fier. Trecînd prin vecinătatea soarelui, o mică parte din nucleu s-ar vaporiza formînd nucleul de gaz care-i creează „cortegiul" impresionant.

CE CUPRINDE BAGAJUL PENTRU LITORAL

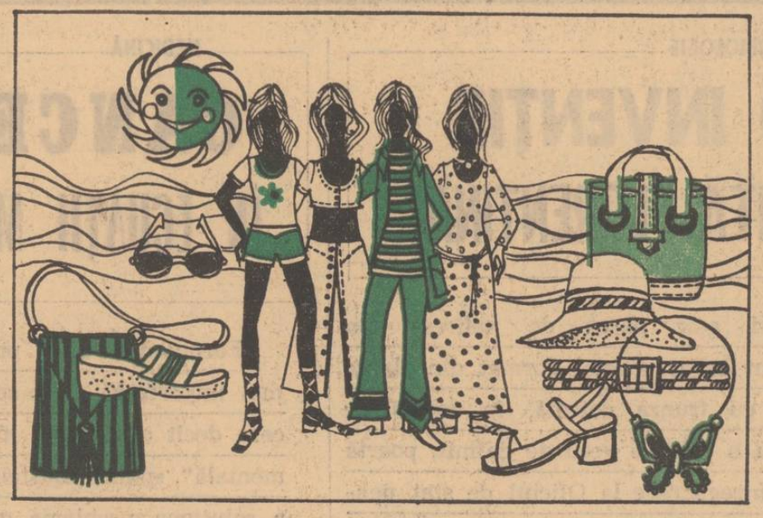

Pentru dimineață : un șort scurt din tercot purtat cu maiou de bumbac. Tăiați o formă de floare sau de fluture din bucăți colorate de material pe care le aplicați pe bluză. Ansamblul se poartă cu sandale cu șireturile legate pînă sub genunchi.

Pentru persoanele care nu pot purta șort, foarte practice sînt : fusta și boleroul din același material cu costumul de baie.

Un costum foarte necesar la mare : jachetă lungă cu pantalon și pulovere în dungi viu colorate.

Pentru seară : o rochie în stil romantic din material ușor, imprimat, decoltată, purtată cu o bijuterie colorată pe gît.

Bineînțeles, nu uitați accesoriile : o pereche de papuci dimineața, sandale pentru seară, un sac sport pentru plajă, o geantă pe umăr, o pălărie de soare, cîteva cordoane colorate și nelipsiții ochelari.

Desene și text : Doina LEVINȚA

CALEIDOSCOP

Curioase forme de ochelari, nu-i așa ? Parcă vă invită : dacă vă place tenisul, puteți alege ochelari rachete de tenis ; dacă sînteți romantică, veți prefera ochelarii fluturi... Se pare că o colecție de acest gen de ochelari de vară, prezentată nu de mult la Paris, urmărește să dea femeilor care îi vor purta, un aer vesel, da, cît mai vesel !

● — Ați fost, după cîte știm, printre primele care s-au gîndit că femeile ce au depășit vîrsta de 30 de ani trebuie să aibă o modă a lor diferită de cea a tinerelor...

— Desigur, a replicat artista franceză de film, MICHELE MORGAN, *într-o discuție cu un cunoscut publicist, deoarece cred că nimic nu este mai ridicol decît o îmbrăcăminte ce nu corespunde unui obraz. Chiar dacă o femeie și-a păstrat o linie zveltă, un obraz își are limbajul lui propriu.*

● *Un ultim sondaj internațional făcut de faimosul institut american Gallup, a ajuns la următoarele concluzii : lumea consideră Franța drept țara cu cea mai gustoasă bucătărie și cele mai frumoase femei, Elveția — drept țara cu cele mai frumoase peisaje...*

● *Știți să vă destindeți nervii ? În Jours de France ni se propune o metodă împărțită în cinci etape. Iată un exercițiu din prima etapă : închideți ochii și repetați în gînd „sînt calm" E un exercițiu de... imaginație. Încercați-l. Vom reveni, dacă vă interesează.*

AVANPREMIERĂ LA MODA DE TOAMNĂ — IARNĂ

Devansînd cu două luni marile case de modă pariziene (care vor începe tradiționala prezentare a colecțiilor de toamnă-iarnă 1971/72 la sfîrșitul lui iulie), cel de-al 21-lea „Salon du prêt-à-porter" (al confecțiilor) recent organizat la Paris a oferit, în „avanpremieră", o imagine — apreciată de cronicarii de specialitate, ca destul de completă — a ceea ce „se va purta" în viitorul sezon rece. (Cu atît mai mult cu cît o parte a modelelor a fost inspirată direct de marii creatori ai modei).

Ca trăsături generale, „linia" devine mai „cuminte", mai lipsită de excentricități, pe alocuri de-a dreptul clasică, fiind orientată mai puțin spre clientela foarte tînără, ca în anii trecuți (vezi mini-jupele) și mai mult spre cea dintre 30 și 40 de ani. Lungimea rochiilor, cu infime excepții, depășește genunchiul, iar mantourile sînt ceva mai lungi. Cu moda „maxi" s-a terminat definitiv ; în același timp și cu șorturile.

În ce privește rochiile, stilul clasic al șemizierelor ocupă un loc de frunte, preponderente fiind stofele imprimate, inclusiv cu flori, ca o reminiscență a verii. În materie de mantouri, pe lîngă redingotele de pînă acum (dar cu umerii mai accentuați) și hainele sport cu capișon, reapar paltoanele și pardesiele largi, unele chiar cu cute, din stofe moi. Blănurile artificiale intră din nou în „vogă" (S-a aflat că și în colecția pregătită de casa Dior blănurile artificiale vor fi mult folosite). Pantalonii își mențin locul „cucerit" în garderoba feminină ; dar, alături de linia „cloșată" reapare croiul drept, Se poartă cu bluze, pulovere, de predilecție cu gulerul rulat cu veste lungi și jachete diferite. O noutate a modei pentru viitorul sezon o constituie revenirea taioarelor clasice (cu umerii mai marcați decît talia). Alături de ele, combinații din fuste mai largi, multe în cute, cu jachete sport în dungi multicolore. Pantofii rămîn bombați, stil sport, cu tocuri groase și pînă la înălțimea de 5 cm ; poșetele păstrează cureaua spre a fi purtate pe umăr ; pălăriile, în majoritatea lor, cedează locul beretelor, bonetelor și șepcilor din lînă, culorile la modă fiind maron, verde, roșu, galben, portocaliu și violet.

AM VĂZUT... NE-A PLĂCUT... VĂ SUGERĂM...

„O sugestie pentru alegerea unei lămpi adecvate unui hol sau unui vestibul" — este rugămintea exprimată de o cititoare a revistei. Am căutat în magazine. Destul de originale, ni s-au părut două lămpi potrivite unor încăperi cu această destinație. Una dintre ele, un abajur de formă paralelipipedică, închegat din fișii late din material sintetic de culoare bleu (prețul — 170 lei) ar sta foarte bine într-un vestibul, mai ales dacă mozaicul este de culoare foarte deschisă — plăci albe sau bleu ar fi ideale — iar cuierul este și el alb sau alb cu bleu.

O altă lampă pentru hol sau vestibul (prețul 130 lei lei) îmbină destul de plăcut sticla cu rafia. Avînd forma unei ciuperci, fiind de culoare foarte deschisă, lampa s-ar „simți bine" în ambianța unui mobilier tapisat în culori deschise (în hol) sau unor mici covoare, tot din rafie, aplicate pe pereții vestibulului, covorașe pe care se pot prinde măști de ceramică, farfurioare de inspirație folclorică, mărgele colorate etc.

...De multe ori, gospodinele ni s-au plîns că nu găsesc cărțiți de dimensiuni mici pentru a păstra mîncarea în frigider, în special cînd rămîne o cantitate mai mică, de pe o zi pe alta. La magazinul Victoria se găsesc acum cărticioare de diferite culori și, ceea ce este deosebit de îmbucurător, toate au și capacele potrivite.

...Și o idee pentru un dar : coliere mici, strînse pe gît, sau coliere lungi din metal și sticlă, din metal și ceramică, foarte ingenios îmbinate. Le găsiți în strada Gabroveni, într-unul din noile magazine deschise în acest reînviat vad comercial al Bucureștilor.

MARIA OPRICĂ — Medgidia — jud. Constanța. *După descrierea dv., poate fi o blefarită cronică. Este obligatoriu să vă examineze medicul specialist — oftalmolog.*

A. D. C. — București. *Vă recomandăm să vă adresați clinicii ORL spitalul Colțea sau secției ORL spitalul Alexandru Sahia. Strabismul se poate corecta chirurgical. Bolnava se va adresa clinicii de oftalmologie a spitalului Colțea sau spitalului de boli de ochi din str. Bolintineanu nr. 9.*

ELENA GHINDEA — Sibiu. *Vă mulțumim pentru aprecieri. În cazul unui prolaps rectal la copil, vă îndrumăm către clinica de chirurgie infantilă a spitalului Grigore Alexandrescu — București.*

V. S. — Măcin. *Nu vă aplicați tratament din proprie inițiativă, adresați-vă unui specialist dermatolog. Adresa Institutului de geriatrie este str. Mănăstirea Căldărușani nr. 9 — telefon 17 76 86.*

DINU GHEORGHE — București. *Nu există nici o legătură logică între cele două afecțiuni ale dv. Este o coincidență. Pentru emotivitatea deosebită pe care o prezentați, vă recomandăm Napoton, iar pentru a ști dacă aveți hernie trebuie să vă adresați specialistului chirurg.*

B. M. — Lupeni — jud. Hunedoara. *Dacă durerile pe care le relatați se pot încadra într-o afecțiune reumatismală nu este posibil să vi se răspundă fără un examen clinic și investigații de laborator pe care vi le va recomanda medicul specialist în boli interne. Referitor la celelalte simptome, vă adresați medicului psihiatru. Credem că veți beneficia de psihoterapie.*

U. S. — București. *Temele pe care le alegem pentru ziar trebuie să îndeplinească condiția de a interesa un număr cît mai mare de cititori. Dacă spațiul ne va permite vă vom satisface dorința.*

IOAN MÎNDROIU — și ȘTEFAN GHEORGHE — Craiova — Dolj. *Pentru acnee vă recomandăm soluția Juvenal, care se va aplica pe față după o prealabilă spălare cu apă caldă și săpun pentru copii. Pentru a combate mătreața, veți spăla părul o dată pe săptămînă cu săpun „special pentru păr", iar mai înainte veți freca rădăcina părului cu sare fină pe care o veți îndepărta prin periere.*

R. I. — București. *În perioada sarcinii venele varicoase se pot dilata mai mult. În prezent nu se indică tratament medicamentos. După naștere, dacă nu se vor ameliora spontan, veți apela la medicul specialist în chirurgie. Tratamentul se face numai sub controlul lui.*

Dr. Ana MURGULEȚ

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

ÎNTR-UN MIC APARTAMENT

Răspundem cititoarei Raluca Giurchescu, Craiova

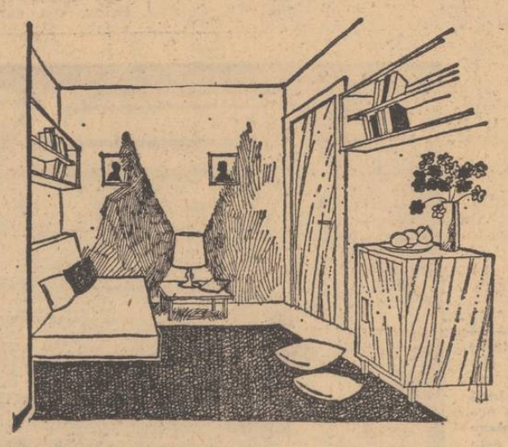

În apartamentul de dimensiuni mici, pe care îl locuiți — compus din vestibul (2 mp), baie, bucătărie (3,5 mp) și două camere : una de 11,25 mp și una de 9,90 mp — păstrarea dulapului-vitrină așa cum doriți dumneavoastră, reprezintă un mare lux sub raportul risipei de spațiu. Prima cameră (2,50 × 4,50) pe care o ocupați împreună cu soțul dumneavoastră nu poate fi mobilată în condiții acceptabile decît dacă veți cumpăra o canapea extensibilă care, în plus, va trebui să aibă dedesubt și sertar pentru așternut. Altminteri acesta va trebui depozitat în partea de jos a dulapului de haine. O asemenea canapea, care acum cîtva timp se găsea în comerț sub numele SOLCA, va trebui amplasată pe peretele din fața ușii de acces din vestibul. În loc de noptieră, veți avea nevoie de o măsuță de dimensiuni minime care va sta în cursul zilei în fața canapelei. Un dulap de haine cu două uși (cca 1,20 m lungime) ar putea sta pe același perete, de partea cealaltă a ușii dinspre camera fiicei dumneavoastră, spre geam. Lîngă ușa bucătăriei, veți plasa frigiderul-mobilă. Datorită faptului că atît dulapul cît și frigiderul sînt sau vor fi furniruite cu un lemn de culoare închisă (cam asta se găsește în comerț) stofa sau husa canapelei trebuie să fie foarte deschisă la culoare. Deasupra canapelei și pe peretele dintre ușa vestibulului și cea a bucătăriei, puteți pune o mică bibliotecă suspendată, alcătuită din două polițe (dar nu mai mult). Dacă aveți de gînd să puneți ceva înrămat pe perete atunci acel „ceva" va trebui să fie de dimensiuni minuscule.

În ceea ce privește a doua cameră (2,20 × 4,50) cu acces din prima, patul de o persoană, de lățime cca 70 cm va trebui pus în lung, pe zidul opus ferestrei. Alături, pe peretele cu ușa — pianina (dacă alegeți una de dimensiuni convenabile) care, la rîndul ei, reprezintă o mobilă neobișnuită într-un apartament atît de mic. Pe același perete, spre geam, un dulap cu două uși, similar cu cel din camera cealaltă. Rămîne astfel un întreg perete pentru a amplasa un blat polifuncțional lat de cca 60 cm, cu sertare, destinat jocului, lecțiilor, aranjării unor cărți și unor mici obiecte de toaletă, deoarece în partea dinspre pat el ar înlocui o noptieră. Deasupra blatului, veți așeza, de asemenea, o poliță pentru cărți.

În problema locului de depozitare a alimentelor (apartamentul fiind lipsit de cămară) cu greu va putea fi găsit un loc ventilat. Deasupra ușii din vestibul ce accede în prima cameră poate fi pus un dulăpior de cca 50 cm înălțime, lung de 1,00 m (lățimea vestibulului) și adînc de cca 40 cm.

Publicăm răspunsul la scrisoarea dumneavoastră din două motive : în primul rînd pentru a demonstra că în cazul unor apartamente cu suprafețe minime păstrarea unor mobile mai vechi în orice caz inoportune, care au numai valoare sentimentală este nedorită, atîta timp cît bună parte din piața internă pune la dispoziție cumpărătorilor piese cu gabarite mai adecvate noilor suprafețe, iar pe de altă parte, pentru a insista asupra necesității de a folosi în asemenea cazuri, mobilier extensibil care aduce în ultimă instanță o dilatare a suprafețelor încăperilor mici.

Arh. M. KROCHMALNIC

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

CURSURILE PREGĂTITOARE DE ARHITECȚI

A. CONSTANTINESCU — Timișoara. Noua organizare a învățămîntului superior de arhitectură nu pune nici o stavilă în calea celor care vor să-și ridice gradul de specializare, urmînd un număr mai mare de ani cursurile institutului, în condițiile stabilite de minister. Înscrieți-vă deci la Timișoara.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL SERAL AL LICEELOR DE SPECIALITATE

R. DEHELEANU — Arad. Articolul 151 din regulamentul pentru organizarea și funcționarea liceelor de specialitate arată că anul școlar la cursurile serale începe la 1 septembrie și se încheie la 31 august al anului calendaristic următor.

Este clar că această specificare exclude posibilitatea trecerii a doi ani de studii într-un an.

CONCEDII FĂRĂ PLATĂ PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE ÎN FACULTĂȚI

DOINA N. — București — Pentru cei care se prezintă la concursul de admitere în facultăți la cursul de zi, nu este prevăzută obligativitatea concediului fără plată de 30 zile. De acesta beneficiază cei înscriși pentru admiterea la cursurile serale și fără frecvență.

EXISTĂ O ȘCOALĂ POSTLICEALĂ DE APICULTURĂ ?

A. PÎRVAN — Aninoasa (Dîmbovița). Nu vă putem da un răspuns afirmativ. Pînă acum, astfel de școli nu funcționează.

TRECEREA DE LA CURSURILE FĂRĂ FRECVENȚĂ LA CELE DE ZI

C. IORDACHE — Craiova. Se poate trece de la cursurile fără frecvență la cursurile de zi, în limita locurilor disponibile. Pentru aceasta, studentul trebuie să fi promovat în sesiunea de vară toate examenele și proiectele cu media cel puțin 7. Dacă îndepliniți această condiție, adresați o cerere decanatului.

SUBÎNCHIRIEREA LOCUINȚEI

IORGU PETRE din București și RUS TEODOR din Zalău. Legea privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași dă posibilitate locatarului principal să subînchirieze o parte din suprafața locativă a locuinței, dacă aceasta nu constituie suprafață disponibilă. Subînchirierea se poate face numai persoanelor care au domiciliu sau viză de flotant în localitatea respectivă. Legea prevede că chiria pentru suprafața subînchiriată este egală cu chiria aferentă suprafeței respective majorată cu pînă la 15 la sută, iar dacă spațiul este mobilat, majorarea poate ajunge pînă la 150 la sută. (A se vedea art. 15 și 32 din legea 10/1968).

CALCULAREA IMPOZITULUI

ION PETRESCU, BUCUREȘTI. Impozitul se calculează asupra cîștigului lunar impozabil cumulat de la toate locurile de muncă. Așadar este firesc ca dv. să vi se aplice impozitul în raport de venitul realizat din salariu, spor de vechime, și orice alte sume primite de angajați ca plată a muncii. (A se vedea art. 4 H.C.M. 645/1970). Veniturile sub 850 lei lunar sînt scutite de impozit.

Concursul nostru cu premii

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

Fond de premii : 10000 lei

Cu publicarea celei de a 7-a teme (în numărul trecut al revistei) concursul nostru s-a încheiat.

ATENȚIE!

— V-ați gîndit la propunerile privitoare la improvizarea unui meniu de vară pentru oaspeți neprevăzuți ?

Nu uitați ! El vă poate asigura cîștigarea premiului cel mare.

— Ați completat buletinul de răspunsuri ? L-ați expediat pe adresa menționată ?

Revista MAGAZIN — București, Piața Scînteii 1

Pentru concursul „Ca să mîncăm bine, să gătim bine !"

Anunțăm participanții că mai pot trimite buletinele celei de a doua etape pînă joi 24 iunie a.c. (data poștei locale).

Urmăriți în numărul viitor răspunsurile exacte la întrebările din cea de a doua etapă.

CUM SĂ ÎNGRIJIM VIȚA DE VIE

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU, profesor la Liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" din Roman răspunde unor cititori care posedă în grădina de lîngă casă butuci de viță nobilă și doresc să știe cum se poate combate mana la aceste vițe **(ISPAS STĂNOIU din Băilești, str. Lt. Becherescu nr. 17, NECULAI SĂVINESCU din Iași, str. Păcurari nr. 79, ANGHEL MIINESCU din comuna Găujani, jud. Ilfov, AUREL ȘTEFĂNESCU, din București, str. Gral Haralambie nr. 8, N. FILIP din comuna Domnești jud. Ilfov.**

Mana este o boală păgubitoare care se observă în special pe frunzele viței nobile, prin apariția de pete galbene de culoarea untdelemnului. Pe fața inferioară a acestor frunze se formează un puf albicios. În caz de atac puternic butucii își pierd frunzele, strugurii se veștejesc, iar lăstarii rămîn cruzi, degerînd peste iarnă.

Pentru combaterea acestei boli, vița trebuie stropită cu diferite substanțe chimice (zeamă bordeleză, Ortocid, Zineb, Ortophaltan etc.).

Zeama bordeleză poate fi preparată și de către viticultorii amatori, din piatră vînătă și var, în concentrații de 0,5 și 0,75, sau 1 la sută. La primele stropiri concentrația zemei bordeleze **va fi mai mică.** Concentrația zemei arată cîtă piatră vînătă trebuie folosită la 100 litri de zeamă. De exemplu, cînd se prepară zeamă bordeleză în concentrație de 0,75 la sută, este necesară cantitatea de 750 grame piatră vînătă pentru 100 litri zeamă. Cantitatea de var se stabilește în funcție de felul varului.

Cînd se folosește var nestins, raportul dintre cantitatea de piatră vînătă și var este 2 : 1 (2 părți piatră vînătă și o parte var) iar cînd se folosește var stins, acest raport este de 1 : 1 sau 1 : 2.

Piatra vînătă se pune într-un săculeț de pînză rară și se cufundă în apă pentru a se dizolva. Într-un vas se obține zeama de piatră vînătă iar în altul laptele de var, după care urmează amestecarea lor.

Numărul de stropiri variază în funcție de frecvența ploilor în timpul vegetației. În anii normali sînt suficiente patru stropiri, pe cînd vreme în cei ploioși trebuie șase — opt stropiri. Orientativ, momentele propriu-zise ale stropirilor sînt următoarele: cînd lăstarii au 6 — 8 frunze, înainte de înflorit, după scuturarea florilor, cînd bobul are mărimea de 4 — 6 mm.

Stropirile au efect preventiv. Deci, este indicat ca acestea să aibă loc înainte de apariția bolii. De asemenea, să nu se omită și stropirea părții inferioare a frunzelor.

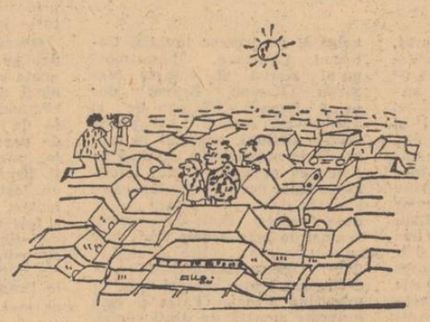

O amintire de la iarbă verde...

Caricatură trimisă de cititorul nostru ANGHEL CONSTANTIN din București

COSMETICĂ

PIELEA NETEDĂ ȘI SECRETELE EI

Deobicei, primăvara și vara, femeile încep să se îngrijoreze de părul de prisos pe care îl prezintă pielea brațelor sau picioarelor.

Nu este desigur necesar să insistăm asupra faptului că o frumusețe nu poate fi perfectă dacă pielea nu este debarasată de toate aceste imperfecțiuni, dacă nu este curată și netedă.

În cazul în care perii nu sînt atît de aspri și nici prea negri, ca de exemplu cei de pe obraz, mustață sau brațe, se recomandă decolorarea lor. Se poate folosi o soluție compusă din patru lingurițe de apă oxigenată pe care le amestecăm cu o linguriță de amoniac lichid. Se începe prin săpunirea porțiunii pe care dorim s-o decolorăm, se aplică apoi amestecul decolorant, care se păstrează circa 15 minute, se clătește regiunea respectivă cu apă călduță apoi se aplică o cremă emolientă. Uneori, pielea se poate înroși dar iritația dispare foarte repede după aplicarea cremei emoliente. Cu timpul, datorită decolorării, părul devine mai puțin des și mai puțin aspru.

Folosirea unui depilator sub formă de pastă este indicată cu condiția ca în prealabil să facem un test, adică să aplicăm un pic de produs pe partea internă a brațului și să legăm regiunea respectivă cu un tifon. Dacă după 24 de ore epiderma nu s-a înroșit putem folosi produsul fără teamă. La sfîrșit, o cremă emolientă este bine venită.

Epilarea părului de pe picioare se recomandă însă să se facă cu ajutorul depilatorului pe bază de rășini. În acest scop topim pe baie de apă 500 g saciz (colofoniu) cu 130 g ceară de albine.

Utilizarea lui implică atenție căci dacă depilatorul este prea rece, nu are eficacitate, iar dacă este prea fierbinte ne putem provoca arsuri. Depilatorul se aplică în fîșii, în sensul creșterii părului după ce am pudrat porțiunile respective cu talc.

Se trag bruse fîșiile în sens invers aplicării, sau după aplicarea fîșiei, cînd depilatorul este încă cald, se aplică peste fîșia respectivă o bucată de tifon. În timpul răcirii prin întărire, depilatorul aderă la tifon. Se trage brusc.

Se îndepărtează talcul, se fricționează ușor apoi se șterge cu o loțiune alcoolică și se unge cu cremă.

Această epilare practicată în mod regulat duce cu timpul la distrugerea bulbului părului care începe să crească din ce în ce mai rar și mai moale.

Smulgerea cu penseta este ușor de realizat dacă am obținut o oarecare dexteritate, dar este indicată numai pentru sprîncene și eventual pentru barbă dacă avem numai cîteva fire și pe suprafețe mici. Înainte de epilare, se recomandă să se aplice o bucată de pînză muiată în apă caldă, bine stoarsă care dilată ușor porii, ușurează smulgerea și atenuează durerea. Se unge apoi cu vaselină și se smulg firele de păr.

Epilarea completă prin electrocoagulare este singura care face ca părul să nu mai crească, întrucît se distruge atît părul cît și papila. Nu poate fi realizată decît de un medic dermatolog. Operația este anevoioasă, într-o ședință neputînd să fie scoși decît circa 100 peri.

Ludmila COSMOVICI

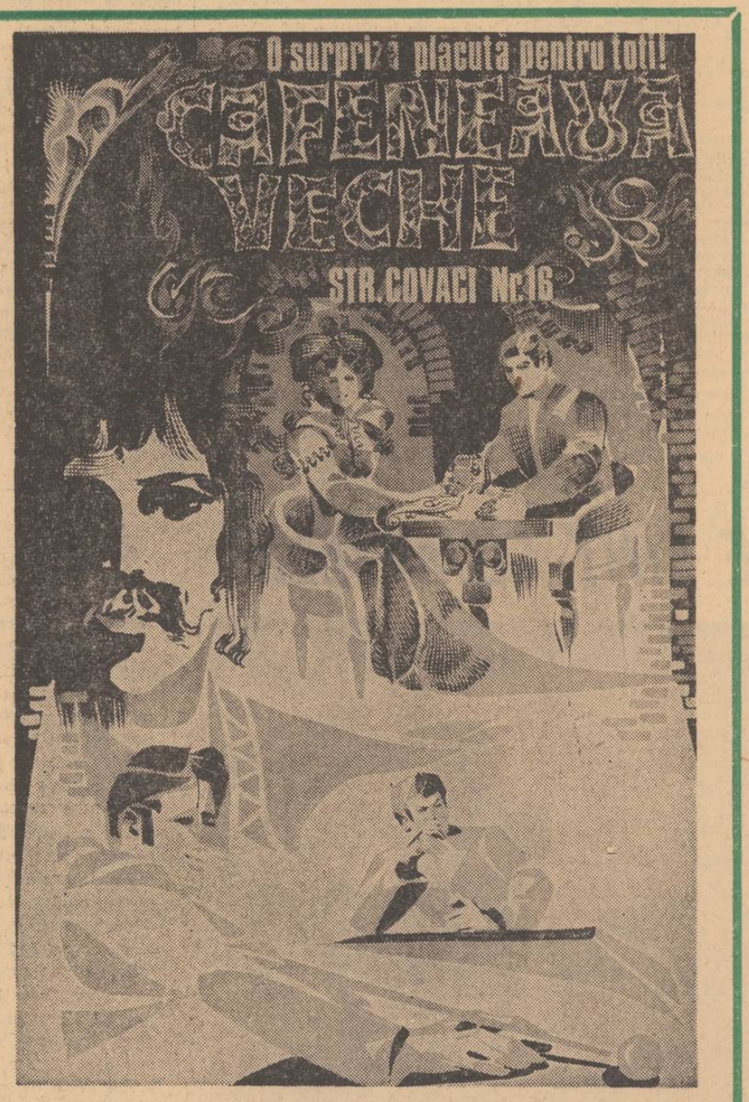

Cafea la nisip, cafea Capucino, Mazagrin, ciocolată, șerbet și dulceață, lichioruri fine.

Sală de jocuri cu biliard, remy, șah, table, domino.

Recom (6379)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„NU POT RENUNȚA LA EL...“

de Mihai STOIAN

„Sînt căsătorită nelegitim cu numitul I.I. de circa un an, am fost prieteni trei ani, pentru ca apoi, la insistențele mamei sale să mă mut la domiciliul lui, în vederea perfectării căsătoriei. De cînd locuiesc împreună cu el și cu „soacra“, am avut foarte mult de suferit. În perioada cînd am fost doar prieteni, ținea foarte mult la mine și mă amenința că dacă nu mă căsătoresc cu el, se omoară. Acum însă, din dragostea aceea mare pe care mi-o purta, a ajuns să mă urască, dorește din tot sufletul să ne despărțim.

Cauzele schimbării nu le cunosc. Îmi motivează că, de cînd locuim împreună, eu îl întreb de unde vine și unde se duce, și el îmi spune că cine sînt eu să-l întreb așa ceva, el nu-i obișnuit să fie întrebat, deoarece la vîrsta de 44 de ani, pe care o are în prezent, este liber să facă ce vrea, dinsul nu a mai fost căsătorit niciodată și nu-i place să aibă obligații. E normal să-l întreb unde a fost, întrucît, în toată perioada de cînd locuiesc la el, aș putea spune că n-am ieșit în oraș sau la un film nici de 20 de ori în total, doresc și eu să mergem la spectacole, să ne plimbăm, sau la o expoziție. Pentru persoana mea nu-și poate găsi timp liber, într-una argumentează că are de lucru la serviciu, că ăsta-i serviciul lui, dacă-mi convine, dacă nu, mă privește.

Să zicem că așa ar fi, dar nici comportarea lui față de mine, cînd este acasă, nu e asemănătoare cu cea de dinainte, mereu mă repede, mă jignește, nu pot să-i pun o întrebare că-mi și sare în cap, mă respinge, se poartă cu indiferență totală față de mine... În prezent dorește să ne despărțim, pentru faptul că nu ne-am potrivi, sîntem amîndoi nervoși și asta-i cauza. Menționez că în perioada cînd am fost numai prieteni nu țineam la el, dar din momentul în care am venit în casa lui și-am locuit împreună zi de zi, m-am atașat lui în așa hal, încît îmi este foarte greu să pot renunța. Am ajuns să suport foarte multe jigniri din partea lui, m-am umilit tocmai din cauză că nu pot renunța la el. De cununat n-a vrut să se cunune cu mine, pe motiv că n-are destui bani, el se însoară pentru prima dată și trebuie să-și invite prietenii, și are mulți prieteni... Am făcut tot posibilul să le intru în voie la amîndoi (mamă și fiu), am gătit, am spălat, am gospodărit, orice, înainte de a mă muta la el eram îngrijită, eram drăguță, acum arăt prost, nemulțumită, nici chef să mă mai îngrijesc n-am, după atîtea reproșuri. El nu-i un bărbat drăguț, dar am spus în sinea mea că nu-mi trebuie frumusețe, ci suflet, și acum trag concluzia că nici suflet nu mai are. Și totuși țin la el și nu pot renunța. Ce-aș putea să fac, și cum, să mă vindec de acest om, cît rău mi-ar face nu pot renunța la el, iar el mă alungă.

Cu mult respect,
D.D. București“

Discutnd (cît se poate discuta cu datele puține puse la îndemînă de scrisoarea dumitale) fondul cazului descris, situația e și mai rea pentru semnatara rîndurilor. Nu intenționez să-i țin vreo predică, doamne ferește, dar tot ceea ce a așternut pe hîrtie înaintează șerpuit (vreau să spun că gîndurile nu decurg unul din altul). Dar să recapitulăm (nu afirm că D.D. n-ar fi suferit în realitate, dar contează *pentru ce anume suferi*, și îmi permit să spun asta după ce am publicat o serie de scrisori de la oameni realmente aflați în impas, și care știu să-și depășească condiția umilitoare, fizică mai ales, pentru că știu și de ce trebuie să facă asta). Se știe, nu scriu nici o noutate, că — de cînd lumea — concubinajul a produs necazuri fie unuia din „soți“, fie amîndurora (argumentul lui I.I. că e la prima căsătorie și n-are suficienți bani să facă o nuntă ca-n poveștl, cu prietenii, frizează ridicolul, așa că, întreb : de ce accepți să faci un pas hotărîtor în existența dumitale, pe temeiul unei explicații stupide ?) Deci, o vinovăție, inițială, a dumitale. Dar presupunem că-l iubeai teribil și, după cum iarăși se știe, dragostea cam fură mințile etc, totuși dumneata singură spui : „în perioada cînd am fost numai prieteni nu țineam la el“... Nu cumva se dublează vinovăția celei care, astăzi, se vede în situația de a părăsi locuința concubinului ?... Perfect, acum bărbatul e iubit, însă el pare-se nu mai iubește sau, pur și simplu, burlac consacrat, nu se împacă deloc cu „regulile jocului“, cu o conviețuire demnă a unui bărbat cu soția lui. Personajul I.I., așa cum transpare din rîndurile primite, n-ar prea merita (deși s-au mai văzut mii de cazuri) o concluzie de tipul : „Și totuși țin la el și nu pot renunța“ — asta exact după întrebarea cum să faci să te... vindeci de acest om (așadar, un fel de... boală, un viciu ?) Știu și eu ? Poate repetînd tot din textul dumitale, la oglindă eventual (să facem și haz de necaz) : „El nu-i un bărbat dărguț, dar *am spus în sinea mea* că nu-mi trebuie frumusețe, ci suflet, și acum trag concluzia că nici suflet nu mai are“. Prea ai spus lucrurile astea în... sinea dumitale. Spune-le cu glas tare, spune-i-le lui, spune-ți-le dumitale, dar spune-le odată și gata' trageți răsuflarea și continuă, în sfîrșit să respiri un aer mai curat.

MATTY

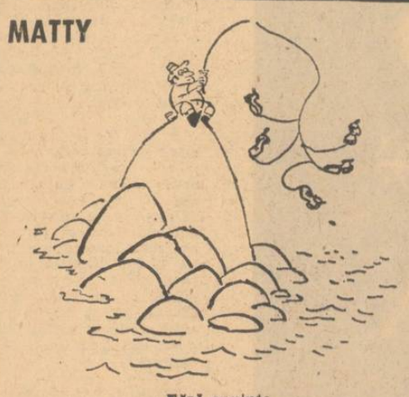

Fără cuvinte.

ANDO

Fără cuvinte.

C. TABACU

— Acum, pentru că a venit vara, te rog să mă tunzi mai scurt.

Viorel SANDU

— Hai grăbește-te că pierdem meciul !!
— Imediat, șefule, să văd numai ce lăsăm la ușă !!!

Gh. CHIRIAC

— „Cambulă“, n-ai ?...

V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

— Mi-au lăsat ființa asta-n brațe și-au zburat.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cîte ceva despre... inimă

Inima a fost incontestabil „la modă“ din cele mai vechi timpuri. S-au ocupat de ea vracii, medicii și, bineînțeles... poeții și compozitorii. În ultimii ani, de cînd doctorul Christian Barnard a realizat primul transplant cardiac, medicina a făcut pași destul de mari în acest domeniu. Totuși, deși un organ vital, deosebit de important, chiar și pentru cei „fără inimă“, despre acest organ nu s-au știut multe, vreme îndelungată. Nici cel puțin ce legătură este între puls și inimă. De-abia în secolul al III-lea i.e.n., un grec, originar din Egipt, anume Herofil, din Alexandria (oraș renumit în antichitate pentru farul său — una din cele 7 minuni ale lumii — și biblioteca sa) a măsurat pulsul, pentru prima dată. Vă imaginați cum a putut el realiza această performanță, într-o vreme cînd nu existau nici cronometre și nici nu se cunoaștea noțiunea de secundă sau minut ?

Din istoria cinematografiei

Cîtă lume nu frecventează sălile cinematografelor, mai cu seamă în zilele noastre... Dar cîți sînt aceia care cunosc unele aspecte mai importante din evoluția cinematografiei ? Vreți să încercați să parcurgeți, împreună cu noi, cîteva din etapele celei de-a șaptea arte ? De pildă :

1. Cînd și unde au fost prezentate primele filme ale lui Auguste și Louis Lumière ?
2. Cînd s-a efectuat prima proiecție de cinema în țara noastră și în ce oraș ?
3. Cînd a apărut primul film polițist și unde ?
4. Cînd s-au realizat primele desene animate și de către cine ?
5. Cînd a luat naștere „cetatea filmului“ de la Hollywood ?
6. Cînd a fost realizat primul film artistic românesc și de către cine ?
7. Cînd s-a prezentat primul film sonor unde și cum se numea ?
8. Cînd a rulat primul film sonor vorbit și cîntat, unde și care îi era titlul ?
9. Cînd a prezentat Walt Disney primele desene animate sonore ?
10. Cînd s-a realizat primul film desenat direct pe peliculă, unde și care îi era titlul ?
11. Cînd s-a ținut primul festival internațional al filmului de la Cannes ?
12. Cînd s-a realizat primul film de păpuși, de către cine și ce titlu avea ?
13. Cînd a apărut cinerama și unde ?
14. Cînd s-au prezentat primele filme cinemascop, unde și care erau titlurile lor ?
15. Cînd s-a realizat primul mare film subacvatic în culori și de către cine ?
16. Cînd a apărut prima manifestare a cinematografului subteran ?
17. Cînd a avut loc primul festival internațional al filmului de animație, de la Mamaia ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Kant și ora exactă

Incontestabil că Immanuel Kant era un om foarte inteligent și cu mult spirit deductiv. El a rezolvat situația în felul următor : înainte de a pleca de acasă, a pus în funcțiune pendula ce i se oprise, lăsînd-o la ora la care stătuse. La întoarcere, a privit-o din nou, stabilind astfel cît timp lipsise de acasă. Din acest timp total, l-a scăzut pe cel petrecut la prietenul său Schmidt, întrucît privise pendula amicului atît la sosire, cît și la plecare, deci știa cît rămăsese la el. Astfel, a obținut timpul total al duratei drumului. Întrucît el s-a întors pe același drum și cu aceeași viteză, pentru a se afla cît timp i-a trebuit la întoarcere, a împărțit la 2 durata totală a deplasării. Timpul rezultat l-a adăugat la ora indicată de pendula lui Schmidt, în momentul plecării și astfel, a aflat cu suficientă exactitate ora la care a ajuns acasă, prilej cu care a putut regla și acele propriei pendule.

Nu se poate spune că soluția nu a fost destul de ingenioasă. Gurile rele sînt însă de altă părere. De pildă, Mr. Winston Jones, din orașul Johannesburg, din Africa de Sud, presupune că nu întîmplător s-a dus Kant la Schmidt, care era ceasornicar. Probabil că acestuia îi fusese dat la reparat ceasul de buzunar al lui Kant, pe care filozoful l-a luat atunci înapoi, gata reparat, nefiindu-i apoi greu ca, după indicațiile ceasului de buzunar, să-și regleze și pendula de acasă.

N-am putea să vă spunem exact care este adevărul pentru că de atunci și pînă azi, s-au scurs peste 200 de ani, și nu mai poate fi întrebat nici un contemporan despre felul în care s-au desfășurat faptele în realitate, iar de „mașina timpului“ a lui Wells, încă nu dispunem, pentru a lua interviuri în trecut. Totuși, Kant fiind un om foarte inteligent, înclinăm mai mult pentru prima variantă, decît pentru ipoteza lui Mr. Jones, pentru că, „de n-ar fi, nu s-ar povesti“...

Unde-i leul ?

Nu-i prea greu de scos leul la iveală. Dacă din 30 lei se scad cei 5 lei returnați de hangiu, rămîn 25 lei. Adăugînd la acești 25 lei suma de 3 lei, atît cît restituise fiul hangiului călătorilor, rezultă 25 lei + 3 lei lei = 28 lei. Dacă la cei 28 lei se mai adaugă și 2 lei, cît oprise băiatul, se va totaliza exact suma de 30 lei. În realitate nu lipsea nici un leu, numai că socotelile trebuiau făcute puțin mai altfel. Acum înțelegeți de ce contabilii... și inginerii... etc., etc. ?

POȘTA CITITORILOR

La întrebările puse în numărul 704 al revistei, din 3 aprilie 1971, au răspuns corect următorii cititori : **ALEXANDRU SIMIONESCU**, din Baia de Aramă, jud. Mehedinți ; **COSTACHE NECHITA** din Năvodari, jud. Constanța ; **LAZĂR GIULAN**, din comuna Semlac, jud. Arad ; **AUREL SULARIA**, elev la Liceul „Decebal“, din Deva ; **DUMITRU JUGĂNARU** din comuna Orlești, jud. Vîlcea ; **EMIL GORGAN**, elev cl. a VII-a E la Șc. 141 din București ; **ALAH, MIA** și **JAN** din Oradea.

A mai răspuns corect și foarte matematic, deși numai la o singură întrebare... D.D.T., din București. Nu știm de fapt, ce legătură are D.D.T.-ul cu matematica, sau de ce corespondentul nostru este atît de... conspirativ, și nu-și dă numele în întregime, mai ales cînd răspunsul este bun.

Cu această ocazie, răspundem și cititorilor **AUREL DUMITRU** și **GHEORGHE MARIAN**, din București, care trimit o demonstrație cu privire la Teorema lui Fermat. Regretăm că nu o putem publica, atît din lipsă de spațiu, cît și datorită caracterului de specialitate, ce ar putea interesa numai un număr restrîns de cititori. Ținem însă să vă precizăm că pînă acum au încercat mulți matematicieni celebri să găsească o demonstrație generală a Teoremei lui Fermat, printre aceștia numărîndu-se chiar și Euler, însă se pare că nu a izbutit nimeni să o facă.

Vă sfătuim să vă adresați Institutului de matematică din București. Poate vă va fi de folos.

Ing. Liviu MACOVEANU

INVITAȚIE PE LITORAL

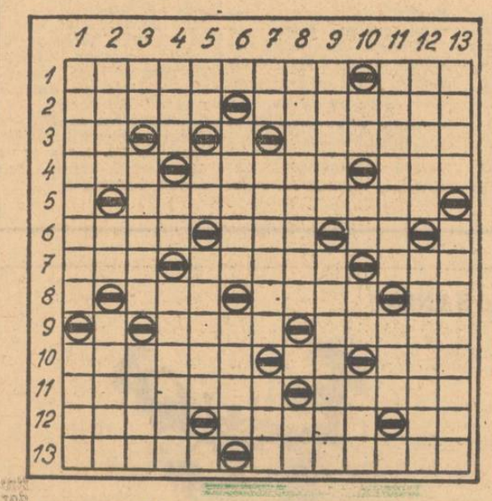

ORIZONTAL : 1. Autorul melodiei de muzică ușoară „Noapte bună, mare !“ — Viță cu suflet... 2. Margine de mare, puțin adîncă. — Poetă română contemporană, autoarea unei poezii intitulată „Marea“. 3. Alifie pentru plajă. — Afluent al fluviului Loire. 4. Gît de girafă ! — Brăzdat de valuri. (fig.). — Fata din Peru... 5. Autorul melodiei „Adie briza“. 6. Loc de parcare pentru nave, în portul Tomis. — Riu în Anglia. — Izvoarele Tisei ! 7. În lacul Sinoe ! — A compus melodia „Valsul litoarelului“. — Arbore. 8. În natură ! — Iubita lui Hercule. (mit.) — La Mamaia ! 9. Localitate în U.R.S.S. — Autorul melodiei „Bună seara litoral“. 10. Fluviu în Columbia. — Vas rustic. — Poem de V. Hugo. 11. Refugiu estival cîntat de compozitori și poeți... — Capitală europeană. 12. Trecătoare în munții Ciucului. — Ridică marea... — Corina Constantinescu. 13. Riu în Spania. — Poet român contemporan, autorul unei poezii intitulată „Marea“.

VERTICAL : 1. A compus melodia de muzică ușoară „Chemarea mării“, — Marea în creștere... 2. O zi petrecută pe litoral... — ...și un sezon pe litoral... — Vîntul care răcorește arșița de pe plajă. (pl.) 3. Carne ! — Plută pentru transport pe apă. — Arbust tropical. 4. Vechi dialect francez. — Începe și sfîrșește noaptea ! — A lucra superficial. (fam.) 5. Victor Eftimiu. — Radu Georgescu. — Farfurie... cu două fețe. 6. Cîntăreață de muzică ușoară, care a lansat unele melodii ce cîntă litoralul. (Mihaela) — Teren lucrat pentru cultură. 7. În lac ! — Compozitor român contemporan, autorul unei melodii intitulată „Marea“. — Tabără de nomazi. (od.) 8. Agitat ca... valul mării. (fig.) — Legume și fructe. 9. Uși minore... — Cu pielea de pe cap jupuită. (med.) 10. O seară care începe ...pe litoral ! — La intrarea în strand ! — La Mangalia ! — Altă zi... pe litoral. 11. Consul roman (sec. I e.n.) — Local de pe litoral. 12. Autorul melodiei de muzică ușoară „Un singur val“. — Trecătoare în munții Ciucului. — Ridică marea... — Corina Constantinescu. 13. Riu în Spania. — Poet român contemporan, autorul unei poezii intitulată „Marea“.

Bică PISOSCHI

Cuvinte rare : ALN — ACCA — ALAR — ANE — UZUL — ATUN — LAE

OREBUS

ALTE ZICALE

ORIZONTAL : 1. Din (două cuv.)... — ...moși... 2... strămoși. — Vorbește... 3... ca... — din (od)... — ...carte(!) 4. Mama (pl. arh.)... — ...impunge (pl.)... — ...și... 5... eu (abr.)... — ...trag (la car. N. A.) — Un om... 6... cu... — ...greutate (abr.) — Fără (fig.)... 7... cap (în Japonia ! N. R.)... — ...și... — ...fără... 8...coadă (fig.) — Literă (pl. grec.)... 9...de (!)... — ...evanghelie (fig.) 10. Bate (departe. N. R.)... — ...fierul (pl.)... 11...cit (!)... — ...e... — ...cal (d).

VERTICAL : 1. Onoare (fig.) — Petre Constantinescu. 2. Oraș în Olanda. — Unguent moldovenesc. — Porumbar (reg.) 3. Floare cîntată într-un șlagăr din anii trecuți. — Localitate în U.R.S.S. 4. Abreviație comercială, — Paul Georgescu. — De la gheață... 5. Riu în U.R.S.S. — Lac în Irlanda. — Osie. (fig.) 6. Uzinele Comunale București. (veche abrev.) — Riu în U.R.S.S. 7. Alfa și omega. — Zeul vînturilor la vechii greci. — Maria Sandu. 8. Vioară siameză. — Cetate legendară.. — Din preț ! 9. Bune pe... varză. — Ascunsă. 10. Spetează textilă. — Izbucnită cu putere. 11. O pată pe cerul senin... Surogat de cafea... — Nota diapazonului. 12. Fluviu în Siberia — Poliță. (reg.).

Anton POPESCU

Cuvinte rare : TRU — EDAM — DUȚ — UTES — ACC — IIA — REE — TNA — TRO — IIM.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

IN VINCLU...

ORIZONTAL : Aparate — Apt — Păcat — Mască — Acareturi —C — Rar — Nulă — Nu — Atenți — Braț — T — Țuică — Ama — Emul — Amici — Arab — Idilă — Asi — Raci — Ac — Pc — Namilă — I — — Tăcută — Acid.

PATOLOGIE FIGURATA

ORIZONTAL : Parfum — Orașe — Sir — Ilicit — Ug — Coale — Zua — Ape — U — Verset — Acri — Th — Aburit — Sac — Antipatie — F — Pui — Nab — P — Pam — Electricități — Ri — Reala — Atas — Striat — Soti — C — A — Iel — Balanța — Netransparent.

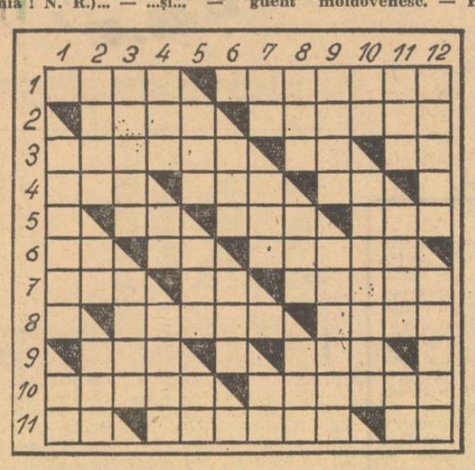

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat : victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv.

Geamul de la apartamentul Bunicului a fost spart de un bolovan. Bunicul este amenințat deschis. Ce legătură poate exista între amenințarea brutală și cazul Cameliei Iovan ? O nouă întrebare care se adaugă la multele întrebări existente și rămase încă fără răspuns. Bunicul la legătura directă cu doctorul Dumitriu.

13 Bunicul nu părăsi rezerva. Știa că doctorul avea să se întoarcă, sau, în cel mai rău caz, îi va trimite un emisar. Discuția se întrerupsese într-un moment complet nefavorabil pentru el, și dacă era un om inteligent și preocupat sincer de soarta lui, era dator, indiferent de faptul că trebuia sau nu să opereze, să-i dea detectivului cel puțin o explicație. Bunicul nu greși. Ușa se deschise și sora Otilia intră în încăpere, făcîndu-și de lucru cu niște seringi.

— Domnule inspector, mi-a spus domnul doctor că știți. Am o singură rugămite, să nu afle soția lui.

— V-a trimis doctorul să-mi transmiteți rugămintea formulată de dumneavoastră, domnișoară ?

— Da, mi-a spus, în timp ce se îndrepta spre sală, că sînteți la curent cu relațiile noastre. Era distrus, domnule inspector.

— Domnișoară, vă rog să înțelegeți că nu urmăresc altceva decît să dovedesc nevinovăția doctorului Dumitriu. Faptul că am venit aici pentru a vă spune așa ceva trebuie să vă liniștească pe amîndoi. Vreau să abordez acest caz de pe poziții favorabile dumneavoastră, și nu ostile. Dar pentru a vă putea ajuta am nevoie de date exacte, domnișoară, și, mai ales, cît se poate mai adevărate.

— Sînt gata să vă răspund la tot ce doriți, spuse Otilia și, ca un școlar cuminte, se așeză pe scaun, avînd grijă să-și țină piciorele cît mai apropiate unul de altul, firește dintr-o decență pe care Bunicul, rău uneori — și acum era rău — o socoti calculată.

— De cînd trăiți împreună, domnișoară ?

— Asta este chiar așa de important pentru accident ?

— Domnișoară, absolut fiecare întrebare este importantă, altfel. credeți-mă, nu v-aș pune-o.

— De trei ani.

— Doctorul Dumitru te ajută cu bani ?

— Da, uneori, cu toate că nu acesta este motivul pentru care sînt împreună cu el. Este un om de o delicatețe deosebită și micile atenții pe care mi le face din cînd în cînd nu le pot socoti decît dezinteresate. De altfel îl iubesc, domnule inspector.

— Nu mă îndoiesc că vă iubește și el, domnișoară, cu toate că nu-mi scapă faptul că este căsătorit și are trei copii. Dumneata ești singură ?

— Nu, locuiesc cu mama și am un frate, mai mare ca mine cu doi ani.

Bunicul își aprinse o țigară. Se simțea pornit împotriva acestei creaturi și nu-și putea explica acest sentiment. Încercă să-l domine cu fum de țigară și cîteva minute reuși. Fumul îi domoli pornirile și-i făcu bine.

— Domnișoară Otilia, cine a dat telefon în noaptea accidetului ca doctorul Dumitriu să vină la spital ?

— Nu știu. Eram în baie. Mi-a spus numai că este chemat și atunci i-am zis că-l voi însoți. Urma ca de acolo să mă întorc cu mașina.

— Știți să conduceți ?

— Da, m-a învățat Radu, adică doctorul Dumitriu.

— Dumneata ai văzut-o pe Camelia Iovan cînd s-a aruncat în fața mașinii ?

Otilia zăbovi cu răspunsul. Ochii i se mijiră și în colțul gurii îi apăru un zîmbet, mai mult o umbră de zîmbet. Fata era cuprinsă probabil de alte sentimente și încerca să și le stăpînească, cutele buzelor făcînd o linie pe care Bunicul, în starea în care se afla, o percepu de-a-ndoaselea.

— Domnule, în clipa aceea doctorul m-a sărutat. Eram foarte veseli și eu i-am spus pe drum cîteva glume. A rîs fericit și, știu eu, de bucurie, sau poate din alte motive, necunoscute mie, m-a sărutat. În secunda imediat următoare n-am simțit decît o frînă puternică și o izbitură. N-am știut ce s-a întîmplat. „Un accident“, a zis Radu și a coborît imediat. Mi-am dat seama că era așa cum spusese și am coborît și eu. Fata respira încet. Am urcat-o în mașină și am venit cu ea la spital.

— La spital ați vorbit cuiva de accident ?

— Nu, domnule inspector.

— Bine, dar pînă la sala de operații n-ați întîlnit pe nimeni ?

— Ba da. Portarului i-am spus că am găsit o accidentată în apropiere și că cel care a lovit-o a fugit. La fel am spus și celor două surori de gardă pe secție care ne-au ajutat.

— Cînd v-ați dat seama că Iovan Camelia a murit, domnișoară Otilia ?

Otilia își scoase din buzunarul șorțului bine strîns pe talie o batistă albă, scrobită și începu să se șteargă la ochi. Plîngea.

— Am bănuit de cum am văzut-o că nu mai are șorți de scăpare. Cred că a murit în timp ce o operam. O coastă ruptă îi intrase în plămîn. Punga de cauciuc de la aparatul cu oxigen nu se mai mișca. Am înțeles și eu și Radu că totul s-a sfîrșit.

— Ce ați făcut apoi, domnișoară ?

— Ce puteam face ? A fost transportată la morgă... Domnule inspector, pot să fiu foarte sinceră cu dumneavoastră ?

Bunicul se uită la Otilia și simți din ochii ei că sora îl măsoară într-un fel aparte.

— Desigur, domnișoară, chiar eu v-am îndemnat doar.

— Atunci să știți că am impresia, ca și Radu de altfel, că dumneavoastră nu numai că nu vreți să ne ajutați, dar urmăriți altceva.

— Ce vă face să credeți aceasta, domnișoară ?

— Totul.

Bunicul își stinse țigara, destul de brutal, în scrumiera murdară aflată pe un colț al mesei.

— Închipuie-ți, domnișoară, că dumneata te-ai afla în locul meu, că ești obligată să te ocupi de elucidarea acestui caz. Ai fi chiar așa de puțin interesată de faptul că o fată care avea dreptul la viață, așa cum ai și dumneata — și nu poți să spui că nu te bucuri de ea—, moare din motive pe care nu și le poate explica încă nimeni. Doctorul susține că Iovan Camelia s-a aruncat în fața mașinii, sau, în orice caz, a avut impresia că gestul a fost premeditat. Eu vreau să știu de ce acest gest a fost premeditat, deoarece, în acest caz, articolul de lege sub care se află doctorul în momentul de față se va schimba, domnișoară, spre binele lui.

— Cu toate astea dumneata ne vrei răul, o simt, domnule inspector, sînt femeie și de fapt dumneata nu pentru asta ai venit aici, să ne ajuți. Iar în acest caz nu știu ce ar mai avea Radu și eu de discutat cu dumneata. Dacă va fi nevoie, voi face închisoare alături de el, nu-l voi lăsa singur. Și-a recunoscut vina, ce mai vreți ? Judecați-ne și lăsați-ne în pace, spuse Otilia. Nu ne mai chinuiți, destul de chinuiți sîntem și așa.

— Domnișoară, îmi cer scuze, o anumită rutină ne face să nu ne dăm seama totdeauna de tonul și de termenii pe care îi întrebuințăm într-o anchetă. Dumneavoastră ce v-ați face, domnișoară, dacă în fața fiecărui bolnav, în loc să vă străduiți să-l vindecați, utilizînd la nevoie și tonul aspru, poate mai puțin plăcut dar mai convingător în orice caz, v-ați pune pe văicăreală ? Nu-i așa, domnișoară Otilia, că am dreptate, nu se poate să nu-mi dați dreptate, că uneori rutina împinge pe om la formulări stereotipe. Îmi pare rău că am abuzat de ele.

Fata își lăsă capul în jos și pînă la urmă se șterse la ochii adumbriți de lacrimile ușor înnegrite din pricina rimelului.

— Domnișoară, cîteva întrebări, doar, promit că vor fi ultimele pe ziua de astăzi. Ce-ați făcut după ce Camelia Iovan a fost dusă la morga ? Din datele existente la dosar reiese că doctorul Dumitriu l-a sunat pe locotenentul Prodan abia după două ore de la operație, ori regulamentul de circulație prevede clar că imediat după ce victima este transportată la spital, cel ce a accidentat-o este obligat să se întoarcă cu vehiculul la locul unde s-a produs accidentul.

— Eram pierduți, pur și simplu. Ne era teamă de ce o să se întîmple. Vreau să vă spun foarte cinstit că i-am sugerat lui Radu să anunțe Miliția, dar să comunice că a găsit-o pe Camelia Iovan pe drum, adică nu voiam ca el să recunoască fapta. Gîndiți-vă la situația lui, la familia lui ... N-a vrut. S-a îndreptat spre telefon și atunci eu i-am bărat calea. L-am rugat să aibă puțină răbdare să analizăm situația. M-a ascultat, cu destulă greutate. Am venit amîndoi în această rezervă unde ne aflăm acum. Și-a pus capul în mîini și din pricina șocului aproape că a avut o criză cardiacă. I-am adus puțină valeriană, știind că medicamentul o să-și facă efectul rapid, apoi i-am dat un calmant mai puternic. Am pus mîna pe telefon și atunci, cu o voce stinsă, m-a întrebat ce am de gînd să spun. I-am mărturisit că vreau să iau vina asupra mea. Mi-a luat receptorul din mînă și l-a pus în furcă cu brutalitate, cu aceeași brutalitate m-a împins lîngă ușă. Eram distrusă numai la gîndul ce avea să urmeze. Am vrut să-l conving că luînd fapta asupra mea, el are să scape de toate neplăcerile și că în felul acesta se va convinge că îl iubesc cu adevărat.

— Deci nu era convins că-l iubești, domnișoară ...

— Spunea mereu că e bătrîn și că într-o bună zi am să-l părăsesc. Cocheta cu bătrînețea, îi place să cocheteze, și nu o dată ne-am certat pe această temă. De vină pentru starea lui e soția lui, care înainte de a se îmbolnăvi, l-a îmbolnăvit și pe el cu aerele ei de fostă prințesă.

— Trei copii nu se nasc din ură, domnișoară.

— Ba se nasc, și eu m-am născut așa.

— Părinții dumitale unde locuiesc ?

— Mama, cu mine; tata e la Petroșani.

— Și ai un frate student.

— Da, am.

— Astăzi a plecat la Brașov, i-adevărat ?

— Da, eu i-am cumpărat bilet; dar de unde știți ?

— Un detectiv nu mai e detectiv dacă nu știe totul,

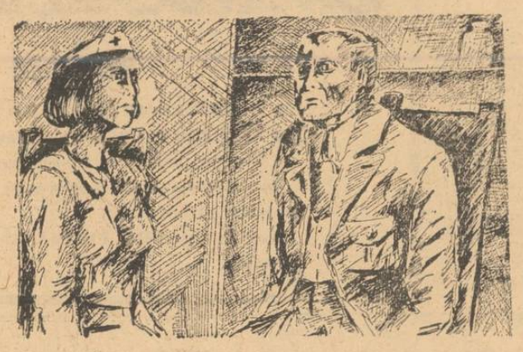

Desen de Dorin DIMITRIU

— VA URMA —

„STARURI"

de Valeriu MIRONESCU

Cineva, un francez, scria într-o revistă de cultură românească, despre ultimul festival de la Cannes, încercînd așezarea unor concluzii. Spunea francezul că „starurile" de tip Hollywood au dispărut, astăzi vedetele filmelor fiind regizorii. Iar interpreții au trecut în al doilea rînd. E posibil să aibă dreptate, barem în privința festivalului de la Cannes. Eu însă continui să mă las atras de numele stelei plasat în capul afișului, îmi place strălucirea actoricească a vedetei care depășește cu o clasă întregul ansamblu. Un regizor de geniu, cu ajutorul unei echipe bune, va face, cel mult un film bun. Fără „staruri", filmul nu va fi extraordinar și nici nu se va fixa pentru toată viața în memoria spectatorului...

Mă gîndeam că nu țin minte nici un film grozav fără să-i leg amintirea de unul sau mai mulți mari actori, la fel după cum, în alt gen de spectacol, cu o popularitate apropiată de a celui cinematografic — vorbesc de fotbal — nu țin minte vreo echipă scînteietoare, ruptă de numele unor stele. Chelsea e după mine o echipă bună, cum sînt atîtea în Anglia, un ansamblu care interpretează bine jocul de fotbal. Un fel de film al lui Nicholson, care-ți place și-l uiți cu trecerea anilor fiindcă au lipsit marii jucători care să impresioneze pelicula memoriei. Pe Manchester United, al lui Matt Busby, și-l va reaminti însă oricine, nu din pricina acestuia, ci pentru că suporterul și-l va închipui mereu în fața ochilor pe Bobby Charlton, pe Best, sau pe Nobby Stiles...

Cupele internaționale, așa cum s-au desfășurat întrecerile în această primăvară, demonstrează limpede dispariția echipelor extraordinare. Amatorilor de fotbal le stă la îndemînă compararea fostilor campioni europeni cu cei de astăzi. Real Madrid, Inter și Milan, Benfica, chiar Manchester United, de pe vremuri, ar arăta, așezați alături de Feyenoord sau Ajax, ca niște lei în compania unor motani. Di Stefano, Gento etc., etc., Corso, Mazzola, Picchi, Facchetti, Coluna, Germano, Eusebio, Rivera, Charlton, aparțin epocii hollywoodiene a fotbalului.

Multă lume caută o explicație a „fenomenului olandez": ultimele două titluri de campioni europeni, plus precedenta prezență în finală a lui Ajax. Eu am o explicație, probabil nu singura. Aria de selecție pentru alcătuirea formațiilor cuprinzînd jucători cu o clasă înaltă, s-a restrins teribil de mult pentru cele cîteva cluburi din Europa, puternice din punct de vedere financiar. În Italia și Spania, de peste cinci ani de zile s-a interzis aducerea jucătorilor străini. Inter n-a fost numai Corso și Picchi, ci, în primul rînd, Suarez, apoi Jair și Peiro. Se știe cum arăta Real cu Di Stefano și Santamaria, ca să nu dau decît două nume. Italienii și spaniolii au ieșit deci din competiția organizării unor foarte valoroase echipe. Portughezii au strălucit prin Eusebio și Benfica dar n-au avut niciodată forța financiară pentru a depăși stadiul întîmplării. Dintre numele citate mai înainte, numai Manchester U. n-a practicat selecția internațională, totuși, formația de glorie nu s-a limitat la englezii propriu-ziși. A cuprins și alți britanici, irlandezi și scoțieni. (În condițiile din Anglia — fotbal de calitate în proporții de masă — ar fi posibil ca aici să reapară o echipă extraordinară, dacă vreun club sau altul va dispune de suma corespunzătoare de... lire sterline !). Exact în perioada de timp în care italienii și spaniolii au „sistat importurile" în Olanda cluburile și-au îmbogățit treptat loturile cu numeroși jucători străini. Procesul continuă și acum. E drept, fotbaliștii aduși nu au o clasă prea înaltă, de aceea Ajax și Feyenoord nici n-au atins culmile lui Real sau Inter. Mi se poate spune că argumentarea nu e tocmai valabilă fiindcă Ajax n-are decît doi străini în formație. Voi răspunde că acest fapt are o importanță mai mică, deoarece creșterea valorii fotbalului olandez, în general, a fost determinată de întărirea majorității echipelor din prima divizie. Eindhoven, care ne e cunoscută, are patru jucători străini, în echipele olandeze activează zeci de jucători nordici, belgieni, iugoslavi, scoțieni și de alte naționalități. Fiecare dintre aceștia a fost adus pe baza unor calități cert constatate, fiecare dintre aceștia și-a adus contribuția la creșterea forței cluburilor olandeze în ansamblu. Iată de ce cred că „fenomenul olandez", manifestat în condițiile decadenței altora, are drept principală explicație lărgirea ariei de selecție pînă la proporții internaționale.

În fotbal poți să ai de toate, conducători inimoși, antrenori calificați, chiar piscine și saune, chiar și fonduri, dacă n-ai jucători de clasă, n-ai nici echipe de clasă corespunzătoare. Iar echipa mare nu cere un nume sau două. Echipa se face pe posturi, pe cele cinci sau șase posturi decisive, portar, fundaș central — conducător al apărării, halful de apărare, apoi organizatorul de joc și cei doi atacanți care au drept meserie principală „golul". Culmea e că pînă la „11", toate celelalte posturi se cer și ele ocupate de fotbaliști capabili să dea replica normală la solicitările internaționale. Sînt mari aceste pretenții ? Desigur. Sînt imposibil de îndeplinit ? Asta n-aș zice. Dar dacă menținem regimul cu caracter aproape autarhic în selecția și promovarea jucătorilor, nu numai că vom rata periodic performanța europeană Menținînd feudele cluburilor și asociațiilor, cu puteri despotice și bariere de netrecut în privința transferărilor, vom degrada continuu și acea brumă de echipe care ne-a mai rămas pentru campionatul intern. Atunci vom merge la filme cu „staruri", numai la filme cu „staruri"...

CASSIUS CLAY A FOST SAU N-A FOST DROGAT ÎN MECIUL CU FRAZIER?

Numele dr. Joseph Blonștein, medic al echipei naționale engleze de box, este cunoscut în Anglia. Apreciat ca o adevărată somitate în domeniul medicinii sportive, expert de faimă mondială, el a provocat o mare senzație publicînd un articol în care își făcea cunoscute opiniile sale după meciul Joe Frazier — Cassius Clay. Dr. Blonștein afirmă cu toată răspunderea și cu argumente serioase, că fostul campion mondial s-a prezentat drogat în meciul cu Frazier.

El își întemeiază părerea pe comportarea foarte ciudată a lui Clay (a urmărit filmul meciului de zece ori) de-a lungul întîlnirii. „În afara privirii sale fixe care trădează efectul drogului dar și felul cum a boxat a mărturisit neîndoielnic că el nu se afla în plenitudinea capacităților sale fizice", a spus dr. Blonștein. „Apoi îmi permit să spun că experiența mea în acest domeniu, îmi dă dreptul să afirm cu certitudine că Clay a fost drogat. Bineînțeles că drogul i-a fost administrat fără știrea lui, în mîncare sau apă".

Deși un mare număr de publicații au respins tezele lui, dr. Blonștein continuă să-și susțină părerea, fiind gata — după cum a afirmat — să apară și în fața unei comisii de specialitate.

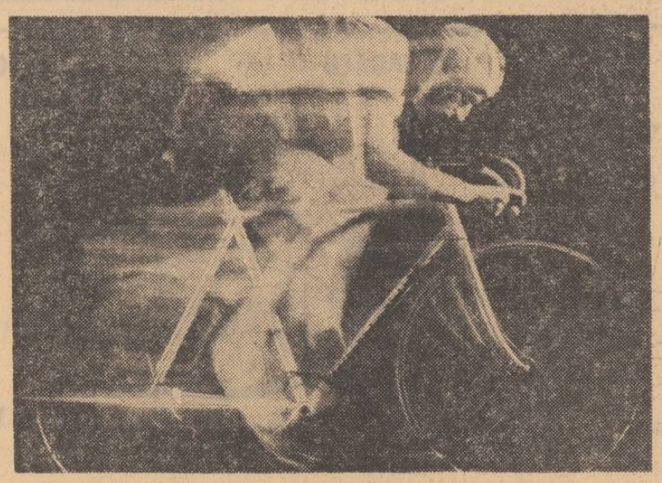

O expoziție de fotografii sportive deschisă la Londra a stîrnit un mare interes. Autorul prestigioaselor imagini este englezul Gerry Granham, în vîrstă de 42 de ani, fost sportiv de performanță, la atletism. În urma unui accident, a devenit antrenor și apoi, la vîrsta de 28 de ani, a început cariera de... fotograf. În scurt timp, fotografiile sale au apărut în cele mai mari și mai reputate publicații din Anglia și apoi în întreaga lume.

Din această expoziție, care prezintă un adevărat artist al artei fotografice, vă prezentăm imaginea unui ciclist în plină acțiune.

CUNOSCUTA sportivă Althea Gibson, care a fost prima mare jucătoare de tenis de culoare (perioada 1944—1959) a publicat o carte în care povestește viața și cariera ei sportivă. Iată și semnificativul motto al cărții : „Eu m-am considerat întotdeauna ca o jucătoare de tenis și nu ca o negresă care joacă tenis..."

DUPĂ O ABSENȚĂ de doi ani, cunoscutul halterofil sovietic Jabotinsky (33 ani) a anunțat intenția sa de a reintra în activitatea competițională. Anul trecut, Jabotinsky a suferit o operație la rinichi.

CHRISTINE CARON, fostă recordmenă europeană la 100 m spate, a surprins pe toți specialiștii în urma revenirii sale în activitate. În vîrstă de 23 de ani, ea a participat la un mare concurs disputat la Paris, cucerind victoria la 100 m spate cu 1'10"1, timp desigur departe de cerințele actuale ale natației, dar destul de promițător pentru reintrare.

SERIA eșecurilor pe... plan artistic ale campionului mondial de box Joe Frazier continuă. Impresarul care îi organizase turneul la Roma, a anulat spectacolele anunțate.

S-A RETRAS din activitatea competițională cel mai cunoscut luptător de sumo (luptă japoneză) din Japonia. Este vorba de Taiho (1,83 m, 155 kg) care în cariera lui a cucerit 32 titluri de campion și a obținut 746 victorii (față de 144 înfrîngeri).

CÎND s-a anunțat că din delegația Braziliei la lucrările Conferinței internaționale a muncii de la Geneva face parte și Edson Arantes Do Nascimento, mulți au crezut că este vorba de Pele. În realitate este vorba de o coincidență pentru că persoana respectivă poartă exact numele lui Pele.

MOZAIC

LA DUNKERQUE (Franța) activează cinci frați, toți participanți ai artei pugilistice. Este vorba de Malik, Dominique, Jo, Pierre și Rachid Sebbane. Desigur un caz mai puțin obișnuit.

AFLATE în vacanță, două echipe amatoare de fotbal, formate din studenți ai unei universități din Scoția, și-au propus să dispute un meci de fotbal maraton. Ei au jucat fără întrerupere timp de 17 ore și 30 de minute și, curios, jocul s-a terminat cu un scor egal : 64—64. Știrea nu ne precizează dacă meciul s-a oprit din lipsă de... combatanți !

ZIARUL „Il Giorno" a publicat o știre care a produs senzație în Italia. După datele pe care le deține din sursă oficială, clubul Internazionale a încheiat bilanțul financiar al anului sportiv cu un deficit de nu mai puțin de 200 milioane lire !

FEDERAȚIA internațională de gimnastică a făcut cunoscut, prin președintele său Arthur Gander, că pe viitor, la toate concursurile internaționale de gimnastică, concurenții care se vor prezenta cu... plete, vor fi penalizați cu 0.30 puncte la toate probele. „Gimnastica fiind un sport estetic — practicanții ei trebuie să aibă o atitudine corectă și lipsită de exagerări capilare" a spus președintele.

DOCTORUL Manilo Cipolia, fost medic al formației de fotbal Internazionale, a publicat recent un volum de specialitate privind fotbalul. Interesant de semnalat sînt unele critici adresate fostului antrenor Helenio Herrera privind concepțiile lui despre antrenamentul jucătorilor. Dr. Cipolia scrie că H.H. nu folosea concepții științifice și că nu vedea în jucători nimic altceva decît simpli executanți.

Viorel SANDU

— La revedere și mulțumesc ! A fost într-adevăr o partidă pasionantă ! ! !

— Acum, la scorul de 77.016 1/2 — 77.015 1/2 puncte, cred că recunoști, în sfîrșit, că-ți sînt superior ! ! !

AUTOMOBILISM

Agentul nr. 1

Așa ar trebui să-l numim pe plutonierul de miliție STAN BURCEA, din serviciul de circulație al Inspectoratului Miliției Municipiului București. După trei zile de întreceri spectaculoase, desfășurate în Capitală, el a cîștigat finala celui de-al doilea concurs „Cel mai bun agent de circulație".

La finala pe țară au participat 83 dintre cei mai buni agenți de circulație din țară, care au ieșit cîștigători în fazele județene ale concursului.

Care-au fost obiectivele concursului? În primul rînd cunoașterea temeinică și aplicarea corectă a prevederilor legale privind circulația rutieră, apoi, îmbunătățirea stilului de dirijare a traficului, cu brațele și cu ajutorul semafoarelor electrice, precum și conducerea autoturismului, motocicletei și motoretei. Prin executarea acestor probe ale concursului, agenții de circulație au fost puși în situația de a demonstra capacitatea lor de a face față multiplelor cerințe ale circulației rutiere moderne.

Cei care au participat la finala concursului s-au dovedit a fi la înălțime. Și asta fără a aplica amenzi, fără a provoca strangulări în circulație și mai presus de orice, vorbind frumos cu cetățenii, fie ei pietoni sau conducători auto. Și trebuie s-o recunoaștem, am dori ca fiecare agent de circulație să se socotă un fel de participant permanent la concursul „Cel mai bun agent de circulație". Prin aceasta nu-i cerem să renunțe la fermitate în aplicarea reglementărilor legale, ci la cu totul altceva...

Tuturor agenților de circulație, dar mai ales plutonierului Stan Burcea, (în fotografie, în timpul concursului), le urăm succese și-i felicităm !

V. STĂNESCU

„Solo 750" — o mică senzație...

Un vehicul oarecum ciudat, cu două locuri și șase roți străbate mlaștini, mocirle și apă, trece peste pietre și alte obstacole. Este vorba de „Solo 750", primul vehicul european adecvat oricărui teren. El se cațără peste trunchiuri de copac și tufișuri, coboară pante abrupte și, datorită caroseriei din material plastic etanș, poate chiar înota. Puternicele cauciucuri cu presiune redusă, cu profil în formă de săgeată, îi conferă propulsia unui vapor cu roată. Mașina are 2,10 metri lungime și 1,40 m lățime (cu o capacitate de transport de 250 kilograme) și atinge în apă o viteză de numai 4 kilometri pe oră. Motorul este de doi cilindri și 25 CP, realizînd însă pe uscat o viteză maximă de 60 kilometri pe oră, înainte și înapoi, fără ambreiaj sau schimbare a vitezei. Cutia de viteze fără trepte, acționată de benzi de transmisie, funcționează automat. Mașina Solo 750 este condusă ca un vehicul cu șenile, dirijarea executîndu-se prin frînare unilaterală, ceea ce permite și întoarcerea pe loc. Acest tip de automobil a fost realizat de uzinele „Solo" din R.F.G

Pietoni pe bandă rulantă

Nu este exclus ca în viitor, în marile orașe să se circule prin centru cu ajutorul unei benzi rulante. Un nou sistem de circulație, dezvoltat la München și prezentat recent sub numele de „Transurban", oferă această metodă de deplasare, drept soluție pentru problemele de circulație, din ce în ce mai dificile, în marile orașe. Banda rulantă, cu o lățime de circa 1,5 metri, plutește liberă pe o pernă de aer și este pusă în mișcare prin motoare de inducție lineare. Ea este prevăzută cu locuri de ședere și la o viteză de 12 pînă la 18 km pe oră, atinge o capacitate de transport de 24 000 pînă la 36 000 de persoane pe oră. Teava continuă care înconjoară acest sistem, poate fi plasată pe pămînt, subteran sau pe „picioroange". La diferite stații, discuri care se rotesc cu viteze variate, transportă pasagerii pe bandă, trecînd aproape pe nesimțite la viteza acesteia.

ȘAH

TURNEUL INTERNAȚIONAL DE LA BUCUREȘTI

În sfîrșit, după o lungă și nedorită pauză, Bucureștiul găzduiește din nou un turneu internațional de șah. Chiar dacă nu asigură o participare atît de „tare" pe cît ar dori amatorii de șah bucureșteni, chiar dacă luna fixată pentru disputarea competiției nu este atît de fericit aleasă (sînt puțini spectatori în sală...) reinnodarea tradiției campionatelor internaționale ale țării trebuie salutată cu satisfacție.

Este, sperăm, semnul unui reviriment, al unei înțelegeri mai cuprinzătoare, din partea forurilor noastre șahiste, a necesității de a asigura o activitate mai intensă în ceea ce privește competițiile internaționale și, mai ales turneele individuale masculine. Pentru că — este un secret cunoscut deja de toată lumea — organizarea unor asemenea turnee reprezintă un element extrem de important pentru asigurarea progreselor calitative ale unei mișcări șahiste. Mai multe turnee internaționale înseamnă posibilități sporite pentru jucătorii noștri de a obține titluri recunoscute de maestru sau mare maestru internațional (jucătorii fără asemenea titluri sînt din ce în ce mai rar invitați la turnee în alte țări). Pe de altă parte, invitînd jucători străini la concursuri internaționale, se asigură — pe bază de reciprocitate — și invitarea mai multor jucători proprii la întreceri organizate peste hotare...

Revenind deci la turneul internațional care se desfășoară în Capitală, notăm prezența, între participanți, a trei mari maeștri : Florin Gheorghiu și Bobotov (Bulgaria), — mari maeștri activi, adică cu titlul confirmat prin atingerea unor norme în competiții anterioare — și Iuri Averbach, (U.R.S.S.), mare maestru pasiv, care luptă pentru confirmarea titlului (pentru aceasta are nevoie de 11 puncte). La mesele de joc s-au mai așezat maeștrii internaționali Victor Ciocîltea, Bukici (Iugoslavia), Garcia (Cuba), Jansa (Cehoslovacia), Hennings (R.D. Germană), Ribli Zoltan (Ungaria), Sydor (Polonia) și Tatai (Italia). Pentru a obține o notă de mare maestru, aceștia au nevoie să acumuleze 10,5 puncte ; pentru confirmarea titlului de maestru internațional sînt suficiente 8,5 puncte. Acești eșalon de „titrați internaționali" i se adaugă trei maeștri naționali : Mircea Pavlov, Ghindă și Ghizdavu, ultimii doi fiind revelații ale campionatului republican. Obiectivul lor : un loc cît mai bun în clasament dar în orice caz opt puncte, care le-ar asigura o notă de maestru internațional...

În primele runde, disputele au fost foarte dîrze și nu au lipsit surprizele. Dintre cele mai interesante partide oferim cititorilor noștri întîlnirea Garcia—Tatai, care a prilejuit o desfășurare foarte spectaculoasă, inclusiv un sacrificiu de regină.

Garcia — Tatai 1. d4 C6 2. c4, c5 3. d5, d6 4. Cc3, g6 5. e4, Ng7 6. f4, 0—0 7. Nd3, e6 8. d : e6 f : e6 9. Cf3, Cc6 10. 0—0, Cd4 11. Cg5, De 7 12. De1, Nd7 13. Dh4, Te 8 14. Nd2, Nc6 15. e5, d : e5 16. f : e5, Ch5 17. g4, N : e5 18. g : h5, Cf5 19. N : f5, Nd4+ 20. D : d4 !, c : d4 21. Ne6 +, Rg7 22. Cd5, N : d5 23. h6+, R : h6 24. Cf7+, Rh5 25. c : d5, Dc5 26. Tc1, Db5 27. Tce1, g5 28. Tf6, T. : e6 29. d : e6, D : b2 30. e7, Te8 31. h3, Rh4 32. Te4 +Rg3 33. Ne1+ și negrul cedează.

U. VALUREANU

TRAGEREA EXCEPȚIONALĂ LOTO 22 IUNIE 1971

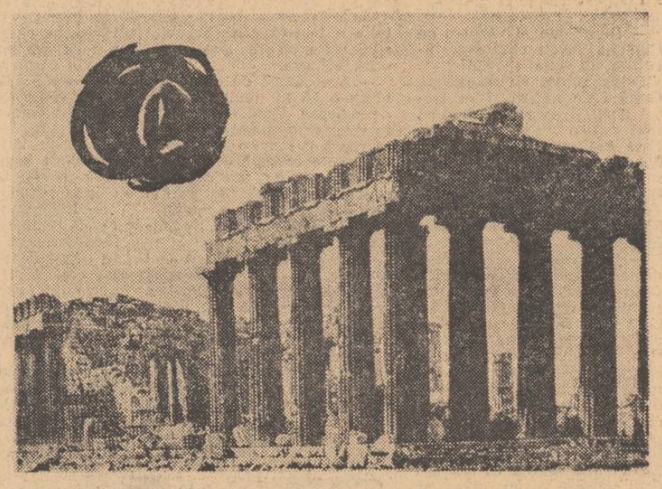

atribuie

- **AUTOTURISME „DACIA 1300", „SKODA S 100" ;**
- **EXCURSII în GRECIA cu avionul cca. 8 zile ;**
- **Cîștiguri în bani de valoare fixă și variabilă.**

Cu variantele de 15 lei participați la toate extragerile cu șanse mari de cîștig.

Luni 21 iunie 1971, ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

CAMPIONI DE ALTĂDATĂ

VĂ MAI AMINTIȚI DE ALEXANDRU FRIM ?

de Victor BĂNCIULESCU

Ieri...

...și azi

În colecția de autografe a tatălui meu, între Aragon și Enescu, între Tonitza și Arthur Rubinstein, se aflau două semnături care păreau a nu-și găsi locul în lumea aceasta artistică și care manifestau mai curînd gustul și admirația colecționarului pentru performanța sportivă, pentru desăvîrșirea fizică, pentru realizarea vitală. Iscălițurile fuseseră depuse în anul 1934 și caligrafia era exuberantă, precum e îndeobște la învingători. Era de altfel vorba de doi biruitori : Alexandru Frim și Vasile Dimitrescu, campioni mondiali la bob 2 persoane.

Într-un sport în care România a strălucit, de-a lungul deceniilor, numele lui Dudu Frim se cuvine a fi menționat cu mult respect. Tot atît de adevărat este însă și faptul că a-i reduce cariera sportivă la bob înseamnă a-l limita și a-l desprinde de domeniul larg al sporturilor curajului căruia îi aparține pe de-a-ntregul. A trăi periculos — pare să fi fost deviza întregii sale vieți. A mers întotdeauna în întîmpinarea riscului, provocîndu-l și apoi, de cele mai multe ori, evitîndu-i capcanele. Nu e nimic mai normal, deci, că și-a ales sporturile mecanice, în care suportul inanimat, plin de tainice angrenaje, rețele și relee, guvernate de legile matematicii (totul e matematică — spune academicianul Moisil), cerea un spirit complex, lucid și fantezist totodată, un stăpîn capabil să îmbrace materia cu lauri.

A manevrat ghidonul motocicletei, a tras fiselele bobului, a rotit volanul automobilului și a ținut strîns manșa avionului. Și încă într-o vreme — spune dînsul — cînd cerul n-avea zgîrzuri, iar curajul nici un asistent în lumea materială. Cu toate acestea, azi încă, la vîrsta pensionării (are 63 de ani), ar lua totul de la început. O spun — cînd săgalnic, cînd cu aparentă resemnare — ochii lui albaștri și vioi, adăpostiți sub baldachinul stufoaselor sprîncene.

În 1924, la 16 ani, precocele Dudu Frim obține carnetul de șofer profesionist și face la Iași primul său zbor, care-i va influența întreaga viață, dîndu-i definitiv gustul vitezei. La Școala de meserii din Bacău construiește primul său bob, așa cum peste două decenii, în 1947, la uzina I.A.R., va face primul bob aerodinamic din lume. Probabil că puțini sportivi (din tagma polisportivilor lumii) și-au legat pasiunea sportivă de viață, de carieră, ca Dudu Frim. Urmează cursurile Politehnicii, apoi tinărul inginer, cu brevetul de pilot aviator în buzunar din 1930, alege studiul motoarelor de avion și testarea lor în zbor. A fost mulți ani pilot șef de încercări la I.A.R. a făcut mii de ore de zbor pe 70 de tipuri diferite de avioane, a cîștigat premii în raliuri și mitinguri aeronautice. Fiecare urcare în carlingă a fost pentru el o probă sportivă, confundînd (sau poate confruntînd) meseria cu pasiunea. Așa a fost de fiecare dată, în tot ceea ce a făcut sau a încercat. Între 1928 și 1932 a condus motocicleta în curse de șosea sau pe velodromul din șoseaua Ștefan cel Mare, împreună cu cei din vechea gardă : Nicolae Ionescu-Cristea, Bizu Cantacuzino, Marin Moraru, Sădeanu și alții. Între 1938 și 1954 pilotează automobile în raliuri, curse de coastă sau în circuit, alături de Jean Calcianu, Petre Cristea, Puiu Tîntăreanu, Devasal și alții cîștigînd plachete și premii la diverse categorii. Prin 1932 își încearcă spiritul novator și în acest domeniu, construind, împreună cu Renato Ferero și Devasal, o primă mașină de curse cu motor derivat din Ford V8.

Înainte de a urca în carlingă (1934)

În condițiile acestor sporturi dure, consumatoare de energie nervoasă, bobul devine un divertisment plăcut și necesar, o probă inofensivă a curajului în mișcare, așa cum cuvintele încrucișate sînt un test distractiv pentru inteligență. Concurează, începînd din 1928, pe toate pîrtiile primitive ale epocii, la Sinaia și Slatina, la Cîmpulung și Rîmnicu Vîlcea, cumulînd 10 titluri de campion național (între 1937 și 1946), pilotînd boburi cu volan sau manipulînd dintre acelea cu fisele. A cutreierat Europa cu echipajele sale și și-a creat o faimă. În 1930 ocupă locul 2 la campionatele mondiale universitare de la Davos, aducînd României prima medalie importantă în acest sport. Obține locul 4 la aceleași campionate studențești în 1933, de astă dată la Bardonechia, în Italia. Acesta

Pe pîrtia de la Sinaia, conducînd bobul „Avalanșa", în timpul campionatului național din 1939

este anul în care Alexandru Papană, cu un bob metalic excepțional, cîștigă campionatul mondial de la Schreiberhau, în timp ce bobul de lemn al lui Frim se clasează pe locul 4. O mică revanșă „în familie" urmează chiar anul următor (1934) cînd la Engelberg (în Elveția) Frim devine campion mondial și Papană ocupă locul 4 ! Concurența aceasta strict sportivă a ridicat, încă de atunci România printre marile puteri ale bobului mondial.

Un an mai tîrziu, în 1935, vrînd să exploateze — după uzul vremii — succesul de la bob, Frim își încearcă forțele în raidul aviatic Londra — Sydney, dar avionul I.A.R. 24 se prăbușește din cauza unei violente furtuni în Alpii bavarezi. Frim se salvează cu parașuta, în timp ce partenerul său de bob Vasile Dimitrescu cade victimă accidentului. E cea mai tragică amintire a celui ce astăzi semnează : inginer principal în cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —

Contemporani cu noi

„Copiii sînt parte a vieții mele. Partea cea mai mare și cea mai frumoasă"

(Pagina a 2-a)

INTERVIUL CITITORILOR

Azi răspunde LIA MANOLIU

(Pagina a 8-a)

EXTRATERESTRI

SAU O CIVILIZAȚIE DISPĂRUTĂ?

Un zid și cîteva blocuri cilindrice generează o dispută științifică între cei ce le privesc ca pe un depozit geologic natural și partizanii unei străvechi civilizații dispărute sub apele mării.

(Pagina a 5-a)

„LACRIMA FOCULUI" SE REVARSĂ...

- Secvențe dramatice din timpul erupției vulcanului Etna
- Zile de coșmar în localitățile Sant Alfio și Fornazzo
- Ca-ntr-un film de Fellini...
- Cu bagajele făcute, somn iepuresc
- S-a propus bombardarea vulcanului

AGENDĂ săptămînală

ÎN INTERESUL SOCIALISMULUI, AL CAUZEI PROGRESULUI ȘI PĂCII

În continuarea vizitei în țările socialiste din Asia, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost oaspete al Republicii Democrate Vietnam. Aducînd mesajul sentimentelor de frăție, care animă poporul român față de eroicul popor vietnamez, delegația română — prima la un asemenea nivel înalt — s-a făcut ecoul solidarității poporului nostru cu lupta poporului vietnamez pentru libertatea și independența patriei, pentru apărarea cuceririlor revoluționare. Vor rămîne în amintirea noastră imaginile, relatările, care vorbesc despre primirea plină de căldură rezervată oaspeților români de către poporul vietnamez, afecțiunea și simpatia cu care au fost înconjurați tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți membri ai delegației. Prezența oaspeților în orașele Hanoi și Haifong, în întreprinderi economice, ca și în instituții culturale, s-a transformat în vibrante manifestări ale prieteniei care leagă popoarele român și vietnamez.

În timpul desfășurării vizitei, delegația de partid și guvernamentală română, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a întîlnit cu președintele Ton Duc Thang și a avut convorbiri cu delegația de partid și guvernamentală a Republicii Democrate Vietnam, condusă de tovarășul Le Duan, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului celor ce Muncesc din Vietnam, convorbiri desfășurate într-o atmosferă cordială, de stimă și înțelegere tovărășească. Ele au evocat trăinicia legăturilor prietenești dintre cele două țări și popoare

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL XV — Nr. 716 — Sîmbătă 26 iunie 1971 — 8 pagini 1,50 Lei

Turiștii — înainte de a li se interzice accesul — privesc tăvălugul incandescent care a pătruns pe șosea. În cît timp o va bloca complet?

CINCINALUL 1971-1975

CUNOAȘTEȚI VALOAREA LEMNULUI?

● O dublă tendință: tăieri mai puține în păduri, produse din lemn de o valoare mai ridicată ● Anexe care își dobîndesc o largă utilitate ● Numeroase fabrici noi în construcție ● Eforturi pentru produse mai variate și de o calitate superioară.

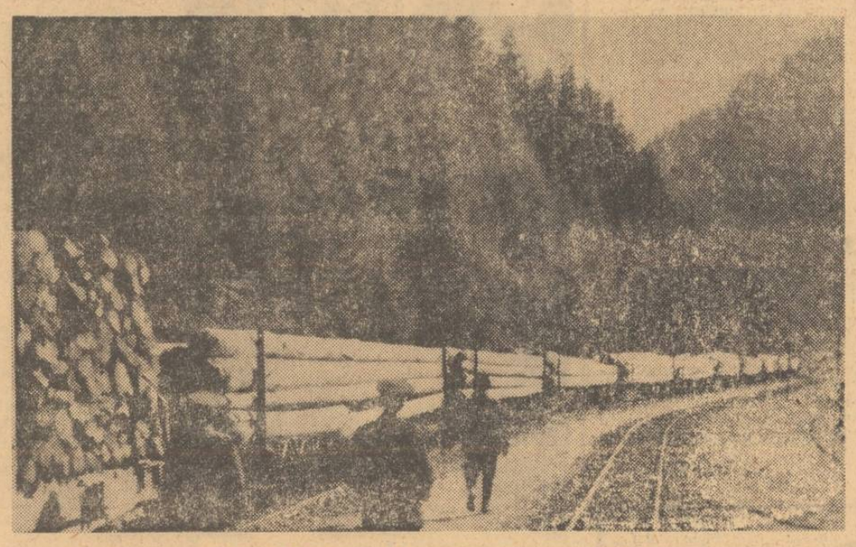

O vastă rețea de drumuri forestiere și de cale ferată îngustă pătrunde pînă în inima munților pentru a permite transportul bușteni lor pînă la locurile de prelucrare, în marile fabrici și combinate. Instalații de teleferic, tobogane, sau uneori simple atelaje trase de voinicii cai de munte, completează gama mijloacelor de transport, acolo unde autocamioanele sau micile locomotive nu pot pătrunde.

În ultimii ani au fost construite, în munții noștri, numeroase asemenea noi drumuri care, pe lîngă importanța lor economică, au și o vădită valoare turistică, dînd posibilitate iubitorilor de natură să pătrundă în peisaje de o rară frumusețe, inaccesibile pînă acum autovehiculelor.

ALĂTURI DE PIATRĂ, LEMNUL ȘI DISPUTĂ ÎNTIIETATEA ISTORICĂ în rîndul materiilor prime descoperite și folosite de om. Dar dacă de-a lungul mileniilor piatra și-a pierdut aproape în întregime privilegiul de a fi de folos civilizației umane, avînd astăzi utilizări incidentale sau secundare, lemnul și-a păstrat nealterat, și-a sporit chiar, importanța, în ciuda concurenței tot mai înverșunate pe care i-au făcut-o rînd pe rînd ceramica, metalele, sticla, masele plastice. Pentru o perioadă de timp imprevizibilă ne este imposibil să concepem omenirea fără acest aliat de preț care este lemnul.

DAR LEMN ÎNSEAMNĂ PĂDURI. Și în întreaga lume, dar mai cu seamă în Europa, suprafețele împădurite au scăzut și scad necontenit, întîi în fața ofensivei agriculturii, apoi în folosul altor domenii economice și sociale. Și astfel în 1935, potrivit statisticilor

Paul MARIAN

CONTINUARE ÎN PAG. 2

VREȚI SĂ AVEȚI O MEMORIE PRODIGIOASĂ?

● Prea multă memorie... strică ● Este posibil „transferul de amintiri"? ● Inteligența poate fi în mod efectiv cultivată ● „Un caz excepțional" prezentat de prof. A. R. Luria

(Pagina a 5-a)

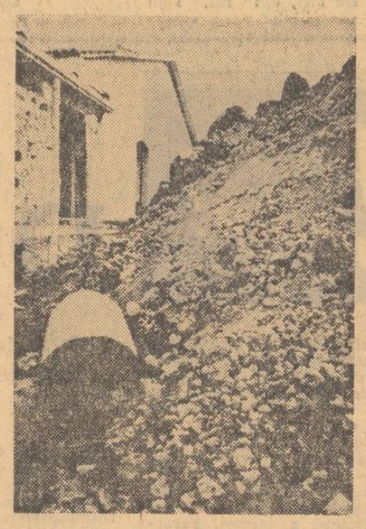

Peste puține minute, zidurile de piatră ale caselor se vor prăvăli ca niște castele din cărți de joc. „Lacrima focului" își continuă înaintarea în vale...

Un copac pe care lava îl sufocă nemilos...

(Relatarea în pagina a 3-a)

Alo, miliția?...

FOIȚA DE STANIOL

● Coletul cu conținut ucigător ● Batonul de ciocolată fatal ● Un detaliu care a dus la descoperirea unor criminali

(Pagina a 2-a)

S-A ÎNCHEIAT CONCURSUL NOSTRU CU PREMII

„CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!"

În pagina a 6-a publicăm răspunsurile la cea de-a doua etapă.

În numerele viitoare vom reveni cu amănunte privind data și locul festivității de premiere.

(Pagina a 6-a)

Nu așteaptă să i se atragă de două ori atenția asupra lipsurilor din cadrul serviciului pe care-l conduce. E suficient să-i ajungă la ureche o cît de banală observație că și pornește cu entuziasm la remedierea neajunsului. Și-a cîștigat, de altfel, o autentică faimă de om receptiv la critică, faimă pe care depune strădanii evidente să n-o dezmintă în nici o împrejurare. El nu e ca alții, cu autocritica mereu pe buze; nu, pentru el lucrurile îmbracă aspectul cel mai serios cu putință și se traduc în măsuri operative și radicale.

Operative sînt, fără îndoială, dar plutesc anume dubii asupra „radicalității" lor (în sensul eficienței). O simplă remarcă referitoare la nu știu ce mărunte neîndeplinire sau la o insignifiantă neconcordanță scriptică are drept rezultat un plan „urgent" de reorganizare, cu puncte și subpuncte. E drept, dacă treci peste o lună pe acolo nu observi mai nimic, decît, poate cel mult că X a fost mutat în locul lui Y, Y în locul lui Z etc. De altminteri, asemenea rotații de cadril au devenit în serviciul lui endemice, așa că nimeni nu le mai acordă vreo importanță, mi-te să mai aștepte de la ele vreun efect salutar. Nu e vorba numai de lipsa unei finalități, ci și de starea de provizorat continuu, de bagatelizarea, prin formalism, a însăși receptivității la critică.

Și asta pentru că ceea ce caracterizează însuși stilul lui de muncă este paleativul. În loc să studieze temeinic cauzele neajunsurilor semnalate, să recurgă eventual la sprijinul competent al celor ce-i pot da o sugestie științific fundamentată, el recurge la simulacru, la erzaț, la surogat, născocește măsuri fără bază logică, inventează soluții lipsite de orice semnificație reală, încropește dintr-un pospai de idei preluate după ureche, insufi-

Monolog interior despre...

PALEATIV

de Victor BÎRLĂDEANU

CONTINUARE ÎN PAG. 2

Contemporani cu noi

„COPIII SÎNT PARTE A VIEȚII MELE. PARTEA CEA MAI MARE ȘI CEA MAI FRUMOASĂ"

De treizeci de ani învățător într-un sat de munte cu o așezare geografică incitătoare, cu oameni duri, dar înclinați către poezie... E un bilanț de viață deosebit. Nicolae Frunteș, învățătorul din Șirnea, nu e o raritate, nu e o excepție. Nici nu i-ar place să fie socotit așa. „Sînt șirnean, spune el apăsînd parcă pe cuvinte, aici m-am născut, aici vreau să fac ceva pentru luminarea satului acesta". A făcut multe. Nu numai el, bineînțeles. Mai sînt destui șirneni care au gîndit, care gîndesc ca el. Frumusețea acestui sat turistic, așezat la 3 km. de șoseaua ce leagă Brașovul cu Cîmpulungul a fost un îmbold. Dragostea pentru locuri a fost alt îndemn.

Locuitorii din Șirnea sînt oameni cărora nu le place să vegeteze. Muncesc mult, au case bine și cu gust clădite, dar aproape nici unul dintre ei nu e nepăsător la faima satului. Unii pun mai mult suflet, e drept. Și printre ei, Nicolae Frunteș este o personalitate. Nimeni, afară poate de primarul din Fundata, comună de care aparține Șirnea, nu știe mai bine ca el istoria locurilor acestea, istoria lor veche și nouă, nu cunoaște mai bine tradițiile și nu se ocupă mai mult de bunăstarea satului.

O socoteală gospodărească făcută de acești harnici crescători de animale i-a determinat să zăbovească mai mult la ceea ce trebuiau să facă pentru a statornici și a dezvolta calitatea căpătată de sat. I s-a spus sat turistic, dar asta obligă. De ce să treacă vizitatorii prin sat, doar ca să-i admire frumusețile? Cu case frumoase și bine aranjate, îi puteau îndemna să rămînă în gazdă la ei. Dascălul îmi arăta că sînt alese cele mai bune case din sat pentru a primi oaspeți, că sînt întocmite mici ghiduri pentru obiectivele turistice demne de vizitat, că sînt pregătite jocuri și serbări tradiționale, vara și iarna, că există o pîrtie nocturnă pentru schi și... proiecte, o mie.

— Dar copiii? Ciți copii au trecut prin clasele pe care le-ați avut în grijă? Despre ei, nu ne spuneți nimic — îl întreb pe învățător.

— Copiii sînt parte a vieții mele. Partea cea mai mare și cea mai frumoasă. Două lucruri mi-am dorit întotdeauna. Să-i formez, să-i educ în spiritul dragostei pentru carte, pentru învățătură, dar și pentru locurile în care s-au născut. Am reușit? Știu că erați gata să mă întrebați. Cred că da. Sau, în mare parte. Aproape că nu e familie în sat, să nu aibă fii sau nepoți care să nu-și fi întregit pregătirea în școlile cele mai înalte. De aici, din sat, s-au format mulți intelectuali. Și se vor mai forma. Unii se întorc, alții n-au cum să-și facă meseria aici, nu se pot întoarce. Dar vin mai aproape. Și nu uită satul.

— Copiii iau parte, în timpul lor liber, la activități ce țin de obligațiile turistice ale șirnenilor. Cine îi pregătește în acest scop?

— Noi, profesorii, învățătorii. Copiii sînt ghizi la muzeul etnografic, ghizi pentru obiective turistice din sat și împrejurimi. E o îndeletnicire nu numai plăcută, dar și foarte educativă, sănătoasă pentru ei. Apoi, nu trebuie să ne gospodărim noi, cu mijloacele noastre, aici, pe plan local?

...30 de ani, dascăl la Șirnea, un sat departe de drumurile cele mai umblate, dar aproape, din ce în ce mai aproape de tot ceea ce civilizația anilor noștri oferă oamenilor. În multe case, apa curge la robinet. Au început să apară camerele de baie. Cărțile au fost prietenele șirnenilor, dintotdeauna. Acum însă, sînt păstrate în biblioteci moderne. Din totdeauna, le-a plăcut șirnenilor să-și trimită copiii la școli. Acum, vara, satul se umple de tinerețe. Vin în vacanță elevii și studenții plecați la licee și facultăți din orașe apropiate.

Vor mai trece ani și Nicolae Frunteș va îmbătrîni la Șirnea. Ce și-ar dori? îl întreb iarăși.

— De acum încolo, mi-a răspuns, încă multe. Satul are viitor. Va deveni o localitate turistică de toată frumusețea. Pentru asta, trebuie muncit. Centrul satului trebuie transformat, drumurile trebuie lucrate bine, șirnencele țesătoare trebuie să aibă un atelier al lor și copiii de azi trebuie să devină profesori, ingineri, muncitori calificați, tot ce are nevoie țara.

— Dar pentru dumneavoastră?

— Să mai învăț cîteva generații de copii și să văd satul așa cum vă spuneam că doresc să-l văd. Copiii mei sînt mari, unul e profesor, alți doi studenți. Își vor avea rostul lor, dar pe mine și pe soția mea ne vor găsi aici, așteptîndu-i cu drag, oricînd li se va face dor de noi sau vor dori să le crească copiii, nepoții noștri.

Nicolae Frunteș, dascălul de la Șirnea nu e o excepție. E o prezență, o personalitate a satului care trezește respect, admirație. Aidoma miilor de dascăli care își închină munca și viața educării copiilor, integrîndu-se cu toată puterea lor de muncă, din tot sufletul, în rosturile noi, adînci, ce se statornicesc în țara noastră.

Lucia MANOLESCU

ÎN INTERESUL SOCIALISMULUI, AL CAUZEI PROGRESULUI ȘI PĂCII

URMARE DIN PAG. 1

și au dat expresie voinței comune de a dezvolta, în continuare, aceste legături frățești, colaborarea și solidaritatea dintre ele.

Vizita delegației române a constituit un prilej de a proclama în mod solemn poziția cunoscută a poporului, partidului și statului nostru față de lupta dreaptă a poporului vietnamez împotriva agresiunii imperialiste. „Puteți fi siguri, dragi tovarăși, — a declarat tovarășul Nicolae Ceaușescu — că poporul român și partidul său comunist vă vor acorda întregul lor sprijin — material, moral și politic — pînă la triumful cauzei voastre drepte! Veți avea întotdeauna în poporul român un prieten apropiat și un aliat de nădejde; vom întări continuu colaborarea și într-ajutorarea noastră reciprocă în lupta împotriva imperialismului, pentru succesul construcției noii orînduiri în țările noastre, pentru pace în lume". Dînd o înaltă apreciere poziției României, tovarășul Le Duan a spus: „Doresc să mă folosesc de acest prilej pentru a mulțumi sincer Partidului Comunist Român, guvernului și poporului român pentru simpatia, ajutorul și sprijinul lor prețios aduse luptei poporului nostru împotriva agresiunii americane, pentru salvarea națională și edificarea socialismului".

Ca rezultat al vizitei delegației de partid și guvernamentale române, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, trainica prietenie și solidaritatea româno-vietnameză au devenit și mai strînse, și mai puternice. Întîlnirile și convorbirile care au avut loc, contactul direct cu masele de oameni ai muncii din R.D. Vietnam, vor face ca relațiile de colaborare frățească dintre partidele, statele și popoarele noastre să se amplifice, în interesul celor două țări, al luptei antiimperialiste, al cauzei socialismului, progresului și păcii.

★

După Republica Populară Chineză, Republica Populară Democrată Coreeană și Republica Democrată Vietnam, cea de-a patra și ultima etapă a vizitei delegației de partid și guvernamentale române, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în țările socialiste din Asia, a fost în Republica Populară Mongolă. Și aici, ca și în celelalte vizite, solii poporului nostru au fost întîmpinați pretutindeni cu sentimente de stimă și caldă prietenie.

Manifestările care au avut loc cu prilejul vizitei, prezența oaspeților români în mijlocul oamenilor muncii mongoli, convorbirile oficiale dintre cele două delegații de partid și guvernamentale, au subliniat prietenia care caracterizează relațiile dintre cele două țări și popoare. Așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, vizita a evidențiat „noi posibilități de dezvoltare a colaborării multilaterale dintre partidele și țările noastre, dintre popoarele român și mongol. În același timp, dezvoltarea colaborării dintre partidele și popoarele noastre constituie o contribuție la întărirea coeziunii și unității tuturor țărilor socialiste, a tuturor forțelor antiimperialiste". În același timp, subliniind bucuria de a-i saluta pe oaspeții români, tovarășul Jumjaaghiin Țedenbal a arătat că „Poporul mongol, credincios ideilor leniniste ale prieteniei și colaborării între popoare, nutrește sentimente sincere de simpatie și solidaritate cu oamenii muncii din România, cu tovarășii noștri de luptă pentru construirea unei vieți noi, pentru cauza păcii și socialismului".

Vizitele delegației de partid și guvernamentale române în țările socialiste din Asia au fost urmărite cu un deosebit interes de opinia publică din țara noastră, care vede în ele o contribuție de seamă la întărirea și dezvoltarea prieteniei și colaborării dintre partidele și popoarele noastre, la întărirea coeziunii și unității tuturor țărilor socialiste, a tuturor forțelor antiimperialiste.

AGENDĂ săptămînală

CINCINALUL 1971–1975

CUNOAȘTEȚI VALOAREA LEMNULUI?

URMARE DIN PAG. 1

internațională, deficitul de lemn al Europei (fără U.R.S.S.) ajunsese la 46 milioane metri cubi, pînă în 1975 acest deficit urmînd să crească la 75 milioane metri cubi.

DIN ACEST PUNCT DE VEDERE România are o situație mai bună decît alte țări europene, resursele sale forestiere acoperind necesarul intern și asigurînd disponibilități pentru export. Fapt remarcabil, dacă ținem seama că într-un interval de un secol și ceva pădurile noastre au fost jefuite fără milă, printr-o exploatare sălbatică. Dacă la începutul secolului trecut teritoriul național era împădurit în proporție de 55—60 la sută, la mijlocul veacului nostru proporția scăzuse pînă la 27 la sută. Măsurile energice luate cu începere din 1950, dar cu deosebire în ultimul deceniu, pentru protejarea patrimoniului forestier și valorificarea lui superioară au dat roadele așteptate, permițînd ca lemnul să constituie în continuare una din avuțiile noastre cele mai de preț. Astfel, începînd din 1950 s-a trecut la împădurirea cu specii de mare productivitate (molid, brad, Duglas, plopi repede crescători, pinul strob, pinul euroamerican etc.), la care s-au adăugat peste 120 000 hectare plantate pe terenuri erodate. Ocupînd un loc nu tocmai de frunte (al 10-lea în Europa), în ce privește suprafața de pădure ce revine la un locuitor, țara noastră se află în schimb mult peste media europeană în ce privește productivitatea fondului său forestier. Astfel, **în timp ce media europeană privind sporul anual brut la un hectar de pădure de rășinoase este de 2,72 mc, acest spor ajunge în țara noastră la 4,80 mc.** La aceste condiții naturale avantajoase s-au adăugat măsurile luate pentru valorificarea superioară și complexă a lemnului. În perioada 1966—1970, de exemplu, valoarea obținută pe un metru cub de masă lemnoasă a crescut cu peste 57 la sută.

DE PE ACESTE BAZE, de la aceste date și premise, pășește economia noastră forestieră la îndeplinirea îndatoririlor sale în cincinalul care a început. Sarcina prevăzută în acest sens prin Directivele Congresului al X-lea al partidului, pare paradoxală: **în timp ce consumul total de masă lemnoasă urmează să scadă cu 8 la sută față de cei cinci ani anteriori** (iar consumul de rășinoase cu 15 la sută), **producția globală a industriei lemnului trebuie să sporească cu circa 23 la sută.** Deci, tăieri mai puține în păduri, dar o valoare a producției mult sporită. Calea sigură spre realizarea acestui deziderat este, firește, sporirea în continuare a productivității pădurilor noastre, paralel cu continuarea eforturilor pentru valorificarea mai bună a masei lemnoase. Căci, în ciuda marilor progrese obținute, rezervele existente sînt încă foarte mari.

ÎNTR-UN ARTICOL RECENT publicat într-o revistă de specialitate, economistul Petre Cioclu face o serie de comparații interesante privind posibilitățile de atragere în circuitul economic a unor „anexe" lemnoase, pe nedrept disprețuite în prezent: crăci, resturi de lemn din exploatări, deșeuri de la prelucrare etc. La fabricarea plăcilor fibro-lemnoase, de exemplu, în timp ce la noi se foloseau în 1970 doar 51 la sută asemenea deșeuri, în Austria acestea se utilizau încă din 1967 în proporție de 91 la sută, în Elveția de 90 la sută, în Cehoslovacia de 96 la sută. La fel de dezavantajoase sînt la noi procentele de utilizare a deșeurilor la producția de plăci aglomerate (P.A.L.) și de celuloză. Or, prin ameliorarea acestei situații la nivelul mediu atins pe plan european (față de o utilizare de numai 31 la sută a deșeurilor din totalul resurselor în 1970, se va ajunge în 1975 la un procent de 55 la sută) se estimează că vor putea intra anual în circuitul industrial nu mai puțin de 350 000 metri cubi de crăci și resturi de lemn. De asemenea, prin valorificarea în consum (prin P.A.L. și P.F.L.) a rumegușului, talașului, așchiilor, capetelor de bușteni etc., s-a calculat că la nivelul anului 1975 o cantitate de 90 000 tone asemenea deșeuri își vor găsi utilizare practică. În sfîrșit, sporirea gradului de mecanizare a lucrărilor din păduri va diminua în continuare pierderile de lemn din exploatările forestiere: de la 7,4 la sută în 1960, la 4,3 la sută în 1965 și 3,3 la sută în 1975.

VALORIFICAREA SUPERIOARĂ a masei lemnoase presupune, firește, și o creștere corespunzătoare a bazei materiale. Drept care, **în noul cincinal, pe baza unui volum de investiții cu 34 la sută mai mare decît al celor cinci ani anteriori, numeroase fabrici moderne se vor adăuga celor existente: 17 fabrici de P.A.L., două de P.F.L., 8 de innobilare a plăcilor, 10 de mobilă, tapițerie, parchete, placaj, un mare combinat de celuloză, hîrtie și cartoane la Tr. Severin** (folosind drept materie primă lemnul de foioase). Multe dintre aceste unități vor produce încă din acest an, printre ele situîndu-se fabrica de mobilă din Caransebeș, fabrica de plăci aglomerate din Fălticeni, fabrica de piese de schimb și utilaje pentru industria lemnului din Filiași etc. Noile unități, dotate cu o tehnică foarte modernă, caracteristică tuturor combinatelor de industrializare a lemnului create în ultimul deceniu, vor necesita noi contingente de cadre bine pregătite. Și în această direcție se întreprind eforturi substanțiale, justificate de faptul că pînă în 1975 urmează să fie calificați prin diferite forme și niveluri de pregătire nu mai puțin de 59 000 muncitori, 3 150 maiștri și 2 100 tehnicieni.

CUM BINE SE ȘTIE, România și-a cîștigat reputația de a se număra printre cele mai importante producătoare și exportatoare de produse finite din lemn. În ce privește mobila, bunăoară, țara noastră se situează pe al 12-lea loc în lume printre producători și pe al 6-lea printre exportatori. Consolidarea acestui prestigiu a impus noi măsuri pentru diversificarea și îmbunătățirea producției. Se remarcă, în acest sens pregătirile pentru introducerea în fabricație a unor noi tipuri de plăci aglomerate, cu caracteristici îmbunătățite, noi sortimente de mobilă corp, de ușă și ferestre. Binecunoscută în țară și peste hotare pentru ambarcațiunile sportive și instrumentele muzicale pe care le fabrică, prestigioasa unitate de la Reghin va produce, la rîndul său, alte sortimente din aceste articole ce și-au cîștigat faima.

O VALOARE MAI MARE LEMNULUI. Acesta este cuvîntul de ordine cu care au pornit munca în noul cincinal zecile de mii de oameni ce lucrează în economia forestieră. Pădurile, această avuție multiseculară a țării, dobîndesc în anii noștri adevărata lor valoare economică, pe care oamenii se străduiesc să o sporească peste generații.

Paul MARIAN

SECVENȚE

COPACUL LUI G. IBRĂILEANU

de Aurel LEON

Cu prilejul sărbătoririi semicentenarului Partidului Comunist Român au fost așezate în întreaga țară plăci comemorative, amintitoare ale fostelor sedii ilegale și evenimentelor legate de activitatea neînfricaților luptători comuniști. Printre altele, la Iași a fost montată o asemenea placă în parcul de pe actuala str. Flamura Roșie, adică în spațiul verde dintre blocuri. Inscripția ei glăsuiește:

„Pe acest loc s-a aflat casa criticului literar G. Ibrăileanu, în perioada interbelică. Aici și-a desfășurat o parte din activitatea sa revoluționară, Lucrețiu Pătrășcanu, militant de frunte al Partidului Comunist Român".

În adevăr, acolo a fost casa din Fundacul Buzdugan în care a locuit G. Ibrăileanu (de la a cărui naștere tocmai am sărbătorit un veac), alături de casa fraților Ionel și Al. O. Teodoreanu. De aceea, marmora cu memorie nu intimplător e ocrotită de umbra unui păr bătrîn, așediat astăzi de arbori ornamentali, dar ridicîndu-se încă falnic deasupra tuturor, deși nu mai leagă fructe.

Intrucît nimeni nu face vreo legătură între placă și copac, e cazul să amintim că e singurul pom rămas ca prin minune din livada lui Ibrăileanu, și că nu e un oarecare, ci e părul de la geamul biroului, acel copac pe care Ibrăileanu îl iubea pentru că era „trist și hirsut" și îi mîngîia fereastra cu crengile lui boante, apărîndu-i veghea nopților de curiozitatea stelelor. El se află doar la cîțiva metri de peretele casei, lîngă acel inutil felinar de fontă, ținea umezeală zidului, încurca trecerea, dar Ibrăileanu a refuzat să-l sacrifice, numindu-l „prietenul nopților albe". De altfel, întreaga livadă a profesorului era nedomesticită, el neputînd renunța chiar la copacii care se uscau, cum a fost cazul cu prunul sub care Ionel Teodoreanu a scris în vara anului 1931 romanul „Fata din Zlataust". Întîmplarea i-a prilejuit profesorului remarca:

— Bietul prun! Cred că l-ar fi preferat pe Păstorel, care, în orice caz, nu-i sugea seva!

Iar lui Păstorel o ripostă verbală promptă:

E normal, Al. O. nu-i ca Ionel cel scriitor.
Căci fiind prevăzător
El în prună vede țuica.

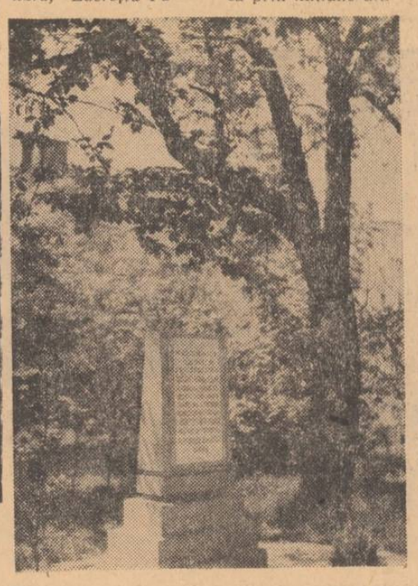

Vigurosul păr din Păcurari va mai prilejui încă mulți ani amintirea marelui critic Ibrăileanu și a vecinilor săi scriitori Ionel Teodoreanu, Al. O. Teodoreanu și Ștefana Velisar-Teodoreanu.

Alo, miliția?...

FOIȚA DE STANIOL

● Coletul misterios ● Dulciurile care ucid
● Cine a expediat coletul? ● Bucățica de ambalaj care acuză

La sfîrșitul lunii ianuarie, la poșta din comuna Gălești, județul Mureș, sosea un colet de dimensiuni reduse adresat Magdolnei Sebestyen, mama unui copil dolofan, cu bucle blonde și ochi albaștri, în vîrstă de un an și jumătate. Coletul — rezulta din avizul ce-l însoțea — fusese expediat din Singiorgiul de Mureș, de o veche prietenă a mamei, Paraschiva Mureșan, și conținea dulciuri (napolitane, ciocolată, bomboane). Expediatoarea pusese în colet și o scrisoare către prietena ei în care, între altele, preciza (deși nu mai era necesar!) că dulciurile sînt anume pentru băiat și, totodată, își exprima speranța că într-un viitor apropiat va putea să-i facă o vizită.

Mama i-a dat mai întîi copilului o napolitană, pe care acesta a mîncat-o cu poftă. Apoi a desfăcut un baton de ciocolată, a rupt o bucățică și i-a vîrît-o băiatului în gură, dar copilul a făcut imediat o strîmbătură ca la un gust neplăcut. Intrigată, mama, crezînd că ciocolata ar putea fi alterată, a gustat și ea din baton, dar era proaspătă, așa că și-a îndemnat copilul:

— Mănîncă, băiatul mamei, că e bună!

Francisc (așa se numea băiețelul) a mai înghițit o bucățică tot strîmbindu-se apoi a plecat de lîngă mama sa. N-a făcut însă decît cîțiva pași și a căzut jos zvîrcolindu-se într-un plîns fără oprire. Pe măsură ce minutele treceau plînsul lua o formă convulsivă, iar peste alte cîteva minute, spre disperarea bietei mame, plînsul s-a transformat într-un fel de horcăit, copilul a început să se învinețească și în scurt timp a decedat.

În aceeași zi, postul de miliție din comună a ridicat de la locuința victimei coletul respectiv și l-a înaintat pentru analiză la Inspectoratul județean de miliție Mureș, însoțit de un raport. Analizele de laborator făcute pe cîte o mostră din fiecare dintre dulciurile aflate în colet n-au descoperit însă în conținutul acestora nici o substanță toxică, declarîndu-le corespunzătoare pentru consum.

S-a emis atunci părerea că băiețelul a decedat de moarte naturală, probabil urmarea vreunei maladii mai vechi, și în acest caz decesul ieșea din sfera de preocupări a organelor de miliție. Locotenent colonelul Aurel Moraru n-a fost însă de acord cu aceste păreri.

— Nu pot înțelege, a spus el, cum e posibil ca un copil sănătos, vesel, care zburdă și are poftă de mîncare, să moară în cîteva minute de... moarte naturală! Aici e undeva un detaliu care ne scapă!

Chiar în aceeași zi Moraru s-a dus la Institutul medico-legal din Tg. Mureș și a cerut să se facă experiență cu doi cobai, cărora li s-a dat să mănînce alternativ, din napolitane, bomboane și din batonul de ciocolată inceput. Rezultatul a fost surprinzător: unul dintre cobai a început să dea semne de neliniște și peste cîteva minute a murit, în vreme ce celălalt a continuat să fie sănătos și voios.

Moraru avusese dreptate: un detaliu fusese pierdut din vedere. Imediat a fost supusă analizei de laborator întreaga cantitate de dulciuri din colet. Cu această ocazie, în batonul de ciocolată din care mîncase copilul a fost evidențiată o concentrație puternică de parathion (substanță foarte toxică utilizată în diluație pentru combaterea dăunătorilor în agricultură). Cu aceeași substanță era îmbibat și batonul de ciocolată din care nu se consumase.

Dar din ciocolata din care mîncase copilul știm că gustase și mama acestuia. Cum se face că ea a rezistat îngerînd otrava? Explicația era simplă. Batonul din care mîncase copilul era otrăvit numai la unul din capete. În vreme ce copilului i se dăduse din partea otrăvită, mama gustase din partea neotrăvită (aceeași, de fapt, din care i se dăduse și cobaiului rămas în viață). Era deci evident că anumite persoane au pus la cale uciderea copilului prin otrăvire. Cine erau acestea?

Fără prea mari speranțe, Moraru și-a îndreptat atenția către expeditoarea coletului, Paraschiva Mureșan. Și temerile i s-au confirmat. Respectiva nu trimisese nici un colet la Gălești.

Lucrurile se complicau. Ofițerul și-a alcătuit un cerc de bănuiți, dar, încă de la primele cercetări a căzut ipoteza (de la început șubredă) a unei complicități între mamă și Paraschiva Mureșan. De altfel, bănuiala nu rezista nici logic: un criminal care se decide să acționeze nu-și înscrie numele și adresa exactă pe coletul cu otravă!

Rămăsese printre cei bănuiți tatăl copilului, B. Vereș și concubina acestuia, Rozalia Cardos. Ce interes aveau aceștia în dispariția micuțului Francisc? Verificările au arătat că Vereș fusese obligat de instanță la plata unei pensii alimentare și că ducea o viață dezordonată, cheltuindu-și banii prin localuri. El e oare autorul?

Moraru a obținut aprobarea pentru o percheziție domiciliară la Vereș, nădăjduind să descopere otrava. Dar otrava n-a fost găsită cu ocazia percheziției la Vereș. Tatăl aflînd abia acum de moartea fiului său s-a oferit chiar s-o ajute pe fost soție cu ceva bani pentru cheltuieli de înmormîntare și s-a arătat impresionat de eveniment. Moraru era pe punctul să părăsească locuința lui Vereș fără să fi obținut vreo probă concretă, cînd privirea i-a fost atrasă de o bucățică de staniol, cît un vîrf de unghie, lipită de prețul înscris pe podea. El a ridicat cu grijă foița lucioasă și a pus-o într-un plic...

La sediul inspectoratului, Moraru și-a adunat colaboratorii în jurul unei mese și a așezat alături de resturile de ambalaje ale dulciurilor, păstrate cu grijă, plicul cu foiță de staniol.

Cu o infinită precauție el a desfăcut apoi staniolul celor două batoane de ciocolată, l-a netezit cu unghia pînă s-a întins perfect, apoi a scos foița de staniol căreia — stupoare! — i-a găsit imediat locul.

— Iată criminalul! a izbucnit el. Pentru ca să îmbibe ciocolata cu parathion a fost necesar să desfacă ambalajul, dar, cum observați, lucrul acesta nu s-a putut face fără anumite pierderi. Probabil că a gîndit că nimănui n-o să-i dea prin minte să cerceteze ambalajul...

Vereș și concubina sa au fost arestați. La primele cercetări ei au negat orice amestec în crima comisă. Tocmai atunci însă a apărut o nouă probă: s-a descoperit sursa de unde fusese procurat parathionul — o oarecare femeie din comuna Sincrai, căreia concubina lui Vereș îi ceruse otrava, chipurile pentru stîrpirea șobolanilor.

În fața noilor probe Vereș a fost obligat să recunoască faptul că a pus la cale uciderea fiului său, la îndemnul concubinei sale cu care acționase în consecință, cu scopul de a nu mai plăti pensia alimentară la care fusese obligat de lege. Adresa de pe colet și scrisoarea dinnăuntru fuseseră scrise, la cererea lor, de un tînăr oarecare.

Și astfel, cei doi complici, ființe egoiste, dezumanizate, care pentru niște interese inguste, n-au ezitat să sacrifice un copil nevinovat, punînd în pericol evident și alte persoane, au fost trimiși în fața justiției unde urmează a-și primi pedeapsa pe măsura faptei lor odioase.

Ion VLAICU

Monolog interior despre...

PALEATIV

URMARE DIN PAG. 1

el se condamnă inevitabil (și îi condamnă și pe cei din subordinea sa!) la o amăgitoare efervescență a inutilității.

Tipul nu e, în fond, lipsit cu totul de calități, numai că plafonarea — rodul cel mai trist al automulțumirii — l-a făcut adeptul și practicantul paleativului, al soluției negîndite, trunchiate, fărîmitate, dar cu o tentă publicitară de „operativitate", căreia i-a dedicat un adevărat cult cotidian. Specificul acestui gen de soluții este însă că își demonstrează cu rigoare matematică ineficiența. Și, tot atît de matematic, pun sub semnul îndoielii capacitatea de a conduce a celui ce recurge la ele. Ar fi, deci, cazul ca tipul cu pricina să priceapă, în sfîrșit, că astăzi din paleative nu se mai poate încropi nici măcar o carieră.

Victor BÎRLĂDEANU

Clepsidră

MUNȚII

de Constantin VIȘAN

Munții sînt pămîntul ridicat în picioare. Pămîntul pe verticală. Demnitatea pămîntului.

Din această demnitate se nasc brazii. Cei mai drepți copaci ai pămîntului. Din ei se fac corăbii. Și catarge. În felul acesta munții își răzbună încremenireo. Călătoresc. Trimit mesaje fraților de peste mări și țări.

Munții sînt personalitățile de prim plan ale pămîntului. Uriași ai geologiei, ei se revelă ochiului în mărime naturală. Dar nu întotdeauna în întregime. Căci de cele mai multe ori munților nu li se vede partea cea mai însemnată a trupului: virful, creasta. Munții sînt ca poeții. Cu capul în nori.

Munții visează. Oare nu cumva tocmai pentru asta ne atrag atît de puternic? Năzuim spre crestele lor ca spre un ideal.

Munții au caracter. Întocmai ca marea, ei nu sînt accesibili oricui. Trebuie să faci eforturi pentru a-i cunoaște.

Munții cîntă. Pe ei îi ascultăm în sălile de concerte. Căci viorile au învățat mai întîi să vibreze în aerul tare al munților.

Munții sînt leagănul îndrăznelii și al gingășiei. Îndrăzneala vulturilor și gingășia căprioarei.

Munții sînt fruntea pămîntului.

„Ca să vezi departe, trebuie să privești dintr-un punct foarte înalt" — spunea Constantin Brâncuși.

Punctele acestea pe pămîntul țării noastre au nume de oameni. Le spunem OMUL sau MOLDOVEANUL... Și ei ne înțeleg... Și ne povestesc tot ce văd în cele patru zări ale lumii. Și ne învață cum să stăm drepți și neclintiți pe fața acestui pămînt.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

PUBLICISTICĂ ȘI PROCESE

de Nicolae LUPU

Publicistica occidentală pare să fi intrat în zodia proceselor. Pe cită vreme ziariștii de la „New York Times", „Washington Post" și altele, purtau prin tribunale bătălia pentru dreptul de a publica „secretele" de mult cunoscute ale Pentagonului, cei de la „L'Express" (Paris) căutau cu înfrigurare formule juridice capabile să împiedice pe fostul redactor șef — actualmente doar unul din patroni — să transforme săptămînalul francez într-o trambulină directă a carierei sale politice, iar autorii unui program al radioteleviziunii britanice (B.B.C.) s-au văzut trimiși în judecată de fostul premier englez, Harold Wilson.

În fond, toate aceste confruntări se desfășoară în jurul încercării de a folosi, într-un mod sau altul, mijloacele de comunicare în masă, iar dincolo de ele, se profilează divergențe de păreri cu privire la modalitatea manipulării opiniei publice.

Cazul lui Harold Wilson este aparent cel mai puțin legat de vreo controversă politică. Am putea spune chiar că a început ca o dispută literară și financiară.

În timpul filmării unui interviu pentru televiziune, ziaristul l-a întrebat pe fostul premier : „Mulți din colegii dumneavoastră ne-au spus că suferă financiarmente de pe urma trecerii în opoziție. Se spune însă că d-voastră ați ciștigat între 100 000 și 250 000 de lire scriind o carte memorialistică. A reprezentat asta o consolare pentru dumneavoastră ?" Wilson a refuzat să ofere precizări și a ripostat ziaristului : „Nu cred că această chestiune poate interesa B.B.C.-ul sau pe altcineva".

La insistențele lui Wilson, B.B.C.-ul a tăiat acest dialog dar totuși autorii programului s-au văzut dați în judecată. De ce ? Aici terenul literaro-financiar face loc celui politic. În focul polemicii Wilson a atacat presa în bloc că-l tratează rău, că se folosește de svonuri împotriva lui, că atunci cînd ea pune în sfîrșit mîna pe niscaiva fapte reale le denaturează și așa mai departe. Replica n-a întîrziat să apară. Deși în programul televiziunii dialogul cu pricina a fost tăiat, textul său complet a fost pus la dispoziția unor ziare ca „Times" și altele care l-au publicat. Cînd a aflat că a fost dat în judecată, autorul programului . Dimbleby, a dezvăluit într-o emisiune rostul întrebărilor puse de el și deci cauza reticențelor lui Wilson : „Folosind privilegiul de a fi avut acces la documente guvernamentale, el a scris în șase luni o carte de 300 000 de cuvinte despre guvernarea laburistă. Drepturile de autor încasate l-au făcut om bogat". Dar parcă Wilson este singurul ? Cîți nu fac afaceri din astfel de poziții privilegiate, cîți nu se îmbogățesc din afacerea „secretelor" Pentagonului — cei care le oferă, cei care le publică, și cei care speră să bată monetă politică de pe urma lor ? Cîți nu vor să ciupească ceva în plus de pe urma afacerii săptămînalului „L'Express" ?

Clarificarea opiniei publice, această mare asistență în numele căreia se desfășoară atîtea bătălii, rămîne un pion, cu o poziție derizorie, în fața încleștării în culise a giganților.

Evident se aruncă și pentru galerie cîte ceva că doar trăim în secolul mijloacelor de „comunicare în masă".

„LACRIMA FOCULUI" SE REVARSĂ

LA ÎNCEPUTUL LUNII APRILIE, ziarele au publicat o știre scurtă : Etna e din nou activ. Multe zile, nu s-au dat amănunte. Lava vulcanului era departe, o simplă zvicnire a Etnei nu mai era ceva neobișnuit. Lumea nu s-a sesizat nici cînd a fost distrus observatorul instalat în apropierea craterului central. Și nici cînd a fost deteriorată stația finală a telefericului. Totul se petrecea departe, în zona revărsării era pustiu, doar rafale violente ale vîntului...

AMBIȚIONAT PARCĂ de indiferența cu care era primită încercarea sa de forță, vulcanul a continuat să fiarbă, să expulzeze masa incandescentă ce se prăvălea pe pantele abrupte ale muntelui, în zone încă nelocuite. Și brusc, într-o zi de mai, a izbucnit un strigăt de alarmă. În pereții masivului de piatră, Etna a găsit un punct slab. L-a fisurat și lava arzindă și-a făcut loc printr-o nouă gură eruptivă, prăvălindu-se amenințătoare în vale, de data aceasta foarte aproape de regiuni locuite.

DE ATUNCI valul de lavă care se scurgea din înălțimile muntelui—trădat nopțile de cerul cuprins de flăcări și zilele de avalanșa de fum — a născut coșmarul localităților Sant Alfio și Fornazzo. Însemnările de mai jos, alcătuite după relatările unor corespondenți care s-au deplasat pe Etna și au urmărit la fața locului zbuciumul localnicilor, înfățișează doar cîteva secvențe din drama pe care a declanșat-o „lacrima focului", cum e denumit șuvoiul incandescent propulsat din furnalele gigant ale vulcanului...

20 MAI. Alertă maximă. Scurgerea de lavă s-a accelerat în cursul nopții. Semilichid, semisolid, fluidul de foc înaintează pe un front larg de un kilometru pe alocuri, cu o înălțime de 20 de metri. Ritmul de avansare e lent dar implacabil : 50 de metri pe oră. Masa incandescentă s-a separat în două și unul din brațe amenință direct Sant Alfio. Din cratere s-au revărsat pînă acum 68 milioane metri cubi de lavă, care a pîrjolit și acoperit 140 de hectare de terenuri, în majoritate vii și livezi de măslini. Au fost deja distruse 35 de case și o mare fermă. Într-un interviu telefonic, primarul din Sant Alfio avertizează : „Frontul cel mai apropiat al lavei, a ajuns la 300 metri de șosea...".

21 MAI. „O căldură insuportabilă, un miros sufocant de sulf, fum des, înecăcios preced munțele de lavă care ne apare în fața ochilor" — astfel își începe reportajul trimisul special al ziarului „Le Figaro". În zorii zilei, după o noapte de profunde neliniști, în care „lacrima focului" a ajuns la mai puțin de doi kilometri de centrul localității, lava, ostenită parcă, și-a încetinit înaintarea. Profesorul Silvestri, de la Institutul de vulcanologie, își exprimă un optimism moderat : „Erupția este, poate, în agonie...". Cantitatea de lavă expulzată pînă acum : 100 000 000 metri cubi. Pagubele sînt evaluate la aproximativ patru miliarde lire italiene.

22 MAI. Tainele Etnei rămîn de nepătruns și vulcanul prinde iar puteri. Cu forțe proaspete, „lacrima focului" continuă să ia cu asalt versantul muntelui. Pe unul din flancuri, lava face impracticabilă șoseaua Fornazzo-Linguaglossa, prăvălind patru poduri. O altă veste și mai îngrijorătoare : la 1850 metri altitudine s-au reactivat două guri eruptive, care debordează pe oră 25 000 metri cubi de lavă. Din elicoptere, savanții urmăresc îndeaproape evoluția. Dar ei nu pot decît consemna, nu au posibilitatea de a abate fluviul arzind. Cineva propune bombardarea Etnei cu rachete. Dacă lava vine în același ritm, atunci, în zece zile, un braț al ei va pustii casele din Sant Alfio, pe care un ziarist o numește „localitate din care zimbetul a fost alungat"...

23 MAI. S-a creat o nouă problemă : invazia turiștilor. „Este ca într-un film de Fellini, notează Jaques Ferrier, corespondentul ziarului „La Tribune de Geneve". Localnicele care plîng, și, alături de ele, tineri care vînd cu prețuri exorbitante cărți poștale și suveniruri din Etna — „scrumiere din lavă". În cele din urmă, poliția interzice accesul turiștilor. Un fermier izolat încearcă să-și salveze casa instalînd un baraj. Dar zidul mișcător al lavei pulverizează pur și simplu obstacolul. Pînă acum, au fost distruse 20 de hectare de terenuri cultivate.

24 MAI. Aparent, viața continuă normal. Copiii merg la școală. Lumea e calmă, dar e un calm calculat. Locuințele „condamnate" — sentință e dată doar cu cîteva ore înainte de sosirea șarjei incandescente — sînt golite de mobile. Li se scot ușile, ferestrele, acoperișurile. Rămîn doar pereții din piatră, pe care lava îi prăvălește ca pe niște castele din cărți de joc. Toată lumea stă cu bagajele făcute. Se doarme iepurește. Cei ce nu mai pot rezista, iau autobuzul și pleacă la Catania. Primejdia e încă mare. Din cele opt brațe ale lavei, patru sînt active, alimentate de gurile eruptive ale Etnei. Vulcanul, însă, pare să obosească...

25 MAI. Speranțe și, din nou, dezamăgiri. Elicopterele anunță că în zona craterelor principale debitul expulsiei s-a redus masiv. După un timp, apare însă o fisură nouă, din care emisiunea de lavă coboară cu 30 kilometri pe oră. Din fericire, nu amenință nici o localitate ; deteriorează, doar, în cîteva locuri șoseaua. În schimb, nivelează niște terenuri accidentate...

27 MAI. Într-adevăr, Etna a obosit. Cu toate că se mai aud explozii, propulsarea lavei s-a redus extrem de mult. Iar masa de „lacrimi ale focului" a ajuns într-o vastă depresiune. În cîteva livezi, pompierii dau ajutor la salvarea unor pomi pe care masele incandescente n-au apucat să-i ardă complet. Un fermier răspunde unui ziarist : „Livezile și viile noastre au fost distruse. Și casa era în primejdie. Dar chiar dacă ar fi fost distrusă, eu tot nu părăseam locurile. Reveneam și luam totul de la capăt...".

10 IUNIE. În sfîrșit, vulcanul nu mai erupe. Pînă la 6 iunie, Etna se liniștise întrucîtva, se mai auzeau din cînd în cînd, unele explozii în măruntaiele muntelui, fără să se reverse însă lavă. La sfîrșitul primei săptămîni a lunii a izbucnit o nouă erupție violentă, care a revărsat fulgerător un alt fluviu de lavă. Din fericire, au fost doar două explozii izolate — care nu au mai fost urmate de altele — și lava s-a scurs în albia unui rîu, depărtîndu-se atît de Sant Alfio cît și de Fornazzo. Vulcanul s-a potolit. Răsuflînd ușurați, oamenii au început să refacă strîcăciunile. După aproape două luni de calvar, lîngă „lacrimile focului", solidificate, au înflorit iarăși, zimbetele...

U. VĂLUREANU

DE PRETUTINDENI

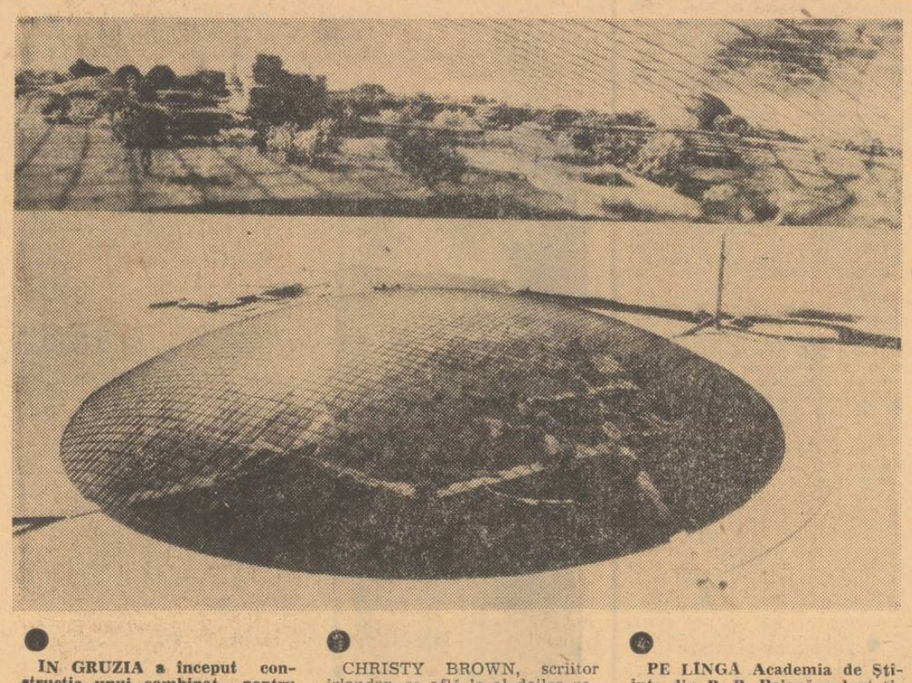

UN ORAȘ ÎN... ARCTICA!

Parcă ar fi o viziune dintr-un roman științifico-fantastic : un oraș în Arctica. Conform planurilor profesorului Otto Frei, din Stuttgart și ale unei echipe de arhitecți anglo-japonezi, ar urma să trăiască aci, într-un viitor nu prea îndepărtat, 15 000 pînă la 45 000 de oameni, sub un al doilea cer, care să emane căldură. El este compus dintr-o piasă de 3,14 kilometri pătrați, din funii de material plastic și acoperit cu o piele sudție și transparentă. Sub această cupolă plată, rezistentă la zăpadă și furtuni, cu o înălțime de 240 de metri și un ecartament liber de doi kilometri, va lua naștere un peisaj cu climă artificială, „tipică pentru Europa centrală". Case cu terase, școli și hoteluri, un lac mare, un centru științific și terenuri amenajate pentru sport, cu un reactor atomic precum și cu baze navale și aeriene. Sub protecția sigură a cupolei (vezi, alăturat, macheta, la scara 1:2.000) locuitorii orașului își vor putea consacra timpul diferitelor cercetări științifice.

IN GRUZIA a început construcția unui combinat pentru îmbutelierea apelor minerale (foarte multe în această parte a U.R.S.S.) cu o capacitate de 220 milioane sticle pe an. Cînd construcția combinatului se va încheia și va intra în producție cu întreaga sa capacitate, producția sa anuală va fi de 340 milioane de sticle pe an.

CHRISTY BROWN, scriitor irlandez, se află la al doilea roman. Născut la Dublin în 1933, paralizat din naștere, incapabil să vorbească, este îngrijit cu dragoste, tratamentele medicale reușind să-l facă să miște degetele de la un picior. Romancierul bate la mașină cu degetele piciorului sting.

Vestigiile unei antice civilizații ieșite de sub sapa arheologilor ? Nu. Noduli polimetalici „pescuiți" în Oceanul Pacific.

O tonă din acești noduli a ajuns recent la Paris în diferite laboratoare pentru analiză.

Recenta pescuire a nodulilor polimetalici a fost precedată de fotografii, executate la o adîncime de 1500 m cu aparate de luat vederi fixate pe sănii submarine. Greutatea nodulilor pescuiți se cifrează de la cîteva zeci de grame pînă la ... 118 kg. Compoziția lor variază în funcție de origina geografică. Astfel nodulii din oceanul Pacific conțin în medie 24,2 la sută magneziu, 14 la sută fier, 0,99 la sută nichel, 0,53 la sută cobalt etc. Cei din Oceanul Atlantic sînt alcătuiți din 16,3 la sută magneziu, 17,5 la sută fier, 0,42 la sută nichel, 0,20 la sută aramă, 0,31 la sută cobalt și 0,10 la sută plumb.

Este importantă determinarea procentului lor în diferite metale, deoarece de ea depinde interesul economic al exploatării nodulilor submarini.

PE LÎNGĂ Academia de Științe din R. P. Polonă a luat ființă comitetul „Omul și mediul său", din care fac parte oameni de știință de diferite profesii : biologi, juriști, geografi, ecologi, sociologi, medici precum și practicieni, reprezentanți ai diferitelor departamente economice. Comitetul are drept preocupare pregătirea amplului raport cu privire la starea mediului natural din Polonia. Raportul va constitui punctul de plecare al unor viitoare lucrări privind ocrotirea naturii.

DUPĂ un „proces" în toată regula, Giovanni Basile, primarul satului Orticchio, cu 4 000 locuitori, a decretat condamnarea la moarte a unui... cocoș ce tulbura liniștea publică cu cucurigu-ul lui fără rost din zori și pînă seara. Decizia primarului a fost făcută cunoscută stăpînei cocoșului de către un polițist local, care a trebuit apoi să execute sentința.

HOWART HUGHES, unul din cei mai bogați oameni din lume este stăpînit de o frică bolnăvicioasă de microbi. Cînd era căsătorit avea două frigidere. Unul pentru el, iar celălalt pentru ceilalți membri ai familiei. Sub supravegherea milionarului acesta trebuia zilnic dezinfectat. Revistele sale, de care nimeni n-are voie să se atingă se depun într-un dulap special, căci fiecare este „purtătoare de microbi".

Din viața animalelor

CUM MOR ELEFANȚII

Potrivit legendei, ar exista un cimitir al elefanților cunoscut numai de ei și cînd un elefant simte că va muri pornește spre acest cimitir să moară singur, fără martori. Dar această legendă a fost contrazisă de doi oameni care au fost martori la moartea unui elefant într-un uriaș parc pe coasta răsăriteană a Africii. Este vorba de ecologul Harvy Crows și fotograful Horst Manzig. Ei au fotografiat momentele acestei morți dovedind prin aceasta că elefanții nu merg să moară însingurați în cimitirul lor, ci, dimpotrivă, la acest act dureros participă toată ceata, făcînd totul să-l ajute pe confratele lor.

Dar iată cum s-au petrecut lucrurile. Într-o după-amiază, Crows și Manzig au observat o ceată de elefanți din care s-a izolat unul care părea bolnav. La un moment dat acesta s-a prăbușit. Numaidecît ceilalți elefanți s-au apropiat încercînd să-l ridice, dar fără succes, pentru că bolnavul nu se putea ține pe picioare. El n-a mai reacționat la eforturile celorlalți elefanți de a-l încuraja. În scurt timp elefantul a murit. Ore în șir ceilalți l-au jelit scoțînd sunete dureroase și atingîndu-l duios cu trompa. Dar odată cu apusul soarelui, nu se știe din ce motive, acest ceremonial funebru a luat sfîrșit și elefanții, unul cîte unul, au dispărut în noapte.

CEL MAI HARNIC CIMPANZEU

Un cimpanzeu, numit Johnny de stăpînul său, s-a dovedit a fi înzestrat cu o inteligență neobișnuită și cu deosebite aptitudini pentru a învăța de la oameni. Astfel, maimuța a ajuns lucrător priceput și apreciat. Povestea aparte a acestui cimpanzeu a început din ziua cînd a fost dăruit unui fermier australian de un circ ambulant. Fermierul a îndrăgit atît de mult mica maimuță încît aceasta îl însoțea pretutindeni — la muncă, în plimbări, la televizor. Curînd, Johnny a învățat unele munci : paza și hrănirea oilor, încărcarea și descărcarea camioanelor, mînuirea mașinilor agricole. Mai tîrziu a învățat să conducă tractorul. Prin urmare, a devenit un lucrător complet. Johnny participă la muncile cîmpului și se comportă ca și ceilalți lucrători. În pauzele de masă își desface pachetul cu mîncare, știe să bea din sticlă, urmărește cu ochi inteligenți discuțiile, se amuză cînd se rîde. Într-un cuvînt, știe să se poarte ca oamenii și a devenit util.

Vestea despre calitățile lui Johnny a ajuns la autoritățile locale care constatînd capacitatea de muncă a maimuței, au pretins fermierului să plătească impozit pentru „lucrătorul" Johnny.

ÎNCRUCIȘĂRI ÎNTRE CÎINE ȘI PISICĂ

Se cunosc încercări de a încrucișa două animale care nu se pot tolera — cîinele și pisica. Englezul Roy Tade a reușit la sfîrșitul anului trecut să combine o pisică neagră cu un terrier scoțian. Au rezultat niște animale drăgălașe, blînde, jucăușe. Recent, în cercurile zoologilor argentinieni s-a discutat despre încercarea soților Nazari din Buenos Aires de a combina aceste două animale. Din nou s-au născut animale deosebit de simpatice și frumoase cu caracteristici de la ambii părinți. Totuși, zoologii argentinieni consideră că nu este posibilă o încrucișare între cîine și pisică și că, probabil, cățeaua respectivă a adoptat niște pisici abandonate.

remember • remember • remember

TRIER (I)

Cale ferată mai lăturalnică, un șuvoi — accelerat german ceva mai ponderat în viteză — o dimineață de sfîrșit de martie... Mă îndrept spre Trier, unul dintre blazoanele Germaniei antice, așezare de confluență a celților cu germanii și latinii, care a strălucit înaintea Bizanțului și a purtat coroanele unor împărați de la sfîrșitul puterii romane. Am părăsit valea Rinului, am traversat o cîmpie neverosimil de agrară în țara aceasta urbanizată la paroxism și iată munții Eifel în pădurile cărora e încă frig și zăpadă. Plopi, conifere nordice, arini. Mici castele rustice posomorite, înconjurate de șanțuri, unde pe alocurea mai stăruie apa ca în vremurile de demult, riuri care apar și dispar urmîndu-și cursul lor printre localități mărunte cu case ce poartă înalte și ascuțite acoperișe, o priveliște calmă, placidă. Reliefurile domoale care mărginesc linia devin coline, apoi valea se lărgește și îndată apare vatra orașului care pe vremea lui Constantin cel Mare era ceva mai populat decît azi. Am venit aici ca să văd Porta Nigra cîntată de Stefan George într-un splendid poem ce evocă orașul de altădată, din timpurile cînd statuse alături de Roma (Der ich die Pracht der Treverstadt gekannt / Da sie den ruhm der schwester Roma teilte) și am descoperit una dintre cele mai atașante cetăți germane, unde mi-ar fi plăcut să rămîn mai mult decît bănuisem și decît îmi îngăduia timpul. O, farmecul acestor mici orașe germane, ascunse, secrete, care te învăluie cu aripile unor evuri de mult expirate, și te coboară în tine însuți, cu străzi unde sunetul pașilor răspunde parcă într-un alt tărîm... Străzi ce te aduc de undeva, dintr-un imperiu faustic... mici paradise ale călătorului gratuit, fără țintă, fără calendar, fără griji, așa cum eu n-am izbutit să fiu niciodată... Orașele acestea nu se cunosc ci se trăiesc, te lasi impregnat de atmosfera lor, tatuat pe dinăuntru încet și stăruitor, pînă cînd ajungi a fi tu însuți o celulă din alcătuirea lor. Dar asemenea călători sînt astăzi din ce în ce mai rari, e vremea existentei administrate riguros și rezonabil, orașele se parcurg sistematic conform ghidurilor bine întocmite cărora nu le scapă nimic... Contemplați zece minute fațada Palatului electorilor, ascultați un sfert de oră murmurul Fontanei di Trevi, douăzeci de minute pentru Domul din Köln sau din Ulm, o jumătate de oră pentru plimbare în Tuilleries... Călătoria e o industrie care instruiește și produce sentimente adecvate tuturor impresionărilor. Omul își pierde spontaneitatea și reacțiile elementare, cîștigînd în schimb reflexele condiționate ale clinilor lui Pavlov.

* * *

Porta Nigra e unicul monument laic rămas intact (sau aproape) din epoca romană. Nici Roma nu are o asemenea poartă, fortăreață și palat în același timp. Înaltă de treizeci de metri, lungă de aproape patruzeci, impetuoasă, ușor greoaie ca mai toate construcțiile Romei antice, cu imense blocuri de gresie asamblate fără mortar ci legate cu fiare plumbuite, singură și îndepărtată aici în nord-vestul continentului, nu mi-a părut de loc învăluită în negrul zăbranic al timpului (schwarzen flor der Zeiten) cum o văzuse poetul Imnurilor. Negrul ei intens nu asociază doliul. Am mai curînd sentimentul că privesc un meteorit sumbru și mut, mesaj enigmatic al spațiilor siderale, incrementit în această piață printre ființe și lucruri neînțelese. Toate vestigiile romane au în această parte a Europei un aer sumbru, păstrează o tăcere întunecată și ostilă, dar Porta Nigra, mai mult ca orice alt monument, pare închisă oricărui colocviu, refuză să evoce un timp, o lume, o atmosferă... Măreția ei e aceea a unui rege exilat, ferecat în orgoliul și în mutismul său disprețuitor, acceptîndu-și destinul și așteptînd un sfîrșit care să-l transfere în rîndul zeilor. Porta Nigra nu mai e vechiul edificiu ridicat pe la trei sute și ceva ca să încoroneze cu magnificența lui zidurile ce se construiseră împotriva germanilor de la miază-noapte : a devenit de mult propria ei statuie. Un principiu al eternității organizează azi lespezile ei negre care ascultaseră cîndva de cuvîntul unui arhitect venit din sudul mediteranean, din Italia, din Grecia, din Levant... Însă mai presus de creatorii lor, operele de artă își au destinul lor propriu în funcție de spațiul unde trăiesc, de aerul pe care-l respiră cu toți porii, de unghiul razelor soarelui și ale lunii, de privirile oamenilor, de vint, de păsări, de drumuri... După două mii de ani o statuie sau un palat, fie și păstrate desăvîrșit în integritatea lor originară, nu mai rămîn aceleași la Roma, la Arles, la Trier ori aiurea : patinei timpului i se adaugă o ineluctabilă patină a spațiului, mai densă, mai concentrată, mai neagră.

a. e. baconsky

Profesorului parizian D. G. Emmerich i-a venit ideea să confecționeze căsuțe ambulante de week-end din hîrtie.

IMPERMEABILUL... SALVATOR

- **Chemat urgent la telefon să vină la serviciu, un funcționar de bancă părăsește imediat restaurantul unde lua masa**
- **Ajuns la bancă este atacat de niște bandiți mascați care-l imobilizează și pe casier**
- **În ultima clipă cei doi funcționari sînt salvați de poliție**

Tinerii soți de la masa din fața lui se priveau fericiți. Maurice Picot îi privea cu ochi indulgenți.

— Un suflé, comandă el.

— Sînteți chemat la telefon — îl anunță chelnerul.

Picot schiță un gest de nemulțumire, își scoase șervetul, se ridică și plecă spre cabina telefonică.

— Sînt eu, Albert, — spuse casierul băncii.

— Dar ce, tu mai lucrezi la ora asta ? Ce s-a întîmplat ?

— Nu-i ceva în regulă și trebuie să deschid safeul ; am nevoie de cheia ta... Vino repede... După voce omul părea disperat.

Maurice agăță receptorul, gînditor. Se întreba dacă nu-i altceva la mijloc. De cităva vreme colaboratorul său părea pe altă lume. Știa că joacă la curse. În fine, vom vedea... își spuse în timp ce părăsea restaurantul.

— Mă întorc imediat, ține-mi mîncarea la cald...

Afară ploua mărunt și Maurice își ridică gulerul fulgarinului. Făcea pași mari, gîndindu-se că totul este ciudat. Socotelile nu se încurcaseră niciodată. Casierul nu putea fi bănuit. Dar mai știi ? Nu, nu se poate să fi sustras bani din bancă... și surise gîndindu-se la figura sinceră a lui Albert. O greșeală, asta e... Ajungînd în fața clădirii se aplecă să nu se lovească de oblon și intră...

— Am venit, Albert ! — anunță el. Lovitura puternică îl orbi și se prăbuși. Ca prin vis auzi amenințarea cuiva. Cînd își reveni, văzu un om cu fața acoperită de un ciorap de nylon, care îi scotocea în buzunare ; găsi cheile și se îndreptă spre un colț al încăperii. Atunci abia îl zări pe Albert legat fedeleș de scaun și cu un căluș la gură. Lîngă el alt bandit mascat ce-l fixa cu țeava pistolului, în timp ce primul deschisese safeul. Soneria nu sunase. Evident avuseseră grijă să întrerupă dispozitivul de alarmă.

Picot își aminti că butoanele soneriilor de alarmă, conectate la un sistem secret, erau împrăștiate peste tot în josul pereților. Ar fi fost deajuns să apese putin spatele. Trebuia să încerce Se ridică în capul oaselor.

— Nu te mișca !...

Galben ca ceara, Picot se culcă iar pe spate puțin mai încolo. Încremeni cînd simți sub umărul sting butonul. Transpira abundent... Mișcă ușor mîinile.

— În ordine, tu ai vrut-o... — și banditul se apropie furios, îl apucă de păr și-l ridică de jos.

— Acum crapă ! — urlă el lipindu-i țeava pistolului între sprîncene. Picot închise ochii. Se auzi o bubuitură...

*

.. Zidul era plin de sînge.

— N-aveam de ales — spuse polițistul Am tras îngrozit că am să vă lovesc.

Maurice nu înțelegea. Privi în jur. Doi infirmieri ridicau cadavrul. Banditul celălalt avea cătușe. Puțin mai încolo Albert cu fața ca de ceară.

Sigur, banditii îl obligaseră să-i dea telefon, dar...

Abia atunci Maurice îi zări pe cei doi îndrăgostiți din restaurant.

— Din greșeală — spuse tînărul — ați luat fulgarinul meu. M-am ridicat de la masă și am pornit după dv.... mergeați foarte repede... abia v-am ajuns... n-ați mai închis ușa... prin oblon am văzut și am fugit la comisariat.

S-a petrecut la Paris
(Din „Domenica del Corierre")

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SPIRALE

AUREL RĂU —

„TURN CU CEAS"

de Eugen BARBU

E o plăcere să-l recenzezi pe acest poet. Lui Aurel Rău îi lipseşte infatuarea găunoasă a altora, el nu trimbiţează volumele ce stau încă sub teascurile tipografiilor, trimiterea unei plachete tipărite se face discret şi poartă semnul unei mari amiciţii. Undeva poetul socotea numărul volumelor proprii reducindu-le la cîteva cu o singură trăsătură de condei ce nu vrea să fie socotit un poet prolific, nu crede sgomotos că e şef de generaţie, cu un cuvînt stă în banca lui şi banca lui stă în faţă, ca să spun aşa. Nu vreau să zic că modestia este totdeauna semnul dăruirii, dar la Aurel Rău este vorba mai curînd de seriozitate. Spus pe scurt, el ştie că odată tiparit, un volum de versuri este ca un glonţ ieşit din puşcă. Ireversibilitatea actului liric îl obligă şi de aceea cîntăreşte totul şi mai şi taie, nu ca alţii care mai curînd adaugă decît să se lipsească de propriul produs.

„Turn cu ceas" ar fi o meditaţie melancolică, rostită nobil în versuri ce au mersul leneş al riurilor transilvănene. Aurel Rău trăieşte într-un ţinut legendar, încărcat de gravitate. Lui îi este greu să facă versul să salte sau să arate ca o coadă de păun. Din aerul sacru al Transilvaniei se aud clopote şi dealuri şi case evocă un trecut de sînge şi de fapte cumplite. În pacea stăpînă acum peste tot, cuvintele cad grele de rod : *„Într-un oraş din adîncul Transilvaniei / Lasi Loara, Turingia, Pragurile şi Pusta / Laşi Poarta şi Pindul, laşi Bosnia, Prislopul / şi, deodată : în ţară de dincolo de păduri / ca Iancu de Hunedoara cînd umple deasupra munţilor / pocalul său roşu ce ride stelelor / Acolo în Transilvania, sub un lung turn cu ceas / murmurînd toată noaptea şi uitîndu-ţi-se în sînge / cu mari ochi de buhniţă galbenă / Singurătatea îmi pune pe cap coroană de flăcări / timpul mă trage pe roată în faţa obştei / stihuitor, om cîştigîndu-şi traiul / din cuvinte, din gramond, din întîlnirea / de fiecare clipă cu aspra / întrebare / care asfinte, care asfinte / unde-i capătul cel de veac / Vin la voi să descînt sau vin la voi să vestesc / sau vă plimb numai aşa prin dreptul ochilor / această boală de păun a desprinderii, voliţă / din austrii, această coamă / de roib a lui Pintea, fluturînd, această larmă / de gnomi ce string aurul pe sub rocile Apusenilor / pentru steme... În rest / Dar cine să-mi împrumute imensa lui togă albă / cu un rictus ? Abstracta, sub stările ei de foc / planeta-în roi de mesagii. Laşi Loara, Turingia, Pragurile şi Pusta, laşi Poarta / laşi Pindul şi Bosnia, Prislopul..."* Iată deci că poezia patriotică se poate face fără declarativism. Sobrietatea şi ştiinţa poetică a lui Rău trebuie subliniate cu toată energia. Excelent este poemul *„Candelabru"* care este explicat printr-un citat din Bacovia : *„Cît mi se pare de frumos, seara / Zeii mei de argint, de abanos / s-au retras fără zarvă — la mînăstiri / în cimitirele parcelate / în grădinile numai toamnă, sau doar în fum / Atunci vin din nou, purtătorii de nimburi / şi au trupurile lor iarăşi şi ochii / scăpărători de început de gînd / Aud cum coboară riul din munţii moţilor / şi duce ocult spre mare / leacuri line, speranţe, lacrimarii / frînturi de aripi, rădăcini / Aş gîndi că sînt părăsit / Preajma doarme cu oamenii care mîine, îşi sună paşii în zori / cînd vine somnul buimac peste aceste rînduri / care-mi sînt spada, însemnele, şoimul / şi ce mai poate despresura / Se văd prin fereastră deasupra turlelor catolice / Carul Mare, Găinuşa / Luceafărul / Mă întreabă / Dacă-mi-i bine... / E frumos astfel seara în Ardeal / şi vin în casa ta oaspeţi / păduri, ţări streine, oraşe / şi stau la masa tăcerii cu tine / la cina ta cea de taină / ca să nu mori de tot / să te pierzi / prin atîta întins neţărm".* Pastelul este alcătuit cu o pastă groasă, zidit cu o pensulă viguroasă. Pictura rămîne de un efect considerabil de aceea prin efectul sugestiv, fără întindere, realizat în constraste dure : *„Atît de înalt şi atît de stins / un dangăt prelung de clopot / Invocă sau plîng pe cineva / O pasăre doarme pe-o piatră scrisă / moara mănîncă riul"*. De o mare vigoare mi se pare poemul *„Căruţe ţărăneşti"* amintindu-mi de Voiculescu : *„Încet /dureros / cu cîte-un spasm / cu cîte-o spaimă / trec noaptea / Cobor / — încă tot mai sperind s-adorm / spre zi / ca un ac pe cadranul ceasului / Cînd iată încep să sune / venind de departe / cu plinsul Iancului / căruţe ţărăneşti / Ilicit / înşelînd toate veghile / se strecoară în timp / moţii / pe pietrele Clujului / Copite / de cal. Adiere nebună / de rai / pe pămînt"*. În *„Zi de noiembrie"* pînza este a unui Bruegel transilvan : *„Ziua mea, o zi de noiembrie / Soarele vine printr-o pulbere difuză / apoi străluceşte cu un fast dureros / în cea mai grea cumpănă din an / cînd culorile îşi scot ocrurile grozave / Prin margini, sînt mari bufniri de iarnă / şi amiezi care fug spre sud"*.

Ciudată este la acest poet tocmai sgîrcenia metaforei, fapt care înalţă şi mai mult explozia singulară din unele poeme ce încep blînd, psalmodic şi ajung în limite maxime : undeva lîngă Voroneţ se *ivesc turcii vîntului* ieşiţi din apropierea frescei şi turmentaţia naturii ; nişte *cuvinte grele despre ţărînă, despre seminţe, despre piatră, despre ceasul de toamnă* sînt ca surzenia dobîndită stînd pe un pod, oscilînd între gureşala vrăbiilor şi şuierele unei nunţi, în *„Rustică"* apare din zăpezi o hoardă de clopote, iar într-o *Cîtadină, o turlă de biserică este ca o iapă mongolă ;* în *Zeu nevăzut :* vîntul se joacă de dimineaţă *printr-o lumină grecească* şi aşa mai departe.

Cel mai bun poem al volumului rămîne însă *„Între turle"* : *„Ca să învingă multa milă, care-i în noi şi-n afara noastră / urc pe deal, vechiul castru. Ploaia măruntă / imperceptibilă, caldă, îi face bine / metecului, în duminici / Şi sînt aici, între turle / Vin şi se duc valurile de vaer ale clopotelor / ori se lovesc încet de stînci. Ca un zeu în turnul gotic / domină totul — şi spune ce tumult îl stîrnise / ducîndu-şi ritmurile mereu mai abrupt spre ideea crucii / retrasă în claruri — cu mult peste coifurile rotunde / de clopotniţi venind din Asia prin Bizanţ — zboruri drepte / în nu ştii unde. Blocat între veşnicii / deodată : a pietrei şi-a omului / şi-a bronzului, lung pătrunzi sensul / însingurat al plecării sau al întoarcerii, care sînt toate de sus"*.

— **Cum ţi se pare scenariul lui Mihnea Gheorghiu ?**

— Mi l-am ales dintre scenariile acceptate de studio. Mi se pare că constituie o bază pentru ceea ce mi-am propus să obţin ca etapă de lucru : o întîlnire cu publicul cît mai larg. În ciuda aprecierilor favorabile din partea criticii, faptul că ultimul meu film nu s-a prea bucurat de succes la public, m-a determinat să încerc să cîştig spectatorii.

— Ce te-a interesat la el ?

— În primul rînd, o poveste gravă, apoi una limpede, dramatică şi în acelaşi timp spectaculoasă. Am ajuns la concluzia că spectatorul are nevoie de o „poveste" limpede, cursivă, iar scenariul, printre altele, împlinea şi această nevoie. Apoi publicul nu vrea ca povestea să fie o întîmplare relatată într-o după amiază, ci să afle un punct de vedere despre întîmplare, implicaţiile ei în viaţa de azi. Scenariul conţine şi această calitate virtuală.

— Filmele pe care le-ai realizat pînă acum erau în contemporaneitatea precisă, ori „Pădurea pierdută" doar începe şi se termină în zilele noastre, acţiunea propriu-zisă consumîndu-se cu aproape trei decenii în urmă.

— Dacă preocupările mele pentru film înseamnă nu neapărat ideea autodepăşirii, ci doar pregnanţa unor idei contemporane care-mi sînt apropiate, şi nevoia de omenesc din scenariu a putut să intre în efectivul omenesc de care caut să mă apropii. În cele cîteva filme, am oscilat ca univers tematic între obsesia unor adevăruri dezbătute la un ton de eseu şi pretenţia agresivă la tandreţe pentru puritate. Universul meu de idei parcă e mai larg şi aici se întîlneşte o temă predominantă ce n-a fost comentată (poate nefiind îndeajuns valorificată de mine) : prietenia. Or, scenariul o cuprinde ca pe o coordonată esenţială. Aici e vorba de o legătură între fraţi, de o legătură de sînge care nu înseamnă nimic fără o prietenie reală, fără o reuniune spirituală în planul ideilor. Pavel, eroul scenariului, pare să-şi suporte penitenţa pentru că n-a înţeles adevărata chemare nobilă şi adevăratul fel de iubire al fratelui său. Încerc să aduc toate personajele spre o linie de evoluţie dramatică ce-mi este mie suport. Nu sînt departe de universul meu intim, doar aspectul exterior formal, în sensul bun e departe de celelalte filme pentru că ţin foarte mult ca publicul să adere la dezbaterea mea.

— Scenariul regizoral pe care l-am citit mi s-a părut preocupat mereu cu multă aplicaţie de liniile de tensiune, de suspansul permanent, fie cel psihologic, fie cel pur de acţiune.

— Lucrurile sînt amestecate. Tot ce înseamnă autentic suspans este de natură psihologică, celălalt mă amuză cu jenă. Sînt multe secvenţe care aparent ascund mistere, dar în fond ascund emoţia psihologică. Pe de altă parte „coperţile" filmului (introducerea şi finalul), care nu urmăresc să-l izoleze pe cel care narează întîmplarea, pot să aibă scuza unei tensionări exterioare, dar vreau să le justific prin prezenţa tînărului pe parcursul filmului, creînd astfel un liant mai puternic.

— Scenariul se înscrie, am impresia, în suita de încercări datorate scriitorului Mihnea Gheorghiu de a urmări cinematografic o mitologie românească.

— E limpede o încercare de a constitui o mitologie românească pe nişte valori perene, care, după părerea mea, pot fi evaluate numai în măsura în care intenţia e cît mai puţin transparentă. Cînd aceasta se vehiculează mereu în film, ea se anulează.

Efortul meu acum e de a da adevăr cinematografic personajelor desprinse din mitologie.

— Ştiu că nu ai fixat încă distribuţia, aşa că îmi rezerv plăcerea de a vorbi altădată cu actorii şi despre ei, aş vrea totuşi să enumeri membrii echipei.

— În linii mari sînt aceiaşi cu care am lucrat la filmele anterioare : Nicu Stan — imagine, Aurel Ionescu — scenografie, Radu Şerban — muzică, N. Ciolcă — sunet. Noi vor fi în echipă — Sidonia Caracaş — directoarea filmului şi Erika Aurian la montaj. Ca secund mă ajută prietenul meu, Mihai Constantinescu.

Cu ANDREI BLAIER despre viitorul său film

„PĂDUREA PIERDUTĂ"

Florica ICHIM

ECOURI • ECOURI

La 37 de ani, Sophia Loren nu este numai o actriţă de faimă mondială, ci şi mama fericită a micului Cipi, căruia îi consacră aproape tot timpul liber. Numai că aceste perioade sînt destul de rare deoarece Sophia Loren turnează în prezent în S.U.A. în filmul „Mortadella" în regia lui Mario Monicelli, iar la reîntoarcerea în Europa va începe filmările în „Lupa" în regia lui Enrico Maria Salerno.

Una din foarte puţinele fotografii realizate în vila de la Mougins (Coasta de Azur) în care locuieşte celebrul pictor Pablo Picasso împreună cu soţia sa Jacqueline şi care vede lumina tiparului. După cum se ştie, Picasso duce o viaţă foarte retrasă într-o vilă complet izolată în care nimeni nu poate pătrunde.

Fotografia (prima care se publică după zece ani) îl înfăţişează pe Picasso împreună cu soţia sa, în faţa unui portret realizat de celebrul pictor şi care reprezintă pe Jacqueline.

„IZVOARELE NOASTRE FOLCLORICE SÎNT NESECATE"

Ne vorbeşte tînăra cîntăreaţă de muzică populară Ioana Cristea de la Ansamblul Rapsodia română

— Cunoaştem predilecţia dv. pentru doina oltenească. Cum o cultivaţi pentru a apare în toată frumuseţea şi dificultatea ei de interpretare ?

— Am impresia că umblu cu nişte flori : le culeg de la sursă şi le aduc apoi, aici, cu pămîntul din care au crescut. Ţin foarte mult la autenticitatea cîntecului popular românesc. Din aceasta îmi fac un ideal artistic.

— De ce v-aţi oprit la doină? Nu vă îmbie şi alte genuri ale muzicii populare ?

— În contact cu înţelepciunea folclorică, am învăţat din ea, printre altele, că trebuie să mă dedic numai acelui gen care mă avantajează. Sigur că aş putea interpreta şi cîntece cu ritm mai vioi, dar cred că nu aş putea fi interpreta cea mai indicată. Această predilecţie mă face să aprofundez mai bine sensurile grave ale doinei, să redau inflexiuni pe care nu cred că portativul le poate consemna. Doina oltenească este foarte bogată în nuanţe şi cine cunoaşte cum o cînta Maria Tănase îşi poate da seama ce mult îi pretinde ea cîntăreţului.

— Aţi cunoscut-o pe Maria Tănase ?

— Din păcate, nu. Şi cît aş fi dorit, dar din satul meu era mai greu acest lucru. O cunosc în schimb pe Ioana Radu, care este pentru mine cea mai apropiată profesoară. Ori de cîte ori mă aude la radio sau cu alt prilej îmi spune „verde" tot ce crede, fără menajare. O ascult şi învăţ.

— Umblînd după culegerea de cîntece, care este, după părerea dv., locul folcloric cel mai mănos din Oltenia ?

— Comuna Izverna de lîngă Tg. Jiu. Să nu vă miraţi că de acolo am cules un cîntec bătrînesc de la... un tînăr de 20 de

ani. Tradiţiile sînt păstrate şi perpetuate cu mare cinste. Firesc, mai sînt şi alte comune, dar Izverna le întrece pe toate.

— După atîtea investigaţii făcute nu numai de dv., ci de atîţia folcloriştii, în atîţia ani, credeţi că zestrea folclorică mai are resurse bogate ?

— M-am convins de aceasta. Izvoarele folclorului nostru sînt nesecate. Abia aştept concediul ca să-mi iau magnetofonul şi să pornesc la drum. Vreau să scotocesc sat cu sat, să culeg cît mai multe cîntece.

— Prin ce se deosebeşte doina oltenească de celelalte doine ?

— Printr-o mai mare doză de sensibilitate. Asta o spun nu fiindcă provin din aceste locuri. În plus, are o foarte migăloasă dantelărie melodică. Parcă ar fi împrumutat ceva din cîntecul păsărilor din cringuri.

— Care sînt cele mai iubite doine pe care le interpretaţi ?

— Sînt două : „Coborînd din deal la vale" şi „Măi, Ionele, tu să mori". Sînt doine care au nu numai melodie splendidă dar şi cuvinte mişcătoare. Cînd le-am cules, mi s-a părut că un cuvînt n-ar fi cel potrivit. Pînă să-l schimb a trebuit să mă documentez mult, ascultînd doina şi de la alţii.

— Ce faceţi pentru a transmite aceste cîntece la rîndul dv. ? Nu ne referim numai la concerte, ci şi la alte mijloace.

— Am numeroase imprimări la radio şi aştept apariţia primului meu disc la „Electrecord".

— Care este cea mai arzătoare dorinţă a dv., ca artistă?

— Să ajung să fiu cît mai personală, pătrunzînd cît mai mult în tainele cîntecului. Un model ? Maria Tănase ! Arta ei e înaltă, greu se ajunge la ea. M-aş bucura să se spună şi despre mine că sînt Ioana Cristea, un nume care acum, poate, nu spune atît cît aş dori. Am însă alături artişti de mare valoare de la care ai ce învăţa.

Const. SÎRBU

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 27 IUNIE

PROGRAMUL 1. 8,30 Sport şi sănătate. 9,00 Matineu duminical pentru copii. 10,00 Viaţa satului. 11,15 Albumul compozitorilor români: Ludovic Feldman. 12,00 De strajă patriei. 12,30 În reluare, la cererea telespectatorilor: Dragoste, poveste veche — romanţe. 13,00 Emisiune în limba maghiară. 14,30 Televacanţa. „Salutări de la munte". 15,15 Sport: Întîlnirea amicală de fotbal dintre selecţionatele Norvegiei şi R.F. a Germaniei (aspecte înregistrate). 16,15 Magazin. 18,10 Planeta giganţilor. 18,00 Vetre folclorice. Focul viu... 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Vizita delegaţiei de partid şi guvernamentale a Republicii Socialiste România în Asia (I). 21,00 Cîntece populare. 21,15 Film artistic: „Defileul de granit" cu Garry Cooper, Susan Haywood Richard Widmark. 22,55 Telejurnal şi sport.

PROGRAMUL 2. 20,00 Reîntîlnire cu Echipajul Val-Virtej. 20,30 Seară de muzică de cameră vieneză. 21,30 Buletin de ştiri. 21,35 Săptămîna culturală bucureşteană. 21,50 Reluarea serialului de simbătă seara: Incoruptibilii.

LUNI 28 IUNIE

18,00 Turneul Ansamblului Doina Tîrnavelor din Sighişoara în Normandia. 18,20 Scena. 18,50 Stopcadru. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 19,50 Vizita delegaţiei de partid şi guvernamentale a Republicii Socialiste România în Asia (II). 20,40 Steaua fără nume. Muzică populară. 21,25 Roman foileton : Mizerabilii (II). 22,00 Imagini din Finlanda 22,30 Telejurnal. 22,40 Telesport.

MARŢI 29 IUNIE

PROGRAMUL 1. 10,00—11,00 Teleşcoală. 18,00 Revista literară TV. 18,30 „Toate pînzele sus". 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal şi sport. 20,05 România '75. Temelille de oţel ale cincinalului. 20,25 Momente din istoria teatrului universal. Teatrul Renaşterii engleze: Faust. 22,10 Recital de film : Connie Francis. 22,35 Breviar juridic. 23,50 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,10 Tineretul la rampă. Tenorul Cristian Mihăilescu. 20,30 Reportaj-anchetă. Artă şi artizanat. 21,00 Desene animate. 21,15 Universitatea. „A trăi tinereţea" — reportaj filmat. 21,30 Blocnotes. 21,45 Buletin de ştiri. 21,50 Film serial: Inima lui Bonivur (VI). 22,20 Muzică de jazz.

MIERCURI 30 IUNIE

18,00 „Ex-Terra '71". 18,25 Mult e dulce şi frumoasă... 18,40 Confruntări. Contractul cu CEPECA. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Tele-cinemateca: Kid Galahad cu Bette Davis, Humphrey Bogart, Edward G. Robinson. 22,00 Prim plan: Prof. dr. ing. Radu Prişcu, rectorul Institutului de construcţii din Bucureşti. 22,30 Teleglob. 22,50 Telejurnal.

JOI 1 IULIE

PROGRAMUL 1. 17,30 Emisiune în limba maghiară. 18,30 La volan. 18,50 Timp şi anotimp în agricultură. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal şi sport. 20,10 „15 minute despre sănătatea dv". La munte sau la mare ? 20,25 Ancheta TV. Cît costă viaţa unui om ? 21,15 Antologia umorului. Denunţătorul — după Karinty Frigyes. 21,50 Cadran internaţional. 22,35 Recital Massiel. 22,50 Telejurnal.

PROGRAMUL 2. 20,10 Punct contrapunct. 21,40 Buletin de ştiri. 21,45 Istoria filmului.

VINERI 2 IULIE

17,00 Teleşcoală. 18,00 Căminul. 18,50 Lumea copiilor. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal. 20,00 Reflector. 20,15 Mai aveţi o întrebare ? Criza de energie, o problemă reală ? 21,10 Film artistic: Ultima noapte pe Titanic. 23,05 Telejurnal.

SÎMBĂTĂ 3 IULIE

16,15 Emisiune în limba germană. 18,00 Bună seara, fete ! Bună seara, băieţi ! 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal şi sport. 20,10 Tele-enciclopedia. 21,00 Film serial: Incoruptibilii. 21,50 „Să nu-ţi faci recital fără scară". Spectacol umoristico-muzical. 22,50 Telejurnal şi sport. 23,10 Seară de romanţe.

ISTORIE LITERARĂ ŞI LITERATURĂ „DE FICŢIUNE"

de Boris BUZILĂ

Afirmată iniţial în critică, Adriana Iliescu îşi va continua un timp activitatea în istoria literară scriind solida monografie „Literatorul" (1968), urmată de trei cărţi „de ficţiune" : „Trecuta vîrstă a Julietei" (1969), romanul „Domnişoara cu miozotis" (1970) şi volumul de proze scurte „Insula" (1971).

Cum preocupările, formaţia şi informaţia istoricului literar se divulgă adesea în cărţile de beletristică pe care le scrie, dialogul pe care i l-am propus Adrianei Iliescu şi-a ales drept temă raportul ,dintre inspiraţia livrescă — în cazul de faţă istoria literară — şi literatura de ficţiune.

— Pentru oricine citeşte romanul „Domnişoara cu miozotis" este limpede că el v-a fost sugerat de anumite elemente de istorie literară ce vă sînt familiare. Este destul să spunem pentru cine n-a citit încă cartea — că unul din protagoniştii acţiunii, disimulat sub o mască, este din familia de spirite a lui Traian Demetrescu. Consideraţi că în momentul cînd scriaţi monografia „Literatorului" nu puteaţi concepe decît un roman inspirat din istoria literară !

— De fapt, ce înseamnă inspiraţia : o stare de tensiune emotivă în care se contopesc deopotrivă date intelectuale şi senzoriale ; o efervescenţă în care se concentrează tot ceea ce ai acumulat, ai gîndit şi ai experimentat. Dacă aş fi imaginat altceva decît un roman de ficţiune inspirat de istoria literară într-o perioadă în care lucram intens, documentîndu-mă asupra unei epoci mai vechi aş fi scris ceva fals. Preocupările de istorie literară m-au implicat în totul, timp de peste opt ani. Pe vremea cînd eram elevă am vizitat odată casa memorială Traian Demetrescu dar n-aş putea spune că această primă documentare, „la rece", a avut asupră-mi vreun rezultat imediat. Cînd am început să studiez presa în care a publicat Traian Demetrescu urmărind sistematic tot ce a scris, cînd mi s-a derulat prin faţa ochilor un destin pe care-l cunoşteam în evoluţia lui ulterioară, dureros de rapidă, am început să trăiesc în aşa fel lucrurile încît, vă mărturisesc că moartea lui Tradem consumată retrospectiv, m-a tulburat peste măsură ; a fost ca un fapt din imediata realitate. Nu spun o noutate cînd afirm că orice artist găseşte material documentar în oricare dintre tărîmurile pe care-şi desfăşoară existenţa.

Mi se pare firesc ca cineva care într-o anumită perioadă se ocupă de un anumit sector de viaţă, dacă este şi scriitor să scrie într-un fel sau altul despre acest lucru într-o operă zisă „de ficţiune".

De altfel, nu sînt singura, dintre critici şi istorici literari care încearcă să scrie literatură. De curînd Al. George a publicat o monografie despre Arghezi şi nişte schiţe foarte izbutite. Aş da exemplu cazul profesorului Piru cu romanul său care mie mi se pare foarte interesant. „Cearta".

— O carte tot atît de controversată pe cît de interesantă...

— Aveţi dreptate, dar această carte simţi că este adevărată, are meritul să aducă în literatură un mediu inedit, mediul cercetătorilor universitari, al celor ce lucrează în institutele de cercetare ale Academiei. Cartea n-a fost apreciată aşa cum ar fi meritat ; consider că trebuie s-o situăm alături de „Adela" lui Ibrăileanu.

— „Domnişoara cu miozotis" este un roman de construcţie aproape clasică. Celelalte două volume, în schimb, apelează la alte modalităţi de expresie, acuzat „experimentaliste". Nu este vorba cumva de o contradicţie, o dichotomie, ca să folosim limbajul criticii...

— Marea mea bucurie ar fi să se poată constata că între tot ceea ce scriu există o foarte strînsă legătură, deşi ea poate că nu este prea evidentă. Cred că aparenta dichotomie care ar exista în scrisul meu s-ar explica dacă ne-am gîndi, în fond, că „Literatorul" este o carte care se ocupă de începuturile simbolismului. Simbolismul a început ca o literatură de experiment, încercînd să aducă în arta cuvîntului muzica, visul, stările difuze. Acest lucru se observă mai exact în „Insula", carte scrisă în acelaşi timp şi niţeluş anterior, în raport cu romanul. Simbolismul în ceea ce priveşte proza, este reprezentat de o proză a nuanţelor psihologice, ceea ce am încercat să fac în „Trecuta vîrstă a Julietei". Nu este mai puţin adevărat că „Domnişoara cu miozotis" este un roman care mi-ar place să fie recitit pentru că atunci lectorul ar observa că este scris cu distanţare şi ironie. De altfel, cheia acestei cărţi este un capitol în care personajele apar stilizate într-un fel de proiecţie grotească, un vis sau o fantezie a eroului principal şi această scenă nu este fără legătură cu felul în care a fost abordată realitatea în „Insula".

— Sînteţi autoare de proză dar şi critic literar ; care credeţi că sînt păcatele capitale care îl ameninţă pe un critic ?

— A-i cere unei cărţi să fie altceva decît este... Şi încă ceva, a-l identifica pe autor cu eroul cărţii. S-au făcut şi se mai fac uneori confuzii în această privinţă, cînd trebuie operat, cred, cu disocieri subtile. Mi-ar place să se observe că pe eroul meu din „Domnişoara cu miozotis" nu l-am „justificat", în nici un chip, în conduita lui, ci dimpotrivă. I-am condus spre eşec, fiindcă merita. Greşeala de a identifica protagonistul cărţii cu autorul, s-a făcut, de pildă, în cazul cărţii lui Al. Piru de care am vorbit. Şi pentru că discuţia noastră a pornit de la istoria literară, iată şi un exemplu clasic dintr-o carte aflată, oarecum, în vecinătatea epocii pe care am abordat-o în „Domnişoara cu miozotis" — „Dan" de Al Vlahuţă. S-a spus că ar fi vorba de drama familiei burgheze, de drama geniului neînţeles, cînd de fapt este vorba de drama intelectualului care încearcă să fie artist fără a fi înzestrat pentru artă. Pentru că mă întrebaţi de „păcatele capitale" ale criticii, de pretutindeni şi de totdeauna, v-aş putea răspunde indicînd nu ceea ce nu trebuie să facem ci ceea ce se cere făcut cu tot dinadinsul : să citim cărţile pornind de la ele însele. Ibrăileanu cerea să observăm care este genul proxim şi diferenţa specifică.

— Dv. sînteţi mulţumită de ceea ce s-a scris despre cărţile a căror autoare sînteţi ?

— S-a scris despre roman că este o operă impecabil construită, pe motive muzicale, că atmosfera este reconstituită, cu fineţe psihologică, în sfîrşit, că ar fi... „primul roman românesc **pop**", lucruri care măgulesc orgoliul autoarei ce mulţumeşte criticilor M. Iorgulescu, L. Ulici, A. Îndrieş. Dar s-a mai scris şi că protagonistul aceluiaşi roman ar aparţine unei tipologii preexistente din literatura noastră, ceea ce nu este adevărat, că psihologia personajelor feminine ar fi excelent realizată, cînd de fapt ele nu sînt decît nişte proiecţii ale personajelor masculine. Nici laudele inadecvate nu mă încîntă. Cît despre volumul „Literatorul", a fost lăudat pentru sîrg şi conştiinciozitate, ceea ce pe mine m-a bucurat, acestea fiind cele dintîi calităţi de care trebuie să dea dovadă un istoric literar. Am fost însă şi criticată pentru că monografia consacrată revistei lui Macedonski ar fi prea... monografică.

— Deci un reproş pentru că cartea este ceea ce şi-a propus să fie...

— A osîndi o carte pentru că este ceea ce şi-a dorit să fie şi a-i cere unei cărţi să fie altceva decît este, nu sînt decît două feţe ale aceleeaşi... demonetizate monede.

IN STUDIOURILE armene, regizorul Iuri Erzinkian se află în pline filmări cu transpunerea pe ecran a piesei „Zarvă" a scriitorului clasic Gabriel Sundukian. În rolurile principale : Laura Vartanian şi Frunze Mkrtcian.

„WYOMING, PĂMÎNT SĂLBATIC" se intitulează ultimul film al lui Robert Totten şi se ocupă de cucerirea pămînturilor din acelaşi mereu sălbatic vest. Interpreţi : Steve Forrest, Bera Miles.

Elisabeth Taylor împreună cu soţul său, Richard Burton, şi o parte a numeroasei sale familii şi-a petrecut o lungă perioadă de timp în oraşul Gastaad din Elveţia.

Un ziarist indiscret a reuşit să afle şi motivul acestei lungi şederi în oraş : cunoscuta actriţă a urmat, pe baza unor recomandări autorizate, o riguroasă cură de... slăbire.

Desigur că mulţi dintre cititori îşi amintesc de o mare vedetă a cinematografiei din anii '40 : Veronika Lake. Frumuseţea ei tulburătoare, moda pe care a lansat-o (pieptănătura care acoperea jumătate din faţă) i-au adus o mare celebritate.

Astăzi în vîrstă de 51 de ani, Veronika Lake trăieşte la Ipswich (Anglia) măritată cu Arnold Kenneth, un agricultor. Pe numele ei adevărat Constance Ockleman, fosta vedetă, „bomba sexy" cum era poreclită, duce o viaţă foarte retrasă, anonimă...

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

PSIHOLOGIE

VREȚI SĂ AVEȚI O MEMORIE PRODIGIOASĂ?

„Nu există, a priori, nici un motiv, scrie biologul Jean Rostand, să nu se reușească să se excite funcționarea creierului, așa cum se reușește astăzi pentru organe mai puțin nobile din organism".

„Nu este normal să avem goluri de memorie", afirmă un celebru medic și cercetător canadian, Ewen Cameron, directorul Institutului de psihiatrie McGill. Dar avem. Uităm. Atunci, și nu numai atunci, visăm la descoperirea unui vaccin care să ne prezerve de uitare. Visăm să avem la dispoziție „vitamina" memoriei. Să reținem totul, fără efort, ca o bandă de magnetofon, imposibil însă să fie ștearsă. Dar știința a învățat mai repede să poată șterge amintirile decît să le „întărească", în timp ce noi „tragem cu ochiul", plini de invidie la cei ce „nu uită nimic". Și citim la rubrica de senzații cînd și cînd : „Un caz de memorie excepțională !" Dar pentru că este vorba de excepții, oamenii de știință nu le acordau prea multă atenție. Părea o „boală" rară. Nici un pericol de epidemie. De curînd însă a început să se pună întrebarea : „Nu cumva asemenea oameni întrebuințează din plin disponibilitățile creierului ?" Nu cumva studierea lor ar putea transforma un caz de excepție într-un exemplu de generalizare ? Este motivul care l-a îndemnat pe unul dintre cei mai renumiți psihologi contemporani, sovieticul **A. R. Luria** să „descifreze" o memorie prodigioasă. Cartea sa, despre acest caz, apărută recent în traducere franceză, a stîrnit un deosebit interes. Din recenzia inserată în revista „Science et Vie", ne îngăduim să extragem cîteva date. Este vorba de un fost ziarist și apoi „profesionist al memoriei" într-un circ, căruia i s-a dat, evident, un nume fictiv : Veniamin. **Veniamin reține tot fără să uite vreodată ceva, nici chiar dacă vreo listă de cifre sau nume a fost memorizată în urmă cu 10, 12 sau 17 ani. Își amintește oricînd cele mai mici amănunte. Ce timp era atunci, vînt, frig, lumină... Ce haină purta psihologul cu care vorbea...** Ca mulți care-și exercită memoria, Veniamin utiliza un procedeu. Asociațiile. Numai că procedeul folosit de Veniamin se diferențiază mult de cel obișnuit. Este un fenomen de sintestezie, au diagnosticat psihologii. El nu numai că „vedea" totul, dar făcea asocieri în care erau implicate mai multe senzații. Zgomotele, de pildă, se transformau, pentru el, în imagini colorate, în impresii tactile, de gust, în parfumuri... Litera **A**, pentru el era albă, lungă, **i** se îndepărtează și nu poate fi desenată, **le** este

silabe fără nici un înțeles : 1. MAVANASANAVA ; 2. NASANAMAVA ; 3. SANAMAVANA, care, de fapt nu conțin efectiv decît patru silabe : MA-VA-NA-SA. Felul cum și le-a fixat în memorie este sugestiv pentru a înțelege „procedeul" său. Relatăm, evident, doar o parte.

1. MAVANASANAVA. Proprietara mea (MAVA) din strada Silska, din Varșovia, se așează în fereastra care dă în curte ; arată cu mîna stîngă ceva spre interiorul camerei (NASA) și cu mîna dreaptă îi face un semn de negație (NAVA) telalăului ovrei din curte ce are un sac aruncat pe umăr, pentru a-l comunica că n-are nimic de vînzare, ș.a.m.d.

Fiecare grupă de silabe îi sugerează o asemenea scenă. Este de remarcat că nu există nici o legătură logică între diferitele elemente. Nici nu poate explica de ce s-a sugerat această scenă... Profesorul Luria observă că Veniamin **folosește imaginea dar este lipsit de logică.** Este incapabil să descopere ordinea logică a evenimentelor. Nu este în stare, de pildă, să înțeleagă și să extragă dintr-o listă pe care, de altfel o memorizează perfect, cuvintele care au o înrudire. Un test obișnuit. Nume de păsări, de lichide etc. De altfel surprinzător este faptul că el poate să memorizeze pagini întregi și o carte de telefon dar are mari probleme dacă i se dă să învețe o poezie. Fiecare vers naște în el o întreagă poveste, iar versul următor poate s-o tulbure, căci este vorba de a recepta imaginația altuia. El este însă incapabil de a accepta universul celorlalți. Este interesant și cum putea el să rezolve o problemă de matematică. Un exemplu : Doi soți culeg ciuperci. Soțul spune : Dă-mi șapte și voi avea de două ori mai mult decît tine. Femeia răspunde : Dă-mi tu șapte și atunci sîntem egali. Cît culesese fiecare ? Veniamin reține un adevărat roman. Rezumînd metoda, el privește în coșurile celor doi soți și „numără" ciupercile. În examinarea cazului Veniamin s-au mai observat cîteva „detalii". De pildă, **el putea să-și accelereze sau să-și încetinească pulsul, după voință. Și la cerere. La amîndouă mîinile simultan, sau separat. Putea să facă să crească temperatura mîinii drepte cu două grade și s-o scadă cu un grad și jumătate la mîna stîngă. Cum ?** Ei bine, era suficient să-și închipuie că aleargă să prindă un tren din mers sau să se gîndească că a aținit : să-și pună — în închipuire — mîna dreaptă pe o sobă fierbinte și pe cea stîngă pe un bloc de gheață. **Reușea să-și stăpînească durerea.** La dentist, de pildă, își imagina că pe scaunul „de tortură" nu este el ci altcineva.

Probabil că dacă Veniamin ar fi trăit în antichitate sau în evul mediu nu s-ar fi angajat la circ, nu ar fi fost socotit „un caz" în studiul psihologilor ci ar fi fost un vrăjitor, un personaj înconjurat de aureola veneraților, sau poate un „client", al rugului.

Interesul pe care-l suscită Veniamin este asemănător cu cel pe care-l oferă un caz de maladie în slujba unor criterii de sănătate. Să ne explicăm. Deși memoria face parte din inteligență, căci nu poți gîndi inteligent dacă nu dispui de acumulări, Veniamin este departe de a fi socotit inteligent. La el s-ar putea vorbi de o creștere „tumorală" a memoriei. Interesul oamenilor este de a-și mări posibilitățile creierului. **Memoria interesează în funcție de inteligență și nu abstracție de ea.** De aici și îndîrjitul efort al științei pentru a cuceri și această „ultimă baricadă" care... rezistă. Biologi, neurofiziologi, psihologi încearcă să găsească **secretul „cifrului" Mecanismul prin care memorăm.** Cele trei procese distincte : înregistrarea, stocarea, reproducerea sau rapelul. Cum se introduce informația într-un sistem de clasament, cum și de ce nu se șterge, cum și în ce fel se întîmplă pentru a o scoate, atunci cînd avem nevoie de ea. Experiențele pentru a înțelege se înmulțesc. Discuțiile sînt febrile. Unele se întîlnesc cu comoditatea noastră : ar fi posibil să primim o memorie „de-a gata" ? Dar „uzinele de amintiri" sau memoria în pilule, în cutii de conserve pe care s-o cumpărăm de la „autoservire" rămîn de domeniul literaturii fantastice. Un cronicar științific al Angliei, Gordon Rattray Taylor sounea totuși : „După părerea mea, dat fiind că amintirile sînt, aproape cu certitudine, codate în molecule, este verosimil ca într-o zi, probabil într-un viitor foarte îndepărtat, să se reușească, într-o oarecare măsură, transferul de memorie. **Nu prevăd însă ca elevii să fie vreodată tentați să-și mănînce profesorii, pentru ca să-și însușească virtuțile acestora : aș fi mirat, în primul rînd, dacă moleculele ar supraviețui proceselor digestive".** Nici nu supraviețuiesc. Nu ajung la creier chiar dacă ar fi injectate în fluxul sanguin. ARN-ul este oprit la graniță. „S-ar putea însă — gîndește Taylor — să se mute granița". O altă serie de experiențe recente făcute în deosebi în S.U.A. par să aducă o dovadă destul de serioasă că **inteligența poate în mod efectiv să fie cultivată.**

Ne împărtășea această convingere, prof. Jacques Barbizet, medic al Spitalelor din Paris. Și tot mai multe voci din lumea **științei încep să vorbească despre necesitatea „sportului"** intelectual care poate da performanțe în acest domeniu ca și celălalt sport. În ce privește aptitudinile, psihologii constată importanța mediului înconjurător în societate, familie, la începutul vieții asupra dezvoltării ulterioare a inteligenței. Iar igienistii, și nu numai ei, mai adaugă o condiție : alimentația omului în primii ani ai vieții. Ai mamei, pentru făt, ai sugarului și copilului. Așadar, dacă vreți... vezi titlul... se poate.

FIZIOLOGIE

DUPĂ MIROS

Secretul orientării : mirosul. Două grupe de somoni au fost studiate. Unora li s-a înfundat nasul. N-au mai regăsit locul obișnuit unde își depuneau icrele. Somonii martori, în schimb, n-au avut nici o dificultate să-și reia călătoria anuală.

Lăcrimarul secretă un lichid uleios cu care animalul își „lustruiește" blana. Un „fixativ" parfumat pe care-l împrăștie în drumul său, pentru că se „depune" pe care o atinge, indicînd astfel „domeniul" său. E în același timp un anunț interesant pentru căprioare, în sezonul dragostei.

Vînătorii profită. Ung trunchiurile arborilor cu o esență de terebentină, marcînd itinerariul prin pădure al acestui mic urșuleț. Da, el va cădea în cursă, atras de parfumul preferat.

Spre deosebire de ce se întîmplă la fluturi, în cazul bărzăunilor, nu este femela cea care face „primii pași". Invitația o face el. Frecîndu-se de ramurile pomilor cu mandibulele, el lasă aci mesajul său parfumat. Apoi așteaptă. Femeile socotesc mai cochet să întîrzie răspunsul. Vin la rendez-vous abia spre seară.

Misterul parfumurilor nu este încă complet descifrat. După părerea fiziologistului scoțian Amoore, fiecărui parfum primar îi corespunde, în fosele nazale, un tip de receptor diferit, a cărui formă s-ar adapta morfologiei moleculei mirositoare. De exemplu, receptorul camfor, a cărui moleculă este sferică ar avea forma semisferică, în timp ce receptorul eter ar avea aerul unei spirale pentru a culege bețigașele moleculei eter. Unii receptori ar funcționa polivalent. Dacă existența mirosurilor primare este mult controversată, principiul „cheii în broască" care decide de impactul moleculelor parfumate asupra mucoasei nazale, este aproape unanim admis.

ARHEOLOGIE

EXTRATERESTRI SAU O CIVILIZAȚIE DISPĂRUTĂ?

În arhipelagul Bahamas a fost descoperită, la sfîrșitul lui 1970, o stranie structură. Un zid din blocuri gigantice de formă regulată, datînd de aproximativ 6 000 de ani ! Și de aci, marea enigmă : cine a construit zidul din Bahamas ?

Cercetătorii erau înclinați să creadă că existența în America de Nord a unei civilizații capabile să construiască astfel de construcții monumentale, cu mult înaintea piramidelor egiptene și aproximativ la aceeași epocă cînd primii dolmeni se ridicau în Bretania era rodul unei societăți civilizate dispărute. Un geolog american, W. Harrison pretinde însă că constructorul este natura. Este bine de știut că vîrfurile zidurilor se află la șase metri adîncime. Geologi scufundători au întreprins studiul la fața locului. Au prelevat eșantioane și le-au transmis laboratorului. Toate blocurile sînt făcute din calcar și se sprijină pe o pînză de calcar cu granulație mai fină. S-a constatat că cele două părți din intervalele aflate între blocuri indică aceleași structuri, aceeași grosime, aceeași dispoziție. Diferitele pături ale calcarului corespund. Nici o diferență. E ca un puzzle bine realizat. Cîndva, spune Harrison, era aci un singur bloc, care din cauze cu totul accidentale, s-a rupt. Deci, un depozit geologic natural. Și, totuși, Harrison nu poate explica cum a fost posibilă o „ruptură" atît de geometric exactă. În unghiuri drepte ?

Dar povestea nu se termină aici. O altă descoperire, nu departe de prima, aruncă o lumină tulburătoare asupra întregii... construcții. Este vorba de blocuri cilindrice ce par fragmentele unor coloane. Două dintre acestea sînt din marmură și prezintă niște caneluri paralele la axa principală. Celelalte nu sînt din marmură. Analizele de laborator arată că sînt dintr-un ciment natural, ce s-ar fi putut obține din Statele Unite, Franța, Anglia sau Belgia la începutul secolului al XIX-lea. Mai straniu este faptul că aceste blocuri cilindrice nu sînt cilindrice. Multe sînt lungi de 70 cm în raport cu diametrul de aproximativ 50 cm, și au forma unui butoi. De aici, o nouă explicație propusă : ar fi niște butoaie din ciment transportate către anul 1800 sau în jur de, din Europa către Bahamas unde era nevoie pentru o construcție. Dintr-un motiv sau altul, naufragiu sau dispută, au fost aruncate în apă. Cimentul s-a întărit, lemnul butoaielor a dispărut și nu au rămas decît așa zisele tronsoane de coloane.

Și totuși... Nu cumva e vorba de o nouă și tulburătoare Atlantidă ? Cercetările continuă, urmărite în deaproape de curiozitatea noastră.

CONFLICTUL DINTRE GOSPODINE ȘI ASTRONOMI

Cîndva astrologii îți indicau întîlnirile astrale pentru a te convinge că lor li se datorează cearta pe care ați avut-o alaltăieri sau conflictul de poimîine cu vecinul dv. Nici unul însă n-ar fi putut prevedea că panica astronomilor își are originea în bucătăria modernă a gospodinelor. Și totuși lucrul acesta este cu mult mai adevărat decît s-ar putea închipui. Un profesor de astronomie de la Universitatea din Cambridge și colegii săi de la observatorul situat lîngă Cambridge cer să fie luate măsuri legislative, de urgență, pentru controlul folosirii noilor „oale minune" electrice, ultrarapide, funcționînd cu înaltă frecvență. Motivul ? Ar putea tulbura aparatele foarte sensibile ale radiotelescoapelor. Dr. Nicolas Branson, astronom la observatorul din Lord's Bridge (lîngă Cambridge) consideră chiar că orice interferență provenind de la aceste ustensile moderne din gospodăria englezoaicelor poate avea consecințe extrem de grave. Problema, arată The Observer într-o notă, derivă din faptul că contrar emițătoarelor-radio, aceste noi aparate de gătit rapide nu au o lungime de undă determinată prin telecomunicații. Și, în consecință, se vede că „mirosul" fripturilor tulbură mult prea mult radiotelescoapele de la... postul lor.

FRIGUL SUB PRESIUNE

Criogenia este la modă. Argumentele cu care a explodat în senzaționalul contemporan le știm : posibilitatea de a păstra organismul uman la temperaturi foarte joase timp de decenii pentru a le „reînvia" atunci cînd medicina va ști să înlăture unele maladii astăzi incurabile. Argumentele cu care s-a menținut în atenția zilei sînt însă cu mult mai interesante pentru știință și industrie. Lansările în Cosmos își ciulesc „urechea" cînd se vorbește de o perfecționare adusă motoarelor criogenice. Oxigenul lichid este de mult timp un produs industrial cunoscut a avea mari calități. Producția și stocajul lui nu prezintă nici o dificultate, în ce privește hidrogenul, dacă în mod obișnuit este folosit în stare gazoasă, lichefierea lui nu pune probleme. Pe de altă parte, întrebuințarea propergolilor este relativ ușoară, cu cîteva precauții. Stocajul necesită rezervoare la temperaturi joase la care hidrogenul și oxigenul devin lichide. Iată de ce interesul mare acordat asociației oxigen-hidrogen folosit de motoarele criogenice și care permit performanțe crescute față de metodele obișnuite. Singurele dificultăți țin de tehnologia motorului. Americanii nu au fabricat pînă acum decît motoare cu presiune joasă, adică cu o slabă presiune de combustie, cele, de pildă, care se folosesc la etajul doi al lui Saturn. De data, aceasta europenii sînt cei ce au luat-o înainte, fabricînd un motor ce funcționează la presiunea de 150 de atmosfere, ceea ce este considerabil. Astfel de condiții impun fără îndoială folosirea turbo-pompelor extrem de puternice, capabile de a „sătura" motoarele. Un punct cîștigat pentru Europa.

GEOTERMIE

DOMESTICIND APELE FIERBINȚI ALE TERREI

Cine ar putea ignora astăzi că pîinea civilizației industriale se numește electricitate ? A o obține la un preț cît mai ieftin, iată singura problemă care frămîntă țările.

De aci s-a născut și ideea de a obține „lumină" din pămînt. Iar tinerii geologi vorbesc despre viitorul... luminos al geotermiei.

Ideea nu este atît de nouă pe cît are aerul această dispută științifică actuală. De altfel, ca de obicei, părerile sînt împărțite în ce privește rentabilitatea. Dar nimeni, nici chiar cei mai sceptici nu pot acuza centralele geotermice de riscul vreunui incendiu sau cel, într-atît de acuzat astăzi, al poluării. Așadar, argumentele „pentru" se acumulează. Experții sovietici aduc în favoarea energiei geotermice încă un argument. E vorba de o tehnică nouă care face posibilă exploatarea energiei geotermice pe mai mult de jumătate din teritoriul țării, la o adîncime medie ce nu depășește 1 500 m. Pentru că pînă aci se foloseau vaporii de apă, căci presiunea lor părea indispensabilă pentru a pune în mișcare turbinele-alternatoare ale centralelor. În afară de inconvenientul de a căuta la mare adîncime apele fierbinți mai era și cel, dificil, de a elimina apa. Or, geologii sovietici propun să se folosească o apă mai puțin clocotită : de 80—90°. Ea ar servi la transformarea în valori a unui lichid care fierbe la mai mică temperatură — a freonului, de pildă. Acest fluid poate pune în mișcare centralele. O primă uzină a și fost construită, la Paratunka. Produce 680 de Kilowați și alimentează cu energie electrică fermele din regiune. Ideea a surîs și specialiștilor americani care au întreprins studii similare cu un alt fluid : isobutanul.

Un tînăr geolog francez, Maurice Kraft, în vîrstă de 25 de ani, arată într-un articol din revista L'Express : „Noi ne aflăm astăzi, în ce privește geotermia, în stadiul în care era cîndva petroiul, adică era exploatat doar cel ce venea spontan la suprafață. Atunci cînd acestor cazane naturale li se vor consacra tot atîtea studii geologice cîte s-au făcut pentru zăcămintele petroliere, s-ar putea să probeze o importanță comparabilă". Mai ales, gîndindu-ne la foamea de energie a viitorului, e bine să reflectăm că pînzele de granit nu riscă să se răcească atît de repede pe cît se secătuiesc puțurile de petrol.

Și ideea își face drum. O idee pe care o aflăm încă în sec. XIX, de altfel. Să citîm deci din istoria acestei uimitoare științe. Un italian de origine franceză, François de Larderel a reflectat la folosirea izvoarelor de „aburi" ce ies din pămînt în regiunea Florenței pentru a produce și concentra acidul boric de la zăcămintele de bor. În 1904, Piëro Ginori Conti imaginase posibilitatea de a trimite direct vaporii într-o turbină pentru a produce kilowați. Astăzi, regiunea, numită Larderello, are o putere instalată de 400 de megawați și poate furniza pînă la 3 miliarde de kilowați-oră pe an, adică suficient pentru energia necesară tuturor trenurilor din Italia centrală.

În 1929, Islanda, la rîndul său, se lansează în geotermie. Reykjavik înseamnă de altfel „golf fumegînd" pentru că în această țară cu climat arctic, apa izvorăște din sol caldă. Astăzi 80 000 de oameni, aproape jumătate din populația sa, au încălzire centrală gratuită, fără riscul incendiului sau poluării. Noua Zeelandă, apoi, își îmblînzește geizerii, la început pentru a produce acid boric, apoi electricitate la prețuri de concurență.

În 1961, ONU organizează o conferință asupra noilor surse de energie, dar puțini reflectează la geotermie. Părea că fericiții posesori ai acestei bogății naturale beneficiază de un accident geologic cu totul excepțional : proximitatea unei zone vulcanice în activitate, de unde apa caldă nu era decît un subprodus. Așadar, imposibilitatea — se spunea — de a multiplica exploatările.

Nouă ani mai tîrziu, la Pisa, în septembrie 1970, 350 de specialiști, din toate țările lumii pledau pentru victoria geotermiei. Ce a modificat această atitudine ? O descoperire. Să amintim. Se păstra despre Terra imaginea unei mingi de foc ce se răcește, cu regularitate și progresiv. Astăzi, toți geologii recunosc că explicația este insuficientă. Nelegat de loc de vulcani, există imense pînze de granit în fuziune. La Larderello, de exemplu, este o masă de acest fel situată la 8 km adîncime ce încălzește aburii. Acestei descoperiri, ce a deschis orizont larg geotermiei, i s-au adăugat studii teoretice asupra fenomenului, care au îngăduit precizarea condițiilor. Cum se formează acest cazan ? Apa care circulă în sol traversează terenuri sedimentare permeabile, coboară pînă la placa de granit care o încălzește. Apoi, imposibil de a se evada, deoarece pătura superficială, la suprafață este impermeabilă. Așadar s-a format aici un cazan natural. Or, acest tip de formație geologică poate fi foarte răspîndit la suprafața Terrei, perfecționările aduse de specialiștii sovietici și centralele în funcțiune din U.R.S.S. și cele ale S.U.A. în California demonstrează eficiența. Japonia își manifestă interesul. Franța, de asemenea. Iar geologul M. Kraft, trimis ca specialist din partea ONU și însărcinat de guvernul indonezian, intenționează să ofere din pămînt Indoneziei această prețioasă și indispensabilă pîine a civilizației industriale : electricitatea.

IZOTOPII RADIOACTIVI... PE ALEEA SĂNĂTĂȚII

În urmă cu puțini ani, medicina nucleară ar fi constituit un titlu de senzație. Dar poate senzaționalul zilelor noastre stă tocmai în asemenea „salturi" de la „marea noutate" de ieri la obișnuitul de azi.

În imagine, o banală „consultație" efectuată în laboratorul de medicină nucleară de la Institutul de medicină internă „N. Gh. Lupu".

ȘANTIERE FĂRĂ ZGOMOT

Imposibil ? Nu mai pronunțați acest cuvînt nici chiar cînd e vorba de obținerea liniștii dv. Chiar dacă locuiți în apropierea unui șantier de construcție. Chiar dacă în preajma casei un perforator lucrează din plin. Chiar dacă vreți să vă faceți siesta cînd alături se demolează.

Pe șantierele de mîine se va lucra... în șoaptă. O demonstrează astăzi o firmă suedeză, Atlas Coco, specialistă în fabricarea mașinilor de șantier... tăcute. Un perforator, aproape „mut" a fost realizat datorită unui amortizor acustic din polyuretan. Nivelul sonor al unui ciocan perforator obișnuit atinge 118 decibeli; noul aparat nu depășește 70 de decibeli, adică zgomotul unui automobil de turism. O altă noutate tehnică — se anunță în Financial Times — permite să se detașeze blocuri de piatră și de beton fără... tunete și fără ploaia de pietre. Se folosește un cilindru de presiune a cărui forță hidraulică este furnizată de un motor electric sau diesel.

Evident, liniștea totală nu a fost obținută. Dar cine mai suportă astăzi o liniște totală ?!

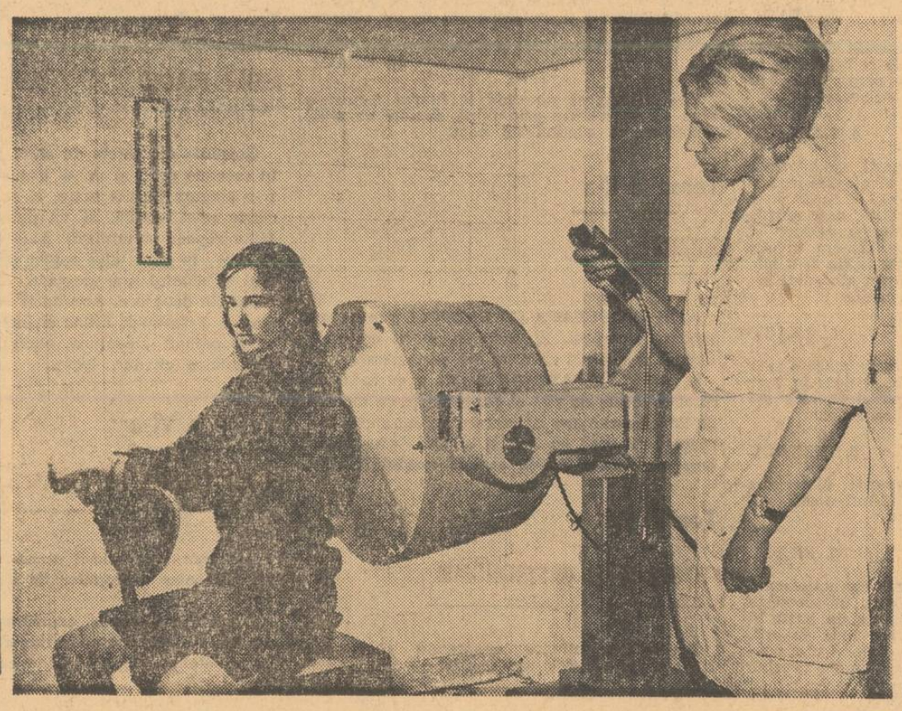

SFATURI PENTRU DISCOFILI

OFERITE CITITORILOR NOȘTRI DE SPECIALISTUL ÎN ELECTROACUSTICĂ AL CASEI DE DISCURI „ELECTRECORD", ANDREI PAPUDOFF

1. Dacă veți încerca să ascultați un disc stereo cu un picup mono, discul se va deteriora rapid iar calitatea audiției va fi mult scăzută, deoarece o doză mono nu poate citi decît o parte din semnalele înregistrate pe discul stereo.

2. Puteți în schimb să audiați un disc mono pe un picup stereo ; discul nu va avea nimic de suferit iar calitatea audiției va fi excelentă.

3. În poziția de repaus și mai ales în perioadele mai îndelungate cînd picupul nu este folosit, comutatorul de turații trebuie să stea pe poziția 0. La acele picupuri care nu au o poziție 0, comutatorul va fi pus pe o poziție intermediară, (între viteze). Nerespectarea acestei reguli poate face ca roata de cupare cauciucată, care antrenează platanul, să se deformeze iar muzica să fie redată tremurat.

4. Doza de redare este partea cea mai sensibilă și cea mai delicată din tot picupul dumneavoastră. Deci: feriți-o de șocuri, de căldură excesivă, nu atingeți virful de safir sau diamant al acului. Forța cu care acul apasă pe disc în timpul redării, nu trebuie să depășească 6 grame. Nu folosiți acul micro de la doză pentru redarea discurilor standard (de 78 de ture pe minut) întrucît se distruge vîrful acului și nu mai poate fi folosit nici pentru citirea discurilor micro.

5. Vîrful acului de citire va fi curățat în mod practic cu ajutorul unei periuțe fine (asemănătoare celor care se utilizează în cosmetică) pentru a îndepărta particolele de murdărie care se fixează pe ac, îngroșîndu-l și înrăutățind astfel calitatea redării.

6. Cînd conectați firele de ieșire ale picupului la bornele de intrare ale aparatului de radio (notate cu PU sau Q) aveți grijă să verificați care este poziția cea mai bună a firelor, întrucît într-o poziție a lor, aparatul de radio poate emite un bizîit supărător care dispare prin inversarea poziției firelor.

7. Discurile micro aflate în fabricație la noi în țară au diametrul de 17,25 sau 30 centimetri. Primele au, în mod normal, turația de 45 de rotații/minut (mai rar 33 rot/min), celelalte au întotdeauna 33 rot/min. În unele cazuri (cum ar fi înregistrările de teatru) discul de 30 cm poate avea și 16 rot/min. Discurile stereo se înregistrează numai cu turația de 33 rot./min și au diametrul de 25 sau 30 cm.

8. Lățimea unui microșanț are dimensiunea între 55 și 90 microni (în funcție de tipul înregistrării) deci, de ordinul sutimilor de milimetri ; prin urmare, o murdărie cît de mică poate afecta calitatea redării. Iată de ce se recomandă păstrarea permanentă a discurilor în pungile lor de polietilenă, manipularea discurilor ținîndu-le numai de margine sau de partea centrală cu etichetă, curățirea înainte de folosire cu un dispozitiv antistatic sau — în lipsa acestuia — cu o bucată curată de pluș care va fi deplasată încet, de la periferie spre centru, în timpul rotirii discului.

9. Pentru evitarea deformării, la depozitarea prin așezare orizontală, nu se vor pune mai mult de 10—15 bucăți — preferabil este să se păstreze perfect vertical, în rafturi prevăzute cu despărțituri special amenajate — ferindu-se de căldură excesivă.

10. La redarea discurilor stereofonice pentru obținerea unei audiții cît mai reale — foarte apropiată de însăși execuția pe viu, cu remarcabile calități de profunzime, direcție și spațiu, precum și o uimitoare definiție a timbrului instrumentelor — cele două difuzoare ale picupului stereo vor fi așezate astfel față de ascultător încît să formeze împreună, un triunghi echilateral cu latura de minimum 2 metri.

CINCI ROCHII — CINCI STILURI

1. **Stilul anilor 40** — jachetă din țesătură ușoară uni sau ecosez, cu umerii drepți, revere mari și ascuțite. Fusta cu o cută dublă în față, acoperă genunchii. Ea poate fi uni pentru o jachetă cu desen sau în dungi pentru o jachetă din material uni.

2. **Stilul chemisier** este foarte practic pentru toate virstele. Rochia din desen, confecționată din țesătură ușoară, este tăiată în talie. Mîneca scurtă, ușor bufantă, e prinsă într-o manșetă îngustă. Fusta are mai mulți clini sau pliuri late.

3. **Stilul saharian** apelează la țesături din in, la olandă sau la tercot, de preferință albe. Acest ansamblu — jachetă cu fustă, are patru buzunare mari aplicate, mîneca scurtă (sau lungă), centura lată din piele trecută în talie, prin găici, tighele late, vizibile.

4. **Stilul șort** înseamnă : pantaloni scurți uni sau din material în dungi, purtați cu o bluză din bumbac închisă în față. Pe mîneci, nasturi mici albi, la fel cu cei de la decolteul bluzei.

5. **Stilul romantic** preferă țesături ușoare (voal, mătase). Rochia poate avea un volan la margine, volan ce poate fi repetat și la mîneci.

Desene și text : Doina LEVINȚĂ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

ANGAJAREA ÎN MUNCĂ A STUDENȚILOR

CEZAR MANEA — București. Studenții se pot angaja în muncă în perioada vacanțelor universitare, de asemenea pot participa la efectuarea unor lucrări prevăzute în contractele de colaborare încheiate între instituțiile de învățămînt superior, catedre și organizațiile sociaiiste.

În perioada cursurilor universitare, studenții pot fi angajați numai cu ora sau pentru o lucrare determinată, cu condiția îndeplinirii tuturor obligațiilor stabilite prin planurile de învățămînt.

Studenții angajați în aceste condiții, beneficiază în continuare de toate drepturile prevăzute în perioada școlarizării.

NU EXISTĂ EXCEPȚII PENTRU PREZENTAREA LA ADMITERE ÎN FACULTĂȚI

PETRE COSTEA — Suceava. Obligativitatea prezentării la concursul de admitere a tuturor candidaților nu îngăduie nici o excepție. Așadar, nu vă rămîne altceva de făcut decît să vă înscrieți la facultatea către care aveți cele mai multe înclinații.

Pentru orientarea dv., consultați îndrumătorul „Admiterea în învățămîntul superior", seria 1971.

C. MIHAI — Hunedoara. Același răspuns.

SPECIALIZAREA ÎN DEFECTOLOGIE

Dr. MARIA MÜLLER — Hirlău. După cîte sîntem informați, nu există o facultate sau o secție de defectologie.

În cadrul Facultății de Psihologie a Universității din București se predau noțiuni de defectologie, specializare care se poate contura prin practică și prin continuarea studierii acestor probleme.

LICEELE DE SPECIALITATE

M. POPESCU — Drăgășani. Dacă ați promovat clasa a VIII-a a școlii generale și dacă nu ați depășit virsta de 17 ani împliniți în anul respectiv (1 ianuarie — 25 decembrie), vă puteți înscrie la concursul de admitere al liceului de specialitate

După promovarea examenului de bacalaureat, aveți cele mai bune șanse de a vă înscrie la concursul de admitere în învățămîntul tehnic superior.

Dar, dumneavoastră puteți urma și cursurile unei școli profesionale. Timpul și virsta este de partea dv.

ÎNSCRIERILE LA ȘCOLILE POSTLICEALE

ELENA MARIN — comuna Ion Corvin (Constanța). Ca și pînă acum, concursul de admitere în școlile de specializare postliceală se dau în toamnă, în luna septembrie.

Actele necesare sînt : certificatul de naștere în original și o copie certificată de școală ; diploma de bacalaureat sau certificat de absolvire a liceului (sau a altor școli echivalente) în original; buletin de analiza singelui efectuată cu cel mult trei săptămîni înainte de concurs și rezultatul examenului radiologic și pulmonar (radioscopie, radiografie sau microfotoradiografie, cu cel mult trei luni înainte de concurs) ; certificat medical eliberat de circumscripția medico-sanitară la care se află în evidență candidatul.

PATERNITATEA COPILULUI

L. M. din București dorește să afle pe ce nume se înregistrează copilul conceput după înaintarea acțiunii de divorț și dacă declarația mamei că tatăl copilului este alt bărbat decît soțul ei poate fi luată în considerare.

Potrivit prevederilor Codului familiei — ne răspunde consultantul nostru juridic — copilul născut în timpul căsătoriei are ca tată pe soțul mamei. Copilul născut după desfacerea căsătoriei, are ca tată pe fostul soț al mamei, în cazul în care copilul a fost conceput în timpul căsătoriei și nașterea a avut loc înainte ca mama să fi intrat într-o nouă căsătorie. Timpul legal al concepțiunii este timpul cuprins între a treisuta și a o sutăoptezecea zi dinaintea nașterii copilului. Așadar, dacă s-a născut înainte de a se fi pronunțat desfacerea căsătoriei prin divorț, copilul are ca tată pe fostul soț al mamei.

În situația în care de la data desfacerii căsătoriei pînă la nașterea copilului n-au trecut 300 zile, copilul va avea ca tată pe fostul soț al mamei, deoarece potrivit dispozițiilor legale, putea fi conceput în timpul căsătoriei.

Dacă copilul s-a născut după 300 de zile de la data anulării căsătoriei ori de la decesul soțului mamei, copilul nu se bucură de prezumția de paternitate și va avea situația de copil din afara căsătoriei și poate fi recunoscut prin declarația făcută de cel care pretinde că este tatăl său, la serviciul de stare civilă, fie o dată cu înregistrarea nașterii, fie după această înregistrare. Recunoașterea poate fi făcută și prin înscris autentic sau prin testament.

În cazul în care copilul s-a născut după ce mama a încheiat o nouă căsătorie, copilul va avea ca tată pe noul soț al mamei. Este inadmisibilă acțiunea mamei pentru a se stabili că un copil născut în timpul căsătoriei are ca tată o altă persoană, decît soțul ei.

Prezumția după care copilul născut în timpul căsătoriei are ca tată pe soțul mamei, nu poate fi răsturnată decît printr-o acțiune în tăgăduire a paternității. (A se vedea art. 53—61 Codul familiei).

ȘI MICILE SPAȚII DE TRECERE POT FI UTILIZATE

În cazul — des întîlnit — cînd degajamentul unui apartament deservește printre alte încăperi atît dormitorul părinților cît și baia el poate fi parțial amenajat în panderie (ante-cameră de dormitor pentru depozitarea hainelor), prin separarea de rest cu o perdea de velur. Astfel, într-un capăt al degajamentului baia și un dormitor pot fi parțial izolate de celelalte încăperi. Aci, pe ușa unui dulap, poate fi amplasată oglinda unei toalete cu o mică policioară sau sertăraș care ar înlocui toaleta ca mobilă în dormitor.

Pe pereții degajamentului se pot pune desene ale copiilor, ceea ce transformă și corectează caracterul de trecere al acestui spațiu. Chiar ușa camerei copiilor poate fi marcată printr-o fotografie decupată dintr-o revistă sau dintr-un afiș, o emblemă etc.

Arh. M. KROCHMALNIC

ÎNGRIJIȚI-VĂ SĂNĂTATEA

MARIA CAZAN — Satu Mare. *În cazul dv. cu o afecțiune renală cronică nu era indicat tratamentul cu Nematocton. Ne scrieți că ați luat patru flacoane. Vă sfătuim să nu mai faceți asemenea tratamente. Pentru dischinezia biliară vă recomandăm Anghirol — picături și Bergonal. De asemenea, ceai hepatic alternativ cu ceai de cozi de cireșe — (pentru afecțiunea renală). Este obligatoriu să faceți tratamentul sub observația medicului specialist în boli interne.*

VASILICA POPESCU — Bacău. *În urma intervenției pe care ați suportat-o poate fi o sterilitate temporară. Vă recomandăm să vă internați pentru tratament în secțiile special profilate pentru combaterea sterilității și care există în cadrul spitalelor de obstetrică și ginecologie. Acolo vi se pot face toate investigațiile și se poate preciza eficacitatea tratamentului.*

M. M. — București. *Vă mulțumim pentru cuvintele adresate revistei noastre.*

Înainte de a începe tratamentul pentru trichomonas este necesar să vă convingeți dacă există, pentru aceasta se va analiza secreția. Dacă rezultatul va fi pozitiv veți face tratament sub controlul medicului ginecolog sau urolog (dacă pacientul este bărbat).

VASILE CRAIU — București. *În cazul unei afecțiuni coronariene nu vă sfătuim să recurgeți la intervenție chirurgicală pentru varice. Tratamentul medicamentos este efectuat numai sub controlul medicului chirurg care va colabora cu cardiologul care urmărește bolnavul.*

H. H. — București. *Ați fi procedat corect dacă ați fi urmat sfaturile specialiștilor de la serviciul neuropsihiatrie inf. Spitalul nr. 9 În cazul unor deficiențe intelectuale efortul școlar se va doza și în funcție de posibilități. A urma liceul teoretic era un efort disproporționat față de potențialul energetic existent. Tratamentul recomandat este corect, adecvat, însă în cazul dv. nu sînt suficiente una-două serii, se va repeta. Vă sugerăm să asociați și Hematodin.*

dr. Ana MURGULEȚ

POȘTA

PRECOCITATE

Fotografie trimisă de cititorul : Ion FEDORCA din Craiova.

CONCURSUL NOSTRU

CA SĂ MÎNCĂM BINE, SĂ GĂTIM BINE!

FOND DE PREMII 10.000 LEI

RĂSPUNSURILE LA ÎNTREBĂRILE ETAPEI a II-a

Tema I

UN ABC AL ȘTIINȚEI CULINARE

CARNEA — 1. INEXACT

Dacă se pune carnea în apă rece, sucurile din carne trec în apă pe măsură ce apa se înfierbîntă. Dacă se pune carnea în apa clocotită, proteinele de la suprafața cărnii se coagulează, se formează un strat izolator și sucurile rămîn în rasol. Prin urmare, pentru a avea o supă concentrată se va folosi apă rece, pentru un rasol bun. mustos, apă clocotită.

PEȘTELE — 2. EXACT

Peștele se fierbe într-o zeamă fierbinte, foarte aromată cu zarzavat și mirodenii și pregătită dinainte.

3. EXACT

Peștele va căpăta un gust deosebit dacă va fi fiert într-un amestec de vin alb și apă luate în părți egale, în care se adaugă sare, piper, la dorință o foaie de dafin sau cuișoare.

OUĂLE — 4. INEXACT

Ca să prepari ochiuri românești, se folosește un vas destul de larg, ca ouăle să nu stea înghesuite, cu pereții joși ca să poată fi ușor puse și scoase. **Se fierb în apă clocotită, ușor acidulată cu oțet.** Sub dubla acțiune a căldurii și acidului gălbenușul se îmbracă într-un înveliș de albuș coagulat imediat. **Ouăle se țin 2—3 minute pe foc mic** așa încît înăuntrul albușului întărit, gălbenușul să rămînă moale.

LEGUMELE VERZI — 5. EXACT

Legumele de culoare verde (fasole, mazăre etc.) își vor păstra culoarea dacă vor fi puse la fiert în apă clocotită (cu sau fără sare) în care s-a adăugat un vîrf de cuțit de bicarbonat.

PASTELE ȘI OREZUL — 6. INEXACT

Orezul nu trebuie pus la înmuiat, el trebuie doar spălat repede, recomandabil într-o sită, sub un robinet de apă.

7. EXACT

Pastele făinoase se fierb într-o cantitate mare de apă clocotită în vas descoperit. Se socotește circa 3 litri de apă pentru 250 g de paste și cîte 10 g de sare pentru fiecare litru de apă. Apa trebuie să-și reia imediat clocotul căci pastele nu trebuie să se depună pe fundul vasului. Ca să nu dea în foc, se poate adauga o nucă de unt sau puțin untdelemn. Corpul gras, mai ușor ca apa, se ridică la suprafață și îi menține nivelul.

DULCIURILE — 8. EXACT

Cozonacul, savarina ca și orice alt aluat dospit cu drojdie de bere se coace la început cu foc slab ca să poată crește, apoi focul se iuțește treptat. Trecerea bruscă de la o temperatură mică la una ridicată, trebuie evitată. Dimpotrivă, aluaturile cu praf de copt se pun în cuptor fierbinte apoi focul se domolește.

9. INEXACT

Bucata de unt rece pusă întreagă lîngă o sursă de căldură se va topi pe margini și va rămîne tare în interior. Ca să se înmoaie repede și uniform se taie untul în bucăți mici, se pun într-un castron, care va fi așezat deasupra unui vas cu apă fierbinte. Cînd bucățile încep să se înmoaie, fără să se topească, se ia castronul de pe vasul cu apă fierbinte și se freacă într-un loc răcoros.

10. EXACT

Ca stafidele să nu cadă la fundul formei e bine să fie trecute prin făină, înainte de a se amesteca cu aluatul de copt.

Tema a II-a

SOSURI

A. SCORDOLEAUA CU CARTOFI este un sos specific Dobrogei. El poate fi servit cu **pește fiert** și în deosebi cu **rasol din pește sărat.**

B. SOSUL PICANT DE ROȘII e excelent cu rasol fierbinte de vită și cît se poate de nimerit pe lîngă macaroane cu cașcaval. N-au greșit nici concurenții care au indicat și alte preparate : **orez sau cartofi fierți, ochiuri românești etc.**

Tema a III-a

GEOGRAFIE ȘI GASTRONOMIE

Preparatele culinare enumerate și anume : 1. Borindău ; 2. Toci sau Tocinei ; 3. Taci și înghite ; 4. Pături ; 5. Tuslama ; 6. Plăcintele mocănești sînt specifice următoarelor regiuni :

1 Banat
2 Bucovina
3 Moldova
4 Maramureș
5 Dobrogea
6 Mărginimea Sibiului

Tema a IV-a

MIRODENII ȘI CONDIMENTE

Nu cunoaștem încă părerile tuturor concurenților cu privire la „zinele bune ale bucătăriei" cum le spun gastronomii mirodeniilor și condimentelor.

Specialiștii din juriu sînt însă de acord că toate recomandările Ilenei sînt exacte. Cei ce au răspuns afirmativ la cele 6 întrebări ale temei au 30 de puncte bune.

Tema a V-a

ALUAT FRAGED

Greșelile din rețeta de aluat fraged se găsesc în casetele nr. 1 și nr. 5. Untul nu se pune într-o singură bucată mare, ci se împarte în bucățele mici. Astfel, el va putea să absoarbă făina repede și uniform. Aluatul nu se lasă la odihnit în gura unui cuptor călduț. Untul s-ar topi și aluatul s-ar degrada. El se dă la rece cel puțin două ore. Aceasta îl va face să devină fraged. Frămîntat, întins și pus la copt fără să se fi odihnit îndeajuns, aluatul nu va mai fi fărămicios ci dur, aspru.

Tema a VI-a

COPIII TREBUIE SĂ CREASCĂ

1. Numărul de calorii necesare zilnic regimului alimentar al copiilor de 9—11 ani este de 2 500.

2. Toate elementele enumerate sînt necesare dar două dintre ele au o importanță deosebită : proteinele și sărurile minerale.

Mai mult ca altă dată, medicii ne atrag atenția asupra importanței unei bune alimentații pentru copiii noștri.

Ea trebuie să fie variată și echilibrată căci copilul ia din hrana su materialele necesare formării scheletului său, mușchilor săi, organele sale și el nu poate să le găsească decît într-o gamă de alimente diferite.

NEVOILE CALITATIVE *sînt subordonate fenomenului de creștere.*

— Formarea noilor țesuturi *cere mai cu seamă un aport ridicat de proteine care conțin amino-acizii indisponibili ; ele se găsesc în carne, pește, ouă, lapte și derivatele lui.*

— Creșterea masei sanguine *reclamă fier pentru a evita anemia. Iată cîteva alimente bogate în fier : ficat, carne, ouă, legume uscate, spanac.*

— Dezvoltarea scheletului *cere un aport important de calciu. Dar nu este deajuns să primești calciu, trebuie de asemenea să-l asimilezi. Cele mai bune condiții de asimilare se realizează prin consumarea laptelui.*

Evident, nevoile de vitamine, mai ales de vitaminele A și C care favorizează creșterea și apără de infecții, sînt foarte importante pentru copii.

NEVOILE CANTITATIVE. *Nevoile calorice ale copiilor sînt mari. Pe de o parte, elaborarea noilor țesuturi reclamă energie, pe de altă parte, copiii, mișcîndu-se mult, cheltuiesc multă forță musculară.*

Porțiile lor de mîncare nu vor fi deci mai mici decît ale adulților, dar trebuie evitată satisfacerea apetitului lor cu alimente ca făinoase, pîine, orez, cartofi, care satură în detrimentul altor elemente utile din rația alimentară — legumele proaspete mai ales.

Tema a VII-a

EPOS GASTRONOMIC

Rețetele publicate aparțin :

1) Rețeta de miel fript „hoțește" în groapa cu jeratic e cuprinsă în **Scrisorile lui Ion Ghica adresate lui Vasile Alecsandri.** „Bucătarul" acestui deliciu gastronomic e Nicolae Filimon, căruia „îi plăcea traiul bun" — cum apreciază Ghica și pe care „amicii săi îl porecliseră mălai mare, fiindcă mînca bine".

2) Rețeta de borș „zamă acră care se cheamă potroc", „leac pentru mahmurii de orice natie ar fi" e cerută de abatele de Marenne și oferită de o răzeșiță din Moldova veacului XVII, ambii eroii lui **Mihail Sadoveanu** din **romanul „Zodia Cancerului".**

3) Rachiul de ienupere aparține „măruntului", „cafeniului" părinte Ghermănuță și e consemnat de **Calistrat Hogaș în paginile nuvelei, „Părintele Ghermănuță", din ciclul : „In Munții Neamțului".**

DE VÎNZARE LA TOATE MAGAZINELE DE LEGUME-FRUCTE (6378)

Liniștea merită oricît !
Dară mi-te, cînd costul unei asigurări a bunurilor din gospodărie este atît de convenabil ! (6390)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Criptografie sau altceva?

Vă dăm mai jos o serie de semne, pe care vă rugăm să le studiați cu atenție.

Separat, vă dăm și o combinație dintre unele din aceste semne. Știți ce reprezintă semnele respective? Dar combinația?

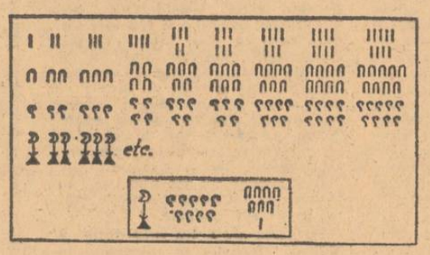

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cîte ceva despre... inimă

Herofil din Alexandria a măsurat pulsul cu ajutorul unui orologiu cu apă, de fapt o clepsidră de dimensiuni reduse. Documentele vremii — diversele papirusuri — rămase de atunci, nu menționează însă cîte bătăi avea pulsul într-o anumită perioadă de timp. Foarte probabil că Herofil a folosit ca unitate de timp scurgerea totală a unei cantități de apă existentă inițial în clepsidră. În astfel de condiții, nu este exclus ca un puls „normal" să numere cîteva sute de bătăi, nu pe minut, ci... pe porția de apă. La urma urmei, chiar și cu această metodă se poate stabili destul de exact dacă un puls exprimă tahicardie (ritm accelerat al bătăilor inimii) sau bradicardie (ritm coborît al bătăilor inimii).

Din istoria cinematografiei

1. Primele filme ale lui Auguste și Louis Lumière au fost prezentate în Franța, la Paris, în 28 decembrie 1895, la Grand Café, de pe Boulevard des Capucines.

2. Prima proiecție de cinema de la noi din țară s-a făcut la București, în 27 mai 1896.

3. Primul film polițist „Jaful marelui tren", de Edwin S. Porter, a apărut în S.U.A. în 1903.

4. Primele desene animate au fost executate în 1907, în Franța, de Emile Cohl.

5. „Cetatea filmului" de la Hollywood a luat naștere în S.U.A., în 1908.

6. Primul film artistic românesc a fost realizat de Grigore Brezeanu, în 1911 și se numea „Amor fatal".

7. Primul film sonor s-a prezentat în S.U.A., la 6 august 1926, avea titlul „Don Juan" și era o creație a lui Alan Crossland.

8. Primul film vorbit și cîntat, intitulat „Cîntărețul de jazz", a fost realizat tot de Alan Crossland, în S.U.A., în 1927.

9. Walt Disney și-a prezentat primele desene animate sonore în S.U.A., în 1928.

10. Primul film desenat direct pe peliculă, intitulat „Cutia cu culori", a fost înfăptuit de Leni Lye, în Anglia, în 1934.

11. Primul festival internațional al filmului a avut loc la Cannes, în Franța, în 1946.

12. Primul film de păpuși a fost realizat în Cehoslovacia, de Jiri Trnka, în 1947. Avea titlul: „Anul ceh".

13. Cinerama a apărut în S.U.A., în 1952.

14. Primele filme cinemascop s-au prezentat în S.U.A., în 1953 Titlurile lor erau: „Tunica", de H. Koster și „Cum să te căsătorești cu un milionar" de J. Negulesco. Ultimul realizator este român de origine.

15. Cousteau este realizatorul primului mare film subacvatic în culori în Franța, în 1955, film intitulat „Lumea tăcerii".

16. Prima manifestare a cinematografului subteran a apărut în S.U.A., în 1960, o dată cu formarea grupului „The New American Cinema", de sub conducerea lui Jonas Mekas.

17. Primul festival internațional al filmului de animație a avut loc la Mamaia, în 1966.

POȘTA CITITORILOR

Pentru numerele 704, din 3 aprilie, și 705, din 10 aprilie, au răspuns corect la cîte două întrebări următorii cititori: ILIE TĂNASE, comuna Popești—Leordeni, jud. Ilfov, V. VARTOLOMEI, Ploiești; ANGHELINA TUDOR, Oravița, jud. Caraș-Severin; ION AMARU, București; prof. GHEORGHE BRAȘOVEANU-URLAȚI, București; VASILE STOICA, Brașov, jud. Brașov; DORIS EMANDI, București. Citeva precizări suplimentare, pentru unii dintre cititorii citați mai sus. Pentru tov. Ilie Tănase: în legătură cu detalii privind construcții de racheto-modele, vă sfătuim să vă adresați tov. GEORGE CRAIOVEANU, de la Federația română de modelism a C.N.E.F.S., str. Vasile Conta 16, București.

Tov. V. VARTOLOMEI din Ploiești reclamă că materialul trimis de tov Petru Țăranu, care a apărut în nr. 705 din 10 aprilie 1971, intitulat „Ce ușor este să ridici un număr la patrat", nu prezintă nici o noutate și nici o surpriză, după cum nici „Pătratul miraculos" nu este atît de „miraculos". Este foarte posibil să aveți dreptate, dar trebuie să știți că rubrica aceasta nu se adresează unor specialiști, ci unui public extrem de larg, care poate avea fel de fel de specialități. Dacă doriți probleme mai complicate, de specialitate, știți desigur unde să le căutați.

Pentru numărul 705 din 10 aprilie 1971, au mai dat răspunsuri bune, dar numai la o singură problemă, următorii cititori: I. V. VERZOLA, din București; SAVIN IOANA, educatoare pensionară, din Tg. Neamț; GABRIELA FLORESCU, elevă din comuna Bolintin-Vale, jud. Ilfov; DRAGOȘ SORIN, elev la Liceul nr. 2 din Reșița, jud. Caraș Severin; VALERIA RĂBĂCEL, studentă, Brașov, MARIANA DOBRESCU, elevă clasa a X-a A, liceul din Zărnești, jud. Brașov; RADU VÎNOSU, Căminul Spitalului nr. 1, București.

A mai răspuns corect și cititoarea ANA BANEA, din Mediaș, căreia îi mulțumim pentru diversele „patrate magice" trimise, pe care însă nu le putem publica, pentru că am mai prezentat ,materiale de acest gen.

De asemenea, a răspuns corect, cititoarea GABRIELA GEORGESCU, din Comănești Bacău, căreia, regretăm că nu-i putem trimite poezia „La pasa vine un oltean" de Florin Iordăchescu, pentru simplul motiv că nu dispunem nici noi de ea. Încercați la una din bibliotecile din Bacău.

Tov. ȘTEFAN, GH. MÎRZAN, din comuna Remetea-Mare, jud. Timiș, ne întreabă cum se face că $0,5 + 0,5 = 1$, iar $0,5 \times 0,5 = 0,25$, deci deși înmulțirea este o adunare repetată se obține totuși un rezultat mai mic la înmulțirea lui 0,5 cu el însuși, decît la adunarea lui cu el însuși. Credem că explicația nu este complicată, dacă vă veți gîndi la fracții. Se știe că $1/2 = 0,5$. Dacă adunăm 1/2 cu 1/2 se obține 2/2 adică 1. Dacă înmulțim 1/2 cu 1/2 se obține 1/4 adică 0,25. Sperăm că acum este clar, nu?

Nu putem însă încheia aceste rînduri, fără a mulțumi în mod deosebit pentru frumoasele aprecieri făcute de cititorii noștri, tovarășii LUCACI, component al echipei de fotbal „Crișul" a Clubului sportiv Oradea, și tov. IOAN ABRUDAN, din Baia Mare, jud Maramureș. Succes, și... conform devizei pionierilor: „Tot înainte"!

Ing. Liviu MACOVEANU

SOACRELE, NURORILE ȘI... COSMOSUL

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarășe Mihai Stoian,

Sînt un tînăr în jurul a 30 de ani, sînt căsătorit de patru ani, am un băiețaș de trei ani, locuiesc la oraș, într-un apartament împreună cu mama și soția. Pot să spun că, deși nu sînt de mult timp căsătorit, am aproape tot ce-și poate dori o familie. Ceea ce mă face să vă scriu sînt certurile care există în sînul familiei, cauzate de soție și de mama mea. Deși ne-am căsătorit din dragoste și soția a acceptat ca mama să locuiască la noi, fiind singurul fiu al părinților (tata mort în război). Mama nu s-a mai căsătorit decît după 17 ani, însă n-a fost fericită. Visul meu era ca, după ce mă căsătoresc, mama să locuiască împreună cu mine, pentru ca măcar la bătrînețe să ducă o viață liniștită, fără griji, într-un mediu cald, calm.

La început totul a mers bine, dar soția mea a rămas prea curînd însărcinată („prea curînd" din punctul de vedere al mamei, ei i-a displăcut acest lucru, a început să fie nervoasă, mereu să-mi reproșeze că sînt... naiv). Am crezut că totul se va aranja după naștere, că lucrurile vor reintra în normal, și iată că m-am înșelat. Pe de altă parte, deși mama îngrijea de copil, pregătea masa la amiază, soția nu era niciodată mulțumită. Mama nu aștepta decît să vadă că-i măcar recunoscătoare, și să ne vadă fericiți, lucru ce se întîmpla rar. Mama a vrut de multe ori să plece de la noi, decît să ne vadă nefericiți, dar nepoțelul o lega mult de casa noastră, îi era milă să-l lase.

Cu toate că țin foarte mult la soție, n-aș vrea să mă despart de mama, care s-a sacrificat pentru mine, așa că mă tot întreb ce e de făcut? Soția e mai tînără cu aproape opt ani decît mine și, la vîrsta la care ne-am căsătorit, nu știa prea multe, mama a îndrăgit-o și i-a arătat cum să gătească și alte treburi gospodărești, dar după un timp nu-i mai plăcea să facă treabă, mai cu seamă neglija atunci cînd cineva din rudele mamei venea la noi, lucru care pe mama o durea foarte mult, deși nu-mi spunea, o vedeam mereu supărată. Nu puteam să rămîn pasiv față de aceste scene și am început să-i atrag soției atenția, însă ea se enerva și-mi răspundea că țin mai mult la mama... Am cerut sfatul nașilor mei, pentru că trebuia să fiu mediator între mama și soție: după ce se împăcau, totul dura două săptămîni, pe urmă iarăși ceartă. Ultima dată soția mea a folosit, față de mine, cuvinte jignitoare la adresa mamei și de atunci nu mai face nimic, vine acasă, pleacă, nu vorbește, este adevărat că eu mi-am ieșit din fire, însă la început am rugat-o să înceteze, mai ales că și copilul era prezent.

Nu vreau să ajung la divorț, îmi iubesc familia, n-aș vrea deloc să se destrame, dar nici să neadreptățesc pe vreunul din membrii ei, și nici pe mine însumi, n-aș vrea. Nu știu cum se descurcă alții aflați în situația mea, vă spun sincer că abia acum înțeleg vorbele acelea mari cum că „liniștea din sînul familiei e cel mai de preț lucru din lume". Plec indispus la serviciu și nu mă mai bucur de nimic din tot ceea ce aveam, casă, gospodărie, copil, familie închegată. Nu-i păcat?

Cu multă stimă,
I.P. — jud. Mureș"

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Titlul rubricii de față poate să pară ciudat, ideea din el e însă prea simplă: într-o vreme în care zburăm în Cosmos și noi, oamenii (semeni de-ai noștri) ajung să punem piciorul pe Lună, străvechiul „conflict" soacre-nurori mai face victime pe Pămînt, primejduind liniștea sufletească a celor care se înfruntă direct, dar și a celor din jur (inclusiv a copiilor).

Neîndoielnic, sentimentele frumoase pe care I. P. le nutrește la adresa mamei sale, „revanșa" nobilă pe care ține neapărat să și-o ia, înfrumusețîndu-i bătrînețea, merită depline laude. Totuși, poziția de „mediator" (mai pe șleau spus: între ciocan și nicovală) nu-i cea mai convenabilă și nici nu duce, după cum se vede, neapărat, la soluții pozitive. Exceptînd scena amintită în final, cu injurii la adresa mamei, exprimate în prezența nepotului și a fiului acesteia, se poate lua în discuție profunda nemulțumire resimțită de soția lui I.P., pentru subordonarea (probabilă) a soțului ei față de mama sa. Să fim bine înțeleși: căsătorindu-se, tinerii trec un prag fundamental, copiii rămîn, evident, copiii... proprilor părinți, dar se creează o stare de independență extrem de favorabilă înfloririi personalității amîndorura, dependența prea mare față de părinți, atunci cînd cuplul trebuie să existe *în sine*, departe de a ajuta la instaurarea unui climat binefăcător, strică atmosfera căminului întemeiat.

Nici vorbă, asta nu înseamnă că I.P. ar urma să dea curs unui singur impuls, acela de a nu-și dezechilibra familia nou constituită, „sacrificîndu-și" mama, și nici invers... Nici o soluție de mijloc (astăzi îi dău dreptate mamei, mîine — soției, menținînd un anumit „echilibru" al forțelor din casă) nu-i de preferat. Există doar soluția limpede, fermă, a *bărbatului căsătorit* care-și respectă, deopotrivă, soția, mama, copilul, pretinzînd tuturor acestora să-l respecte și să se respecte reciproc (un dubiu: la un moment dat se spune în scrisoare: „este adevărat că eu mi-am ieșit din fire" — adică?) Presupunînd că e vorba de o ieșire violentă, verbală, nu-i de mirare că soția tace, pleacă, se poartă altfel decît pînă atunci... Dacă nu-i posibilă o discuție în trei, în care I.P. să fie „conducătorul" dialogului și nu „masă de manevră" pentru soție sau mamă, atunci rămîne poate ca, de la om la om, parțial, să convingă fiecare parte „adversă" de lipsa de sens a... conflictului, folosind căi de sensibilizare (de pildă: interesul comun de a crește bine copilul). La urma urmei, și soția lui I.P. va fi, cîndva, soacră, e chiar atît de greu să fie întrebată dacă i-ar place ca fiul ei să o neglijeze la bătrînețe (de care nimeni nu scapă)? Oricum, în limitele buneicuviințe firești, în numele iubirii pe care o poartă membrilor familiei sale, bărbatul... să fie bărbat!

ÎMPREUNĂ...

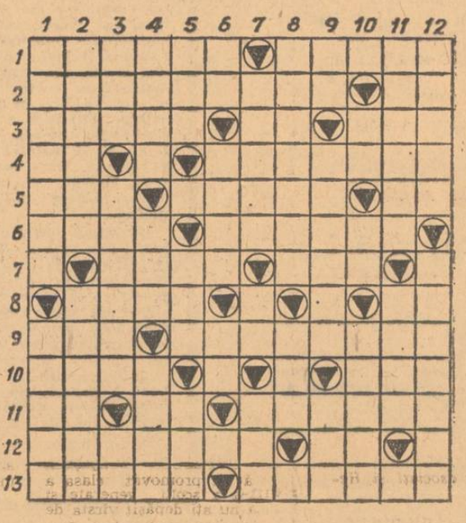

ORIZONTAL: 1.. și Tindală. — ...și Vasilache. 2... și Essex. — Rada și Stan. 3. Elena și... — Litere la început! — Turcul și... (neart.) 4. Emilia și Dan. — ...și Abélard. (fr.) 5. Riu în U.R.S.S. — Se referă la aparatul excretor (anatom.) — Taximetru (abr.). 6. Creuza și... (mit) — Despre unele... goluri, în cuplaj fotbalistic. 7. În cuplaj cu „Slovacia" — Pune gene peste gene... 8. Merge cu... „Lex". — Iancu și Eliza. 9. Abreviat și încurcat... — Laura și... 10. Vas+careu agrar! — Se îmbină cu... fluerul arbitrului. 11. Maria și Ioan. — Ovidiu și Marina. — Strămoșul pianului. 12. A scoate din competiție. — Diftong. 13. Merge cu... Baba. — Castor și...

VERTICAL: 1. Sinziana și... — ...și Julieta. 2. În cuplaj cu... lampa fermecată. — Samson și... 3. Hrană pentru porcii din Moldova... — ...și Priam. — Ioana și Radu. 4. Ana și Andrei, în monoverb... ! — Esență... atmosferică. — Firmă geometrică cu patru laturi. 5. Iepure uman... — Se înghite cu greu... — Merge cu ...Braia. 6. Primele litere. — ...și Leandru.

OREBUS

— ...și El. 7... și Paris. — În total! — ...și coadă. 8. Manierate (fig.) — Spus pe scenă, sau inscris în registru. 9. Trude și Hans. — Din cuplul Tărîlor de Jos. — Sat cazac (od.) 10. Fifi... semiinaripatul! — La cupi-ete! — Bolero de... 11... și Pylade. — A sparge buturugi. (reg.) 12. Elisabeth și... — Dante și... (lat.).

Dinu ILIESCU

Cuvinte rare: LIH — CIR AUL — ICUI

AU SPUS...

ORIZONTAL: 1. „Trageți cortina, farsa s-a jucat!" (scriitor francez). — Localitate în Olanda. 2. „Poposesc din floare-n floare, ca albina". („Furtuna" de Shakespeare). — Prefix pentru nou. — Lampă de radio. 3. „Speranța salvării este în pădure". (profet antic). — Legume și fructe. — „Aminteșteți!" (rege englez, pe treptele eșafodului). 4. Himeră. (fig.) — „Nu ar îndrăzni!" (duce francez). — Pocit la mijloc! 5. La deal! — „Mic suflet rătăcitor și blînd". (împărat roman pe patul morții). — De loc! 6. „Nimic nou sub soare". (rege ebraic). — Fluviu italian. 7. A aranja. (fig.) — Interjecție. — Radical chimic. 8. Interjecție. — Aceea. (pop.) 9. Uniformă de... nounăscut. (pl.) — „Tu!" (fără comentarii). 10. „Eu nu știu să citesc!" (papă) — Scaun de călărie. — Aluminiu. 11. „Nu există dumnezeu!" (sing.) — „Ori Cezar, ori nimic!" (duce italian). 12. Literat francez. (sec. 19) — „Arta este lungă, viața scurtă". (părintele medicinii).

VERTICAL: 1. Soarele piramidelor. — „Banul nu are miros". (împărat roman). 2. „Paetus, nu doare!" (matroană romană). — Îndoitură. 3. „Port totul cu mine". (filozof antic grec). — Știulete de porumb. (pop.) 4. Localitate în Olanda. — „Mînia este o scurtă nebunie". (poet roman). 5. Bile! — „Și totuși se mișcă". (astronom italian). 6. „Statul sînt eu!" (rege francez). — De două ori. 7. Betegi. — „Cel mai bun și cel mai rău lucru este limba!" (fabulist antic). 8. Seleniu. — Riu în Ghana. — Inimă de șarpe! 9. Pești de apă sărată... (adj.) — George Oprescu. 10. „Parisul valorează o messă". (rege francez). 11. „Ce artist mare pierde omenirea!" (împărat roman). — În pat! — ..și în car! 12. „Mă tem de greci, chiar cînd aduc daruri". (personaj legendar). — Literă slavonă. 13. Pieziș. — „A fi sau a nu fi?! (tragedie de Shakespeare).

Ovid NAUM

Cuvinte rare: ANLO — EAB — RAM — IALI — NAU — EEM — SIO

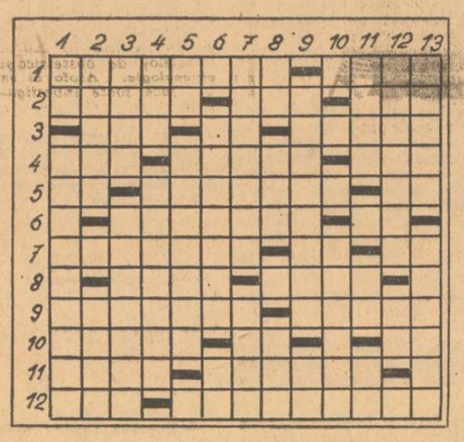

Adrian ANDRONIC

— E pentru ultima oară cînd mă iau după gura ta, și plec de-acasă fără hrană, doar cu speranța în amărîta ta de undiță!!!

Gh. CHIRIAC

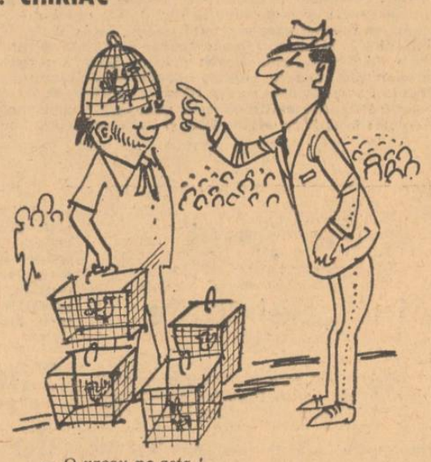

— O vreau pe asta!...
— Nu se vinde, e de decor...

V. TIMOC

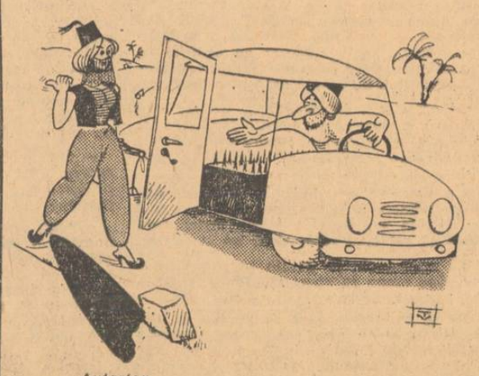

Autostop

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

INVITAȚIE PE LITORAL

ORIZONTAL: Giroveanu — Vie — Renie — Cassian — Ir — L — M — Vienne — Gir — Ridat — Ica — O — Anghelescu — Rada — Aln — Ti — E — Ino — Timiș — Ulm — U — Ura — Acca — Ai — B — Alar — Albin — Fraser — Ol — Ane — Litoral — Paris — Uzul — Talaz — Ce — Xenil — Eftimiu.

ALTE ZICALE

ORIZONTAL: De la — Bătrîni — Daci — Orator — Calciu — Ot — Rt — Ime — Ace — Et — I — N — Ap — Boi — Ins — Si — Gr — Lipsă — Tru — Et — Minus — E — Trena — Tite — Dee — A — Rit — N — Pușca — Metale — Ct — Există — At.

BUNICUL și porunca a șasea

Serial de aventuri de PETRE SĂLCUDEANU

REZUMAT

Camelia Iovan este ucisă de automobil, dar, deși doctorul Dumitriu recunoaște că el este autorul accidentului, autopsia relevă un element ciudat: victima fusese operată... trei ore după deces.

Existența unui vinovat declarat, de moartea Cameliei Iovan, complică investigațiile bătrînului detectiv.

Geamul de la apartamentul Bunicului a fost spart de un bolovan. Bunicul este amenințat deschis. Ce legătură poate exista între amenințarea brutală și cazul Cameliei Iovan? O nouă întrebare care se adaugă la multele întrebări existente și rămase încă fără răspuns. Investigațiile Bunicului continuă.

14 De la spital, cu ajutorul a două autobuze, Bunicul se duse în Drumul Taberei. Se ascunse în dosul aceloraași grămezi de cărămidă, cum făcuse cu o zi înainte. Strada nici de data asta nu era prea populată. Din pricina camioanelor care transportau moloz și a zăpezii topite, un strat gros de noroi acoperise întreg asfaltul. Bunicul se uită spre partea laterală a clădirii și observă printre alte mașini parcate și Fiatul 600. Îl recunoscu după nenumăratele păpuși agățate înăuntru: două la oglinda retrovizoare și alte trei în spate. Fodor Gheorghiță era un iubitor de păpuși, după cum se vedea. Bunicul se apropie cu băgare de seamă de mașină. Întîi se opri în spatele ei ca să-i citească numărul, apoi cercetă caroseria cu atenție. Ezită la bara din față. În partea dreaptă metalul fusese îndoit și reparat de curînd. Aripa era puțin îndoită. Spre deosebire de farul din stînga, rama de nichel de la farurile din dreapta era mai strălucitoare. Aflase de la Panaitescu că în magazine nu se vînd sticle de faruri separate. Se vînd numai seturi complete. Mai mult ca sigur că farul din dreapta fusese înlocuit în întregime. După ce se uită la capota mașinii și constată că e neatinsă, Bunicul se furișă din nou în spatele grămezilor de cărămizi. Nu voi să emită păreri definitive în urma celor descoperite.

Voi să-și aprindă o țigară, cînd zări la ușa de la intrarea blocului statura muntoasă a lui Fodor. Era îmbrăcat într-un costum maro, cu pantofi de aceeași culoare, ascuțiți la vîrf, iar pe cap purta o pălărie cu panglică lată, înnodată într-o parte în formă de fluture. Fodor își îmbrăcă pardesiul ținut pînă atunci sub braț și, uitîndu-se încă o dată la cerul înnorat, se îndreaptă spre mașină. Bunicul își schimbă locul ca să nu fie văzut. Fiatul demară și după cîteva minute detectivul zări mașina rulînd cu viteză pe șoseaua udă și murdară. Așteptă cîteva minute bune, apoi, degajat, urcă la etajul trei al imobilului din care ieșise Fodor. Nu-i fu prea greu să deschidă ușa. Cunoștea sistemul aproape comun al tuturor broaștelor folosite la construcțiile noi. O simplă învîrtitură și speraclul făcea broasca să cedeze. Nu intră bine în cameră cînd auzi un glas care-l sperie cumplit.

— Nu intra, tîrfă; ți-am spus să nu vii la mine, tîrfă!

Bunicul se întoarse brusc. Pe un dulap se vedea o colivie și un papagal mare se rotea nervos pe inelul din mijlocul domiciliului forțat, aruncînd în dreapta și-n stînga injurii cu nemiluita. Mai mult ca sigur că data trecută Fodor ținuse papagalul în bucătărie sau în nișa alăturată camerei unde se afla, Papagalul continuă să fie gălăgios și atunci detectivul scoase din buzunar o lamă de gumă de mestecat, o băgă între dinți și după ce pasta albă deveni aproape fluidă, Bunicul o întinse printre gratii papagalului. Răutăcios, papagalul voi să-l muște și prinse cu ciocul, în locul degetului, guma. Detectivul se liniști. Papagalul, cu ciocul lipit, făcea încercări desperate să scape de lipicioasa mîncare, fără să reușească însă. Bunicul roti ochii prin cameră. La prima vizită înregistrase totul, dar acum avea motive speciale să se uite în primul rînd la bibliotecă. Voia să găsească o anumită carte, dar cu toate că luase fiecare volum la rînd, nu găsi ceea ce căuta. Nu erau pe cele două rafturi decît tomuri pline cu legi și legate frumos, zeci de decizii și dispoziții de stat de dată mai recentă. Probabil Fodor, așa cum îi spusese de altfel, voia să fie la curent cu toate noutățile în materie de legislație. Bunicul se duse la fereastră și se uită în stradă. Nu văzu nimic deosebit. Reveni în încăpere și începu să cerceteze fiecare colțișor cu maximă atenție. Cînd ajunse la pat, își scoase lupa și privi atent locul unde, de obicei, se așază perna. Investigația lui nu rămase fără rezultat. Găsi două fire de păr de culoare neagră, destul de lungi ca să nu fie ale lui Fodor. Își scoase batista, apoi din nou o bucățică de gumă de mestecat și după ce prinse firele de pasta lipicioasă, o împachetă cu fire cu tot în batistă. Apoi, cu un genunchi îndoit, cercetă în continuare parchetul. Lucrătura era destul de proastă sau, ca să folosim cuvintele Bunicului, „de mîntuială", altfel lamelele de stejar n-ar fi fost așa de îndepărtate una de alta. Cercetă spațiile pline de praf dar nu observă nimic aparte. În apropierea caloriferului, vopsit cine știe de ce în maro, văzu între lamelele parchetului un mic flec, fără îndoială rămas acolo de la un pantof cu toc cui. Scoase cu virful briceagului bucata de ebonită și, bucuros de această descoperire, se ridică.

Afară, pe coridor, se auzeau două femei sporovăind. Bunicul simți că transpiră. Se întoarse din nou în casă și neavînd ce face, deschise dulapul. Pe umerașe atîrnau vreo zece costume de haine, iar deasupra, în despărțiturile rezervate lenjeriei de corp, văzu cîteva gulere de blană. Își aduse aminte că paltonul Cameliei Iovan avea la guler o blană asemănătoare. Smulse cîteva fire din părul maro închis, le umezi cu puțină salivă, apoi le băgă în buzunarul rezervat obiectelor mărunte. Buzunarul era căptușit cu o bucată de pînză cauciucată, din pricina aceasta adezivă. Se duse din nou la ușă. Vocile se auzeau în continuare. Detectivul începu să dea semne de nerăbdare. Ce s-ar întîmpla dacă s-ar întoarce Fodor? Dacă ar fi dat peste el, cu siguranță că fostul boxer nu l-ar fi lăsat să iasă viu. Bunicul începu să-și facă curaj, mărturisindu-și că dacă un om pleacă cu mașina, nu pleacă doar pentru cîteva minute. Această simplă presupunere îl mai liniști. În stradă se auzi un claxon și detectivul se apropie din nou de fereastră. Îngălbeni. Fodor voia să treacă spre spațiul de parcare și o basculantă care patina în nămolul de lîngă cărămizi îi bara drumul. Simți cum îi bate inima gata să se spargă și curios din fire cum era, mai ales că pînă atunci nu-și auzise inima bătînd atît de distinct, își duse mîna la piept în timp ce privea ceasul din perete. Pulsul, firește, era exagerat, dar nu din cale afară. 101 bătăi, totul calculat la sfert, apoi adunat la șaizeci de secunde.

Fodor făcea semne disperate prin portiera mașinii, dar camionul patina în continuare. Cîtva timp Bunicul îi urmări de sus pe cei doi șoferi, încercînd să le descifreze după mișcarea buzelor înjurăturile. La o nouă opintire, basculanta porni, gata să treacă peste Fiat și numai îndeminarea de ultim moment a șoferului îl scăpă Pe Fodor de la dezastru.

— Fie ce-o fi, zise Bunicul cu voce tare și calm, ca și cum ar fi ieșit din propria lui casă, deschise ușa. În fața ei nu mai era nimeni.

Cu același speraclu zăvorî

Desen de Dorin DIMITRIU

intrarea. Termină această operație exact în momentul cînd liftul opri la palierul unde se afla. Bunicul fugi pe scări, în sus, oprindu-se la celălalt etaj. Numai după ce auzi ușa închizîndu-se coborî.

Se urcă în primul autobuz și nu respiră ușurat decît atunci cînd mașina ajunse pe una din străzile principale ale orașului.

Lăsă firele de păr la laborator, la fel și pe cele luate de la gulerul de blană, apoi se duse la magazia unde se păstrau obiectele găsite asupra victimelor.

Bătrînul Caramfil, magazioner de patruzeci de ani, trecut, cum îi plăcea să spună, prin patruzeci și cinci de șefii locale, îi aduse lada în care se găseau lucrurile Cameliei Iovan. Bunicul scoase pantofii. Flecul găsit în casă la Fodor era de la pantoful ei. Se așeză pe scaun și își șterse fruntea de transpirație.

— Moș Caramfil, ce înseamnă cînd în casa unui cetățean oarecare găsești un flec care corespunde unuia lipsă de la pantoful unei moarte?

Bătrînul se scărpină la o ureche și ridică o mînă în sus.

— Înseamnă, meștere, că moarta, cînd a plecat de acolo, era vie.

— Interesant, foarte interesant, răspunse Bunicul ca pentru el și lăsîndu-i bătrînului o țigară, urcă la etajul patru, la Alexiu.

Căpitanul era în biroul lui. Mînca o bucată de pîine prăjită unsă cu unt.

— Șezi, Bunicule, și dacă vrei, servește. Mi le face nevasta ca să nu mă îngraș, spuse Alexiu și cu o mînă își netezi chelia ce făcuse ravagii pînă aproape de ceafă.

— Domnule căpitan, nu v-am telefonat ieri, deoarece eram mort de oboseală. În plus, aveam remușcări că v-am trezit noaptea din somn.

— Dacă aveai remușcări, înseamnă că n-ai găsit nimic important de comunicat, iar acum că nu le mai ai...

— Într-adevăr, cred că am găsit ceva...

Bunicul îi povesti în amănunțime și nu uită să amintească și de constatările lui Panaitescu.

Căpitanul tăcu netezindu-și mustața. Vorbi într-un tîrziu.

— Adică o știi pe-a matale că Gogu are dreptate.

— Da, domnule căpitan.

— Prodan a fost la mine și mi-a mărturisit că nu te-ai purtat prea galant cu medicul. Bunicule, omul a recunoscut, pentru noi și pentru el, e vinovat și pînă la proba contrarie sîntem obligați să ne purtăm civilizat. Dacă Prodan vine la mine și te pîrăște cu toate că Dumitriu l-a operat numai la stomac, boală care nici nu prea doare, ce-o să faci cînd o să mă sune tovarășul colonel, că pe el Dumitriu l-a operat de hemoroizi, iar àia dor al dracului. Fii atent.

— Adică doctorul s-a plîns.

— Și ce vezi rău în asta?

— Faptul că în sinea lui contează pe sprijinul lui Prodan. Și contează pe sprijinul lui Prodan exact din clipa cînd a luat vina asupra lui.

Sună telefonul și Alexiu îi șopti detectivului că era laboratorul.

— Adică se confirmă, bine, mulțumesc.

— Ce se confirmă, domnule căpitan? întrebă Bunicul, curios.

— Firele de păr sînt aceleași...

— Acum ce mai ziceți?...

Alexiu zîmbi.

— Nu mai zic nimic sau cel mult pot să zic că o fată poate dormi în patul unui bărbat fără ca neapărat să fie omorîtă de acesta.

— Domnule căpitan, cu dumneavoastră se petrece ceva. Am impresia că voit mă atîțați, că doriți, pe planul discuțiilor să fiți într-o permanentă contradicție cu mine.

— Numai argumentele mă pot face să fiu de partea lor, Bunicule, ori dumneata nu le ai. Crezi că Fodor a omorît-o pe Camelia și Dumitriu îi vina lui Fodor asupra lui. Uite asta poți să mă omori că n-am s-o cred.

— Bine, domnule căpitan. Dar rețineți că eu n-am spus că Fodor e criminalul și nici că Dumitriu a omorît-o pe Camelia Iovan.

— Demonstrează-mi, Bunicule, altfel, zău, pierdem vremea de pomană.

— Domnule căpitan, atunci am să demonstrez.

După ce pleacă Bunicul, Alexiu își frecă mîinile mulțumit și zise:

— Merge ca pe roate.

— VA URMA —

INTERVIUL CITITORILOR

Nu-mi mai aduc prea bine aminte și detaliile acestea nici nu au importanță decît pentru viitorul biograf — dacă avea 14 sau 15 ani cînd, fetița cu cosițe aurite și ochi albaștri, s-a prezentat tînărului director de studii ce eram, cerînd să dea examen de admitere la școala de gazetari sportivi. Se ținea de mînă cu mai tînărul ei frate, Iacint, care a și reușit o vreme în cariera de ziarist sportiv. Tot pe atunci, prin 1948, îi arătam pe vechiul teren de atletism din Brașov, cum se aruncă sulița, ceea ce firește putea face oricine altcineva. Și a urmat rapida, extraordinara ei ascensiune atletică (un progres de 18 m la aruncarea discului într-un singur an) care a făcut-o eroina primei mele cărți sportive : „Maestru al sportului" (1952).

La 36 de ani a fost socotită Nestorul feminin al olimpicilor lumii. De cinci ori a primit permisul de intrare în satul olimpic și tot de atîtea ori a binemeritat, urcînd perseverentă treptele pînă în vîrful piramidei mexicane. Și acum, la 39 de ani, continuă cu încăpățînare să se antreneze. Iar la 40 de ani va fi probabil din nou în arena olimpică la München. Oricine cunoaște esența spiritului sportiv, nu va întreba : de ce ? Ea e clădită din aluatul eternităților. Și încă n-am spus nimic despre chipul blînd al discobolului modern, sublim întruchipat de maestra emerită a sportului Lia Manoliu. Tot așa a cunoscut-o recent (și mi-a confirmat părerile) scriitorul și gazetarul sportiv englez Brian Glanville, autorul unui Faust demifondist („The Olympian"), care i-a cercetat biblioteca cosmopolită și i-a admirat inteligența.

Victor BĂNCIULESCU

Azi răspunde LIA MANOLIU

In fața numeroaselor scrisori primite de la cititori

Plonjonul în celebritate

— Cine este cel care v-a îndrumat pașii spre atletism, cel căruia îi purtați recunoștința ? (ELENA GHEORGHIȚĂ, elevă, com. Mihăești, jud. Olt).

— Profesoara mea de sport Angela Filip, fosta recordmană a țării la săritura în lungime.

— Ce v-a determinat să practicați atletismul ? (ANGELICA TOMA, Galați).

— Exact motivul care v-a determinat (sau vă va determina) să vă căsătoriți cu alesul inimii dumneavoastră : dragostea. Dragostea de mișcare, de continuă verificare a propriilor posibilități în competiție cu alții și cu tine însuți, dragostea de atmosfera galvanizantă a stadionului, pe scurt : dragostea de sport.

— Ce ați simțit în momentul primei victorii, care a marcat începutul fantasticului dv. plonjon din anonimat înspre celebritate ? (ALEXANDRU SFÎRLEA, sat Cihei, jud. Bihor).

— Un amestec de uimire și fericire, dublate de neîncrederea că fenomenul s-ar mai putea repeta vreodată. Este de altfel ceea ce simt și azi cînd înregistrez un succes.

— Vă mulțumesc pe deplin rezultatele obținute pînă acum în sport ? (LIVIA PAULIUC, Tișăuți, Suceava).

— Da și nu. Da — dacă ne gîndim la medalia olimpică de aur, consacrare supremă în atletism, nu-i așa ? Nu — dacă ne gîndim că aceeași medalie, aș fi putut-o obține cu aruncări de — să spunem — 80 de metri. O chestiune de permanentă depășire, după cum vedeți.

— V-ați gîndit să pregătiți o urmașă ? (LUCIA HUMENIUC, București).

— Sper că voi avea numeroase urmașe, care mă vor întrece. Nu sînt antrenoare, astfel că nu pregătesc pe nici una în mod special. Tuturor le-am pus la dispoziție ceea ce am acumulat eu ca experiență, învățăminte, metode de lucru. În intenția mea este astfel să le economisesc numeroșii ani de căutări, eșecuri și impasuri care mi-au consumat o bună parte din debuturile carierei mele altetice.

Ziua care a fost de fapt... o noapte !

— Cum rezolvați orele grele de după înfrîngeri ? (VICTOR IANCULESCU, profesor, București).

— Sportivul care nu e în stare să rezolve orele grele de după înfrîngeri, nu poate rămîne în sport. Nu am o rețetă anume : pot indica doar cîteva din elementelele componente ale magicului elixir : voința, tenacitatea, optimismul, afecțiunea celor din jur și sentimentele unor oameni (ca profesorul Victor Ianculescu) care-mi scriu că le sînt dragă de ani de zile.

— Credeți că într-un clasament (teoretic) al sporturilor, atletismul va ajunge vreodată pe primul loc și cum ? (VALERIU ISTRATE, sat Românești, com. Bărcănești, jud. Prahova).

— Sînt convinsă că într-un clasament (nu numai teoretic, ci și practic) atletismul ar putea ajunge pe locul I în rîndul sporturilor. Cum ? Cerînd în această privință exclusiv părerea atleților. Vorbind ceva mai serios, aș spune că acest clasament nu depinde atît de sportivi cît de suporterii lor. Cu alte cuvinte, dumneavoastră sînteți cei care veți decide dacă e de preferat un finiș la 100 metri, driblingurilor unei extreme stîngi.

— În activitatea dv. sportivă, beneficiați de realizările recente ale științei și tehnicii ? (ELENA MICU, București).

— Beneficiez de realizările medicinei sportive contemporane : controlul permanent și îndeaproape al reacțiilor mele fiziologice, refacerea în mod organizat după eforturile cheltuite cu antrenamentele și concursurile, profilaxia maladiilor și accidentelor caracteristice specialității mele sportive. În al doilea rînd, mi-au venit în ajutor tehnicile de urmărire a modului de pregătire și a mișcărilor descompuse și în suită : film, kinogramе.

— Care a fost cea mai fericită zi din cariera dv. sportivă ? (DUMITRU N. BĂRBUȚĂ, Petrila).

— Cea mai fericită zi din cariera mea sportivă a fost de fapt o noapte : noaptea de insomnie ce a urmat încununării mele cu laurii olimpici.

— Știm că sînteți cultă și inteligentă, sensibilă și plină de suflet. Ați reușit totuși să vă mențineți așa în mediul sportiv în care ați trăit ? (ION BĂNEȚE, București).

— Dacă foarte măgulitoarele dv. păreri sînt cît de cît adevărate, înseamnă că da ! De altfel, mediul sportiv nu e chiar atît de toxic cum se pare că vă imaginați dvs.

„Limita e cerul"

— Nădăjduiți să redeveniți recordmană a României la aruncarea discului ? (WILHELM STITZL, Lugoj).

— Atîta vreme cît rămîn în sport, evident că-mi păstrez această speranță.

— Ce sentiment vă trezește gîndul că în 1972, prin cea de a 6-a participare a dv. (și sînt sigur de aceasta) la Jocurile Olimpice, se stabilește un record unic în acest sens ? (GABRIEL DUMITRESCU, Cimpulung Muscel).

— Vă mulțumesc pentru siguranța dv. dar printre sentimentele pe care le încere nu figurează certitudinea.

— Care va fi, după opinia dv., limita performanțelor feminine în proba de aruncare a discului ? (ȘTEFAN OPRIȘ, Arad).

— Nu se poate vorbi de limite sau, după zicala populară americană : „limita e cerul".

— Nădăjduiți să reprezentați culorile țării și la München ? (GEORGE MIHAI, Oravița).

— Nu sînt deloc superstițioasă, dar iată un subiect despre care nu numai că nu vreau să discut, ci la care refuz chiar să mă gîndesc. Vorba celebrului șlagăr de acum 15 ani : „che sera, sera".

— La ce distanță credeți că vor arunca femeile discul în anul 2000 ? (EUGEN FLORIAN, Bistrița-Năsăud).

— La peste 70 de metri.

Viața oferă modele

— Aveți vreun model în viață ? (IULIANA MICU, București).

— Doamna Curie : savantă, soție, mamă, om.

— Sînteți căsătorită și cîți copii aveți ? (EUGENIA CÎRLIG, Oradea).

— 1. Nu. 2. Nu.

— Vă plac lecturile ? Cînd aveți timp de citit ? (MINODORA VESCAN, Timișoara).

— Pe socoteala somnului și a altor distracții găsesc oricînd timp de citit.

— Cîntați la vreun instrument ? (GH. FASCĂ, Rm. Vîlcea).

— Am încercat, dar s-au opus vecinii. Le-am dat dreptate.

— Care sînt actorii dv. preferați ? (MARIANA BICA, Moldova Veche, jud. Caraș-Severin).

— Mă limitez la cei din străinătate, deoarece nu vreau să-i oblig pe unii dintre actorii români să-mi devină suporteri, iar pe alții să mă deteste : Laurence Olivier, Andrei Batalov, Paul Newman, Ingrid Bergman, Barbra Streissand, Monica Vitti.

— Deși sînt încă mică (tăticul mă ajută să scriu această scrisoare), aș dori să vă urmez exemplul în sport. Ce mă sfătuiți ? (OTILIA MIRELA DĂBULEANU, com. Cilieni, jud. Olt).

— La vîrsta ta, să nu ieși din cuvîntul părinților. Mai scrie-mi peste 5—6 ani.

— Ce flori preferați ? (PAVEL R. CONSTANTIN, elev, Iași).

— Cele pe care le capăt.

Cumularzii de întrebări

— Ce părere aveți despre fotbalul feminin și ce viitor îi prezîceți ?

— Dar dv., ce părere aveți despre viitorul formației Beatles, actualmente în descompunere ? Ne pricepem amîndoi cam tot atît în cele două probleme.

— Ce părere aveți despre viitorul Mihaelei Penеș ?

— Mihaela Penеș are viitorul deschis și toate perspectivele pentru a cuceri titlul olimpic. Trebuie să fie convinsă de acest lucru.

— Considerați că sportul de performanță poate fi practicat și de către femei ?

— Întrebarea mă pune pe gînduri, deoarece înseamnă că dv. considerați fie că eu nu am obținut performanțe, fie că nu sînt femeie.

— Care este, după părerea dvs., secretul performanțelor sportive : talentul, perseverența, voința, pasiunea sau munca dusă pînă la epuizare ?

— Toate „secretele" pe care le enumerați dv. plus alte cîteva zeci.

— Dacă ați fi fost băiat, ce sport ați fi preferat ?

— Dacă aș fi fost fată, ce lungime de rochie aș fi purtat ?

— Ce-și dorește pentru viitorul apropiat inginera și sportiva Lia Manoliu ?

— O viață și o carieră de care să nu-mi fie rușine nici o clipă.

— Vă place muzica ?

— Și încă cum !

(Răspunsurile de mai sus sînt pentru ing. ALEXANDRU TENCUIALĂ, Fălticeni).

— Ce vă amuză și ce vă deprimă în lumea sportului ?

— 1. Lumea sportului. 2. Lumea sportului.

— Vă rog să-mi spuneți ce anume din spiritul epocii și al omului de acum ar putea fi incorporat în documentul sportiv și vehiculat prin timp către altă vreme ?

— Per aspera ad astra.

— Considerați că istoria sportului modern ar putea constitui un document în care cei de peste două-trei veacuri să descopere ceva revelator despre noi, cei de azi ?

— Da, exact în măsura în care în performanțele de acum cîteva milenii noi regăsim, de exemplu, spiritul Eladei antice.

— Acceptați ideea că sportul ar putea fi interpretat, bineînțeles cu anumiți coeficienți de subtilitate, drept o metaforă a vieții ?

— Accept ideea, chiar fără anumiți coeficienți de subtilitate.

— Credeți că, într-o bună zi, întrecerile sportive vor ajunge să înlocuiască războaiele ?

— Cred, în orice caz, că acesta este unul dintre țelurile sportului.

Răspunsurile de mai sus se adresează prof. Anghel DUMITRU, Pitești).

Fișă biografică

Născută la Chișinău, la 25 aprilie 1932. TATAL — Ioan Manoliu, profesor de filozofie (decedat în 1964), MAMA — Alexandra, tot profesoară de filozofie, acum pensionară, o SORĂ și un FRATE, gemenii dr. Arina Minei, medic pediatru, asistent la I.M.F. și ing. Iacint Manoliu, șef de lucrări la Institutul de Construcții, ambii în vîrstă de 37 de ani.

A absolvit în 1956 Institutul politehnic, facultatea de energetică, devenind ingineră. Astăzi : inginer principal la Institutul de cercetări pentru protecția muncii.

Și-a început activitatea sportivă jucînd tenis, tenis de masă, baschet și volei (în ultimele trei sporturi deținînd și titluri naționale). A debutat în atletism în 1949, la Clubul sportiv universitar București, aruncînd discul și greutatea. În același an a obținut primul titlu de campioană națională de juniоare. Primul titlu de senioare i-a revenit în 1952. Participînd la 20 de campionate naționale, a cîștigat de 13 ori. A fost de 7 ori campioană balcanică (din 14 participări). Lipsită de șansă la trei ediții ale campionatelor europene (doar un loc 4). Evoluția participărilor ei la Jocurile Olimpice. 1952 — loc 6, 1956 — loc 9, 1960 — loc 3, 1964 — loc 3, 1968 — loc 1.

Cunoaște limbile franceză, engleză, germană.

Înaltă de 1,79 m, cîntărește 85 kg.

I se poate scrie pe adresa : Piața Romană 9, București.

Lia Manoliu și fruntașele muzicii ușoare

Fruntașe ale ciocîrliei !
Vi s-o părea poate bizar,
Dar DISCUL cel mai popular
Din țară, aparține LIEI !

AL. CLENCIU

Ce flori preferați ? Fotografii : AUREL NEAGU

VA MAI BOXA FRAZIER ?

Joe Frazier, al cărui meci cu Cassius Clay, în urma căruia a devenit campion mondial la box, categoria grea, l-am văzut pe micile ecrane, nu va mai boxa. Este ceea ce i-a declarat italianului Nino Benvenuti, fost campion mondial care, într-un articol scris pentru săptămînalul milanez „Oggi", evoca discuția pe care a avut-o de curînd cu Frazier. **„Nino, m-am decis să te urmez,** i-a mărturisit boxerul american. **Nu voi mai urca niciodată pe un ring".** Apoi potrivit celor scrise de Benvenuti, Frazier ar fi continuat : **„Am cinci copii, starea sănătății mele este bună. Pînă acum nu mă resimt după urma loviturilor primite în ring. Am ceea ce-mi trebuie. Pentru ce aș continua ?"**.

Comentînd afirmațiile lui Frazier, Benvenuti se întreabă : „Oare, nu va reveni asupra deciziei sale în cursul următoarelor luni ?" adăugînd : „S-ar putea să existe motive ce l-ar face să-și schimbe hotărîrea. Este posibil ca bursa considerabilă ce i s-ar putea oferi pentru o revanșă cu Clay, ca și interesul amatorilor de box pentru o a doua întîlnire între cei doi, să-l determine să urce iar pe ring.

CRIȘUL — A.S.A.

de Valeriu MIRONESCU

Dintr-un anumit punct de vedere, **promovarea echipei din Oradea te uimește. Crișul a revenit în prima divizie a țării deși pierduse, în plin campionat,** patru **dintre jucătorii săi mai buni, Popovici, frații Kuhn și Kassai ! Mă întreb, ce altă echipă ar fi fost în stare să facă față unui asemenea șoc ? Dacă clubului din Oradea i-a stat în puteri să depășească momentele de gravă criză ale formației înseamnă că acolo s-a pus pe picioare o unitate sportivă viabilă cam sub toate aspectele, conducere generală și tehnică, efective de jucători, sprijin al suporterilor ș.a.m.d. Desigur este încă prea devreme să vorbim despre reinscrierea Oradiei printre marile centre fotbalistice, totuși, datele prezente afirmă această tendință. Între altele, pe planul concret al jucătorilor pentru prima oară după mulți ani reapar în formațiile din divizia A, chiar și în loturi reprezentative, fotbaliști proveniți de prin părțile bihorene.**

Cealaltă echipă proaspăt promovată, **A.S.A. din Tîrgu Mureș, a avut de străbătut un drum ceva mai ușor decît acela al Crișului. De la mijloc înspre atac, A.S.A. actuală e mai tare decît majoritatea echipelor din divizia A. În schimb, apărarea arată așa cum o cunoșteați, adică slabă. Aș zice, A.S.A. are un trup de sirenă, fermecătoare de la mijloc în sus, păcat însă că restul se termină în coadă de pește. Pe lîngă Nagy și Mureșan, excelenți încă și astăzi, mai cîtiva tineri la care ar putea rîvni orice club din țară: Caniaro, Hajnal, Bölöni și Fazekaș. Cine a urmărit meciurile reprezentativei de juniori din ultimii ani, cu siguranță că a sesizat aptitudinile fotbalistice ale unui Caniaro, Hajnal sau Bölöni. În special acesta din urmă s-a transformat într-un jucător complet căruia îi stă în față un mare viitor fotbalistic. (Mi-aduc aminte că atunci cînd scriam despre juniorul Bölöni, lîngă el, și înaintea lui, îl așezam pe Helvei. Oare mai joacă fotbal acest Helvei ? Și dacă joacă, va mai fi capabil să răzbată spre măltimi ?).**

Mă întreb, cîți dintre amatorii de fotbal știu cum arată Fazekaș, centrul atacant de o calitate specială al echipei din Tîrgu Mureș ? Și, în general, cum arată în ziua de azi, atît A.S.A. cît și Crișul ? Bine ar fi dacă noile promovate s-ar prezenta spectatorilor bucureșteni și telespectatorilor. Sugerez: ambele să se întreacă într-un meci la București, bunăoară, „în deschidere" la finala Cupei României, iar acest meci să fie televizat...

Deci, campioana ediției 1970—1971: Dinamo, **într-un final pe tobogan, Neașteptat, alunecușul ? Neașteptat, fără îndoială, de suporteri. Dar nu și pentru tehnicianul clubului. Înaintea meciului Dinamo-Petrolul, discutam cu doi colegi despre echipe și despre campionat. Asta ar fi fost o întîmplare de uzanță cotidiană dacă pe un scaun lîngă noi n-ar fi stat Traian Ionescu. Iar una dintre afirmațiile sale ne-a cam uluit. Normal, n-a vrut să ne dea „un pronostic" la Dinamo-Petrolul („meci foarte greu"), dar mai mult, pornind de la considerente prea minuțioase pentru a fi repetate aici, ne-a spus că „s-ar putea" ca pînă la sfîrșitul campionatului să nu mai fie în stare să cîștige vreo partidă. Și, într-adevăr, de atunci și pînă astăzi Dinamo abia a adunat trei puncte din trei jocuri egale ! Acum îmi pare teribil de rău că nu i-am cerut și lui Marin Bărbulescu „o prognoză" pe șase etape...**

Dar, fiindcă tot am ajuns la antrenori, să vă povestesc niște fapte ca de pe altă planetă.

Povestea nr. 1. **Un președinte de club dă afară pe un antrenor, suporterii se supără, se agită, ziarele nu tac nici ele, scandalul ia proporții, președintele demisionează, antrenorul e adus înapoi cu mare alai. Vă rog să ghiciți unde s-au petrecut întîmplările. Nu, n-ați ghicit ! Nu la Rapid, ci la A. S. Roma. Și era vorba de Herrera...**

Povestea nr. 2. **O echipă cîștigă un campionat, apoi și o cupă, căreia i se spune Cupa campionilor europeni. Succesul e mare, laudele pe măsură, dar antrenorul demisionează și lasă echipa baltă! Pleacă nu se știe unde. Nu vă mai cer să ghiciți. Echipa nu e de-a noastră. (Dinamo abia a cîștigat campionatul). E vorba de Michels, antrenorul lui Ajax...**

Povestea nr. 3. **Succesorul lui Matt Busby la conducerea lui Manchester U. este un anume Frank O'Farrell. Lozinca cu ajutorul căreia îi inspiră pe jucători „dacă nu puteți cîștiga, măcar să nu pierdeți". are un iz nu tocmai britanic...**

Povestea nr. 4 e în legătură cu trei tineri antrenori, toți trei foști jucători ai Progresului. E vorba de Oaidă, Mîndru și Stoicescu, antrenori în diviziile B sau C, adepți ai tacticilor de joc realiste, cu marcaj „la om" și angajare fizică fără rezerve. Pe „Lache" Stoicescu l-am întîlnit la Brăila, tot la ... „Progresul"! În meciul contra echipei A.S.A. (1—0) Stoicescu a fost în stare să-l păcălească tocmai pe Tiberiu Bone. Pentru vreo zece minute, a scos jucătorul „liber" din apărare și l-a trimis în careul adversarilor. Surpriza și-a dat roadele, s-a marcat golul, iar, imediat, jucătorul respectiv a revenit pe postul de liber. Să vezi și să nu crezi...

AUTOMOBILISM

S-au luat măsuri dar...

Spre regretul nostru continuăm să primim scrisori de la diferiți cititori prin care ni se comunică o situație de loc plăcută: lipsuri în aprovizionarea cu piese de schimb și cu anvelope pentru mașinile de tip „Dacia".

Despre asemenea lucruri am mai scris. La vremea respectivă, I.D.M.S. ne-a prezentat o situație din care reieșea că de comun acord cu furnizorii (Uzina de autoturisme Pitești — pentru piese de schimb și Uzina de anvelope „Victoria" — Florești) se va asigura o mai bună aprovizionare a automobiliștilor. Ni s-au dat asigurări că planurile de aprovizionare vor fi suplimentate și că automobiliștii vor putea pleca la drum liniștiți. Dar iată că a venit și vara, sezonul turistic a intrat în toate drepturile sale, dar încă mulți automobiliști sînt în situația de a călători cu trenul, cu avionul, cu orice dar în nici un caz cu autoturismul propriu.

Este o stare de lucruri care nu mai poate dăinui. Vorbim mereu de grija pentru siguranța circulației, dar nu se asigură încă toate condițiile pentru aceasta. Unii automobiliști sînt nevoiți să circule cu mașini reparate cu piese „adaptate", cu pneuri uzate, vulcanizate, ceea ce constituie realmente un pericol pentru ei și pentru alții, pentru circulație în general. În toată treaba aceasta, I.D.M.S. este desigur doar un intermediar. Dar automobiliștii nu se pot adresa direct uzinelor, ci unităților comerciale ale I.D.M.S. De aici trebuie să cumpere tot ceea ce au nevoie. Iată de ce cerem I.D.M.S. să fie mai ferm, să vină efectiv în sprijinul automobiliștilor, să le asigure materialele necesare. Doar nu le cere nimeni gratis. Atunci de ce nu sînt satisfăcute cele mai elementare cerințe ? De scuze și motive obiective am auzit deseori. Furnizorii trebuie determinați să asigure materiale de calitate și în cantități suficiente. Există legi ale țării noastre care-i obligă pe furnizori să-și respecte obligațiile contractuale. De cîte ori a făcut apel I.D.M.S. la lege, la ceea ce este scris în contract? Numai așteptînd „înțelegerea situației" nu putem rezolva problema.

V. STĂNESCU

Din nou Alpine Renault

Alpine Renault condus de Andersson—Hertz, pe traseul raliului Acropole.

Denumit simbolic „ACROPOLE", raliul desfășurat pe un traseu de mare dificultate din Grecia a avut de parcurs 3 600 km. Timp de trei zile și două nopți, fără oprire, în 25 de etape și 9 probe speciale, acest raliu a fost o grea încercare pentru mașini și piloți. De altfel, două cifre vorbesc de la sine: au plecat 59 de echipaje și au trecut linia de sosire doar 9.

Iată clasamentul final: 1) Andersson — Hertz (Alpine Renault) ; 2) Nicolas — Vial (Alpine Renault) ; 3) Lampinen — Davenport (Lancia) ; 4) Ceccato — Eisendie (Fiat 123).

Automobilul care se cațără

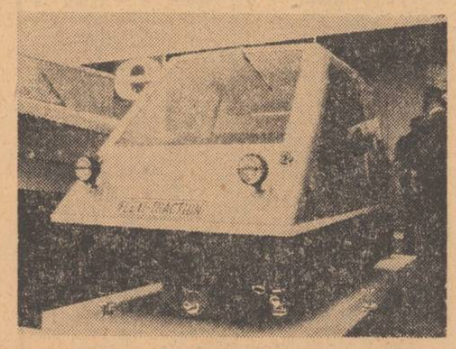

Un autovehicul cu trei locuri, compus aproape în întregime din material plastic a stîrnit senzație la Tîrgul industrial de la Hanovra, din acest an. „Flexi-Traction", cum se numește acest nou autovehicul, posedă însușiri deosebite. Cu o greutate de numai 250 de kilograme, atinge o viteză de pînă la 130 de kilometri la oră. Are o mare capacitate de cățărare și răsucire. Caroseria și șasiul lui „Flexi-Traction" se compun în proporție de 90 la sută din așa numite poliuretanuri, ca și rolele scobite care servesc vehiculului drept roți. Pe pescarii sportivi și pe toți amatorii sporturilor acvatice îi va interesa desigur că automobilul poate de asemenea... „înota".

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" —